

सत्यमेव जयते

महाराष्ट्र शासन

कार्यक्रम अंदाजपत्रक

२०१३-२०१४

आदिवासी विकास विभाग

(आदिवासी उपयोजना क्षेत्र व आदिवासी उपयोजना बाहेरील क्षेत्र)

मध्यवर्ती कारागृह मुद्रणालय, नागपूर

२०१३

कार्यक्रम अंदाजपत्रक

२०१३-२०१४

आदिवासी विकास विभाग

(आदिवासी उपयोजना क्षेत्र व आदिवासी उपयोजना बाहेरील क्षेत्र)

अनुक्रमणिका

(आदिवासी उपयोजना क्षेत्र)

	पृष्ठ क्रमांक
१. आदिवासी विकास विभाग	१
२. महा लेखापाल अहवाल	२१
३. आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक	२२
४. आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे	१०४
५. आदिवासी विकास महामंडळ	११३
६. क्रिडा व युवक सेवा	११५
७. शालेय शिक्षण विभाग	११७
८. कृषी व पदुम् विभाग—	
कृषी	१५१
पशुसंवर्धन	१५७
फलोत्पादन	१६३
मत्स्यव्यवसाय	१६६
दुग्धव्यवसाय	१७३
९. पाणीपुरवठा व स्वच्छता विभाग	१७७
(महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण)	
भूजल सर्वेक्षण	१७८
१०. उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग	१८१
११. रोजगार व स्वयंरोजगार विभाग	२२१
(सेवायोजन संचालक)	
१२. सहकार व वस्त्रोद्योग विभाग	२२५
१३. महसूल व वन विभाग	२३५
१४. उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग—	
विद्युत विकास (आदिवासी उपयोजना)	२५२
उद्योग संचालनालय महाराष्ट्र राज्य, मुंबई	२५५
१५. नगर विकास विभाग	२५८
१६. सार्वजनिक बांधकाम विभाग	२६१
१७. महिला व बालविकास विभाग	२७४
एकात्मिक बालविकास सेवा योजना (आदिवासी)	
१८. जलसंपदा विभाग	२८९
१९. सार्वजनिक आरोग्य विभाग	३१६
नवसंजीवन योजना	३५६
२०. ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग—	
स्वर्णजयंती योजना	३६०
मृदसंधारण	३६६
सामाजिक वनीकरण	३७१

आदिवासी विकास विभाग
कार्यक्रम अंदाजपत्रक
जनजाती क्षेत्र उपयोजना, २०१३-२०१४

प्रस्ताविक-

२००१ व्या जनगणनेनुसार महाराष्ट्राची एकूण लोकसंख्या ९.६८ कोटी इतकी असून, त्यापैकी आदिवासींची लोकसंख्या ८५.७७ लाख इतकी आहे. ही संख्या त्या लोकसंख्येच्या ८.८५ टक्के इतकी आहे. महाराष्ट्रातील अनुसूचित जमातीचे यादीत एकूण ४७ आदिवासी जमातींचा समावेश असून, त्यातील प्रमुख जमाती मल्ल, महादेव कोळी, परधान, डोंगर कोळी, राजगोंड, वारली, कोकणा, वाकूर, ठाकर, काथोदी कोडी, गल्हाण, अंध, कोंकण भाषाका वगैरेचे.

समाजातील प्रमुख घटकंपैकी आदिवासी घटक अत्यंत दुर्बल असून, भारतीय घटनेच्या कलम ४६ आदी सहाय्याच्या दृष्टीने या घटकाला विशेष विभाग अस्तित्वात आणी, जमाती यांच्या शैक्षणिक, सामाजिक व आर्थिक हितसंबंधाकडे विशेष लक्ष देऊन त्यांचे विकास साधण्यासाठी सामाजिक अन्वयन आणि सर्व प्रकारचे शोषण यापासून संरक्षण देण्यास शासन कटीबध्द आहे. त्याप्रमाणे आदिवासी अन्वयन योजनेचे प्रथम पाऊल आदिवासींचा सर्वांगीण विकास करण्यासाठी केंद्र शासनाने केलेल्या सूचना व मार्गदर्शक तत्त्वांनुसार राज्य शासनाने आदिवासी अन्वयन योजनेचा प्रथम उपयोजना सन १९७५ मध्ये तयार केली व त्याची अंमलबजावणी १ एप्रिल १९७६ पासून सुरू केली. या आदिवासी उपयोजनेच्या अंमलबजावणीत महाराष्ट्रातील ६० लोकसंख्येचे ६,९६२ गावे व १२ शहर गावांचा समावेश आहे. त्याशिवाय आदिवासी लोकसंख्या असलेल्या लक्ष्मण तलाव भागाचे गावे अन्वयन योजनेच्या अन्वयनात आणण्यात आले आहेत. या अन्वयन योजनेच्या अन्वयनात ५० लोकसंख्येचे अधिक आदिवासी लोकसंख्या आहे अशा गावांचा समूह तयार करून त्या समुहातील आदिवासींचा विकास करण्याच्या दृष्टीने एक सुधारित क्षेत्र विकास गट (गांड) व २४ लघु सुधारित क्षेत्र विकास गट (मिनीगांड) केंद्र शासनाच्या संमतीने मंजूर करण्यात आले. या अन्वयन योजनेचे १९७८ खेडी असून सुमारे ६.८४ लाख आदिवासी लोकसंख्येचा समावेश आहे.

आदिवासी उपयोजनेसाठी नियत व्यय

आदिवासी उपयोजनेची मूल उद्दिष्टे प्रत्यक्षात साध्य होत आहेत किंवा नाहीत, होत नसल्यास का नाहीत व तो साध्य होण्यासाठी साध्याच्या पद्धतीत बदल घडवून आणण्यासाठी शासनाला योग्य शिफारसी करण्यासाठी माजी मुख्य सचिव व नियोजन मंडळाचे सदस्य श्री. सुकथनकर यांचे अध्यक्षतेखाली तला समारासाठी एक समिती नेमली होती. या समितीने आपल्या अहवालाद्वारे आदिवासी उपयोजना राबविण्याच्या कार्यप्रणालीत जे आणखील बदल सुचविले व शिफारशी सुचविल्या त्या शासनाने स्वीकृत करून त्यानुसार १९९३-९४ पासून साध्याची वार्षिक आदिवासी उपयोजना स्वतंत्रपणे तयार केली जात आहे. आदिवासी विकास विभागाने २०१३-२०१४ साठी आदिवासी उपयोजनेचे पुस्तक तयार केले असून ते स्वतंत्ररीत्या सादर केले जात आहे. त्यामध्ये आदिवासी उपयोजनेची विस्तृत माहिती समाविष्ट आहे. २०१३-२०१४ ची आदिवासी उपयोजनेसाठी नियोजन विभागाने रु. ४१७७.३८ कोटी एवढा अर्थसंकल्पीत हाणारा निवतज्यय निश्चित करून दिलेला आहे.

आदिवासी उपयोजनेसाठी विशेष केंद्रीय सहाय्य (Special Central Assistance to Tribal Sub Plan)

आदिवासी क्षेत्राच्या पायाभूत विकासासाठी राबविण्यात येणाऱ्या योजनांना पूरक निधी म्हणून केंद्र शासनाकडून दरवर्षी महाराष्ट्र शासनाने विशेष केंद्रीय सहाय्य प्राप्त होते. १० व्या पंचवार्षिक योजनेच्या कालावधीपासून केंद्र शासनाकडून मिळालेले विशेष केंद्रीय सहाय्य व आलेल्या वर्षी पूर्वीप्रमाणे आहे:-

वर्ष	मंजूर रक्कम	खर्च झालेली रक्कम
२००४-२००५	३३५१.४५	३३५१.४५
२००५-२००६	३३५१.४५	३३५१.४५
२००६-२००७	३८८८.००	३८८८.००
२००७-२००८	४२९३.००	४२९३.००
२००८-२००९	२५००.००	२५००.००
२००९-२०१०	८९५.९९	८९५.९९
२०१०-२०११	५७९६.००	५७९६.००
प्रोत्साहनात्मक अनुदान	९००.००	९००.००
२०११-२०१२	७०५५.९३	- (खर्चाची कार्यवाही सुरू आहे)

एखाद्या वर्षी मंजूर करण्यात आलेला निधी पूर्णपणे खर्च न झाल्यास त्यापैकी उर्वरित निधी पुढील वर्षी वापरण्यात येतो.

भारतीय संविधानाच्या अनुच्छेद क्र. २७५ (१) अनुसार प्राप्त होणारे केंद्रीय सहाय्य

भारतीय संविधानाच्या अनुच्छेद २७५ (१) मधील तरतुदीनुसार दरवर्षी केंद्र शासनाकडून विशेष सहाय्य प्राप्त होते. आदिवासी क्षेत्राच्या पायाभूत विकासाच्या योजनेत या सहाय्येचा उपयोग करून घेतला जातो. केंद्र शासनाकडून १० व्या पंचवार्षिक योजनेपासून महाराष्ट्र शासनाने वेळोवेळी प्राप्त झालेल्या केंद्रीय सहाय्यासून पुढीलप्रमाणे खर्च करण्यात आला आहे.

वर्ष	मंजूर रक्कम	खर्च झालेली रक्कम
२००४-२००५	२९३९.२०	२९३९.२०
२००५-२००६	२९३९.२०	२९३९.२०
२००६-२००७	२५०८.३५	२५०८.३५
२००७-२००८	३६१०.३९	३६१०.३९
२००८-२००९	२४४१.४६	२४४१.४६
२००९-२०१०	२०००.००	२०००.००
२०१०-२०११	९४४२.००	९४४२.००
२०११-२०१२	१०८०५.००	८३६५.०४ (खर्चाची कार्यवाही सुरू आहे)

आदिवासी क्षेत्रातील प्रशासकीय यंत्रणा बळकट करण्याच्या दृष्टीनेही हा निधी वापरता येतो.

आदिम जमातीच्या विकाराच्या योजना

आदिम जमातीच्या विकाराच्या विविध योजना राबविण्यात येत असून त्वारासाठी केंद्र शासनाकडून दरवर्षी निधी प्राप्त होतो. १० व्या पंचवार्षिक योजनेच्या कालावधीपासून केंद्र शासनाकडून मिळालेले यासंबंधील केंद्रीय अर्थसहाय्य व झालेल्या खर्च पुढीलप्रमाणे आहे:— (रु. लाखात)

वर्ष	मजूर रक्कम	खर्च झालेली रक्कम
२००४-२००५	१०९.००	१०९.००
२००५-२००६	१४०.००	१४०.००
२००६-२००७	४४०.६०	४४०.६०
२००७-२००८	४९७.००	४९७.००
२००८-२००९	२००७.९८	२००७.९८
२००९-२०१०	२००७.९८	२००७.९८
२०१०-२०११	२००७.९८	...
२०११-२०१२	...	... (खर्चाची कार्यवाही सुरु आहे)

आदिवासी विकास विभागाच्या महत्त्वाच्या योजना

शासकीय आश्रमशाळा:— राज्यात एकूण ५५२ शासकीय आश्रमशाळा कार्यरत आहेत. आदिवासी उपयोजना क्षेत्रामध्ये ४२९ व आदिवासी उपयोजना क्षेत्राबाहेर १२३ शाळा आहेत. (या शाळांपैकी ४०७ शासकीय आश्रमशाळांची पोस्ट नेसिक आश्रमशाळांमध्ये श्रेणीवाढ करण्यात आली आहे. केंद्र शासनाच्या निवासी शाळा योजनेनुसार पहिल्या टप्प्यात सन २०००-२००१ या शैक्षणिक वर्षापासून अप्पर आयुक्त, आदिवासी विकास, टाणे, नाशिक, अमरावती व नागपूर यांच्या कार्यक्षेत्रात प्रत्येकी १ यामाणे ४ निवासी शाळा सुरु करण्यात आल्या आहेत). या शासकीय आश्रम शाळांमध्ये २०११-२०१२ या वर्षी एकूण २,०७,५०३ विद्यार्थी असून त्यापैकी मुलांची संख्या १,०८,८१३ व मुलींची संख्या ९८,६९० एवढी आहे. २०१०-२०११ वर्षी शासकीय माध्यमिक शाळेतील परीक्षेचा निकाल ८४.७७ टक्के लागला आहे. वरील ५५२ आश्रमशाळांपैकी ४२४ पॉस्ट वेसिक आश्रमशाळांमध्ये इयत्ता १५ वी व १२ वी चे कला व विज्ञान शाखेचे वर्ग सुरु करण्यात आलेले आहेत. ५५२ आश्रमशाळांपैकी २९९ इमारतींचे टप्पा १ चे बांधकाम व १०३ इमारतींच्या टप्पा २ चे बांधकाम पूर्ण झालेले आहे. ५२ इमारतींचे टप्पा १ चे बांधकाम व ४५ इमारतींचे टप्पा २ चे बांधकाम प्रगतीपथावर आहेत. आश्रमशाळेतील मुलांना प्रत्येकी दोन टैरीफांचे गणवेश प्रत्येक वर्षी देण्यात येतात.

राज्यात प्राथमिक शिक्षणाचे सार्वत्रिकीकरण करणे व दर्जा उंचावणे या कार्यक्रमांतर्गत आदिवासी शासकीय आश्रमशाळा व अनुदानित आश्रमशाळांमधील राबवावयाच्या कृती कार्यक्रमांतर्गत केंद्रीय आश्रमशाळा स्थापन करण्यात आल्या आहेत. राज्यात शासकीय एकूण ५५२ आश्रमशाळा कार्यरत असून दर पांच आश्रमशाळांतून एक केंद्रीय आश्रमशाळा निवडण्यात आली आहे. यामाणे एकूण १४४ केंद्रीय आश्रमशाळा स्थापन करण्यात आल्या आहेत. या केंद्रीय आश्रमशाळांद्वारे रामुहातील आश्रमशाळांचे शैक्षणिक प्रशासन आणि संशोधन करण्यात येते. याकरिता प्रत्येक शासकीय केंद्रीय आश्रमशाळेत स्वतंत्र प्रशिक्षित पतबीधर केंद्र प्रमुखाचे एक पद निर्माण करण्यात आले आहे.

शासकीय वसतीगृहे:— राबवावयातील आदिवासी विद्यार्थ्यांची तसेच समासवर्गीय विद्यार्थ्यांची शिक्षणाची सोय देण्या आणि त्यांना माध्यमिक व महाविद्यालयीन शिक्षण घेण्यास प्रोत्साहन मिळावे म्हणून तालुका, जिल्हा व विभागीय स्तरावर वसतीगृहे सुरु करण्यात आलेली आहेत. या वसतिगृहातून मोफत भोजन व राहण्याची सोय केली जाते. तसेच इतर सर्व सवलती दिल्या जातात. या दिभागाकडून सन २०१२-२०१३ या वर्षापर्यंत ४८२ वसतिगृहे चालविण्यात येत असून, त्यापैकी २०३ वसतिगृहे खास मुलींसाठी व उर्वरित २७९ वसतिगृहे मुलांसाठी आहेत. जिल्हा व तालुका स्तरावरील वसतिगृहात माध्यमिक शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी १० टक्के, कनिष्ठ महाविद्यालयात शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी २५ टक्के आणि उच्च माध्यमिक शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी ६५ टक्के प्रमाणात प्रवेश दिला जातो. तसेच विभागीय स्तरावरील वसतिगृहात कनिष्ठ महाविद्यालयात शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी २० टक्के आणि उच्च महाविद्यालयात शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी ८० टक्के या प्रमाणात प्रवेश देण्यात येतो.

या विभागामार्फत चालविण्यात येत असलेल्या ४८२ वसतिगृहातून एकूण ४४४२७ प्रवेशीत विद्यार्थी या योजनेचा लाभ घेत आहेत.

मागासवर्गीयांसाठी गृहनिर्माण योजना :-आदिवासींच्या पंजीयद गृहनिर्माण सहकारी संस्थांना घरे बांधण्यासाठी महाराष्ट्र राज्य सहकारी गृहनिर्माण वित्त मंडळामार्फत ५० टक्के रक्कम कर्ज म्हणून दिली जाते आणि ३० टक्के रक्कम राज्य शासनाकडून अनुदान म्हणून दिली जाते. उरलेली २० टक्के रक्कम ही लाभार्थी सहकारी संस्थेने स्वतः भरावयाची असते. सदर योजना ही गरीब आदिवासी कुटुंबांना निवास देण्याच्या दृष्टीने अत्यंत उपयुक्त आहे. (गृहनिर्माण सहकारी संस्था) २०१३-२०१४ च्या वार्षिक आदिवासी उपयोजनेत रु. ०.३५ लक्ष निवट व्यय निर्धारित करण्यात आला आहे.

न्युक्लिअस बजेट योजना :-महाराष्ट्र राज्यात निरनिराळ्या क्षेत्रात राहणाऱ्या विविध आदिवासी जमातीच्या विकासामध्ये ठिकठिकाणी तफावत आहे. त्यामुळे प्रत्येक क्षेत्रातील विकास कार्यक्रमाच्या गरजाही भिन्न आहेत. प्रत्येक प्रकल्प क्षेत्रातील भौगोलिक परिस्थिती आणि नैसर्गिक साधनसंपत्तीमधील विपुलता, अथवा त्रुटी भिन्न असल्यामुळे ठराविक साध्याचे कार्यकम सर्वच प्रकल्प क्षेत्रात आदिवासी विकासामध्ये दृष्टीने उपयुक्त ठरू शकणार नाहीत. आदिवासी विकास कार्यक्रमाच्या योजनेमध्ये स्थलकालानुरूप लयविकला व अभिनवता आणणे अत्यंत गरजेचे आहे. त्यासाठी आदिवासी विकासामध्ये दृष्टीने सुयोग्य अशा विविध कार्यक्रमांना स्थानिक पातळीवर मंजुरीचे अधिकार प्रदान करून सदर कार्यक्रम तातडीने कार्यान्वित करता यावेत या उद्देशाने न्युक्लिअस बजेट (Nucleus Budget) ही योजना शासनातर्फे सन १९८१-८२ या वर्षापासून राबविली जात आहे.

प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प हद्दीचेमार्फत आणि अपर आयुक्त, आदिवासी विकास यांच्या नियंत्रणाखाली राबविण्यात येणाऱ्या न्युक्लिअस बजेट मधील योजनांमध्ये लाभार्थींना कर्ज देणे अपेक्षित नाही, न्युक्लिअस बजेट योजनेतर्गत ध्याय्याच्या योजनांवास्तुतः फार मोठ्या प्रमाणावर मुभा असली तरी या योजनेचा खरा उद्देश लक्षात घेऊन योजनेचे खाली दर्शविलेलेप्रमाणे ५ प्रमुख गट पाडण्यात आले आहेत.

- (अ) उत्पन्न निर्मितीच्या किंवा वाढीच्या योजना,
- (ब) प्रशिक्षणाच्या योजना,
- (क) मानवी साधनसंपत्तीच्या विकासामध्ये योजना,
- (ड) आदिवासी कल्याणात्मक योजना.

न्युक्लिअस बजेट योजनेतर्गत प्रत्येक आदिवासी व्यक्तीस/कुटुंबास लाभार्थी आर्थिक मर्यादा रु. १५,००० असेल या योजनेतर्गत २ किंवा ३ किंवा त्यापेक्षा अधिक आदिवासी लाभार्थी एकत्र आले तर सामूहिक प्रकल्प/कार्यक्रम सुद्धा मंजूर करता येतात परंतु अशा प्रकल्पात/कार्यक्रमात प्रत्येकी लाभार्थी मर्यादा ही रु. १५,००० च राहिल.

वर उल्लेख केलेल्या (ब), (क), (ड) गटामधील योजनांमध्ये देऊ केलेले अर्थसहाय्य हे १०० टक्के अनुदान स्वरूपात देण्यात येते. परंतु (अ) गटात उत्पन्न निर्मिती अथवा वाढीच्या योजना याखाली घाय्याचे अर्थसहाय्य देणाऱ्या अनुदानाची मर्यादा खालील प्रमाणे आहे:-

- (१) सर्वसाधारण आदिवासी लाभार्थी ८५ टक्के.
- (२) आदिम जमातीचे लाभार्थी ९५ टक्के.
- (३) जेथे सहाय्य रु. २,००० पेक्षा कमी व लाभधारक दारिद्र्य रेषेखालील आहेत १०० टक्के.

अशा उत्पन्न निर्मिती अथवा वाढीच्या योजना अनुदानाच्या कामाव्यतिरिक्त उरलेली रक्कम ही लाभार्थ्यांने स्वतःची जमणी म्हणून भरावयाची आहे.

न्युक्लिअस बजेट योजनेतर्गत कार्यक्रम मंजूरीचे वितीय अधिकार खालील प्रमाणे आहेत:-

अ. क्र.	लाभार्थी/योजना	कमाल मर्यादा (रुपये)	मंजूरी देणारे सक्षम अधिकारी
१.	वैयक्तिक किंवा सामूहिक लाभार्थ्यांच्या योजना (प्रत्येकी रु. १५,००० च्या अटीत अधीन राहून).	७,५०,०००	अपर आयुक्त, आ. वि. यांच्या अध्यक्षतेखालील निर्देशन समिती.
२.	रु. ७,५०,००० पेक्षा जास्त रकमेच्या सामूहिक योजना (प्रत्येकी रु. १५,००० या अटीत अधीन राहून).	३०,००,०००	आयुक्त, आदिवासी विकास
३.	रु. ३०,००,००० पेक्षा जास्त खर्चाच्या सामूहिक योजना (प्रत्येकी रु. १५,००० या अटीत अधीन राहून).		सचिव, आदिवासी विकास

निर्देश समिती:-प्रकल्प क्रमांक १ करिता निर्देश समितीची स्थापना करण्यात आलेली आहे.

सन २००२-०३ करिता रु. ५८६.४८ लाख व सन २००३-०४ करिता रु. ५८५.४० लाख इतकी तरतूद करण्यात आली होती. सन १९९७-९८ करिता एकूण रु. ८२०.१८ लाख इतकी तरतूद करण्यात आली होती. सन १९९८-९९ करिता एकूण रु. ६७१.०० लाख इतकी तरतूद करण्यात आली होती. सन १९९९-२००० करिता एकूण रु. ८५९.८८ लाख इतकी तरतूद करण्यात आली होती. सन २०००-२००१ करिता एकूण रु. ८०५.३७ लाख इतकी तरतूद करण्यात आली होती. सन २००१-२००२ करिता एकूण रु. ८००.०० लाख इतकी तरतूद करण्यात आली होती. सन २००४-०५ करिता रु. ५००.०० लाख इतकी तरतूद करण्यात आली होती. सन २००५-०६ करिता एकूण रु. ८००.०० लाख इतकी तरतूद करण्यात आली होती. सन २००६-०७ करिता २१००.०० लाख इतकी तरतूद करण्यात आली होती. सन २००७-०८ या वर्षासाठी रु. ३०००.१८ लाख इतकी तरतूद करण्यात आली होती. सन २००८-०९ साठी ३०००.०० लाख सन २००९-२०१० साठी ३०००.०० लाख तरतूद करण्यात आली होती. सन २०१०-२०११ साठी ३५००.०० लाख तरतूद करण्यात आली होती सन २०११-२०१२ साठी ३५००.०० लाख तरतूद करण्यात आली होती. सन २०१२-२०१३ साठी ४५००.०० लाख तरतूद करण्यात आली होती. सन २०१३-२०१४ करिता ५०००.०० लाख तरतूद करण्यात आली आहे.

आदिवासी शेतकऱ्यांना वीज पंप/तेल पंप पुरविण्याची योजना :-या योजनेसाठी आदिवासी शेतकऱ्यांना विद्युत्पंप व तेलपंप पुरविण्यात येतात. ही योजना सन १९७३-७४ पासून राबविण्यात आली आहे. ज्या आदिवासी शेतकऱ्यांकडे किमान ६० आर. (दीड एकर) व कमाल ६ हेक्टर (१६ एकर) लागवडी योग्य जमीन आहे, असे आदिवासी शेतकरी या योजनेचा लाभ घेण्यास पात्र आहेत. तथापि, विहिरी किंवा इतर स्रोतातून कमीत कमी ६ महिने तरी पुरेसे पाणी उपलब्ध झाले पाहिजे. तसेच वीजपंप मिळण्याकरिता शेताजवळ धीजेची लाईन गेलेली असावी पाहिजे. ज्यांना वीज पुरवठ्याची सोय उपलब्ध नाही अशांना तेलपंपाचा फायदा घेता येतो. तसेच विहित शेतजमीन मर्यादपेक्षा कमी जमीन आहे असे २ किंवा ३ शेतकरी एकत्रितरित्या या योजनेचा फायदा घेऊ शकतात.

सन २०१३-२०१४ करिता तेलपंपासाठी रु. १८८६.२१ लक्ष व विद्युत्पंपाकरिता रु. २२३.५० लक्ष इतका नियतव्यय निर्धारित केला आहे.

प्रपत्र-२

संज्ञक

आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालयातील पदे व पदांची वेतनश्रेणी दर्शविणारा तक्ता

पदनाम	वेतनश्रेणी		एकूण पदे	
	(वे वेण्ड)	रुपये	२०१२-२०१३	२०१२-२०१३
१. सहायक सॉफ्ट	३७,४००-६७,०००	१२,०००	१	...
२. सहायक सॉफ्ट/सहायक सॉफ्ट	१५,६००-३९,९००	७,६००	४	...
३. सहायक सॉफ्ट	१५,६००-३९,९००	६,६००	४	...
४. सहायक अधिकारी	९,३००-३४,८००	४,४००	४	...
५. लेखा अधिकारी	९,३००-३४,८००	४,४००	५	...
६. सहायक	९,३००-३४,८००	४,३००	५	...
७. सहायक सॉफ्ट/सहायक	९,३००-३४,८००	४,३००	६	...
८. सहायक सॉफ्ट/सहायक	९,३००-३४,८००	४,३००	७	...
९. सहायक सॉफ्ट	५,२००-२०,२००	२,४००	५	...
१०. सहायक सॉफ्ट	५,२००-२०,२००	१,९००	४	...
११. सहायक सॉफ्ट		वरीलप्रमाणे	२	...
१२. सहायक	४,४४०-१४,४४०	१,३००	५	...
			३३	...

प्रपत्र-२

पर्सनल समरी

	३१-३-२०१२ अखेर एकूण पदे			३१-३-२०१३ अखेर अंदाजित एकूण पदे		
	स्थायी	अस्थायी	एकूण	स्थायी	अस्थायी	एकूण
१. सहायक सॉफ्ट -	...	...	...	...	...	...
सहायक सॉफ्ट	...	...	...	...	...	...
अस्थायी सहायक सॉफ्ट	...	...	...	...	...	...
एकूण	...	...	...	...	...	...
२. सहायक सॉफ्ट -	...	...	...	...	...	...
सहायक सॉफ्ट	२२	५	२७	२२	५	२७
अस्थायी सहायक सॉफ्ट	८८	१९	१०७	८८	१९	१०७
एकूण	११०	२४	१३४	११०	२४	१३४
३. सहायक सॉफ्ट -	...	...	...	...	...	...
सहायक सॉफ्ट	२२	५	२७	२२	५	२७
अस्थायी सहायक सॉफ्ट	८८	१९	१०७	८८	१९	१०७
एकूण	११०	२४	१३४	११०	२४	१३४

तक्ता अ-(पाठ्य)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	२७०२, लघु पाटबंधार 2702, Minor Irrigation	1,10,49.33	1,10,49.33	1,23,22.84	1,23,22.84	98,58.28	98,58.28	1,10,92.81	1,10,92.81				
उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग I. E. & L. Department	२८०१, वीज 2801, Power	64,10.26	64,10.26	77,35.42	77,35.42	61,88.34	61,88.34	76,14.06	76,14.06				
उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग Industries, Energy and Labour Department.	२८१०, ऊर्जेची अपारंपारिक साधने 2810, Non-Conventional Sources... of energy.	3,33.00	3,33.00	3,00.00	3,00.00	2,40.00	2,40.00	5,00.00	5,00.00				
	२८५१, ग्रामोद्योग व लघु उद्योग 2851, Village and Small Industries...	24,61	24,61	32,75	32,75	32,75	32,75	64,60	64,60				
	२८५२, उद्योग 2852, Industries												
सार्वजनिक बांधकाम विभाग Public Works Department	३०५४, मार्ग व पूल 3054, Road and Bridges	82,65.40	82,65.40	96,24.04	96,24.04	76,99.24	76,99.24	97,48.99	97,48.29				
सार्वजनिक बांधकाम विभाग Public Works Department	४०५९, सार्वजनिक बांधकामावरील भांडवली खर्च 4059, Capital Outlay on Public Works	1,45.74	1,45.74	10,00.00	10,00.00	8,00.00	8,00.00	10,00.00	10,00.00				
उच्च, मध्यशिक्षण आणि संवायोजन विभाग Higher. Tech Edn and Employment Department	४२०२, शिक्षण क्रीडा कला व सांस्कृतिक कार्य यावरील भांडवली खर्च प्रहसनी खर्च 4202 Capital Outlay on Edn., Sports, Arts and Culture.	1,78.20	1,78.20	1,19.00	1,19.00	95.20	95.20	1,19.95	1,19.95				
सार्वजनिक आरोग्य विभाग Public Health Department	४२१०, वैद्यकीय व सार्वजनिक आरोग्यावरील भांडवली खर्च महसुली खर्च 4210, Capital Outlay on Medical and Public Health	4,04.65	4,04.65	29,46.30	29,46.30	23,57.04	23,57.04	56,74.34	56,74.34				
भाविवासी विकास विभाग Tribal Development Dept	४२२५, अनुसंधित जाती/जमाती व इतर मागासवर्ग यावरील भांडवली खर्च वसुली खर्च 4225, Capital Outlay on Welfare of SC/ST and OBC	2,72,66.11	2,72,66.11	9,68,33.21	9,68,33.21	4,49,23.34	4,49,23.34	5,01,38.22	5,01,38.22				
	४२३०, इतर सामाजिक व सामुहिक सेवा यावरील भांडवली खर्च 4230, Capital Outlay on Other Social and Community Services	30,77.49	30,77.49	9,42.00	9,42.00	73,58.00	73,58.00	13,79.13	13,79.13				

तक्ता अ-(चालु)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
सहकार व वस्त्रोद्योग विभाग Co-operation and Textile Department	४४२५, सहकारावरील भांडवली खर्च 4425. Capital Outlay on Co-operation	17.03.00	17.03.00	...	20.08.20	20.08.20	...	16.06.56	16.06.56	...	20.10.70	20.10.70	
आदिवासी विकास विभाग Tribal Development Dept.													
पाटबंधारे विभाग Irrigation Department	४७०१, मोठे व मध्यम पाटबंधारे यावरील भांडवली खर्च 4701. Capital Outlay on Major and medium Irrigation.	...	51.69.34	51.69.34	...	13.53.63	13.53.63	...	10.82.90	10.82.90	...	20.10.11	20.10.11
पाटबंधारे विभाग/ I. D. ग्रा. वि. व ज. विभाग R. D. and W. R. Dept.	४७०२, लघुपाटबंधारे यावरील भांडवली खर्च 4702. Capital Outlay on minor Irrigation.	...	71.37.92	71.37.92	...	1.05.09.93	1.05.09.93	...	84.07.95	84.07.95	...	1.02.89.39	1.02.89.39
कृषी व पशु विभाग Agriculture, Animal Husbandry, Dairy Development and Fisheries Department.	४४०१, पीक संवर्धनावरील भांडवली खर्च 4401. Capital Outlay on Crop Husbandry.	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	४४०२, मृदा संधारण यावरील भांडवली खर्च 4402. Capital Outlay on Soil and Water Conservation.	...	47.34.53	47.34.53	...	52.06.72	52.06.72	...	49.50.33	49.50.33	...	52.50.92	52.50.92
	४४०३, पशुसंवर्धनावरील भांडवली खर्च 4403. Capital Outlay on Animal Husbandry.	...	15.00	15.00	...	2.17.50	2.17.50	...	1.74.00	1.74.00	...	1.48.78	1.48.78
	४४०४, दुग्धव्यवसाय विकासावरील भांडवली खर्च 4404. Capital Outlay on Dairy Development.	...	3.96	3.96	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	४४०५, मत्स्यव्यवसायावरील भांडवली खर्च 4405. Capital Outlay on Fisheries.	...	45.77	45.77	...	77.22	77.22	...	61.78	61.78	...	44.52	44.52

मकल अ- (बालु)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
महसूल व वन विभाग Revenue and Forests Department.	४४०३, वनीकरण व वन जीवन आवरीत भावकरी खर्च 4406. Capital Outlay on Forestry and Wild Life.	23,86.87	73,86.87	...	30,22.22	30,22.22	...	24,17.78	24,17.78	...	36,33.42	33,33.42	
उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग Industries, Energy and Labour Department.	४४५१, ग्रामीण व लघु उद्योग आवरीत भावकरी खर्च 4851. Capital Outlay on Villages and Small Industries.	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
सार्वजनिक बांधकाम विभाग P.W. Department	६०५६, रस्त्या व पूल बांधणी आवरीत खर्च 6056. Capital Outlay on Roads and Bridges	3,92,08.81	3,27,38.81	...	2,58,54.70	2,58,54.70	...	2,42,10.81	2,42,10.81	...	3,41,31.99	4,45,19.99	
गृहनिर्माण व विशेष सहाय्य विभाग Housing and Spl. Assistant Department	६२१६, गृहनिर्माणसाठी खर्च 6216. Loans for Housing	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
नगर विकास विभाग Urban Development Department	६२१७, नगर विकाससाठी खर्च 6217. Loans for Urban Development	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
आदिवासी विकास विभाग Tribal Development Dept.	६२२५, अनुसूचित जाती/अमाती व इतर मागासवर्ग यांच्या कल्याणासाठी खर्च 6225. Loans for Welfare of SC/ST's and OBC's	...	19,28	19,28	...	98,43	98,43	...	73,35	76,35	...	1,40,33	1,40,33
महसूल व वन विभाग Revenue and Forests Dept.	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
सहकार व औद्योगिक विभाग Co-opp. and Textile Dept.	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
उद्योग ऊर्जा व कामगार विभाग Industries, Energy and Labour Department.	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	६२५०, इतर सामाजिक सेवासाठी खर्च 6250. Loans for Other Services	32,91	32,91	...	34,70	34,70	...	37,36	27,36	...	30,85	37,85	

तक्ता ब

२०१३-२०१४ आदिवासी उपयोजनेखाली विभागवार केलेल्या तरतुदी दर्शविणारा तक्ता

STATEMENT "B"

Statement showing sectorwise provision under Tribal Sub-Plan during 2013-2014

(रुपये हजारंत)

(Rs. in Thousands)

अनुक्रमांक Serial	सेक्टरचे नाव Name of the Sector	अर्थसंकल्प २०१२-२०१३ Budget Estimates 2012-2013			अर्थसंकल्प २०१३-२०१४ Budget Estimates 2013-2014		
		राज्य योजनांतर्गत योजना State Plan Scheme	केंद्र पुरस्कृत योजना C.S.P.	विशेष केंद्रीय सहाय्य योजना Spl. C.A.	राज्य योजनांतर्गत योजना State Plan Scheme	केंद्र पुरस्कृत योजना C.S.P.	विशेष केंद्रीय सहाय्य योजना Spl. C.A.
१	२	३	४	५	६	७	८
	पीक संवर्धन						
1	Crop Husbandry	70,56.46			75,98.09		
	जमीन सुधारणा						
2	Land Reforms						
	लघु पाटबंधारे (ग्रा.पि.वि.)						
3	Minor Irrigation	1,38,46,98			1,30,73.31		
	आयाकट						
4	Avacut Development	3.00					
	पशु संवर्धन						
5	Animal Husbandry	27,20.83			27,05.34		
	दुग्धव्यवसाय विकास						
6	Dairy Development	10.00					
	मत्स्यव्यवसाय						
7	Fisheries	1,29.19			1,14.51		
	वने						
8	Forests	96,52.70			98,08.94		
	स्वर्णजयंती ग्राम स्वयंमरोजगार योजना (एकूण ग्रामीण विकास)						
9		19,78.65			22,58.21		
	अवर्षण प्रवण क्षेत्र कार्यक्रम						
10	Drought Prone Area Programme	5,18.40			2.00		
	जवाहर रोजगार योजना						
11	Jawahar Employment Programme	2,07,53,04			2,48,87,95		
	ग्रामीण स्वच्छता कार्यक्रम						
12	Rural Sanitation Programme	3,54.16			5,10.09		
	सहकार						
13	Co-operation	5,54,67			7,35,47		
	पाटबंधारे						
14	Irrigation (Medium/Major)...	1,03,39.42			1,04,69.00		
	बीज पुरवठा						
15	Power Transmission	80,35.42			82,89.06		
	रस्ते व पूल						
16	Roads and Bridges	3,66,52.74			4,47,00.28		
	सामान्य शिक्षण						
17	General Education	28,85.53			34,30.26		

तक्ता ब-चालू

(रुपये हजारों में)

१	२	३	४	५	६	७	८
18	तंत्र शिक्षण Technical Education	...	19,59.08	...	...	20,33.84	...
19	सार्वजनिक आरोग्य Medical and Public Health	...	1,97.73.06	...	...	2,44,33.10	...
20	जलनिःस्तरण व पाणीपुरवडा Water Supply and Sewerage	...	...	...	...	...	...
21	गृहनिर्माण (म.प.व.वि.) Housing	...	35,00.00	...	...	...	...
22	नगर विकास Urban Development	...	6,86.00	...	...	10,24.27	...
23	माहिती व प्रसिद्धी Information and Publicity	...	52.00	...	...	10.02	...
24	कामगार व कामगार कल्याण Labour and Labour Welfare	...	76,11.17	...	...	72,84.75	...
25	सागासवर्गीय कल्याण Welfare and Backward Classes	...	22,43,81.96	...	...	21,85,26.79	...
26	पोषक आहार Nutrition	...	39,93.68	...	...	38,58.11	...
27	रोजगार हमी योजना Employment Guarantee Scheme	...	...	...	...	...	...
28	सामाजिक वनीकरण Social Forestry	...	30,75.45	...	...	30,75.45	...
29	फलोत्पादन Horticulture Development	...	2,19.80	...	...	3,04.11	...
30	क्रिडा Sports	...	11,76.23	...	...	17,20.66	...
31	ग्रामीण लघुउद्योग Rural Small Industries	...	78.36	...	...	1,17,31	...
32	मोठे व मध्यम उद्योग Major & Medium Industries	...	...	...	...	...	...
33	कला व संस्कृती Art & Culture	...	...	...	...	...	...
34	मृद व जलसंधारण Soil and Water Conservation	...	52,06.72	...	...	52,50.92	...
35	डोंगरी भागाचा विकास कार्यक्रम Development of Hill Area	...	...	...	...	...	...
36	सामुहिक विकास Community Development	...	10,80.00	...	...	8,97.13	...
37	स्थानिक विकास कार्यक्रम Local Development Programme	...	...	...	...	...	...
38	आदर्श गाव योजना Ideal Village Scheme	...	...	...	...	...	...
39	महिला व बाल कल्याण (पोषण) व समिती Women and Child Welfare	...	8,29.39	...	...	10,20.74	...
40	पुनर्वसन Rehabilitation	...	...	...	...	...	...

जाडपत्र ड-एक
विभाग : आदिवासी विकास
विवरणपत्र एक
अर्थसंकल्पीय अंदाज, २०१३-२०१४ मधील सुस्पष्ट अर्थसहाय्य

(रुपये लाखांत)

अनुक्रमांक (१)	प्रधान/गौण/उप शीर्ष (अर्थसंकल्पीय अंदाज-भाग दोनमधील पृष्ठ क्रमांक) (२)	योजनेचे नाव (३)	अर्थसंकल्पीय अंदाज		ठळक वैशिष्टे (६)
			योजनांतर्गत (४)	योजनेतर (५)	
१	२२१६. गृहनिर्माण पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना— जनजाती क्षेत्राबाहेरील उपयोजना ०३. ग्रामीण गृहनिर्माण १०४. सहकारी गृहनिर्माण संस्था— (०१) मागासवर्गीयांच्या सहकारी गृहनिर्माण संस्थाना वित्तीय सहाय्य. (००) (०१) राज्य योजनांतर्गत योजना: (२२१६-०७९७) ४१. सहायक अनुदान.	मागासवर्गीयांच्या सहकारी गृहनिर्माण संस्थाना वित्तीय सहाय्य.	२५	...	गरीब आदिवासी कुटुंबांना निवास देण्याचा उद्देश्याने "मागासवर्गीय (अनु. जमाती) सहकारी गृहनिर्माण योजना" ही योजना राबविली जात आहे. आदिवासींच्या पंजीबद्ध सहकारी गृहनिर्माण संस्थांना महाराष्ट्र राज्य सहकारी गृहनिर्माण वित्त महामंडळकडून ५० टक्के रक्कम कर्ज म्हणून दिली जाते व ३० टक्के रक्कम राज्य शासनाकडून अनुदान म्हणून दिली जाते. उर्वरित २० टक्के रक्कम ही लाभार्थी सहकारी संस्थेने स्वतः भरावयाची असते. कर्जा- वरील व्याज शालन महामंडळास देते.
२	१०४. सहकारी गृहनिर्माण संस्था (०१) मागासवर्गीयांच्या सहकारी गृहनिर्माण संस्थास आर्थिक सहाय्य. (००) (०१) राज्य योजनांतर्गत योजना: (२२१६-०८६८) ४१. सहायक अनुदान.	मागासवर्गीयांच्या सहकारी गृहनिर्माण संस्थाना वित्तीय सहाय्य.	...	...	वरीलप्रमाणे
३	२२२५. अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व इतर मागासवर्गीयांचे कल्याण, पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना, जनजाती क्षेत्र उपयोजना— ०२. अनुसूचित जमातीचे कल्याण १०२. आर्थिक विकास (०१) पंच संघ बसविणे—(आदिवासी क्षेत्रात ग्रामीण विद्युतीकरण) ४३. अर्थसहाय्य (०१) (०१) राज्य योजनांतर्गत योजना (२२२५-१४४६) (०१) (०२) विशेष केंद्रीय सहाय्य योजना: (२२२५-१४५५)	आदिवासी शेतकऱ्यांना विद्युतपंप पुरविणे	१,८१,००	...	आदिवासी शेतकऱ्यांची आर्थिक स्थिती सुधारावी म्हणून त्यांना विद्युतपंप व तेल इंजिन पुरविण्याची योजना शासन राबवित आहे. या योजनेखाली २ ते १० एकर जमीन धारण करणाऱ्या आदिवासी लाभार्थींना फक्त रु. २५० व १० ते १६ एकरपर्यंत जमीन धारण करणाऱ्या आदिवासी लाभार्थींना फक्त रु. ५०० इतकीच रक्कम भरावी लागते.

विवरणपत्र एक---चालू

(रुपये लाखोंत)

(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
४	१०२. आर्थिक विकास जनजाती क्षेत्र उपयोगना--- (०२) ऑईल इंजिन बसविणे ४३. अर्थसहाय्य (०२) (०१) राज्य योजनांतर्गत योजना (२२२५-१४६४) (०२) (०२) विशेष केंद्रिय सहाय्य योजना (२२२५-१४७३)	आदिवासी शेतकऱ्यांना तेल इंजिने पुरविणे.	१३.७३.५० ...	...	वरीलप्रमाणे.
५	पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना--- जनजाती क्षेत्राबाहेरील उपयोगना--- १०२. आर्थिक विकास (०१) पंप संच बसविणे---आदिवासी क्षेत्रात (ग्रामीण विद्युतीकरण) ४३. अर्थसहाय्य (०१) (०१) राज्य योजनांतर्गत योजना (२२२५-१८७६) (०१) (०२) विशेष केंद्रिय सहाय्य योजना (२२२५-१८८५)	आदिवासी शेतकऱ्यांना विद्युत पंप पुरविणे	४२.५० ...	...	नागील पृष्ठावरील अनुक्रमांक १ प्रमाणे.
६	जनजाती क्षेत्राबाहेरील उपयोगना--- १०२. आर्थिक विकास (०२) ऑईल इंजिन पंप बसविणे, ४३ अर्थसहाय्य (०२) (०१) राज्य योजनांतर्गत योजना (२२२५-१८९४) (०२) (०२) विशेष केंद्रिय सहाय्य योजना (२२२५-१९०२)	ऑईल इंजिन संच पुरविणे	५.१२.७१ ...	...	अनुक्रमांक १ प्रमाणे.
२४२५, सहकार---					
७	१०८. इतर सहकारी संस्थांना सहाय्य--- (०१) महाराष्ट्र राज्य सहकारी जनजाती विकास महामंडळाला वित्तीय सहाय्य ४३. अर्थसहाय्य (०१) (०१) राज्य योजनांतर्गत योजना (२४२५-०८५३)	महाराष्ट्र राज्य सहकारी जनजाती विकास महामंडळाला वित्तीय सहाय्य.	७.५०.०० ...	...	जनजाती विकास महामंडळाला व्यवस्थापकीय अनुदान. आदिवासींच्या आर्थिक विकासासाठी घारानाने महाराष्ट्र राज्य सहकारी विकास महामंडळाची १९७२ मध्ये स्थापना केली. आदिवासींची आर्थिक पिळवणूक थांबविण्यासाठी "महाराष्ट्र आदिवासींची आर्थिक स्थिती (सुधारणे) अधिनियम, १९७६" संगत केला आहे

क्र.	विवरण	३)	४)	५)	६)
८	पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना— जनजाती क्षेत्र उपयोजना. १०८. इतर सहकारी संस्थांना सहाय्य— (२) महाराष्ट्र राज्य सहकारी जनजाती विकास महामंडळाला वित्तीय सहाय्य (ए) राज्य योजनांतर्गत योजना (टी-१८१) (सी) विशेष केंद्रीय सहाय्य योजना	महाराष्ट्र राज्य सहकारी जनजाती विकास महामंडळाला वित्तीय सहाय्य.	७,५०,०० ... ६,००,००	... ...	३. महामंडळ या संघाचा जन्म असा तत्कावर करत आणजे हे महामंडळ संघा संस्था असून ते व्यापारी महामंडळ नाही म्हणून शासनाने १० वर्षांपर्यंत या महामंडळाला येणारा लोटा भरपाई करण्याबाबत निर्णय १९८२ मध्ये घेतला. तसेच या महामंडळाला व्यवस्थापकीय अनुदानही मंजूर करण्यास येते. शासनाने महामंडळाच्या कर्मचारीवर्ग रचना पद्धतीला १९८५ मध्ये मान्यता दिली होती.
९	२५०१, विशेष ग्रामविकास कार्यक्रम जनजाती क्षेत्र उपयोजना ०१. एकात्मिक ग्रामविकास कार्यक्रम. (ए) राज्य योजनांतर्गत योजना— जिल्हा ग्रामीण विकास अभिकरणांना सहाय्यक अनुदान (टी-१३३).	एकात्मिक ग्रामविकास कार्यक्रमाखाली अनुसूचित जमातीसाठी अर्थसहाय्य.	२८,९८,६४	...	ही तरतूद आदिवासी विकास विभागाखालील एकात्मिक ग्रामविकास कार्यक्रमाखाली दर्शविण्यात आली आहे.
		एकूण	...	...	...

विवरणपत्र दोन

अर्थसंकल्पीय अंदाज, २०१३-२०१४ मधील (अर्थसहाय्याव्यतिरिक्त) सहाय्यक अनुदान

(रुपये हजारात)

अनुक्रमांक	प्रधान/गौण/उप शीर्ष (अर्थसंकल्पीय अंदाज-भाग दोनमधील पृष्ठ क्रमांक)	योजनेचे नाव	अर्थसंकल्पीय अंदाज		टक्के वैशिष्टे
			योजनांतर्गत	योजनेतर	
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
१	२२२५. अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व इतर मागासवर्ग यांचे कल्याण. ०२. अनुसूचित जमातीचे कल्याण (३) आश्रमशाळा ०२. आश्रमशाळा समूह—आश्रमशाळा आणि मूलोद्योगोत्तर आश्रमशाळा चालविण्यासाठी स्वयंसेवी संस्थांना सहाय्यक अनुदान. (टी-१५) (टी-६५). (टी-७५).	आश्रमशाळा आणि मूलोद्योगोत्तर आश्रमशाळा चालविण्यासाठी स्वयंसेवी अभिकरणांना सहाय्यक अनुदान. २७७. शिक्षण	...	४.४६.७९.७९	आश्रमशाळांसाठी तदर्थ अनुदान म्हणून रु. २०,००० याप्रमाणे प्रथमवर्षासाठी व पोस्ट बेसिक आश्रमशाळेसाठी रु. १०,००० सहाय्यक अनुदान दिले जाते. पुढील वर्षांसाठी ते खालीलप्रमाणे (१) आश्रमशाळा व पोस्ट बेसिक आश्रमशाळा, शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचारी तसेच वसतिगृहाचे कर्मचारी यांना वेतन व भत्ते १०० टक्के अनुदान. (२) भोजन खर्च प्रत्येक विद्यार्थ्यांमार्गे रु. २५० दरमहा. (३) आश्रमशाळा विभाग आकस्मिक खर्च शिक्षक कर्मचाऱ्यांच्या वेतनाच्या ८ टक्के. (४) पोस्ट बेसिक आश्रमशाळा, शाळा विभाग आकस्मिक खर्च, शिक्षक कर्मचाऱ्यांच्या वेतनाच्या १२ टक्के वेतनेतर अनुदान. (५) आश्रमशाळा व पोस्ट बेसिक आश्रमशाळा वसतिगृह विभाग आकस्मिक खर्च, वसतिगृहातील कर्मचाऱ्यांना देण्यात येणाऱ्या वेतनाच्या ८ टक्के वेतनेतर खर्च. (६) याशिवाय इमारत भाडे व इमारत बांधकाम अनुदान संस्थाना दिले जाते.
२	२७७. शिक्षण ०४. जिल्हा परिषदांना अनुदाने महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम, १९६१ यांच्या कलम १८२ अन्वये जिल्हा परिषदांना सहाय्यक अनुदान. (टी-१५).	स्वयंसेवी संघटनांकडून चालविण्यात येणाऱ्या वसतिगृहांना सहाय्यक अनुदान आणि माध्यमिक शाळेत शिकणाऱ्या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती देणे.	...	...	...
३	जनजाती क्षेत्र उपयोजना— २७७. शिक्षण (६) व (७) आश्रमशाळा/पोस्ट बेसिक आश्रमशाळा सुरु करणे व त्यांचे परिरक्षण करण्यासाठी स्वयंसेवी संस्थांना सहाय्यक अनुदान. (ए) राज्य योजनांतर्गत योजना (टी-८१) (बी) विशेष केंद्रीय सहाय्य योजना (टी-८१)	स्वयंसेवी अभिकरणांकडून चालविण्यात येणाऱ्या आश्रमशाळांना सहाय्यक अनुदान.	१.१५.३४.७७९	...	वरील (१) प्रमाणे.

विवरणपत्र दोन—चालू

(रुपये हजारात)

(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
४	जनजाती क्षेत्राबाहेरील उपयोजना— २७७. शिक्षण (६) व (७) आश्रमशाळा/पोस्ट बेसिक आश्रमशाळा सुरु करणे व त्यांचे परिरक्षण करण्यासाठी स्वयंसेवी संस्थांना सहाय्यक अनुदान.	स्वयंसेवी अभिकरणाकडून चालविण्यात येणाऱ्या आश्रमशाळांना पोस्ट बेसिक आश्रम- शाळांना सहाय्यक अनुदान.			वरील (५) प्रमाणे.
	(ए) राज्य योजनांतर्गत योजना (टी-८१)		७८,४०,६८	...	
	(सी) विशेष केंद्रीय सहाय्य योजना (टी-८१)		...	...	
		एकूण	१,९३,७५,४५	४,४६,७९,७९	

विवरणपत्र तीन

२०१३-२०१४ च्या अर्थसंकल्पातील (सुस्पष्ट अर्थसहाय्य आणि सहाय्यक अनुदान वगळून) अप्रकट अर्थसहाय्याचा तपशील

(रुपये हजारात)

अनुक्रमांक	प्रधान/गौण/उप शीर्ष (अर्थसंकल्पीय अंदाज-भाग दोनमधील पृष्ठ क्रमांक)	योजनेचे नाव	परिमाणावरील अभिप्राय	परिगणित अर्थसहाय्य	
				योजनांतर्गत (५)	योजनेतर (६)
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
१	२२२५. अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व इतर मागासवर्ग यांचे कल्याण-०२, अनुसूचित जमातीचे कल्याण-२७७-शिक्षण ०१-वसतिगृहे अनुसूचित जमातीतील मुले व मुली यांच्याकरिता सरकारी वसतिगृहे सुरु करणे व त्यांचे परिरक्षण (टी-१३)	अनुसूचित जमातीतील मुले आणि मुली यांच्यासाठी शासकीय वसतिगृहे सुरु करणे आणि त्यांची देखभाल करणे.	अनुसूचित जमातीतील मुले व मुली यांच्यासाठी शासनाने वसतिगृहे चालविलेली आहेत. येथील भोजन खर्च, किरकोळ खर्च, पुरतके, लेखनसामग्री इत्यादींवरील खर्च शासनाकडून केला जातो. त्यांच्यासाठी वसतिगृहे चालविणे ही शासनाची सामाजिक जबाबदारी आहे.	...	...
२	२७७. शिक्षण- ०२. शिष्यवृत्त्या शिष्यवृत्त्या व विद्यावेतने (टी-१३)	अनुसूचित जमातीतील माध्यमिक शाळांतील विद्यार्थ्यांना मॅट्रिकोत्तर शिष्यवृत्त्या, औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेतील अनुसूचित जमातीतील प्रशिक्षणार्थीना विद्यावेतन तसेच अनुसूचित जमातीतील विद्यार्थ्यांना शिक्षण फी, परीक्षा फी देणे. सैनिक शाळांतील अनुसूचित जमातीतील विद्यार्थ्यांना निर्वाह भत्ता.	अनुसूचित जमातीतील विद्यार्थ्यांनी खंड पडू न देता आपले शिक्षण पुढे चालू देवावे. यासाठी त्यांना शिष्यवृत्त्या/विद्यावेतने इत्यादींच्या स्वरूपात प्रोत्साहन देण्यात आले आहे.	...	...
३.	२७७. शिक्षण- ०३. आश्रमशाळा ०१, आश्रमशाळा सुरु करणे व त्यांचे परिरक्षण करणे. (टी-१३).	आश्रमशाळा सुरु करणे आणि त्यांची देखभाल करणे.	अनुसूचित जमातीतील मुला-मुलींसाठी असलेल्या आश्रमशाळा या निवासी शाळा आहेत. या शाळांत विद्यार्थ्यांना मोफत शिक्षण, भोजन, निवास, लेखन-सामग्री, पुरतके, शाळेच्या गणवेश आणि वैद्यकीय सहाय्य दिले जाते आणि त्यांच्या इतर मूलभूत गरजा विनामूल्य पुरविल्या जातात. अशा आश्रम-शाळा शासन चालवित आहे.	...	...
४	पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना-जनजाती क्षेत्र उपयोजना- २७७-शिक्षण (४) आश्रमशाळा समूह. (ए) राज्य योजनांतर्गत योजना (टी-७९) (सी) विशेष केंद्रीय सहाय्य योजना (टी-७९)	आश्रमशाळा समूह	वरीलप्रमाणे.	...	...

(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
५	पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना जनजाती क्षेत्राबाहेरील उपयोजना २७७ (शिक्षण) (४) आश्रमशाळा समूह (ए) राज्य योजनांतर्गत योजना (टी-८९) (सी) विशेष केंद्रीय सहाय्य योजना (टी-८९)	आश्रमशाळा समूह	वरीलप्रमाणे अनुक्रमांक (३) प्रमाणे	...	...
	पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना जनजाती क्षेत्र उपयोजना				
६	२७७, शिक्षण—(५) शिक्षण फी, परीक्षा फी (ए) राज्य योजनांतर्गत योजना (टी-६३)	अनुसूचित जमातीतील विद्यार्थ्यांना शिक्षण फी, परीक्षा फी देणे.	पैशाची अडचण न येऊ देता अनुसूचित जमातीतील विद्यार्थ्यांना मोफत शिक्षण देण्यात येते.	...	...
	पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना जनजाती क्षेत्र उपयोजना				
७	२७७, शिक्षण— २७७, (५) शिक्षण फी, व परीक्षा फी यांची प्रदाने (ए) राज्य योजनांतर्गत योजना (टी-७१)	...	...	...	...
८	२७७, शिक्षण—(८) औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेतील विद्यार्थ्यांना विद्यावेतन (ए) राज्य योजनांतर्गत योजना (टी-६३)	औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेतील अनुसूचित जमातीतील विद्यार्थ्यांना विद्यावेतने देणे.	अनुसूचित जमातीतील विद्यार्थ्यांना विद्यावेतनाच्या स्वरूपात प्रोत्साहन दिले जाते.	...	...
९	२७७, शिक्षण—(८) औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांतील विद्यार्थ्यांना विद्यावेतन देणे. (ए) राज्य योजनांतर्गत योजना (टी-७१)	...	...	...	...
				एकूण	...

महालेखापालांच्या लेखापरिक्षण अहवालांना मिळणारा प्रतिसाद

या विभागाच्या अधिपत्याखालील सचिव, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक, आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे, ४ अपर आयुक्त कार्यालये व २४ प्रकल्प अधिकाऱ्यांची कार्यालये व त्यांच्या अधिपत्याखालील शासकीय आश्रमशाळा व आदिवासी मुलांच्या/मुलींच्या वसतिगृहांचे लेखापरिक्षण महालेखापाल यांच्या कार्यालयाकडून केले जाते.

प्रलंबित परिच्छेद/निरीक्षण अहवाल निकाली काढण्यासाठी मंत्रालय स्तरावर लेखापरिक्षा समितीच्या बैठका आयोजित करण्यात आल्या आहेत तसेच आयुक्त स्तरावरून अपर आयुक्त निहाय परिच्छेद प्रलंबित असलेल्या कार्यालय प्रमुखांच्या बैठका आयोजित केल्या जातात. अपर आयुक्त निहाय प्रलंबित परिच्छेदांचा निपटारा करण्यासाठी मा. सचिव (आ. वि.) मा. सहसचिव/उपसचिव यांच्या अध्यक्षतेखाली बैठका घेण्यात आलेल्या आहेत. प्रलंबित परिच्छेदांचे अनुपालन सादर करण्यासाठी संबंधितांकडे पत्राने पाठपुरावा करण्यात येतो तर अपर आयुक्ताकडे होणाऱ्या प्रकल्प अधिकाऱ्यांच्या मासिक बैठकित याबाबतचा गोष्टवारा घेण्यात येतो. मार्च २०१० ते मार्च २०११ अखेर प्रलंबित परिच्छेदांची स्थिती खालीलप्रमाणे होती :-

(१)	मार्च २०१० अखेर प्रलंबित निरीक्षण परिच्छेद	...	५५५
(२)	मार्च २०११ अखेर प्रलंबित निरीक्षण परिच्छेद	...	६०६
(३)	मार्च २०१२ अखेर प्रलंबित निरीक्षण परिच्छेद	...	६९७

आदिवासी विकास आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक

आदिवासी विकास आयुक्तालय, नाशिक तर्फे राबविण्यात येणाऱ्या योजनांचा सन २०११-२०१२, २०१२-२०१३ व २०१३-२०१४ मधील आर्थिक तरतूद, खर्च तसेच भौतिक उद्दिष्ट्ये व साध्य दर्शविणारी योजनानिहाय माहिती खालीलप्रमाणे आहे.

१. आश्रमशाळा समूह (योजनेतर)

1. Ashram School Complex (Non-Plan)

वर्ष Year	खर्च Expenditure (Rs. in thousands)	लक्ष्य (साध्य) Physical Target	
1	2	3	
२०११-२०१२ (खर्च) 2011-2012	3852751	0	प्राथ. आश्रमशाळा
		412	माध्य. आश्रमशाळा (प्राथमिकचेही वर्ग)
२०१२-२०१३ (मूळ तरतूद) 2012-2013	4155088	0	प्राथ. आश्रमशाळा
		412	माध्य. आश्रमशाळा (प्राथमिकचेही वर्ग)
२०१३-२०१४ (प्रस्तावित) 2013-2014	6750012	0	प्राथ. आश्रमशाळा
		412	माध्य. आश्रमशाळा (प्राथमिकचेही वर्ग)

२. आश्रमशाळा समूह (आदिवासी योजनांतर्गत योजनेतील तरतूद)

2. Ashram School Complex (TSP+OTSP)

२०११-२०१२ (खर्च) 2011-2012	3339892	127	प्राथ. आश्रमशाळा
		13	माध्य. आश्रमशाळा + १२७ क. महाविद्यालये
२०१२-२०१३ (मूळ तरतूद) 2012-2013	4223999	127	प्राथ. आश्रमशाळा
		13	माध्य. आश्रमशाळा + १२७ क. महाविद्यालये
२०१३-२०१४ (प्रस्तावित) 2013-2014	4533484	127	प्राथ. आश्रमशाळांचे वर्ग
		13	माध्य. आश्रमशाळांचे वर्ग

३. सेवाभावी संस्थांनी चालविलेल्या आश्रमशाळास अनुदान (योजनेतर)

3. Grant-in-aid to Ashram School Run by V.A. (Non-Plan)

२०११-२०१२ (खर्च) 2011-2012	3662762	40	प्राथ. आश्रमशाळा
		467	माध्य. आश्रमशाळा + ७५ क. महाविद्यालये
२०१२-२०१३ (मूळ तरतूद) 2012-2013	4067037	40	प्राथ. आश्रमशाळा
		467	माध्य. आश्रमशाळा + १५० क. महाविद्यालये
२०१३-२०१४ (प्रस्तावित) 2013-2014	5202488	40	प्राथ. आश्रमशाळा
		467	माध्य. आश्रमशाळा + १५० क. महाविद्यालये

४. सेवाभावी संस्थांनी चालविलेल्या आश्रमशाळास अनुदान-(आदिवासी उपयोजना-उपयोजनाबाहेर-योजनांतर्गत)

4. Grant-in-aid to Ashram School Run by V.A. (TSP+OTSP) Plan

२०११-२०१२ (खर्च) 2011-2012	981171	49	प्राथ. आश्रमशाळा
		160	माध्य. आश्रमशाळा
२०१२-२०१३ (मूळ तरतूद) 2012-2013	1326486	49	प्राथ. आश्रमशाळा
		190	माध्य. आश्रमशाळा
२०१३-२०१४ (प्रस्तावित) 2013-2014	1937545	49	प्राथ. आश्रमशाळा
		190	माध्य. आश्रमशाळांचे वर्ग

५. आदिवासी शेतकऱ्यांना विद्युतपंप, तेलपंप व पीव्हीसी पाईप पुरविणे

5. Installation of Pumping Sets

२०११-२०१२ (खर्च) 2011-2012	9134	398/334	विद्युतपंप
	236030	10263/7934	तेलपंप
	191136	12642/9829	पीव्हीसी पाईप
२०१२-२०१३ (मूळ तरतूद) 2012-2013	30850	1155/1155	विद्युतपंप
	242735	9670/9670	तेलपंप
	173048	11537/11537	पीव्हीसी पाईप
२०१३-२०१४ (प्रस्तावित) 2013-2014	22350	1271/1271	विद्युतपंप
	188621	10637/10637	तेलपंप
	178232	12691/12691	पीव्हीसी पाईप

६. आदिवासी मुलां/मुलींसाठी शासकीय वसतीगृहे उघडणे
6. Opening and Maintenance of Govt. Hostels for S.T. Boys and Girls

वर्ष Year	खर्च Expenditure (Rs. in thousands)	लक्ष्य (साध्य) Physical Target	
1	2	3	
२०११-२०१२ (खर्च) (योजनेत्तर)	478430	191	वसतीगृह
2011-2012 (योजनांतर्गत)	1684397	304	वसतीगृह
२०१२-२०१३ (मूळ तरतूद) (योजनेत्तर)	608376	191	वसतीगृह
2012-2013 (योजनांतर्गत)	2556024	304	वसतीगृह
२०१३-२०१४ (प्रस्तावित) (योजनेत्तर)	1719998	191	वसतीगृह
2013-2014 (योजनांतर्गत)	3436992	304	वसतीगृह

७. सेवाभावी संस्थांनी चालविलेल्या वसतीगृहांना अनुदान (योजनेत्तर)
7. Grant-in-aid to S.T. Hostels (Non-Plan)

२०११-२०१२			
2011-2012	...	2	वसतीगृह १ बंद
२०१२-२०१३			
2012-2013	108	2	वसतीगृह १ बंद
२०१३-२०१४ (प्रस्तावित)			
2013-2014	108	2	वसतीगृह १ बंद

८. सेवाभावी संस्थांनी चालविलेल्या बालवाड्यांना अनुदान (योजनेत्तर)
8. Grant-in-aid to Balwadies (Non-Plan)

२०११-२०१२			
2011-2012	...	16	बालवाड्या
२०१२-२०१३			
2012-2013	42	16	बालवाड्या
२०१३-२०१४ (प्रस्तावित)			
2013-2014	5	16	बालवाड्या

९. सहकारी आदिवासी विकास महामंडळ आर्थिक सहाय्य (खावटी कर्ज)/भाग भांडवल (योजनेत्तर, योजनांतर्गत तरतूद)
9. Financial Assistance to Tribal Development Corporation Ltd. (Non-Plan and Plan)

२०११-२०१२ (खर्च) (योजनेत्तर)	422390	1	-
2011-2012 (योजनांतर्गत)	1257626		
२०१२-२०१३ (मूळ तरतूद) (योजनेत्तर)	475954	1	-
2012-2013 (योजनांतर्गत)	1410000		
२०१३-२०१४ (प्रस्तावित) (योजनेत्तर)	539200	1	-
2013-2014 (योजनांतर्गत)	675000		

१०. शबरी आदिवासी वित्त व विकास महामंडळ मर्यादित (योजनांतर्गत)

10. Shabari Adivasi Finance and Development Corporation Ltd. (Plan)

२०११-२०१२			
2011-2012	114750	1	-
२०१२-२०१३			
2012-2013	123500	1	-
२०१३-२०१४ (प्रस्तावित)			
2013-2014	175000	1	-

आदिवासी विकास आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक

प्रस्तावना-

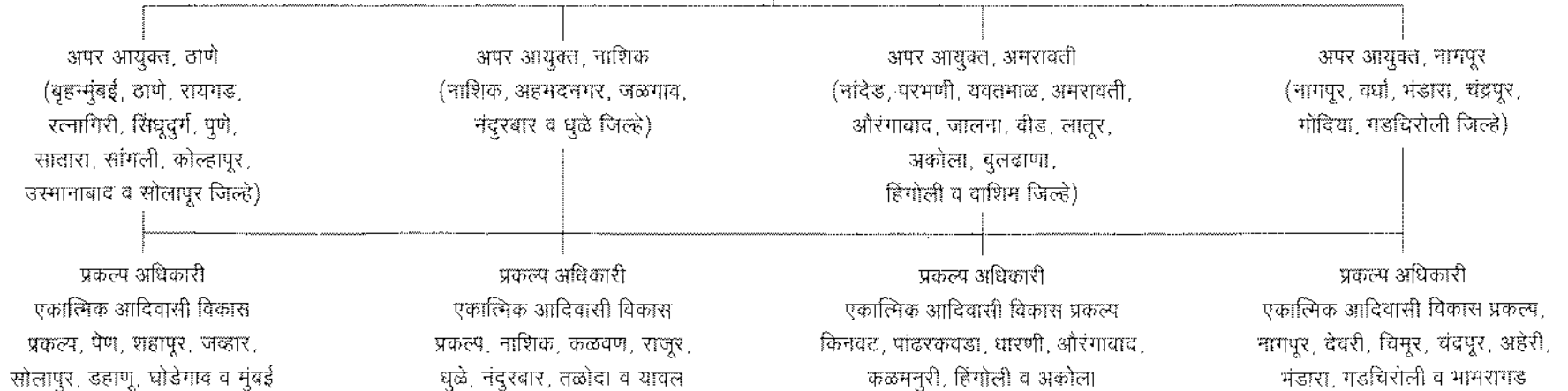
महाराष्ट्र राज्यातील आदिवासींच्या सर्वांगीण विकासासाठी सन १९७२ मध्ये आदिवासी विकास संचालनालयाची स्थापना शासनाने केलेली होती. आदिवासी उपयोजनेची अधिक प्रभावीपणे अंमलबजावणी होण्याच्या दृष्टीने समाज कल्याण विभागाचे शासनाने विभाजन करून सन १९८३ मध्ये मंत्रालय स्तरावर स्वतंत्र आदिवासी विकास विभागाची स्थापना करण्यात आलेली आहे.

आदिवासींच्या सर्वांगीण विकास योजनांची अधिक परिणामकारक अंमलबजावणी करण्यासाठी तसेच विभागातील असमतोल दूर करून चांगल्या रितीने सुसूत्रता साधण्यासाठी व आदिवासी विकास विभागाचे सर्वतोपरी बळकटीकरण करण्यासाठी शासनाने आदिवासी विकास विभागातील प्रशासकीय यंत्रणेची पुनर्रचना जानेवारी १९९२ मध्ये केलेली आहे. त्यानुसार आयुक्त, आ. वि., म. रा., नाशिक, अपर आयुक्त, आ. वि., नाशिक, ठाणे, अमरावती, नागपूर तसेच २९ प्र. अ., ए. आ. वि. प्र. यांच्या कार्यालयाची निर्मिती करण्यात आली. आदिवासी उपयोजनेतर्गत आदिवासींच्या विकासासाठी शासनाच्या विविध विभागामार्फत तसेच जिल्हा परिषदेच्या यंत्रणेमार्फत विविध विकास योजना राबविल्या जातात. या यंत्रणा एकछत्री प्रशासन व्यवस्थेखाली नसल्याने प्रकल्प यंत्रणेचे बळकटीकरण करण्याचा आणि आदिवासी उपयोजनेविषयक विविध विकास योजना राबविणाऱ्या शासकीय आणि जिल्हा परिषद यंत्रणामधील अधिकाऱ्यांवर प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प यांचे नियंत्रण लागू करण्याच्या दृष्टीने २९ प्रकल्पांपैकी, जळार, जि. ठाणे, डहाणू, जि. ठाणे, नाशिक, कळवण, जि. नाशिक, तळोदा जि. नंदुरबार, किनवट, जि. नांदेड, धारणी, जि. अमरावती, पांढरकवडा, जि. यवतमाळ, गडचिरोली, अहेरी, जि. गडचिरोली व भामरागड, जि. गडचिरोली या ११ अती संवेदनशील प्रकल्पांवर प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प म्हणून भारतीय प्रशासनिक सेवेतील आठ व भारतीय वन सेवेतील तीन वरिष्ठ समय श्रेणीतील अधिकारी नियुक्त करण्याचा निर्णय घेतला आहे.

आदिवासी विकास योजनांची परिणामकारक अंमलबजावणी करण्यासाठी आदिवासी जनतेच्या आर्थिक उन्नतीसाठी आदिवासी विकास महामंडळाची व शहरी आदिवासी वित्त व विकास महामंडळाची स्थापना सुद्धा शासनाने केलेली आहे. तसेच आदिवासींवर सखोल प्रमाणात संशोधन होण्यासाठी व आवश्यक सांख्यिकी माहितीचे संकलन होण्यासाठी आदिवासींच्या सामाजिक व सांस्कृतिक जीवनाचा अभ्यास होण्याचे दृष्टीने त्यांचप्रमाणे विभागीय कर्मचाऱ्यांना शास्त्रीय प्रशिक्षणाची सुविधा उपलब्ध होण्याच्या दृष्टीने पुणे येथे आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्थेची स्थापना देखील शासनाने केलेली आहे.

२०१२-२०१३ चे कार्यक्रम अंदाजपत्रक तयार करताना नवीन पुनर्रचनेतील सर्व विकासात्मक योजनांचा सर्वतोपरी सखोल विचार करून आवश्यक तेथे सांख्यिकी माहितीदर्शक तक्ते व जोडपत्रे जोडण्यात आलेली आहेत.

आयुक्त, आदिवासी विकास

आयुक्त, आदिवासी विकास, म.रा., नाशिक, कार्यालयातील पदे

अ.क्र.	पद	वेतनश्रेणी	ग्रेड पे	पदसंख्या
१.	आयुक्त (संवर्ग पद)	३७,४००-६७,०००	८,७००	१
२.	अपर आयुक्त (मुख्यालय)	३७,४००-६७,०००	८,७००	१
३.	सह आयुक्त	१५,६००-३९,१००	७,६००	१
४.	सह आयुक्त (नियोजन)	१५,६००-३९,१००	७,६००	१
५.	सह आयुक्त (शिक्षण)	१५,६००-३९,१००	७,६००	१
६.	उपआयुक्त	१५,६००-३९,१००	६,६००	१
७.	उपसंचालक (लेखा)	१५,६००-३९,१००	६,६००	१
८.	सहायक आयुक्त	१५,६००-३९,१००	५,४००	३
९.	सहायक प्रकल्प अधिकारी	९,३००-३४,८००	४,४००	५
१०.	सहा. प्रकल्प अधिकारी (शिक्षण)	९,३००-३४,८००	४,४००	२
११.	लेखा अधिकारी...	९,३००-३४,८००	४,४००	२
१२.	स्वीय सहायक	९,३००-३४,८००	४,६००	१
१३.	कार्यालय अधीक्षक	९,३००-३४,८००	४,३००	३
१४.	सहाय्यक लेखा अधिकारी	९,३००-३४,८००	४,३००	२
१५.	संशोधन सहाय्यक	९,३००-३४,८००	४,३००	१
१६.	वरिष्ठ आदिवासी विकास निरीक्षक	९,३००-३४,८००	४,३००	२
१७.	वरिष्ठ शिक्षण विस्तार अधिकारी	९,३००-३४,८००	४,३००	१
१८.	उपलेखापाल	९,३००-३४,८००	४,२००	४
१९.	उच्चश्रेणी लघुलेखक	९,३००-३४,८००	४,४००	१
२०.	निम्नश्रेणी लघुलेखक	९,३००-३४,८००	४,३००	१
२१.	वरिष्ठ लिपिक...	५,२००-२०,२००	२,४००	९
२२.	कनिष्ठ लिपिक/टंकलेखक	५,२००-२०,२००	१,९००	१९
२३.	वाहन चालक	५,२००-२०,२००	१,९००	४
२४.	नाईक	४,४४०-७,४४०	१,६००	१
२५.	शिपाई	४,४४०-७,४४०	१,३००	१४
२६.	पहारेकरी	४,४४०-७,४४०	१,३००	४
२७.	माळी	४,४४०-७,४४०	१,३००	२
२८.	सफाईगार	४,४४०-७,४४०	१,३००	१
२९.	पंप ऑपरेटर	५,२००-२०,२००	१,९००	१
एकूण				९०

अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, ठाणे/नाशिक/नागपूर/अमरावतीसाठी विहित केलेली पदे

अ. क्र.	पद	वेतनश्रेणी	ग्रेड पे	पदसंख्या				
				ठाणे	नाशिक	अमरावती	नागपूर	
१	२	३	४	५	६	७	८	
१.	अपर आयुक्त (संगम पद)	३७,४००-६७,०००	८,७००	१	१	१	१	
२.	उपआयुक्त	१५,६००-३९,१००	६,६००	१	१	१	१	
३.	सहाय्यक आयुक्त	१५,६००-३९,१००	५,४००	१	१	१	१	
४.	सहाय्यक रांचालक (लेखा)	१५,६००-३९,१००	५,४००	१	१	१	१	
५.	वरिष्ठ संशोधन अधिकारी	१५,६००-३९,१००	५,४००	१	१	१	१	
६.	सहाय्यक शिक्षण संचालक	१५,६००-३९,१००	५,४००	...	...	...	...	
७.	सहाय्यक प्रकल्प अधिकारी	९,३००-३४,८००	४,४००	१	१	...	१	
८.	उच्चश्रेणी लघुलेखक	९,३००-३४,८००	४,४००	१	१	१	१	
९.	निम्नश्रेणी लघुलेखक	९,३००-३४,८००	४,३००	...	...	१	१	
१०.	कार्यालयीन अधीक्षक	९,३००-३४,८००	४,३००	१	१	१	१	
११.	सहाय्यक लेखा अधिकारी	९,३००-३४,८००	४,३००	२	२	२	२	
१२.	वरिष्ठ शिक्षण विस्तार अधिकारी	९,३००-३४,८००	४,३००	१	१	...	१	
१३.	संशोधन सहाय्यक	९,३००-३४,८००	४,३००	१	१	१	१	
१४.	आदिवासी विकास निरीक्षक	९,३००-३४,८००	४,२००	१	१	१	१	
१५.	उपलेखापाल	९,३००-३४,८००	४,२००	२	२	२	२	
१६.	वरिष्ठ लिपिक	५,२००-२०,२००	२,४००	३	५	३	४	
१७.	सांख्यिकी सहाय्यक	५,२००-२०,२००	२,४००	१	१	१	१	
१८.	कनिष्ठ लिपिक/टंकलेखक	५,२००-२०,२००	१,९००	५	५	५	५	
१९.	वाहन चालक	५,२००-२०,२००	१,९००	२	२	२	२	
२०.	शिपाई	४,४४०-७,४४०	१,३००	५	५	३	४	
२१.	रक्षक	४,४४०-७,४४०	१,३००	१	१	१	१	
			एकूण	१२८	३२	३४	२९	३३

(२४) प्रकल्प अधिकारी यांचे कार्यालयातील पदे

१.	प्रकल्प अधिकारी (मा.प्र.से./मा.व.से.)(सं. पद)	३७,४००-६७,०००	८,७००	११	...
२.	प्रकल्प अधिकारी (श्रेणी-१)	१५,६००-३९,१००	६,६००	६	...
३.	प्रकल्प अधिकारी (श्रेणी-२)	१५,६००-३९,१००	५,४००	१२	...
४.	सहाय्यक प्रकल्प अधिकारी	९,३००-३४,८००	४,४००	६०	...
५.	नियोजन अधिकारी	९,३००-३४,८००	४,४००	१३	...
६.	सहा. प्रकल्प अधिकारी (शिक्षण)	९,३००-३४,८००	४,४००	२६	...
७.	लेखाअधिकारी	९,३००-३४,८००	४,४००	११	...
८.	कार्यालय अधीक्षक	९,३००-३४,८००	४,३००	२९	...
९.	संशोधन सहाय्यक	९,३००-३४,८००	४,३००	२९	...
१०.	सहाय्यक लेखाधिकारी	९,३००-३४,८००	४,३००	२९	...
११.	निम्नश्रेणी लघुलेखक	९,३००-३४,८००	४,३००	७	...
१२.	उपलेखापाल	९,३००-३४,८००	४,२००	८५	...
१३.	शिक्षण विस्तार अधिकारी	९,३००-३४,८००	४,३००	८५	...
१४.	आदिवासी विकास निरीक्षक	९,३००-३४,८००	४,२००	९१	...
१५.	वरिष्ठ लिपिक	५,२००-२०,२००	२,४००	२२६	...
१६.	लघु टंकलेखक	५,२००-२०,२००	२,४००	२८	...
१७.	सांख्यिकी सहाय्यक	५,२००-२०,२००	२,४००	२९	...
१८.	लिपिक टंकलेखक	५,२००-२०,२००	१,९००	२२८	...
१९.	वाहन चालक	५,२००-२०,२००	१,९००	५७	...
२०.	पहारकरी	४,४४०-७,४४०	१,३००	२८	...
२१.	शिपाई	४,४४०-७,४४०	१,३००	७५	...
२२.	अर्धवेळ सफाईगार	४,४४०-७,४४०	१,३००	२८	...
			एकूण	१,१९३	

टिप :- वरिल पदामध्ये शासन निर्णय आदिवासी विकास विभाग क्र. आस्था-२०११/प्र. क्र. २१२ (भाग-२)/का. १५, दि. १८ जून २०१२ अन्वये नव्याने मंजूर ५ प्रकल्प कार्यालयातील १८० पदांचा व शासन निर्णय आदिवासी विकास विभाग क्र. आस्था-२०११/प्र. क्र. २१२ (भाग-२)/का. १५, दि. १९ जून २०१२ अन्वये २४ प्रकल्प कार्यालयाचे बळकटीकरण करणेसाठी नव्याने मंजूर २८६ पदांचा समावेश करण्यात आलेला आहे.

जुनी पदे ७२७ + नविन पदे १८० + बळकटीकरणासाठी प्राप्त नविन पदे २८६ = एकूण पदे १,१९३.

प्रकल्प अधिकाऱ्यांचे मुख्यालय व पदे दर्शविणारा तक्ता

अ. क्र.	पदाचे नाव	पेण	शहा- पूर	जव्हार	डहाणू	घोडे- गाव	मुंबई	सोलापूर	राजूर	नाशिक	कळवण	यावल	तळोदा	मंदुर- बार
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१.	प्रकल्प अधि. (भाप्रसे/भा.व.से.) ...	...	...	१	१	...	...	...	...	१	१	...	१	...
२.	प्रकल्प अधिकारी (श्रेणी-१)	...	...	...	...	१	...	...	१	...	...	...	...	१
३.	प्रकल्प अधिकारी (श्रेणी-२)	१	१	...	...	...	१	१	...	...	...	१	...	...
४.	सहा. प्रकल्प अधिकारी	२	२	२	२	२	१	२	२	३	३	२	३	३
५.	नियोजन अधिकारी	१	...	१	...	१	...	...	...	१	...	...	१	१
६.	सहा. प्रकल्प अधिकारी (शिक्षण)	१	१	१	१	१	१	...	१	१	१	१	१	१
७.	लेखा अधिकारी	...	...	१	१	...	...	...	...	१	१	...	१	...
८.	कार्यालय अधीक्षक	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१
९.	संशोधन सहाय्यक	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१
१०.	सहाय्यक लेखाधिकारी	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१
११.	निम्नश्रेणी लघुलेखक	...	...	१	...	...	...	...	...	१	१	...	१	...
१२.	उपलेखापाल	३	३	३	३	३	३	१	३	३	३	३	३	३
१३.	आदिवासी वि. निरीक्षक	४	३	३	४	२	...	२	४	४	४	४	३	३
१४.	शिक्षण विस्तार अधिकारी	३	३	३	३	३	३	१	३	३	३	३	३	३
१५.	लघु टंकलेखक	१	१	१	१	१	१	...	१	१	१	१	१	१
१६.	वरिष्ठ लिपिक	८	८	८	८	८	८	२	८	८	८	८	८	८
१७.	सांख्यिकी सहाय्यक	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१
१८.	लिपिक टंकलेखक	८	८	८	८	८	८	४	८	८	८	८	८	८
१९.	वाहन चालक	२	२	२	२	२	२	१	२	२	२	२	२	२
२०.	शिपाई	२	२	२	२	३	१	१	३	४	२	४	३	२
२१.	रक्षक	१	१	१	१	१	१	१	१	...	१	१	१	१
२२.	अर्धवेळ सफाईगार (मानधन)	१	१	१	१	१	१	...	१	१	१	१	१	१
	एकूण	४२	४०	४३	४२	४१	३५	२०	४२	४६	४४	४३	४५	४२

आलेली पदे व प्रकल्प अधिकाऱ्यांचे मुख्यालय

घुळे	किन- वट	धारणी	पांढर- कवडा	औरंगा- बाद	अकोला	कळम- पुरी	पुसद	नाग- पूर	देवरी	चिमूर	चंद्र- पूर	गड- चिरोली	अहेरी	भामरा- गड	भंडारा	एकूण
१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२
...	१	१	१	...	...	...	...	...	...	...	...	१	१	१	...	११
...	...	...	...	...	...	...	...	...	१	१	१	...	...	...	...	६
१	...	...	...	१	१	१	१	१	...	...	...	...	...	...	१	१२
२	१	२	२	२	२	२	२	२	२	१	२	२	२	१	२	५८
...	१	१	१	...	...	...	...	१	१	...	१	१	...	...	...	१३
१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	२८
...	१	१	१	...	...	...	...	...	...	...	...	१	१	१	...	११
१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	२९
१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	२९
१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	२९
...	१	...	१	...	...	...	...	...	...	...	...	१	...	...	...	७
३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	८५
३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	४	४	३	४	३	९१
३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	८५
१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	२८
८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	२२६
१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	२९
८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	२२८
२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	५७
२	४	३	३	२	२	२	२	४	३	३	२	३	४	३	२	७५
१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	२८
१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	२८
४०	४४	४३	४४	४०	४०	४०	४०	४३	४२	४०	४२	४५	४३	४२	४०	११९३

विवरणपत्र 'अ'

STATEMENT 'A'

एकूण अर्थसंकल्प तरतुदीचा कार्यक्रमनिहाय तपशील, सन २०११-२०१२ ते २०१३-२०१४
Programmewise Details of Total Budget Estimates, 2011-2012 to 2013-2014

(रुपये हजाराने)
(Rs. in Thousands)

अ. क्र. Serial No.	कार्यक्रम Name of the Programme	प्रत्यक्ष रकमा, २०११-२०१२ Actuals, 2011-2012			अर्थसंकल्प, २०१२-२०१३ Budget Estimates, 2012-2013			(प्रस्तावित) सुधारित अंदाज, २०१२-२०१३ Revised Estimates, 2012-2013			(प्रस्तावित)अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४ Budget Estimates, 2013-2014			
		महसूल Revenue	भांडवल Capital	एकूण Total	महसूल Revenue	भांडवल Capital	एकूण Total	महसूल Revenue	भांडवल Capital	एकूण Total	महसूल Revenue	भांडवल Capital	एकूण Total	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
संचालन व प्रशासन														
1.	Direction and Administration--													
	योजनेतर Non-Plan	...	31,21,16	...	31,21,16	35,62,44	...	35,62,44	57,63,38	...	57,63,38	43,39,44	...	43,39,44
	योजनांतर्गत Plan	...	8,38,23	1,37,80	9,76,03	15,50,00	10,00,00	25,50,00	22,91,70	6,71,81	29,63,51	22,10,00	10,00,00	32,10,00
	एकूण Total	...	39,59,39	1,37,80	40,97,19	51,12,44	10,00,00	61,12,44	80,55,08	6,71,81	87,26,89	65,49,44	10,00,00	75,49,44
शिक्षण														
2.	Education--													
	योजनेतर Non-Plan	...	8,04,54,70	...	8,04,54,70	8,91,42,86	...	8,91,42,86	10,89,61,19	...	10,89,61,19	13,77,45,86	...	13,77,45,86
	योजनांतर्गत Plan	...	6,91,45,85	2,75,33,39	9,66,79,24	8,79,81,32	4,59,36,67	13,39,17,99	12,11,99,06	4,94,64,82	17,06,63,88	10,73,28,11	3,12,58,50	13,85,86,61
	एकूण Total	...	14,96,00,55	2,75,33,39	17,71,33,94	17,71,24,18	4,59,36,67	22,30,60,85	23,01,60,25	4,94,64,82	27,96,25,07	24,50,73,97	3,12,58,50	27,63,32,47
आर्थिक उन्नती														
3.	Economic Uplift--													
	योजनेतर Non-Plan	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	योजनांतर्गत Plan	...	1,64,33,61	...	1,64,33,61	2,78,10,54	...	2,78,10,54	2,92,46,12	...	2,92,46,12	2,87,43,53	...	2,87,43,53
	एकूण Total	...	1,64,33,61	...	1,64,33,61	2,78,10,54	...	2,78,10,54	2,92,46,12	...	2,92,46,12	2,87,43,53	...	2,87,43,53
केंद्रवर्ती अर्थसंकल्प														
4.	Nucleus Budget--													
	योजनेतर Non-Plan	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	योजनांतर्गत Plan	...	55,27,13	...	55,27,13	45,00,00	...	45,00,00	60,96,54	...	60,96,54	50,00,00	...	50,00,00
	एकूण Total	...	55,27,13	...	55,27,13	45,00,00	...	45,00,00	60,96,54	...	60,96,54	50,00,00	...	50,00,00

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
	इतर योजना													
5.	Other Schemes--													
	योजनेतर													
	Non-Plan	...	12,25	...	12,25	18,00	...	18,00	35,35	...	35,35	21,00	...	21,00
	योजनांतर्गत													
	Plan	...	2,40,97.32	44,32	2,41,41.64	2,98,00.87	26,40.24	3,24,41.11	2,95,03.45	87,96	2,95,91.41	3,18,24.59	1,09,62.00	4,27,86.59
	एकूण													
	Total	...	2,41,09.57	44,32	2,41,53.89	2,98,18.87	26,40.24	3,24,59.11	2,95,38.80	87,96	2,96,26.76	3,18,45.59	1,09,62.00	4,28,07.59
6.	मृहनिर्माण Housing													
	योजनेतर													
	Non-Plan	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
	योजनांतर्गत													
	Plan	...	...	...	...	...	35	35	...	35	35	...	35	35
	एकूण													
	Total	...	...	...	...	...	35	35	...	35	35	...	35	35
	२०४९-अनुदानित आश्रमशाळा													
	भनिनि, व्याज, मागणी क्र. टी-१													
7.	2049-Interest on G.P.F. for A. S. Demand No. T-1													
	योजनेतर													
	Non-Plan	...	11,69.55	...	11,69.55	16,93.02	...	16,93.02	14,07.76	...	14,07.76	17,11.09	...	17,11.09
	योजनांतर्गत													
	Plan	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण													
	Total	...	11,69.55	...	11,69.55	16,93.02	...	16,93.02	14,07.76	...	14,07.76	17,11.09	...	17,11.09
	२४२५-सहकार-आदिवासी विकास महामंडळ													
	मागणी क्र. टी-२ व टी-५ (अर्थसहाय्य)													
8.	2425-Co-operative Financial Assistance to TDC													
	योजनेतर													
	Non-Plan	...	42,23.90	...	42,23.90	47,59.54	...	47,59.54	47,59.54	...	47,59.54	53,92.00	...	53,92.00
	योजनांतर्गत													
	Plan	...	1,17,26.26	...	1,17,26.26	1,32,50.00	...	1,32,50.00	1,32,50.00	...	1,32,50.00	57,50.00	...	57,50.00
	एकूण													
	Total	...	1,59,50.16	...	1,59,50.16	1,80,09.54	...	1,80,09.54	1,80,09.54	...	1,80,09.54	1,11,42.00	...	1,11,42.00

२४२५-सहकार-शबरी आदिवासी वित्त महामंडळ

मागणी क्र. टी-५ (अर्थसहाय्य)

9. 2425-Co-operative Financial Assistance to TDC

योजनेतर

Non-Plan

योजनांतर्गत

Plan

एकूण

Total

...	2,97,50	...	2,97,50	3,85,00	...	3,85,00	3,85,00	...	3,85,00	7,50,00	...	7,50,00
...	2,97,50	...	2,97,50	3,85,00	...	3,85,00	3,85,00	...	3,85,00	7,50,00	...	7,50,00

४४२५-सहकार-आदिवासी विकास महामंडळ

मागणी क्र. टी-६ (भाग भांडवल)

10. 4425-Co-operative Development Assistance

योजनेतर

Non-Plan

योजनांतर्गत

Plan

एकूण

Total

...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
...	8,50,00	...	8,50,00	...	8,50,00	8,50,00	...	10,00,00	10,00,00	...	10,00,00	10,00,00
...	8,50,00	...	8,50,00	...	8,50,00	8,50,00	...	10,00,00	10,00,00	...	10,00,00	10,00,00

४४२५-सहकार-शबरी आदिवासी वित्त महामंडळ

मागणी क्र. टी-६ (भाग भांडवल)

11. 4425-Co-operative Financial Assistance

योजनेतर

Non-Plan

योजनांतर्गत

Plan

एकूण

Total

...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
...	8,50,00	...	8,50,00	...	8,50,00	8,50,00	...	10,00,00	10,00,00	...	10,00,00	10,00,00
...	8,50,00	...	8,50,00	...	8,50,00	8,50,00	...	10,00,00	10,00,00	...	10,00,00	10,00,00

७६१०-शासकीय कर्मचाऱ्यांना कर्ज

मागणी क्र. टी-९

12. 7610-Labour Loan to Govt.

योजनेतर

Non-Plan

योजनांतर्गत

Plan

एकूण

Total

...	1,78,40	...	1,78,40	2,82,30	...	2,82,30	5,87,74	...	5,87,74	6,41,92	...	6,41,92
...	1,78,40	...	1,78,40	2,82,30	...	2,82,30	5,87,74	...	5,87,74	6,41,92	...	6,41,92

६००३-राज्य शासनाचे देशांतर्गत ऋण

मागणी क्र.

13. 6003-Internal Debt. to Govt.

योजनेतर

Non-Plan

योजनांतर्गत

Plan

एकूण

Total

निव्वळ बेरीज

...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Grand-Total	21,72,25,86	2,94,15,51	24,66,41,37	26,47,35,89	5,12,77,26	31,60,13,15	32,34,86,83	5,22,24,94	37,57,11,77	33,14,57,54	4,52,20,85	37,66,78,39

(दोन) वित्तीय आवश्यकता :

तक्ता एक

(रुपये हजारत)

तपशील	प्रत्यक्ष, २०११-२०१२			अर्थसंकल्प, २०१२-२०१३			(प्रस्तावित) सुधारित अंदाज, २०१२-२०१३			(प्रस्तावित) अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४		
	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण
	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
(अ) कार्याचे वर्गीकरण--												
संचालन व प्रशासन	३१,२१,१६	९,७६,०३	४०,९७,१९	३५,६२,४४	२५,५०,००	६१,१२,४४	५७,६३,३८	२९,६३,५१	८७,२६,८९	४३,३९,४४	३२,१०,००	७५,४९,४४
रथूल (अ) बेरीज	३१,२१,१६	९,७६,०३	४०,९७,१९	३५,६२,४४	२५,५०,००	६१,१२,४४	५७,६३,३८	२९,६३,५१	८७,२६,८९	४३,३९,४४	३२,१०,००	७५,४९,४४
(ब) उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण--												
१. वेतन	२७,८४,५४	...	२७,८४,५४	३१,५७,६१	५,००	३१,६२,६१	४८,०२,३९	३,९३,००	५१,९५,३९	३५,६४,९४	५०,००	३६,१४,९४
२. मजुरी	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
३. अतिकालिक भत्ता	६,६९	...	६,६९	७,८४	...	७,८४	१२,९१	२०	१३,११	१६,३४	...	१६,३४
४. दुरध्वनी वीज पाणी	५३,७१	४,५३	५८,२४	६४,३०	५,००	६९,३०	७८,४५	८,९०	८७,३५	१,१४,०८	२५,००	१,३९,०८
५. देशांतर्गत प्रवासखर्च	६५,५५	...	६५,५५	१,००,३४	...	१,००,३४	१,००,१६	१,६०	१,०१,७६	१,१६,९२	...	१,१६,९२
६. कार्यालयीन खर्च	१,३१,६८	८,३३,७०	९,६५,३८	१,५०,९८	१४,९०,००	१६,४०,९८	६,६६,४७	५८,३६,००	२५,०२,४७	४,३३,८४	२१,२५,००	२५,५८,८४
७. भाडेपट्टी व कर	५८,१०	...	५८,१०	६६,१७	...	६६,१७	७४,८०	७,००	८१,८०	६५,१२	...	६५,१२
८. आहार खर्च	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
९. साधन सामग्री	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१०. शोधकामे	...	१,३७,८०	१,३७,८०	१३,२०	१०,००,००	१०,१३,२०	१३,२०	६,७१,८१	६,८५,०१	१३,२०	१०,००,००	१०,१३,२०
११. व्यावसायिक वि. सेवा	२०,८९	...	२०,८९	२,००	५०,००	५२,००	१५,००	४५,००	२०,००	१५,००	१०,००	२५,००
१२. सहायक अनुदाने	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१३. व्यावसायिक सेवा	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१४. इतर खर्च	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण (ब)-एकूण	३१,२१,१६	९,७६,०३	४०,९७,१९	३५,६२,४४	२५,५०,००	६१,१२,४४	५७,६३,३८	२९,६३,५१	८७,२६,८९	४३,३९,४४	३२,१०,००	७५,४९,४४
एकूण-मजुरी	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण (ब)-निव्वळ	३१,२१,१६	९,७६,०३	४०,९७,१९	३५,६२,४४	२५,५०,००	६१,१२,४४	५७,६३,३८	२९,६३,५१	८७,२६,८९	४३,३९,४४	३२,१०,००	७५,४९,४४

विवरणपत्र "ब"
STATEMENT "B"

एकूण अर्थसंकल्पीय तरतुदींचा प्रधान शीर्षवार व कार्यक्रमनिहाय तपशील, मस २०११-२०१२ ते २०१३-२०१४
Major Head-cum-Programmewise Detail of Totals Budget Estimates, 2011-2012 to 2013-2014

(रुपये हजाराना/Rs. in thousands)

अ. क्र. Sr. No.	कार्यक्रमाचे नाव Name of Programme	प्रत्यक्ष, २०११-२०१२ Actual, 2011-2012			अर्थसंकल्प, २०१२-२०१३ Budget Estimates, 2012-2013			(प्रस्तावित) सुधारित अंदाज, २०१२-२०१३ Revised Estimates, 2012-2013			(प्रस्तावित) अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४ Budget Estimates, 2013-2014		
		योजनेतर Non-Plan	योजनांतर्गत Plan	एकूण total	योजनेतर Non-Plan	योजनांतर्गत Plan	एकूण total	योजनेतर Non-Plan	योजनांतर्गत Plan	एकूण total	योजनेतर Non-Plan	योजनांतर्गत Plan	एकूण total
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	गृहनिर्माण, मागणी क्र. टी-५ Housing, Demand No. T-5	...	...	...	...	35	35	...	35	35	...	35	35
	निव्वळ बेरीज Net Total	...	...	...	...	35	35	...	35	35	...	35	35
2.	२०४९-अनुदानित आश्रमशाळा वर्गत्रायांच्या भविष्य निर्वाह निधी जमा रकमेवरील व्याज, मागणी क्रमांक टी-१ 2049-Interest on other Internat	11,69.55	...	11,69.55	16,93.02	...	16,93.02	14,07.76	...	14,07.76	17,11.09	...	17,11.09
	निव्वळ बेरीज Net Total	11,69.55	...	11,69.55	16,93.02	...	16,93.02	14,07.76	...	14,07.76	17,11.09	...	17,11.09
3.	२२२५-सामाजिक सुरक्षा व कल्याण, मागणी क्रमांक टी-२ व टी-५ 2225-Social Security and Welfare Demand No. T-2 & T-5												
(1)	संचालन व प्रशासन Direction and Administration	31,21.16	9,76.03	40,97.19	35,62.44	25,50.00	61,12.44	57,63.38	29,63.51	87,26.89	43,59.44	32,10.09	75,49.44
(2)	शिक्षण Education	8,04.54,70	9,66,79,24	17,71,33,94	8,91,42,86	13,39,17,99	22,30,60,85	10,89,61,19	17,06,63,88	27,96,25,07	13,77,45,85	13,83,86,01	27,63,32,47
(3)	आर्थिक उन्नती Economic Uplift	...	1,64,33,61	1,64,33,61	...	2,78,10,54	2,78,10,54	...	2,92,46,12	2,92,46,12	...	2,87,43,53	2,87,43,53
(4)	इतर योजना Other Schemes	12,25	2,41,41,64	2,41,53,89	18,00	3,24,41,11	3,24,59,11	35,35	2,95,91,41	2,96,26,76	21,00	4,27,86,59	4,28,07,59
(5)	केंद्रवर्ती अर्थसंकल्प Nucleus Budget	...	55,27,13	55,27,13	...	45,00,00	45,00,00	...	50,96,54	60,96,54	...	50,00,00	50,00,00
	निव्वळ बेरीज Net Total	8,35,88,11	14,37,57,65	22,73,45,76	9,27,23,30	20,12,19,64	29,39,42,94	11,47,59,92	23,85,61,46	35,33,21,38	14,21,06,30	21,83,26,73	36,04,33,03

विवरणपत्र ब--(चालू)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	२४२५-सहकार आदिवासी विकास महामंडळास वित्तीय सहाय्य, मागणी क्र. टी-२ व टी-५												
4.	2425-Co-operation, Financial Assistance to Maharashtra State Co-operative Tribal Development Corporation. Demand No. T-2 and T-5	42,23.90	1,17,26.26	1,59,50.16	47,59.54	1,32,50.00	1,80,09.54	47,59.54	1,32,50.00	1,80,09.54	53,92.00	57,50.00	1,11,42.00
	२४२५-सहकार शबरी, आदिवासी वित्त व विकास महामंडळास वित्तीय सहाय्य, मागणी क्र. टी-२ व टी-५												
5.	2425-Co-operation, Financial Assistance to Maharashtra State Co-operative Tribal Development Corporation. Demand No. T-2 & T-5	...	2,97.50	2,97.50	...	3,85.00	3,85.00	...	3,85.00	3,85.00	...	7,50.00	7,50.00
	४४२५-सहकार, आदिवासी विकास महामंडळास/भागभांडवल, मागणी क्र. टी-६												
6.	4425-Co-operative	...	8,50.00	8,50.00	...	8,50.00	8,50.00	...	10,00.00	10,00.00	...	10,00.00	10,00.00
	४४२५-सहकार, शबरी आदिवासी वित्त व विकास महामंडळास, भागभांडवल मागणी क्र. टी-६												
7.	4425-Co-operative	...	8,50.00	8,50.00	...	8,50.00	8,50.00	...	10,00.00	10,00.00	...	10,00.00	10,00.00
	निव्वळ बेरीज Net Total	42,23.90	1,37,23.76	1,79,47.66	47,59.54	1,53,35.00	2,00,94.54	47,59.54	1,56,35.00	2,03,94.54	53,92.00	85,00.00	1,33,92.00
७६१०-शास. कर्मचाऱ्यांना कर्ज													
8.	7610-Govt. Employees Loan	1,78.40	...	1,78.40	2,82.30	...	2,82.30	5,87.74	...	5,87.74	6,41.92	...	6,41.92
	निव्वळ बेरीज Net Total	1,78.40	...	1,78.40	2,82.30	...	2,82.30	5,87.74	...	5,87.74	6,41.92	...	6,41.92
	६००३-राज्य शासनाचे देशांतर्गत ऋण, मागणी क्र.												
9.	6003-Internal Debt of the State Government. Demand No.	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	निव्वळ बेरीज Net Total	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण बेरीज Grand Total	8,91,59.96	15,74,81.41	24,66,41.37	9,94,58.16	21,65,54.99	31,60,13.15	12,15,14.96	25,41,96.61	37,57,11.77	14,98,51.31	22,68,27.08	37,66,78.39

Note-1. The execution of the above mentioned programmes and activities thereunder is explained on the following pages programmewise/activitiwise.

2. Information under Education includes Ashram School Complex, Govt. Hostel, Grant of tuition fee and exam. fee, grant-in-aid to Balwadies and Hostels, Govt. of India Post Matric Scholarship Scheme etc.

	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
(ब) उद्दिष्टवार वर्गीकरण-													
अनुसूचित जमातीतील मुलां- मुलींसाठी शासकीय बसतीगृहे.	४७.८४.३०	१.६८.४३.९७	२.१६.२८.२७	६०.८३.७६	२.५५.६०.२४	३.१६.४४.००	९३.६६.२०	३.८६.२८.१५	४.७९.९४.३५	१.७१.९९.९८	३.४३.६९.९२	५.१५.६९.९०	
(१) वेतन ...	२०.०६.०३	१७.२६.०४	३७.३२.०७	२८.१२.०४	१९.०५.१०	४७.१७.१४	२५.०९.००	२४.११.२९	४९.२०.२९	३०.६५.३१	६२.८३.६४	९३.४८.९५	
(२) मजुरी ...	७.९७	३७.०४	४५.०१	१०.६१	७८.५८	८९.१९	२६.५८	९३.१९	१.१९.७७	४५.४५	१.२७.३५	१.७२.८०	
(३) दूरध्वनी, वीज व पाणी शुल्क	१.२१.८४	१.३२.२०	२.५४.०४	१.४८.८४	३.३७.५७	४.८६.४१	२.९३.३१	४.४८.५३	७.४१.८४	३.०७.२६	५.०३.४६	८.१०.७२	
(४) देशांतर्गत प्रवास खर्च ...	१९.८८	३०.१२	५०.००	३३.८५	१.०८.५३	१.४२.३८	३६.८८	१.१७.८७	१.५४.७५	७२.३०	१.५०.०९	२.२२.३९	
(५) कार्यालयीन खर्च ...	२७.७२	१.६९.८८	१.९७.६०	३३.००	३.५९.७८	३.९२.७८	७५.१९	३.८२.०७	४.५७.२६	२.२४.२३	६.९७.७२	९.२१.९५	
(६) भाडेपट्टी व कर ...	४.४६.१७	८.६८.५२	१३.१४.६९	५.८६.२३	९.६४.३६	१५.५०.५९	६.०७.६६	१३.३७.६०	१९.४५.२६	६.८३.८४	१४.६१.७९	२१.४५.६३	
(७) आहार खर्च ...	१९.२६.९८	२९.७०.०७	४८.९७.०५	२२.१७.९५	३५.००.५१	५७.१८.४६	४३.९२.७३	८६.६६.१८	१.३०.५८.९१	७७.५२.२१	६८.९०.६६	१.४६.४२.८७	
(८) साधन सामुग्री ...	१.०२.७५	२०.३६.०७	२१.३८.८२	१.१२.००	१३.१८.८८	१४.३०.८८	४.९३.०६	३२.२४.१४	३७.१७.२०	३५.१६.६९	२८.०२.५१	६३.१९.२०	
(९) व्यावसायिक व विशेष सेवा/ सहाय्यक अनुदाने	२०	५२	१,४२	१.५०	१८.७२	२०.२२	३.६९	१९.५६	२३.२५	७.०७	२.६६.५३	२.७३.६०	
(१०) इतर खर्च ...	१.२४.०६	९.७३.२०	१०.९७.९६	१.२७.७४	१२.६२.४१	१३.९०.१५	९.२८.१०	३२.९९.४८	४२.२७.५८	१५.२५.६२	११.४५.८५	२६.७१.४७	
(११) परिरक्षण ...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
(१२) बंधकान ...	...	७८.९९.६१	७८.९९.६१	...	१.५७.०५.८०	१.५७.०५.८०	...	१.८६.२८.२४	१.८६.२८.२४	...	१.४०.४०.३२	१.४०.४०.३२	
एकूण--(१) ...	४७.८४.३०	१.६८.४३.९७	२.१६.२८.२७	६०.८३.७६	२.५५.६०.२४	३.१६.४४.००	९३.६६.२०	३.८६.२८.१५	४.७९.९४.३५	१.७१.९९.९८	३.४३.६९.९२	५.१५.६९.९०	
महा. जि. प. व पंचायत समित्या अधिनियम, १९६१ च्या कलम १८२ अन्वये संप्रयाजन अनुदान.	४८.३७	१७.६५	६६.०२	७७.०७	१.९८.१५	२.७५.२२	२४.१९	१.९८.१५	२.९२.३४	१.०३.१२	७.९१.६६	८.९४.७८	
एकूण--(२) ...	४८.३७	१७.६५	६६.०२	७७.०७	१.९८.१५	२.७५.२२	२४.१९	१.९८.१५	२.९२.३४	१.०३.१२	७.९१.६६	८.९४.७८	
अश्रमशाळा संकुलांचे परिरक्षण	३.८५.२७.५१	३.३३.९८.९२	७.१९.२६.४३	४.१५.५०.८८	४.२२.३९.९९	८.३७.९०.८७	४.८५.३१.७९	६.३३.५९.०६	११.१८.९०.८५	६.७५.००.१२	४.५३.३४.८४	११.२८.३४.९६	
(१) वेतन ...	२.८६.३७.७३	५५.०२.०९	३.४१.३९.८२	३.००.१९.०३	५३.८०.४३	३.५३.९९.४६	३.५२.२४.६३	५३.०८.०४	४.०५.३२.६७	४.०३.३१.६८	७२.७४.७८	४.७६.०६.४६	
(२) मजुरी ...	१९.९७	६४.६७	८४.६४	२६.१९	२.७५.४४	३.०१.६३	८५.२१	२.६३.३८	३.४८.५९	१.१९.१०	३.२२.५१	४.४१.६१	
(३) दूरध्वनी, वीज व पाणी शुल्क	१.३०.९१	१.२६.३५	२.५७.२६	१.५२.८०	४.१०.२४	५.६३.०४	२.६४.५२	३.९४.२०	६.५८.७२	३.२३.३२	४.९४.५०	८.१७.८२	
(४) देशांतर्गत प्रवास खर्च ...	१.३५.५७	९६.८२	२.३२.३९	१.६५.३८	३.३२.३३	४.९७.७१	२.३६.१८	२.९३.१५	५.२९.२९	३.०३.००	३.८०.२१	६.८३.२३	
(५) कार्यालयीन खर्च ...	४२.५२	१.८८.७०	२.३१.२२	५२.९२	८.८०.९०	९.३३.८२	१.००.५९	८.४५.४९	९.४६.०८	२.२८.४६	१६.१०.७९	१८.३९.२५	

(६) भाडेपट्टी व कर	...	२८,१७	२,७०,५५	२,९८,७२	४२,००	४,८२,१७	५,२४,१७	४२,६८	४,७९,२४	५,२९,९२	६६,४०	९२,५०,००	९३,९६,४०
(७) आहार खर्च	...	८४,७४,६९	२२,८२,९२	९,०७,५६,७३	९८,७७,७८	४८,२९,६५	९,४६,९९,४३	९,९०,९३,६७	८७,९३,०४	९,९७,२६,७९	९,९९,३९,५९	९,४३,८४,७७	३,३५,९६,२८
(८) साधनसामग्री व पुरवठा	...	९,६७,९४	६९,८७,८३	७९,५४,९७	९९,०६,७८	९३,०४,२८	२४,९९,०६	९३,३६,८९	९,७७,५६,३९	९,९०,९३,२०	६५,४४,६४	४९,२५,९२	९,०६,६९,७६
(९) सहायक अनुदाने (वेतनेतर)	...	५४	९५,७३	९६,२७	३,००	२४,५३	२७,५३	४७,४५	३७,२८	८४,७३	८४,७५	५३,२४	९,७७,९९
(१०) इतर खर्च	...	९०,३५	३,४४,२३	४,३४,५८	९,०५,००	९०,७४,५०	९९,७९,५०	९,८०,०५	९९,०८,७७	९२,८८,८२	३,६७,२४	९२,२०,७४	९५,८७,९८
(११) बांधकाम	...	...	९,८३,९९,८३	९,८३,९९,८३	...	२,७२,३०,८७	२,७२,३०,८७	...	२,८९,३७,४७	२,८९,३७,४७	...	९,४२,९८,९८	९,४२,९८,९८
(१२) व्यावसायिक व विशेष सेवा	...	...	...	...	...	२२,६५	२२,६५	...	२२,६५	२२,६५	...	...	...
(१३) पेट्रोल तेल व बॅंगन	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण-(३)	...	३,८५,२७,५९	३,३३,९८,९२	७,९९,२६,४३	४,९५,५०,८८	४,२२,३९,९९	८,३७,९०,८७	४,८५,३९,७९	६,३३,५९,०६	९९,९८,९८	६,७५,००,९२	४,५३,३४,८४	९९,२८,३४,९६

(४) अनुसूचित जमातीकरिता चालविल्या जाणाऱ्या आश्रमशाळा व मुलोधोगोत्तर आश्रमशाळांना सहायक अनुदाने.	३,६६,२७,६२	९८,९९,७९	४,६४,३९,३३	४,०७,६०,३७	९,३२,६४,८६	५,४०,२५,२३	५,००,९९,७३	९,३२,६४,८६	६,३३,५६,५९	५,२०,२४,८८	९,९३,७५,४५	७,९४,००,३३
(१) सहायक अनुदाने (वेतनेतर)	९९,८२,९३	३९,६६,२०	९,३९,४९,९३	९,०६,९०,९९	४७,९३,४४	९,५४,०४,४३	९,७३,०७,०४	४७,९३,४४	२,२९,००,४८	९,७७,५२,९९	९,९७,५५,३६	२,९५,०८,३५
(२) सहायक अनुदाने (वेतन)	२,७४,४४,६९	५८,४५,५९	३,३२,९०,२०	३,०९,४९,३८	८४,७१,४२	३,८६,२०,८०	३,२७,८४,६९	८४,७१,४२	४,९२,५६,९९	३,४२,७९,८९	७६,२०,०९	४,९८,९९,९८
एकूण-(४)	३,६६,२७,६२	९८,९९,७९	४,६४,३९,३३	४,०७,६०,३७	९,३२,६४,८६	५,४०,२५,२३	५,००,९९,७३	९,३२,६४,८६	६,३३,५६,५९	५,२०,२४,८८	९,९३,७५,४५	७,९४,००,३३

(५) इतर शैक्षणिक योजना	...	४,६६,९०	३,६६,०६,९९	३,७०,७३,८९	६,७०,७८	५,२६,५४,७५	५,३३,२५,५३	८,७७,२८	५,५२,९३,६६	५,६०,९०,९४	९,९७,७६	३,८७,९४,७४	३,९६,३२,५०
(१) निर्वाह भत्ता	...	४,५२	२,५८,६९	२,६३,२९	५,७८	६,९५,३७	७,०९,९५	२२,२३	६,९५,३७	७,९७,६०	४२,००	५,४५,९०	५,८७,९०
(२) औद्योगिक प्र. सं. विद्यावेतने	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
(३) शिक्षण फी परीक्षा फी	...	४,६२,३८	४,७९,८४	९,४२,२२	६,६५,००	८,४८,४८	९५,९३,४८	८,५५,०५	८,४८,४८	९७,०३,५३	८,७५,७६	४,७९,८०	९३,५५,५६
(४) मोटार वाहन चालक प्रशिक्षण केंद्र	...	३६,६५	३६,६५	...	...	५०,००	५०,००	...	४०,००	४०,००	...	७०,००	७०,००
(५) शास./अनु. शाळेत बक्षिस योजना	...	२९,९९	२९,९९	...	...	३५,००	३५,००	...	३३,९०	३३,९०	...	४०,००	४०,००
(६) १०/१२ वी गुणवत्ता प्राप्त विद्यार्थ्यांना विशेष प्रोत्सा. योजना	...	...	३०,५५	३०,५५	...	३५,००	३५,००	...	३९,२५	३९,२५	...	४०,००	४०,००
(७) सुवर्ण महोत्सवी शिष्यवृत्ती	...	९,५२,७२,७८	९,५२,७२,७८	...	...	२,९८,४०,०४	२,९८,४०,०४	...	२,०५,२०,०८	२,०५,२०,०८	...	२,०३,६८,८५	२,०३,६८,८५
(८) वैद्यकीय व तत्सम शिक्षण शिष्यवृत्ती	...	२२,०५,६२	२२,०५,६२	...	...	२४,००,००	२४,००,००	...	३९,६७,९०	३९,६७,९०	...	२७,००,००	२७,००,००
(९) ८ ते १० वी तल विकलांग विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती	...	९२,७३	९२,७३	...	...	३६,७४	३६,७४	...	३६,७४	३६,७४	...	३५,५७	३५,५७
(१०) भारत सरकार शिष्यवृत्ती	...	...	९,२३,९२,४०	९,२३,९२,४०	...	९,६०,००,००	९,६०,००,००	...	९,८९,९८,७९	९,८९,९८,७९	...	३०,००,००	३०,००,००

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
(११) व्यवसाय प्र. कें. सुरु करणे ...	...	२,७०,१८	२,७०,१८	...	५,००,००	५,००,००	...	३,३०,३८	३,३०,३८	...	५,००,००	५,००,००
(१२) एकलव्य शाळा सुरु करणे ...	...	७,४९,७०	७,४९,७०	...	१०,००,००	१०,००,००	...	१०,००,००	१०,००,००	...	५,००,००	५,००,००
(१३) संगणक प्रशिक्षण ...	...	३,७४,२८	३,७४,२८	...	७,३९,१२	७,३९,१२	...	७,३९,१२	७,३९,१२	...	६,०८,४२	६,०८,४२
(१४) परदेशी शिष्यवृत्ती ...	...	५९,२७	५९,२७	...	२,५०,००	२,५०,००	...	२,५०,००	२,५०,००	...	२,००,००	२,००,००
(१५) सैनिकी शाळामधील आदिवासी विद्यार्थ्यांसाठी एक तुकडी सुरु करणे	...	८,३५,४७	८,३५,४७	...	१०,००,००	१०,००,००	...	१५,९८,७१	१५,९८,७१	...	१८,००,००	१८,००,००
(१६) सैनिकी शाळामधील आदिवासी... विद्यार्थ्यांसाठी शिष्यवृत्ती	...	...	...	...	५,००	५,००	...	५,००	५,००	...	५,००	५,००
(१७) सैनिकी शाळामधील आदिवासी... विद्यार्थ्यांसाठी शिष्यवृत्ती	...	२८,९०	२८,९०	...	...	...	...	...	...	...	९७,००	९७,००
(१८) सेवांतर्गत प्रशिक्षण ...	...	७८,३६	७८,३६	...	२,२०,००	२,२०,००	...	२,०७,६६	२,०७,६६	...	२,५०,००	२,५०,००
(१९) आदिवासी विद्यार्थ्यांना नामांकित शाळेत प्रवेश...	१८,८१,४३	१८,८१,४३	...	३४,००,००	३४,००,००	...	३४,६६,४७	३४,६६,४७	...	३८,००,००	३८,००,००	३८,००,००
(२०) भूसंपादन ...	...	१३,१३,९५	१३,१३,९५	...	३०,००,००	३०,००,००	...	२६,९९,११	२६,९९,११	...	३०,००,००	३०,००,००
(२१) पुस्तक पेढी योजना ...	...	...	...	...	...	...	...	५०,५४	५०,५४	...	२५,००	२५,००
(२२) विद्यार्थ्यांच्या गुणवत्तेत वाढ करणे	...	३,८४,२८	३,८४,२८	...	६,००,००	६,००,००	...	५,७४,१६	५,७४,१६	...	६,५०,००	६,५०,००
एकूण-(५) ...	४,६६,९०	३,६६,०६,९९	३,७०,७३,८९	६,७०,७८	५,२६,५४,७५	५,३३,२५,५३	८,७७,२८	५,५२,१३,६६	५,६०,९०,९४	९,१७,७६	३,८७,१४,७४	३,९६,३२,५०
एकूण-(ब)-स्थूल	८,०४,५४,७०	९,६६,७९,२४	१०,७१,३३,९४	८,९१,४२,८६	१३,३९,१७,९९	२२,३०,६०,८५	१०,८९,६१,१९	१७,०६,६३,८८	२७,९६,२५,०७	१३,७७,४५,८६	१३,८५,८६,६१	२७,६३,३२,४७
वजा-वसुली ...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण-(ब)-निव्वळ बेरीज ...	८,०४,५४,७०	९,६६,७९,२४	१०,७१,३३,९४	८,९१,४२,८६	१३,३९,१७,९९	२२,३०,६०,८५	१०,८९,६१,१९	१७,०६,६३,८८	२७,९६,२५,०७	१३,७७,४५,८६	१३,८५,८६,६१	२७,६३,३२,४७
(क) वित्त व्यवस्थेची साधने- २२२५. सामाजिक सुरक्षा व कल्याण. मागणी क्रमांक	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण-(क)-स्थूल	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
वजा-(क) वसुली	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण-(क)-निव्वळ बेरीज	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

(एक) आश्रमशाळा समूह

(१) अतिशय दुर्मि व डोंगराळ भागात राहणाऱ्या आदिवासींची सामाजिक, सांस्कृतिक व शैक्षणिक उन्नती करण्यासाठी शासनाने आश्रमशाळा समूह योजना करण्याचेित केली आहे.

(२) या आश्रमशाळा समूहात वसतीगृहासह प्राथमिक शाळा याचा समावेश आहे. ही आश्रमशाळा प्रत्येक वर्षी १ वर्ग याप्रमाणे पुढे जाऊन सातव्यापर्यंत पूर्ण प्राथमिक शाळेत रूपांतरित होते.

(३) या आश्रमशाळेला जांभूत असलेल्या वसतीगृहात राहणाऱ्या मुलांसाठी २ वेळचे जेवण, २ गणवेश, अंधरुण, हिवाळ्यात २ बुलन जर्सीचे सेट व पाठजापरसके व इतर शैक्षणिक साहित्य भोफत दिली जातात आणि बाहेरून येणाऱ्या विद्यार्थ्यांना दुपारचे जेवण, १ गणवेश आणि सर्व प्रकारचे शिक्षण भोफत दिले जाते.

(४) याशिवाय ज्या विद्यार्थ्यांचे प्राथमिक शिक्षण पूर्ण झाले आहे अशा विद्यार्थ्यांकरिता पुढे मुल्ययोगोत्तर आश्रमशाळेची व्यवस्था केली आहे. तेथील भौगोलीक परिस्थिती व विद्यार्थ्यांची निकड लक्षात घेऊन शासनाच्या मान्यतेने श्रेणीवाढ होऊन प्राथमिक शाळेचे रूपांतर केले जाते.

(५) आदिवासी विद्यार्थ्यांना उच्च शिक्षणाच्या सुविधा उपलब्ध करून देण्याच्या दृष्टीने शासनाने १२७ माध्यमिक शासकीय आश्रमशाळांच्या ठिकाणी कनिष्ठ महाविद्यालय सुरु केली असून यापैकी १२६ कनिष्ठ महाविद्यालये सुरु आहेत. या कनिष्ठ महाविद्यालयात १२३ ठिकाणी कला महाविद्यालय व ८० ठिकाणी कला व विज्ञान शाखा आहेत.

खालील तक्ता एकूण आश्रमशाळेची क्षमता (संख्या) आणि प्रत्यक्ष प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांची संख्या दर्शवितो :

The following table indicates the intake capacity of existing Ashram Schools and number of students actually admitted therein :

तक्ता दोन TABLE II

अ.क्र. Serial No.	जिल्ह्याचे नाव Name of District	एकूण लोकसंख्या (आदिवासी) Total Population Tribal जनगणना 2001	मान्यता असलेल्या आश्रमशाळांची संख्या Total number of Ashram School sanction during									आश्रमशाळेत विद्यार्थी घेण्याची क्षमता Intake capacity of existing Ashram School			प्रत्यक्ष प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांची संख्या Number of students of actually admitted during			शेरा Remarks	
			2011-2012			2012-2013			2013-2014			2011-2012	2012-2013	2013-2014					
			AS	PB	AS	AS	PB	AS	AS	PB	AS								
1	2	3	4			5			6			7	8	9	10	11	12	13	
1	नाशिक Nashik	NP TSP OTSP	11,94,271	...	64	...	...	64	...	...	64	...	34,800	34,800	34,800	3,19.93	3,20.00	3,20.00	...
				13	3	...	13	3	...	13	3	...	6,050	6,050	6,050	54.28	60.50	61.50	...
				2	...	...	2	...	...	2	...	...	700	700	700	665	700	700	...
2	धुळे Dhule	NP TSP OTSP	4,43,564	...	13	...	...	13	...	...	13	...	6,300	6,300	6,300	61.24	65.00	65.15	...
				7	...	...	7	...	...	7	...	...	2,450	2,450	2,450	23.90	24.50	24.50	...
				2	...	...	2	...	...	2	...	...	700	700	700	618	700	700	...
3	चंद्रपूर Nandurbar	NP TSP OTSP	8,59,574	...	57	...	...	57	...	...	57	...	31,900	31,900	31,900	2,70.81	2,90.00	3,00.00	...
				15	2	...	15	2	...	15	2	...	640	640	640	51.90	63.28	64.00	...
				1	...	...	1	...	...	1	...	...	350	350	350	3.49	3.50	3.50	...
4	जळगाव Jalgaon	NP TSP OTSP	4,35,951	...	14	...	...	14	...	...	14	...	7,400	7,400	7,400	67.29	71.10	72.00	...
				3	...	...	3	...	...	3	...	...	1,050	1,050	1,050	7.95	9.98	10.50	...
				...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
5	अहमदनगर Ahmednagar	NP TSP OTSP	5,03,255	...	17	...	...	17	...	...	17	...	8,900	8,900	8,900	73.28	84.34	85.15	...
				1	6	...	1	6	...	1	6	...	3,350	3,350	3,350	26.92	33.50	33.50	...
				1	...	...	1	...	...	1	...	...	350	350	350	3.18	3.22	3.50	...
6	ठाणे Thane	NP TSP OTSP	11,99,290	...	66	...	...	66	...	...	66	...	33,000	33,000	33,000	3,26.27	3,26.27	3,26.67	...
				20	2	...	20	2	...	20	2	...	8,000	8,000	8,000	71.24	70.08	70.40	...
				...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
7	पुणे Pune	NP TSP OTSP	2,61,722	...	15	...	...	15	...	...	15	...	7,500	7,500	7,500	53.26	53.26	53.50	...
				3	...	...	3	...	...	3	...	...	1,050	1,050	1,050	7.92	7.98	8.07	...
				...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
8	रत्नागिरी Ratnagiri	NP TSP OTSP	20,102	...	2	...	...	2	...	...	2	...	1,000	1,000	1,000	7.45	7.48	7.54	...
				...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
				...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
9	सोलापूर Solapur	NP TSP OTSP	68,989	...	2	...	...	2	...	...	2	...	1,000	1,000	1,000	6.71	6.33	6.33	...
				...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
				...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

10	कोल्हापूर Kolhapur	NP	...	2	...	2	...	2	...	1,000	1,000	1,000	7,21	7,01	7,00	...	
		TSP	21,387	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
11	सातारा Satara	NP	...	2	...	2	...	2	...	1,000	1,000	1,000	6,35	6,50	6,53	...	
		TSP	21,896	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
12	रायगड Raigad	NP	...	8	...	8	...	8	...	4,000	4,000	4,000	40,40	40,57	40,74	...	
		TSP	2,69,124	1	...	1	...	1	...	350	350	350	3,35	3,52	3,62	...	
		OTSP	...	5	...	5	...	5	...	1,750	1,750	1,750	7,02	7,09	7,20	...	
13	औरंगाबाद Aurangabad	NP	...	4	...	4	...	4	...	2,000	2,000	2,000	17,49	20,00	20,00	...	
		TSP	1,00,416	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		OTSP	...	1	...	1	...	1	...	350	350	350	3,50	2,19	350	...	
14	लातूर Latur	NP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
		TSP	47,836	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
15	उस्मानाबाद Osmanabad	NP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
		TSP	27,857	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		OTSP	...	1	...	1	...	1	...	350	350	350	3,12	3,21	329	...	
16	बीड Beed	NP	...	2	...	2	...	2	...	1,000	1,000	1,000	6,50	9,15	10,00	...	
		TSP	24,193	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		OTSP	...	1	...	1	...	1	...	350	350	350	2,67	1,94	3,50	...	
17	जालना Jalana	NP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
		TSP	32,103	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
18	अकोला Akola	NP	...	1	...	1	...	1	...	500	500	500	4,30	4,41	5,00	...	
		TSP	1,00,088	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		OTSP	...	1	...	1	...	1	...	500	500	500	2,78	3,37	5,00	...	
19	वाशिम Wasim	NP	...	1	...	1	...	1	...	650	650	650	5,83	5,83	6,50	...	
		TSP	70,987	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		OTSP	...	2	...	2	...	2	...	1,000	1,000	1,000	5,44	6,39	9,50	...	
20	बुलढाणा Buldhana	NP	...	3	...	3	...	3	...	1,500	1,500	1,500	9,61	9,99	15,00	...	
		TSP	1,15,156	1	...	1	...	1	...	350	350	350	1,02	3,50	3,50	...	
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
21	नांदेड Nanded	NP	...	15	...	15	...	15	...	7,500	7,500	7,500	69,50	70,30	75,00	...	
		TSP	2,53,596	1	...	1	...	1	...	350	350	350	3,00	3,00	3,50	...	
		OTSP	...	1	...	1	...	1	...	350	350	350	3,00	3,00	3,00	...	

तक्ता दोन (चालू)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13					
22	परभणी Parbhani	NP TSP OTSP	35.210	...	...	...	...	...	...	...	...	...					
23	हिंगोली Higoli	NP TSP OTSP	86.898	...	4	...	4	...	4	...	2,000	2,000	2,000	18.18	14.88	20.00	...
24	अमरावती Amravati	NP TSP OTSP	3,56,533	...	16	...	16	...	16	...	91,00	91,00	91,00	68.33	66.30	70.00	...
25	यवतमाळ Yavatmal	NP TSP OTSP	4,73,370	...	25	...	25	...	25	...	12,500	12,500	12,500	65.48	65.50	1,25,00	...
26	नागपूर Nagpur	NP TSP OTSP	4,44,441	...	7	...	7	...	7	...	3,500	3,500	3,500	15.00	14.08	14.24	...
27	वर्धा Wardha	NP TSP OTSP	1,54,415	...	5	...	5	...	5	...	2,500	2,500	2,500	7.68	9.71	9.86	...
28	भंडारा Bhandara	NP TSP OTSP	97,718	...	1	...	1	...	1	...	500	500	500	5.44	5.19	5.27	...
29	गोंदिया Gondia	NP TSP OTSP	1,96,455	...	11	...	11	...	11	...	5,500	5,500	5,500	47.79	41.20	50.70	...
30	चंद्रपूर Chandrapur	NP TSP OTSP	3,75,256	...	13	...	13	...	13	...	6,500	6,500	6,500	54.60	40.80	50.00	...
31	गडचिरोली Gadchiroli	NP TSP OTSP	3,71,696	...	42	...	42	...	42	...	21,000	21,000	21,000	1,50.75	1,52.10	1,48.80	...
	एकूण Total	NP TSP OTSP	84,63,349	103	13	103	13	103	13	45,225	45,525	45,625	3,30.71	3,70.24	4,48.55	...	
				24	...	24	...	24	...	9,300	9,300	9,300	63.67	64.93	73.21	...	

खालील तक्ता विद्यार्थ्यांची वर्गवार संख्या आणि पास झालेल्या विद्यार्थ्यांचे शेकडा प्रमाण दाखवितो :

The following table indicates the classwise number of students in Ashram School and average percentage of passing : (TSP)

तक्ता तीन TABLE-III

		वर्गवार विद्यार्थ्यांची संख्या, २०११-२०१२ Classwise number of Students, 2011-2012																								पास झालेल्या विद्यार्थ्यांचे शेकडा प्रमाण	
अनु-क्रमांक	जिल्ह्याचे नाव	१ ली		२ री		३ री		४ थी		५ वी		६ वी		७ वी		८ वी		९ वी		१० वी		११ वी		१२ वी		Average percentage of passing 2011-2012	
Serial No.	Name of District	I		II		III		IV		V		VI		VII		VIII		IX		X		XI		XII			
1	2	मुले B.	मुली G.	मुले B.	मुली G.	मुले B.	मुली G.	मुले B.	मुली G.	मुले B.	मुली G.	मुले B.	मुली G.	मुले B.	मुली G.	मुले B.	मुली G.	मुले B.	मुली G.	मुले B.	मुली G.	मुले B.	मुली G.	मुले B.	मुली G.		27
1	नाशिक	NP	2500	2175	1800	1500	1700	1500	1746	1500	1309	1095	1300	1100	1400	1350	1935	1600	1700	1650	1600	1533	...	...	...	...	94 %
	Nashik	TSP	271	200	310	122	230	205	196	92	115	112	115	90	122	90	200	150	150	85	92	52	274	620	828	707	
		OTSP	65	45	35	25	40	32	41	38	32	22	31	21	30	20	49	20	34	18	45	22	...	...	...	...	
2	धुळे	NP	340	186	400	350	304	250	324	250	400	250	400	350	300	250	400	300	300	250	300	220	...	...	...	...	95 %
	Dhule	TSP	100	80	110	70	105	100	82	85	110	90	115	105	108	105	105	90	90	90	120	90	150	110	100	80	
		OTSP	35	15	35	25	30	20	41	38	43	32	41	31	30	20	38	20	44	18	42	20	...	...	...	...	
3	नंदुरबार	NP	1800	1500	1700	1400	1600	1500	1600	1400	1900	1500	1800	1600	1600	1500	1200	1000	1100	900	252	229	...	...	...	...	93 %
	Nandurbar	TSP	200	100	200	130	200	150	210	190	200	150	200	160	190	160	200	190	210	190	230	210	490	345	410	275	
		OTSP	20	20	20	18	20	17	20	16	25	20	20	10	20	10	25	10	20	9	20	9	...	...	...	...	
4	जळगाव	NP	440	286	500	450	404	350	400	350	500	350	300	250	300	250	300	200	210	150	229	120	115	62	113	100	87 %
	Jalgaon	TSP	70	50	70	45	85	58	78	52	66	48	50	30	56	37	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
5	अहमदनगर	NP	450	350	530	480	480	380	445	343	393	293	433	220	453	375	350	150	470	310	189	234	...	...	...	...	93 %
	Ahmednagar	TSP	150	110	120	100	110	100	120	80	110	90	100	90	112	90	90	75	156	85	115	60	270	100	126	133	
		OTSP	20	15	20	18	20	10	20	16	25	20	10	10	20	10	15	10	15	9	20	15	...	...	...	...	
6	ठाणे	NP	2632	1335	1427	803	1631	1289	1552	1474	2495	1958	2752	1763	2122	1134	1553	1228	1008	645	1527	964	616	157	450	112	87 %
	Thane	TSP	367	295	357	255	264	230	395	287	334	176	193	129	339	290	592	365	589	391	323	242	256	114	231	110	
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
7	पुणे	NP	316	217	215	177	239	216	255	152	377	244	293	245	199	132	260	195	347	239	236	115	229	140	155	130	73%
	Pune	TSP	67	64	60	57	53	45	55	57	60	57	59	55	53	50	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
8	रत्नागिरी	NP	49	35	49	30	45	30	41	30	50	35	50	32	35	22	46	30	44	29	37	26	...	...	...	...	72 %
	Ratnagiri	TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
9	सोलापूर	NP	41	30	42	33	40	22	34	20	53	38	55	47	55	40	20	15	20	12	...	...	...	...	...	63 %	
	Solapur	TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...		...
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...		...

तक्ता तीन (चालू)
TABLE-III --(contd.) (TSP)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	
10	कोल्हापूर	NP	53	36	45	39	38	26	45	33	43	40	43	29	43	37	49	25	25	12	33	27	...	...	...	...	
	Kollhapur	TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	74 %
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
11	सातारा	NP	45	14	37	27	35	25	37	29	47	29	38	25	31	25	40	26	40	26	35	24	...	...	...	...	
	Satara	TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	63 %
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
12	रायगड	NP	289	215	117	107	211	139	215	118	215	125	265	153	284	202	310	229	228	167	159	99	77	37	53	26	
	Raigad	TSP	30	15	25	15	29	19	20	19	19	16	22	14	25	19	33	15	...	...	...	...	...	...	...	...	75 %
		OTSP	55	52	54	53	51	47	52	48	53	51	41	43	53	49	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
13	औरंगाबाद	NP	102	81	106	84	111	103	114	112	77	76	85	81	87	88	102	91	64	63	62	60	...	...	...	...	
	Aurangabad	TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	90 %
		OTSP	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
14	लातूर	NP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
	Latur	TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
15	उस्मानाबाद	NP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
	Osmanabad	TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	90 %
		OTSP	23	22	24	20	25	15	30	20	28	22	26	10	27	20	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
16	बीड	NP	47	42	47	35	39	24	42	26	40	22	32	28	30	27	37	24	28	25	32	23	...	...	...	...	
	Beed	TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	90 %
		OTSP	25	18	22	20	26	19	21	13	21	16	21	17	15	13	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
17	जालना	NP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
	Jalana	TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
18	अकोला	NP	15	16	12	16	24	20	26	17	28	23	29	21	27	22	25	25	25	19	22	18	...	...	...	...	
	Akola	TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	90 %
		OTSP	18	19	20	14	16	12	15	10	18	23	10	27	17	19	12	20	6	2	...	...	...	...	...	...	...
19	वाशिम	NP	15	12	16	7	14	19	16	24	21	25	29	18	19	24	19	43	17	35	26	26	65	30	30	33	
	Washim	TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	90 %
		OTSP	16	17	19	24	41	41	32	33	39	57	38	51	45	30	25	17	18	1	...	...	...	...	...	...	...
20	बुलढाणा	NP	54	41	52	39	39	45	38	34	62	66	55	49	46	61	70	42	45	33	56	34	...	...	...	...	
	Buldhana	TSP	18	17	3	6	5	5	2	11	11	8	7	2	7	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	90 %	
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
21	नांदेड	NP	348	347	348	347	348	347	348	347	348	347	348	347	348	347	348	347	348	347	348	347	...	...	...	...	
	Nanded	TSP	22	21	22	21	22	21	22	21	22	21	22	21	22	20	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	90 %
		OTSP	22	21	22	21	22	21	22	21	22	21	22	21	22	20	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

तक्ता तीन (चालू)
TABLE-III --(contd.) (TSP)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27		
22	परभणी	NP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...		
	Parbhani	TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...		
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...		
23	हिंगोली	NP	90	75	88	88	80	78	92	87	98	82	98	67	82	74	103	65	98	172	102	55	13	10	19	2	90 %	
	Hingoli	TSP	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
24	अमरावती	NP	157	114	136	105	200	150	205	198	360	385	345	347	357	264	526	452	450	474	314	308	300	275	252	159	90 %	
	Anravati	TSP	150	140	169	150	206	185	285	275	300	295	295	282	300	278	326	375	350	302	...	...	...	...	...	...	...	...
		OTSP	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
25	यवतमाळ	NP	161	161	132	101	129	131	278	223	365	332	421	443	416	433	501	563	446	528	370	414	...	...	...	...	90 %	
	Yavatmal	TSP	36	19	37	46	34	28	36	35	31	31	40	31	33	30	31	30	22	15	...	...	154	230	225	272	...	
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
26	नागपूर	NP	48	48	49	61	53	52	63	64	107	106	83	149	93	104	60	108	51	85	53	63	...	...	...	...	95 %	
	Nagpur	TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
		OTSP	14	8	7	7	9	7	7	13	17	21	10	17	21	23	22	27	15	19	12	13	...	...	...	...	...	
27	वर्धा	NP	21	32	35	29	36	24	44	25	87	56	74	67	77	72	15	14	19	18	12	11	...	...	...	...	92 %	
	Wardha	TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
		OTSP	12	10	8	14	28	13	20	19	42	24	34	25	18	19	15	14	19	18	12	11	...	...	...	...	...	
28	भंडारा	NP	16	16	33	22	28	23	35	28	34	31	31	31	43	33	28	20	26	20	27	19	...	...	...	...	90 %	
	Bhandara	TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
29	गोंदिया	NP	146	174	128	149	147	162	196	200	241	237	188	245	204	247	232	236	200	216	167	258	257	241	172	136	90 %	
	Gondia	TSP	51	41	53	36	58	47	7	7	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
		OTSP	51	41	53	36	58	47	7	7	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
30	चंद्रपूर	NP	217	213	139	126	159	168	205	158	244	348	255	362	278	373	376	398	332	309	316	332	39	62	23	28	96 %	
	Chandrapur	TSP	23	19	40	30	23	38	24	31	67	45	15	10	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
31	गडचिरोली	NP	717	612	690	565	663	525	691	526	812	781	824	784	795	660	907	774	837	712	723	659	222	227	202	167	95 %	
	Gadchiroli	TSP	55	51	63	43	53	44	52	53	50	45	54	49	26	17	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
एकूण	NP	11109	8363	8873	7170	8797	7598	9087	7768	10706	8874	10626	8853	9724	8146	9812	8200	8478	7446	7227	6218	1933	1241	1469	893			
	TSP	1660	1272	1689	1176	1521	1325	1634	1345	1545	1234	1287	1068	1393	1186	1577	1290	1567	1158	880	654	1594	1519	1920	1577			
	OTSP	451	378	414	370	461	376	403	367	440	404	379	358	393	328	201	138	171	94	151	90	...	...	...	...	...		

खालील तक्ता विद्यार्थ्यांची वर्गवार संख्या आणि पास झालेल्या विद्यार्थ्यांचे शेकडा प्रमाण दाखवितो :

The following table indicates the classwise number of students in Ashram School and average percentage of passing : (TSP)

तक्ता चार TABLE-IV

अंदाजित

		वर्गवार विद्यार्थ्यांची संख्या, २०१२-२०१३ Classwise number of Students, 2012-2013																								अंदाजित	
अनु- क्रमांक Serial No.	जिल्ह्याचे नाव Name of District	१ ली		२ री		३ री		४ थी		५ वी		६ वी		७ वी		८ वी		९ वी		१० वी		११ वी		१२ वी		पास झालेल्या विद्या- थ्यांचे शेकडा प्रमाण Average percentage of passing	
		I		II		III		IV		V		VI		VII		VIII		IX		X		XI		XII			
		मुले B	मुली G	मुले B	मुली G	मुले B	मुली G	मुले B	मुली G	मुले B	मुली G	मुले B	मुली G	मुले B	मुली G	मुले B	मुली G	मुले B	मुली G	मुले B	मुली G	मुले B	मुली G	मुले B	मुली G		मुले B
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	
1	नाशिक	NP	2702	1875	1900	1808	1500	1000	1846	1500	1709	1695	1300	1100	1700	1350	1835	1700	1500	1350	1400	1230	...	...	...	...	94 %
	TSP	300	250	410	222	230	205	296	192	215	202	115	90	125	90	200	150	150	85	92	52	224	620	828	707		
	OTSP	45	30	45	35	40	32	41	38	43	32	41	31	30	20	48	20	44	18	45	22	...	...	...	...		
2	धुळे	NP	340	186	400	350	304	250	300	250	500	350	400	350	400	350	400	300	300	250	300	220	...	...	...	...	95 %
	TSP	100	80	110	70	105	100	82	82	110	90	115	105	108	108	105	90	90	90	120	90	180	90	150	80		
	OTSP	45	30	45	35	40	32	41	38	43	32	41	31	30	20	48	20	44	18	45	22	...	...	...	...		
3	नंदुरबार	NP	1500	1200	1800	1500	1400	1200	1700	1400	2100	2000	1800	1600	2000	1900	1600	1500	1100	1000	352	348	...	...	...	...	94 %
	TSP	210	200	250	230	220	210	240	200	225	215	235	225	240	210	260	240	248	232	230	210	690	345	560	203		
	OTSP	20	20	20	18	20	17	20	16	25	20	20	10	20	10	25	10	20	9	20	10	...	...	...	...		
4	जळगाव	NP	340	186	500	450	404	350	400	350	500	350	400	350	390	350	280	240	210	150	300	220	115	62	113	100	94 %
	TSP	70	50	80	65	95	68	98	72	86	68	85	70	54	37	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
	OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
5	अहमदनगर	NP	550	500	630	580	680	480	445	343	493	393	500	420	453	375	219	170	470	310	189	234	...	...	...	...	89 %
	TSP	180	130	140	120	130	100	150	100	130	110	120	100	132	132	132	212	176	95	115	60	370	155	128	133		
	OTSP	20	20	20	10	20	17	20	16	25	10	15	10	25	10	20	10	15	9	20	10	...	...	...	...		
6	ठाणे	NP	2635	1337	1429	805	1630	1280	1555	1475	2496	1959	2754	1765	2123	1135	1555	1229	1005	643	1526	962	614	159	451	115	88 %
	TSP	365	295	358	254	263	231	396	285	235	177	190	127	335	291	594	363	579	392	324	243	257	113	230	111		
	OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
7	पुणे	NP	315	218	217	177	240	217	254	153	376	245	291	243	195	133	261	195	348	240	237	116	230	141	153	131	74 %
	TSP	65	66	61	58	52	47	56	57	61	57	60	53	54	51	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
	OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
8	रत्नागिरी	NP	48	31	45	31	43	32	41	33	51	36	50	33	37	23	47	31	43	30	38	25	...	...	...	...	75 %
	TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
	OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
9	सोलापूर	NP	40	29	40	34	41	23	35	21	54	39	56	48	53	41	25	18	22	14	...	...	...	...	...	70 %	
	TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...		...
	OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...		...

तक्ता चार (चालू)
TABLE-IV --(contd.) (TSP)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27		
10	कोल्हापूर	NP	55	32	43	37	33	24	45	34	42	41	43	32	34	36	43	25	25	15	34	28	...	...	...	...	76 %	
	Kolhapur	TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...		...
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...		
11	सातारा	NP	48	17	36	29	36	27	38	30	46	29	36	26	33	26	40	26	40	26	36	25	...	...	...	...	70 %	
	Satara	TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...		...
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...		
12	रायगड	NP	292	218	119	109	213	141	216	119	225	123	269	156	285	204	313	230	227	169	145	89	76	38	54	27	78 %	
	Raigad	TSP	35	16	27	13	25	16	21	23	24	17	23	15	26	20	34	17	...	...	...	...	...	...	...	...		...
		OTSP	57	54	53	52	53	49	53	49	54	53	40	41	54	47	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...		
13	औरंगाबाद	NP	126	114	118	97	111	103	114	112	124	114	112	98	87	88	102	91	74	73	72	70	...	...	...	...	95 %	
	Aurangabad	TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...		...
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...		
14	लातूर	NP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
	Latur	TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...		...
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...		
15	उस्मानाबाद	NP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	91 %	
	Osmanabad	TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...		...
		OTSP	29	25	26	23	22	20	20	20	29	21	24	15	26	21	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...		
16	बीड	NP	65	58	69	55	65	43	63	61	45	38	53	46	45	40	37	24	28	25	32	23	...	...	...	...	93 %	
	Beed	TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...		...
		OTSP	15	18	17	13	16	14	18	13	21	16	18	15	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...		
17	जालना	NP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
	Jalana	TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...		...
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...		
18	अकोला	NP	22	19	17	18	10	21	23	21	29	25	27	23	27	22	29	19	25	22	23	19	...	...	...	...	90 %	
	Akola	TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...		...
		OTSP	22	8	16	16	27	13	19	15	22	19	21	20	20	21	23	20	12	9	8	6	...	...	...	...		
19	वाशिम	NP	14	10	12	12	11	13	14	17	20	24	22	24	28	20	18	38	19	44	22	30	57	44	48	22	90 %	
	Washim	TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...		...
		OTSP	38	33	26	30	32	34	48	40	47	39	33	52	36	52	22	18	21	12	22	4	...	...	...	...		
20	बुलढाणा	NP	48	42	61	44	50	44	40	44	73	57	62	57	55	47	61	44	61	38	47	24	...	...	...	...	90 %	
	Buldhana	TSP	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...		...
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...		
21	नांदेड	NP	428	420	417	416	423	419	415	413	409	387	379	358	352	342	350	220	221	220	221	220	...	...	...	...	90 %	
	Nanded	TSP	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...		...
		OTSP	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...		

तक्ता चार (चालू)
TABLE-IV --(contd.) (TSP)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	
22	परभणी	NP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
	Parbhani	TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
23	हिंगोली	NP	52	48	67	46	57	52	49	60	61	65	89	65	80	69	96	73	95	167	99	51	15	9	20	3	
	Hingoli	TSP	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	95 %
24	अमरावती	NP	137	105	125	114	136	105	200	150	205	198	360	383	345	347	357	264	526	452	450	474	314	308	300	275	
	Amravati	TSP	148	125	139	123	192	185	253	242	297	295	295	282	300	278	326	375	350	302	...	...	...	...	...	...	...
		OTSP	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	90 %
25	यवतमाळ	NP	141	136	150	137	129	131	278	223	365	332	421	443	416	433	501	563	446	521	370	414	...	...	...	...	
	Yavatmal	TSP	43	28	36	44	34	29	36	35	31	31	40	31	33	30	31	30	32	28	...	...	...	154	230	225	272
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	80 %
26	नागपूर	NP	68	48	29	37	49	55	45	42	78	80	108	106	90	121	67	76	59	98	44	108	...	...	...	...	
	Nagpur	TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		OTSP	16	4	11	9	11	6	7	9	25	31	14	19	11	16	21	28	20	25	15	19	...	...	...	...	95 %
27	वर्धा	NP	18	14	29	10	37	25	38	24	51	37	87	61	83	73	67	59	67	72	66	53	...	...	...	...	
	Wardha	TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		OTSP	14	7	13	13	20	18	22	14	38	33	34	22	31	21	11	12	17	12	18	15	...	...	...	...	92 %
28	भंडारा	NP	19	29	14	17	33	19	24	26	39	30	30	30	29	30	28	32	25	18	25	22	...	...	...	...	
	Bhandara	TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	97 %
29	गोंदिया	NP	120	134	107	134	110	124	119	143	149	179	160	205	121	179	188	237	178	253	139	242	238	261	216	184	
	Gondia	TSP	68	52	43	38	54	58	50	58	75	69	75	66	40	34	55	57	54	40	40	57	54	58	54	51	...
		OTSP	20	20	10	20	20	20	30	30	20	30	20	20	20	20	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	97 %
30	चंद्रपूर	NP	109	100	93	66	105	100	116	99	215	255	206	260	172	233	246	301	261	326	221	258	66	98	83	91	
	Chandrapur	TSP	24	18	23	22	25	19	47	21	54	61	58	49	55	39	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	90 %
31	गडचिरोली	NP	648	519	471	405	513	406	525	416	573	571	620	616	536	504	616	571	602	556	490	505	222	176	105	46	
	Gadchiroli	TSP	63	47	53	50	61	37	52	45	61	63	50	45	53	55	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	90 %
एकूण	NP	10880	7625	8938	7518	8363	6684	8938	7559	11028	9652	10635	8898	10169	8471	9381	8276	7977	7082	6878	6010	1947	1296	1543	994	...	
	TSP	1771	1457	1830	1409	1586	1405	1877	1512	1704	1555	1511	1308	1580	1400	1737	1534	1679	1264	921	712	1929	1611	2175	1557	...	
	OTSP	416	344	377	349	396	347	414	373	467	411	396	361	353	308	218	138	193	112	193	108	59	53	55	52	...	

खालील तक्ता विद्यार्थ्यांची वर्गवार संख्या आणि पास झालेल्या विद्यार्थ्यांचे शेकडा प्रमाण दाखवितो :

The following table indicates the classwise number of students in Ashram School and average percentage of passing : (TSP)

तक्ता पाच TABLE-V

अंदाजित

		वर्गवार विद्यार्थ्यांची संख्या, २०१३-२०१४ (Classwise number of Students. 2013-2014)																								पास झालेल्या विद्यार्थ्यांचे शेकडा प्रमाण	
अनु-क्रमांक	जिल्ह्याचे नाव	१ ली		२ री		३ री		४ थी		५ वी		६ वी		७ वी		८ वी		९ वी		१० वी		११ वी		१२ वी		Average percentage of passing	
Serial No.	Name of District	I		II		III		IV		V		VI		VII		VIII		IX		X		XI		XII			
1	2	मुले	मुली	मुले	मुली	मुले	मुली	मुले	मुली	मुले	मुली	मुले	मुली	मुले	मुली	मुले	मुली	मुले	मुली	मुले	मुली	मुले	मुली	मुले	मुली	27	
		B.	G.	B.	G.	B.	G.	B.	G.	B.	G.	B.	G.	B.	G.	B.	G.	B.	G.	B.	G.	B.	G.	B.	G.		
		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26		
1	नाशिक	NP	2802	1975	1900	1808	1500	1000	1846	1500	1700	1695	1300	1100	1700	1350	1835	1700	1500	1350	1400	1230	...	...	...	...	
	Nashik	TSP	350	300	410	222	230	205	296	192	215	202	115	90	125	90	200	150	150	85	92	52	224	620	828	707	94 %
		OTSP	45	30	45	35	40	32	41	38	43	32	41	31	30	20	48	20	44	18	45	22	...	...	...	...	
2	धुळे	NP	340	186	400	350	304	250	300	250	500	350	400	350	400	350	400	300	300	250	300	235	...	...	...	...	
	Dhule	TSP	100	80	110	70	105	100	82	85	110	90	115	105	108	105	105	90	90	90	120	90	180	90	150	80	95 %
		OTSP	45	30	45	35	40	32	41	38	43	32	41	31	30	20	48	20	44	18	45	22	...	...	...	...	
3	नंदुरबार	NP	1800	1600	1900	1700	1600	1400	1700	1400	1900	1800	1800	1600	2000	1900	1600	1500	1100	1000	352	348	...	...	...	...	
	Nandurbar	TSP	210	200	250	230	220	210	240	200	225	215	235	225	240	210	260	240	248	232	230	210	690	345	560	275	94 %
		OTSP	20	20	20	18	20	17	20	16	25	20	20	10	20	10	25	10	20	9	20	10	...	...	...	...	
4	जळगाव	NP	340	186	500	450	404	350	400	350	500	350	400	350	390	350	280	240	300	150	300	220	115	62	113	100	
	Jalgaon	TSP	90	70	90	65	95	68	98	72	86	68	85	70	56	37	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	94 %
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
5	अहमदनगर	NP	600	530	630	580	680	480	445	343	493	393	500	420	453	375	219	171	470	310	189	234	...	...	...	...	
	Ahmednagar	TSP	180	130	140	120	130	100	150	100	130	110	120	100	132	132	132	212	176	95	115	60	370	155	128	133	89 %
		OTSP	28	20	30	20	20	17	20	16	25	10	15	10	25	10	20	10	15	9	20	10	...	...	...	...	
6	ठाणे	NP	2637	1338	1430	806	1633	1283	1556	1476	2497	1960	2755	1766	2124	1136	1556	1230	1006	644	1527	963	615	160	453	116	
	Thane	TSP	367	295	359	255	264	233	397	286	237	178	191	128	336	296	599	364	580	391	325	244	258	114	231	112	89 %
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
7	पुणे	NP	316	217	218	179	242	218	255	154	373	246	293	245	197	132	263	193	349	243	238	116	233	143	154	133	
	Pune	TSP	67	65	63	59	54	43	55	58	63	59	61	54	53	53	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	77 %
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
8	रत्नागिरी	NP	45	30	47	33	43	33	43	34	50	39	53	34	31	20	49	33	41	32	35	29	...	...	...	...	
	Ratnagiri	TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	89 %
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
9	सोलापूर	NP	40	29	40	34	41	23	35	21	54	39	56	48	53	41	25	18	22	14	...	...	...	...	...		
	Solapur	TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	63 %
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	

तक्ता पाच (चालू)
TABLE-V --(contd.) (TSP)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	
10	कोल्हापूर	NP	54	33	43	37	33	24	44	34	42	40	42	35	36	43	25	25	15	34	29	...	...	...	...	...	...
	Kolhapur	TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	68 %
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
11	सातारा	NP	48	17	36	29	36	27	38	31	47	29	36	26	33	26	40	27	40	26	36	25	...	...	...	...	...
	Satara	TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	69 %
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
12	रायगड	NP	295	219	121	110	214	143	217	116	225	125	269	156	285	204	315	230	227	170	146	90	76	38	55	28	
	Raigad	TSP	36	17	29	15	26	16	21	23	25	17	23	15	26	20	35	19	...	...	...	...	...	...	...	...	87 %
		OTSP	58	55	54	53	53	49	53	49	54	53	40	43	59	47	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
13	औरंगाबाद	NP	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	...	...	...	...	...
	Aurangabad	TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	90 %
		OTSP	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
14	लातूर	NP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	Latur	TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
15	उस्मानाबाद	NP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	Osmanabad	TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	92 %
		OTSP	30	27	28	24	25	23	20	20	23	22	24	17	26	20	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
16	बीड	NP	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	50	50	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	Beed	TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	95 %
		OTSP	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
17	जालना	NP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	Jalana	TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
18	अकोला	NP	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	...	...	...	...	...
	Akola	TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	100 %
		OTSP	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	...	...	...	...
19	वाशिम	NP	50	50	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	50	50	...	...	...
	Washim	TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	100 %
		OTSP	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	25	25	...	...	...	...
20	बुलढाणा	NP	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	...	...	...	...	...
	Buldhana	TSP	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	100 %
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
21	नांदेड	NP	500	500	350	350	350	350	350	350	350	350	350	350	350	350	350	350	350	350	350	450	450	...	...	...	...
	Nanded	TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	100 %
		OTSP	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

तक्ता पाच (चालू)
TABLE-V --(contd.) (TSP)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	
22	परभणी	NP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	Parbhani	TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
23	हिंगोली	NP	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	...	...	...	...	...
	Hingoli	TSP	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	100 %
24	अमरावती	NP	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	250	250	250	250	...
	Amravati	TSP	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	275	275	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	OTSP	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	96 %
25	यवतमाळ	NP	600	600	550	550	550	550	550	550	550	550	550	550	550	550	550	550	550	550	550	550	350	350	350	350	...
	Yavatmal	TSP	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	155	150	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	75 %
26	नागपूर	NP	68	48	29	37	49	55	45	42	78	80	120	110	90	121	67	76	59	98	44	108	...	...	...	...	...
	Nagpur	TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	OTSP	16	4	11	9	11	6	7	9	25	31	14	19	11	16	22	38	20	25	15	19	...	...	...	...	...	95 %
27	वर्धा	NP	20	14	30	10	40	25	38	24	60	37	87	61	83	73	67	59	67	72	66	53	...	...	...	...	...
	Wardha	TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	OTSP	14	10	13	13	20	20	22	14	40	33	34	22	31	21	11	12	17	12	20	15	...	...	...	...	...	92 %
28	भंडारा	NP	25	30	19	29	14	17	33	19	24	26	39	30	30	30	29	30	28	32	25	18	...	...	...	...	...
	Bhandara	TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	97 %
29	गोंदिया	NP	167	170	180	154	210	194	170	220	180	235	245	209	188	239	178	253	239	253	239	242	238	261	216	190	
	Gondia	TSP	150	160	68	52	50	58	59	70	75	66	40	33	55	57	54	40	40	40	40	57	54	58	54	60	...
	OTSP	20	20	10	20	20	20	30	30	20	30	20	20	20	20	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	97 %
30	चंद्रपूर	NP	225	225	225	225	225	225	225	225	225	225	225	225	225	225	225	225	225	225	225	225	125	125	125	125	
	Chandrapur	TSP	125	125	125	125	125	125	125	125	125	125	125	125	125	125	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
	OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	90 %
31	गडचिरोली	NP	755	670	667	590	650	600	680	575	625	580	635	610	640	560	645	580	680	555	645	564	680	630	564	500	
	Gadchiroli	TSP	580	580	580	580	580	580	480	480	480	480	480	480	480	20	20	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
	OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	90 %
एकूण	NP	12402	9342	10015	8761	9518	7947	9670	8414	11182	9849	10855	8972	10532	8743	9361	8415	8203	6964	7426	6354	2732	2069	2280	1792	...	
	Total	TSP	2730	2497	2699	2268	2354	2213	2478	2166	2246	2085	2015	1850	1701	1570	1815	1540	1284	933	922	713	1851	1457	2026	1442	...
	OTSP	476	416	456	427	449	416	454	430	498	463	449	403	427	359	249	185	235	166	215	148	...	...	...	...	...	...

तक्ता-सहा
TABLE-VI

आश्रमशाळेचा इयत्ता १० वी चा निकाल

वर्ष	शालांत परीक्षेला बसलेले विद्यार्थी			शालांत परीक्षेत पास झालेले विद्यार्थी			पास टक्केवारी		
	एकूण २	मुले ३	मुली ४	एकूण ५	मुले ६	मुली ७	एकूण ८	मुले ९	मुली १०
१. २०११-२०१२	१४६३९	७८१०	६८२९	११०४०	५९९०	५०५०	७५.४१	७६.६९	७३.९४
२. २०१२-२०१३ (अंदाजित)	१६०००	९५००	६५००	१४४००	८५५०	५८५०	९०.००	९०.००	९०.००
३. २०१३-२०१४ (अंदाजित)	१७०००	१००००	७०००	१५३००	९०००	६३००	९०.००	९०.००	९०.००

आश्रमशाळेचा इयत्ता १२ वी चा निकाल

१. २०११-२०१२	८२१७	४६३८	३६५९	९२१९	३५२७	२६९२	७४.९५	७६.०४	७३.५७
२. २०१२-२०१३ (अंदाजित)	९०००	५०००	४०००	८१००	४५००	३६००	९०.००	९०.००	९०.००
३. २०१३-२०१४ (अंदाजित)	९५००	६०००	३५००	८५५०	५४००	३१५०	९०.००	९०.००	९०.००

भारत सरकार शिष्यवृत्ती

खालील तक्त्यात वसतीगृहात न राहता शिक्षण घेणाऱ्या लाभार्थ्यांची २०११-२०१२ ते २०१३-२०१४ या तीन वर्षांची प्रकल्प निहाय संख्या दर्शविली आहे.
The following table indicates Project Officer integrated Tribal Development Projectwise Day Scholar beneficiaries for the year from 2011-2012 to 2013-2014.

तक्ता सात TABLE-VII

अ.क्र. Sr.No.	प्रकल्प अधिकारी Name of Project Officer	जिल्हा District	लाभार्थी Beneficiaries									
			प्रत्यक्ष, २०११-२०१२ Actual, 2011-2012			अपेक्षित, २०१२-२०१३ Anticipated, 2012-2013			अंदाजित, २०१३-२०१४ Estimated, 2013-2014			
			मुले Boys	मुली Girls	एकूण Total	मुले Boys	मुली Girls	एकूण Total	मुले Boys	मुली Girls	एकूण Total	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1.	नाशिक Nashik	नाशिक NP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		OTSP	10434	4469	14903	14196	5763	19959	15616	6339	21955	
2.	कळवण Kalwan	नाशिक NP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		OTSP	6145	2634	8779	5600	2400	8000	6370	2730	9100	
3.	तळोदा Taloda	नंदुरबार NP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		OTSP	4480	1920	6400	8511	3491	12002	9362	3840	13202	
4.	नंदुरबार Nandurbar	नंदुरबार/घुळे NP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		OTSP	15323	6567	21890	16870	7230	24100	20230	8670	28900	
5.	घुळे Dhule	घुळे NP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
6.	यावल Yawal	जळगाव NP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		OTSP	3360	1440	4800	5250	2250	7500	5775	2475	8250	
7.	राजूर Rajur	अहमदनगर NP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		OTSP	8486	3637	12123	5550	2245	7795	6105	2470	8575	
8.	डहाणू Dahanu	ठाणे NP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		TSP	3957	1779	5736	4353	1957	6310	4788	2153	6941	
		OTSP	674	590	1264	741	649	1390	815	714	1529	
9.	जव्हार Jawhar	ठाणे NP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		TSP	2502	1326	3828	2752	1459	4211	3027	1605	4632	
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
10.	शहापूर Shahapur	ठाणे NP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		TSP	570	330	900	627	363	990	690	399	1089	
		OTSP	2296	998	3294	2526	1098	3624	2779	1208	3987	
11.	पेण Pen	रायगड/रत्नागिरी/सिंधुदुर्ग NP	2015	1051	3066	2217	1156	3373	2439	1272	3711	
		TSP	1235	998	2233	1359	1098	2457	1495	1208	2703	
		OTSP	1097	962	2059	1207	1058	2265	1328	1164	2492	

तक्ता ७-(चालू)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
12.	घोडेगाव Ghodegaon	पुणे/सातारा/सांगली/कोल्हापूर NP	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		TSP	1255	947	2202	1381	1042	2423	1519	1146	2665
		OTSP	3543	2803	6346	3897	3083	6980	4287	3391	7678
13.	सोलापूर Solapur	सोलापूर/उस्मानाबाद NP	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		OTSP	975	618	1593	1073	680	1753	1180	748	1928
14.	मुंबई Mumbai	मुंबई NP	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		TSP	1511	1017	2528	1662	1119	2781	1828	1231	3059
		OTSP	1075	918	1993	1183	1010	2193	1301	1111	2412
15.	औरंगाबाद Aurangabad	औरंगाबाद/जालना/बीड/लातूर NP	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		OTSP	1721	784	2505	1970	931	2901	2025	984	3009
16.	अकोला Akola	अकोला/बुलढाणा/वाशिम NP	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		OTSP	2092	936	3028	2864	1135	3999	3032	1260	4292
17.	धारणी Dharni	अमरावती NP	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		TSP	997	714	1711	1194	857	2051	1433	1028	2461
		OTSP	1819	2767	4586	2183	3320	5503	2620	3984	6604
18.	किन्वट Kinwat	नांदेड NP	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		TSP	96	52	148	95	50	145	100	50	150
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...
19.	कळमनुरी Kalamnurec	हिंगोली/परभणी NP	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		OTSP	164	92	256	155	80	235	175	85	260
20.	पुसद Pusad	यवतमाळ NP	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		OTSP	3676	3675	7351	3900	3100	7000	4025	3175	7200
21.	पांढरकवडा Pandharkawda	यवतमाळ NP	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		TSP	1649	1376	3025	1700	1400	3100	1750	1450	3200
		OTSP	2027	1479	3506	2200	1700	3900	525	275	800
22.	नागपूर Nagpur	नागपूर/वर्धा NP	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		TSP	2597	2506	5103	3950	4050	8000	4300	4700	9000
		OTSP	1640	1763	3403	1950	2050	4000	2300	2700	5000
23.	देवरी Devri	गोंदिया NP	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		OTSP	1925	1085	3010	2672	1782	4454	3282	2345	5627
24.	भंडारा Bhandara	भंडारा NP	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		TSP	1213	795	2008	1872	1098	2970	2628	1676	4304
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...
25.	चंद्रपूर Chandrapur	चंद्रपूर NP	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		OTSP	3955	2845	6800	4758	3520	8278	4500	3500	8000

तक्ता ७-(चालू)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
26.	चिमूर Chimur	चंद्रपूर NP	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		TSP	2801	3287	6088	3084	3618	6702	3392	3978	7370
		OTSP	241	168	409	255	178	433	269	192	461
27.	गडचिरोली Gadchiroli	गडचिरोली NP	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		TSP	4100	3050	7150	4300	3150	7450	4500	3400	7900
		OTSP	485	171	656	520	210	730	550	250	800
28.	अहेरी Aheri	गडचिरोली NP	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		TSP	5105	4633	9738	5500	5000	10500	6000	6000	12000
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...
29.	भामरागड Bhamaragad	गडचिरोली NP	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		TSP	150	99	249	160	110	270	170	110	280
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण ...	NP	2015	1051	3066	2217	1156	3373	2439	1272	3711
	Total ...	TSP	29738	22909	52647	33989	26371	60360	37620	30134	67754
		OTSP	77633	43321	120954	90031	48963	138994	98451	53610	152061

खालील तक्त्यात आश्रमशाळेतील वसतीगृहात राहून शिक्षण घेणाऱ्या लाभार्थ्यांचा प्रकल्प अधिकारी निहाय खर्चाचा तपशील सन २०११-२०१२ ते २०१३-२०१४ पर्यंतचा दाखविला आहे

The following table indicates Project Officerwise expenditure for the year 2011-2012 to 2013-2014 on Hosteller Students of Ashram Schools

तक्ता क्र. आठ TABLE-VIII

(रु. हजाराला Rs. in Thousands)

अ.क्र. Sr No.	प्रकल्प अधिकारी Name of Project Officer	जिल्हा District	खर्च Expenditure								
			प्रत्यक्ष, २०११-२०१२ Actual, 2011-2012			अपेक्षित, २०१२-२०१३ Anticipated, 2012-2013			अंदाजित, २०१३-२०१४ Estimated, 2013-2014		
			मुले Boys	मुली Girls	एकूण Total	मुले Boys	मुली Girls	एकूण Total	मुले Boys	मुली Girls	एकूण Total
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	नाशिक Nashik	नाशिक NP	8060	7440	15500	8110	7490	15600	8500	7900	16400
		TSP	1570	1455	3025	1585	1465	3050	1700	1645	3345
		OTSP	182	168	350	182	168	350	282	268	550
2.	कळवण Kalwan	नाशिक NP	8580	7920	16500	8630	7970	16600	9630	8970	18600
		TSP	1573	1452	3025	1610	1490	3100	1710	1590	3300
		OTSP	190	160	350	190	160	350	290	260	550
3.	तळोदा Taloda	नंदुरबार NP	3380	3120	6500	3390	3125	6515	3490	3225	6715
		TSP	1274	1176	2450	1274	1176	2450	1374	1276	2650
		OTSP	365	335	700	365	335	700	465	435	900
4.	नंदुरबार Nandurbar	नंदुरबार NP	14820	13680	28500	14820	13680	28500	15820	14680	30500
		TSP	3330	3070	6400	3330	3070	6400	4330	4070	8400
		OTSP	180	170	350	180	170	350	280	270	550
5.	धुळे Dhule	धुळे NP	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...
6.	यावल Yawal	जळगाव NP	3640	3360	7000	3640	3360	7000	3740	3460	7200
		TSP	545	505	1050	545	505	1050	656	605	1261
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...
7.	राजूर Rajur	अहमदनगर NP	4675	3825	8500	4680	3835	8515	4780	3935	8715
		TSP	2692	1840	4532	3350	1840	5190	3450	1940	5390
		OTSP	275	225	500	245	205	450	345	305	650
8.	डहानू Dahanu	ठाणे NP	2070	1359	3429	2070	1359	3429	2070	1359	3429
		TSP	6900	4530	11430	7100	5090	12190	7900	6000	13900
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...
9.	जळार Jawhar	ठाणे NP	5038	4340	9378	5659	4640	10299	5990	4952	10942
		TSP	5976	4638	10614	6570	4938	11508	6942	5503	12445
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...
10.	शहापूर Shahapur	ठाणे NP	5310	3573	8883	6435	6235	12670	7023	6705	13728
		TSP	5970	4413	10383	6720	4413	11133	6950	4530	11480
		OTSP	990	656	1646	1050	805	1855	1354	945	2299
11.	पेण Pen	रायगड/रत्नागिरी/सिंधुदूर्ग NP	36047	35608	71655	37090	36410	73500	38900	3930	42830
		TSP	3507	2940	6447	3530	3790	7320	3970	3850	7820
		OTSP	14760	13260	28020	14690	13970	28660	15300	14780	30080

तक्ता आठ-(चालू)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
12.	घोडेगाव Rhodegaon	पुणे/सातारा/सांगली/कोल्हापूर NP	9750	7100	16850	10050	7800	17850	13010	8300	21310
		TSP	19930	15858	35788	20950	16850	37800	25750	16950	42700
		OTSP	10393	8905	19298	11393	9360	20753	12430	9465	21895
13.	सोलापुर Solapur	सोलापुर/उस्मानाबाद NP	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		OTSP	...	...	1980	...	990	2970	2780	1060	3840
14.	मुंबई Mumbai	मुंबई NP	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...
15.	औरंगाबाद Aurangabad	औरंगाबाद/जालना/बीड/लातूर NP	76443	25543	101986	81980	27326	109306	84075	28450	112525
		TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		OTSP	8276	2758	11034	12581	4193	16774	13050	8700	21750
16.	अकोला Akola	अकोला/बुलढाणा/वाशिम NP	18033	11823	29856	18760	12340	31100	20040	13560	33600
		TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		OTSP	9239	5364	14603	9640	5760	15400	10310	6340	16650
17.	धारणी Dharni	अमरावती NP	4749	5037	9786	45000	33000	78000	50625	37125	87750
		TSP	10297	3738	16035	11800	6400	18200	13275	7200	20475
		OTSP	9873	7431	17304	12000	9000	21000	13500	10125	23625
18.	किनवट Kinvat	नांदेड NP	77141	51766	128907	82282	83954	166236	107600	107760	215360
		TSP	4300	3791	8091	6272	5078	11350	6160	6325	12485
		OTSP	4158	3797	7955	6324	6136	12460	6545	7161	13706
19.	कळमनुरी Kalamnuree	परभणी/हिंगोली NP	6460	27916	34376	22430	22176	44606	28928	28640	57568
		TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		OTSP	4464	3490	7954	6550	5910	12460	7182	6524	13706
20.	पुसद Pusad	यवतमाळ NP	...	...	...	...	...	...	3282	3281	6563
		TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		OTSP	...	...	...	...	...	...	5790	5790	11580
21.	पांढरकवडा Pandharkawda	यवतमाळ NP	4745	5079	9824	7566	7904	15470	16408	19407	35815
		TSP	2122	2651	4773	7326	9364	16690	3620	5548	9168
		OTSP	3314	2518	5832	18330	14585	32915	3620	3620	7240
22.	नागपूर Nagpur	नागपूर/वर्धा NP	45900	38021	83921	50086	44900	94986	55800	48000	103800
		TSP	1107	1080	2187	1044	1067	2111	1225	1300	2525
		OTSP	6643	5484	12127	6122	5068	11190	6250	5800	12050
23.	देवरी Devri	गोंदिया NP	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		TSP	26	62	88	59	80	139	89	97	186
		OTSP	195	197	392	348	364	712	405	495	900
24.	भंडारा Bhandara	भंडारा NP	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		TSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...
25.	चंद्रपूर Chandrapur	चंद्रपूर NP	1404	934	2338	3182	2120	5302	3796	2529	6325
		TSP	2647	1754	4401	2773	1850	4623	4471	2979	7450
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...

तकता आर--(चालू)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
26.	चिमूर Chimur	चंद्रपूर NP	16410	10940	27350	20504	13670	34171	29291	19527	48818
		TSP	4654	3103	7757	5407	3604	9011	6488	4325	10813
		OTSP	3173	2115	5288	4413	2942	7355	5145	3430	8575
27.	गडचिरोली Gadchiroli	गडचिरोली NP	68314	102771	171285	78386	117580	195966	85803	128706	214509
		TSP	17091	25637	42728	26880	40320	67200	25420	38130	63550
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...
28.	अहेरी Ahri	गडचिरोली NP	1235	938	2173	2386	1776	4162	2622	1937	4559
		TSP	4348	2918	7266	7826	5656	13482	9130	5825	14955
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...
29.	भामरागड Bhamaragad	गडचिरोली NP	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		TSP	1260	945	2203	1500	1000	2500	2000	1500	3500
		OTSP	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण ...	NP	415944	344177	760121	494706	440474	935180	569013	474417	1043430
	Total * ...	TSP	101119	89556	190675	127451	119046	246497	136610	121188	257798
		OTSP	72206	53543	125749	98053	73221	171274	89571	72399	161970

आश्रमशाळा समूह
Ashram School Complex

सक्ता नऊ
TABLE-IX

कर्मचारीविषयक गोषवारा :
Personnel Summary :

अ. क्र. Sr. No.	पदनाम Designation	वेतनमान Pay Scale	ग्रेड पे Grade Pay	पदसंख्या No. of Posts		पदनाम Designation
				2012-2013	2013-2014	
1	2	3	4	5	6	6
(१) राजपत्रित						<i>Gazetted</i>
	कुल प्रमुख	9300-34800	4400	2	2	Chancellor
			एकूण ...	2	2	
(२) अराजपत्रित वर्ग-३						<i>Non-Gazetted Class III</i>
	माध्यमिक मुख्याध्यापक	9300-34800	4800	415	415	Head Master
	प्राध्यापक (कनिष्ठ महाविद्यालय)	9300-34800	4800	776	776	Professor (Junior College)
	सहायक शिक्षक (आदर्श आशा)	9300-34800	4300	18	18	Assistant Teacher (Jr. College)
	प्राथमिक मुख्याध्यापक	9300-34800	4300	179	179	Head Master (Primary)
	शिक्षक (माध्यमिक)	9300-34800	4300	1750	1750	Secondary Teacher
	प्राथमिक शिक्षक (उच्च श्रेणी)	9300-34800	4300	487	487	Primary Teacher (Higher Scale)
	केंद्र प्रमुख	9300-34800	4300	144	144	Kendra Pramukh
	मुख्य लिपिक	9300-34800	4200	1	1	Head Clerk
	क्रिडा शिक्षक	9300-34800	4200	2	2	Sport Teacher
	चित्रकला शिक्षक	5200-20200	2800	2	2	Drawing Teacher
	शिक्षक (प्राथमिक)	5200-20200	2800	2827	2827	Teacher (Primary)
	शिक्षण सेवक (प्राथमिक)	Rs. 6000 Fix Pay		459	459	Shikshan Sevak (Primary)
	शिक्षिका (बालवाडी/अधीक्षिका)	5200-20200	2800	551	551	Teacher Balwadi/Lady Supdt.
	वरिष्ठ लिपिक	5200-20200	2400	2	2	Sr. Clerk
	वरसतीगृह अधीक्षक	5200-20200	2400	554	554	Hostel Superintendent
	नर्स	5200-20200	2400	1	1	Nurse
	कनिष्ठ लिपिक	5200-20200	1900	338	338	Junior Clerk
	प्रयोगशाळा (परिचर) सहायक	5200-20200	1900	69	69	Laboratory Assistant
	ग्रंथपाल	5200-20200	1900	84	84	Librarian
			एकूण ...	8661	8661	Total
(३) चतुर्थ श्रेणी वर्ग ४						<i>Class IV</i>
	स्वयंपाकी	4440-7440	1600	3035	3035	Cook
	मदतनिस (कामाढी)	4440-7440	1300	2813	2813	Maid Servant
	शिपाई	4440-7440	1300	337	337	Peon
	रखवालदार	4440-7440	1300	519	519	Watchman
	सफाई कामगार	4440-7440	1300	353	353	Sweepers
	प्रयोगशाळा परिचर	5200-20200	1900	376	376	Laboratory Attendant
			एकूण ...	7433	7433	Total
			एकूण ...	16094	16094	

तक्ता दहा (चालू)
TABLE-X (Contd.)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11							
			TSP	OTSP	TSP	OTSP	TSP	OTSP	TSP	OTSP	TSP	OTSP					
15.	उस्मानाबाद Usmanabad	2011-2012 2012-2013 2013-2014	...	1	...	...	...	...	...	...	...	...	...				
16.	बीड Beed	2011-2012 2012-2013 2013-2014	...	3	...	2	...	2	...	...	300.00	...	...				
17.	जालना Jalana	2011-2012 2012-2013 2013-2014	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...				
18.	अकोला Akola	2011-2012 2012-2013 2013-2014	...	2	...	...	1	...	1	...	...	...	...				
19.	वाशिम Washim	2011-2012 2012-2013 2013-2014	...	3	...	1	...	1	...	...	...	...	...				
20.	बुलढाभा Buldhana	2011-2012 2012-2013 2013-2014	...	4	...	1	...	2	...	3	...	1	300.00				
21.	नांदेड Nanded	2011-2012 2012-2013 2013-2014	13	4	9	2	...	2	9	4	1	1	300.00	300.00	25.00	प्रगतीत	
22.	परभणी Parbhani	2011-2012 2012-2013 2013-2014	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
23.	हिंगोली Hingoli	2011-2012 2012-2013 2013-2014	...	5	...	3	...	...	1	4	...	2	...	300.00	...	104.92	प्रगतीत
24.	अमरावती Amravati	2011-2012 2012-2013 2013-2014	22	5	15	3	4	...	19	3	...	...	...	...	...	...	...
25.	यवतमाळ Yavatmal	2011-2012 2012-2013 2013-2014	32	1	11	1	4	2	15	3	...	1	...	300.00	...	...	...
26.	नागपूर Nagpur	2011-2012 2012-2013 2013-2014	2	6	2	3	1	2	3	5	1	5	300.00	300.00	124.00	...	प्रगतीत
27.	वर्धा Wardha	2011-2012 2012-2013 2013-2014	...	7	...	3	...	2	...	5	...	4	...	300.00	...	...	...
28.	भंडारा Bhandara	2011-2012 2012-2013 2013-2014	...	2	...	1	...	...	...	1	...	1	...	...	...	...	...
29.	गोंदिया Gondia	2011-2012 2012-2013 2013-2014	11	3	7	3	...	1	7	4	5	...	...	...	...	...	...
30.	चंद्रपूर Chandrapur	2011-2012 2012-2013 2013-2014	18	3	10	1	4	...	14	1	1	...	...	...	...	...	...
31.	गडचिरोली Gadchiroli	2011-2012 2012-2013 2013-2014	50	...	33	...	3	...	40	...	15	...	...	...	...	...	...
	एकूण Total	2011-2012 2012-2013 2013-2014	430	122	234	56	83	33	317	89	75	18	300.00	300.00	1040.28	385.72	...
			430	122	299	70	83	35	382	105	74	19	500.00	500.00	2951.68	360.72	...
			430	122	299	70	83	35	382	105	93	22	700.00	700.00	12330.88	1073.43	...

दोन-अनुदानित आश्रमशाळा

खालील तक्ता अनुदानित आश्रमशाळेतील (योजनेत्तर व योजनांतर्गत) शिक्षक, शिक्षकेत्तर कर्मचारी, विद्यार्थी संख्या व खर्च दर्शवितो

तक्ता-अकरा

(रु. लाखात)

अनु- क्रमांक	जिल्हा	वर्ष	अनुदानित आश्रम- शाळांची संख्या	योजनांतर्गत तरतुदीतून भागविण्यात येणारा खर्च						योजनेत्तर तरतुदीतून भागविण्यात येणारा खर्च						शेरा
				शिक्षकेत्तर				शिक्षकेत्तर								
				शिक्षकांची संख्या	एकूण खर्च	कर्मचाऱ्यांची संख्या	एकूण खर्च	विद्यार्थ्यांची संख्या	एकूण खर्च	शिक्षकांची संख्या	एकूण खर्च	कर्मचाऱ्यांची संख्या	एकूण खर्च	विद्यार्थ्यांची संख्या	एकूण खर्च	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
१. ठाणे		2011-2012	51	190	565.31	171	267.34	4890	3080.70	442	1379.30	399	644.39	13530	8523.90	
		2012-2013	51	190	570.41	171	295.47	5235	3298.05	442	1430.17	399	689.90	13605	8571.15	
		2013-2014	51	190	609.15	171	325.18	5450	4905.00	442	1499.75	399	750.78	13356	9020.40	
२. रायगड		2011-2012	12	40	132.39	36	65.30	1306	822.78	89	296.89	83	135.74	3250	2047.50	
		2012-2013	12	40	145.57	36	89.47	1322	832.86	89	312.56	83	178.30	3255	2050.65	
		2013-2014	12	40	190.50	36	105.25	1329	1196.10	89	357.48	83	198.43	3260	2934.00	
३. पुणे		2011-2012	8	24	70.35	26	88.30	1235	778.05	58	212.30	57	98.30	2830	1782.90	
		2012-2013	8	24	85.30	26	93.40	1241	781.83	58	265.90	57	123.20	2839	1788.57	
		2013-2014	8	24	92.22	26	112.30	1247	1122.30	58	299.30	57	125.24	2843	2558.70	
४. सोलापूर		2011-2012	1	13	12.23	15	10.13	430	270.90	...	...	...	...	...	...	
		2012-2013	1	14	13.20	15	11.45	445	280.38	...	...	...	...	...	...	
		2013-2014	1	15	14.59	15	12.03	470	423.00	...	...	...	...	...	...	
५. नाशिक		2011-2012	79	216	890.00	207	589.87	9200	1479.87	897	2797.44	695	1864.97	21212	4662.41	
		2012-2013	79	216	977.20	207	651.47	9200	1628.67	897	3534.43	695	2356.29	21212	5890.72	
		2013-2014	79	235	927.60	215	618.42	9700	1546.02	897	5244.52	695	3496.36	21212	8740.88	
६. धुळे/नंदुरबार		2011-2012	57	90	270.20	70	180.12	1253	450.32	390	3210.08	349	2140.05	12765	5350.13	
		2012-2013	57	95	383.40	75	383.41	1310	766.81	390	3390.00	349	2260.00	12765	5650.00	
		2013-2014	57	110	463.35	85	308.90	1510	772.25	390	3951.00	349	2634.00	12765	6585.00	
७. नंदुरबार		2011-2012	27	52	323.67	82	382.45	1275	706.12	406	1345.17	406	896.78	8340	2241.95	
		2012-2013	27	52	225.00	82	247.44	1275	472.44	406	1470.00	406	980.00	8340	2450.00	
		2013-2014	27	72	258.25	90	258.20	1325	516.45	406	1771.05	406	1180.18	8340	2951.73	
८. जळगाव		2011-2012	30	393	102.50	394	68.28	4300	170.78	652	1542.63	492	1028.42	8240	2571.05	
		2012-2013	30	392	88.11	394	88.11	4300	176.22	652	1590.00	492	1060.00	8240	2650.00	
		2013-2014	30	402	118.45	405	118.45	4500	236.90	652	2160.00	492	1440.00	8240	3600.00	

तक्ता-अकरा (चालू)

(रु. लाखात)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
९.	अहमदनगर	2011-2012	15	72	87.00	63	87.67	1931	174.67	175	743.38	197	495.60	8462	1238.98	
		2012-2013	15	72	197.50	63	197.50	1931	395.00	175	656.60	197	437.72	8462	1094.32	
		2013-2014	15	92	150.00	75	90.88	1995	240.88	175	959.75	197	639.79	8462	1599.54	
१०.	औरंगाबाद	2011-2012	4	9	4.00	9	3.01	270	13.70	39	95.04	37	68.42	1348	59.00	
		2012-2013	4	...	...	...	...	...	...	51	140.00	42	109.48	1642	87.51	
		2013-2014	4	...	...	...	...	...	...	54	155.00	42	115.00	1900	98.00	
११.	जालना	2011-2012	2	7	3.50	11	6.86	238	16.06	16	50.00	11	41.48	550	41.32	
		2012-2013	2	...	...	...	...	...	...	23	70.00	22	54.74	611	40.56	
		2013-2014	2	...	...	...	...	...	...	27	75.00	22	60.00	1490	43.00	
१२.	उस्मानाबाद	2011-2012	1	15	14.52	15	11.20	260	163.80	...	...	...	...	...	...	
		2012-2013	1	15	17.30	15	12.03	267	168.21	...	...	...	...	...	...	
		2013-2014	1	15	18.59	15	12.70	269	242.10	...	...	...	...	...	...	
१३.	लातूर	2011-2012	1	3	1.29	6	1.50	150	6.56	8	22.00	5	12.10	245	17.94	
		2012-2013	1	...	...	...	...	...	8.00	14	35.00	12	27.37	390	20.79	
		2013-2014	1	...	...	...	...	...	...	14	40.00	12	35.00	500	25.00	
१४.	अकोला	2011-2012	5	12	4.36	12	2.95	250	7.92	34	83.65	30	63.74	1080	63.72	
		2012-2013	5	12	4.36	12	2.95	250	6.53	50	86.71	30	65.45	1080	64.80	
		2013-2014	5	16	5.36	16	3.95	300	10.20	65	104.71	45	99.00	1286	84.20	
१५.	वाशिम	2011-2012	5	18	6.55	18	4.36	360	11.88	50	130.41	42	39.05	1640	93.24	
		2012-2013	5	18	6.55	18	4.36	360	9.74	50	135.49	42	91.64	1640	97.26	
		2013-2014	5	22	8.55	20	4.36	420	10.74	60	144.20	52	100.20	1734	100.26	
१६.	बुलढाणा	2011-2012	9	36	13.09	36	8.73	720	23.76	82	201.74	60	127.35	2760	162.84	
		2012-2013	9	36	13.09	36	8.73	720	19.58	82	209.60	60	130.91	2760	165.60	
		2013-2014	9	46	17.09	45	16.77	840	22.50	95	212.20	67	144.20	2875	178.20	
१७.	यवतमाळ	2011-2012	42	230	400.00	180	275.41	3200	313.55	270	1000.00	232	971.63	12000	553.75	
		2012-2013	42	250	366.42	200	300.00	3800	278.06	310	366.42	200	300.00	13000	278.06	
		2013-2014	42	250	366.42	200	300.00	3800	278.06	310	600.00	200	488.67	13000	543.33	
१८.	अमरावती	2011-2012	28	86	158.58	72	99.57	2550	754.59	165	652.87	154	425.25	7775	425.31	
		2012-2013	28	101	269.68	88	169.67	2660	514.51	165	902.12	154	503.97	8845	622.19	
		2013-2014	28	88	365.45	84	174.66	2612	502.36	165	1012.40	154	688.24	12024	954.45	
१९.	परभणी	2011-2012	4	3	7.56	...	...	120	2.13	29	220.10	26	65.10	1600	110.80	
		2012-2013	4	3	8.00	8	29.04	200	2.13	29	220.10	44	65.10	1600	110.88	
		2013-2014	4	3	10.40	8	38.22	260	2.77	29	230.10	44	78.28	2080	144.14	

तक्ता-अकरा (बालू)

(रु. लाखात)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
२०.	हिंगोली	2011-2012	4	18	45.36	11	15.00	620	45.00	87	10.00	72	20.00	2600	163.80	
		2012-2013	4	18	45.00	11	50.00	1500	22.87	87	10.00	32	20.00	2600	163.80	
		2013-2014	4	18	58.50	11	65.00	1950	29.73	87	14.30	32	28.60	3380	149.92	
२१.	बीड	2011-2012	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		2012-2013	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		2013-2014	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
२२.	नांदेड	2011-2012	20	102	120.35	68	50.25	2840	188.00	199	980.91	193	268.66	6200	390.60	
		2012-2013	20	102	100.00	68	50.25	3000	190.00	229	1000.00	233	539.32	6200	390.60	
		2013-2014	20	108	130.00	74	65.33	3224	247.00	229	1198.92	233	604.32	8060	610.71	
२३.	नागपूर	2011-2012	21	134	140.69	130	46.90	5000	178.17	98	715.69	94	263.24	3150	245.36	
		2012-2013	21	134	684.54	130	228.18	4900	234.22	98	779.96	94	296.25	3034	333.74	
		2013-2014	21	134	855.67	130	285.22	5100	502.90	98	974.95	94	370.31	3200	316.80	
२४.	वर्धा	2011-2012	8	32	52.40	36	17.46	1783	101.94	36	195.05	34	78.74	1105	81.78	
		2012-2013	8	32	114.75	36	38.25	2000	252.40	36	205.35	34	68.44	902	199.15	
		2013-2014	8	32	143.43	36	47.81	2300	227.70	36	256.68	34	85.55	1150	113.85	
२५.	भंडारा	2011-2012	7	56	66.22	30	35.00	800	74.40	90	256.69	50	75.00	960	89.28	
		2012-2013	7	56	75.00	30	37.00	800	74.40	90	256.70	50	80.00	960	89.28	
		2013-2014	7	56	80.00	30	40.00	800	74.40	90	256.71	50	90.00	960	89.28	
२६.	गोंदिया	2011-2012	27	100	147.00	80	93.00	3240	301.32	230	256.72	186	320.00	7500	697.50	
		2012-2013	27	100	160.00	80	95.00	3240	301.32	230	256.73	186	330.00	7500	697.50	
		2013-2014	27	100	170.00	80	97.00	3240	301.32	230	256.74	186	340.00	7500	697.50	
२७.	चंद्रपूर	2011-2012	38	166	112.73	79	62.84	2833	131.67	358	237.64	229	137.47	6535	286.23	
		2012-2013	38	166	261.62	79	108.27	4821	166.83	358	408.43	229	156.93	9168	355.79	
		2013-2014	38	166	302.20	79	142.61	5618	197.43	358	479.04	229	194.36	8736	503.24	
२८.	गडचिरोली	2011-2012	50	371	625.37	290	143.71	5743	373.60	410	256.78	395	1052.89	12853	1517.14	
		2012-2013	50	371	1365.11	290	227.68	5803	848.00	418	256.79	397	1058.00	12725	1683.41	
		2013-2014	50	379	1216.84	294	248.06	6142	849.00	422	256.80	403	812.18	13258	2008.29	
एकूण		2011-2012	556	2488	4377.22	2147	2617.21	51111	10642.24	5310	16892.48	4528	11334.37	148530	33418.43	
		2012-2013	556	2509	6177.11	2170	3419.13	60580	11729.06	5429	17989.06	4539	11983.01	153375	35546.33	
		2013-2014	556	2613	6572.61	2240	3491.30	64401	14457.11	5478	22510.60	4577	14798.69	161551	44650.42	

खालील तक्ता शासकीय वसतिगृहातील (योजनेतर आदिवासी उपयोजना क्षेत्र व आदिवासी उपयोजना क्षेत्राबाहेर)

तक्ता
(रु. लाखात)

अनु- क्रमांक	जिल्हा	वर्ष	मंजूर शासकीय वसति- गृहांची संख्या (मुले+मुली)	शासकीय वसतिगृहे						योजनेतर तरतुदीतून			
				राजपत्रित व		वर्ग ४		मुले+मुली		राजपत्रित व		वर्ग ४	
				वर्ग ३ कर्मचारी		कर्मचारी		मुले+मुली		वर्ग ३ कर्मचारी		कर्मचारी	
				संख्या	खर्च	संख्या	खर्च	संख्या	खर्च	संख्या	खर्च	संख्या	खर्च
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
१.	नाशिक	2011-2012	57	87	880.52	128	474.13	6318	1354.65	42	506.46	68	272.71
		2012-2013	57	87	967.86	128	521.18	6318	1489.04	42	616.94	68	332.19
		2013-2014	57	84	990.17	128	524.20	7316	1510.40	42	622.18	68	335.40
२.	नंदुरबार	2011-2012	48	104	574.59	165	308.25	4689	882.84	59	365.84	111	197.00
		2012-2013	51	104	646.75	165	348.25	4689	995.00	104	646.75	165	348.25
		2013-2014	51	104	650.75	165	360.25	6179	1311.17	104	650.27	165	350.25
३.	धुळे	2011-2012	30	37	300.80	86	127.90	2805	428.70	17	223.47	59	120.33
		2012-2013	30	37	323.22	86	176.49	2805	499.71	37	309.12	86	166.45
		2013-2014	30	37	335.18	86	180.50	2928	521.62	37	311.14	86	170.75
४.	जळगाव	2011-2012	17	41	269.90	53	145.38	985	415.28	29	163.65	38	88.13
		2012-2013	17	41	316.50	53	170.40	985	486.90	41	192.80	53	103.82
		2013-2014	17	41	326.50	53	175.40	1281	633.21	41	201.16	53	110.67
५.	अहमदनगर	2011-2012	21	27	301.70	60	159.89	1619	461.59	11	221.70	36	119.39
		2012-2013	21	27	413.98	60	251.90	1619	665.88	27	233.73	60	125.86
		2013-2014	21	27	414.50	60	280.30	1708	702.48	27	240.45	60	130.40
६.	पुणे	2011-2012	19	42	159.30	70	210.35	1862	196.62	2	8.57	6	13.20
		2012-2013	19	42	161.40	70	245.31	2669	295.45	2	8.95	6	14.62
		2013-2014	19	42	163.20	70	257.27	2670	296.37	2	9.25	6	15.30
७.	कोल्हापूर	2011-2012	2	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		2012-2013	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		2013-2014	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
८.	सातारा	2011-2012	4	1	4.60	2	6.20	69	6.87	...	...	...	...
		2012-2013	2	1	5.45	3	6.95	85	9.15	...	...	...	...
		2013-2014	2	1	7.30	4	7.30	90	9.72	...	...	...	...
९.	सोलापूर	2011-2012	4	1	5.30	2	6.13	41	4.40	...	...	...	...
		2012-2013	4	1	5.85	3	6.85	44	4.75	...	...	...	...
		2013-2014	4	1	6.90	4	6.98	50	5.51	...	...	...	...
१०.	रायगड	2011-2012	10	21	81.12	67	195.97	1037	106.39	6	16.45	25	69.20
		2012-2013	10	21	82.56	67	199.62	827	87.58	6	17.50	25	72.30
		2013-2014	10	21	84.57	67	210.15	930	100.72	6	18.30	25	72.90
११.	रत्नागिरी	2011-2012	2	2	8.35	6	19.30	83	8.51	...	...	...	...
		2012-2013	1	2	8.69	7	19.80	100	10.59	...	...	...	...
		2013-2014	1	2	8.90	8	20.22	110	11.91	...	...	...	...
१२.	सिंधुदूर्ग	2011-2012	2	1	4.60	2	5.15	23	2.38	...	...	...	...
		2012-2013	2	1	5.45	3	5.70	25	2.63	...	...	...	...
		2013-2014	2	1	6.30	4	6.20	25	2.76	...	...	...	...
१३.	मुंबई	2011-2012	7	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		2012-2013	7	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		2013-2014	7	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१४.	सांगली	2011-2012	2	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		2012-2013	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		2013-2014	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१५.	ठाणे	2011-2012	46	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		2012-2013	46	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		2013-2014	46	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१६.	औरंगाबाद	2011-2012	8	12	26.00	19	22.30	595	206.77	6	13.00	10	11.15
		2012-2013	8	12	30.00	19	25.25	623	202.10	6	15.00	10	12.62
		2013-2014	8	12	33.80	19	27.05	1575	289.75	6	16.50	10	13.20

राजपत्रित अधिकारी, वर्ग ३ व वर्ग ४ कर्मचारी संख्या, खर्च तसेच मुले, मुली संख्या व खर्च दाखवितो.

क्रमांक-१२

योजनांतर्गत तरतुदीतून भागविण्यात येणारा खर्च (विगर आदिवासी उपयोजना क्षेत्र)								योजनांतर्गत तरतुदीतून भागविण्यात येणारा खर्च (आदिवासी उपयोजना क्षेत्र)					
मुले+मुली		राजपत्रित व वर्ग ३ कर्मचारी		वर्ग ४ कर्मचारी		मुले+मुली		राजपत्रित व वर्ग ३ कर्मचारी		वर्ग ४ कर्मचारी		मुले+मुली	
संख्या	खर्च	संख्या	खर्च	संख्या	खर्च	संख्या	खर्च	संख्या	खर्च	संख्या	खर्च	संख्या	खर्च
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
3263	779.17	33	133.65	42	82.73	2322	236.38	12	220.41	18	118.69	723	339.10
3377	949.10	33	160.75	42	86.58	2218	247.33	12	190.20	18	102.41	723	292.61
3491	1012.28	33	165.12	42	90.18	2218	250.20	12	218.20	18	110.27	728	302.45
2707	562.84	10	30.00	12	15.00	400	45.00	35	178.75	42	96.25	1952	275.00
4689	995.00	10	35.00	12	20.00	400	65.00	35	180.18	42	116.70	1980	302.15
6179	1011.22	10	38.00	12	25.00	400	90.00	35	190.12	42	175.10	1980	350.18
1594	343.80	16	11.00	27	7.57	1211	18.57	14	66.33	10	50.12	700	266.33
2805	475.57	16	14.10	27	10.04	1215	24.14	14	70.12	10	40.00	700	280.12
2928	490.12	16	18.20	27	20.04	1215	50.60	14	75.28	10	50.00	700	290.15
667	251.78	12	106.25	15	57.25	318	163.50	14	76.00	10	55.00	700	109.00
985	296.62	12	123.70	15	66.58	318	190.28	14	76.00	10	58.00	700	195.00
1281	304.27	12	140.18	15	70.50	348	200.00	14	79.00	10	59.00	700	200.00
1165	341.09	16	80.00	24	40.50	454	120.50	3	25.30	10	25.20	400	60.70
1619	359.59	16	180.25	24	126.04	454	306.29	3	28.30	10	28.50	400	90.80
1708	365.60	16	185.07	24	130.45	458	315.28	3	30.00	10	30.00	400	15.60
137	14.46	6	24.30	19	66.15	416	...	34	126.40	45	131.00	1309	182.20
143	15.10	6	25.70	19	67.20	420	...	34	126.80	45	163.50	2106	280.40
150	16.50	6	26.10	19	68.35	425	...	34	127.90	45	173.60	2095	279.90
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
...	...	1	4.60	2	6.20	69	6.87	...	...	...	...	...	...
...	...	1	5.45	3	6.95	85	9.15	...	...	...	...	...	...
...	...	1	7.30	4	7.30	90	9.72	...	...	...	...	...	...
...	...	1	5.30	2	6.13	41	4.44	...	...	...	...	...	...
...	...	1	5.85	3	6.85	44	4.75	...	...	...	...	...	...
...	...	1	6.90	4	6.98	50	5.51	...	...	...	...	...	...
130	13.25	11	38.37	20	69.60	490	51.34	4	26.30	22	57.17	417	41.80
170	13.73	11	45.67	20	70.12	510	52.70	4	19.39	22	57.20	147	21.15
190	14.40	11	49.05	20	70.55	512	53.15	4	17.22	22	66.70	228	33.17
...	...	2	8.35	6	19.30	83	8.51	...	...	...	...	...	...
...	...	2	8.69	7	19.80	100	10.59	...	...	...	...	...	...
...	...	2	8.90	8	20.22	110	11.91	...	...	...	...	...	...
...	...	1	4.60	2	5.15	23	2.38	...	...	...	...	...	...
...	...	1	5.45	3	5.70	25	2.63	...	...	...	...	...	...
...	...	1	6.30	4	6.20	25	2.76	...	...	...	...	...	...
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
325	54.87	6	13.00	9	11.15	270	50.35	...	...	...	...	...	...
325	65.20	6	15.00	9	12.63	298	136.90	...	...	...	...	...	...
325	139.75	6	17.30	9	13.85	250	150.00	...	...	...	...	...	...

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
१७.	बीड	2011-2012	2	4	12.20	6	5.25	50	10.20	2	6.10	3	2.62
		2012-2013	2	4	14.65	6	10.02	41	35.30	2	7.32	3	4.01
		2013-2014	2	8	17.48	12	12.20	125	53.75	4	9.20	3	6.20
१८.	उस्मानाबाद	2011-2012	2	8	14.33	18	10.34	107	39.36	4	7.17	9	5.17
		2012-2013	2	12	16.50	18	12.55	167	90.80	6	8.25	9	6.27
		2013-2014	2	12	22.00	18	13.68	375	161.25	6	12.00	9	7.20
१९.	यवतमाळ	2011-2012	32	48	110.00	58	147.22	2094	400.00	17	38.96	24	60.92
		2012-2013	32	48	150.00	58	170.88	1913	1588.40	17	53.13	24	70.71
		2013-2014	32	56	164.00	103	217.91	2540	1818.10	20	56.22	48	101.17
२०.	अमरावती	2011-2012	19	42	96.06	53	63.94	1676	224.22	8	35.76	2	19.55
		2012-2013	19	42	243.10	71	163.63	2630	3094.30	8	57.80	20	42.63
		2013-2014	19	42	263.60	91	125.10	2630	2022.00	42	263.60	71	125.10
२१.	अकोला	2011-2012	6	10	18.25	15	12.80	475	59.66	2	6.25	3	4.80
		2012-2013	6	10	20.40	15	15.10	575	66.00	2	7.50	3	5.60
		2013-2014	6	10	24.30	15	18.47	575	90.70	2	9.00	3	7.10
२२.	वाशिम	2011-2012	5	10	20.60	15	12.85	240	73.34	4	12.50	8	9.60
		2012-2013	5	10	24.20	15	20.80	365	115.60	4	15.10	8	10.90
		2013-2014	5	10	28.00	15	24.44	365	128.00	4	17.70	8	12.30
२३.	धुलढाणा	2011-2012	5	10	13.06	16	10.40	575	57.16	2	6.25	4	4.80
		2012-2013	5	10	12.57	16	13.10	575	62.40	2	7.50	4	5.60
		2013-2014	5	10	28.40	16	16.70	575	89.30	2	9.30	4	7.30
२४.	लातूर	2011-2012	3	10	16.10	14	6.50	207	52.00	5	8.10	7	3.25
		2012-2013	3	10	19.80	14	9.40	195	85.10	5	9.90	7	4.70
		2013-2014	3	12	22.00	18	13.68	325	141.83	6	13.42	9	7.20
२५.	परभणी	2011-2012	5	5	11.14	8	10.65	325	42.44	1	3.70	2	5.25
		2012-2013	5	5	12.26	8	12.87	325	65.49	1	5.78	2	8.57
		2013-2014	5	5	12.99	8	13.46	325	188.35	1	5.86	2	8.73
२६.	जालना	2011-2012	2	4	13.32	6	5.25	93	27.13	2	6.66	3	3.56
		2012-2013	2	4	15.40	6	10.62	82	33.50	2	7.70	3	5.07
		2013-2014	2	8	17.78	12	12.20	125	53.75	4	9.20	6	6.10
२७.	नांदेड	2011-2012	15	27	52.98	49	60.44	1280	224.51	13	22.21	21	30.96
		2012-2013	15	27	66.21	49	80.87	1252	215.14	13	34.69	21	51.39
		2013-2014	15	27	69.82	49	85.77	1370	655.15	13	35.17	21	53.35
२८.	हिंगोली	2011-2012	6	11	26.48	18	21.09	590	116.91	4	11.10	8	10.32
		2012-2013	6	11	126.29	18	28.20	590	110.53	4	110.53	8	17.13
		2013-2014	6	14	249.34	18	28.63	550	232.01	4	232.01	8	16.45
२९.	गोंदिया	2011-2012	14	19	80.00	28	90.00	1300	280.00	15	47.00	21	54.00
		2012-2013	18	19	80.00	28	90.00	1350	285.00	15	48.00	21	57.00
		2013-2014	18	19	90.00	28	110.00	1375	285.00	15	49.00	21	59.00
३०.	भंडारा	2011-2012	10	11	32.00	10	22.00	675	140.00	6	16.00	7	14.50
		2012-2013	10	11	34.00	10	26.00	675	140.00	6	20.00	7	16.00
		2013-2014	10	11	34.00	10	26.00	675	140.00	6	20.00	7	16.00
३१.	चंद्रपूर	2011-2012	30	22	79.73	47	129.74	1175	158.85	7	52.95	22	66.94
		2012-2013	30	22	68.40	47	82.36	1116	207.54	7	36.38	22	46.18
		2013-2014	30	22	102.86	47	163.29	1725	823.60	7	39.70	22	69.82
३२.	गडचिरोली	2011-2012	33	46	158.05	100	159.53	1926	238.90	31	98.04	73	138.16
		2012-2013	33	46	184.75	100	188.92	1830	136.76	31	117.39	75	160.28
		2013-2014	33	46	175.47	100	206.56	2255	161.39	31	121.12	75	994.99
३३.	नागपूर	2011-2012	18	40	75.59	60	55.45	1304	222.83	10	33.59	22	32.72
		2012-2013	18	40	67.77	60	62.35	1297	302.53	10	38.77	22	39.55
		2013-2014	18	40	78.89	60	70.63	2690	607.21	10	44.09	22	43.27
३४.	वर्धा	2011-2012	9	21	46.40	30	40.62	964	169.48	8	22.40	15	21.82
		2012-2013	9	21	51.85	30	45.57	1126	304.35	8	25.85	15	26.37
		2013-2014	9	21	60.59	30	51.88	1238	827.93	8	29.39	15	28.84
एकूण	...	2011-2012	495	724	3627.04	1211	2819.52	35182	6811.43	313	1952.88	607	1380.05
		2012-2013	495	728	4550.29	1233	3318.71	36896	11191.03	408	2652.35	747	1754.07
		2013-2014	495	743	4912.69	1318	3649.25	44700	14402.86	450	3045.23	827	1947.37

बारा-(चालू)

15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
...	...	2	6.10	3	2.63	50	10.20	...	...	...	...	...	...
...	...	2	7.33	3	5.01	44	35.30	...	...	...	...	...	...
...	...	4	7.60	3	5.65	125	53.75	...	...	...	...	...	...
...	...	4	7.16	9	5.17	107	39.36	...	...	...	...	...	...
...	...	6	8.25	9	6.28	167	90.80	...	...	...	...	...	...
...	...	6	9.05	9	13.32	375	161.25	...	...	...	...	...	...
1005	191.98	9	20.62	9	22.84	422	80.61	22	50.42	25	63.46	667	127.41
805	528.38	9	28.12	9	26.52	411	269.76	22	68.75	25	73.65	697	790.27
795	414.34	12	35.33	19	40.50	525	317.60	24	72.45	36	76.24	1220	1086.18
455	38.22	33	55.10	50	42.20	1150	168.00	1	5.20	1	2.19	71	18.00
455	164.30	33	179.00	50	117.00	2100	257.50	1	6.30	1	...	75	35.50
2630	20.22	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
75	20.66	8	12.50	12	7.50	500	39.50	...	...	...	...	...	...
75	23.00	8	13.10	12	9.00	500	42.00	...	...	...	...	...	...
75	30.70	8	17.10	12	11.30	500	59.60	...	...	...	...	...	...
165	41.33	6	8.10	7	3.25	75	32.01	...	...	...	...	...	...
165	65.70	6	9.10	7	9.90	200	49.90	...	...	...	...	...	...
165	71.70	6	10.30	7	12.14	200	56.30	...	...	...	...	...	...
75	20.66	8	13.00	12	5.60	500	36.50	...	...	...	...	...	...
75	23.00	8	12.50	12	7.50	500	39.40	...	...	...	...	...	...
75	29.00	8	19.10	12	9.40	500	603.00	...	...	...	...	...	...
75	19.99	5	8.10	7	3.25	132	32.01	...	...	...	...	...	...
75	19.63	5	9.90	7	9.90	120	65.47	...	...	...	...	...	...
75	32.25	6	10.70	9	13.38	250	107.50	...	...	...	...	...	...
75	10.11	...	...	...	...	...	...	4	7.44	6	5.40	250	32.33
75	8.61	...	...	...	...	...	...	4	6.48	6	4.30	250	56.88
75	38.45	...	...	...	...	...	...	4	7.13	6	4.73	250	149.90
...	...	2	6.66	3	3.56	93	27.13	...	...	...	...	...	...
...	...	2	7.70	3	5.08	82	33.50	...	...	...	...	...	...
...	...	4	7.75	6	5.70	125	53.75	...	...	...	...	...	...
525	70.83	6	15.89	12	15.08	355	101.96	8	14.88	16	14.40	400	51.72
645	74.05	6	18.56	12	18.00	325	76.93	8	12.96	16	11.48	282	64.16
645	330.69	6	20.40	12	19.80	325	84.62	8	14.25	16	12.62	400	239.84
190	25.65	3	7.94	4	5.65	250	71.81	4	7.44	6	5.12	150	19.45
190	17.22	3	9.28	4	6.75	250	59.18	4	6.48	6	4.32	150	34.13
150	76.96	3	10.20	4	7.43	250	65.10	4	7.13	6	4.75	150	89.95
700	140.00	5	19.00	4	40.00	300	60.00	3	11.00	3	10.00	160	32.00
750	150.00	5	20.00	4	42.00	375	75.00	3	12.00	3	11.00	200	40.00
750	150.00	5	21.00	4	44.00	375	75.00	3	13.00	3	12.00	225	45.00
225	40.00	5	14.00	3	30.00	300	60.00	...	...	...	...	...	...
300	45.00	5	16.00	3	36.00	300	60.00	...	...	...	...	...	...
300	45.00	5	16.00	3	36.00	300	60.00	...	...	...	...	...	...
507	38.00	1	7.51	3	9.51	72	17.73	14	53.18	22	159.54	596	120.85
454	67.40	1	4.88	3	14.64	72	31.52	14	6.29	22	10.87	590	140.14
525	278.75	1	4.53	3	13.58	75	20.11	14	27.95	22	83.86	1125	540.60
1391	150.84	...	...	...	...	...	...	15	57.01	25	21.43	605	89.06
1368	891.72	...	...	...	...	...	...	15	63.36	25	28.64	532	476.90
1511	1075.99	...	...	...	...	...	...	15	64.35	25	30.79	825	539.90
567	71.41	40	10.00	60	6.69	164	34.02	40	32.00	60	16.04	573	117.40
538	75.89	40	14.00	60	10.80	146	98.00	40	15.00	60	12.00	613	128.64
540	368.77	40	16.80	60	12.96	150	102.44	40	18.00	60	14.40	2000	136.00
318	43.60	21	6.00	30	4.74	250	47.61	21	18.00	30	14.06	396	78.27
382	50.59	21	16.00	30	11.20	280	168.00	21	10.00	30	8.00	464	85.76
382	245.85	21	19.20	30	13.44	281	191.08	21	12.00	30	9.60	575	391.00
16336	3284.54	273	697.01	408	594.04	10817	1566.27	248	976.06	351	845.07	10069	1960.62
20465	5574.40	275	999.33	412	834.07	11959	2502.02	248	898.61	351	730.57	10609	3314.61
24945	6562.81	250	893.48	381	788.22	10457	3150.23	249	973.98	361	913.66	13601	4689.82

खालील तक्ता आदिवासी विद्यार्थीनींकरिता राज्य शासन वसतिगृहावर दरडोई किती खर्च करते ते दाखवितो.-

तक्ता १३ TABLE-XIII

अ. क्र.	जिल्हाचे नाव	प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थीनींची संख्या			दरवर्षी-किती खर्च येतो (रुपयात)			दरडोई किती खर्च येतो (रुपयात)		
		२०११-२०१२	२०१२-२०१३	२०१३-२०१४ (अंदाजित)	२०११-२०१२	२०१२-२०१३	२०१३-२०१४ (अंदाजित)	२०११-२०१२	२०१२-२०१३	२०१३-२०१४ (अंदाजित)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
१.	नाशिक	६३१८	६३१८	७३१६	१६३४५१०००	२२३६९८०००	१९८९१३०००	२५८७१	३५४०६	२७१८९
२.	नंदुरबार	४६८९	४६८९	६१७९	१०९२४३०००	१६४८०१०००	१६४८००००	२३२९८	३५१४६	२६६७१
३.	धुळे	२८०५	२८०५	२९२८	४९५०३०००	७४१३६०००	८५४२७०००	१७६४८	२६४३०	२९१७६
४.	जळगाव	११५०	११५०	१२८१	५६५७८०००	६६०२०००	५०५७६०००	४९१९८	५७४०९	३९४८२
५.	अहमदनगर	१६१९	१६१९	१७०८	७३२१४०००	७९८४३०००	५८७०४०००	४५२२२	४९३१६	३४३७०
६.	पुणे	१८६२	२६६९	२६७०	१९६६२७२०	२९५४५८३०	२९६३७०००	१०५६०	११०७०	१११००
७.	कोल्हापूर	...	...	...	...	...	...	...	...	...
८.	सातारा	६९	८५	९०	६८७२४०	९५५४५०	९७२०००	९९६०	१०७७०	१०८००
९.	सोलापूर	४१	४४	५०	४४४०३०	४७५२००	५५१२५०	१०८३०	१०८००	११०२५
१०.	रायगड	१०३७	८२७	९३०	१०६३९६२०	८७५७९३०	१००७१९००	१०२६०	१०५९०	१०८३०
११.	स्त्रागिरी	८३	१००	११०	८५१५८०	१०५९०००	११९१३००	१०२६०	१०५९०	१०८३०
१२.	ठाणे	३८४०	४१०७	४११०	४०५७३४४०	४५२१८०७०	४५४३६०५०	१०५६६	११०१०	११०५५
१३.	सांगली	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१४.	मुंबई	१५०	१५०	१५०	१५४८९००	१६५१५००	१६५८२५०	१०३२६	११०१०	११०५५
१५.	सिंधुदुर्ग	२३	२५	२५	२३८०५०	२६३६२५	२७६७५०	१०३५०	१०५४५	११०७०
१६.	औरंगाबाद	१२२	१९५	७००	३०७००००	५१४७०००	७७४१५००	२५१६४	२६३९५	११०५९
१७.	बीड	१०	४४	१२५	५५३०००	११८९४००	१६५८३००	५५३००	२७०३२	१३२६६
१८.	उस्मानाबाद	१२०	१२०	१२०	१२१३२००	१२२०४००	१२२४०००	१०११०	१०१७०	१०२००
१९.	यवतमाळ	९५४	१०५२	१५२०	२९२३१०००	५६५०१०००	१६०७१४००	३०६४०	५३७०८	१०५७३
२०.	अमरावती	१०१३	१२३७	१२४०	९८८७३६५	३७१२२९१२	९६८२२५६८	९७६०	३००१०	७८०८३
२१.	अकोला	४०३	३६२	४७५	६५७२९३०	६८७३२९४	९५७३६२५	१६३१०	१८९८७	२०१५५
२२.	वाशीम	२२४	२१५	२४०	३६५७५२०	४०८२४७५	४८३७२५०	१६३२८	१८९८८	२०१५५
२३.	बुलढाणा	२०५	२९३	५७५	३३४३५५०	४०४४२३१	११५८९१२५	१६३१०	१८९८७	२०१५५
२४.	नांदेड	१२७०	१२५३	१२५५	३५४१५६३१	३९०४२४९५	८७८१४३६५	२७८८६	३१५५९	६९९७२
२५.	हिंगोली	५५०	५५०	५५०	१४१६६२४६	३५१२५७६२	३५१२५७६२	२५७५७	६३८६५	६३८६५
२६.	लातूर	५३	५५	१२५	१४९३०००	२३३८०००	३६१९६००	२८१७०	४२५०९	२८९५७
२७.	परभणी	३२५	३२५	३२५	७०८३१२३	७८०८४९९	१७५६२८७३	२१७९४	२४०२६	५४०४०
२८.	जालना	२२	२२	१२५	९३२७००	१२१५७००	१६६२०००	४२३९५	५५२५९	१३२२६
२९.	नागपूर	१३०४	१२९७	२६९०	३५४६७०००	४३२६५०००	१९८०७३०००	२७१९९	३३३५८	७३६३३
३०.	वर्धा	९६४	११२६	१२३८	२६०५००००	३७१७७०००	९४०४००००	२७०२३	३३०१७	७५९६१
३१.	भंडारा	३००	३००	३५०	५००००००	६००००००	८००००००	१६६६७	२००००	२२८५७
३२.	गोंदिया	६७५	८००	८५०	१३५०००००	१६००००००	१७००००००	२००००	२००००	२००००
३३.	चंद्रपूर	११७५	१११६	१७२५	१५८८५०००	२०७५४०००	८२३६००००	१३५१९	१८५१७	४७७४५
३४.	मडचिरोली	१६५४	१५८३	१८८७	२७९२४३००	४७४२२०००	३२१४२८००	१६८८३	२९९५७	१७०३४
एकूण		३५०२९	३६४५३	४३६६२	७६७०८०१४५	१०६८७१३७७३	१३७५१३२६६८	२१८९८	२९३१८	३१४९५

(४) शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांतील मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना विद्यावेतन प्रदान करण्यासाठी योजना

अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांनी तांत्रिक शिक्षणाकडे वळण्याकरिता औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेत शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना या योजनेखाली विद्यावेतन दिले जात होते. तांत्रिक प्रशिक्षण योजनेखाली संस्थेच्या वसतिगृहात राहणाऱ्या विद्यार्थ्यांना दरमहा रु. १०० व बहीस्थ विद्यार्थ्यांना दरमहा रु. ६० प्रमाणे विद्यावेतन दिले जात होते. आता शासन निर्णय, आदिवासी विकास विभाग क्र. औप्रसं-१२०४/प्र.क्र. २३/का. १२ दि. २३-८-२००४ अन्वये वसतिगृहात राहणाऱ्या विद्यार्थ्यांना दरमहा रु. ६०० व वसतिगृहाबाहेर राहणाऱ्या विद्यार्थ्यांना रु. ५०० दरमहा इतका सुधारीत निर्वाह भत्ता मंजूर करण्यात आला आहे.

अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांना विद्यावेतनाची तरतूद ही पूर्वी आयुक्त, आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक यांचेमार्फत संबंधित उपसंचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण प्रादेशिक कार्यालये वितरित केली जाते. पुढील तक्त्यात शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेतील सन २०११-२०१२ ते २०१३-२०१४ पर्यंतची अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांची संख्या व निर्वाह भत्ता देण्यात आलेल्या विद्यार्थ्यांची संख्या दर्शविण्यात आलेली आहे.

अ.क्र. Sr. No.	संस्थेचे नाव Name of the Institution	औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेत शिकत असलेल्या आदिवासी विद्यार्थ्यांची संख्या No. of S.T. Students studying in I. T. I.			औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेत विद्यावेतन मिळालेले आदिवासी विद्यार्थी No. of stipends awarded in I. T. I.			आदिवासी उत्तीर्ण विद्यार्थ्यांची संख्या No. of Students passed out for			संस्थावार खर्च (रु. हजारात) Institutionwise Expenditure 2011-2012 to 2012-2013			दरडोई खर्च (रुपयात) Per capital Expenditure from 2011-2012 to 2012-2013		
		प्रत्यक्ष Actuals 2011-12	अपेक्षित Anticipated 2012-13	अंदाजे Estimated 2013-14	प्रत्यक्ष Actuals 2011-12	अपेक्षित Anticipated 2012-13	अंदाजे Estimated 2013-14	उत्तीर्ण Passed 2011-12	अपेक्षित Anticipated 2012-13	प्रत्यक्ष Actuals 2011-12	अपेक्षित Anticipated 2012-13	अंदाजे Estimated 2013-14	प्रत्यक्ष Actuals 2011-12	अपेक्षित Anticipated 2012-13	अंदाजे Estimated 2013-14	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
नागपूर विभाग NAGPUR DIVISION :																
जिल्हा नागपूर NAGPUR DISTRICT																
1	I. T. I., Nagpur	78	60	60	48	60	60	47	47	370	400	400	4744	6000	6000	
2	I. T. I., Nagpur (Girls)	28	35	35	20	35	35	17	17	131	140	140	4679	6000	6000	
3	I. T. I., Katol	29	32	32	29	32	32	8	27	100	200	210	3448	6250	6265	
4	I. T. I., Umred	18	30	30	23	30	30	11	11	86	100	100	4778	6000	6000	
5	I. T. I., Ramtek	35	40	40	35	40	40	17	17	159	160	160	4543	6200	6200	
6	I. T. I., Saoner	17	29	30	17	29	30	5	25	117	174	180	6000	6000	6000	
7	I. T. I., Kalmeshwar	12	10	10	9	10	10	8	8	57	60	60	4750	6500	6500	
8	I. T. I., Parshivani	119	101	140	119	138	140	69	69	535	545	600	4499	5400	4300	
9	I. T. I., Narkhed	15	30	40	15	30	40	10	10	60	75	75	4000	6500	6500	
10	I. T. I., Kampti	10	10	10	9	10	10	6	6	44	50	50	4400	6000	6000	
11	I. T. I., Hingna	9	27	30	9	27	30	5	5	47	500	500	5223	6000	6000	
12	I. T. I., Mauda	11	10	10	5	10	10	7	7	50	500	500	4546	6500	6500	
13	I. T. I., Nagpur (Rural)	21	20	20	13	20	20	13	13	100	100	100	4762	6500	6500	
14	I. T. I., Kuhi	6	5	6	4	7	8	4	4	18	20	20	3000	6000	6000	
15	I. T. I., Bhivapur	16	10	10	16	10	10	10	10	74	100	100	4625	6500	6500	
16	I. T. I., Belda (Ashram)	77	100	100	77	100	100	58	58	375	400	400	4871	5500	5500	
17	I. T. I., Indora (Uchastar)	0	2	5	0	2	5	0	2	0	12	30	0	6000	6000	
Total Nagpur District		501	551	608	448	590	610	295	336	2323	3536	3625	72868	103850	102765	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
जिल्हा गडचिरोली GADCHIROLI DISTRICT															
18	I. T. I., Gadchiroli	230	280	300	230	280	300	70	100	1002	1744	1920	4358	6271	6400
19	I. T. I., Allapaili	155	298	300	185	225	230	46	180	1023	2560	2560	4358	6231	6400
20	I. T. I., Desai ganj	180	186	186	180	186	186	100	110	710	1100	960	4000	6000	5000
21	I. T. I., Korchi	145	150	150	80	85	90	99	105	286	300	300	3700	4000	4000
22	I. T. I., Kurkheda	99	150	200	99	150	200	99	150	314	700	600	3177	4666	3000
23	I. T. I., Armori	49	61	115	49	61	115	26	61	240	284	500	3200	4756	4348
24	I. T. I., Chamorshi	53	54	110	53	54	110	30	54	187	350	720	3528	6481	6545
25	I. T. I., Etapaili	68	45	44	68	45	68	37	45	258	500	300	3794	3794	3794
26	I. T. I., Sironcha	74	75	75	74	75	75	19	72	369	380	380	5135	5066	5066
27	I. T. I., Bhamragad	57	55	85	57	55	85	51	55	342	486	570	6000	6000	6000
28	I. T. I., Mulchera	35	46	50	35	46	50	35	46	21	300	324	6200	6500	6500
29	I. T. I., Dhanora	68	85	130	68	85	130	17	85	416	650	800	6000	7000	7000
30	Ashram I. T. I., Ramgad	77	84	84	77	84	84	77	84	450	550	550	3844	6548	6548
31	Ashram I. T. I., Jambiya	81	84	84	81	84	84	41	47	369	504	504	4565	6000	6000
32	Ashram I. T. I., Khamenceru	58	48	64	45	48	64	47	45	200	350	384	4647	7291	6000
33	Ashram I. T. I., Korchi	66	58	66	66	58	66	43	58	254	230	230	3863	3965	3484
Total Gadchiroli District ...		1495	1759	2043	1447	1621	1937	837	1297	6432	10988	11542	72369	90569	86085
जिल्हा गोंदिया GONDIA DISTRICT															
34	I. T. I., Gondia	37	38	45	37	38	45	16	30	199	228	270	5687	6000	6000
35	I. T. I., Deori	205	259	259	205	259	259	123	240	1167	1500	1500	5697	5792	5792
36	I. T. I., Salekasa	149	178	195	149	178	195	41	93	894	1068	1370	6000	6000	6000
37	I. T. I., Arjuni Morgaon	103	74	232	80	74	232	...	7	335	500	1392	4189	6757	6000
38	I. T. I., Sadak Arjuni	22	21	22	22	21	22	16	20	98	120	105	4457	5715	6000
39	I. T. I., Tiroda	13	20	25	13	20	25	5	15	57	12	150	4417	6000	6000
40	I. T. I., Goregaon	12	6	15	12	6	15	4	6	72	36	90	6000	6000	6000
41	I. T. I., Amgaon	3	3	4	3	3	4	...	...	18	18	24	6000	6000	6000
42	Ashram I. T. I., Bijepar	82	84	84	82	84	84	78	80	375	450	450	4573	5347	5347
Total Gondia District ...		626	683	881	603	683	881	283	491	3215	3932	5151	47020	53611	53139
जिल्हा चंद्रपूर CHANDRAPUR DISTRICT															
43	I. T. I., Chandrapur	105	120	135	105	120	135	55	70	614	720	810	5856	6000	6000
44	I. T. I., Chandrapur (Girls)	96	72	104	94	72	104	43	71	659	632	604	7018	6611	5807
45	I. T. I., Varora	68	77	85	68	77	85	42	45	490	462	510	3660	5500	5500
46	I. T. I., Shindevahi	62	52	65	62	52	65	62	62	392	380	382	6333	7360	5876
47	I. T. I., Rajura	157	329	267	157	329	267	150	165	1231	1854	2469	7840	5635	6943
48	I. T. I., Mul	39	41	45	34	40	40	19	16	187	204	220	4795	4176	4889

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
49	I. T. L. Gondpimpri	122	150	150	120	150	150	150	115	100	782	790	8000	6517	5267
50	I. T. L. Chimur	136	161	161	136	161	161	57	70	783	805	966	5000	6000	7000
51	I. T. L. Bramhapuri	31	35	40	31	35	40	29	33	138	210	240	4363	6000	6000
52	I. T. L. Savali	26	30	30	26	30	30	20	25	123	180	180	4743	6000	6000
53	I. T. L. Bhadravati	58	60	64	52	58	64	64	64	367	348	384	6344	5800	6000
54	I. T. L. Jiwati	55	77	92	...	...	...	77	77	267	407	550	4860	5996	5887
55	I. T. L. Pombhurna	87	98	120	87	98	120	38	60	480	500	600	5520	5102	5000
56	I. T. L. Nagbhid	43	25	40	43	25	40	43	25	230	150	240	5365	6000	6000
57	I. T. L. Korpana	110	106	140	110	106	140	74	106	650	700	700	6060	6000	6000
58	I. T. L. Ballarpur	20	10	10	20	10	10	8	10	119	110	110	5950	5950	5950
59	I. T. L. Devada	79	79	78	79	79	79	11	11	143	230	250	6000	6000	6000
60	I. T. L. Mangi	35	41	52	35	41	52	18	18	221	336	500	6339	8495	9615
Total Chandrapur District ...		1329	1563	1679	1259	1483	1582	960	1043	7194	9010	10505	104146	109142	109734
जिल्हा वर्धा WARDHA DISTRICT															
61	I. T. L. Wardha	37	32	40	37	32	40	9	20	200	250	250	6000	6000	6000
62	I. T. L. Pulgaon	55	62	65	55	62	55	8	35	250	440	390	6000	6000	6000
63	I. T. L. Samudrapur	11	21	20	11	21	20	4	11	39	200	120	3572	6875	6000
64	I. T. L. Hinganghat	12	13	14	12	13	14	10	13	91	144	84	6000	6000	6000
65	I. T. L. Arvi	12	17	17	12	17	17	8	17	72	140	102	6000	6000	6000
66	I. T. L. Ashri	12	13	16	12	13	16	8	13	35	100	96	3000	7000	6000
67	I. T. L. Selu	3	14	18	3	13	18	4	11	17	78	108	5666	5571	6000
68	I. T. L. Karanja	5	7	11	5	7	11	6	4	29	42	66	6000	6000	5990
Total Wardha District ...		147	179	201	147	178	191	57	124	733	1394	1216	42238	51446	47990
जिल्हा भंडारा BHANDARA DISTRICT															
69	I. T. L. Bhandara	20	20	20	20	20	20	12	12	120	120	100	6000	6000	5000
70	I. T. L. Bhandara (Girls)	116	104	125	116	104	125	76	125	835	748	900	7200	7200	7200
71	I. T. L. Pavni	6	10	15	6	10	15	2	7	36	60	90	6000	6000	6000
72	I. T. L. Sakoli	14	20	25	14	20	25	14	20	59	100	150	3880	5000	6000
73	I. T. L. Tumsar	22	22	22	11	20	24	12	20	32	130	145	2990	6540	6042
74	I. T. L. Lakhandur	5	10	15	5	10	15	3	7	30	60	90	6000	6000	6000
75	I. T. L. Mohadi	11	10	26	11	10	26	4	9	60	150	548	6000	6000	6000
76	I. T. L. Lakhani	10	12	12	10	12	12	2	6	60	72	72	6000	6000	6000
Total Bhandara District ...		204	208	260	193	206	262	125	206	1232	1440	2095	44070	48740	48242
Total Nagpur Division ...		4302	4943	5672	4097	4761	5463	2557	3497	21129	30300	34134	382711	457358	447955

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
अमरावती विभाग AMRAVATI DIVISION:															
जिल्हा अमरावती AMRAVATI DISTRICT															
1	I. T. I. Amravati	62	50	50	62	45	50	38	30	368	270	300	5949	6000	6000
2	I. T. I. Amravati (Girls)	50	68	68	50	68	68	42	47	200	408	408	4000	6000	6000
3	I. T. I. Chikhaldara	204	219	230	190	210	220	175	180	899	1260	1220	4732	6000	6000
4	I. T. I. Mozati	14	20	25	14	20	25	8	20	74	120	150	3350	6000	6000
5	I. T. I. Dharni	137	138	150	137	138	150	124	90	607	822	900	4435	6000	6000
6	J. T. I. Daryapur	12	15	15	12	15	15	5	12	72	90	90	6000	6000	6000
7	I. T. I. Achalpur	6	5	10	6	5	10	4	4	23	30	60	3912	6000	6000
8	I. T. I. Morshi	34	50	50	34	50	50	18	42	136	30	300	4014	6000	6000
9	I. T. I. Chandur Railway	14	20	25	14	20	25	9	17	30	120	150	2183	6000	6000
10	I. T. I. Nandgaon Khandeshwar	15	16	21	14	16	21	7	18	51	96	126	3643	6000	6000
11	I. T. I. Anjangaon Surji	1	2	5	1	2	5	1	3	6	12	30	6000	6000	6000
12	I. T. I. Bhatkuli	13	14	16	13	14	16	6	8	78	84	96	6000	6000	6000
13	I. T. I. Warud	10	5	5	10	5	50	2	10	57	30	30	5700	6000	6000
14	I. T. I. Chandur Bazar	17	19	21	17	19	21	11	15	102	114	126	6000	6000	6000
15	I. T. I. Dhamangaon Railway	11	25	25	11	25	25	3	17	66	150	150	6000	6000	6000
16	(Ashram School) Susadra	56	74	56	56	74	56	12	50	258	444	356	4610	6000	6000
17	(Ashram School) Chikhali	84	84	76	84	84	76	74	60	348	504	456	4143	6000	6000
18	I. T. I. Rahatgaon	2	4	4	2	4	4	1	2	12	24	24	6000	6000	6000
Total Amravati District		742	828	852	727	814	887	540	625	3387	4608	4952	88671	108000	108000
जिल्हा अकोला AKOLA DISTRICT															
19	I. T. I. Akola	32	64	70	32	64	70	11	64	190	348	420	5938	6000	6000
20	I. T. I. Akola (Girls)	7	21	23	7	21	23	3	19	42	126	138	6000	6000	6000
21	I. T. I. Balapur	2	5	5	2	5	5	1	4	11	30	30	5500	6000	6000
22	I. T. I. Telhara	5	8	10	5	8	10	2	3	25	48	60	5199	6000	6000
23	I. T. I. Patur	8	10	12	8	10	12	4	8	48	60	72	6000	6000	6000
24	I. T. I. Barshitakali	3	7	7	3	7	7	1	6	16	42	42	5333	6000	6000
25	I. T. I. Akot	17	25	25	17	25	25	8	19	80	150	150	4706	6000	6000
26	I. T. I. Murtijapur	11	15	20	11	15	20	9	10	66	90	120	6000	6000	6000
Total Akola District		85	155	172	85	155	172	39	133	478	930	1032	44676	48000	48000
जिल्हा वाशिम WASHIM DISTRICT															
27	I. T. I. Washim	10	15	18	10	15	18	...	12	60	90	108	6000	6000	6000
28	I. T. I. Rishod	5	5	5	5	5	5	2	4	30	30	30	6000	6000	6000
29	I. T. I. Malegaon	9	10	10	9	10	10	2	8	53	60	60	5889	6000	6000
30	I. T. I. Manglurpirs	9	7	7	9	7	7	5	5	50	42	42	5556	6000	6000
31	I. T. I. Karanjald	11	12	12	11	12	12	8	9	65	72	72	5909	6000	6000
32	I. T. I. Manora	9	14	15	9	14	15	6	8	54	84	90	6000	6000	6000
Total Washim District		53	63	67	53	63	67	23	46	312	378	402	35354	36000	36000

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
जिल्हा बुलढाणा BULDHANA DISTRICT															
33	I. T. L. Buldhana	12	14	14	12	14	14	8	11	49	84	84	4083	6000	6000
34	I. T. L. Khamgaon	35	37	32	35	37	32	21	31	210	222	192	6000	6000	6000
35	I. T. L. Malkapur	9	15	15	9	15	15	7	12	52	90	90	5778	6000	6000
36	I. T. L. Chikhali	2	4	4	2	4	4	1	2	8	24	24	4000	6000	6000
37	I. T. L. Shegaon	2	7	7	2	7	7	1	3	12	42	42	6000	6000	6000
38	I. T. L. Deolgaon Raja	2	6	6	2	6	6	2	2	8	36	36	4000	6000	6000
39	I. T. L. Nadura	6	12	12	6	12	12	4	9	35	72	72	5833	6000	6000
40	I. T. L. Melkar	3	8	8	3	8	8	1	4	17	48	48	5667	6000	6000
41	I. T. L. Shindkhedraja	1	4	4	1	4	4	...	2	6	24	24	6000	6000	6000
42	I. T. L. Motala	7	3	5	7	3	5	4	2	40	18	18	5711	6000	6000
43	I. T. L. Lonar	3	44	4	3	4	4	4	3	15	24	24	6000	6000	6000
44	I. T. L. Sangrampur	1	6	6	1	6	6	1	3	6	36	36	6000	6000	6000
45	I. T. L. Jalgaon Jamod	1	5	5	1	5	5	1	3	5	30	30	5000	6000	6000
Total Buldhana District ...		84	125	122	84	125	122	55	87	463	750	720	70075	78000	78000
जिल्हा यवतमाळ YAVATMAL DISTRICT															
46	I. T. L. Yavatmal	73	95	100	73	95	100	23	70	400	570	600	5479	6000	6000
47	I. T. L. Wani	46	50	50	46	50	50	21	40	272	300	300	5913	6000	6000
48	I. T. L. Pandarkawada	200	370	370	200	370	370	147	299	966	2220	2220	4830	6000	6000
49	I. T. L. Umardhed	14	15	15	14	15	15	8	9	82	90	90	5857	6000	6000
50	I. T. L. Ghatanji	60	60	60	60	60	60	54	50	224	360	360	3767	6000	6000
51	I. T. L. Pusad	16	20	20	16	20	20	9	18	71	120	120	4438	6000	6000
52	I. T. L. Gunj	10	14	14	10	14	14	7	11	46	84	84	4600	6000	6000
53	I. T. L. Arni	110	120	120	110	120	120	98	105	462	720	720	4200	6000	6000
54	I. T. L. Digras	12	14	14	12	14	14	4	13	70	84	84	5833	6000	6000
55	I. T. L. Bhabulgaon	20	22	22	20	22	22	13	19	118	132	132	5900	6000	6000
56	I. T. L. Ralegaon	164	168	176	164	176	212	141	165	783	1056	1272	4774	6000	6000
57	I. T. L. Maregaon	114	137	137	100	137	137	64	92	480	822	822	4800	6000	6000
58	I. T. L. Kalamb	112	112	112	87	112	112	70	80	437	672	672	5023	6000	6000
59	I. T. L. Dharvsha	17	15	15	17	15	15	13	14	100	90	90	5882	6000	6000
60	I. T. L. Ner	10	21	24	9	5	24	7	15	29	30	144	3245	6000	6000
61	I. T. L. Zarizanni	40	60	60	40	60	60	13	55	180	360	360	4500	6000	6000
62	(Ashram School) Harshi	84	65	65	84	65	65	43	61	414	390	390	4029	6000	6000
63	(Ashram School) Antargoan	65	84	84	65	84	84	48	61	249	504	504	3833	6000	6000
Total Yavatmal District ...		1167	1442	1458	1127	1434	1494	783	1177	5383	8604	8964	87801	108000	108000
Total Amravati Division ...		2131	2613	2671	2076	2591	2742	1440	2068	10023	15270	16070	326577	378000	378000

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
औरंगाबाद विभाग AURANGABAD DIVISION :															
जिल्हा औरंगाबाद AURANGABAD DISTRICT															
1	I. T. I. Aurangabad	16	74	80	16	74	80	16	36	100	444	480	6250	6000	6000
2	I. T. I. Aurangabad (Girls)	2	6	9	2	6	9	2	4	18	36	54	9000	6000	6000
3	I. T. I. Patshan	...	9	15	...	9	15	...	5	...	54	90	...	6000	6000
4	I. T. I. Gangapur	2	6	9	2	6	9	2	4	8	36	54	4000	6000	6000
5	I. T. I. Sillod	3	12	15	3	12	15	3	10	20	72	90	6667	6000	6000
6	I. T. I. Vajapur	3	2	5	3	2	5	3	1	20	12	30	6667	6000	6000
7	I. T. I. Khulatabad	...	7	10	...	7	10	...	5	...	12	60	...	6000	6000
8	I. T. I. Kannad	...	2	5	...	2	5	...	2	...	12	30	...	6000	6000
9	I. T. I. Soigaon	3	3	6	3	3	6	3	1	20	18	36	6667	6000	6000
10	I. T. I. Phulambri	...	2	5	...	2	5	...	1	...	12	30	...	6000	6000
11	I. T. I. Aurangabad SCP	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Total Aurangabad District		29	123	159	29	123	159	29	69	186	708	954	39251	60000	60000
जिल्हा जालना JALANA DISTRICT															
12	I. T. I. Jalana	5	32	35	5	32	35	4	28	5	193	210	30000	6000	6000
13	I. T. I. Ambad	...	22	24	...	22	24	...	15	...	132	144	...	6000	6000
14	I. T. I. Badnapur	...	18	20	...	18	20	...	13	...	108	120	...	6000	6000
15	I. T. I. Jafraabad	...	6	6	...	6	6	...	4	...	36	36	...	6000	6000
16	I. T. I. Partur	...	6	6	...	6	6	...	4	...	36	36	...	6000	6000
17	I. T. I. Bhokardhan	...	7	6	...	6	7	...	4	...	36	42	...	6000	6000
18	I. T. I. Mantha	...	8	10	...	8	10	...	4	...	48	60	...	6000	6000
19	I. T. I. Ghansavangi	...	13	15	...	13	15	...	8	...	78	90	...	6000	6000
Total Jalana District		5	112	122	5	111	123	4	80	5	667	738	30600	48000	48000
जिल्हा परभणी PARBHANI DISTRICT															
20	I. T. I. Parbhani	18	57	60	18	57	60	18	48	108	342	360	6000	6000	6000
21	I. T. I. Marvat	1	20	22	...	20	22	...	17	...	120	133	6000	6000	6000
22	I. T. I. Jintur	4	6	8	4	6	8	3	4	24	36	48	6000	6000	6000
23	I. T. I. Gangakhed	...	8	10	...	8	10	...	6	...	48	60	...	6000	6000
24	I. T. I. Seio	2	2	4	...	2	4	...	1	...	12	24	...	6000	6000
25	I. T. I. Palam	...	1	3	...	1	3	...	1	...	6	18	...	6000	6000
26	I. T. I. Pathari	...	4	6	...	4	6	...	2	...	24	36	...	6000	6000
27	I. T. I. Purna	...	2	6	...	2	6	...	1	...	12	36	...	6000	6000
Total Parbhani District		25	100	119	22	100	119	21	89	132	600	715	18000	48000	48000

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
जिल्हा हिंगोली HINGOLI DISTRICT															
28	I. T. L. Hingoli	6	13	15	6	13	15	4	8	50	78	90	6000	6000	6000
29	I. T. L. Basmatnagar	5	8	11	5	8	11	...	6	...	54	86	...	6000	6000
30	I. T. L. Audha Nagnath	7	10	6	7	10	6	...	10	...	60	360	...	6000	6000
31	I. T. L. Kalmanuri	4	2	5	...	2	5	3	2	...	12	30	6000	6000	6000
32	I. T. L. Shengaon	...	7	10	...	7	10	3	3	...	42	60	6000	6000	6000
33	I. T. L. Sonpeth	1	4	5	1	4	5	...	2	...	24	30	...	6000	6000
34	I. T. L. Jam Gavhan	30	50	68	...	50	68	...	45	...	300	408	6000	6000	6000
Total Hingoli District ...		53	94	120	19	94	120	10	76	50	570	1064	24000	42000	42000
जिल्हा नांदेड NANDED DISTRICT															
35	I. T. L. Nanded	26	68	52	23	48	52	20	35	135	288	312	500	6000	6000
36	I. T. L. Dharmabad	8	9	11	8	9	11	8	6	18	54	66	6000	6000	6000
37	I. T. L. Kinyat	103	113	216	103	113	216	61	110	65	678	1296	6000	6000	59
38	I. T. L. Hadgaon	6	18	22	...	18	22	4	12	...	108	132	...	6000	6000
39	I. T. L. Bhokar	8	10	12	8	10	12	8	8	48	60	72	6000	6000	6000
40	I. T. L. Kandhar	2	9	11	2	9	11	2	7	12	54	66	6000	6000	6000
41	I. T. L. Mukhed	4	6	8	4	6	8	4	4	24	36	48	6000	6000	6000
42	I. T. L. Deglur	10	10	11	10	10	11	7	6	27	60	66	2746	6000	6000
43	I. T. L. Loha	2	4	6	2	4	6	2	2	12	24	36	6000	6000	6000
44	I. T. L. Umari	5	7	10	4	7	10	2	6	24	42	60	6000	6000	6000
45	I. T. L. Naigaon	3	4	6	3	4	6	3	2	18	24	36	6000	6000	6000
46	I. T. L. Biloli	4	5	10	4	5	10	4	3	18	30	60	4500	6000	6000
47	I. T. L. Mahur	3	6	10	2	6	10	3	4	12	36	60	6000	6000	6000
48	I. T. L. Mudkhed	5	6	11	5	6	11	5	4	19	36	66	3800	6000	6000
49	I. T. L. Hmayatnager	2	4	8	2	4	8	1	2	12	24	48	6000	6000	6000
50	I. T. L. Ardhapur	...	6	9	...	6	9	...	4	...	36	54	...	6000	6000
51	I. T. L. PBS Patoda	60	68	84	38	68	84	38	42	204	408	504	6000	6000	6000
Total Nanded District ...		251	353	497	218	333	497	172	257	648	1998	2982	77546	102000	96059
जिल्हा लातूर LATUR DISTRICT															
52	I. T. L. Latur	9	70	75	...	70	75	4	45	24	420	450	3000	6000	6000
53	I. T. L. Latur (Girls)	1	18	20	...	18	20	1	10	3	108	120	3000	6000	6000
54	I. T. L. Ahampur	...	9	10	1	9	10	...	7	...	54	60	...	6000	6000
55	I. T. L. Udgir	5	21	25	...	21	25	2	7	...	126	150	...	6000	6000
56	I. T. L. Nilanga	5	27	29	2	27	29	5	26	13	156	174	3000	6000	6000
57	I. T. L. Rcnapur	...	14	16	...	14	16	...	10	...	84	96	...	6000	6000
58	I. T. L. Ausha	...	5	7	...	5	7	...	3	...	30	36	...	6000	6000
59	I. T. L. Chakur	...	7	10	...	7	10	...	8	...	60	72	...	6000	6000
60	I. T. L. Shirur Anantpal	1	10	22	...	10	12	1	10	...	42	60	...	6000	6000
61	I. T. L. Jalkot	...	3	4	...	3	4	...	2	...	18	24	...	6000	6000
62	I. T. L. Deoni	...	4	6	...	4	6	...	2	...	24	36	...	6000	18000
Total Latur District ...		21	188	224	3	188	214	13	130	40	1122	1278	9000	66000	66000

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
जिल्हा उस्मानाबाद USMANABAD DISTRICT															
63	I. T. I., Usmanabad	10	39	45	10	39	45	...	34	64	234	270	6480	6000	6000
64	I. T. I., Umerga	...	13	18	...	13	18	...	8	...	78	108	...	6000	6000
65	I. T. I., Kaiamb	1	14	16	1	14	16	...	7	6	84	96	6000	6000	6000
66	I. T. I., Bhum	...	7	18	...	7	18	...	5	...	42	66	...	6000	6000
67	I. T. I., Paranda	...	6	10	...	6	10	...	4	...	36	60	...	6000	6000
68	I. T. I., Tuljapur	3	14	18	3	14	18	...	10	18	84	108	6000	6000	6000
69	I. T. I., Lohara	...	4	6	...	4	6	...	3	2	24	36	...	6000	6000
70	I. T. I., Washi	...	5	6	...	5	6	...	3	...	30	36	...	6000	6000
Total Usmanabad District ...		14	102	137	14	102	137	...	74	90	612	780	18480	48000	48000
जिल्हा बीड BEED DISTRICT															
71	I. T. I., Beed	3	42	48	...	42	48	1	32	...	252	288	...	6000	6000
72	I. T. I., Beed (Girls)	3	5	7	...	5	7	...	3	...	30	36	...	6000	6000
73	I. T. I., Parli Vajjnath	...	18	22	1	18	22	8	12	6	108	132	6000	6000	6000
74	I. T. I., Ashti	8	5	7	...	5	7	...	3	...	30	42	...	6000	6000
75	I. T. I., Patoda	...	7	10	...	7	10	...	5	...	42	60	...	6000	6000
76	I. T. I., Dharur	...	6	8	...	6	8	...	4	...	36	48	...	6000	6000
77	I. T. I., Majalgaon	1	7	10	1	7	10	1	5	...	42	60	...	6000	6000
78	I. T. I., Ambejogai	...	15	18	...	15	18	...	11	...	90	108	...	6000	6000
79	I. T. I., Kej	...	2	5	...	2	5	...	1	...	12	30	...	6000	6000
80	I. T. I., Gevarai	...	6	8	...	6	8	...	5	...	36	48	...	6000	6000
81	I. T. I., Shirur Kasar	1	3	5	...	3	5	...	2	...	18	30	...	6000	6000
82	I. T. I., Vadwani	...	3	5	...	3	5	...	2	...	18	30	...	6000	6000
Total Beed District ...		16	119	153	2	119	153	10	85	6	714	912	6000	72000	72000
Total Aurangabad Division ...		414	1191	1531	312	1170	1522	259	851	1157	6991	9423	222277	486000	480059

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
मुंबई विभाग MUMBAI DIVISION:															
जिल्हा मुंबई MUMBAI DISTRICT															
1	I. T. I., Mumbai-II	38	25	30	33	25	30	10	...	64	150	180	1684	6000	6000
2	I. T. I., Elephinstone, Mum-I	...	2	6	...	2	6	...	...	9	9	36	...	9000	6000
3	I. T. I., Dadar	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
4	I. T. I., Dadar (Girls)	11	7	10	77	7	8	11	5	49	42	30	3727	6000	6000
5	I. T. I., Lower Parel	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
6	I. T. I., Mandvi	...	5	5	30	9	30	...	5	...	30	36	...	21580	1030
Total Mumbai District ...		49	39	51	140	43	74	21	10	122	231	282	5411	23150	19030
जिल्हा मुंबई (उपनगर) MUMBAI DISTRICT															
7	I. T. I., Andheri	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
8	I. T. I., Kurla	4	9	10	4	9	10	1	7	...	42	60	...	6000	6000
9	I. T. I., Mulund	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
10	I. T. I., Govandi	13	1	3	3	1	3	3	1	18	6	18	6000	6000	6000
11	I. T. I., Borewali	6	4	10	6	4	10	6	4	36	24	60	...	6000	6000
12	I. T. I., Nehru Nagar	4	7	10	...	7	10	1	7	...	42	60	...	6000	6000
Total Mumbai District ...		17	21	33	13	21	33	11	19	54	114	198	6000	24000	24000
जिल्हा ठाणे THANE DISTRICT															
13	I. T. I., Thane	77	131	109	65	131	109	26	35	295	786	654	5000	6000	6000
14	I. T. I., Thane (Girls)	73	79	94	69	79	94	43	60	305	467	564	4400	6000	6000
15	I. T. I., Belapur	5	3	23	5	3	23	4	2	30	18	138	6000	6000	6000
16	I. T. I., Kalyan	6	7	10	6	7	10	2	5	32	42	60	5300	6000	6000
17	I. T. I., Bhivandi	14	18	35	11	15	32	14	15	97	108	200	8000	7000	6000
18	I. T. I., Ambarnath	125	195	155	125	195	155	80	155	429	1100	900	3400	5600	5800
19	I. T. I., Shahapur	131	149	183	131	149	183	99	149	498	800	1000	3800	5300	5400
20	I. T. I., Wada	175	150	180	155	136	180	129	119	435	700	900	3000	5000	5000
21	I. T. I., Javhar	190	195	200	184	190	200	110	125	850	950	1200	5000	5000	6000
22	I. T. I., Palghar	88	88	110	88	88	110	86	88	528	528	660	6000	6000	6000
23	I. T. I., Talasari	121	132	153	121	132	153	110	122	720	790	910	6000	6000	6000
24	I. T. I., Murbad	51	30	100	48	35	100	38	25	265	200	500	5500	5700	5000
25	I. T. I., Vangaon	503	625	580	503	625	580	285	350	1680	3870	3600	3300	6000	6000
26	I. T. I., Mokhada	72	110	120	65	100	110	100	110	211	350	450	3000	3500	4000
27	I. T. I., Wasai	22	29	32	10	12	32	10	12	62	96	192	6200	8000	6000
28	I. T. I., Vikramgad	91	97	97	91	97	97	87	97	396	582	582	4300	6000	6000
29	I. T. I., Ulhasnagar	10	2	15	10	2	15	9	2	62	12	90	6200	6000	6000
30	I. T. I., Shenwe Ashram	43	35	64	35	30	60	32	55	129	185	300	3700	6000	5000
31	I. T. I., Karegaon Ashram	40	60	50	29	55	45	25	40	162	300	300	5500	5400	6600
32	I. T. I., Dongari Ashram	70	48	64	70	48	64	60	48	251	288	384	3600	6000	6000
Total Thane District ...		1907	2183	2374	1821	2129	2352	1349	1614	7437	12172	13584	97200	116500	114800

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
जिल्हा रायगड RAIGAD DISTRICT															
33	I. T. I. Panvel	40	42	50	20	42	62	25	42	200	300	400	6000	6000	6000
34	I. T. I. Uran	3	2	5	3	2	5	2	2	83	83	85	2770	4150	1700
35	I. T. I. Pcn	6	6	6	7	5	5	4	5	46	36	30	7000	7000	6000
36	I. T. I. Khalapur	11	11	12	11	11	12	2	12	36	36	40	3350	3375	3400
37	I. T. I. Murud	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
38	I. T. I. Nagothane	29	35	41	29	35	41	25	35	76	174	164	2621	4971	4000
39	I. T. I. Sudhagad	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
40	I. T. I. Shriwardhan	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
41	I. T. I. Mangaon	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
42	I. T. I. Mahad	6	8	7	6	5	10	4	5	16	64	25	6000	6000	6000
43	I. T. I. Pojadpur	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
44	I. T. I. Nandavi	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
45	I. T. I. Tala	...	...	5	...	...	5	...	5	...	...	30	...	...	6000
46	I. T. I. Alibag	4	6	10	1	6	10	6	6	56	58	60	3600	3800	4000
47	I. T. I. Karjat	15	42	50	15	42	50	19	42	90	252	260	6000	6000	6000
48	I. T. I. Mhasala	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Total Raigad District ...		114	152	186	92	148	200	87	154	603	1003	1094	37341	41296	43100
जिल्हा रत्नागिरी RATNAGIRI DISTRICT															
49	I. T. I. Ratnagari	1	3	6	...	2	2	1	1	6	18	36	6000	6000	6000
50	I. T. I. Ratnagari (Girls)	...	1	1	...	...	...	...	1	...	...	6	...	...	6000
51	I. T. I. Chiplun	3	1	5	3	...	3	1	2	18	6	30	6000	6000	6000
52	I. T. I. Mandangad	1	2	2	...	...	1	...	...	...	12	12	...	6000	6000
53	I. T. I. Dapoli	...	2	2	...	...	...	...	2	...	12	12	...	6000	6000
54	I. T. I. Khed	1	1	1	...	...	...	...	...	...	12	12	...	6000	6000
55	I. T. I. Ghuhagar	...	1	1	...	...	1	...	...	1	6	6	...	6000	6000
56	I. T. I. Sangameshwar	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
57	I. T. I. Lanja	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
58	I. T. I. Rajapur	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Total Ratnagiri District ...		6	11	18	3	2	7	2	6	25	66	114	12000	36000	42000
जिल्हा सिंधुदुर्ग SINDHUDURG DISTRICT															
59	I. T. I. Sawantwadi	1	4	6	1	4	6	1	2	...	24	36	...	6000	6000
60	I. T. I. Vengurla	1	...	1	...	...	2	1	...	...	...	4	...	...	4000
61	I. T. I. Malwan	1	...	1	...	...	2	1	...	...	...	6	...	...	6000
62	I. T. I. Oras	4	3	3	4	3	6	1	3	8	20	18	2000	6000	6000
63	I. T. I. Deogad	...	...	1	...	...	2	...	...	...	...	4	...	...	4000
64	I. T. I. Pondaghat	...	...	1	...	...	2	...	...	...	...	6	...	...	6000
65	I. T. I. Vaibhavwadi	1	...	1	...	...	2	1	1	...	...	4	...	...	4000
66	I. T. I. Dodamarg	...	...	1	...	...	...	...	...	...	...	4	...	...	4000
Total Sindhudurg District ...		8	7	15	5	7	22	5	6	8	44	82	2000	12000	40000
Total Mumbai Division ...		2101	2413	2677	2074	2350	2688	1475	1809	8249	13630	15354	159952	252946	282930

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
पुणे विभाग PUNE DIVISION :															
जिल्हा पुणे PUNE DISTRICT															
1	I. T. I. Aundh-Pune	135	140	155	60	90	100	90	135	350	490	620	7000	7000	7000
2	I. T. I. Aundh (Girls)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
3	I. T. I. Bhor	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
4	I. T. I. Indapur	1	...	4	1	...	4	1	...	...	...	45	6000	...	22000
5	I. T. I. Lonawada	10	12	12	20	20	25	9	12	15	15	15	6000	6000	6000
6	I. T. I. Malegaon	1	3	4	1	3	4	...	2	6	18	24	6000	6000	6000
7	I. T. I. Pimpri-Chinchwad	18	29	35	18	29	35	9	20	108	174	210	6000	6000	6000
8	I. T. I. Manikdoh	192	197	250	192	197	250	134	138	1100	1100	1100	6000	6000	6000
9	I. T. I. Ghodegaon	38	57	140	38	57	140	12	50	158	342	840	4171	6000	6000
10	I. T. I. Khed	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
11	I. T. I. Muishi	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
12	I. T. I. Purandar	...	8	8	...	1	8	...	1	...	6	48	...	6000	48000
13	I. T. I. Varanwad	2	4	4	2	4	4	2	2	10	24	24	6000	6000	70024
14	I. T. I. Shirur	...	1	2	...	1	2	...	1	...	6	12	6000	12000	12000
15	I. T. I. Velha	2	6	7	2	6	7	2	6	24	33	42	12000	24000	24000
16	I. T. I. Haveli	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Total Pune District ...		399	457	621	334	408	579	259	367	1771	2208	2980	65171	85000	213024
जिल्हा सातारा SATARA DISTRICT															
17	I. T. I. Satara	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
18	I. T. I. Karad	...	2	2	...	2	2	2	2	...	12	12	500	500	500
19	I. T. I. Lonand	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
20	I. T. I. Wai	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
21	I. T. I. Jawali	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
22	I. T. I. Faltan	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
23	I. T. I. Dahiwadi	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
24	I. T. I. Aundh (Khataw)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
25	I. T. I. Mahabaleshwar	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
26	I. T. I. Patan	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
27	I. T. I. Koregaon	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Total Satara District ...		...	2	2	...	2	2	2	2	...	12	12	500	500	500

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
जिल्हा कोल्हापूर KOLHAPUR DISTRICT															
28	I. T. L. Kolhapur	1	3	10	1	3	10	...	...	6	18	60	500	1500	5000
29	I. T. L. Gadhinglaj	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
30	I. T. L. Murgud	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
31	I. T. L. Turkewadi	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
32	I. T. L. Ajara	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
33	I. T. L. Sahuwadi	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
34	I. T. L. Hatkanangle	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
35	I. T. L. Radhanagari	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
36	I. T. L. Shirol	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
37	I. T. L. Gaganbawda	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
38	I. T. L. Panhala	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
39	I. T. L. Bhudargad	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Total Kolhapur District ...		1	3	10	1	3	10	...	...	6	18	60	500	1500	5000
जिल्हा सांगली SANGLI DISTRICT															
40	I. T. L. Sangli	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
41	I. T. L. Vita	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
42	I. T. L. Kadgaon	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
43	I. T. L. Shiraja	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
44	I. T. L. Tashgaon	1	...	3	...	...	...	1	...	...	6	18	...	6000	6000
45	I. T. L. Jat	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
46	I. T. L. Kavathemahakal	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
47	I. T. L. Aatpadi	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
48	I. T. L. Walwa	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
49	I. T. L. Patas	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Total Sangli District ...		1	...	3	...	...	...	1	...	...	6	18	...	6000	6000
जिल्हा सोलापूर SOLAPUR DISTRICT															
50	I. T. L. Solapur	29	69	50	29	50	50	15	29	174	161	350	6000	5586	12000
51	I. T. L. Solapur (Girls)	...	6	28	...	6	...	...	...	...	...	98	...	3000	3000
52	I. T. L. Pandharpur	1	1	2	1	1	2	1	1	6	14	12	...	...	...
53	I. T. L. Barshi	1	1	2	1	1	2	1	1	6	14	12	6000	14000	12000
54	I. T. L. Akiuj	4	4	4	4	4	4	4	...	18	...	18	5000	...	6000
55	I. T. L. Akkalkot	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
56	I. T. L. Karmala	...	1	7	...	1	7	...	1	...	6	42	...	500	500
57	I. T. L. Mandup	...	...	7	...	...	7	...	...	...	...	25	...	...	3500
58	I. T. L. Sangola	...	...	23	...	...	23	...	...	...	...	96	...	...	4200
59	I. T. L. Mohod	...	...	...	...	...	10	...	...	...	...	60	...	...	60000
60	I. T. L. Madha Kurduwadis	1	1	12	...	2	13	...	...	...	8	78	...	4000	6000
61	I. T. L. Mangalvedha	...	...	10	...	...	10	...	...	...	...	35	...	...	3500
Total Solapur District ...		36	83	145	35	65	128	21	32	204	203	826	17000	27086	110700
Total Pune Division ...		437	545	781	370	478	719	283	401	1981	2447	3896	83171	120086	335224

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
नाशिक विभाग NASHIK DIVISION :															
जिल्हा नाशिक NASHIK DISTRICT															
1	I. T. I. Nashik	271	379	411	271	379	411	42	110	1630	2274	2466	6000	6000	6000
2	I. T. I. Nashik (Girls)	80	85	85	52	85	85	...	...	384	510	510	7000	6000	6000
3	I. T. I. Sinnar	51	64	74	51	64	74	...	694	190	384	111	4000	6000	6000
4	I. T. I. Dindori	351	430	450	351	390	450	189	1390	2160	2160	3520	5540	4800	3072
5	I. T. I. Kalvan	225	270	230	223	230	230	72	124	1338	1380	2000	6000	6000	600
6	I. T. I. Chandvad	39	80	80	39	80	80	16	39	229	480	480	3000	6000	6000
7	I. T. I. Igatpuri	255	284	332	255	284	332	...	284	898	1480	1500	6000	5210	4520
8	I. T. I. Peth	231	247	247	231	247	247	122	160	900	1400	1400	3880	5570	5670
9	I. T. I. Sargana	131	132	208	127	130	200	5874	493	1170	1350	6000	9000	6750	6460
10	I. T. I. Nandgaon	29	96	36	29	36	36	8	25	96	144	144	6000	4000	4000
11	I. T. I. Niphad	27	53	58	27	53	58	12	53	128	318	348	5000	6000	6000
12	I. T. I. Malegaon	16	25	35	16	25	35	...	20	60	150	210	3000	6000	6000
13	I. T. I. Yewala	11	13	38	11	13	38	11	11	66	78	228	3000	6000	6000
14	I. T. I. Tribkeshwar	76	96	96	76	96	96	...	96	456	576	576	3690	6000	6000
15	I. T. I. Satana	80	132	204	80	132	204	...	232	282	792	1224	3000	6000	6000
16	I. T. I. Ambupada (Ashram)	84	84	84	75	84	84	...	75	316	504	504	4270	6000	6000
17	I. T. I. Boripada (Ashram)	82	84	84	82	84	84	49	40	150	504	504	4590	6000	6000
18	I. T. I. Aasarbari (Ashram)	60	77	84	60	77	84	50	34	307	414	504	4210	5380	6000
19	I. T. I. Nanashi (Ashram)	89	89	89	89	89	89	24	51	344	534	534	5120	6000	6000
20	I. T. I. Deofa	13	36	36	13	36	36	...	...	48	216	216	3870	6000	6000
21	I. T. I. Nashik SCP	5	6	9	...	6	9	5	6	...	...	65	...	...	7000
Total Nashik District ...		2204	2722	2970	2158	2620	2962	6474	3837	11152	15648	25277	96170	115710	115322
जिल्हा धुळे DHULE DISTRICT															
22	I. T. I. Dhule	198	243	278	186	243	278	93	225	683	1510	1762	3670	6210	6340
23	I. T. I. Pimpalner	90	106	127	90	106	127	89	120	485	900	1050	5390	4590	8270
24	I. T. I. Shindakheda	29	39	40	29	39	40	15	19	99	234	250	3410	6000	6000
25	I. T. I. Shirpur	116	120	104	116	100	102	38	80	373	500	500	3220	4170	4810
26	I. T. I. Sukapur (Ashram)	84	84	84	84	84	84	73	84	295	350	350	6510	4170	4050
27	I. T. I. Navapada (Ashram)	89	89	89	89	89	89	71	89	284	307	307	3190	4040	4040
Total Dhule District ...		606	681	722	594	661	720	379	617	2219	3801	4209	25390	39180	33510
जिल्हा नंदुरबार NANDURBAR DISTRICT															
28	I. T. I. Nandurbar	458	500	600	458	500	600	214	300	2338	3200	3800	5110	6400	6330
29	I. T. I. Navapur	374	380	380	374	380	380	220	250	1396	2300	2300	3730	6050	6050
30	I. T. I. Taloda	70	96	115	70	96	115	70	96	232	300	360	3510	3130	3130
31	I. T. I. Akkalkuwa	87	105	127	87	105	127	...	105	457	556	667	5250	5300	5250
32	I. T. I. Akrani	79	86	105	53	76	85	54	86	279	400	450	5680	5260	5290
33	I. T. I. Shahada	105	140	170	105	140	170	114	140	562	750	800	5350	5360	4710
34	I. T. I. Mandvi (Ashram)	50	68	68	50	68	68	26	68	232	300	300	4040	4410	4410
35	I. T. I. Shirve (Ashram)	80	92	92	80	92	92	...	92	328	444	534	4100	4830	5800
Total Nandurbar District ...		1303	1467	1657	1277	1457	1637	698	1137	5824	8250	9211	36570	40740	40970

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
जिल्हा जळगाव JALGAON DISTRICT															
36	I. T. L. Jalgaon	47	60	70	43	60	70	41	55	240	300	350	5580	5000	5000
37	I. T. L. Jalgaon (Girls)	50	75	75	33	50	60	49	30	177	180	200	5360	3600	3330
38	I. T. L. Bhusaval	24	30	30	24	30	30	23	30	120	200	200	5000	6670	6670
39	I. T. L. Bodvad	15	18	20	15	18	20	17	90	108	120	6000	6000	6000	4550
40	I. T. L. Jamner	16	20	25	16	20	25	16	20	74	120	150	6000	6000	6000
41	I. T. L. Uchande (Edalabad)	5	7	10	5	7	10	5	7	30	42	60	6000	6000	6000
42	I. T. L. Raver	8	5	5	8	5	5	6	5	48	30	30	6000	6000	6000
43	I. T. L. Chalisgaon	3	3	7	3	3	7	3	3	11	18	42	3670	6000	6000
44	I. T. L. Parola	9	13	15	9	13	15	11	15	43	50	50	4780	3850	3330
45	I. T. L. Pachora	2	3	4	2	3	4	2	3	10	18	24	5000	6000	6000
46	I. T. L. Amalner	3	7	7	3	7	7	3	6	15	42	24	5000	6000	3430
47	I. T. L. Yawal	106	110	120	106	110	120	34	100	479	500	550	4520	4550	4580
48	I. T. L. Dharangaon	5	5	6	5	5	6	5	5	25	30	36	5000	6000	6000
49	I. T. L. Chopada	95	100	125	95	100	125	45	75	290	290	540	3050	2900	4320
50	I. T. L. Bhadgaon	6	6	8	6	6	8	5	6	34	36	48	5670	6000	6000
51	I. T. L. Arondol	4	6	8	4	6	8	4	5	24	36	20	6000	6000	2500
52	I. T. L. Jodhankhada (Ashram)	37	58	79	37	58	79	38	38	288	348	474	7780	6000	6000
Total Jalgaon District ...		435	526	614	414	501	599	307	493	2016	2360	8798	90410	92570	85710
जिल्हा अहमदनगर AHMEDNAGAR DISTRICT															
53	I. T. L. Ahmednagar	50	55	55	43	50	50	...	...	16	28	200	4000	4000	4000
54	I. T. L. Sheogaon	4	10	15	4	10	15	4	5	16	60	90	7000	6000	6000
55	I. T. L. Jamkhed	3	2	4	3	2	4	...	...	22	8	16	4000	4000	4000
56	I. T. L. Karjar	1	1	2	1	1	2	1	1	6	12	12	6000	6000	6000
57	I. T. L. Rajur (Akote)	72	75	90	70	75	90	60	70	371	450	540	5000	6000	6000
58	I. T. L. Parner	6	6	6	6	6	6	0	6	36	36	36	6000	6000	6000
59	I. T. L. Shirampur	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
60	I. T. L. Sangamner	4	7	10	4	7	10	3	4	22	50	60	6000	7000	6000
61	I. T. L. Pathardi	2	4	6	2	4	6	0	3	7	24	36	4000	6000	6000
62	I. T. L. Rahuri	6	6	6	6	6	6	6	6	36	36	36	6000	6000	6000
63	I. T. L. Kopargaon	9	9	10	9	10	10	8	9	86	86	1	6000	8000	8000
64	I. T. L. Newasa	6	8	10	6	8	10	1	2	25	48	60	2500	4800	6000
65	I. T. L. Shrigonda	4	5	10	4	5	10	0	4	19	35	60	4700	7000	6000
66	I. T. L. Rahata	0	2	2	0	2	2	0	2	0	1	1	0	6000	6000
67	I. T. L. Maveshi (Ashram)	39	92	61	39	57	61	16	19	2	3	3	5660	6000	6000
68	I. T. L. KeliKotul (Ashram)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Total Ahmednagar District ...		206	282	287	197	243	282	99	133	664	877	1151	66860	82800	82000
Total Nashik Division ...		4754	5678	6250	4640	5482	6200	7957	6217	21875	30936	48646	315400	361000	357512
Total Maharashtra State ...		14139	17383	19582	13569	16832	19334	13971	14843	64414	99574	127523	1496088	2055390	2281680

(५) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम, १९६१ च्या कलम १८२ व १८७ अन्वये जिल्हा परिषदांना देय असलेली अनुदान जिल्हा परिषदा स्थापन झाल्यावर राज्यस्तरावर ज्या योजना राबविण्यात येत असत. त्या योजना परिशिष्ट-अ कलम १०० अन्वये जिल्हा परिषदांना वर्ग करण्यात आल्या. या योजनांवरील देखील राज्यस्तरावरून स्थानिकस्तरावर स्थलांतरीत करण्यात येऊन जिल्हा परिषदांना या योजनांची अंमलबजावणी करण्याकरिता अनुदान स्वरूपात देण्यात येते.

(रुपये हजारात)

अ.क्र.	योजनेचे नाव	जिल्हा परिषदांना दिलेले अनुदान									लाभार्थी			दरखोई			
		प्रत्यक्ष २०११-२०१२			अपेक्षित २०१२-२०१३			अंदाजित २०१३-२०१४			२०११-१२	२०१२-१३	२०१३-१४	२०११-१२	२०१२-१३	२०१३-१४	
		योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	(अंदाजित)		(अंदाजित)				
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	
१	मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शिकवणी फी. परीक्षा फी देणे.																
	अनुसूचित जमाती	४८.३७	१७.६५	६६.०२	७५.५७	१.९८.१५	२.७३.७२	१.०३.१२	१.९८.१५	३.०१.२७	९८.५४	४.०२.५३	४.३०.३८	६.७०	६.८०	७.००	
	एकूण	४८.३७	१७.६५	६६.०२	७५.५७	१.९८.१५	२.७३.७२	१.०३.१२	१.९८.१५	३.०१.२७	९८.५४	४.०२.५३	४.३०.३८	६.७०	६.८०	७.००	
२	माध्यमिक शाळेत शिकत असलेल्या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती देणे.																
	अनुसूचित जमाती	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
३	मागासवर्गीयांच्या प्राप्तानुदान वसतीगृहांना सहाय्यक अनुदान देणे.																
	अनुसूचित जमाती	...	...	...	१.०८	...	१.०८	१.०८	...	१.०८	...	१.९६	१.९६	...	५.५०	५.५०	
	एकूण	...	...	...	१.०८	...	१.०८	१.०८	...	१.०८	...	१.९६	१.९६	...	५.५०	५.५०	
४	बालवाङ्मयांना सहाय्यक अनुदान																
	अनुसूचित जमाती	...	...	...	४२	...	४२	५	...	५	...	३.२३	३८	...	१.३०	१.३०	
	एकूण	...	...	...	४२	...	४२	५	...	५	...	३.२३	३८	...	१.३०	१.३०	
	एकूण बेरीज	४८.३७	१७.६५	६६.०२	७७.०७	१.९८.१५	२.७५.२२	१.०४.२५	१.९८.१५	३.०२.४०	९८.५४	४.०७.७२	४.३२.७२	६.७०	६.७५	६.९९	

(१) जिल्हा परिषदेने चालविलेल्या वसतीगृहांना अनुदान—

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	जिल्हा परिषदेचे नाव	अनुदान म्हणून दिलेल्या रकमा			शेरा
		२०११-१२	२०१२-१३	२०१३-१४	
१	२	३	४	५	६
१	औरंगाबाद	...	...	...	वसतिगृह बंद आहे
२	नांदेड	...	१०८	१०८	...
		एकूण	१०८	१०८	...

(२) जिल्हा परिषदेने चालविलेल्या आदिवासी बालवाड्यांना अनुदान—

अ. क्र.	जिल्हा परिषदेचे नाव	अनुदान म्हणून दिलेल्या रकमा			शेरा
		२०११-१२	२०१२-१३	२०१३-१४	
१	२	३	४	५	६
१	रायगड	...	५	...	...
२	गडचिरोली	...	...	...	...
३	नाशिक	...	...	...	...
४	धुळे	...	...	...	...
५	नांदेड	...	...	...	...
६	चंद्रपूर	...	...	...	...
७	अहमदनगर	...	...	...	...
८	जळगाव	...	...	...	...
९	ठाणे	...	२७	...	...
१०	पुणे	...	१०	५	...
११	अमरावती	...	...	...	...
१२	यवतमाळ	...	...	...	...
१३	नागपूर	...	...	...	...
१४	भंडारा	...	...	...	...
१५	वर्धा	...	...	...	...
१६	नंदुरबार	...	...	...	...
		एकूण	४२	५	...

(३) कमवा व शिका—

अ. क्र.	जिल्हा परिषदेचे नाव	अनुदान म्हणून दिलेल्या रकमा			शेरा
		२०११-१२	२०१२-१३	२०१३-१४	
१	२	३	४	५	६
१	...	...	...	...	सन १९९७ पासून योजना बंद आहे.
		एकूण	...	...	...

आर्थिक उन्नती

3. ECONOMIC UPLIFT

आदिवासी शेतकऱ्यांना वीजपंप-तेलपंपाच्या मोफत पुरवठा

(१) प्रस्तावना :

शेती हा आदिवासी लोकांचा पारंपरिक व्यवसाय आहे. महाराष्ट्रातील ८० टक्के आदिवासी शेतीवर अवलंबून आहेत. अधिकांश आदिवासी फक्त पावसाळ्यात निकृष्ट प्रतीच्या धान्याचे उत्पादन काढतात. त्यांची आर्थिक परिस्थिती अत्यंत हलाखीची असल्यामुळे त्यांनी वर्षातून दोन-तीन पिके काढणे सोयीचे व्हावे म्हणून त्यांना जलसिंचनाची सोय करून द्यावी या उद्देशाने त्यांच्या शेतीतील विहिरींवर अथवा जवळपासच्या नदीनाल्यावर नदीन वीजपंप बसवून देण्याची योजना सन १९७३-७४ पासून कार्यान्वित करण्यात आली व ज्यासाठी विद्युतलाईन उपलब्ध नाही किंवा नजीकच्या काळात विद्युत कनेक्शन मिळणे शक्य होणार नाही अशा शेतकऱ्यांना ५ अश्वशक्तीचे तेलपंप देण्याची योजना १९७६-७७ पासून सुरू करण्यात आली. साधारणतः ज्या शेतकऱ्यांच्या मालकीची कमीत कमी ६० आर व जास्तीत जास्त ४ हेक्टर स्वतःच्या मालकीची जमीन असेल अशांना या योजनेचा फायदा घेता येतो. तथापि, ६० आर पेक्षा कमी जमीन ज्यांच्या नावाने असेल अशा २ किंवा ३ लगतच्या जमीन धारकांनी एकत्रित येऊन करार लिहून दिला तर एकत्रितपणे लाभ घेता येतो. मात्र अशा एकत्रित असलेल्या शेतकऱ्यांची जमीन ६० आर पेक्षा जास्त असली पाहिजे. या योजनेत आदिवासी शेतकऱ्यांच्या विहिरींवर वीजपंप बसवून देऊन विद्युत शक्तीने कार्यान्वित करण्याची सर्व सोय मोफत आहे. अशा मोफत पुरविलेल्या पंपाद्वारे आदिवासींना त्यांच्या स्वतःच्या शेतीची प्रगती करावयाची असून त्यांनी तो पंप कोणालाही भाड्याने द्यावयाचा अथवा विकावयाचा नाही. तसेच आदिवासींच्या आर्थिक उन्नतीकरिता आणखी महिला बचत गट, स्वयंसेवी संस्थांमार्फत विविध योजना, २७५ (१) अन्वये विविध योजना, पोलीस सैन्यदल भरतीपूर्व प्रशिक्षण, विभिन्न विशेष केंद्रीय सहाय्याच्या योजनांची अंमलबजावणी, स्वाभिमान योजना, जामखेड आरोग्य प्रकल्प, ग्रेड ३ व ग्रेड ४ च्या बालकांच्या पालकांना मजुरी इ. योजना नव्याने सुरू करण्यात आल्या आहेत.

(२) वित्तीय आवश्यकता :

(II) Financial Requirements :

तक्ता एक

TABLE I

(रुपये हजारत/Rs. in thousand)

तपशील Particulars	प्रत्यक्ष रकमा, २०११-२०१२ Actuals, 2011-2012			अर्थसंकल्प, २०१२-२०१३ Budget Estimates, 2012-2013			प्रस्तावित सुधारित अंदाज, २०१२-२०१३ Revised Estimates, 2012-2013			प्रस्तावित अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४ Budget Estimates, 2013-2014		
	योजनेतर Non-Plan	योजनांतर्गत Plan	एकूण Total	योजनेतर Non-Plan	योजनांतर्गत Plan	एकूण Total	योजनेतर Non-Plan	योजनांतर्गत Plan	एकूण Total	योजनेतर Non-Plan	योजनांतर्गत Plan	एकूण Total
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
(अ) कार्याचे वर्गीकरण-												
(१) वीजपंप बसविणे	...	91.34	91.34	...	3.08.50	3.08.50	...	3.08.50	3.08.50	...	2,23.50	2,23.50
(२) तेलपंप पुरविणे	...	23,60.30	23,60.30	...	24,27.35	24,27.35	...	24,27.35	24,27.35	...	18,86.21	18,86.21
(३) पीव्हीसी पाईप	...	19,11.36	19,11.36	...	17,30.48	17,30.48	...	17,30.48	17,30.48	...	17,82.32	17,82.32
(४) महिला बचत गट	...	17.67	17.67	...	80.82	80,82	...	80,82	80.82	...	63.23	63.23
(५) स्वयंसेवी संस्थांमार्फत विविध योजना राबविणे	...	...	...	...	100	100	...	100	100	...	1,00	1,00
(६) २७५ (१) अन्वये विविध योजना	...	59,50.00	59,50.00	...	1,10.00.00	1,10.00.00	...	1,10.00.00	1,10.00.00	...	95.00.00	95.00.00
(७) पोलीस, सैन्यदल भरतीपूर्व प्रशिक्षण	...	1,20.60	1,20.60	...	10.00.00	10.00.00	...	3,60.58	3,60.58	...	7,50.00	7,50.00
(८) विभिन्न वि. के. स. योजनांची अंमलबजावणी...	...	38,62.50	38,62.50	...	75,00.00	75,00.00	...	75,00.00	75,00.00	...	70,00.00	70,00.00
(९) स्वाभिमान योजना	...	66.10	66.10	...	4,99.73	4,99.73	...	4,99.73	4,99.73	...	4,75.76	4,75.76
(१०) जामखेड आरोग्य प्रकल्प	...	3,26.11	3,26.11	...	10,00.00	10,00.00	...	10,00.00	10,00.00	...	10.00	10.00

तक्ता १--(चालू)

(रुपये हजाराल)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
(११) आदिवासींना दुधाळ जनावरे पुरवठा	...	...	...	...	1,00,00	1,00,00	...	...	...	...	1,00	1,00
(१२) ग्रेड ३ व ग्रेड ४ च्या बालकांच्या पालकांना मजुरी	...	27,63	27,63	...	61,66	61,66	...	61,66	61,66	...	56,95	56,95
(१३) गॅस युनिट वाटप	...	...	...	...	100	100	...	...	...	...	1,00	1,00
(१४) हवाई सुंदरी प्रशिक्षण देणे	...	...	...	...	1,00,00	1,00,00	...	98,00	98,00	...	2,00,00	2,00,00
(१५) पारधी विकासासाठी विविध योजना	...	17,00,00	17,00,00	...	20,00,00	20,00,00	...	20,00,00	20,00,00	...	23,00,00	23,00,00
(१६) वन जमीन मोजणी शुल्क	...	...	...	...	...	...	...	21,78,00	21,78,00	...	14,92,56	14,92,56
(१७) आदिवासी युवकांसाठी कौशल्य विकास कार्यक्रम	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	30,00,00	30,00,00
बेरीज (अ) स्थूल Total--(A) Gross	...	1,64,33,61	1,64,33,61	...	2,78,10,54	2,78,10,54	...	2,92,46,12	2,92,46,12	...	2,87,43,53	2,87,43,53
वजा--वसुली Deduct--Recovery	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
बेरीज (अ) निव्वळ Total--(A) Net	...	1,64,33,61	1,64,33,61	...	2,78,10,54	2,78,10,54	...	2,92,46,12	2,92,46,12	...	2,87,43,53	2,87,43,53
(ब) उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण-												
(१) वीजपंप बसविणे	...	91,34	91,34	...	3,08,50	3,08,50	...	3,08,50	3,08,50	...	2,23,50	2,23,50
(२) तेलपंप पुरविणे	...	23,60,30	23,60,30	...	24,27,35	24,27,35	...	24,27,35	24,27,35	...	18,86,21	18,86,21
(३) पीव्हीसी पाईप	...	19,11,36	19,11,36	...	17,30,48	17,30,48	...	17,30,48	17,30,48	...	17,82,32	17,82,32
(४) महिला बचत गट	...	17,67	17,67	...	80,82	80,82	...	80,82	80,82	...	63,23	63,23
(५) स्वयंसेवी संस्थामार्फत विविध योजना राबविणे	...	...	...	...	100	100	...	100	100	...	1,00	1,00
(६) २७५ (१) अन्वये विविध योजना	...	59,50,00	59,50,00	...	1,10,00,00	1,10,00,00	...	1,10,00,00	1,10,00,00	...	95,00,00	95,00,00
(७) पोलीस, सैन्यदल भरतीपूर्व प्रशिक्षण	...	1,20,60	1,20,60	...	10,00,00	10,00,00	...	3,60,58	3,60,58	...	7,50,00	7,50,00
(८) विभिन्न वि. के. स. योजनांची अंमलबजावणी...	...	38,62,50	38,62,50	...	75,00,00	75,00,00	...	75,00,00	75,00,00	...	70,00,00	70,00,00
(९) स्वाभिमान योजना	...	66,10	66,10	...	4,99,73	4,99,73	...	4,99,73	4,99,73	...	4,75,76	4,75,76
(१०) जामखेड आरोग्य प्रकल्प	...	3,26,11	3,26,11	...	10,00,00	10,00,00	...	10,00,00	10,00,00	...	10,00	10,00
(११) आदिवासींना दुधाळ जनावरे पुरवठा	...	...	...	...	1,00,00	1,00,00	...	...	...	...	1,00	1,00
(१२) ग्रेड ३ व ग्रेड ४ च्या बालकांच्या पालकांना मजुरी	...	27,63	27,63	...	61,66	61,66	...	61,66	61,66	...	56,95	56,95
(१३) गॅस युनिट वाटप	...	...	...	...	1,00	1,00	...	...	...	...	1,00	1,00
(१४) हवाई सुंदरी प्रशिक्षण देणे	...	...	...	...	1,00,00	1,00,00	...	98,00	98,00	...	2,00,00	2,00,00
(१५) पारधी विकासासाठी विविध योजना	...	17,00,00	17,00,00	...	20,00,00	20,00,00	...	20,00,00	20,00,00	...	23,00,00	23,00,00
(१६) वन जमीन मोजणी शुल्क	...	...	...	...	...	...	...	21,78,00	21,78,00	...	14,92,56	14,92,56
(१७) आदिवासी युवकांसाठी कौशल्य विकास कार्यक्रम	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	30,00,00	30,00,00
बेरीज (अ) स्थूल Total--(A) Gross	...	1,64,33,61	1,64,33,61	...	2,78,10,54	2,78,10,54	...	2,92,46,12	2,92,46,12	...	2,87,43,53	2,87,43,53
वजा--वसुली Deduct--Recovery	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
बेरीज (अ) निव्वळ Total--(A) Net	...	1,64,33,61	1,64,33,61	...	2,78,10,54	2,78,10,54	...	2,92,46,12	2,92,46,12	...	2,87,43,53	2,87,43,53

विद्युत मोटार पंप

तक्ता क्र. १

(रुपय लाखत)

अ.क्र.	जिल्हा	भौतिक लक्ष						भौतिक साध्य						प्रत्यक्ष खर्च						
		२०११-२०१२		२०१२-२०१३		२०१३-२०१४		२०११-२०१२		२०१२-२०१३		२०१३-२०१४		२०११-२०१२		२०१२-२०१३		२०१३-२०१४		
		TSP	OTSP	TSP	OTSP	TSP	OTSP	TSP	OTSP	TSP	OTSP	TSP	OTSP	TSP	OTSP	TSP	OTSP	TSP	OTSP	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	
१.	ठाणे	...	...	८४३	...	९२७	...	...	...	८४३	...	९२७	...	...	...	२२५.००	...	२४७.५०	...	
२.	रायगड	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
३.	रत्नागिरी	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
४.	नाशिक	...	...	...	४	...	४	...	...	...	४	...	४	...	...	...	१.००	...	१.१०	...
५.	धुळे	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
६.	नंदूरबार	...	...	६	४	६	४	...	...	६	४	६	४	...	...	१.५०	१.००	१.६५	१.१०	...
७.	जळगाव	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
८.	अहमदनगर	...	...	४	४	४	४	...	...	४	४	४	४	...	...	१.००	१.००	१.१०	१.१०	...
९.	पुणे	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१०.	कोल्हापूर	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
११.	सांगली	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१२.	सोलापूर	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१३.	सातारा	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१४.	अकोला	...	६२	...	४	...	४	...	४	...	४	...	४	...	१२.५९	...	१.००	...	१.१०	...
१५.	बुलढाणा	...	१०७	...	४	...	४	...	८०	...	४	...	४	...	२२.०५	...	१.००	...	१.१०	...
१६.	वाशिम	...	८२	...	४	...	४	...	६५	...	४	...	४	...	१६.९६	...	१.००	...	१.१०	...
१७.	अमरावती	७८	६९	१८७	९४	२०६	१०३	७८	६९	१८७	९४	२०६	१०३	२१.०८	१८.६६	५०.००	२५.००	५५.००	२७.५०	...
१८.	यवतमाळ	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१९.	औरंगाबाद	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
२०.	लातूर	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
२१.	बीड	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
२२.	उस्मानाबाद	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
२३.	जालना	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
२४.	परभणी	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
२५.	नांदेड	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
२६.	हिंगोली	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
२७.	नागपूर	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
२८.	वर्धा	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
२९.	भंडारा	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
३०.	गोंदिया	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
३१.	चंद्रपूर	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
३२.	गडचिरोली	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण ...		७८	३२०	१०३९	११६	११४३	१२८	७८	२५६	१०३९	११६	११४३	१२८	२१.०८	१७०.२६	२७७.५०	३१.००	३०५.२५	३४.१०	...

तेल पंप पुरवठा

(रुपये लाखात)

अ.क्र.	जिल्हा	भौतिक लक्ष						भौतिक साध्य						प्रत्यक्ष खर्च					
		२०११-२०१२		२०१२-२०१३		२०१३-२०१४		२०११-२०१२		२०१२-२०१३		२०१३-२०१४		२०११-२०१२		२०१२-२०१३		२०१३-२०१४	
		TSP	OTSP	TSP	OTSP	TSP	OTSP	TSP	OTSP	TSP	OTSP	TSP	OTSP	TSP	OTSP	TSP	OTSP	TSP	OTSP
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०
१.	ठाणे	२६५	...	८४	...	९२	...	२६५	...	८४	...	९२	...	६३.६०	...	२१.००	...	२३.१०	...
२.	रायगड	२०	३०	१	१	१	१	३	२५	१	१	१	१	४.८०	६.००	०.२५	०.२५	०.२८	०.२८
३.	रत्नागिरी	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
४.	नाशिक	२१५४	२६५	२३१७	३१४	२५४८	३४५	११७५	२६४	२३१७	३१४	२५४८	३४५	४७४.९६	६३.३६	५८१.५०	७८.६९	६३९.६५	८६.५६
५.	घुळे	८४५	४	३९८	२	४३८	२	८४५	४	३९८	२	४३८	२	२०२.८०	०.९६	१००.००	०.५०	११०.००	०.५५
६.	नंदूरबार	१६६७	७	१३९६	८	१५३६	९	१५०६	६	१३९६	८	१५३६	९	३६१.४४	१.४४	३५०.५०	२.००	३८५.५५	२.२०
७.	जळगाव	२४	२८	२०	४०	२२	४४	२४	२८	२०	४०	२२	४४	५.७६	६.७२	५.००	१०.००	५.५०	११.००
८.	अहमदनगर	३१९	२८३	३९८	२३९	४३८	२६३	३१८	२८३	३९८	२३९	४३८	२६३	७६.५०	६८.००	१००.००	६०.००	११०.००	६६.००
९.	पुणे	१०४	२२३	९६	८८	१०५	९६	७६	१३	९६	८८	१०५	९६	१८.४८	३.१२	२४.००	२२.००	२६.४०	२४.२०
१०.	कोल्हापूर	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
११.	सांगली	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१२.	सोलापूर	...	२०	...	६	...	७	...	१	...	६	...	७	...	०.२४	...	१.५०	...	१.६५
१३.	सातारा	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१४.	अकोला	...	१९३	...	८०	...	८८	...	१९३	...	८०	...	८८	...	४६.४३	...	२०.००	...	२२.००
१५.	बुलढाणा	...	२३६	...	८०	...	८८	...	२३६	...	८०	...	८८	...	८०.८५	...	२०.००	...	२२.००
१६.	वाशिम	...	१२४	...	६०	...	६६	...	१२४	...	६०	...	६६	...	२९.६८	...	१५.००	...	१६.५०
१७.	अमरावती	४८०	२०३	५१८	१९९	५७०	२१९	...	...	५१८	१९९	५७०	२१९	१२३.०८	५०.५०	१३०.००	५०.००	१४३.००	५५.००
१८.	यवतमाळ	२७०	१३६	१९९	१९९	२१९	२१९	२७०	१३६	१९९	१९९	२१९	२१९	६७.५०	३४.००	५०.००	५०.००	५५.००	५५.००
१९.	औरंगाबाद	...	१५	...	४०	...	४४	...	१५	...	४०	...	४४	...	३.६०	...	१०.००	...	११.००
२०.	लातूर	...	१०	...	१६	...	१८	...	१०	...	१६	...	१८	...	२.४५	...	४.००	...	४.४०
२१.	बीड	...	४	...	८	...	९	...	४	...	८	...	९	...	०.८५	...	२.००	...	२.२०
२२.	उस्मानाबाद	...	७	...	१२	...	१३	...	७	...	१२	...	१३	...	१.७०	...	३.००	...	३.३०
२३.	जालना	...	१०	...	१६	...	१८	...	१०	...	१६	...	१८	...	२.४५	...	४.००	...	४.४०
२४.	परभणी	...	२५	...	३२	...	३५	...	२०	...	३२	...	३५	...	५.६१	...	८.००	...	८.८०
२५.	नांदेड	२१२	३२१	२३९	३१९	२६३	३५१	१८७	५०	२३९	३१९	२६३	३५१	५१.०१	७७.१४	६०.००	८०.००	६६.००	८८.००
२६.	हिंगोली	...	१५५	...	९६	...	१०६	...	१३७	...	९६	...	१०६	...	३७.४०	...	२४.१६	...	२६.५८
२७.	नागपूर	७७	८८	१००	१४७	११०	१६२	७७	८८	१००	१४७	११०	१६२	१८.६६	२१.१५	२५.००	३७.००	२७.५०	४०.७०
२८.	वर्धा	...	३५	...	४०	...	४४	...	३५	...	४०	...	४४	...	८.४६	...	१०.००	...	११.००
२९.	भंडारा	...	८८	...	१००	...	११०	...	...	...	१००	...	११०	...	२१.१२	...	२५.००	...	२७.५०
३०.	गोंदिया	८८	१४१	१००	१५९	११०	१७५	...	...	१००	१५९	११०	१७५	२१.१२	३३.८४	२५.००	४०.००	२७.५०	४४.००
३१.	चंद्रपूर	२४९	२७२	३३९	३५९	३७३	३९४	२४९	२७२	३३९	३५९	३७३	३९४	५९.७६	६५.२८	८५.००	९०.००	९३.५०	९९.००
३२.	गडचिरोली	५२८	३७	७१७	९२	७८९	१०१	१७८	...	७१७	९२	७८९	१०१	१२९.१२	९.३६	१८०.००	२३.००	१९८.००	२५.३०
...	एकूण	७३०२	२९६१	६९२१	२७४९	७६१३	३०२४	५९७३	१९६१	६९२१	२७४९	७६१३	३०२४	१६७८.५९	६८१.७१	१७३७.२५	६९०.१०	१९१०.९८	७५९.११

पी. व्ही. सी. पाईप पुरवठा

(रुपय मध्ये)

अ.क्र.	जिल्हा	भौतिक लक्ष						भौतिक साध्य						प्रत्यक्ष म्यच					
		२०११-२०१२		२०१२-२०१३		२०१३-२०१४		२०११-२०१२		२०१२-२०१३		२०१३-२०१४		२०११-२०१२		२०१२-२०१३		२०१३-२०१४	
		TSP	OTSP	TSP	OTSP	TSP	OTSP	TSP	OTSP	TSP	OTSP	TSP	OTSP	TSP	OTSP	TSP	OTSP	TSP	OTSP
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०
१.	ठाणे	३०७	...	६७	...	७३	...	...	...	६७	...	७३	...	३७.७२	...	१०.००	...	११.००	...
२.	रायगड	...	७	१	१	१	१	७	११	१	१	१	१	०.८४	०.८५	०.१०	०.१०	...	०.११
३.	रत्नागिरी	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
४.	नाशिक	१६५८	२२३	१२२५	१६६	१३४८	१८३	१७७०	१०७	१२२५	१६६	१३४८	१८३	२११.३३	१३.६७	१०३.७७	२४.३५	२०२.५५	२७.७५
५.	धुळे	१०००	६६	१०००	६७	११००	७३	१४३०	६७	१०००	६७	११००	७३	१७९.४६	८.५०	१५०.००	१०.००	१६५.००	११.००
६.	नंदूरबार	२८३२	१०	२१६७	१०	२३८३	११	३२११	३	२१६७	१०	२३८३	११	५८८.९७	०.४२	३२५.००	१.५०	३५७.५०	१.६५
७.	जळगाव	४६	४६	३३	६७	३७	७३	४३	४३	३३	६७	३७	७३	५.९५	५.९५	५.००	१०.००	५.५०	११.००
८.	अहमदनगर	५३३	५९३	६६७	२६७	७३३	२९३	५४२	६०३	६६७	२६७	७३३	२९३	६८.००	७५.६५	१००.००	४०.००	११०.००	४४.००
९.	पुणे	१०६	१६	१२२	४०	१३४	४४	...	१६	१२२	४०	१३४	४४	१५.४१	२.३३	१८.३०	६.००	२०.१३	६.६०
१०.	कोल्हापूर	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
११.	सांगली	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१२.	सोलापूर	...	...	...	१३	...	१५	...	...	...	...	...	१३	...	...	...	२.००	...	२.२०
१३.	सातारा	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१४.	अकोला	...	५२३	...	३३३	...	३६७	...	१९८	...	३३३	...	३६७	...	६४.८७	...	५०.००	...	५५.००
१५.	बुलढाणा	...	७५७	...	३३३	...	३६७	...	१९८	...	३३३	...	३६७	...	७९.७२	...	५०.००	...	५५.००
१६.	वाशिम	...	१९२	...	३३३	...	३६७	...	१६४	...	३३३	...	३६७	...	२१.२५	...	५०.००	...	५५.००
१७.	अमरावती	२००	२००	२६७	२२०	२९३	२४२	...	...	२६७	२२०	२९३	२४२	२५.४२	२५.५०	४०.००	३३.००	४४.१०	३६.३०
१८.	यवतमाळ	२९०	११८	३३३	२६७	३६७	२९३	२९०	११८	३३३	२६७	३६७	२९३	४२.५०	१७.००	५०.००	४०.००	५५.००	४४.००
१९.	औरंगाबाद	...	५७	...	१००	...	११०	...	५७	...	१००	...	११०	...	८.५०	...	१५.००	...	१६.५०
२०.	लातूर	...	१२	...	३३	...	३७	...	१२	...	३३	...	३७	...	१.९३	...	५.००	...	५.५०
२१.	बीड	...	६	...	३३	...	२५	...	६	...	३३	...	२५	...	०.८५	...	१.००	...	१.५०
२२.	उस्मानाबाद	...	११	...	२७	...	२९	...	११	...	२७	...	२९	...	१.७०	...	४.००	...	४.४०
२३.	जालना	...	२८	...	५०	...	५५	...	२८	...	५०	...	५५	...	४.२५	...	७.५०	...	८.२५
२४.	परभणी	...	१२८	...	२१	...	२३	...	...	...	२१	...	२३	...	१६.१५	...	३.११	...	३.४२
२५.	नांदेड	२४८	१८७	२४५	१४२	२६९	१५७	...	...	२४५	१४२	२६९	१५७	३१.२२	२३.५४	३६.७३	२१.३७	४०.४०	२३.५१
२६.	हिंगोली	...	५४	...	५४	...	५९	...	...	...	५४	...	५९	...	६.८४	...	८.०५	...	८.०६
२७.	नागपूर	१२२	५७	३३	२००	३७	२२०	२५	३०	३३	२००	३७	२२०	१८.३७	८.५०	५.००	३०.००	१.५०	३३.००
२८.	वर्धा	...	२८	...	१३३	...	१४७	...	२०	...	१३३	...	१४७	...	४.२५	...	२०.००	...	२२.००
२९.	भंडारा	...	११३	...	१३३	...	१४७	...	१८	...	१३३	...	१४७	...	१७.००	...	२०.००	...	२२.००
३०.	गोंदिया	१४२	१४२	१६७	१६७	१८३	१८३	१५	२७	१६७	१६७	१८३	१८३	२१.२५	२१.२५	२५.००	२५.००	२७.५०	२७.५०
३१.	चंद्रपूर	३००	४०३	३६७	५००	४०३	५५०	१९०	२६५	३६७	५००	४०३	५५०	४५.०२	६०.४६	५५.००	७५.००	६०.५०	८२.५०
३२.	गडचिरोली	८७५	...	११३३	...	१२४७	...	३०८	...	११३३	...	१२४७	...	१२८.९७	...	१७०.००	...	१८७.००	...
एकूण	...	८६६६	३९७६	७८२६	३७११	८६०९	४०८२	७८३१	१९९८	७८२६	३७११	८६०९	४०८२	१४२०.४३	४९०.९३	११७३.९०	५५६.५८	१२९१.२९	६१२.२४

तक्ता १

(२) वित्तीय आवश्यकता :

(रुपये हजारात)

वर्षातील	प्रत्यक्ष २०११-२०१२			अर्थसंकल्प २०१२-२०१३			सुधारलेले अंदाज २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प २०१३-२०१४		
	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
(अ) कार्याचे वर्गीकरण												
अनुसूचित जमातीकरिता चालविल्या जाणाऱ्या आश्रमशाळा व मुलौद्योगोत्तर आश्रमशाळांना सहाय्यक अनुदान.	३,६६,२७,६२	९८,११,७१	४,६४,३९,३३	४,०७,६०,३७	१,३२,६४,८६	५,४०,२५,२३	५,००,९१,७३	१,३२,६४,८६	६,३३,५६,५९	५,२०,२४,८८	१,१३,७५,४५	७,१४,००,३३
गी) महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम १९६१ च्या कलम १८२ अन्वये संप्रयोजन अनुदाने.	४८,३७	१७,६५	६६,०२	७७,०७	१,९८,१५	२,७५,२२	९४,१९	१,९८,१५	२,९२,३४	१,०३,१२	७,९१,६६	८,९४,७८
गि) जनजाती विकास महामंडळाला वित्तीय सहाय्य-सहाय्यक अनुदान.	४२,२३,९०	१,१७,२६,२६	१,५९,५०,१६	४७,५९,५४	१,३२,५०,००	१,८०,०९,५४	४७,५९,५४	१,३२,५०,००	१,८०,०९,५४	५३,९२,००	५९,५०,००	१,११,४२,००
गि) आदिवासी विकास महामंडळाला भागभांडवली अंशदान.	...	८,५०,००	८,५०,००	...	८,५०,००	८,५०,००	...	१०,००,००	१०,००,००	...	१०,००,००	१०,००,००
डी) शबरी वित्त व विकास महामंडळाला अर्थसहाय्य.	...	२,९७,५०	२,९७,५०	...	३,८५,००	३,८५,००	...	३,८५,००	३,८५,००	...	७,५०,००	७,५०,००
डी) शबरी वित्त व विकास महामंडळाला भागभांडवली अंशदान.	...	८,५०,००	८,५०,००	...	८,५०,००	८,५०,००	...	१०,००,००	१०,००,००	...	१०,००,००	१०,००,००
स्थूल वेरीज (अ)	४,०८,९९,८९	२,३५,५३,१२	६,४४,५३,०१	४,५५,९६,९८	२,८७,९८,०१	७,४३,९४,९९	५,४९,४५,४६	२,९०,९८,०१	८,४०,४३,४७	५,७५,२०,००	२,८६,६७,११	८,६१,८७,११
वजा-वसुली	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
निव्वळ वेरीज (अ)	४,०८,९९,८९	२,३५,५३,१२	६,४४,५३,०१	४,५५,९६,९८	२,८७,९८,०१	७,४३,९४,९९	५,४९,४५,४६	२,९०,९८,०१	८,४०,४३,४७	५,७५,२०,००	२,८६,६७,११	८,६१,८७,११

(ब) उद्विष्टनिहाय वर्गीकरण

(१) अनुसूचित जमातीकरिता चालविल्या जाणाऱ्या आश्रमशाळा व मुलौद्योगोत्तर आश्रमशाळांना सहाय्यक अनुदान.	३,६६,२७,६२	९८,११,७१	४,६४,३९,३३	४,०७,६०,३७	१,३२,६४,८६	५,४०,२५,२३	५,००,९१,७३	१,३२,६४,८६	६,३३,५६,५९	५,२०,२४,८८	१,१३,७५,४५	७,१४,००,३३
--	------------	----------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------

(२)	जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम १९६१ च्या कलम १८२ अन्वये जिल्हा परिषदांना अनुदान.	४८.३७	१७.६५	६६.०२	७७.०७	१.९८.१५	२.७५.२२	९३.१९	१.९८.१५	२.९२.३४	१.०३.१२	७.९१.६६	८,९४.७८
(३)	जनजाती विकास महामंडळांना द्वितीय सहाय्य.	४२.२३.९०	१.१७.२६.२६	१.५९.५०.१६	४७.५९.५४	१.३२.५०.००	१.८०.०९.५४	४७.५९.५४	१.३२.५०.००	१.८०.०९.५४	५३.९२.००	५७.५०.००	१,९१.४२.००
(४)	शहरी वित्त व विकास महामंडळांना पितीय सहाय्य.	...	२.९७.५०	२.९७.५०	...	३.८५.००	३.८५.००	...	३.८५.००	३.८५.००	...	७.५०.००	७.५०.००
(५)	जनजाती विकास महामंडळांना भागभांडवल देणे.	...	८.५०.००	८.५०.००	...	८.५०.००	८.५०.००	...	१०.००.००	१०.००.००	...	१०.००.००	१०.००.००
(६)	शहरी वित्त महामंडळांना भागभांडवल देणे.	...	८.५०.००	८.५०.००	...	८.५०.००	८.५०.००	...	१०.००.००	१०.००.००	...	१०.००.००	१०.००.००
(७)	२४२५-अनुसूचित जाती/जमाती व इ.मा.व. कल्याणाराठी कर्ज.	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
(८)	४४२५-आदिवासी विकास महामंडळांना आर्थिक सहाय्य.	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
३ ते ८ एकूण...		४२.२३.९०	१.३७.२३.७६	१.७९.४७.६६	४७.५९.५४	१.५३.३५.००	२.००.९४.५४	४७.५९.५४	१.५६.३५.००	२.०३.९४.५४	५३.९२.००	८५.००.००	१,३८.९२.००
एकूण (ब)...		४.०८.९९.८९	२.३५.५३.१२	६.४४.५३.०९	४.५५.९६.९८	२.८७.९८.०९	७.४३.९४.९९	५.४९.४५.४६	२.९०.९८.०९	८.४०.४३.४७	५.७५.२०.००	२.८६.६७.१९	८,६९.८७.१९
(क) वित्त व्यवस्थेची साधने-													
(१)	२२२५-सामाजिक सुरक्षा व कल्याण. भागणी क्रमांक	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
(२)	२४२५-सहकार. मागणी क्रमांक	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण वेरीज (क)		...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
वजा-वसुली		...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
निव्वळ वेरीज (क)		...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

(दोन) कार्यक्रमाचा सारांश व वित्तीय आवश्यकतांचे स्पष्टीकरण-

महाराष्ट्र राज्य लोकव्यवसायी आदिवासी विकास महामंडळ, नाशिक यांना भाग भांडवल मंजूर करण्याकरिता राष्ट्रीय सहकार विकास महामंडळाकडून कर्ज घ्यावे लागते म्हणून शासन या कर्जाची परतफेड करण्याकरिता मुदल आणि व्याज मंजूर करले. या मुदलाचा खर्च २०४८-राज्य शासनाचे देशातर्गत ऋण या शिर्षकाखाली करण्यात येते. तसेच व्याजाची परतफेड करण्याचा खर्च २०४९-देशांतर्गत ऋणावरील व्याज राष्ट्रीय सहकार विकास महामंडळाकडून वेळोवेळा कर्जाद्वारे व्याज या शिर्षकाखाली करण्यात येते. महसूल विभागाखाली ऋण रथायी स्वरूपात सामावून घेण्याचा खर्च ६००३-ऋण कमी करणे किंवा ऋण प्रतिलेखन यारसाठी रमगावून घेणे राष्ट्रीय सहकार विकास महामंडळाकडून कर्ज या शिर्षकाखाली करण्यात येते.

खालील तक्ता २०११-२०१२ चा एकूण खर्च, २०१२-२०१३ चा अर्थसंकल्प व सुधारित अंदाज आणि २०१३-२०१४ चा अर्थसंकल्प वरील प्रधान शीर्षासंबंधीत दाखविले.

खालील तक्ता आदिवासी विकास महामंडळाचा तपशिलवार खर्च दाखविले.

तक्ता दोन

(रुपये लाखांत /Rs. in lakhs)

कार्यक्रम Programme	युनिट संख्या No. of Units			एकूण खर्च Expenditure incurred during			लाभाध्यांची संख्या No. of beneficiaries		
	2011-2012 (अंदाजे)	2012-2013 (अंदाजे)	2013-2014 (अंदाजे)	2011-2012 (अंदाजे)	2012-2013 (अंदाजे)	2013-2014 (अंदाजे)	2011-2012 (अंदाजे)	2012-2013 (अंदाजे)	2013-2014 (अंदाजे)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
१. म. रा. सह. आदिवासी विकास महामंडळ मर्या., नाशिक.									
M. S. Co-operative Tribal Development Corporation Ltd., Nashik.									
मुख्यालय, प्रादेशिक कार्यालये आणि प्राथमिक युनिट.									
1. H.O., Regional Offices and Primary Units.	46	46	46	3907.47	4391.25	4758.99	1298	1298	1298
2. किरकोळ जंगल उत्पादन यांची एकाधिकार खरेदी योजना (व्यापार खर्च).									
2. Procurement of Special Agricultural and Minor Forest Produce under Monopoly (Trading Expenditure) Scheme.	28745	48995	78064	385.56	515.02	798.11	200000	215000	200000
3. उपाभोग्य वित्त स्वयंचलित योजना (खावटी योजना)									
3. Disbursement of Consumption Finance	300000	199958	200000	9398.16	6200.00	7000.00	300000	199958	200000

आदिवासी विकास आयुक्तालय
Commissionerate of Tribal Development

कार्यक्रम २०११-२०१२ से २०१३-२०१४ का अर्थसंकल्प
Programme Total Budget Estimates 2011-2012 to 2013-2014

विवरणपत्र अ
STATEMENT 'A'

(रुपये हजारत)
(Rs. in thousand)

अ क्र. Sr. No.	कार्यक्रम Programme	प्रत्यक्ष खर्च, २०११-२०१२ Actual Expenditure, 2011-2012			अर्थसंकल्प, २०१२-२०१३ Budget Estimates, 2012-2013			प्रस्तावित सुधारित अंदाजपत्रक, २०१२-२०१३ Revised Estimates, 2012-2013			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४ Budget Estimates, 2013-2014		
		महसूल Revenue	भांडवल Capital	एकूण Total	महसूल Revenue	भांडवल Capital	एकूण Total	महसूल Revenue	भांडवल Capital	एकूण Total	महसूल Revenue	भांडवल Capital	एकूण Total
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
अनुसूचित जमातीचे कल्याणाच्या योजनांचा मोषवारा													
1. Welfare of Scheduled Tribes													
योजनेत्तर													
Non-Plan		8,91,59.96	...	8,91,59.96	9,94,58.16	...	9,94,58.16	12,15,14.96	...	12,15,14.96	14,98,51.31	...	14,98,51.31
योजनांतर्गत													
Plan		12,80,65.90	2,94,15.51	15,74,81.41	16,51,77.73	5,12,77.26	21,65,54.99	20,19,71.87	5,22,24.94	25,41,96.81	18,41,67.23	4,26,59.85	22,68,27.08
एकूण Total		21,72,25.86	2,94,15.51	24,66,41.37	26,47,35.89	5,12,77.26	31,60,13.15	32,34,86.83	5,22,24.94	37,57,11.77	33,40,18.54	4,26,59.85	37,66,78.39
एकूण मारित Total Charged		11,69.55	...	11,69.55	11,69.55	...	11,69.55	14,07.16	...	14,07.16	17,11.99	...	17,11.99
एकूण वसमत Total Voted		21,60,56.31	2,94,15.51	24,54,71.82	26,35,66.34	5,12,77.26	31,48,43.60	32,20,79.67	5,22,24.94	37,43,04.01	33,23,67.45	4,26,59.85	37,49,67.30
एकूण स्थूल Total Gross		21,72,25.86	2,94,15.51	24,66,41.37	26,47,35.89	5,12,77.26	31,60,13.15	32,34,86.83	5,22,24.94	37,57,11.77	33,40,18.54	4,26,59.85	37,66,78.39
एकूण-वजा Deduct-Recovery		...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण-निव्वळ Total-Net		21,72,25.86	2,94,15.51	24,66,41.37	26,47,35.89	5,12,77.26	31,60,13.15	32,34,86.83	5,22,24.94	37,57,11.77	33,40,18.54	4,26,59.85	37,66,78.39

अ. क्र.	कार्यक्रम	प्रत्यक्ष खर्च, २०११-२०१२			अर्थसंकल्प, २०१२-२०१३			सुधारित अंदाजपत्रक, २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४		
		महसूल	भांडवल	एकूण	महसूल	भांडवल	एकूण	महसूल	भांडवल	एकूण	महसूल	भांडवल	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
२०४९.	भविष्यनिर्वाह निधी व्याज (अनुदानित आश्रमशाळा)-												
	योजनेत्तर	११,६९,५५	...	११,६९,५५	१६,९३,०२	...	१६,९३,०२	१४,००,७६	...	१४,००,७६	१७,११,०९	...	१७,११,०९
	योजनांतर्गत	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण	११,६९,५५	...	११,६९,५५	१६,९३,०२	...	१६,९३,०२	१४,००,७६	...	१४,००,७६	१७,११,०९	...	१७,११,०९
२२१५.	पाणीपुरवठा व स्वच्छता-												
	योजनेत्तर	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	योजनांतर्गत	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
२२१६.	गृहनिर्माण-												
	योजनेत्तर	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	योजनांतर्गत	...	...	...	...	३५	३५	...	३५	३५	...	३५	३५
	एकूण	...	...	...	...	३५	३५	...	३५	३५	...	३५	३५
२२२५.	अनुसूचित जमातीचे कल्याण-												
	योजनेत्तर	८,३५,७५,८६	...	८,३५,७५,८६	९,२७,०५,३०	...	९,२७,०५,३०	११,४७,२४,५७	...	११,४७,२४,५७	१४,२०,८५,३०	...	१४,२०,८५,३०
	योजनांतर्गत	११,५६,५१,३६	...	११,५६,५१,३६	१५,०१,४२,७३	...	१५,०१,४२,७३	१८,७६,४५,९१	...	१८,७६,४५,९१	१७,३८,५६,२३	...	१८,२२,५६,२३
	एकूण	१९,९२,२७,२२	...	१९,९२,२७,२२	२४,२८,४८,०३	...	२४,२८,४८,०३	३०,२३,७०,४८	...	३०,२३,७०,४८	३१,५९,४१,५३	...	३२,४३,४१,५३
२२३०.	कामगार व सेवा												
	योजनेत्तर	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	योजनांतर्गत	३,९०,७८	...	३,९०,७८	१५,००,००	...	१५,००,००	६,९०,९६	...	६,९०,९६	१२,५०,००	...	१२,५०,००
	एकूण	३,९०,७८	...	३,९०,७८	१५,००,००	...	१५,००,००	६,९०,९६	...	६,९०,९६	१२,५०,००	...	१२,५०,००
२२३५.	सामाजिक सुरक्षा												
	योजनेत्तर	१२,२५	...	१२,२५	१८,००	...	१८,००	३५,३५	...	३५,३५	२१,००	...	२१,००
	योजनांतर्गत	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण	१२,२५	...	१२,२५	१८,००	...	१८,००	३५,३५	...	३५,३५	२१,००	...	२१,००
२४२५.	सहकार-												
	योजनेत्तर	४२,२३,९०	...	४२,२३,९०	४७,५९,५४	...	४७,५९,५४	४७,५९,५४	...	४७,५९,५४	५३,९२,००	...	५३,९२,००
	योजनांतर्गत	१,२०,२३,७६	...	१,२०,२३,७६	१,३६,३५,००	...	१,३६,३५,००	१,३६,३५,००	...	१,३६,३५,००	६५,००,००	...	६५,००,००
	एकूण	१,६२,४७,६६	...	१,६२,४७,६६	१,८३,९४,५४	...	१,८३,९४,५४	१,८३,९४,५४	...	१,८३,९४,५४	१,१९,९२,००	...	१,१९,९२,००

विवरणपत्र ब (चालू)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
२८०१.	बीज-												
	योजनेत्तर	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	योजनांतर्गत	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
४०५९.	प्रकल्प कार्यालय इमारतीचे बांधकाम-												
	योजनेत्तर	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	योजनांतर्गत	...	१,३७,८०	१,३७,८०	...	१०,००,००	१०,००,००	...	६,७१,८१	६,७१,८१	...	१०,००,००	१०,००,००
	एकूण	...	१,३७,८०	१,३७,८०	...	१०,००,००	१०,००,००	...	६,७१,८१	६,७१,८१	...	१०,००,००	१०,००,००
४२२५.	शाळा/वरतीगृहे बांधकामे-												
	योजनेत्तर	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	योजनांतर्गत	...	२,७५,७७,७१	२,७५,७७,७१	...	४,८५,७६,९१	४,८५,७६,९१	...	४,९५,५२,७८	४,९५,५२,७८	...	३,३८,२०,५०	३,३८,२०,५०
	एकूण	...	२,७५,७७,७१	२,७५,७७,७१	...	४,८५,७६,९१	४,८५,७६,९१	...	४,९५,५२,७८	४,९५,५२,७८	...	३,३८,२०,५०	३,३८,२०,५०
४४२५.	सहकार भागभांडवल												
	योजनेत्तर	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	योजनांतर्गत	...	१७,००,००	१७,००,००	...	१७,००,००	१७,००,००	...	२०,००,००	२०,००,००	...	२०,००,००	२०,००,००
	एकूण	...	१७,००,००	१७,००,००	...	१७,००,००	१७,००,००	...	२०,००,००	२०,००,००	...	२०,००,००	२०,००,००
७६९०.	शासकीय कर्मचाऱ्यांना कर्जे												
	योजनेत्तर	१,७८,४०	...	१,७८,४०	२,८२,३०	...	२,८२,३०	५,८७,७४	...	५,८७,७४	६,४१,९२	...	६,४१,९२
	योजनांतर्गत	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण	१,७८,४०	...	१,७८,४०	२,८२,३०	...	२,८२,३०	५,८७,७४	...	५,८७,७४	६,४१,९२	...	६,४१,९२
	एकूण योजनेत्तर	८,९१,५९,९६	...	८,९१,५९,९६	९,९४,५८,९६	...	९,९४,५८,९६	१२,१५,१४,९६	...	१२,१५,१४,९६	१४,९८,५१,३१	...	१४,९८,५१,३१
	एकूण योजनांतर्गत	१२,८०,६५,९०	२,९४,१५,५१	१५,७४,८१,४१	१६,५२,७७,७३	५,१२,७७,३६	२१,६५,५४,९९	२०,१९,७१,८७	५,२२,२४,९४	२५,४१,९६,८१	१८,१६,०६,२३	४,५२,२०,८५	२२,६८,३७,०८
	एकूण-बेरीज	२१,७२,२५,८६	२,९४,१५,५१	२४,६६,४१,३७	२६,४७,३५,८९	५,१२,७७,३६	३१,६०,१३,९५	३२,३४,८६,८३	५,२२,२४,९४	३७,५७,११,७७	३३,१४,५७,५४	४,५२,२०,८५	३७,६६,७८,३९

(तीन) कार्यक्रमाच्या कार्याभाराचा सारांश व वित्तीय आवश्यकतांचे स्पष्टीकरण :

मागासवर्गीय गृहनिर्माण योजना
तक्ता क्रमांक तीन
आदिवासी उपयोजना (टीएसपी + ओटीएसपी)

(रुपये हजारपै)

अ.क्र.	जिल्हा	एकूण गृहनिर्माण संस्था	पन्नाकरण				मार्च २०१२ अखेर मंजूर केलेली रक्कम		२०१२-२०१३ मध्ये मंजूर करण्यात आलेली रक्कम		२०१२-२०१३ मध्ये मंजूर करण्यात येणारी सुधारित रक्कम		२०१२-२०१३ मध्ये मंजूर करण्यात येणारी रक्कम	
			अनुसूचित जाती	अनुसूचित जमाती	भटक्या जाती	इतर मागासवर्गीय	कर्ज	अनुदान	कर्ज	अनुदान	कर्ज	अनुदान	कर्ज	अनुदान
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१.	बृहन्मुंबई	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
२.	ठाणे	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
३.	रायगड	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
४.	रत्नागिरी	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
५.	सिंधुदुर्ग	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण-मुंबई विभाग		...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
६.	अहमदनगर	१२	...	१२	...	...	...	...	...	३५	...	३५	...	३५
७.	धुळे	२६	...	२६	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
८.	जळगाव	१२	...	१२	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
९.	नाशिक	३४	...	३४	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१०.	नंदुरवार	१७	...	१७	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण-नाशिक विभाग		१०१	...	१०१	...	...	...	...	...	३५	...	३५	...	३५
११.	पुणे	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१२.	सातारा	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१३.	सांगली	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१४.	सोलापूर	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१५.	कोल्हापूर	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण-पुणे विभाग		...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

तक्ता क्रमांक तीन (बालू)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१६.	औरंगाबाद	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१७.	परभणी	२	...	२	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१८.	हिंगोली	१	...	१	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१९.	नांदेड	१	...	१	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
२०.	उस्मानाबाद	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
२१.	जालना	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण-औरंगाबाद विभाग	४	...	४	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
२२.	दुलढाणा	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
२३.	अकोला	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
२४.	अमरावती	४	...	४	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
२५.	यदतमाळ	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण-अमरावती विभाग	४	...	४	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
२६.	नागपूर	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
२७.	बर्घा	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
२८.	भंडारा	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
२९.	गोंदिया	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
३०.	खंडपूर	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
३१.	गडचिरोली	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण-नागपूर विभाग	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण (Grand Total)	१०९	...	१०९	...	...	...	...	...	३५	...	३५	...	३५

(दोन) वित्तीय आवश्यकता

(II) Financial Requirements :

तक्ता क्रमांक दोन (टीएसपी + ओटीएसपी.)

TABLE No. II (TSP+OTSP)

(रुग्ने हजारतः/Rs. in thousand)

तपशील Particulars	प्रत्यक्ष खर्च, २०११-२०१२			अर्थसंकल्प, २०१२-२०१३			सुधारित अंदाजपत्रक, २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४		
	Actuals. 2011-2012			Budget Estimates. 2012-2013			Revised Estimates. 2012-2013			Budget Estimates. 2013-2014		
	योजनेतर Non-Plan	योजनांतर्गत Plan	एकूण Total	योजनेतर Non-Plan	योजनांतर्गत Plan	एकूण Total	योजनेतर Non-Plan	योजनांतर्गत Plan	एकूण Total	योजनेतर Non-Plan	योजनांतर्गत Plan	एकूण Total
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
(अ) कार्यपध्दती वर्गीकरण-												
(A) Activity Classification--												
(१) गृहनिर्माण संस्थाना आर्थिक सहाय्य देणे					35	35		35	35		35	35
(I) Financial Assistance to the Co-operative Housing Societies.												
एकूण Total					35	35		35	35		35	35
(ब) विषयवार वर्गीकरण-												
(B) Objectwise Classification--												
(१) गृहनिर्माण संस्थाना आर्थिक सहाय्य देणे					35	35		35	35		35	35
(I) Financial Assistance to the Co-operative Housing Societies.												
(२) आदिवासींना मंगलोरी कौले देणे												
एकूण Total					35	35		35	35		35	35
(अ) मदत-												
(a) Subsidy--												
(२) अनुसूचित जमाती												
(ii) Scheduled Tribes												
एकूण (अ) Total--(a)												
(ब) कर्ज-												
(b) Loans--												
(२) अनुसूचित जमाती												
(ii) Scheduled Tribes												
(क) आर्थिक तरतूद-												
(c) Source of Finance--												
मागणी क्रमांक-प्रमुख शीर्ष-												
Demand No.--Major Heads--												
२४२५-सहकार												
2425-Co-operation												
एकूण स्थूल Total Gross												
वजा वसुली Deduct--Recoveries												
एकूण निव्वळ Total Net												

तक्ता एक
TABLE I

(रुपये हजारों/Rs. in thousand)

अ क्र.	तपशील	प्रत्यक्ष खर्च २०११-२०१२			अर्थसंकल्प २०१२-२०१३			सुधारित अंदाज २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प २०१३-२०१४			
		योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	
(अ) कार्यपध्दती वर्गीकरण-														
१.	शैक्षणिक योजना	८,०४,५४,७०	९,६६,७९,२४	१७,७१,३३,९४	८,९९,४२,८६	१३,३९,१७,९९	२२,३०,६०,८५	१०,८९,६९,९९	१७,०६,६३,८८	२७,९६,२५,०७	१३,७७,४५,८६	१३,८५,८६,६९	२७,६३,३२,४७	
२.	इतर योजना	१२,२५	२,४९,४९,६४	२,४९,५३,८९	१८,००	३,२४,४९,९९	३,२४,५९,९९	३५,३५	२,९५,९९,४९	२,९६,२६,७६	२९,००	४,२७,८६,५९	४,२८,०७,५९	
	एकूण-(अ)	८,०४,६६,९५	१२,०८,२०,८८	२०,१२,८७,८३	८,९९,६०,८६	१६,६३,५९,९०	२५,५५,१९,९६	१०,८९,९६,५४	२०,०२,५५,२९	३०,९२,५९,८३	१३,७७,६६,८६	१८,१३,७३,२०	३१,९९,४०,०६	
(ब) विषयवार वर्गीकरण-														
(१) शैक्षणिक योजना-														
१.	भारत सरकारच्या मंत्रीकोत्तर शिष्यवृत्त्या	...	१,२३,१२,४०	१,२३,१२,४०	...	१,६०,००,००	१,६०,००,००	...	१,८९,९८,७९	१,८९,९८,७९	...	३०,००,००	३०,००,००	
२.	औ. प्र. संस्थातील प्रशिक्षणार्थ्यांना विद्यावेतन	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
३.	शिक्षण फी, परीक्षा फी, शिष्यवृत्त्या	४,६२,३८	४,७९,८४	९,४२,२२	६,६५,००	८,४८,४८	१५,१३,४८	८,५५,०५	८,४८,४८	१७,०३,५३	८,७५,७६	४,७९,८०	१३,५५,५६	
४.	आश्रमशाळा समुह/बांधकाम	३,८५,२७,५९	३,९८,७४,६०	७,०४,०२,१९	४,९५,५०,८८	३,९६,९५,७०	८,९९,६६,५८	४,८५,३९,७९	६,०९,३८,००	१०,९४,६९,७९	६,७५,००,५२	४,९२,९९,४५	१०,८७,९९,५७	
५.	शासकीय महाविद्यालय	...	११,०८,६९	११,०८,६९	...	१८,२४,२९	१८,२४,२९	...	१८,२४,२९	१८,२४,२९	...	२९,९५,३९	२९,९५,३९	
६.	शासकीय इंग्रजी शाळा	...	४,९५,६३	४,९५,६३	...	८,००,००	८,००,००	...	५,९६,७७	५,९६,७७	...	२०,००,००	२०,००,००	
७.	संगणक प्रशिक्षण	...	३,७४,२८	३,७४,२८	...	७,३९,९२	७,३९,९२	...	७,३९,९२	७,३९,९२	...	६,०८,४२	६,०८,४२	
८.	एकरज्य शाळा सुरु करणे	...	७,४९,७०	७,४९,७०	...	१०,००,००	१०,००,००	...	१०,००,००	१०,००,००	...	५,००,००	५,००,००	
९.	शासकीय वसतीगृह/बांधकाम	४७,८४,३०	१,६८,४३,९७	२,१६,२८,२७	६०,८३,७६	२,५५,६०,२४	३,१६,४४,००	९३,६६,२०	३,८६,२८,५५	४,७९,९४,३५	१,७९,९९,९८	३,३३,६९,९२	५,१५,६९,९०	
१०.	अनुदानित आश्रमशाळा	३,६६,२७,६२	९८,९९,७९	४,६४,३९,३३	४,७७,६०,३७	१,३२,६४,८६	५,४०,२५,२३	५,००,९९,७३	१,३२,६४,८६	६,३३,५६,५९	५,२०,२४,८८	१,३३,७९,७९	७,१४,००,३३	
११.	जिल्हा परिषदांना अनुदाने (सहायक अनुदान) ४८,३७	१७,६५	६६,०२	७७,०७	१,९८,९५	२,७५,२२	९४,९९	१,९८,९५	२,९२,३४	१,०३,९२	७,९९,६६	८,२३,७८		
१२.	निर्वाह भत्ता	४,५२	२,५८,६९	२,६३,२१	५,७८	६,९५,३७	७,०१,९५	२२,२३	६,९५,३७	७,१७,६०	४२,००	५,३९,९०	५,८७,९०	
१३.	मोटर वाहन चालक प्रशिक्षण	...	३६,६५	३६,६५	...	५०,००	५०,००	...	४०,००	४०,००	...	७०,००	७०,००	
१४.	गारा / मनु. आश्रमशाळेत बक्षिरा योजना	...	२९,९९	२९,९९	...	३५,००	३५,००	...	३३,९०	३३,९०	...	४०,००	४०,००	
१५.	१०/१२ वी गुणवत्ताप्राप्त विद्यार्थ्यांना वि.प्रो.यो.	...	३०,५५	३०,५५	...	३५,००	३५,००	...	३५,२५	३५,२५	...	४०,००	४०,००	
१६.	सुवर्ण महोत्सवी शिष्यवृत्ती	...	१,५२,७२,७८	१,५२,७२,७८	...	२,९८,४०,०४	२,९८,४०,०४	...	२,०५,२०,०८	२,०५,२०,०८	...	२,०३,६८,८५	२,०३,६८,८५	
१७.	वैद्यकीय ताराम शिक्षण शिष्यवृत्ती	...	२२,०५,६२	२२,०५,६२	...	२४,००,००	२४,००,००	...	३९,६७,९०	३९,६७,९०	...	२७,००,००	२७,००,००	
१८.	८ वी ते १० वी विकलांग शिष्यवृत्ती	...	१२,७३	१२,७३	...	३६,७४	३६,७४	...	३६,७४	३६,७४	...	३५,५७	३५,५७	

१९. कावसाय प्रशिक्षण केंद्र	...	२,७०.९८	२,७०.९८	...	५.००.००	५.००.००	...	३,३०.३८	३,३०.३८	...	५.००.००	५.००.००
२०. परदेशी शिष्यवृत्ती	...	५९.२७	५९.२७	...	२.५०.००	२.५०.००	...	२.५०.००	२.५०.००	...	२.००.००	२.००.००
२१. सैनिकी शाळांत आदि. विद्यार्थ्यांची तुकडी सुरु करणे	...	८,३५.४७	८,३५.४७	...	१०.००.००	१०.००.००	...	१५.९८.७१	१५.९८.७१	...	१८.००.००	१८.००.००
२२. सैनिकी शाळांत आदि. विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती	...	...	...	...	५.००	५.००	...	५.००	५.००	...	५.००	५.००
२३. सैनिकी शाळांत आदि. विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती	...	२८.९०	२८.९०	...	...	...	...	...	...	...	९७.००	९७.००
२४. विद्यार्थ्यांच्या गुणवत्तेत वाढ करणे	...	३,८४.२८	३,८४.२८	...	६.००.००	६.००.००	...	५.७४.१६	५.७४.१६	...	६,५०.००	६,५०.००
२५. नागार्कित शाळेत प्रवेश	...	१८,८१.४३	१८,८१.४३	...	३४.००.००	३४.००.००	...	३४.६६.४७	३४.६६.४७	...	३८.००.००	३८.००.००
२६. भूसंपादन	...	१३,१३.९५	१३,१३.९५	...	३०.००.००	३०.००.००	...	२६.९९.११	२६.९९.११	...	३०.००.००	३०.००.००
२७. पुस्तक पेढा योजना	...	...	...	...	...	...	...	५०.५४	५०.५४	...	२५.००	२५.००
२८. सेवान्तरित प्रशिक्षण	...	७८.३६	७८.३६	...	२.२०.००	२.२०.००	...	२.०७.६६	२.०७.६६	...	२.५०.००	२.५०.००

एकूण (१) शैक्षणिक योजना- ८,०४,५४.७० ९,६६,७९.२४ १७,७१.३३.९४ ८,९१,४२.८६ १३,३९,१७.९९ २२,३०,६०.८५ १०,८९,६१,१९ १७,०६,६३.८८ २७,९६,२५.०७ १३,७७,४५.८६ १३,८५,८६.६१ २७,६३,३२.४७

(२) इतर योजना-

१. टेक्सिलगन विमा योजना	१२.२५	...	१२.२५	१८.००	...	१८.००	३५.३५	...	३५.३५	२१.००	...	२१.००
२. कन्यादान योजना	...	९.५०.३६	९.५०.३६	...	२०.००.००	२०.००.००	...	१६.९९.५८	१६.९९.५८	...	२०.००.००	२०.००.००
३. महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळाला अनुदान	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	८४.००.००	८४.००.००
४. आदिम जमातीच्या विकासासाठी कें. क्षेत्र यो	...	१७.०६.८०	१७.०६.८०	...	४०.९८.००	४०.९८.००	...	४०.९८.००	४०.९८.००	...	४०.९८.००	४०.९८.००
५. गोंडवाना वस्तुसंग्रहालय	...	...	...	...	१.००	१.००	...	१.००	१.००	...	१.००	१.००
६. टक्कर ब्राप्पा आदिवासी वस्ती सुधारणा	...	२,०५,९२.१६	२,०५,९२.१६	...	२,२६,०२.८७	२,२६,०२.८७	...	२,२६,०२.८७	२,२६,०२.८७	...	२,४५,२३.५९	२,४५,२३.५९
७. आश्रमशाळांना पाणी पुरवठा	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
८. नक्षलवाद्यांना गावबंदी गावांना प्रोत्साहन	...	...	...	...	१.००.००	१.००.००	...	१.००.००	१.००.००	...	३.००	३.००
९. माहिती घ प्रसिध्दी	...	८.४८.००	८.४८.००	...	१०.००.००	१०.००.००	...	१०.०३.००	१०.०३.००	...	१२.००.००	१२.००.००
१०. समाज मंदिराचे बांधकाम	...	४४.३२	४४.३२	...	२६.३९.२४	२६.३९.२४	...	८६.९६	८६.९६	...	२५.६९.००	२५.६९.००

एकूण (२) इतर योजना- १२.२५ २,४१,४९.६४ २,४१,५३.८९ १८.०० ३,२४,४१.११ ३,२४,५९.११ ३५.३५ २,९५,९९.४१ २,९६,२६.७६ २१.०० ४,२७,८६.५९ ४,२०,०९.५९

एकूण एकंदर- ८,०४,६६,९५ १२,०८,२०,८८ २०,१२,८७,८३ ८,९१,६०,८६ १६,६३,५९.१० २५,५५,१९.९६ १०,८९,९६,५४ २०,०२,५५,२९ ३०,९२,५९.८३ १३,७७,६६.८६ १८,१३,७३.२० ३९,९१,४०.०६

आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१

आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे येथे १ मे १९६२ साली स्थापन करण्यात आली आहे. संस्थेमार्फत खालील प्रकल्प हाती घेणेत येतात—

- (१) शासनाचे विविध विकास कार्यक्रम/योजनांचा राज्यातील आदिवासी जिकमनावावर होणारा परिणाम अभ्यासण्यासाठी संस्थेमार्फत मूल्यमापन अभ्यास/प्रकल्प हाती घेण्यात येतात. मूल्यमापन/संशोधनाकरीता विषयाची निवड खालील प्राधान्यानुसार करण्यात येते.
  - (अ) केंद्र शासनाने सुचविलेले विषय;
  - (ब) राज्य शासनाने सुचविलेले विषय;
  - (क) शासनेच्या नियामक मंडळाने निवडलेले विषय.
- (२) १९७० सातवापसून संस्थेमार्फत रोवांतर्गत प्रशिक्षण कार्यक्रम चालविण्यात येत आहेत. या रोवांतर्गत प्रशिक्षण कार्यात गावे हेतु व उदरेक खालीलप्रमाणे आहे.
  - (अ) आदिवासींच्या कल्याणाकरीता असलेल्या विविध योजना परिणामकारकरित्या राबविण्यासाठी प्रशिक्षणार्थींच्या आनामध्ये नृणात्मक भर टाकणे.
  - (ब) प्रशिक्षणार्थींच्या प्रशासकीय कामकाजातील ज्ञानात भर घालणे.
  - (क) आदिवासी आश्रमशाळेतील शिक्षकांच्या शिकविण्याच्या पद्धती व कौशल्यात गुणात्वाकदृष्ट्या भर टाकणे. जेणेकरून विविध शिकविण्याच्या पद्धतीत सुधारणा होईल.
  - (ड) आश्रमशाळेतील मुख्याध्यापक व वसतिगृहातील अधीक्षकांचे बौद्धिक कौशल्य वाढविणे.
  - (ई) राज्यातील आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील आदिवासी युवकांसाठी महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग व इतर स्पर्धा परीक्षांच्या तयारीसाठी विशेष प्रशिक्षण शिविरांचे आयोजन संस्थेमार्फत केले जाते.
- (३) राज्यातील आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील युवकांसाठी नेतृत्व प्रशिक्षण शिविरांचे आयोजन संस्थेमार्फत करण्यात येते.
- (४) आदिवासी कुटुंबांच्या सामाजिक/आर्थिक परिस्थितीबाबत संख्यात्मक माहिती गोळा करणे, नकाशे तयार करणे याबाबतची कामे एकात्मिक क्षेत्र विकास कार्यक्रम कक्षामार्फत चालते.
- (५) संस्थेमध्ये सांस्कृतिक विभाग अस्तून या विभागामार्फत आदिवासी नृत्यकला स्पर्धा, आदिवासी कला व हस्तकला प्रदर्शन तसेच वारली चित्रकला स्पर्धांचे आयोजन करण्यात येते.
- (६) सांस्कृतिक विभागाकडून आदिवासींचे जीवन व विकास या विषयांवर माहितीपटांचे निर्माण करण्यात येते.
- (७) आदिवासींच्या दुर्मिळ संस्कृतिचे जतन संवर्धन, उन्नेजनासाठी संस्थेत आदिवासी सांस्कृतिक संग्रहालय निर्माण करण्यात आलेले आहे.
- (८) आदिवासींच्या अनुसूचित जमातीची प्रमाणपत्रे तपासण्याकरीता या संस्थेच्या अधिपत्याखाली आठ तपासणी समित्या कार्यरत आहेत.

आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे यांच्या कार्यालयाच्या आस्थापनेवरील पदे

अ. क्र.	पदनाम	वेतनश्रेणी	ग्रेड वेतन	पदांची संख्या
१.	आयुक्त	३७४००-६७०००	१,००००	१
२.	सहसंचालक	३७४००-६७०००	१,००००	१
३.	सहसंचालक/सहआयुक्त	१५,६००-३९,१००	७,६००	८
४.	उपसंचालक (संशोधन)	१५,६००-३९,१००	६,६००	८
५.	विधी अधिकारी	१५,६००-३९,१००	६,६००	३
६.	उपसंचालक (एकेविका)	१५,६००-३९,१००	६,६००	१
७.	वरिष्ठ संशोधन अधिकारी	१५,६००-३९,१००	५,४००	८
८.	पोलीस उपअधीक्षक	१५,६००-३९,१००	५,४००	८
९.	संशोधन अधिकारी	९,३००-३४,८००	४,४००	१९
१०.	अधिव्याख्याता	९,३००-३४,८००	४,४००	२
११.	प्रशासकीय अधिकारी	९,३००-३४,८००	४,४००	१
१२.	लेखाधिकारी	९,३००-३४,८००	४,४००	१
१३.	सांख्यिकी अधिकारी	९,३००-३४,८००	४,४००	१
१४.	संग्रहालय अभिरक्षी	९,३००-३४,८००	४,४००	१
१५.	पोलीस निरीक्षक	९,३००-३४,८००	५,०००	३८
१६.	उच्चश्रेणी लघुलेखक	९,३००-३४,८००	४,४००	२
१७.	कार्यालय अधीक्षक	९,३००-३४,८००	४,३००	१
१८.	कनिष्ठ प्रशासकीय अधिकारी	९,३००-३४,८००	४,३००	८
१९.	संशोधन सहायक	९,३००-३४,८००	४,३००	१४
२०.	सांस्कृतिक अधिकारी	९,३००-३४,८००	४,३००	१
२१.	निम्नश्रेणी लघुलेखक	९,३००-३४,८००	४,३००	१२
२२.	सांख्यिकी सहायक (वरिष्ठ)	९,३००-३४,८००	४,२००	१
२३.	मुख्य लिपिक	९,३००-३४,८००	४,२००	१
२४.	कॅमेरामन-कम-प्रोजेक्टर ऑपरेटर	५,२००-२०,२००	२,८००	१
२५.	कलाकार-तथा-शिल्पकार	५,२००-२०,२००	२,४००	१
२६.	वरिष्ठ लिपिक	५,२००-२०,२००	२,४००	२
२७.	सांख्यिकी सहायक (कनिष्ठ)	५,२००-२०,२००	२,४००	६
२८.	अन्वेषक (वरिष्ठ)	५,२००-२०,२००	२,४००	४
२९.	लघुटंकलेखक	५,२००-२०,२००	२,४००	९
३०.	सहायक ग्रंथपाल	५,२००-२०,२००	२,०००	१
३१.	कनिष्ठ लिपिक	५,२००-२०,२००	१,९००	१
३२.	लिपिक-तथा-टंकलेखक	५,२००-२०,२००	१,९००	३१
३३.	अन्वेषक (कनिष्ठ)	५,२००-२०,२००	१,९००	४
३४.	पोलीस शिपाई	५,२००-२०,२००	२,०००	३८
३५.	टंकलेखक	५,२००-२०,२००	१,९००	१
३६.	वाहन चालक	५,२००-२०,२००	१,९००	८
३७.	नाईक	४,४४०-७,४४०	१,६००	१
३८.	शिपाई	४,४४०-७,४४०	१,३००	२२
४९.	गॅलरी अटेंडंट	४,४४०-७,४४०	१,३००	१
४०.	अटेंडंट	४,४४०-७,४४०	१,३००	१
४१.	पहारेकरी	४,४४०-७,४४०	१,३००	२
४२.	सफाई कामगार	४,४४०-७,४४०	१,३००	१
			एकूण पदे	२७६
			भरलेली पदे	२३६
			रिक्त पदे	४०

तक्ता १

TABLE I

(रुपये हजारांत)
(Rupees in Thousands)

अ. क्र. Sr. No.	तपशील Particulars	प्रत्यक्ष, २०१०-२०११ Actuals, 2010-2011			अर्थसंकल्प, २०११-२०१२ Budget Estimates, 2011-2012			सुधारित अंदाज, २०११-२०१२ Revised Estimates, 2011-2012			अर्थसंकल्प, २०१२-२०१३ Budget Estimates, 2012-2013			शेरा Remarks
		योजनेतर Non-Plan	योजनांतर्गत Plan	एकूण Total	योजनेतर Non-Plan	योजनांतर्गत Plan	एकूण Total	योजनेतर Non-Plan	योजनांतर्गत Plan	एकूण Total	योजनेतर Non-Plan	योजनांतर्गत Plan	एकूण Total	
		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
(अ)	कार्यालयाचे वर्गीकरण-													
(A)	Activity classification--													
	आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था Tribal Research and Training Institute...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण रक्कम Total--Gross	19309	85339	104648	21505	134600	156105	22764	108956	131720	28994	491092	520086	
	वजा-वसुली Deduct--Recoveries	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	निव्वळ रक्कम Total--Net	19309	85339	104648	21505	134600	156105	22764	108956	131720	28994	491092	520086	

(ब१) उद्देशीय वर्गीकरण लेखाशिर्ष-१३०१

(B1) Objective classification--1301

	वेतन	...	13005	...	13005	14326	...	14326	15631	...	15631	19190	...	19190
1.	Salaries	...	13005	...	13005	14326	...	14326	15631	...	15631	19190	...	19190
	प्रवास खर्च	...	279	...	279	300	...	300	300	...	300	350	...	350
2.	Travel expenses	...	279	...	279	300	...	300	300	...	300	350	...	350
	कार्यालयीन खर्च	...	340	...	340	357	...	357	400	...	400	400	...	400
3.	Office expenses	...	340	...	340	357	...	357	400	...	400	400	...	400
	दूरध्वनी, पाणी, वीज इ.	...	99	...	99	150	...	150	150	...	150	200	...	200
4.	Telephone, Water, Electry, etc.	...	99	...	99	150	...	150	150	...	150	200	...	200
	विशेष सेवाप्रदाने	...	58	...	58	200	...	200	100	...	100	100	...	100
5.	Professional and special services	...	58	...	58	200	...	200	100	...	100	100	...	100
	शिष्यवृत्ती आणि विद्यावेलन	...	...	...	...	14	...	14	...	...	...	90	...	90
6.	Scholarships and Stipends	...	...	...	...	14	...	14	...	...	...	90	...	90
	भाडे, पट्टी व कर	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
7.	Rent, rates and taxes	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	प्रकाशने, जाहिरात	...	30	...	30	20	...	20	20	...	20	20	...	20
8.	Publication and Advt.	...	30	...	30	20	...	20	20	...	20	20	...	20
	प्रट्रोल, तेल, वंगण	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
9.	Petrol, Oil, Lubricant	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	इतर खर्च व मजुरी	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
10.	Other charges, and Wages	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

तक्ता १-(चालू)
TABLE I--(Contd.)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
अतिकालीक भत्ता													
11. OT. Allowance	...	1	...	1	10	...	10	10	...	10	15	...	15
साधन सामुग्री													
12. Resourse of Materials	...	...	...	...	...	...	...	...	...	600	...	600	...
एकूण रक्कम													
Total--Gross	...	13812	...	13812	15377	...	15377	16611	...	16611	20965	...	20965
वजा--वसुली													
Deduct--Recoveries	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
निव्वळ रक्कम													
Total--Net	...	13812	...	13812	15377	...	15377	16611	...	16611	20965	...	20965

(ब २) उद्देशीय वर्गीकरण लेखाशिर्ष-१०५२

B 2. Objective classification--1052

वेतन													
1. Salaries	...	5298	...	5298	5882	...	5882	5802	...	5802	7574	...	7574
प्रवास खर्च													
2. Travel expenses	...	59	...	59	95	...	95	65	...	65	95	...	95
कार्यालयीन खर्च													
3. Office expenses	...	82	...	82	86	...	86	136	...	136	150	...	150
दूरध्वनी, पाणी, वीज इ.													
4. Telephone, Water, Electry, etc.	...	48	...	48	55	...	55	55	...	55	100	...	100
विशेष सेवाप्रदाने													
5. Professional and special services	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
शिष्यवृत्ती आणि विद्यावेतन													
6. Scholarships and Stipends	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
भाडे, पट्टी व कर													
7. Rent, rates and taxes	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
प्रकाशने, जाहिरात													
8. Publication and Advt.	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
प्रट्रोल, तेल, वंगण													
9. Petrol, Oil, Lubricant	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
इतर खर्च व मजुरी													
10. Other charges, and Wages	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
अतिकालीक भत्ता													
11. OT. Allowance	...	10	...	10	10	...	10	10	...	10	10	...	10

तक्ता १-(चालू)
TABLE I--(Contd.)

	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
साधन सामुग्री 12. Resource of Materials	...	...	...	...	...	...	85	...	85	100	...	100	
एकूण रक्कम Total--Gross	5497	...	5497	6128	...	6128	6153	...	6153	8029	...	8029	
वजा-वसुली Deduct--Recoveries	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
निव्वळ रक्कम Total--Net	5497	...	5497	6128	...	6128	6153	...	6153	8029	...	8029	

(ब ३) २२२५-४९२२ अनुसूचित जाती, जमाती व इतर
मागासवर्गीयांचे कल्याण मागणी क्र.टी-५

वेतन 1. Salaries	...	65731	65731	...	70031	70031	...	75274	75274	...	79898	79898	
प्रवास खर्च 2. Travel expenses	...	1489	1489	...	2770	2770	...	1945	1945	...	2277	2277	
कार्यालयीन खर्च 3. Office expenses	...	7812	7812	...	13217	13217	...	15117	15117	...	12361	12361	
दूरध्वनी, पाणी, वीज इ. 4. Telephone, Water, Electry. etc.	...	823	823	...	2399	2399	...	2399	2399	...	1667	1667	
विशेष सेवाप्रदाने 5. Professional and special services	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	100	100	
शिष्यवृत्ती आणि विद्यावेतन 6. Scholarships and Stipends	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
भाडे, पट्टी व कर 7. Rent, rates and taxes	...	1242	1242	...	1342	1342	...	1342	1342	...	1505	1505	
प्रकाशने, जाहिरात 8. Publication and Advt.	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
प्रट्रोल, तेल, वंगण 9. Petrol, Oil, Lubricant	...	686	686	...	1380	1380	...	1380	1380	...	870	870	
इतर खर्च व मजुरी 10. Other charges. and Wages	...	744	744	...	1305	1305	...	1010	1010	...	2247	2247	
अतिकालीक भत्ता 11. OI Allowance	...	...	...	...	...	...	...	52	52	...	75	75	

तक्ता १-(चालू)
TABLE I--(Contd)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
साधन सामग्री 12. Resource of Materials	...	...	678	678	...	1450	1450	...	2540	2540	...	2920	2920
एकूण रक्कम Total--Gross	...	...	79205	79205	...	93894	93894	...	101059	101059	...	103920	103920
वजा-वसुली Deduct--Recoveries	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
निव्वळ रक्कम Total--Net	...	...	79205	79205	...	93894	93894	...	101059	101059	...	103920	103920
(क) वित्तीय साधने- (C) Source of Finance--	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
३ एकूण रक्कम (२२२५ २६५८) & 8 Total Gross (2225 1867)	...	...	3067	3067	...	10706	10706	...	1767	1767	...	193636	193636
५ आश्रमशाळा शिक्षक सेवाअर्गल प्रशिक्षण कार्यक्रम ३९९५	...	...	3067	3067	...	10000	10000	...	6130	6130	...	193536	193536
एकूण रक्कम Total--Gross	...	...	6134	6134	...	40706	40706	...	7897	7897	...	387172	387172
वजा-वसुली Deduct--Recoveries	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
निव्वळ रक्कम Total--Net	...	...	6134	6134	...	40706	40706	...	7897	7897	...	387172	387172

आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्थेचा रचनात्मक आराखडा

आयुक्त-१

१. आस्थापना	५. लेखा नियोजन व अंदाजपत्रक	८. संशोधन	११. तपासणी समिती नाशिक	१३. तपासणी समिती नागपूर	१५. तपासणी समिती औरंगाबाद
प्रशासकीय अधिकारी १	लेखाधिकारी १	संशोधन अधिकारी १	उपसंचालक (सं.) १	उपसंचालक (सं.) १	उपसंचालक (सं.) १
अधीक्षक १		संशोधन सहायक १	वरिष्ठ संशोधन अधिकारी १	वरिष्ठ संशोधन अधिकारी १	विधी अधिकारी १
लघुलेखक (उच्चश्रेणी) १		लघुलेखक (उच्चश्रेणी) १	पोलीस उपअधीक्षक १	विधी अधिकारी १	वरिष्ठ संशोधन अधिकारी १
मुख्य लिपिक १		सांख्यिकी सहायक (व) १	संशोधन अधिकारी २	पोलीस उपअधीक्षक १	पोलीस उपअधीक्षक १
वरिष्ठ लिपिक १	६. एकात्मिक क्षेत्र विकास कार्यक्रम	अन्वेषक (व) १	संशोधन सहायक १	संशोधन अधिकारी २	संशोधन अधिकारी २
कनिष्ठ लिपिक १		अन्वेषक (क) २	कनिष्ठ प्रशासकीय अधि. १	संशोधन सहायक १	संशोधन सहायक १
टंकलेखक १		लिपिक-टंकलेखक १	पोलीस निरीक्षक ६	कनिष्ठ प्रशासकीय अधि. १	कनिष्ठ प्रशासकीय अधि. १
वाहन चालक १	उपसंचालक (एकेडमिक) १		लघुलेखक (नि.श्रे.) १	पोलीस निरीक्षक ६	पोलीस निरीक्षक ४
	संशोधन अधिकारी २		लघुटंकलेखक १	लघुलेखक (नि.श्रे.) १	लघुलेखक (उच्च श्रे.) १
	संशोधन सहायक २		लिपिक टंकलेखक ४	लघुटंकलेखक १	लघुटंकलेखक १
	लघुटंकलेखक १		वाहन चालक २	लिपिक टंकलेखक ४	लिपिक टंकलेखक ३
	अन्वेषक (व.) १	९. डाटा बँक	पोलीस शिपाई ५	वाहन चालक २	लिपिक टंकलेखक ३
	अन्वेषक (क.) १		शिपाई १	पोलीस शिपाई ५	पोलीस शिपाई ५
	आरेखक १	सांख्यिकी अधिकारी १	१२. तपासणी समिती पुणे	शिपाई २	शिपाई २
	वाहन चालक १	संशोधन सहायक २	उपसंचालक (सं.) १	१४. तपासणी समिती ठाणे	१६. तपासणी समिती अमरावती
		सांख्यिकी सहायक ३	विधी अधिकारी १	उपसंचालक (सं.) १	उपसंचालक (सं.) १
		लघुटंकलेखक १	वरिष्ठ संशोधन अधिकारी १	वरिष्ठ संशोधन अधिकारी १	वरिष्ठ संशोधन अधिकारी १
		अन्वेषक (क) १	पोलीस उपअधीक्षक १	पोलीस उपअधीक्षक १	पोलीस उपअधीक्षक १
			संशोधन अधिकारी १	संशोधन अधिकारी २	संशोधन अधिकारी २
			संशोधन सहायक १	संशोधन सहायक १	संशोधन सहायक १
			कनिष्ठ प्रशासकीय अधि. १	कनिष्ठ प्रशासकीय अधि. १	कनिष्ठ प्रशासकीय अधि. १
			पोलीस निरीक्षक ६	पोलीस निरीक्षक ४	पोलीस निरीक्षक ४
			लघुलेखक (नि.श्रे.) १	लघुलेखक (नि.श्रे.) १	लघुलेखक (नि.श्रे.) १
			लघुटंकलेखक १	लघुटंकलेखक १	लघुटंकलेखक १
			लिपिक टंकलेखक ३	लिपिक टंकलेखक ३	लिपिक टंकलेखक ४
			वाहन चालक १	पोलीस शिपाई ५	पोलीस शिपाई ५
			पोलीस शिपाई ५	शिपाई १	शिपाई १
३. प्रशिक्षण	७. मूल्यांकन व सनियंत्रण	१०. सभा आणि ग्रंथालय			
अधिव्याख्याता २	सहसंचालक १				
वरिष्ठ लिपिक १	संशोधन अधिकारी १				
वाहन चालक १	संशोधन सहायक १				
४. संग्रहालय	सांख्यिकी सहायक (क) ३				
अभिरक्षी १	लघुटंकलेखक १				
कलाकार तथा शिल्पकार १	अन्वेषक (व.) २				
	अन्वेषक (क.) २				

कार्यक्रम अंदाजपत्रक २०१३-२०१४

१. आदिवासी संस्कृति, कला व जीवनावर आधारित लघुपट निर्मिती :-

आदिवासी पारंपरिक संस्कृति व कला यांचे जतन व संवर्धन करण्यासाठी सन १९८१ पासून दरवर्षी लघुपटांची निर्मिती करण्यात येते. सदरचे लघुपट संग्रहालयास भेट देण्याच्या देशी/विदेशी पर्यटकांना तसेच शाळा/महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक माध्यम म्हणून उपयुक्त असल्याने दाखविण्यात येतात. लघुपट दाखविण्याची व्यवस्था संस्थेकडे उपलब्ध आहे. आदिवासी जमातीबद्दल अधिक माहिती सदर लघुपटांमुळे पर्यटकांना मिळते. सन २०१२-२०१३ पर्यंत संस्थेकडून आदिवासी जमातींवर एकूण ९० लघुपटांची निर्मिती करण्यात आलेली आहे.

पुढील वर्षी सन २०१२-२०१३ मध्ये एकूण आठ लघुपट तयार करण्याचे उद्दिष्ट असून, त्यासाठी रु. ३०.०० लाख एवढी तरतूद प्रस्तावित करण्यात येत आहे.

२. राज्यस्तरीय आदिवासी हस्तकला प्रदर्शन योजना :-

आदिवासी हस्तकलेला उत्तेजन मिळावे, त्यांच्या उत्पादित कलाकृतींना बाजारपेठ मिळावी. शहरी भागातील लोकांना आदिवासी कला व संस्कृतिची ओळख व्हावी, यासाठी संस्थेकडून दरवर्षी ५ दिवसांचे राज्यस्तरीय आदिवासी हस्तकला प्रदर्शनाचे आयोजन करण्यात येते. महाराष्ट्राच्या विविध भागातील आदिवासी हस्तकला कारागीरांना निमंत्रित करण्यात येते. त्यांच्या कलाकृती व वस्तू विक्रीकरीता स्टॉल उपलब्ध करून देण्यात येतात. सहभागी आदिवासी कारागीरांना मानधन, प्रवासखर्च देऊन निवास, भोजनासह व्यवस्थापनाचा संपूर्ण खर्च संस्थेकडून करण्यात येतो.

सन २०१२-२०१३ मध्ये दि. ७-१-२०१३ ते ११-१-२०१३ या कालावधीत आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे येथे कार्यालयाच्या आवारात प्रदर्शन आयोजित करण्यात आले आहे. या प्रदर्शनासाठी ५१ आदिवासी हस्तकला कलाकार उपस्थित होते व त्यासाठी रु. १.६० लाख इतका खर्च अपेक्षित आहे.

प्रदर्शनाच्या अनुषंगिक बाबींच्या किमतीत भरीव वाढ झाल्यामुळे संस्थेने वाढीव तरतूद मिळणेबाबत शासनास प्रस्ताव सादर केलेला आहे. करीता पुढील वर्षी सन २०१३-२०१४ मध्ये सदर प्रदर्शन आयोजनासाठी रु. १८.९. लाख एवढी तरतूद प्रस्तावित करण्यात आलेली आहे.

३. आदिवासी पारंपरिक नृत्यस्पर्धा :-

सन २०१२-२०१३ मध्ये आदिवासी पारंपरिक नृत्य स्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले नाही. आदिवासी पारंपरिक नृत्य स्पर्धेसाठी नृत्यस्पर्धेतील कलाकारांना देण्यात येणारे अत्यल्प मानधन व प्रवासभत्ता यामुळे नृत्यस्पर्धेत फारसा प्रतिसाद मिळत नाही. त्यासाठी वाढीव दराचा रु. ५८,४९,८६० चा प्रस्ताव शासनास सादर करण्यात आलेला आहे.

४. वारली चित्रकला स्पर्धा :-

वारली चित्रकलेस प्रोत्साहन मिळावे याकरीता ही स्पर्धा फक्त ठाणे जिल्ह्यातील वारली व मल्हार कोळी जमातीच्या प्रौढ कलाकार व शालेय विद्यार्थ्यांसाठी दरवर्षी आयोजित करण्यात येते. विजेत्यांना रोख बक्षिसे गुणानुक्रमे देण्यात येतात. त्यामुळे या पारंपरिक आदिवासी चित्रकलेला उत्तेजन व वाव मिळतो.

तसेच सन २०१२-२०१३ मध्ये वारली चित्रकला स्पर्धा पोस्ट बेसिक आश्रमशाळा कऱ्हे, जि. ठाणे येथे आयोजित करण्यात येत आहे.

५. आदिवासी सांस्कृतिक संग्रहालय :-

आदिवासी सांस्कृतिक संग्रहालय १९६५ साली निर्माण करण्यात आलेले आहे. महाराष्ट्रातील आदिवासी संस्कृतिचे दर्शन घडविणाऱ्या भौत्यवान व दुर्मिळ वस्तूंचा संग्रह येथे करण्यात आलेला आहे. संग्रहालय पाहण्यासाठी पुणे दर्शन आरामबसने पर्यटक, देशी/विदेशी पर्यटक शालेय व महाविद्यालयीन विद्यार्थी भेट देतात. अशाप्रकारे शैक्षणिक माध्यम म्हणून संग्रहालय दर्शकांना उपयोगी पडते.

सन २०१२-२०१३ मध्ये संग्रहालय देखभालीसाठी रु. २०,००,००० एवढी तरतूद प्रस्तावित करण्यात येत आहे.

६. ग्रंथालय :-

आदिवासी संशोधन संस्थेच्या कामकाजाला प्रत्यक्ष मदत व्हावी या उद्देशाने सन १९७९ सालापासून स्वतंत्र ग्रंथालय सुरु करण्यात आले आहे. हे ग्रंथालय संदर्भ ग्रंथालय आहे. या ग्रंथालयात संशोधनासाठी वेगवेगळ्या ठिकाणचे संशोधक आदिवासींच्या संस्कृती संबंधाने त्यांच्या चालीरितीच्या पध्दतीकरिता त्यांच्या आर्थिक व शैक्षणिक गोष्टींमध्ये झालेल्या बदलासंबंधी माहती घेण्यासाठी व अभ्यास करण्याकरिता येथे येतात. त्याचप्रमाणे संस्थेच्या दैनंदिन कामकाजासाठी अनुसुधित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समित्यांच्या संदर्भासाठी व प्रशिक्षणासाठी येणाऱ्या प्रशिक्षणार्थींना या ग्रंथालयाचा उपयोग होत असतो. या ग्रंथालयात ज्ञानकोष, विश्वकोष, संस्कृतिकोष, जनगणना ग्रंथ, गॅझेटियर इ. दुर्मिळ ग्रंथ संपदा असून, यात विविध विषयांची पुस्तके, सरकारी व निसरकारी, केंद्र शासन व वैयक्तीक तसेच संस्थेने वेळोवेळी प्रकाशित केलेले अहवाल उपलब्ध आहेत. मुख्यत्वे मानववंश शास्त्र [Anthropology], समाजशास्त्र [Sociology], अर्थशास्त्र [Economics], व इतर अनुषंगिक विषयांची पुस्तके ग्रंथालयात आहेत. या ग्रंथालयाचा उपयोग मुख्यतः संशोधनासाठी काम करणाऱ्या वाचकांना होतो. पुणे विद्यापीठाशी संस्था संलग्न केल्यामुळे ग्रंथालय विद्यापीठाशी जोडले गेलेले आहे.

संस्थेत विविध विषयांवर संशोधन करण्यासाठी संशोधक, सन्माननीय वाचक, पी.एच.डी. करणारे संशोधक व परदेशी संशोधक या ग्रंथालयाचा फायदा घेतात. काही दुर्मिळ ग्रंथ ग्रंथालयात असून अशा काही दुर्मिळ संदर्भ ग्रंथांचे डिजिटायझेशन करून जतनीकरण करण्यात येत आहे.

सन २०१२-२०१३ या वर्षासाठी केंद्र पुरस्कृत योजने अंतर्गत रु. २.७० लाख व राज्य पुरस्कृत योजने अंतर्गत रु. २.७० लाख एवढी तरतूद प्राप्त असून सन २०१३-२०१४ या वर्षाकरिता रु. १.५०, केंद्र पुरस्कृत योजने अंतर्गत व रु. १.५० लाख राज्य पुरस्कृत योजने अंतर्गत एवढी तरतूद प्रस्तावित करण्यात येत आहे.

प्रकाशने :-

आदिवासी संशोधन पत्रिका सन १९७९ या वर्षापासून सुरु करण्यात आली आहे. या पत्रिकेचे वर्षातून भाग व आठवेक असे दोन अंक प्रकाशित करण्यात येतात. या संशोधन पत्रिकेत आदिवासी संबंधीचे विविध विषयांवरील तज्ञ लोकांचे लेख प्रकाशित करण्यात येतात. सदर संशोधन पत्रिका सर्व सरकारी अड्यालये, मंत्रालयातील मंत्री, सचिव, स्वयंसेवी संस्था, विविध विद्यापीठे यांना पाठविण्यात येतात.

आदिवासी संशोधन पत्रिकेसाठी रु. ५०,००० केंद्र व राज्य पुरस्कृत योजने अंतर्गत प्रत्येकी सन २०१२-२०१३ करिता उपलब्ध असून, सन २०१३-२०१४ या वर्षाकरिता वरीलप्रमाणे रु. ५०,००० केंद्र व राज्य पुरस्कृत योजने अंतर्गत तरतूद प्रस्तावित करण्यात येत आहे.

७. प्रशिक्षण, संशोधन व मूल्यमापन कार्यक्रम :-

आदिवासींच्या विकासासाठी शासनामार्फत विविध योजना आणि उपयोजना कार्यान्वित होत आहेत. योजना परिणामकारक राबविण्याच्या दृष्टिने प्रशासकीय यंत्रणेत नवचैतन्य आणणे, त्यांना प्रशिक्षित करणे, लाभार्थ्यांना योजनांची माहिती देणे यातून आदिवासी समाज विकासाची उद्दिष्टे थोडक्या काळातच गाठण्याच्या दृष्टीने प्रशिक्षण सत्रे आयोजित केली जातात. संस्थेमध्ये दोन प्रकारचा प्रशिक्षण कार्यक्रम राबविला जातो.

(अ) सेवांतर्गत प्रशिक्षण कार्यक्रम :- सन १९७० पासून आदिवासी विकास विभागात कार्यरत असलेल्या विविध संदर्भामध्ये वर्ग ३ कर्मचाऱ्यांकरिता सेवांतर्गत प्रशिक्षणाचा कार्यक्रम संस्था राबवित आहे. सदर कार्यक्रमात जुन्या ज्ञानाची उजळणी, प्रत्यक्ष कामातील अडचणी, नवीन कौशल्य संपादन करणे तसेच आपल्या जबाबदाऱ्या/कर्तव्ये प्रभावी कार्यक्षमतेने पार पाडण्यासाठी तज्ञांकडून मार्गदर्शन केले जाते.

(ब) स्पर्धा परीक्षा प्रशिक्षण सत्रे :- शासकीय कार्यालयामध्ये आदिवासी जमातींचा अनुशेष बऱ्याच अंशी रिक्त असल्याचे वेळोवेळी शासनाच्या निदर्शनास आलेले आहे. यावर उपाययोजना म्हणून संस्थेच्या वतीने स्पर्धा परीक्षा प्रशिक्षण सत्रे आयोजित केली जातात. यामध्ये प्रशिक्षणार्थींना महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाची पूर्व परीक्षा तसेच इतर स्पर्धा परीक्षा यासंबंधी मार्गदर्शन केले जाते.

(क) आदिवासी युवक/युवतींसाठी नेतृत्व प्रशिक्षण सत्रे :- शासनामार्फत आदिवासींच्या सर्वांगीण विकासासाठी राबविल्या जाणाऱ्या विविध योजना सर्वश्रुत होण्यासाठी व त्यातील अडचणीवर मात करण्यासाठी, प्रत्यक्ष लाभार्थी व योजना राबविणारी यंत्रणा यांच्यात सुसंवाद घडवून आणणे व योजना चांगल्याप्रकारे राबविणे ह्या हेतूने प्रकल्पस्तरावर प्रशिक्षण सत्रे आयोजित करण्यात येतात.

(अ) सन २०११-२०१२ साठी सेवांतर्गत प्रशिक्षण सत्रे व स्पर्धा परीक्षा, कार्यशाळा तसेच प्रकल्पस्तरावरील युवक नेतृत्व शिबीरे इ. बाबींसाठी रु. ५०.०० लाख एवढी तरतूद प्रस्तावित करण्यात येत आहे.

८. बेंचमार्क सर्वेक्षण :-

आदिवासी विकासाच्या योजनांची आखणी व अंमलबजावणी शास्त्रशुद्ध व योग्य दृष्टीने होण्यासाठी आदिवासींच्या आर्थिक व सामाजिक स्थितीची अचूक नोंद घेणे आवश्यक आहे. त्याचप्रमाणे आदिवासी कुटुंबांची शैक्षणिक व आरोग्यविषयक बाबींची विविध अंगांने अद्ययावत माहिती गोळा करणे यासाठी आदिवासी उपयोजना, माडा, मिनीमाडा, अतिरिक्त आदिवासी उपयोजना क्षेत्रामध्ये बेंचमार्क सर्वेक्षणाच्या अंदाजित खर्च रु. ३६७४.४३ लाखाचा प्रस्ताव राज्यशासनास सादर केलेला आहे. बेंचमार्क सर्वेक्षणा अंतर्गत गाव, पाडा व कुटुंब या तीन स्तरावर सर्वेक्षण घेण्याचे नियोजित आहे. सदर बेंचमार्क सर्वेक्षणाबाबत राज्यशासन स्तरावरून या प्रस्तावास केंद्र शासनाची मंजूरी घेण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

९. आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे येथील प्रशिक्षणार्थींना राहण्यासाठी वसतिगृह बांधणे :-

आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे यांचे स्तरावर आदिवासी विद्यार्थ्यांसाठी विविध प्रकारच्या स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन प्रशिक्षणाचे आयोजन करण्यात येते. त्याचप्रमाणे आदिवासी विकास विभागामध्ये कार्यरत असलेल्या विविध संदर्भामध्ये वर्ग-३ कर्मचाऱ्यांकरिता सेवांतर्गत प्रशिक्षण कार्यक्रम राबविला जातो. या प्रशिक्षणार्थींच्या निवाससाठी कोरेगाव पार्क, पुणे येथे अद्ययावत वसतिगृह बांधण्यासाठी टोकन अनुदान म्हणून रु. १०.०० लाख अनुदान सन २०१२-२०१३ या आर्थिक वर्षात प्रस्तावित करण्यात येत आहे.

१०. अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समिती कार्यालय इमारत बांधकाम :-

अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समित्यांकरिता स्वतंत्र इमारत असावी, असे शासनाचे धोरण असून त्या अनुषंगाने इमारतीचा टाईपप्लॅन करण्याकरिता मुख्य वास्तुशास्त्रज्ञ, मुंबई यांना विनंती केली आहे. सध्या अमरावती व नागपूर या दोन समित्यांकरिता इमारत बांधकामासाठी जागा उपलब्ध आहे. चालू वर्षामध्ये टाईपप्लॅन निश्चित झाल्यानंतर जागा उपलब्ध असलेल्या ठिकाणी त्यानुसार बांधकाम हाती घेण्यात येईल. त्यासाठी रु. १०.०० लाख इतकी तरतूद प्रस्तावित केलेली आहे.

११. अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समिती :-

आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे यांच्या अधिनस्त पुणे, ठाणे, नाशिक, औरंगाबाद, अमरावती, नागपूर, नंदूरबार व गडचिरोली येथे अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समित्या कार्यरत आहेत. सदरच्या समिती कार्यालयांकडे खालील दोन प्रकारची कामे देण्यात आलेली आहेत.

१. अपील प्राधिकारी-अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र मिळण्याचा अर्ज सक्षम प्राधिकाऱ्यांकडून फेटाळण्यात आला असेल तर अर्जदारास अर्ज फेटाळण्याच्या आदेशाच्या तारखेपासून ३० दिवसांचे आत संबंधित अपील प्राधिकाऱ्यांकडे अर्ज फेटाळण्याच्या विरुद्ध अपील दाखल करता येईल.

२. तपासणी समितीने अनुसूचित जमातीच्या प्रमाणपत्राची तपासणी करणे.

शासनाने अनुसूचित जमातीसाठी जाहीर केलेल्या सवलतीचा फायदा घेण्यासाठी अनुसूचित जमातीच्या नसलेल्या व्यक्ती नामसदृशाचा फायदा घेऊन अनुसूचित जमातीची प्रमाणपत्र सक्षम अधिकाऱ्यांकडून प्राप्त करून घेतात व त्याद्वारे अनुसूचित जमातीच्या आरक्षणाचा फायदा घेतात. याबाबतस पायबंद बसावा याकरिता महाराष्ट्र राज्य अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग जातीचे प्रमाणपत्र (देण्याचे व पडताळणीचे विनियम) अधिनियम २००० पारित करण्यात आला व त्यानुसार शासनाने २००३ मध्ये त्याबाबतचे नियम प्रसिद्ध केलेले आहेत.

सक्षम प्राधिकाऱ्यांकडून अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र मिळाल्यानंतर अधिनियमाच्या कलम ३ मध्ये नमूद केलेल्या प्रयोजनाकरिता अनुसूचित जमातीसाठी असलेले लाभ किंवा सवलतीचा फायदा घेऊ इच्छिणारी कोणतीही व्यक्ती अशा प्रमाणपत्राच्या तपासणीसाठी आणि वैधता प्रमाणपत्र मिळविण्यासाठी तपासणी समितीकडे नमुना 'इ' मध्ये अर्ज करू शकतात.

आदिवासींच्या विकासासाठी "आदिवासी विकास महामंडळाचे" कार्य

आदिवासींच्या सर्वांगीण विकासासाठी एक प्रभावी माध्यम म्हणून मार्च १९७२ मध्ये "महाराष्ट्र राज्य सहकारी आदिवासी विकास महामंडळाची" स्थापना केली व त्याची नोंदणी महाराष्ट्र राज्य सहकारी आदिवासी विकास महामंडळ सहकारी कायदा, १९६० अन्वये करण्यात आली.

प्रथमतः कायद्यातील तरतुदींमुळे अती दुर्गम व डोंगराळ भागात प्राथमिक केंद्रे उघडण्यात येऊन त्याद्वारे आदिवासी जगलेस दैनंदिन गरजेच्या जिवनावश्यक वस्तू स्वस्त भावात पुरविण्याचे महत्वाचे काम हाती घेण्यात आले. राज्य विधीमंडळाने सन १९७६ साली महाराष्ट्र जनजाती आर्थिक स्थिती (सुधारणा) अधिनियम, १९७६ हा कायदा संमत करून त्यातील तरतुदींच्या आधारे शासनाने महामंडळाची प्रमुख अभिकर्ता (चीफ एजेंट) म्हणून नेमणूक करण्यात आली.

या कायद्यातील तरतुदींमुळे आदिवासी उपयोजना क्षेत्रात आदिवासी शेतकऱ्यांकडून उत्पादित कृषी व गौण वनउपज यांच्या खरेदीसाठी एकाधिकार खरेदी पद्धती अंमलात आली. तसेच आदिवासींची खाजगी व्यापारी व सावकार यांच्याकडून होणारी परंपरागत पिल्लवणूक थांबविण्याच्या दृष्टिकोनातून उपयोजना क्षेत्रामध्ये खाजगी सावकारीस प्रतिबंध केल्यामुळे महामंडळामार्फत खावटी कर्ज योजनेची अंमलबजावणी सुरु करण्यात आली.

प्रथमतः प्रायोगिक तत्वावर केवळ ७ तालुक्यांमध्ये राबविण्यात येणाऱ्या एकाधिकार खरेदी योजनेस आदिवासी बांधवांकडून मिळालेल्या उत्स्फूर्त प्रतिसादांमुळे ह्या योजनेची व्याप्ती आदिवासी उपयोजना क्षेत्रामध्ये आता एकूण १५ जिल्हातून व ७३ तालुक्यांमध्ये राबविण्यात येत होती. शासन अधिसूचना दिनांक ७ मार्च २००८ अन्वये प्रसिद्धी दिनांकापासून एकाधिकार खरेदी योजना एक वर्ष निलंबित करणेत आली आहे.

आदिवासी विकास महामंडळ आदिवासींच्या विकासासाठी राबविण्यात असलेल्या विविध योजनांची व्याप्ती स्पष्ट होण्यासाठी योजनानिहाय तपशील खाली दर्शविण्यात येत आहे.

(१) एकाधिकार खरेदी योजना-

सदरची योजना सन १९७८ पासून कार्यान्वित करण्यात आली असून या योजनेमुळे आदिवासी शेतकऱ्यांना त्यांच्या मालास प्रथमतः प्रतवारीवर आधारित शस्त बाजारभाव, योग्य वजन व रोख मोबदला मिळू लागला आहे. शासन निर्णय ७ मार्च २००८ नुसार आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील एकाधिकार खरेदी योजना १ वर्षासाठी शासनाने निलंबित केली आहे.

महामंडळाने हंगाम २०१२-२०१३ मध्ये आपल्या उपअभिकर्ता आदिवासी विविध कार्यकारी सहकारी संस्थांच्या ३० खरेदी केंद्रांच्या सहकार्याने ३० खरेदी केंद्रामार्फत गौणवनोपज मालाची खरेदी आदिवासी विकास महामंडळामार्फत करण्यात येत आहे. सदर खरेदी ऐच्छिक स्वरूपाची आहे.

या योजनेअंतर्गत खरेदी झालेल्या महत्वाच्या वस्तुची तुलनात्मक सरासरी खरेदी दर दर्शविणारा तक्ता

(हंगाम २००८-२००९ ते २०१२-२०१३)

अनुक्रमांक	मालाचे नाव	२००८-२००९ प्रति क्विंटल	२००९-२०१० प्रति क्विंटल	२०१०-२०११ प्रति क्विंटल	२०११-२०१२ प्रति क्विंटल	२०१२-२०१३ प्रति क्विंटल	शेरा
१.	हिरडा	१२७०	१००८	१७२७	१८४२	१६८५	अनुसूचित शेती व गौण वनउपज
२.	मोहाफुले	७८१	९७५	११४३	...	...	मालाचा खरेदी दर
३.	डिक	५४९६	५१२६	३९९९	५५०१	...	संबंधित जिल्हाधिकारी, प्रकल्प
४.	टोळवी	...	९२५	९३२	...	...	अधिकारी तथा अपर जिल्हा
५.	दादर	...	...	...	...	...	अधिकारी यांचेकडून नजिकच्या कृषी
६.	मका	...	६०६	...	...	...	उत्पन्न बाजार समितीचे तत्कालीन
७.	ज्वारी	...	१०९२	...	...	...	बाजारभावावरून निर्धारित करण्यात येतील.

खावटी कर्ज योजना :- स्वरूप (पार्श्वभूमी), उद्देश

यांचेसाठी सन १९७८ पासून खावटी कर्ज योजना सुरु केली आहे. रेशन पावसाळ्यापूर्वी सुरुवातीस ज्यावेळी रोजगार उपलब्ध होत नाहीत. (जून ते सप्टेंबर) या कालावधीत आदिवासींची उपासमार होवू नये म्हणून खावटी कर्ज योजना लागू करून शासनाने महामंडळास फिरता निधी उपलब्ध करून दिलेला असून या योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी आदिवासी विकास महामंडळास मुख्य अभिकर्ता व आदिवासी सहकारी संस्थांना उप अभिकर्ता नियुक्त केले आहे. योजनेसाठी वारिद्वय रेषेखालील आदिवासी कुटुंबे पात्र राहतील. तसेच कोलाम, कातकरी व माडीया या आदिम जमातींना प्राधान्य राहिले. खावटी कर्ज ७० टक्के कर्ज व ३० टक्के अनुदान या स्वरूपात देणेत येते.

(२) खावटी कर्ज वाटप-

सन वित्तीय वर्ष	खावटी कर्ज वाटपासाठी दिलेले उद्दिष्ट		खावटी कर्ज वाटप			
	लाभार्थी संख्या	दिलेला निधी	लाभार्थी संख्या	वस्तुरूपाने	रोख स्वरूपात	एकूण रक्कम रुपये
२००९-२०१०	२,००,०००	५०००.००	२,००,०००	४२९७३९४७६.००	१८४१७४८००.००	६१३९१४२७६.००
२०१०-२०११	४,००,०००	१४४००.००	४,००,०००	८८४४१६७४४.००	३७८५९८५५१.००	१२६३०९५२५९.००
२०११-२०१२	३,००,०००	११२५०.००	३,००,०००	६५८४१३६५८.००	२८१४०२६२८.००	९३९८१६२८६.००
२०१२-२०१३	१,९९,९५८	१२०००.००	१,८९,९३५	३८२०६३५००.००	१६३७४१५००.००	५४५८०५०००.००

वरिल प्रमाणे शासनाच्या सुधारित घोरणानुसार गत हंगामात खावटी कर्ज वाटप करणेत आले आहे.

(३) खावटी कर्ज वसुली :-

सन २००३-२००४, २००४-२००५, २००५-२००६, २००६-२००७ व सन २००७-२००८ या सहकार वर्षात शासनाचे गत व सुधारित धोरणानुसार एकूण ९,६५,२६५ आदिवासी लाभार्थींना खावटी कर्ज वाटप केले आहे. शासन निर्णय दि. १९ जून २००९ नुसार हंगाम २००३-०४ ते २००७-०८ पर्यंत येणे खावटी कर्ज रुपये १८४.३७ कोटी माफ करणेत आले आहे. २००९-२०१० या वर्षात एकूण २,००,००० लाभार्थींना तसेच २००९-२०१० (आर्थिक वर्ष २०१०-२०११) मध्ये ४,००,००० लाभार्थींना खावटी वाटप केले आहे. तर सन २०११-२०१२ या वर्षात ३,००,००० लाभार्थींना खावटी कर्ज वाटप केले आहे. शासनाचे धोरणानुसार केलेले वाटप केलेल्या कर्जापैकी ३० टक्के अनुदान व उर्वरीत खावटी कर्ज वसुली खालीलप्रमाणे आहे.

शासनाच्या गत व सुधारित धोरणानुसार हंगामनिहाय वाटप व वसुली दर्शविणारा एकत्रित अहवाल.

अ. क्र.	वित्तीय वर्ष	शासनाच्या गत व सुधारित धोरणानुसार सन २००९-२०१० ते २०१२-२०१३ मध्ये वाटप खावटी कर्ज सभासद संख्या	एकूणांत रक्कम	३० टक्के अनुदान	३० टक्के अनुदान वजा जाता येणे रक्कम	एकूण वसूल रक्कम	वसुली वजा जाता एकूण येणे कर्ज	वसुलीची टक्केवारी
१.	२००९-२०१०	२,००,०००	६९,३९,१४,२७६	१८,४१,७४,२८९	४२,९७,३९,९९८	९,८४,११,८६९	४१,१३,२८,१२९	४.२८
२.	२०१०-२०११	४,००,०००	१२,६३,०१,९९७	३७,८९,००,४९६	८८,४१,१९,४९९	३,९८,१०,३१८	८४,४३,०९,१७३	४.५०
३.	२०११-२०१२	३,००,०००	९३,९८,१६,२८६	२८,१९,४४,८८६	६५,७८,७१,४००	१७,२२,३००	६५,६१,४९,१००	०.२६
४.	२०१२-२०१३	१,८१,३३५	५४,५८,०५,०००	१६,३७,४१,५००	३८,२०,६३,५००	...	३८,२०,६३,५००	...

(४) राज्य पुरस्कृत धान्यकोष योजना :-

शासन निर्णय १६२४/१०/६९/प्र.क्र.-३ दिनांक २९-७-१९९५ अन्वये शासनाने ही योजना मंजूर केली अरून ही योजना आदिवासी उपयोजना क्षेत्रात गावांचा समूह करून ह्या गावांसाठी रावविण्यात येते. साधारणतः ५० ते ५०० कुटुंबांचा समावेश असेल अशा धान्यकोष योजना रावविण्यासाठी प्रकल्प अधिकारी हे सेवाभावी संस्थामार्फत प्रस्ताव स्वीकारून मंजूर करतात. जे सभासद स्वतःचे धान्य वर्गणी देवू शकत नाही अशा आदिवासी सभासदांना त्यांच्या वर्गणीचा २/३ सहभाग आदिवासी विकास महामंडळाकडून फक्त एकवेळ अनुदान रुपाने उपलब्ध करून देण्यासाठी प्रकल्प अधिकारी मागणी करतात. मागणीप्रमाणे महामंडळाचे प्रादेशिक व्यवस्थापक हे धान्य पुरवठा करण्यासंबंधी कार्यवाही करतात. या योजनेअंतर्गत सन १९९५-१९९६ ते २००१-२००२ या कालावधीत १५७९ धान्यकोषांच्या १,१३,६८६ आदिवासी लाभार्थींना रक्कम रुपये ८,९९,२१,८५८.५५ मात्रचे वाटप केलेले आहे. शासनाने यासाठी महामंडळास रक्कम रुपये ८९९.२२ लाख देण्यात आले आहे.

(४) वीजपंप/तेलपंप पुरवठा योजना :-

आदिवासी शेतकऱ्यांच्या शेतीचा विकास होण्यासाठी राज्य शासनामार्फत आदिवासी शेतकऱ्यांना १०० टक्के अनुदान तथा शेतकरी सहभाग योजनेखाली वीजपंप/तेलपंप खरेदी करून ते आदिवासी शेतकऱ्यांच्या शेतात नियोजित ठिकाणी बसवून सुरु करून देण्याचे काम महामंडळ सन १९८०-१९८१ पासून करीत आहे.

या योजनेखाली आदिवासी लाभार्थींची निवड मा. आयुक्त, आदिवासी विकास आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य सहकारी आदिवासी विकास महामंडळ, नाशिक, यांच्याकडून कार्यवत "टारकफोर्स" समितीच्या शिफारशीनुसार केली जाते. लाभार्थींच्या शेतातील उपलब्ध असलेल्या पाण्याच्या ठिकाणी वीजपंप/तेलपंप संघ बसवून प्रत्यक्ष पाणी काढून देण्यापर्यंतची सेवा महामंडळ सन १९८०-१९८१ पासून आदिवासी बांधवांना देत आहे. सन १९८०-१९८१ ते २०१०-२०११ पर्यंत राज्यातील २७ जिल्ह्यात ५५,५९४ वीजपंप व ८१,८५८ (लक्ष्यांकानुसार) तेलपंप मंजूर केले आहेत. सन २०११-२०१२ या वर्षात आयुक्तालयाने सुमारे ८,५६२ तेलपंपाचे लक्षांक दिलेले असून डिसेंबर २०१२ अखेर सुमारे ७५७९ तेलपंपाचा पुरवठा करणेत आला आहे.

(५) गॅस युनिट पुरवठा योजना :-

शासन निर्णय क्र. केंद्रीय प्र. क्र. ०६/का. १७, दि. ४ ऑक्टोबर २००६ अन्वये सन २००५-२००६ या वर्षात विशेष केंद्रीय सहाय्य योजनेतून राज्यातील २३,९९१ आदिवासी कुटुंबांना तसेच शासन निर्णय क्र. बैठक-२००६/प्र.क्र.१/का.८, दिनांक २० ऑक्टोबर २००६ अन्वये राज्य योजनेतून १,००,००० वारिष्ठवरेषेखालील आदिवासी कुटुंबांना स्वयंपाकाचा गॅस युनिट पुरवठा योजना रावविण्यास शासनाने मंजुरी दिलेली असून योजनेअंतर्गत लाभार्थी कुटुंबांची निवड प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प यांचेमार्फत करण्यात येत आहे.

सदर योजना अंमलबजावणी अनुषंगाने गॅस युनिट पुरवठा योजनेतील गॅस सिलेंडर व रेग्युलेटरचा पुरवठा सरकारी क्षेत्रातील तेल कंपनी करत असून संपूर्ण गॅस युनिटसंच लाभार्थ्यांपर्यंत पुरवठ्याचे काम महामंडळामार्फत करण्यात येत आहे. सदर योजनेअंतर्गत ३१ डिसेंबर २०१२ अखेर ८९,२७१ लाभार्थींना योजनेचा प्रत्यक्ष लाभ देण्यात आला आहे. पुढील वाटप प्रक्रिया सुरु आहे.

आदिवासी उपयोजना (टीएसपी/ओटीएसपी)

क्रिडा व युवक कल्याण

शारिरीक शिक्षण व क्रिडा हे आगल्या देशाच्या शिक्षण पद्धतीत अविभाज्य भाग बनले आहेत. नववे एशियाड १९८२ नंतर खेळाडूंना आधुनिक सुविधा उपलब्ध करून देऊन देशात क्रिडा व खेळ यांना उत्तेजन देण्यासाठी सततची मागणी आहे. आदिवासी लोकांमध्ये खेळांविषयी विशेषतः ते ज्या वातावरणात राहतात, त्यामुळे नैसर्गिक सहज प्रवृत्ती असते. आदिवासी लोक हे भावणे, पर्वतारोहण, उड्या मारणे, तिरंदाजी इत्यादी सारख्या खेळांमध्ये तरबेज असतात. त्यांच्या खेळाचा दर्जा आंतरराष्ट्रीय पातळीवर जाऊ शकतो. म्हणून खेळांना प्रोत्साहन देऊन खेळांविषयी नैसर्गिक सहज प्रवृत्तीचा विकास करण्याच्या दृष्टीने राज्यशासन त्यांना आगश्यक त्या खेळांच्या सुविधा पुरविण्याच्या दृष्टीने प्रयत्नशील आहे. सन २०१२-२०१३ या वर्षासाठी क्रिडा व युवक कल्याण या उपशिर्षाखाली रु. ११३४.२३ लाख इतका मंजूर नियतव्यय आहे यापैकी टीएसपी ९०२.२१ लाख व ओटीएसपी रु. २३२.०२ लाख एवढ्या नियतव्ययाची तरतूद करण्यात आली आहे. या क्षेत्रात समाविष्ट मुख्य योजना खालीलप्रमाणे आहेत.

१. **क्रिडांगणाचा विकास**—आदिवासी क्षेत्रातील शैक्षणिक संस्था, नोंदणीकृत क्रिडा मंडळे/संस्था यांना २००-४०० मीटर घावणपट्टी तयार करणे, क्रिडांगण समपातळीत करणे, संरक्षण भित, प्रसाधनगृहे बांधणे, भांडारगृह, विविध खेळांचे क्रिडांगणे, पिण्याच्या पाणी व्यवस्था इ. विकसित करण्यासाठी अंदाज खर्चाच्या ९० टक्के व जास्तीत जास्त रु. २.०० लक्ष अनुदान देण्यात येते आदिवासी विकास विभागामार्फत चालविल्या जाणाऱ्या शासकीय आश्रमशाळा १०० टक्के तथा जास्तीत जास्त रु. २.०० लक्ष अनुदान मंजूर करण्यात येते. शासकीय विभाग, शासकीय क्रीडा संकुले व स्थानिक स्वराज्य संस्था यांना स्वहिस्ता भरण्याची आवश्यकता नाही. यासाठी सन २०१२-२०१३ मध्ये आदिवासी उपयोजना क्षेत्रासाठी टीएसपी रु. २४९.०० लाख व ओटीएसपी रु. ५८.०० लाख एवढी तरतूद करण्यात आली आहे.

२. **व्यायामशाळांचा विकास**—व्यायामशाळा विकास अनुदान योजनेअंतर्गत व्यायामशाळा बांधकाम व व्यायामशाळा साहित्य या बाबींसाठी शैक्षणिक संस्था, नोंदणीकृत पंचीवध संस्था, मंडळे तसेच शासकीय विभाग, शासनाची क्रीडा संकुले व स्थानिक स्वराज्य संस्था यांना अनुदानाचा लाभ घेता येईल यासाठी जास्तीत जास्त रु. २.००.००० इतके अनुदान देण्यात येते.

आदिवासी विभागातील पात्र संस्थांना अंदाजित खर्चाच्या ९० टक्के किंवा जास्तीत जास्त रु. २.००.००० यापैकी कमी असेल इतकी रक्कम देण्यात येते. स्थानिक स्वराज्य संस्थांना त्यांच्या स्वहिस्ता भरण्याची आवश्यकता नाही. यासाठी सन २०१२-२०१३ या वर्षाच्या आदिवासी उपयोजना क्षेत्रासाठी टीएसपी रु. ४४५.९६ लाख व ओटीएसपी रु. १३५.५२ लाख एवढी तरतूद केली आहे.

३. **समाजसेवा शिबीरांचे आयोजन**—युवकांना सामाजिक क्षेत्राची आवड निर्माण करणे, युवाशक्तींना विधायक वळण लावण्यासाठी नेतृत्व गुण विकसित करण्यासाठी तरुणांना प्रशिक्षण देणे आवश्यक आहे. या योजनेअन्वये स्वच्छ युवक क्लबना समाजसेवा शिबीरांचे आयोजन करण्यासाठी वित्तीय सहाय्य देण्यात येते. या शिबीरांना एकूण खर्चाच्या ५० टक्केपर्यंत किंवा कमाल रु. २५.००० पर्यंत यापैकी जे कमी असेल तेवढे वित्तीय सहाय्य देण्यात येते. सन २०१२-२०१३ च्या आदिवासी उपयोजनेत टीएसपी रु. ३५.५५ लाख व ओटीएसपी रु. १९.०० लाख एवढी तरतूद केली आहे.

४. **ग्रामीण/शहरी क्षेत्रातील स्वयंसेवी संघटनांना वित्तीय सहाय्य**—१५ ते ३५ वयोगटातील तरुण हा लांकसंख्येतील मोठा घटक आहे. त्याचे सुप्त सामर्थ्यही खूब मोठे आहे. त्याचा वापर चांगल्या कामांसाठी करून घेणे सहज शक्य आहे. म्हणून ग्रामीण भागातील स्वच्छ युवा संघटनांना वित्तीय सहाय्य देऊन उत्तेजन देणे गरजेचे आहे. या योजनेअन्वये स्वच्छ युवक क्लबना समाजसेवा शिबीरांचे आयोजन करण्यासाठी वित्तीय सहाय्य देण्यात येते. या शिबीरांना एकूण खर्चाच्या ५० टक्के पर्यंत किंवा कमाल रु. २५.००० पर्यंत यापैकी जे कमी असेल तेवढे वित्तीय सहाय्य देण्यात येते. सन २०१२-२०१३ या आदिवासी उपयोजनेमध्ये टीएसपी रु. ५३.७० लाख व ओटीएसपी रु. २०.५० लाख तरतूद करण्यात आली आहे.

५. **गाव तेथे क्रिडांगण व व्यायामशाळा**—खेळ व क्रिडा यांचा मुळापासून विकास करण्यासाठी आणि खेळांच्या किमान सुविधा उपलब्ध करून देण्यासाठी राज्य शासनाने प्रत्येक गावात व्यायामशाळा व क्रिडांगणे तयार करण्यासाठी जास्तीत जास्त रु. १.०० लाख किंवा अंदाजित खर्चाच्या ८० टक्के इतके जे कमी असेल ते वित्तीय सहाय्य ठरविले आहे. या योजनेसाठी आदिवासी उपयोजनेत सन २०१२-२०१३ मध्ये टीएसपी रु. ११८.०० लाख व ओटीएसपी रु. ३.०० लाख एवढी तरतूद करण्यात आली आहे.

क्रिडा व युवक सेवा

२२०४-क्रिडा व युवक सेवा-युवक केंद्रे व इतर संस्थांना आर्थिक सहाय्य

(रु. लाखात)

सन	टीएसपी		ओटीएसपी	
	तरतूद	खर्च	तरतूद	खर्च
युवक केंद्र व इतर संस्थांना आर्थिक सहाय्य---				
२००६-२००७	१०.३२	७.०७	४.२०	४.२०
२००७-२००८	१४.५५	२४.५५	७.५०	७.५०
२००८-२००९	१७.६०	१७.६०	८.५०	८.५०
२००९-२०१०	२४.९८	२०.८१	१०.५०	९.५०
२०१०-२०११	२६.८७	१८.१९	१५.००	१३.९८
२०११-२०१२	४८.६५	४८.४१	३३.५०	२२.९७
२०१२-२०१३	५३.७०	...	२०.५०	...
व्यायाम शाळा विकास---				
२००६-२००७	३९.२२	१०३.५२	१२.९६	२३.७६
२००७-२००८	१४२.००	१७२.००	४९.८५	५२.८५
२००८-२००९	१६३.२०	१७१.२०	७९.८०	८८.३०
२००९-२०१०	१७६.००	१७०.९०	६७.८१	६४.४६
२०१०-२०११	१९३.७५	२४२.८८	७१.६३	५९.९३
२०११-२०१२	२९३.००	३९३.४०	१०६.९०	८५.६४
२०१२-२०१३	४४५.९६	...	१३१.५२	...
क्रिडांगण विकास---				
२००६-२००७	३४.८५	८५.१५	१२.३०	१५.००
२००७-२००८	१७०.२०	२६६.४३	७०.५०	६३.००
२००८-२००९	१९०.१६	२००.१६	१४०.८९	१४१.३९
२००९-२०१०	१६८.००	१५९.२१	६१.७०	५५.२७
२०१०-२०११	१७२.००	१६२.१९	६१.२९	४७.५३
२०११-२०१२	२००.००	१७२.३५	६१.१०	४४.२१
२०१२-२०१३	२४९.००	...	५८.००	...
जिल्हा प्रशिक्षण केंद्राची आस्थापना---				
२००६-२००७	...	...	...	...
२००७-२००८	...	...	...	...
२००८-२००९	...	...	...	...
२००९-२०१०	...	...	...	...
२०१०-२०११	...	...	...	...
२०११-२०१२	...	...	...	...
२०१२-२०१३	...	...	...	...
गाव तेथे क्रिडांगण व व्यायाम शाळा----				
२००६-२००७	२८.४४	३३.१५	१.९०	०.९०
२००७-२००८	४३.५०	१६.००	१५.९८	१३.४८
२००८-२००९	४१.२०	२३.२०	३०.८०	२३.८०
२००९-२०१०	२७.००	९.६५	१४.००	४.००
२०१०-२०११	२१.००	६.००	५.००	२.००
२०११-२०१२	१२.००	२.७०	३.१०	१.८०
२०१२-२०१३	११८.००	...	३.००	...
समाज सेवा शिबीर----				
२००६-२००७	९.८५	६.६०	०.९५	०.९५
२००७-२००८	१३.९३	३०.८०	६.५०	६.५०
२००८-२००९	१५.७१	१६.७१	११.६९	११.६९
२००९-२०१०	२०.१०	१७.९५	१०.५०	९.५०
२०१०-२०११	२५.२८	१७.१४	१३.५०	१२.५१
२०११-२०१२	४३.१९	३०.७४	२०.००	१७.०२
२०१२-२०१३	३५.५५	...	१९.००	...

शालेय शिक्षण विभाग
(आदिवासी उपयोजना)

प्रास्ताविक :

शासनाने अनुसूचित जाती आणि अनुसूचित जमाती मधील विद्यार्थ्यांना अधिक शैक्षणिक सोयी उपलब्ध करून देण्याच्या दृष्टीने एक स्वतंत्र आदिवासी क्षेत्र उपयोजना विशिष्ट आर्थिक तरतुदीसह कार्यान्वित केली आहे. त्यानुसार आदिवासी कल्याणासाठी आर्थिक तरतुदीसह कार्यान्वित केलेल्या योजना स्वतंत्ररित्या दर्शविण्यासाठी वेगळे कार्यक्रम अंदाजपत्रक तयार केले आहे.

आदिवासी उपयोजनांतर्गत राज्यात १५ जिल्हे समाविष्ट आहेत. ते खालील प्रमाणे—

पुणे, अहमदनगर, रायगड, ठाणे, नाशिक, धुळे, नंदुरबार, जळगाव, अमरावती, नांदेड, यवतमाळ, नागपूर, गोंदिया, चंद्रपूर, गडचिरोली यापैकी नंदुरबार हा पूर्णतः आदिवासी जिल्हा म्हणून घोषित केलेला आहे.

आदिवासी उपयोजना क्षेत्रात साक्षरतेचे शेकडा प्रमाण फारच कमी आहे. उपलब्ध आकडेवारीप्रमाणे ते फक्त ४० टक्के आहे. आदिवासी क्षेत्रामध्ये साक्षरतेचे प्रमाण वाढवणे म्हणून केंद्र सरकारच्या सहाय्याने प्रौढ शिक्षणाचा सार्वत्रिक कार्यक्रम हाती घेण्यात आला आहे. सन १९७८ मध्ये जे विशेष कार्यक्रम घेतले आहेत, आणि ज्यांची आदिवासी उपयोजना क्षेत्रात शिक्षण विभागाच्या शैक्षणिक सुविधा ढोबळपणे खालीलप्रमाणे आहेत.

बालवाड्या, प्राथमिक शाळा, माध्यमिक शाळा, आश्रमशाळा, वसतिगृहे अधिक शालेय सोयी उपलब्ध करून देणे.

सहाय्य व प्रोत्साहनात्मक कार्यक्रम;

गुणवता सुधार कार्यक्रम; आणि

अधिक भौतिक शैक्षणिक सुविधा उपलब्ध करून देणे.

आदिवासी उपयोजना क्षेत्रात एकूण १०,४०६ प्राथमिक शाळा, एकूण ७०१ माध्यमिक, उच्च माध्यमिक व कनिष्ठ महाविद्यालये असून त्यात एकूण विद्यार्थी पटसंख्या आहे आणि ह्या शाळातून एकूण ४५,१२९ शिक्षक शिक्षणदानाचे काम करतात.

विरळ लोकवस्ती असलेली थोडी खेडी वगळता बहुतेक सर्व खेड्यांतून प्राथमिक शाळा उघडण्यात आल्या आहेत.

आदिवासी उपयोजना क्षेत्रात काम करणाऱ्या अधिकारी व कर्मचारी यांना वेतनश्रेणी नुसार प्रोत्साहनपर भत्ता देण्यात येतो.

काही आदिवासी भागातील विद्यार्थ्यांची मातृभाषा कोलामी, माडिया, गोंडी आणि वारली आहे. त्यांना मराठी माध्यमातून शिक्षण दिले जाते. तथापि मातृभाषेतील बालवाचन पुस्तकांचे अभावी आदिवासी विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक प्रगतीमध्ये अडथळे निर्माण होतात. ह्या स्थितीत सुधारणा घडवून आणण्याच्या दृष्टीने माडीया, गोंडी, कोलामी व वारली बोलीभाषेतील बाल वाचनांची पुस्तके तयार करण्यात आली आहेत. महाराष्ट्र राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, पुणे ह्या संस्थेने सेंट्रल इन्स्टिट्यूशन ऑफ इंडियन लॅंग्वीजेस, म्हैसूर आणि डेक्कन कॉलेज, पुणे ह्यांच्या सहयोगाने धुळे जिल्ह्यात बोलल्या जाणाऱ्या भिली ह्या बोलीभाषेतून पुस्तके लिहिण्याचा एक विशेष प्रकल्प पूर्ण केलेला आहे.

जिल्हा शिक्षण व प्रशिक्षण संस्था, यवतमाळ येथे आदिवासी मुलींसाठी ४० प्रवेश क्षमता असलेली मराठी माध्यमाची एक स्वतंत्र तुकडी आहे. त्याचप्रमाणे आदिवासी जिल्ह्यात जिल्हा बालभवन स्थापन करण्यात आलेली आहेत. जिल्हा बालभवन हे ५ ते १४ वयोगटातील बालकांना त्यांची विचार क्षमता विकसित करण्याच्या उद्देशाने कौशल्य, आत्मविश्वास, व्यक्तिमत्त्व, जीवनविषयक श्रद्धा, मानवता उपयोगी रचनात्मक कार्य ह्या विविध बाबींना स्पर्श करणाऱ्या कार्यक्रमात सहभागी होण्याची संधी उपलब्ध करून देते. बालभवनात येणाऱ्या मुलांना कार्यानुभव, चित्रकला, संगीत, गोष्टी इ. विषयांचे शिक्षण देण्याची व्यवस्था असते.

याशिवाय विशेष केंद्रीय सहाय्यातून खालील योजना राबविल्या जात आहेत.

- (१) इयत्ता ५ वी ते इ. १० मधील आदिवासी विद्यार्थ्यांना विद्यावेतन.
- (२) आदिवासी विद्यार्थ्यांना विशेष सवलती-लेखन साहित्य व गणवेश पुरवठा.
- (३) आदिवासी विद्यार्थ्यांना गणवेश पुरवठा.
- (४) केळापूर जिल्हा यवतमाळ येथील शासकीय विद्या निकेतनाचा विकास व विद्यमान शासकीय विद्यानिकेतनामधील विद्यार्थ्यांच्या संख्येत वाढ.
- (५) आदिवासी मुलांना शिक्षकांच्या कुटुंबात राहण्याची सुविधा.
- (६) आदिवासी भागात उत्कृष्ट काम करणाऱ्या शिक्षकांना उत्तेजनार्थ पारितोषक.

सर्व शिक्षण मोहिमे अंतर्गत आदिवासी भागामध्ये महात्माफुले शिक्षण हमी योजना सुरु करण्यात आली आहे. तसेच वस्तीशाळा योजनेद्वारे वाड्या, वस्त्या, तांडे, पाडे अशा टिकाणी वस्तीशाळा सुरु करून शाळाबाह्य अशा ६ ते १४ वयोगटातील मुलांना शिक्षणाची सोय प्राप्त करून देण्यात आलेली आहे.

शासनामार्फत अंमलबजावणी करण्यात येणाऱ्या विशेष कृती आराखडा यानुसार नंदुरबार जिल्ह्यातील धडगांव आणि अक्कलकुवा या दोन तालुक्यामध्ये येत्या २००३ ते २००७ अशा पाच वर्षांच्या काळात निरक्षरतेचे प्रमाण कमी होईल या दृष्टीने इंडिकेटर समोर ठेवून वस्तीशाळा, शाळा वर्गखोल्यांची अपूर्ण बांधकामे पूर्ण करणे तसेच आवश्यकतेनुसार वर्गखोल्या बांधकामे करणे यांचा समावेश करण्यात आलेला आहे.

माध्यमिक शाळेत शिकणाऱ्या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती प्रदान करणे

(अनु. जमाती)

मान्यता प्राप्त माध्यमिक शाळेत शिक्षण घेणाऱ्या गुणवत्ता प्रदान मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना प्रोत्साहन देण्याच्या उद्देशाने शिष्यवृत्ती ही योजना राबविण्यात येत आहे. योजनांतर्गत ज्या विद्यार्थ्यांना वार्षिक परीक्षेमध्ये कमीत कमी ५० टक्के गुण मिळाले आहेत व त्या वर्गामध्ये प्रथम अथवा द्वितीय क्रमांक मिळवून उत्तीर्ण झालेला असेल अशा प्रत्येक वर्गामधील दोन विद्यार्थ्यांना खालील नमूद केलेल्या दरानुसार शिष्यवृत्ती मंजूर करण्यात येते. इयत्ता ५ वी ते ७ वी रु. २० प्रमाणे १० महिने व इयत्ता ८ वी ते १० वी रु. ४० प्रमाणे १० महिने सदरहू योजना सन १९७६-७७ पासून राबविण्यात येते. ही योजना जिल्हा परिषदेकडे हस्तांतरित करण्यात आली असून, समाज कल्याण अधिकारी, गट-अ, जिल्हा परिषद यांच्या मार्फत राबविण्यात येते. सदरची शिष्यवृत्ती गुणवत्तेनुसार मंजूर करण्यात येत असल्याने, विद्यार्थ्यांच्या पालकांचे उत्पन्नाचा विचार करण्यात येत नाही. शिष्यवृत्ती मंजूर करण्यात आलेल्या विद्यार्थ्यांची शाळेतील उपस्थिती, नेहमी चांगले वर्तन व चांगली प्रगती असणे आवश्यक आहे. या योजनेसाठी शिष्यवृत्ती मंजूर करण्यात आलेल्या विद्यार्थ्यांची शाळा प्रमुखांनी विहित नमुन्यात जिल्हा परिषदेकडे सादर करणे आवश्यक आहे.

सैनिक शाळेत शिक्षण घेणाऱ्या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना विद्यावेतने (अनु. जमाती)

सन १९७६-७७ पासून ही योजना चालू झाली असून, पुणे, सातारा, नाशिक येथील सैनिक शाळांमध्ये मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना सैनिक शिक्षण मिळून पुढे राष्ट्रीय संरक्षण प्रबोधीनीमध्ये प्रवेश मिळावा या हेतूने विद्यावेतन दिले जाते. प्रवेशासाठीच्या चावण्या त्या संस्थेमार्फत घेतल्या जातात. (१) श्री. शिवाजी प्रिपेटरी मिलीटरी स्कूल, पुणे (२) सैनिक शाळा, सातारा (३) भोसला मिलीटरी स्कूल, नाशिक या शाळा आहेत. या शाळांमध्ये शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना संपूर्ण खर्च दिला जातो. सन १९९६-९७ यावर्षी पासून एकूण २३ नवीन सैनिकी शाळांना शिक्षण विभागाने मान्यता दिली आहे. या नवीन सैनिक शाळेत शिकणाऱ्या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांचा पालकांचे उत्पन्न वार्षिक रूपये १८,००० पेक्षा अधिक नाही, अशा पालकांच्या मुलांना रूपये १२,००० इतके शुल्क देण्यात येत होते. शासन निर्णय, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, क्र. इवीसी-२००३/प्र.क्र. १८४/मावक-२, दिनांक १७ सप्टेंबर २००३ अन्वये पालकांच्या उत्पन्न मर्यादेत वाढ करून ती भारत सरकार शाळांत परीक्षोत्तर शिष्यवृत्तीकरीता केंद्र शासनाने निर्धारित केल्यानुसार ज्या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांच्या पालकांचे वार्षिक उत्पन्न रूपये ६५,२९० च्या कमालमर्यादेत आहे अशा मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना सदर योजनेचा लाभ देण्यास शासनाने मंजूरी प्रदान केली आहे. त्याचप्रमाणे शालेय शिक्षण विभागाने निर्धारित केल्यानुसार वार्षिक शुल्क रूपये १५,००० करण्यात आले आहे.

स्थानिक क्षेत्र

(रु. हजारत)

अ. क्र.	योजनेचे नाव	जिल्हा परिषदांना अनुदाने (खर्च)						लाभार्थी (योजनेतल योजनांतर्गत मिळून) दरडोई			
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)			२०११-२०१२ (अंदाजित)			२०१०-२०११	२०११-२०१२	२०१०-२०११	२०११-२०१२
		योजनेतल	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतल	योजनांतर्गत	एकूण	९	१०	११	१२
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१.	माध्यमिक शाळेत शिकत असलेल्या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्त्या (अनु. जमाती)	४.००	...	४.००	४.४०	...	४.४०	१३३३	१४६६	...	...
	एकूण	४.००	...	४.००	४.४०	...	४.४०	१३३३	१४६६	...	...
२.	सैनिक शाळेतील मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना विद्यावेतन (राज्य) (अनु. जमाती)	५७.१७	...	५७.१७	१३८.४०	...	१३८.४०	१०५	२७०	...	...
३.	माध्यमिक शाळेत शिकत असलेल्या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती (अनु. जमाती)	०.२६	...	०.२६	०.३	...	०.३	७०	८१	...	...
	एकूण	२०.०१	...	२०.०१	४४.१७०	...	४४.१७०	१५०८	१८१३	...	...

विवरणपत्र अ

कार्यक्रमानुसार एकूण अर्थसंकल्पीय अंदाज २०१३-२०१४

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	कार्यक्रमाचे नाव	अर्थसंकल्प, २०१०-२०११			सुधारित अंदाज, २०१०-२०११			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४		
		महसुली	भांडवली	एकूण	महसुली	भांडवली	एकूण	महसुली	भांडवली	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
प्राथमिक शिक्षण-										
	योजनेतर	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	योजनांतर्गत	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण-(१)	...	...	...	...	...	...	...	...	...
माध्यमिक शिक्षण-										
	योजनेतर	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	योजनांतर्गत	२,५१,८५	...	२,५१,८५	१६,९०,०९	...	१६,९०,०९	...	...	...
	एकूण-(२)	२,५१,८५	...	२,५१,८५	१६,९०,०९	...	१६,९०,०९	...	...	...
प्रौढ शिक्षण-										
	योजनेतर	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	योजनांतर्गत	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण-(३)	...	...	...	...	...	...	...	...	...
सर्वसाधारण शिक्षण-										
	योजनेतर	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	योजनांतर्गत	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण-(४)	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण-स्थूल	२,५१,८५	...	२,५१,८५	१६,९०,०९	...	१६,९०,०९	...	...	...
	यजा-वसुली	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण- निव्वळ	२,५१,८५	...	२,५१,८५	१६,९०,०९	...	१६,९०,०९	...	...	...
	आ. उ. क्षे.	२,५१,८५	...	२,५१,८५	१६,९०,०९	...	१६,९०,०९	...	...	...
	आ. बा. उ. क्षे.	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण- आ. उ. क्षे.	२,५१,८५	...	२,५१,८५	१६,९०,०९	...	१६,९०,०९	...	...	...

विवरणपत्र ब

एकूण अर्थसंकल्प २०१३-२०१४ चे प्रधान शीर्षकासहीत कार्यक्रमाप्रमाणे माहिती

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	कार्यक्रमाचे नाव	अर्थसंकल्प, २०१०-२०११			सुधारित अंदाज, २०१०-२०११			अर्थसंकल्प, २०११-२०१२		
		महसुली	भांडवली	एकूण	महसुली	भांडवली	एकूण	महसुली	भांडवली	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
२२०२, शिक्षण										
१	प्राथमिक शिक्षण (जनजाती क्षेत्र उपयोजना) (जनजाती क्षेत्राबाहेरील उपयोजना).	...	...	...	...	...	...	...	...	...
२	माध्यमिक शिक्षण (जनजाती क्षेत्र उपयोजना) (जनजाती क्षेत्राबाहेरील उपयोजना).	...	२,५९,८५	२,५९,८५	...	१६,९०,०९	१६,९०,०९	...	...	...
३	प्रौढ शिक्षण (जनजाती क्षेत्र उपयोजना)	...	...	...	...	...	...	...	...	...
४	सर्वसाधारण शिक्षण (जनजाती क्षेत्र उपयोजना) (जनजाती क्षेत्राबाहेरील उपयोजना).	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	आदिवासी उपयोजना क्षेत्र	...	२,५९,८५	२,५९,८५	...	१६,९०,०९	१६,९०,०९	...	...	...
	आदिवासी उपयोजना क्षेत्राबाहेरील आदिवासीसाठी.	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण २२०२, शिक्षण	...	२,५९,८५	२,५९,८५	...	१६,९०,०९	१६,९०,०९	...	...	...

तक्ता क्रमांक १

(दोन) वित्तीय आवश्यकता :

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	कार्यक्रमाचे नाव	अर्थसंकल्प, २०११-२०१२			सुधारित अंदाज, २०११-२०१२			अर्थसंकल्प, २०१२-२०१३		
		महसुली	भांडवली	एकूण	महसुली	भांडवली	एकूण	महसुली	भांडवली	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
ए-कार्याचे वर्गीकरण-										
प्रथमिक शिक्षण										
प्राथमिक शिक्षणासाठी स्थानिक स्वराज्य संस्थांना सहाय्य.										
		...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण-ए-स्थूल	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	वजा-वसूली	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण-ए-निव्वळ	...	...	...	...	...	...	...	...	...
बी-उद्दिष्टवार वर्गीकरण-										
प्राथमिक शिक्षणासाठी स्थानिक स्वराज्य संस्थांना सहाय्य.										
		...	...	...	...	...	...	...	...	...
	जिल्हा परिषदांना अनुदान.	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	इतर खर्च	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण-बी-स्थूल	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	वजा-वसूली	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण-बी-निव्वळ	...	...	...	...	...	...	...	...	...
सी-वित्तव्यवस्थेची साधने-										
	मागणी क्र.		प्रधान शीर्ष							
	टी-८		२२०२ शिक्षण							
		...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण-सी-स्थूल	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	वजा-वसूली	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण-सी-निव्वळ	...	...	...	...	...	...	...	...	...

जनजाती क्षेत्राबाहेरील उपयोजना

प्राथमिक विभाग

तक्ता क्रमांक १ (अ)

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	कार्यक्रमाचे नाव	अर्थसंकल्प, २०११-२०१२			सुधारित अंदाज, २०११-२०१२			अर्थसंकल्प, २०१२-२०१३		
		महसुली	भांडवली	एकूण	महसुली	भांडवली	एकूण	महसुली	भांडवली	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
०१	प्राथमिक शिक्षण	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१०३	प्राथमिक शाळांसाठी स्थानिक संस्थांना सहाय्य.	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	(१) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम, १९६१, यांच्या कलम १८७ अन्वये जिल्हा परिषदांना योजनांतर्गत अनुदाने.	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	(ए) राज्य योजनांतर्गत योजना ... (२.२०.२२.३३६).	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	(ए) राज्य योजनांतर्गत योजना ... (२.२०.२२.३३६).	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण-१०३, प्राथमिक शाळांसाठी स्थानिक संस्थांना सहाय्य.	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण-०१, प्राथमिक शिक्षण	...	...	...	...	...	...	...	...	...

१. (१०) : गटस्तरावर तपासणी, पर्यवेक्षण व मार्गदर्शन करणारी यंत्रणा मजबूत करणे :

जिल्हा परिषदा अस्तित्वात आल्यावर माध्यमिक व प्राथमिक शाळांची तपासणी ९ ते १४ वयोगटातील शाळेत न जाणाऱ्या मुलांना अनौपचारिक शिक्षण देणे, प्रौढ शिक्षण वगैरे सर्व गोष्टींची सर्वेखी जबाबदारी शिक्षणाधिकाऱ्यांवर पडू लागली. त्यामुळे प्राथमिक स्तरावरील शिक्षणाचे पर्यवेक्षण, मार्गदर्शन, तपासणी इ. कामाकडे लक्ष केंद्रीत करणे शिक्षणाधिकाऱ्यांस अवघड वाटू लागले. सुधारित अभ्यासक्रम जलदगतीने वाढणारी संख्या, गुणात्मक धाटीसाठी प्रयत्न इ. मुळे प्राथमिक शिक्षणाचे मार्गदर्शन, तपासणी व पर्यवेक्षणांचे काम जास्तीतजास्त जवळून सतत व खोलवर होणे अत्यंत आवश्यक ठरले आहे. त्यामुळे ही यंत्रणा जास्तीतजास्त मजबूत करणे ही अत्यंत महत्वाची निकड आहे. प्राथमिक स्तरावरील सुधारणा ही त्यानंतरच्या सर्व स्तरावरील सुधारणेकरीता निश्चितच मदत करणारी ठरणार आहे.

तक्ता क्रमांक २

आदिवासी भागातील प्राथमिक शाळांची व शिक्षकांची संख्या दर्शविणारा तक्ता

अ. क्र.	जिल्ह्याचे नाव	वर्ष	जि. प. शाळा/नगरपालिका शाळा/खाजगी शाळा/नगरपरिषद शाळा	
			शाळांची संख्या	शिक्षक संख्या
१	२	३	४	५
१.	टाणे	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	२०७४	५०१२
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	२०७०	५१३२
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	२१३६	५२८६
२.	रायगड	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	१३०	३२२
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	१३०	३१७
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	१३४	३२७
३.	नाशिक	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	१६४०	४७४९
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	१६४०	४८६३
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	१६८९	५००९
४.	धुळे	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	४१८	१०१७
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	४१६	१०६३
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	४२९	१०९५
५.	नंदुरबार	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	११८५	३६४२
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	११९०	३७००
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	१२२६	३८११
६.	जळगाव	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	५०	१५४
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	५०	१६१
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	५२	१६६
७.	अहमदनगर	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	२२२	७१४
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	२२६	७१७
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	२३३	७८०
८.	पुणे	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	२३०	७०२
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	२२८	६८३
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	२३५	७०३
९.	नांदेड	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	३३८	८०५
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	३४०	९७५
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	३५०	१००४
१०.	अमरावती	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	३२०	९०७
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	३३२	१४१०
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	३४२	१४५२
११.	यवतमाळ	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	५४०	१८०५
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	५७०	१८७१
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	५८७	१९२७
१२.	नागपूर	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	६०	२५०
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	६०	२४०
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	६२	२४७
१३.	गोंदिया	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	२२६	९०४
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	२३२	९१०
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	२३९	९३७
१४.	चंद्रपूर	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	६४०	२२४०
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	६५९	२२४०
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	६७९	२३०७
१५.	गडचिरोली	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	१०६८	२८४५
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	१०७४	२८५०
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	११०६	२९३५
एकूण	...	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	९१४१	२६०६८
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	९२१७	२८०८२
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	९४९९	२७९८६

(१) (३) मोफत पुस्तकपेढी योजना :-आदिवासी व आदिवासी क्षेत्राबाहेरील क्षेत्र.

प्राथमिक शाळेत पुस्तक पेढी सुरु करणे नियमित व १०३ विकासगटातील इयत्ता १ ली ते ४ थी पर्यंतच्या सर्व विद्यार्थ्यांना मोफत पाठ्यपुस्तके पुरविणे. राज्यातील जिल्हा परिषदेच्या प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी प्राथमिक शिक्षणापासून वंचित राहू नयेत व त्यांचे गळतीचे प्रमाण कमी व्हावे या उद्देशाने शासनाने सन १९७६-७७ पासून इयत्ता १ ली ते ४ थी पर्यंतच्या विद्यार्थ्यांना पुस्तकपेढी ही योजना सुरु केली आहे. व १९७७-७८ या वर्षापासून ५ वी ते ७ च्या विद्यार्थ्यांना लागू केलेली आहे. तरतुदीच्या अधीन राहून या योजनेनुसार इयत्ता १ ली ते ७ वी च्या वर्गातील लाभार्थी विद्यार्थी संख्या एकूण संख्येच्या २५ टक्केच्या मर्यादित अ. जा. अ. ज./वि. ज./भ. ज. व आर्थिक दुर्बल घटकातील विद्यार्थ्यांना या योजनेचा लाभ देण्यात येतो.

ज्या विकासगटामध्ये स्त्रीयांचे साक्षरता प्रमाण राष्ट्रीय साक्षरतेच्या प्रमाणापेक्षा कमी आहे असे विकास गट शैक्षणिक विकासाच्या बाबतीत मागास गट म्हणून मानण्यात येतात, अशा एकूण १०३ विकासगटातील विद्यार्थ्यांना प्राथमिक शिक्षणाकडे आकर्षित करण्यासाठी शासनाने इयत्ता १ ली ते ४ थी पर्यंतच्या सर्व विद्यार्थ्यांना मोफत पाठ्यपुस्तके देण्याचा निर्णय १९९६-९७ पासून घेतलेला आहे.

शासन पत्र क्रमांक पीआई/(३५५७) प्राशि-१ दिनांक १४ मे, २००४ अन्वये सर्व शिक्षण मोहिम योजने अंतर्गत सन २००४-२००५ या शैक्षणिक वर्षापासून इयत्ता १ ली ते १० तील सर्व मुली/मुले यांना मोफत पाठ्यपुस्तके पुरविण्यात येत आहेत.

प्राथमिक शाळेतील इ. १ ली ते ७ वी मध्ये शिकणाऱ्या विद्यार्थ्यांना मोफत पुस्तके वाटप

तक्ता क्रमांक

सन २०१३-२०१४

(रुपये हजारांत)

अ. क्र.	जिल्ह्याचे नाव	वर्ष	इ. १ ली ते ४ थी मधील लाभार्थी विद्यार्थी संख्या	एकूण खर्च
१	२	३	४	५
१.	ठाणे	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	...	...
२.	रायगड	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	...	...
३.	नाशिक	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	...	...
४.	धुळे	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	...	...
५.	नंदूरबार	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	...	...
६.	जळगाव	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	...	...
७.	अहमदनगर	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	...	...
८.	पुणे	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	...	...
९.	नांदेड	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	...	...
१०.	अमरावती	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	...	...

१	२	३	४	५
११.	यवतमाळ	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	...	...
१२.	नागपूर	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	...	...
१३.	गोंदिया	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	...	...
१४.	चंद्रपूर	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	...	...
१५.	गडचिरोली	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	...	...
	एकूण	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...
	...	२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	...	...

प्राथमिक शाळा वर्गखोल्या बांधकामासाठी
जिल्हा ग्रामीण विकास प्राधिकरणांना अनुदान (आदिवासी क्षेत्र)
तक्ता क्रमांक ४
सन २०१३-२०१४

(रुपये हजारात)

क्रमांक	जिल्ह्याचे नाव	वर्ष	वितरीत अनुदान	अपेक्षित वर्ग खोल्यांची संख्या	एकूण खर्च
१	२	३	४	५	६
१.	टाणे	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	...	...	...
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	...	...	...
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	...	...	...
२.	धुळे	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	...	...	...
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	...	...	...
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	...	...	...
३.	नंदूरबार	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	...	...	...
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	...	...	...
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	...	...	...
४.	जळगाव	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	...	...	...
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	...	...	...
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	...	...	...
५.	पुणे	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	...	...	...
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	...	...	...
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	...	...	...
६.	अहमदनगर	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	...	...	...
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	...	...	...
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	...	...	...
७.	नांदेड	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	...	...	...
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	...	...	...
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	...	...	...
८.	नागपूर	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	...	...	...
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	...	...	...
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	...	...	...
९.	चंद्रपूर	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	...	...	...
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	...	...	...
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	...	...	...
१०.	शेंदिया	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	...	...	...
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	...	...	...
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	...	...	...
११.	गडचिरोली	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	...	...	...
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	...	...	...
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	...	...	...
१२.	अमरावती	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	...	...	...
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	...	...	...
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	...	...	...
१३.	वर्धा	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	...	...	...
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	...	...	...
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	...	...	...
एकूण	...	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	...	...	...
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	...	...	...
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	...	...	...

माजी शासकीय माध्यमिक शाळांच्या इमारत बांधकामासाठी अनुदान
तक्ता क्रमांक ४ (अ)

(रुपये लाखात)

क्रमांक १	जिल्ह्याचे नाव २	वर्ष ३	अनुदान ४
१.	अमरावती ...	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	...
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	...
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	...
२.	यवतमाळ ...	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	१०.००
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	१०.००
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	...
३.	गडचिरोली ...	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	...
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	...
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	...
एकूण ...		२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	१०.००
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	१०.००
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	...

मोफत गणवेश व लेखन साहित्य पुरवठा—आदिवासी व आदिवासी क्षेत्राबाहेरील क्षेत्र. इयत्ता १ ली ते ४ मधील मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची गळती रोखून उपस्थिती वाढविण्यासाठी शासनाने शासन निर्णय क्रमांक पीआरई/१०७८/१९०९६०/(२६६६) ७, दिनांक २०.६.१९७९ अन्वये राज्यातील जिल्हा परिषद प्राथमिक शाळेतील अनुसूचित जाती, जमाती, भटक्या व विमुक्त जातीच्या इ. १ ली ते ४ थी तील शासनाने १९७९-८० या शैक्षणिक वर्षापासून विद्यार्थ्यांना विशेष सुविधा म्हणून गणवेश व लेखन साहित्य मोफत पुरविण्याची योजना सुरु केलेली आहे.

तसेच प्राथमिक शिक्षणाचे सार्वत्रिकीकरण होण्यासाठी स्त्री साक्षरतेचे प्रमाण ज्या तालुक्यांमध्ये राष्ट्रीय साक्षरतेच्या सरासरीपेक्षा कमी आहे अशा राज्यातील १०३ विकास गटातील जिल्हा परिषद प्राथमिक शाळेतील इ.१ ली च्या सर्व विद्यार्थ्यांना सन १९९६-९७ या वर्षापासून व या गटातील पुढील वर्गातील प्रतिवर्षी एक इयत्ता या प्रमाणे टप्पाटप्पाने इ. १ ली ते ४ थीच्या सर्व विद्यार्थ्यांना मोफत गणवेश व लेखन साहित्य पुरविण्याचा शासनाने दिनांक १३ सप्टेंबर १९९६ अन्वये निर्णय घेतलेला आहे. सदर योजना कार्यान्वित झाल्यामुळे जिल्हा परिषद प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थ्यांच्या गळतीचे प्रमाण कमी होऊन शाळेमधील उपस्थितीच्या प्रमाणात वाढ झाली आहे. सदर योजना गरीब व होतकरु विद्यार्थ्यांच्या शिक्षणाच्यादृष्टीने लाभदायक आहे.

प्राथमिक शाळेतील इ. १ ली ते ४ थी मध्ये शिकणाऱ्या विद्यार्थ्यांना विशेष सवलती सन २०१२-२०१३

तक्ता क्रमांक ५

(रुपये हजारात)

अ.क्र.	जिल्हाचे नाव	वर्ष	इ. १ ली ते ४ मधील लाभार्थी संख्या	एकूण खर्च
१.	ठाणे	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	...	...
२.	रायगड	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	...	...
३.	नाशिक	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	...	...
४.	धुळे	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	...	...
५.	नंदुरबार	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	...	...
६.	जळगाव	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	...	...
७.	अहमदनगर	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	...	...
८.	पुणे	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	...	...
९.	नांदेड	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	...	...
१०.	अमरावती	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	...	...
११.	यवतमाळ	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	...	...
१२.	नागपूर	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	...	...
१३.	गोंदिया	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	...	...
१४.	चंद्रपूर	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	...	...
१५.	गडचिरोली	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	...	...
एकूण	...	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	...	...

आदिवासी भागात बालवाड्या उघडणे

तक्ता क्रमांक ६

सन २०१३-२०१४

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	जिल्ह्याचे नाव	वर्ष	बालवाड्यांची संख्या	विद्यार्थ्यांची संख्या	एकूण खर्च
१	२	३	४	५	६
१.	ठाणे	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	...	...	...
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	...	...	...
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	...	...	...
२.	रायगड	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	...	...	...
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	...	...	...
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	...	...	...
३.	नाशिक	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	...	...	...
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	...	...	...
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	...	...	...
४.	धुळे	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	...	...	...
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	...	...	...
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	...	...	...
५.	नंदूरबार	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	...	...	...
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	...	...	...
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	...	...	...
६.	जळगाव	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	...	...	...
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	...	...	...
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	...	...	...
७.	अहमदनगर	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	...	...	...
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	...	...	...
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	...	...	...
८.	पुणे	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	...	...	...
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	...	...	...
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	...	...	...
९.	नांदेड	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	...	...	...
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	...	...	...
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	...	...	...
१०.	अमरावती	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	...	...	...
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	...	...	...
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	...	...	...
११.	यवतमाळ	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	...	...	...
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	...	...	...
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	...	...	...
१२.	नागपूर	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	...	...	...
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	...	...	...
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	...	...	...
१३.	गोंदिया	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	...	...	...
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	...	...	...
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	...	...	...
१४.	चंद्रपूर	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	...	...	...
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	...	...	...
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	...	...	...
१५.	गडचिरोली	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	...	...	...
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	...	...	...
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	...	...	...
		२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	...	...	...
	एकूण ...	२०११-२०१२ (अपेक्षित)	...	...	...
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	...	...	...

प्राथमिक शाळेत शिकणाऱ्या मुलींना उपस्थिती भत्ता :- आदिवासी क्षेत्र व आदिवासी क्षेत्राबाहेरी क्षेत्र

प्राथमिक शाळेत जाणाऱ्या मुलींचे गळतीचे प्रमाण कमी करण्यासाठी व उपस्थितीचे प्रमाण वाढविण्यासाठी इयत्ता १ ली ते ४ थी मधील प्राथमिक शाळेत जाणाऱ्या आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील दारिद्र्यरेषेखालील सर्व मुलींना तसेच आदिवासी उपयोजना क्षेत्राव्यतिरिक्त राज्यातील अन्य भागातील अनुसूचित जमातींच्या तसेच अनुसूचित जाती, भटक्या जाती व विमुक्त जमातींच्या दारिद्र्यरेषेखालील विद्यार्थीनींना नियमित शाळेत येण्यासाठी प्रतिदिन प्रत्येक मुलीमागे रुपये १/- या दराने मुलींच्या पालकांना उपस्थिती भत्ता दिनांक ३ जानेवारी १९९२ या क्रांतीज्योती सावित्रीबाई फुले यांच्या जन्मदिनी सुरु करण्यास शासनाने शिक्षण सेवायोजन विभागाच्या शासन निर्णय, क्रमांक पीआरई १०९१/९६१४/प्राशि १, १० जानेवारी १९९२ अन्वये अनुमती दिली आहे. यासाठी विद्यार्थीनींची शाळेमध्ये एकूण शालेय दिवसांच्या ७५ टक्के उपस्थिती अनुज्ञेय राहिल अशी अट आहे.

प्राथमिक शाळेतील इ. १ ली ते ४ थी मध्ये शिकणाऱ्या मुलींना उपस्थिती भत्ता वाटप

सन २०१२-२०१३

तक्ता क्रमांक ७

(रुपये हजारात)

क्रमांक	जिल्ह्याचे नाव	वर्ष	इ. १ ली ते ४ थी मधील संख्या लाभार्थी मुलींची संख्या	एकूण खर्च
१	२	३	४	५
१.	टाणे	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	...	...
२.	रायगड	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	...	...
३.	नाशिक	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	...	...
४.	धुळे	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	...	...
५.	नंदूरबार	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	...	...
६.	जळगाव	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	...	...
७.	अहमदनगर	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	...	...
८.	पुणे	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	...	...
९.	नांदेड	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	...	...
१०.	अमरावती	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	...	...

तक्ता क्र. ७ (चालू)

आदिवासी क्षेत्र : उपस्थिती भत्ता वाटप :

(रुपये हजारात)

१	२	३	४	५
११.	यवतमाळ	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	...	...
१२.	नागपूर	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	...	...
१३.	गोंदिया	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	...	...
१४.	चंद्रपूर	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	...	...
१५.	गडचिरोली	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	...	...
	एकूण	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	...	...

वस्तीशाळा योजना
आदिवासी विभागात मंजूर वस्तीशाळा
तक्ता क्र. ८

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	जिल्ह्याचे नाव	वर्ष	वस्तीशाळांची संख्या	रु. १३,००० प्रमाणे अनुदान
१	२	३	४	५
१.	ठाणे	२०१०-२०११ (अपेक्षित)	...	...
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	...	...
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	...	...
२.	रायगड	२०१०-२०११ (अपेक्षित)	...	...
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	...	...
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	...	...
३.	नाशिक	२०१०-२०११ (अपेक्षित)	...	...
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	...	...
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	...	...
४.	धुळे	२०१०-२०११ (अपेक्षित)	...	...
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	...	...
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	...	...
५.	नंदुरवार	२०१०-२०११ (अपेक्षित)	...	...
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	...	...
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	...	...
६.	जळगाव	२०१०-२०११ (अपेक्षित)	...	...
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	...	...
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	...	...
७.	अहमदनगर	२०१०-२०११ (अपेक्षित)	...	...
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	...	...
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	...	...
८.	पुणे	२०१०-२०११ (अपेक्षित)	...	...
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	...	...
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	...	...
९.	नांदेड	२०१०-२०११ (अपेक्षित)	...	...
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	...	...
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	...	...
१०.	अमरावती	२०१०-२०११ (अपेक्षित)	...	...
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	...	...
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	...	...
११.	यवतमाळ	२०१०-२०११ (अपेक्षित)	...	...
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	...	...
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	...	...
१२.	नागपूर	२०१०-२०११ (अपेक्षित)	...	...
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	...	...
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	...	...

तक्ता क्र. ८ (चालू)

१	२	३	४	५
१३.	गोंदिया	२०१०-२०११ (अपेक्षित)	...	...
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	...	...
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	...	...
१४.	चंद्रपूर	२०१०-२०११ (अपेक्षित)	...	...
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	...	...
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	...	...
१५.	गडचिरोली	२०१०-२०११ (अपेक्षित)	...	...
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	...	...
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	...	...
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)	...	...
	एकूण ...	२०११-२०१२ (अपेक्षित)	...	...
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	...	...

टीप- (१)	शिक्षक प्रशिक्षण	रु.	१,००० प्रति माहप्रमाणे
(२)	सादिल खर्च	रु.	१,००० प्रति माहप्रमाणे
(३)	पाठ्यपुस्तके	रु.	१,०५० प्रति माहप्रमाणे, दिनांक २२-७-२००५ च्या शासन निर्णयानुसार
(४)	शिक्षकांचे मासिक मानधन	रु.	१,००० प्रति माहप्रमाणे (दहा महिन्यांसाठी)
		रु.	१३,०५०

२. माध्यमिक शिक्षण

(२) प्रास्ताविक :

आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील माध्यमिक शिक्षण हे बहुतांशी खाजगी व्यवस्थापनाचे हाती आहे. जिल्हा परिषद शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक) आणि उपशिक्षणाधिकारी (माध्यमिक) हे ह्या शाळांची तपासणी करतात. संपूर्ण माध्यमिक शिक्षण हे शाळांची मान्यता, अभ्यासक्रम इत्यादींच्या दृष्टीने माध्यमिक शाळा संहितेच्या (तरतुदीनुसार) उपबंधानुसार शासित आहेत. बिगर आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील कर्मचारीवृंदांसाठी लाभ असलेले सेवानियम, निवृत्तीवेतन आणि सेवानिवृत्तीचे इतर फायदे बँकांच्यामार्फत वेतन वाटप आणि निर्वाहनिधी संबंधीचे नियम, हे आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील माध्यमिक शाळांतील कर्मचारीवृंदांनाही लागू आहेत.

जनजाती क्षेत्र उपयोजना

तक्ता क्र. ९

(दोन) वित्तीय आवश्यकता :

(रुपये हजारत)

अ. क्र.	कार्यक्रमाचे नाव	अर्थसंकल्प, २०१०-२०११			सुधारित अंदाज, २०१०-२०११			अर्थसंकल्प, २०११-२०१२		
		महसुली	भांडवली	एकूण	महसुली	भांडवली	एकूण	महसुली	भांडवली	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
(ए)	कार्याचे वर्गीकरण-									
	२२०२१९२१ (०१) माजी शासकीय माध्यमिक शाळांना इमारत बांधकामासाठी अनुदान.	...	५००	५००	...	१०००	१०००	...	...	...
	२२०२३५८४ (०२) अशासकीय माध्यमिक शाळा	...	१२,६४,७६	१२,६४,७६	...	...	...	...	...	...
	२२०२१९०१ (०३) अशासकीय माध्यमिक शाळांना सहाय्य.	...	...	...	...	१४,२१,२८	१४,२१,२८	...	...	...
	२२०२१९४८ (०४) अशासकीय कनिष्ठ महाविद्यालयांना सहाय्य.	...	१२,२८,५०	१२,२८,५०	...	८,८३,५०	८,८३,५०	...	...	...
	एकूण-(ए) स्थूल	...	२४,९८,२६	२४,९८,२६	...	२३,१४,७८	२३,१४,७८	...	...	...
	वजा-वसूली	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण-(ए) निव्वळ	...	२४,९८,२६	२४,९८,२६	...	२३,१४,७८	२३,१४,७८	...	...	...
बी-	कार्याचे वर्गीकरण-									
(१)	माजी शासकीय शाळांना इमारत बांधकामासाठी अनुदान.	...	५,००	५,००	...	१०,००	१०,००	...	...	...
(२)	शासकीय माध्यमिक शाळांना अनुदान	...	१२,६४,७६	१२,६४,७६	...	...	...	...	...	...
(३)	अशासकीय माध्यमिक शाळांना सहाय्य	...	...	...	...	१४,२१,२८	१४,२१,२८	...	...	...
(४)	अशासकीय कनिष्ठ महाविद्यालयांना सहाय्य	...	१२,२८,५०	१२,२८,५०	...	८,८३,५०	८,८३,५०	...	...	...
	एकूण-(०२) स्थूल	...	२४,९८,२६	२४,९८,२६	...	२३,१४,७८	२३,१४,७८	...	...	...
	वजा-वसूली	...	...	...	...	...	...	...	...	...
सी-	वित्तव्यवस्थेची साधने	एकूण-(०२) निव्वळ	...	२४,९८,२६	२४,९८,२६	...	२३,१४,७८	२३,१४,७८	...	...
	मागणी क्र. टी-५, प्रधान शीर्ष २२०२ शिक्षण	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण-(०२) स्थूल	...	२४,९८,२६	२४,९८,२६	...	२३,१४,७८	२३,१४,७८	...	...	...
	वजा-वसूली	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण-(०२) निव्वळ	...	२४,९८,२६	२४,९८,२६	...	२३,१४,७८	२३,१४,७८	...	...	...

जनजाती क्षेत्राबाहेरील उपयोजना-माध्यमिक शिक्षण

(रुपये हजारात)

कार्यक्रमाचे नाव १	अर्थसंकल्प, २०१०-२०११			सुधारित अंदाज, २०१०-२०११			अर्थसंकल्प, २०११-२०१२		
	महसुली २	भांडवली ३	एकूण ४	महसुली ५	भांडवली ६	एकूण ७	महसुली ८	भांडवली ९	एकूण १०
०२-माध्यमिक शिक्षण									
११०-अशासकीय माध्यमिक शाळांना सहाय्य ...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
विशेष केंद्रीय सहाय्य ...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१११-माध्यमिक शिक्षणासाठी स्थानिक संस्थांना सहाय्य ...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
८००-इतर खर्च ...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण ०२-माध्यमिक शिक्षण ...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

जनजाती क्षेत्र उपयोजना-सर्वसाधारण शिक्षण

(रुपये हजारात)

कार्यक्रमाचे नाव १	अर्थसंकल्प, २०१०-२०११			सुधारित अंदाज, २०१०-२०११			अर्थसंकल्प, २०११-२०१२		
	महसुली २	भांडवली ३	एकूण ४	महसुली ५	भांडवली ६	एकूण ७	महसुली ८	भांडवली ९	एकूण १०
(दोन) वित्तीय आवश्यकता-									
पारितोषिके ...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

जनजाती क्षेत्राबाहेरील उपयोजना-सर्वसाधारण शिक्षण

कार्यक्रमाचे नाव १	अर्थसंकल्प, २०१०-२०११			सुधारित अंदाज, २०१०-२०११			अर्थसंकल्प, २०११-२०१२		
	महसुली २	भांडवली ३	एकूण ४	महसुली ५	भांडवली ६	एकूण ७	महसुली ८	भांडवली ९	एकूण १०
पारितोषिके ...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

माध्यमिक शिक्षण

खाजगी माध्यमिक शाळांचा विकास व विस्तार

अशासकीय माध्यमिक शाळांचा विकास व विस्तार, शाळांची संख्या व तुकड्या

तक्ता क्र. १०

(रुपये हजारात)

क्रमांक	जिल्हाचे नाव	वर्ष	आदिवासी भागातील माध्यमिक शाळांची संख्या	आदिवासी भागातील शाळांमध्ये नव्याने जादा तुकड्या उघडण्यास परवानगी दिली असल्यास, त्यांची संख्या	एकूण खर्च
१	२	३	४	५	६
१.	मुंबई (उ)	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	१	...	२६६३
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	१	...	२९२९
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	१	...	३२२२
२.	ठाणे	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	३	८	१०६०४
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	३	१२	११६६४
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	३	१२	१२८३०
३.	रायगड	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	४	६	१०८७२
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	४	६	११९५९
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	४	६	१३१५५
४.	नाशिक	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	६	१७	१३३६१
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	६	१७	१४६९७
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	६	१७	१६१६७
५.	धुळे	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	२	१७	६६३७
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	२	१७	७३०१
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	२	१७	८०३१
६.	नंदुरबार	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	१२	५०	४४३३८
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	१२	५०	४८७७२
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	१२	५०	५३६४९
७.	जळगाव	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	१	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	१	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	१	...	...
८.	अहमदनगर	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	१	१२	५९१७
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	३	१२	६५०९
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	३	१२	७१६०
९.	पुणे	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	५	३	१२६८०
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	५	३	१३९४८
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	५	३	१५३४३
१०.	नांदेड	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	८	२	२१४७६
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	८	२	२३६२४
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	८	२	२५९८६
११.	अमरावती	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	१९	४२०४
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	१९	४६२४
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	...	१९	५०८६

तक्ता क्र. १० (चालू)

१	२	३	४	५	६
१२.	यवतमाळ	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	८	२५	२७०२८
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	८	२५	२९७३१
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	८	२५	३२७०४
१३.	नागपूर	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	३	३८१
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	३	४१९
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	...	३	४६१
१४.	गोंदिया	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	३	३९	१९९८२
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	३	३९	२१९८०
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	३	३९	२४१७८
१५.	चंद्रपूर	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	५	१५	१७३६२
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	५	१५	१९०९८
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	५	१५	२१००८
१६.	गडचिरोली	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	७	२१	२४२१०
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	७	२१	२६६३१
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	७	२१	२९२९४
१७.	भंडारा	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	१	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	१	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	१	...	...
१८.	वर्धा	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	१	...	२९०८
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	१	...	३१९९
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	१	...	३५१९
	एकूण ...	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	६८	२३७	२२४६२३
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	७०	२४१	२४७०८५
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	७०	२४१	२७१७९३

माध्यमिक शाळेत पुस्तकपेढी योजना :

बहुतेक करून ग्रामीण आदिवासी व जोंगराळ भागातील रहिवासी दारिद्र्यरेषेखाली जीवन कठीत असतात. त्यामुळे शाळेमध्ये जाणाऱ्या मुलांना त्यांचे पालक आवश्यक तांत्रिक पुरतक देऊ शकत नाहीत. शिक्षणाच्या निरनिराळ्यास्तरावर त्यांचा परिणाम होऊन मोठ्या प्रमाणावर गळती होत असते. या परिस्थितीवर उपाय म्हणून जिल्हा परिषद, महानगरपालिका आणि मान्यताप्राप्त अनुदानित शासकीय माध्यमिक शाळांतील अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती व भटक्या जमाती या समाजातील इतर दुर्बल घटक वर्गातील विद्यार्थ्यांना क्रमिक पुस्तकांचे संच कर्जाळ देण्याची व्यवस्था शाळेमधून स्थापन झालेल्या पुस्तकपेढीद्वारे करण्यात येते. या योजनेचे शैक्षणिक वर्ष संपताच दिलेले पुस्तक संच विद्यार्थ्यांनी परत करावयाचे असतात. प्रत्येक तीन वर्षांनी पेढीतील पुस्तक संच बदलण्याची तरतूद योजनेमध्ये आहे. लाभार्थींची संख्या एकूण पटसंख्येच्या २५ टक्के विद्यार्थी येथपर्यंत मर्यादित केलेली आहे. पात्र विद्यार्थ्यांची संख्या एकूण संख्येच्या २५ टक्के पेक्षा जास्त झाल्यास स्थानिक संस्थांना त्यांच्या खर्चाने जादा होणाऱ्या पात्र विद्यार्थ्यांना पुस्तक संच पुरविण्याचे आवाहन करण्यात आले आहे. शासकीय अनुदानापोटी जिल्हापरिषदांनी उधारीवर खरेदी केलेल्या पुस्तकांच्या पाठ्यपुस्तक मंडळाच्या देयकाच्या रकमेपोटी निव्वळ रक्कम पाठ्यपुस्तक मंडळास परस्पर अदा करण्यात येते व खरेदीपोटी मिळालेल्या वटावाची रक्कम जिल्हा परिषदांना रोख अनुदानाच्या स्वरूपात वाहतूक व तदनुषंगीक आकस्मिक खर्चासाठी देण्यात येते. त्यातून उरलेल्या रकमेतून अतिरिक्त पुस्तक संच स्थानिक स्वराज्य संस्थांनी विकत घ्यावयाचे आहेत.

२००७-२००८ यावर्षी माध्यमिक पुस्तकपेढी योजनेचा लाभ इ. ६ वी व इ. १० वीत शिकणाऱ्या पात्र विद्यार्थ्यांना देण्यात आलेला आहे.

वर्ष २००७-२००८ मध्ये सर्व शिक्षण मोहिमेअंतर्गत स्थानिक स्वराज्य संस्थांनी चालविलेल्या तसेच अनुदानित प्राथमिक/माध्यमिक शाळांतील इ. १ वी ते ८ वी वीतील सर्व विद्यार्थ्यांनी आणि अनुसूचित जाती/जमाती, भटक्या विमुक्त जाती/जमाती विद्यार्थ्यांना पाठ्यपुस्तके उपलब्ध करून देण्यात आली. सर्व शिक्षण मोहिमेअंतर्गत समावेश न होणाऱ्या इतर पात्र विद्यार्थ्यांना वरील पुस्तक पेढी योजनेअंतर्गत पुस्तके देण्यात आली. २००६-२००७ या शैक्षणिक वर्षी इ. ५ वी वीतील पात्र विद्यार्थ्यांना पुस्तक पेढी योजनेचा लाभ देण्यात येतो. परंतु आदिवासी उपयोजने अंतर्गत तरतूद मंजूर करण्यात आलेली नाही.

माध्यमिक शाळांमधून पुस्तक पेढीची स्थापना

लाभार्थी व खर्चदर्शक तक्ता

तक्ता क्रमांक ११

(रुपये हजारत)

अ. क्र.	जिल्हाचे नाव	वर्ष	प्रत्यक्ष लाभार्थी संख्या एकूण इयत्ता ५ वी ते १० वी	शासकीय अनुदान
१	२	३	४	५
१.	ठाणे	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	२००५	५११
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	१४१३	५१३
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	१४१३	५१३
२.	रायगड	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	१४१	३६
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	९९	३६
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	९९	३६
३.	नाशिक	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	१२५८	३२१
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	८८४	३२१
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	८८४	३२१
४.	धुळे	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	६९०	१७६
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	४८५	१७६
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	४८५	१७६
५.	नंदुरबार	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	१२३१	३१४
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	८६५	३१४
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	८६५	३१४
६.	जळगाव	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	३९२	१००
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	२७५	१००
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	२७५	१००
७.	अहमदनगर	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	१७६	४५
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	१२४	४५
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	१२४	४५
८.	पुणे	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	२२३	५७
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	१५७	५७
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	१५७	५७

तक्ता क्रमांक ११ (चालू)

१	२	३	४	५
९.	नांदेड	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	१५७	४०
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	११०	४०
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	११०	४०
१०.	अमरावती	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	३३७	८६
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	२३७	८६
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	२३७	८६
११.	यवतमाळ	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	११०६	२८२
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	७७७	२८२
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	७७७	२८२
१२.	नागपूर	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	११९	३०
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	८८	३२
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	८८	३२
१३.	गोंदिया	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	९४९	२४२
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	६६७	२४२
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	६६७	२४२
१४.	चंद्रपूर	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	१०५८	२७०
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	७४४	२७०
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	७४४	२७०
१५.	गडचिरोली	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	...	...
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	१४४३	५२४
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	१४४३	५२४
		२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	९८४२	२५१०
	एकूण ...	२०११-२०१२ (अपेक्षित)	८३६८	३०३८
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	८३६८	३०३८

(३) शासकीय विद्यानिकेतन :

आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील आदिवासी मुलांना शिक्षणाची सुविधा उपलब्ध व्हावी म्हणून शासनाने केळापूर, ता. पांढरकवडा, जि. यवतमाळ येथे आदिवासी मुलांकरिता एक शासकीय विद्यानिकेतन सुरू केले आहे. या विद्यानिकेतनामध्ये आदिवासी विद्यार्थ्यांना गुणवत्तेच्या निकषावर प्रवेश दिला जातो. या विद्यानिकेतनामध्ये इयत्ता ५ वी ते इयत्ता १० वी पर्यंत प्रत्येक वर्गाच्या दोन तुकड्या आहेत. तेथे ३० आदिवासी व ३० विंगर आदिवासी विद्यार्थ्यांना इयत्ता ५ वीत प्रवेश दिला जातो. उर्वरित ४ शासकीय विद्यानिकेतनामध्ये धुळे-२६, अमरावती-१७, औरंगाबाद-१७ आणि पुसेगाव, जिल्हा सातारा-१२ आदिवासी विद्यार्थ्यांना इयत्ता ५ वीत प्रवेश देण्यात येतो. या सर्व आदिवासी विद्यार्थ्यांचा खर्च शासनामार्फत करण्यात येतो.

शासकीय विद्यानिकेतनामध्ये आदिवासी विद्यार्थी मुलांना प्रवेश व त्यांची संख्या दर्शविणारा तक्ता

तक्ता क्र. १२

(रुपये हजारात)

अ.क्र.	शासकीय विद्यानिकेतनाचे नाव	वर्ष	प्रवेश क्षमता	एकूण आदिवासी विद्यार्थी संख्या	इयत्ता १० वी उत्तीर्ण झालेले आदिवासी विद्यार्थी	शिक्षक वर्ग	शिक्षकेतर कर्मचारी वर्ग	एकूण कर्मचारी	एकूण खर्च
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१.	केळापूर (जि. यवतमाळ)	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	६०	३०	१४	१८	३८	५०	१३५८८
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)	६०	३०	१८	१८	४०	५१	१४९९६
		२०११-२०१२ (अंदाजित)	६०	३०	०८	१८	४०	५०	१६५००
२.	पुसेगाव (जि. सातारा)...	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	२४०	७४	१३	९	३९	४८	१००७८
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)	२४०	७७	१७	९	४४	५३	१०८३४
		२०११-२०१२ (अंदाजित)	२४०	७७	१३	१२	५२	६४	१२७१७
३.	धुळे ...	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	११४	९२	१७	१३	४७	६०	७२५०
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)	११४	९८	१६	१३	४७	६०	५७५४
		२०११-२०१२ (अंदाजित)	११४	११४	१७	१३	४७	६०	८९५९
४.	औरंगाबाद ...	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	१०२	९१	१६	१२	४५	५७	१२९०३
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)	१०२	९१	१७	१२	४५	५७	१२९१७
		२०११-२०१२ (अंदाजित)	१०२	९१	१७	१२	४५	५७	१४१९३
५.	अमरावती ...	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	२४०	८७	१४	१४	३७	५१	१४२००
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)	२४०	९०	१२	१४	४०	५४	१५३७०
		२०११-२०१२ (अंदाजित)	२४०	९२	१३	१४	३६	५०	१६३२०
एकूण ...	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	७५६	३७४	७४	६६	२०६	२६६	५८०१९	
	२०१०-२०११ (अपेक्षित)	७५६	३८६	८०	६६	२१६	२७५	५९८९१	
	२०११-२०१२ (अंदाजित)	७५६	४०४	६८	६९	२२०	२८१	६७३८९	

(४) कनिष्ठ महाविद्यालये :

(एक) प्रास्ताविक : महाराष्ट्र राज्यात सन १९७२-७३ च्या शैक्षणिक वर्षापासून १०+२+३ हा नवीन समान शैक्षणिक आकृतिबंध क्रमाक्रमाने सुरू करण्यात आला. त्यानुसार १९७५-१९७६ च्या शालेय वर्षापासून अधिक २ ह्या स्तरावरील वर्ग सुरू झाले. कनिष्ठ महाविद्यालयाचे प्रथम व द्वितीय वर्षांचे हे वर्ग (११ व १२) महाविद्यालये व काही निवडक माध्यमिक शाळांना जोडण्यात आले आहेत. या कनिष्ठ महाविद्यालयात विद्यार्थ्यांना शासकीय खुली गुणवत्ता शिष्यवृत्ती योजनाही लागू करण्यात आली आहे.

तक्ता क्र. १४

(रुपये हजारात)

अ.क्र.	जिल्ह्याचे नाव	वर्ष	कनिष्ठ महाविद्यालयांची संख्या			कनिष्ठ महाविद्यालयातील शाखानिहाय एकूण विद्यार्थी संख्या				एकूण विद्यार्थ्यांपैकी अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांची संख्या				१२ वी पास झालेले विद्यार्थी	दिलेले शासकीय अनुदान	
			माध्यमिक शाळांना जोडलेली	महाविद्यालयांना जोडलेली	एकूण	कला	विज्ञान	वाणिज्य	एकूण	कला	विज्ञान	वाणिज्य	एकूण			
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	
१.	ठाणे	२०११-२०१२	(प्रत्यक्ष)	४	२२	२६	२०१००	१६१००	२६३००	६२५००	२४०००	१८०००	५४०००	४७४००	२३१०२	१६०९
		२०१२-२०१३	(अपेक्षित)	४	२४	२८	२१०००	१६३००	२६४००	६३७००	२६०००	२००००	५५०००	५१५००	२४१०३	२७६४
		२०१३-२०१४	(अंदाजित)	४	२४	२८	२२०००	१६५००	२६५००	६५०००	२८०००	२२०००	५६०००	५५६००	२५१०२	३०१०
२.	रायगड	२०११-२०१२	(प्रत्यक्ष)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
		२०१२-२०१३	(अपेक्षित)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
		२०१३-२०१४	(अंदाजित)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
३.	नाशिक	२०११-२०१२	(प्रत्यक्ष)	२	१०	१२	१५८००	९९३०	११११०	३६८४०	३५६०	१८३०	१७३०	७१२०	११२४०	१२३६
		२०१२-२०१३	(अपेक्षित)	२	११	१३	१६०००	१०१३०	१२८१०	३८९४०	३६८०	१९५०	१८४०	७४७०	११५५०	६७०६
		२०१३-२०१४	(अंदाजित)	२	१२	१४	१६२००	१०३५५	१३३६०	३९९१५	३८००	२०७०	१९५०	७८२०	११८६०	७३१०
४.	धुळे	२०११-२०१२	(प्रत्यक्ष)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
		२०१२-२०१३	(अपेक्षित)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
		२०१३-२०१४	(अंदाजित)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
५.	चंद्रपूर	२०११-२०१२	(प्रत्यक्ष)	...	...	...	१००१५	३८३०	३०७०	१६९१५	१५८०	१०२०	९३०	३५३०	४४६०	१०४५
		२०१२-२०१३	(अपेक्षित)	२	९	११	१०३००	४१४०	३१९०	१७६३०	१६९०	१०६०	९६०	३७१०	४५७०	२२७५
		२०१३-२०१४	(अंदाजित)	२	१०	१२	१०५८५	४४५०	३३१०	१८३४५	१७८०	११००	९९०	३८७०	४६८०	२४८०
६.	जळगाव	२०११-२०१२	(प्रत्यक्ष)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
		२०१२-२०१३	(अपेक्षित)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
		२०१३-२०१४	(अंदाजित)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
७.	अहमदनगर	२०११-२०१२	(प्रत्यक्ष)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
		२०१२-२०१३	(अपेक्षित)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
		२०१३-२०१४	(अंदाजित)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६
८.	पुणे	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजित)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
९.	नांदेड	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजित)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१०.	अमरावती	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजित)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
११.	यवतमाळ	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	१	४	५	१४५०	३९५	११५	१९६०	१९०	१२०	९०	४००	...	३९०
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	१	४	५	१५००	४००	१२०	२०२०	२०५	१२८	१०५	४३८	...	६३३
		२०१३-२०१४ (अंदाजित)	१	५	६	१५६०	४१०	१३०	२१००	२२५	१४०	१२०	४८५	...	८९०
१२.	नागपूर	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजित)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१३.	गोंदिया	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	३	८	११	११४७०	४७८०	३६३०	१९८८०	३४५०	१८६०	१४००	६७१०	८६००	३४१०
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	३	९	१२	११५८०	४९६०	३८१०	२०३५०	३५२०	१९५०	१५००	६९७०	८७८०	७७०९
		२०१३-२०१४ (अंदाजित)	३	९	१२	११६९०	५१२०	३९८०	२०७९०	३५८०	२०३०	१६००	७२१०	८९१०	८४००
१४.	चंद्रपूर	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	२	२	४	१३९७०	४४३०	१०००	१९४००	...	...	...	...	...	६२९
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	२	२	४	१४०००	४५३०	११००	१९६३०	...	...	...	...	...	२८७२
		२०१३-२०१४ (अंदाजित)	२	२	४	१४०३०	४६२०	१२००	१९८५०	...	...	...	...	...	३१९०
१५.	गडचिरोली	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	२	१५	१७	१४८३२	२४६२	४९५	१७७८९	३२६०	५६६	१३	३८३९	५०८०	१६८१
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	२	१७	१९	१५२३२	२५१३	५३५	१८२८०	३३०१	६१६	१५	३९३२	५१००	४६०२
		२०१३-२०१४ (अंदाजित)	३	१९	२२	१५५३२	२६३३	५६५	१८७३०	३३४१	६५६	१७	४०१४	५११५	५०२०
एकूण ...	...	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	१४	६१	७५	८७६३७	४१९२७	४५७२०	१७५२८४	३६०४०	२३३९६	९५६३	६८९९९	५२४८२	१००६०
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	१६	७६	९२	८९६१२	४२९७३	४७९६५	१८०५५०	३८३९६	२५७०४	९९२०	७४०२०	५४१०३	२७५६१
		२०१३-२०१४ (अंदाजित)	१७	८१	९८	९१५९७	४४०८८	४९०४५	१८४७३०	४०७२६	२७९९६	१०२७७	७८९९९	५५६६७	३०३००

३. प्रोढ शिक्षण (आदिवासी उपयोजना)

आदिवासी विभागातील नांदेड, अमरावती, यवतमाळ, चंद्रपूर, गडचिरोली, भंडारा या जिल्ह्यात निरंतर शिक्षण योजनेची कार्यवाही पुर्णसाठी असून केंद्रशासनाने ३ सप्टेंबर २००९ पासून कार्यक्रम केला आहे.

पंचायत राज संस्थामधील पदाधिकारी अधिकारी यांना साक्षर भारत कार्यक्रमातील माहिती देण्याविषयीची कार्यशाळा व प्रशिक्षण कार्यवाही झाली असून साधन व्यक्ती व लज्जा मार्गदर्शक यांचे प्रशिक्षण झालेले आहे.

ग्राम पातळीवरील प्रेरक/समन्वयकाचे प्रशिक्षण हे निरसरांचे सर्वेक्षण झाल्यानंतर घेण्यात येणार आहे. राज्य शासन केंद्र पुणे, औरंगाबाद व संबंधित जिल्ह्यातील जनशिक्षण संस्थान यांचे सहकार्याने यांचे मार्फत केले जाते.

३. प्रौढ शिक्षण

(एक) प्रास्ताविक :

निरक्षरता निर्मूलनाचे उद्दिष्ट साध्य करण्यासाठी महाराष्ट्र शासनाने निरनिराळे कार्यक्रम हाती घेतले आहेत.

केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांप्रमाणे देशव्यापी प्रौढ शिक्षणाचा कार्यक्रम सुरु करण्यात आला आहे. हा कार्यक्रम प्रामुख्याने १५ ते ३५ वयोगटाकरिता असून ३६ ते ६० या ऐच्छिक वयोगटाला सहभागी करून घेण्यात येते.

(दोन) वित्तीय आवश्यकता :

(रुपये हजारत)

कार्यक्रमाचे नाव	प्रत्यक्ष खर्च, २०११-२०१२			अर्थसंकल्प, २०१२-२०१३			सुधारित अंदाज, २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४		
	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
ए-कार्याचे वर्गीकरण-												
संपूर्ण साक्षरता कार्यक्रम	...	..	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
साक्षरोत्तर कार्यक्रम	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
जिल्हा साक्षरता समित्यांना सहायक... अनुदाने.	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण-ए-स्थूल	...	..	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
वजा-वसूली	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण-ए-निव्वळ	...	..	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
बी-उद्दीष्टवार वर्गीकरण-												
ग्रामीण कार्यात्मक साक्षरता प्रकल्प-- आणि												
राज्य प्रौढ शिक्षण कार्यक्रम--												
वेतन	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
प्रवास खर्च	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
कार्यालयीन खर्च	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
व्यावसायिक व विशेष सेवासाठी प्रदाने	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
यंत्रे व उपकरणे	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
सामुग्री व पुरवठा	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
इतर खर्च	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
विशेष केंद्रीय सहाय्य	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
केंद्र पुरस्कृत योजना	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
कार्यालयीन खर्च-													
व्यावसायिक व विशेष सेवासाठी प्रदाने सामुग्री व पुरवठा.	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण ...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण-स्थूल ...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
वजा-वसुली ...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण-निव्वळ ...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
सी-वित्त व्यवस्थेची साधने-													
मागणी क्रमांक प्रधान लेखाशीर्ष टी-७ २२०२													
एकूण-०४-स्थूल ...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
वजा-वसुली ...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण-०४-निव्वळ ...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

तक्ता क्र. १५
साक्षरोत्तर कार्यक्रम
भौतिक लक्ष्य व आर्थिक तरतूद (आदिवासी)

(रुपये हजारत)

अ.क्र. नाव	जिल्ह्याचे	वर्ष	वयोगट	नवसाक्षर प्रौढांची संख्या			साक्षरोत्तर अभ्यासक्रम पूर्ण करणाऱ्या नवसाक्षर प्रौढांची संख्या			प्रकल्पासाठी आवश्यक तरतूद	केंद्र शासनाने उपलब्ध करून दिलेले अनुदान	राज्य शासनाने उपलब्ध करून दिलेले अनुदान	एकूण खर्च
				पुरुष	स्त्री	एकूण	पुरुष	स्त्री	एकूण				
				५	६	७	८	९	१०				
१.	नाशिक	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	१५ ते ३५	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
		२०१३-२०१४ (अंदाजित)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
२.	धुळे	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	१५ ते ३५	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
		२०१३-२०१४ (अंदाजित)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
३.	नंदुरबार	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	१५ ते ३५	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
		२०१३-२०१४ (अंदाजित)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
		२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	१५ ते ३५	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
एकूण	...	२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
		२०१३-२०१४ (अंदाजित)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	

टिप :—नाशिक व धुळे जिल्ह्यात साक्षरोत्तर कार्यक्रम पूर्ण झालेला आहे तसेच नंदुरबार जिल्ह्यात सध्या साक्षर भारत कार्यक्रम कार्यान्वित होत आहे.

तक्ता क्र. १६
निरंतर शिक्षण योजना
भौतिक लक्ष्य व आर्थिक तरतूद (आदिवासी)

(रुपये लाखात)

अनु- क्रमांक	जिल्ह्याचे नाव	वर्ष	निरंतर शिक्षण केंद्र स्थापना			लामार्थी			आयोजित कार्यक्रमाची संख्या	कार्यक्रमासाठी आवश्यक तरतूद	केंद्र शासन तरतूद	अनुदान		
			निरंतर शिक्षण केंद्र	प्रमुख निरंतर केंद्र	एकूण	पुरुष	स्त्री	एकूण				राज्य शासन तरतूद	शासन तरतूद	एकूण तरतूद
१.	नांदेड	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजित)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
२.	यवतमाळ	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजित)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
३.	गोंदिया	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजित)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
४.	चंद्रपूर	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजित)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
५.	गडचिरोली	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजित)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
६.	भंडारा	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजित)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण	२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजित)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

१. केंद्र शासनाकडून प्रौढ शिक्षणाचे संपूर्ण साक्षरता कार्यक्रम, साक्षरता कार्यक्रम व निरंतर शिक्षण कार्यक्रम हे तीनही टप्पे विसर्जित करण्यात आले असून, साक्षर भारत मिशन २०१२ ही नवी योजना एकूण १० जिल्ह्यात करण्यात आली आहे.

२. साद्या नांदेड, गोंदिया व गडचिरोली जिल्ह्यात साक्षरभारत कार्यक्रम कार्यान्वित आहे.

(२) (१) इयत्ता ५ वी ते १० वी मध्ये शिक्षण घेणाऱ्या आदिवासी विद्यार्थ्यांना विद्यावेतन देणे—

आदिवासी विद्यार्थी/विद्यार्थिनी शाळेत न येण्याचे मुख्य कारण त्यांची गरीबी होय हे सर्वश्रुत आहे. जरी त्यांना मोफत गणवेश, पुस्तके, पाट्या, इत्यादी पुरविण्यात आली तरी पण ते शाळेत येत नाहीत. म्हणून त्यांना अधिक प्रोत्साहन देण्याकरिता विद्यावेतन देण्याची योजना राबविली जात आहे. त्यांचे मासिक दर पुढीलप्रमाणे :- (१) इयत्ता ५ वी ते ७ वी, मुले-रु. ४० दरमहा (२) इयत्ता ८ वी ते १० वी, मुले-रु. ५० दरमहा जे विद्यार्थी आश्रम शाळेत किंवा निवासी शाळेत ज्या ठिकाणी मोफत राहण्याची व जेवणाची सोय असते असे विद्यार्थी विद्यावेतनास पात्र नाहीत. विद्यावेतन मिळण्यासाठी चांगली वर्तणूक व कमीतकमी ७५ टक्के उपस्थिती (कामांच्या दिवसांपैकी) अनिवार्य आहे. शैक्षणिक वर्षात दहा महिन्यांसाठी हे विद्यावेतन दिले जाते. शासन निर्णय आदिवासी विकास विभाग आवगृ-१००३/प्र.क्र. २६ (२००३) का-१२, दिनांक १४-१०-२००३ अनुसार सन २००३-२००४ पासून आदिवासी विभागाकडून इयत्ता ५ वी ते १० वी मधील मुलींना शिष्यवृत्ती योजना सुरू केली आहे.

तयत्ता क्रमांक १३

(रुपये हजारात)

अ.क्र.	जिल्ह्याचे नाव	वर्ष	लाभधारकांची संख्या		एकूण खर्च
			५ वी ते ७ वी मुले	८ वी ते १० वी मुले	
१	२	३	४	५	६
१.	ठाणे	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	२४२११	२४२१५	२१७९१
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)	१८९७७	१८९७८	१७०८०
		२०११-२०१२ (अंदाजे)	१३३३२	१३३३४	१२०००
२.	रत्नागिरी	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	६६	७३	६३
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)	१०५	१०८	९६
		२०११-२०१२ (अंदाजे)	१०५	१०८	९६
३.	रायगड	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	१८०	२६९	२०७
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)	१८०	२६९	२०६
		२०११-२०१२ (अंदाजे)	१८०	२६९	२०६
४.	नाशिक	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	७४८०	६९८०	६९४६
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)	८७२३	६९८०	६९७९
		२०११-२०१२ (अंदाजे)	८७२३	६९८०	६९७९
५.	धुळे	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	९२७५	७४००	७६०८
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)	६८७५	६५००	६०००
		२०११-२०१२ (अंदाजे)	६८७५	६५००	६०००
६.	नंदुरबार	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	२५४०५	१९९१५	१००३६
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)	१३७५०	२७०००	१९०००
		२०११-२०१२ (अंदाजे)	१३७५०	२७०००	१९०००
७.	जळगाव	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	१२३८९	९१४०	९५६२
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)	१०४९	७६८४	८०३८
		२०११-२०१२ (अंदाजे)	१०४९०	७६८४	८०३८
८.	अहमदनगर	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	५६५४	३८५५	४१८९
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)	५१६३	३८२९	३९८०
		२०११-२०१२ (अंदाजे)	५१६३	३८२९	३९८०
९.	पुणे	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	२६०५	२७७३	२६४९
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)	३५९०	३१५६	३०१४
		२०११-२०१२ (अंदाजे)	३५९०	३१५६	३०१४
१०.	नांदेड	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	१९९५	१६६६	५००
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)	२२९२	१८३३	५५०
		२०११-२०१२ (अंदाजे)	२२९२	१८३३	५५०

तक्ता क्र. १३—(चालू)

(रुपये हजारात)

१	२	३	४	५	६
११.	जालना	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	४००	१९८	२६०
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)	१९८	२४९	२०४
		२०११-२०१२ (अंदाजे)	१९८	२४९	२०४
१२.	हिंगोली	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	३९५	६२४	४७०
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)	६२५	५००	५००
		२०११-२०१२ (अंदाजे)	६२५	५००	५००
१३.	अमरावती	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	३६०६	२७५७	२७५७
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)	२५००	२०००	२०००
		२०११-२०१२ (अंदाजे)	२५००	२०००	२०००
१४.	बुलढाणा	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	२०१९	१६६८	१६४२
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)	१२३५	१०२०	१००४
		२०११-२०१२ (अंदाजे)	१२३५	१०२०	१००४
१५.	यवतमाळ	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	१९१४	८८८	१२११
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)	२३७५	११००	१५००
		२०११-२०१२ (अंदाजे)	२३७५	११००	१५००
१६.	नागपूर	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	५८७	४७१	४२०
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)	४६५	४७६	४२४
		२०११-२०१२ (अंदाजे)	४६५	४७६	४२४
१७.	भंडारा	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	४००	५३०	५३१
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)	१२८९	२७१०	१८७४
		२०११-२०१२ (अंदाजे)	५५५	११५६	८००
१८.	गोंदिया	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	२९९२	२२०७	२३००
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)	२६६४	२६२३	२३०८
		२०११-२०१२ (अंदाजे)	२६६४	२६२३	२३०८
१९.	चंद्रपूर	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	१६२५	२७००	२०००
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)	१६२५	२७००	२२१०
		२०११-२०१२ (अंदाजे)	१६२५	२७००	२२१०
२०.	गडचिरोली	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	४६९८	४६९४	४२२६
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)	७००१	३३९९	४५००
		२०११-२०१२ (अंदाजे)	७००१	३३९९	४५००
		२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	१०७८९६	९३०२३	७९३६८
	एकूण ...	२०१०-२०११ (अपेक्षित)	९०१२२	९३११४	८१४६७
		२०११-२०१२ (अंदाजे)	८३७४३	८५९१६	७५३१३

(१) (३) महाराष्ट्र राज्य आंग्लभाषा अध्यापन संस्था, औरंगाबाद

संस्था खालील कार्यक्रम राबविते :-

- (१) शिक्षकांची भाषिक क्षमता वाढवून त्यास अध्यापन शास्त्रात प्रशिक्षित करणे.
- (२) शैक्षणिक साहित्य व अभ्यासक्रमाबाबत उद्बोधन करणे.
- (३) इंग्रजी वर्ग निरीक्षणाबाबत योग्य त्या सूचना देणे.

या संस्थेने आयोजित केलेल्या प्रशिक्षण कार्यक्रमाचा तक्ता.

तक्ता क्रमांक १८

अनु. क्रमांक	कार्यक्रमाचे नाव	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)		२०१३-२०१४ (अंदाज)	
		कार्यक्रमांची संख्या	प्रशिक्षकांची संख्या	कार्यक्रमांची संख्या	प्रशिक्षकांची संख्या	कार्यक्रमांची संख्या	प्रशिक्षकांची संख्या
१	२	३	४	५	६	७	८
१.	प्रशिक्षकांचे उद्बोधन वर्ग (५ दिवसांचे) इ. ५ वी ते ७ वी च्या शिक्षकांसाठी पाठ्यक्रम.	इंग्रजी विषयक प्राध्यापक/ अधिव्याख्याता पदावर नियुक्ती न केल्याने सदर कार्यक्रम राबविता आला नाही.	...	इंग्रजी विषयक प्राध्यापक/ अधिव्याख्याता पदावर नियुक्ती न केल्याने सदर कार्यक्रम राबविता आला नाही.	...	५	२५०
२.	शैक्षणिक साहित्य निर्मिती	...	...	...	...	२	१००
(अ)	हस्त पुस्तिका	...	...	...	...	५	२५०
	एकूण	...	...	...	...	०६	३५०

संस्थेमार्फत करण्यात येणाऱ्या साहित्य निर्मितीचा लाभ आदिवासी भागातील शिक्षकांना होत आहे.

(१) (४) राज्य विज्ञान शिक्षण संस्था, नागपूर

राज्य विज्ञान शिक्षण संस्था, नागपूर या संस्थेचा राज्यातील शाळांचा गणित व विज्ञान विषयांचा दर्जा वाढविणे हा मुख्य उद्देश आहे. विज्ञान व गणिताची वर्धासत्रे, शिबिरे आयोजित करणे, अध्ययन-अध्यापन निर्मितीबाबत मार्गदर्शन करणे, जनसामान्यांपर्यंत विविध कार्यक्रमांच्या माध्यमातून विज्ञानाचा प्रचार व प्रसार करणे ही उद्दिष्टे आहेत. संस्थेद्वारे विविध उपक्रम राबविले जातात ते पुढीलप्रमाणे आहेत.

- (१) विज्ञान मंच;
- (२) ग्रामीण विज्ञान छंद मंडळे;
- (३) जिल्हा/राज्यस्तरीय विज्ञान प्रदर्शन;
- (४) शिक्षक निर्मित शैक्षणिक साहित्य-प्रशिक्षण वर्गाचे आयोजन;
- (५) प्रयोगशाळा सहायक/परिचर यांचे प्रशिक्षण;
- (६) राष्ट्रीय प्रज्ञासोध परीक्षा मार्गदर्शन शिबीर;
- (७) विद्यार्थी विज्ञान मेळावा;
- (८) केन्द्र पुरस्कृत योजनेअंतर्गत विज्ञान विषयक पुस्तके व साहित्याचा पुरवठा करणे;
- (९) गणित शिक्षकांसाठी उद्बोधन वर्ग आयोजित करणे.

संस्थेद्वारा राबविण्यात येणारे उपक्रम आदिवासी विकास उपाय योजनेअंतर्गत घेण्यात येत नसून ते योजनेतर योजनेअंतर्गत समाविष्ट आहेत.

कृषी

प्रस्तावना

कृषी :-

जनजाती लोकसंख्येच्या प्रमाणात महाराष्ट्राचा देशात राहावा क्रमांक असून ते देशाच्या एकूण जनजाती लोकसंख्येच्या ७.३ टक्के आहे. २००१ च्या जनगणनेनुसार जनजातीची संख्या ८५.७७ लाख म्हणजे महाराष्ट्र राज्याच्या एकूण लोकसंख्येच्या ८.८५ टक्के आहे. महाराष्ट्रात १२१.३८ लाख लोक शेत जमीन असणारे शेतकरी असून त्यापैकी ७.७८ लाख आदिवासी शेतकरी आहेत.

महाराष्ट्र राज्याचे जनजाती क्षेत्र एकत्रितपणे सलग नसून ते तीन विभागात पसरलेले आहेत. उदा. पश्चिमेकडील सह्याद्रीचा पट्टा, उत्तरेकडील सातपुड्याचा पट्टा व पूर्वेकडील गोडवनचा पट्टा, बहुतेक राज्याचा आदिवासी समाज सह्याद्रीच्या पट्ट्यात राहत असून त्यामध्ये ठाणे, रायगड, अहमदनगर, पुणे, नाशिक, धुळे व नंदूरबार हे जिल्हे मोडतात. सातपुडा विभागात जळगाव व अमरावती जिल्हांचा काही भाग येतो. तर गोडवन भागात यवतमाळ, नागपूर, भंडारा, गडचिरोली, नांदेड, चंद्रपूर व गोंदिया जिल्हांचा समावेश आहे. थोडक्यात जनजाती क्षेत्र राज्याच्या वरील १६ जिल्हांमध्ये विखुरलेले आहे. जनजाती क्षेत्राची ठळक भौगोलिक वैशिष्ट्ये म्हणजे डोंगराळ भाग, जमीन, पाऊस इत्यादी नैसर्गिकरित्या लगतचा इतर भागाच्या तुलनेने जास्त वैचित्रपूर्ण आहे. जनजाती क्षेत्रात पडणाऱ्या एकूण पावसाचे प्रमाण व दिवसांची संख्या ह्यामध्ये जास्त तफावत आहे. ठाणे जिल्हाच्या जवळ तालुक्यात साधारणपणे ४००० मि. मि. पाऊस सुमारे १०४ दिवसांमध्ये पडतो तर नाशिक जिल्हाच्या वागलान तालुक्यात ५५० मि. मि. पाऊस फक्त ४२ दिवसात पडतो. यावरून आदिवासी विभागात पिकांची योजना ठिकठिकाणी बदलत आहे असे दिसून येईल. तसेच या विभागातील जमिनीदेखील ठिकठिकाणी वेगवेगळ्या आढळून येतात. आदिवासी मोठ्या संख्येने डोंगराळ भागात राहत असून त्यांची शेती करण्याची पद्धत लगतच्या विंगर आदिवासी विभागापेक्षा जास्त मागासलेली आहे. आणि म्हणूनच आदिवासींना मशागतीच्या निरनिराळ्या पद्धतीमध्ये लगतच्या विंगर आदिवासी लोकांच्या बरोबर आणण्याचे काम फारच महत्त्वाचे व खडतर आहे. आदिवासी शेतकरी सुधारित मशागत पद्धतीचा अवलंब फारच हळूहळू करीत आहेत. त्यांच्या लगतच्या भागातील शेतकरी अद्यावत तांत्रिक ज्ञानाचा उपयोग करून सुधारलेल्या शेती पद्धतीचा अवलंब करीत आहे व ते त्यांच्या शेतामधून आदिवासी शेतकऱ्यांच्या तेवढ्याच जमिनीमधून निघणाऱ्या उत्पन्नापेक्षा जास्त उत्पन्न काढतात. याचे कारण असे की, लगतच्या भागातील शेतकऱ्यांनी सुधारलेल्या शेती पद्धतीच्या अवलंबनासाठी अनुदानाचे रूपाने मिळणाऱ्या निरनिराळ्या सवलतीचा फायदा कित्येक वर्षांपासून मोठ्या प्रमाणावर घेतलेला आहे. परंतु सदर सवलतीचा फायदा विशिष्ट आर्थिक व सामाजिक परिस्थितीमुळे आदिवासी शेतकऱ्यांनी घेतलेला नाही.

उद्दिष्टे :-जनजाती क्षेत्र उपयोजनेचे मुख्य उद्दिष्टे खालीलप्रमाणे आहेत :-

१. जनजाती क्षेत्र उपयोजना व इतर क्षेत्र यामधील विकासाच्या प्रमाणातील फरक कमी करणे.
२. आदिवासी लोकांच्या जीवनमानात सुधारणा करणे.

कृषी, पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२ यांचे कडील शासन निर्णय, क्र. आ. ऊ. यो. १६१२/प्र. क्र. १८५/४-अ. दि. १९ जूलै २०१२ अन्वये महाराष्ट्रातील आदिवासी शेतकऱ्यांचे शेती उत्पादन वाढविण्याच्या दृष्टीने टीएसपी व ओटीएसपी या योजनेमध्ये समान लाभ देण्याच्या दृष्टीने खालीलप्रमाणे बाबनिहाय अनुदान निश्चित केले आहे.

अ. क्र.	बाब	अनुदानाची टक्केवारी	अनुदान (रुपये)
१.	जमीन सुधारणा (१ हेक्टर मर्यादित)	१००	मृद संधारण निकषानुसार रु. ४०,०००
२.	निविष्टा वाटप (१ हेक्टर मर्यादित)	१००	रु. ५,००० च्या मर्यादित
३.	पीक संरक्षण /शेतीची सुधारित अवजारे	१००	रु. १०,००० च्या मर्यादित
४.	बैलजोडी/रेडेजोडी	१००	रु. ३०,००० च्या मर्यादित
५.	बैलगाडी	१००	रु. १५,००० च्या मर्यादित
६.	जुनी विहीर दुरुस्ती	१००	रु. ३०,००० च्या मर्यादित नाबाडच्या निकषानुसार
७.	इनवेल बोअरींग	१००	रु. २०,००० च्या मर्यादित नाबाडच्या निकषानुसार
८.	पाईप लाईन	१००	३०० मीटरपर्यंत नाबाडच्या निकषानुसार रु. २०,००० च्या मर्यादित.
९.	पंपसंच	१००	रु. २०,००० च्या मर्यादित
१०.	नवीन विहीर	१००	रु. ७०,००० ते रु. १,००,००० च्या मर्यादित राज्य रोजगार हमी योजनेअंतर्गत "जवाहर विहीर योजनेनुसार"
११.	शेतलळे	१००	रु. ३५,००० मु. सं. निकषानुसार
१२.	परराबाग कार्यक्रम (फलोत्पादन विभागाच्या निकषानुसार)	१००	रु. २०० प्रती लामार्थी
१३.	तुषार/ठिंबक सिंचनसंच पुरवठा	१००	रु. २५,००० प्रती हेक्टरच्या मर्यादित

टीप—१. लामार्थ्याकडे स्वतःच्या नावे जास्तीत जास्त ६.०० हेक्टर क्षेत्र किंवा त्यापेक्षा कमी शेतजमीन असावी.

२. नवीन विहीर घेणाऱ्या शेतकऱ्यांना रु. ७०,००० ते रु. १,००,००० च्या मर्यादित लाभ देय आहे.

३. जे लामार्थी नवीन विहीरीशिवाय इतर घटकांचा लाभ घेतील त्यांना रु. ५०,००० च्या मर्यादित लाभ देण्यात येतो.

कृषि (गोषवारा)

तक्ता क्रमांक १

(दोन) वित्तीय आवश्यकता :

(रुपये हजारात)

१	प्रत्यक्ष रकमा, २०१०-२०११			सुधारित अंदाज, २०११-२०१२			अर्थसंकल्प, २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४		
	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण
	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
कार्याचे वर्गीकरण-												
१.	अन्नधान्य	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
२.	बी-बियाणे	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
३.	खते व रासायनिक खते	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
४.	रोप संरक्षण	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
५.	वाणिज्यिक पीके	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
६.	विरतार व प्रशिक्षण	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
७.	तेलबिया	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
८.	बागायती व भाजीपाला पीके (जिल्हा स्तर)	...	५०१८	५०१८	...	१०४५९	१०४५९	...	२१९८०	२१९८०	...	...
९.	इतर खर्च (जिल्हा स्तर)	...	२६३६५१	२६३६५१	...	४८५२१६	४८५२१६	...	५०५६४६	५०५६४६	...	५५०६००
१०.	कृषि शिक्षण व संशोधन (राज्य स्तर)	...	४५००	४५००	...	४२५०	४२५०	...	२०००००	२०००००	...	...
	एकूण-अ-स्थूल	...	२७३१६९	२७३१६९	...	४९९९२५	४९९९२५	...	७२७६२६	७२७६२६	...	५५०६००
	वजा-वसुली	...	१५	१५	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण-अ-निव्वळ	...	२७३१५४	२७३१५४	...	४९९९२५	४९९९२५	...	७२७६२६	७२७६२६	...	५५०६००
वित्त व्यवस्थेची साधने-												
	मागणी क्र. टी.-५ प्रधानलेखा शीर्ष २४०१	...	२५२५००	२५२५००	...	२७५८४२	२७५८४२	...	३१११९१	३१११९१	...	...
	एकूण-स्थूल	...	२७३१६९	२७३१६९	...	४९९९२५	४९९९२५	...	७२७६२६	७२७६२६	...	५५०६००
	वजा-वसुली	...	१५	१५	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण-निव्वळ	...	२७३१५४	२७३१५४	...	४९९९२५	४९९९२५	...	७२७६२६	७२७६२६	...	५५०६००

योजनाची तसचे लेखाशिर्षाची संख्या मर्यादित ठेवण्यासाठी अ. क्र. १ ते ७ मधील कार्यांतर्गत योजनांचे आर्थिक तपशिल त्या त्या योजनांच्या सर्वसाधारण लेखाशिर्षाखाली एकत्रित स्वरूपात नोंदविले जातात.

पिक संवर्धन

तक्ता क्रमांक १.१

(दोन) वित्तीय आवश्यकता :

(रुपये हजारात)

१	प्रत्यक्ष रकमा, २०१०-२०११			सुधारित अंदाज, २०११-२०१२			अर्थसंकल्प, २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४		
	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण
	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
कार्याचे वर्गीकरण-												
इतर खर्च												
१. आदिवासी क्षेत्र उपयोजना (जिल्हा स्तर)	...	१९१९८५	१९१९८५	...	३७९४४२	३७९४४२	...	३६१३७०	३६१३७०	...	३९३९००	३९३९००
२. आदिवासी क्षेत्राबाहेरील उपयोजना (जिल्हा स्तर)	...	७२४६६	७२४६६	...	१०५७७४	१०५७७४	...	१०४२७६	१०४२७६	...	१५७५००	१५७५००
एकूण इतर खर्च	...	२६३६५१	२६३६५१	...	४८५२१६	४८५२१६	...	५०५६४६	५०५६४६	...	५५०६००	५५०६००
एकूण-अ-स्थूल	...	२६३६५१	२६३६५१	...	४८५२१६	४८५२१६	...	५०५६४६	५०५६४६	...	५५०६००	५५०६००
वजा-वसुली	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण-अ-निव्वळ	...	२६३६५१	२६३६५१	...	४८५२१६	४८५२१६	...	५०५६४६	५०५६४६	...	५५०६००	५५०६००
वित्त व्यवस्थेची साधने-												
मागणी क्र. टी-५ प्रधानलेखा शीर्ष २४०१												
एकूण-स्थूल	...	२६३६५१	२६३६५१	...	४८५२१६	४८५२१६	...	५०५६४६	५०५६४६	...	५५०६००	५५०६००
वजा-वसुली	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण-निव्वळ	...	२६३६५१	२६३६५१	...	४८५२१६	४८५२१६	...	५०५६४६	५०५६४६	...	५५०६००	५५०६००

कृषि शिक्षण व संशोधन

तक्ता क्रमांक १.३

(दोन) वित्तीय आवश्यकता :

(रुपये हजारात)

१	प्रत्यक्ष रकमा, २०१०-२०११			सुधारित अंदाज, २०११-२०१२			अर्थसंकल्प, २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४		
	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण
	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
कार्यांचे वर्गीकरण-												
१. इतर खर्च कृषि शिक्षण व संशोधन (राज्य स्तर) ...	४५००	४५००	...	५०००	५०००	...	२०००००	२०००००	...	...	...	...
एकूण-स्थूल	४५००	४५००	...	५०००	५०००	...	२०००००	२०००००	...	...	...	...
वजा-वसुली	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण-निव्वळ	४५००	४५००	...	५०००	५०००	...	२०००००	२०००००	...	...	...	...
वित्त व्यवस्थेची साधने-												
मागणी क्र. टी.-५ प्रधानलेखा शीर्ष २४०१												
एकूण-स्थूल	४५००	४५००	...	५०००	५०००	...	२०००००	२०००००	...	...	...	...
वजा-वसुली	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण-निव्वळ	४५००	४५००	...	५०००	५०००	...	२०००००	२०००००	...	...	...	...

तक्ता क्र. ३ (आदिवासी उपयोजना क्षेत्रांतर्गत)

(दोन) कार्यक्रमाच्या कार्यभाराचा गोषवारा व वित्तीय आवश्यकतांचे स्पष्टीकरण :-

राष्ट्रीय गळीतधान्य उत्पादन कार्यक्रम लक्ष्य-साध्य दर्शविणारा तक्ता

अ. क्र.	जिल्ह्याचे नाव	२००८-२००९ (प्रत्यक्ष)		२००९-२०१० (अपेक्षित)		२०१०-२०११ साठी	२०११-२०१२ साठी	२०१२-२०१३ साठी	२०१३-२०१४ साठी
		लाभधारक श्रे. (संख्या)	लाभधारक श्रे. (संख्या)	लाभधारक श्रे. (संख्या)	लाभधारक श्रे. (संख्या)	प्रस्तावित (लक्ष्य)	प्रस्तावित (लक्ष्य)	प्रस्तावित (लक्ष्य)	प्रस्तावित (लक्ष्य)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१.	ठाणे	१०२	१०२	१०४	१०४	७६	८०	८४	९२
२.	रायगड	५१	५१	५२	५२	६५	६८	७१	७८
३.	नाशिक	७५९	७५९	७७४	७७४	५६६	५७१	६००	६६०
४.	धुळे	२,०९८	२,०९८	२,१३९	२,१३९	३८१	४००	४२०	४६२
५.	जळगाव	१,५३७	१,५३७	१,५६७	१,५६७	४२३	४४४	४६६	५१३
६.	अहमदनगर	१,४६४	१,४६४	१,४९३	१,४९३	६४३	६५६	६८९	७५८
७.	पुणे	९,४४३	९,४४३	९,६३२	९,६३२	५५६	५८४	६१३	६७४
८.	अमरावती	३,७५६	३,७५६	३,८३२	३,८३२	१,३७६	१४४५	१५१७	१६६९
९.	यवतमाळ	१,१००	१,१००	१,१२२	१,१२२	१,६७१	१७५५	१८४३	२०२७
१०.	नागपूर	२,८४५	२,८४५	२,९०१	२,९०१	१,६७५	१७५९	१८४७	२०३२
११.	गोंदिया	३९५	३९५	४०२	४०२	१३४	१४१	१४८	१६३
१२.	चंद्रपूर	१,०६०	१,०६०	१,०८१	१,०८१	१,२५९	१३२२	१३८८	१५२७
१३.	नांदेड	५०९	५०९	५१९	५१९	१,३४१	१४०८	१४७८	१६२६
१४.	गळचिरोली	२६८	२६८	२७३	२७३	१४१	१४८	१५६	१७२
१५.	नंदुरबार	९२४	९२४	९४३	९४३	२४९	२६१	२७४	३०१
एकूण..		२६,३११	२६,३११	२६,८३४	२६,८३४	१०,५५६	११०४२	११५९४	१२७५४

तक्ता क्र. ३ (आदिवासी उपयोजना क्षेत्राबाहेरील)

(दोन) कार्यक्रमाच्या कार्यभाराचा गोषवारा व वित्तीय आवश्यकतांचे स्पष्टीकरण :-

राष्ट्रीय गळीतधान्य उत्पादन कार्यक्रम लक्ष्य-साध्य दर्शविणारा तक्ता

अ. क्र.	जिल्ह्याचे नाव	२००८-२००९ (प्रत्यक्ष)		२००९-२०१० (अपेक्षित)		२०१०-२०११ साठी	२०११-२०१२ साठी	२०१२-२०१३ साठी	२०१३-२०१४ साठी
		लाभधारक श्रे. (संख्या)	लाभधारक श्रे. (संख्या)	लाभधारक श्रे. (संख्या)	लाभधारक श्रे. (संख्या)	प्रस्तावित (लक्ष्य)	प्रस्तावित (लक्ष्य)	प्रस्तावित (लक्ष्य)	प्रस्तावित (लक्ष्य)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१.	ठाणे	६१	६१	६२	६२	७६	८०	८४	९२
२.	रायगड	६६	६६	६७	६७	६५	६८	७१	७८
३.	अहमदनगर	१,०२०	१,०२०	१,०४०	१,०४०	६४३	६७५	७०९	७८०
४.	पुणे	१,२२०	१,२२०	१,२४४	१,२४४	५५६	५८४	६१३	६७४
५.	धुळे	२,०३५	२,०३५	२,०७५	२,०७५	३८१	४००	४२०	४६२
६.	नंदुरबार	१,६६३	१,६६३	१,६९७	१,६९७	२४९	२६१	२७४	३०१
७.	सोलापूर	२,०८८	२,०८८	२,१२९	२,१२९	४४१	४४३	४६७	५१४
८.	नांदेड	१,१४६	१,१४६	१,१६९	१,१६९	१,३४१	१४०८	१४७८	१६२६
९.	जळगाव	१,८१२	१,८१२	१,८४८	१,८४८	४२३	४४४	४६६	५१३
१०.	अकोला	१,६३७	१,६३७	१,६६९	१,६६९	५५१	५७९	६०८	६६९
११.	यवतमाळ	२,४३१	२,४३१	२,४८०	२,४८०	१,६७१	१७५५	१८४३	२०२७
१२.	वाशिम	५१	५१	५२	५२	१,२५९	१३२२	१३८८	१५२७
१३.	नागपूर	१,६००	१,६००	१,६३२	१,६३२	१,६७५	१७५९	१८४७	२०३२
१४.	भंडारा	७८५	७८५	८००	८००	१३८	१४५	१५२	१६७
१५.	औरंगाबाद	४,६९६	४,६९६	४,७८०	४,७८०	३७८	३९७	४१७	४५९
१६.	जालना	४,०६६	४,०६६	४,१४०	४,१४०	५३६	५६३	५९१	६५०
१७.	बीड	४,६४८	४,६४८	४,७४१	४,७४१	७४३	७८०	८१९	९०१
१८.	परभणी	२,५७०	२,५७०	२,६९१	२,६९१	९३८	९८५	१०३४	११३७
१९.	उस्मानाबाद	२,७७८	२,७७८	२,८३२	२,८३२	१,०९९	११५४	१२१२	१३३३
२०.	लातूर	२,२१२	२,२१२	२,२५६	२,२५६	१,६९८	१७८३	१८७२	२०५९
२१.	बुलडाणा	२,२९९	२,२९९	२,३४५	२,३४५	१,१८३	१२४२	१३०४	१४३४
२२.	अमरावती	२,२०१	२,२०१	२,२४५	२,२४५	१,३७६	१४४५	१५१७	१६६९
२३.	वर्धा	९७४	९७४	९९३	९९३	१,४०५	१४७५	१५४९	१७०४
२४.	चंद्रपूर	१,४५७	१,४५७	१,४८६	१,४८६	१,२५९	१३२२	१३८८	१५२७
२५.	गळचिरोली	२१६	२१६	२२०	२२०	१४१	१४८	१५६	१७२
२६.	नाशिक	२९२	२९२	२९७	२९७	५६६	५९४	६२४	६८६
२७.	गोंदिया	५३२	५३२	५४३	५४३	१३४	१४१	१४८	१६३
२८.	हिंगोली	७३१	७३१	७४५	७४५	१,१९१	१,२५१	१,३१४	१,४४५
एकूण		४७,२८७	४७,२८७	४८,२०८	४८,२०८	२२,११५	२३,२०३	२४,३६३	२६,८०५

तक्ता क्र. ४ (आदिवासी उपयोजना क्षेत्रांतर्गत)

(दोन) कार्यक्रमाच्या कार्यभाराचा गोषवारा व वित्तीय आवश्यकतांचे स्पष्टीकरण :-

राष्ट्रीय कडधान्य विकास कार्यक्रम लक्ष्य-साध्य दर्शविणारा तक्ता

अ. क्र.	जिल्हाचे नाव	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)		२०१०-२०११ (अपेक्षित)		२०११-२०१२ (अंदाजित)		२०१२-२०१३ साठी		२०१३-२०१४ साठी
		लाभधारक शेतकरी (संख्या)	लक्ष्य	लाभधारक शेतकरी (संख्या)	साध्य	लाभधारक शेतकरी (संख्या)	साध्य	प्रस्तावित	साध्य	प्रस्तावित (लक्ष्य)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
१.	ठाणे	५०	५०	५१	५१	५१	५१	५२	५२	सादर योजना बंद
२.	नाशिक	१५४	१५४	१५७	१५७	१५७	१५७	१६०	१६०	
३.	धुळे	३५५	३५५	३६२	३६२	३६२	३६२	३६९	३६९	
४.	जळगाव	३६३	३६३	३७०	३७०	३७०	३७०	३७७	३७७	
५.	अहमदनगर	१८०	१८०	१८४	१८४	१८४	१८४	१८८	१८८	
६.	पुणे	१२८	१२८	१३१	१३१	१३१	१३१	१३३	१३३	
७.	नंदुरबार	९१	९१	९३	९३	९३	९३	९५	९५	
८.	नांदेड	२१०	२१०	२१४	२१४	२१४	२१४	२१८	२१८	
९.	अमरावती	३७८	३७८	३८६	३८६	३८६	३८६	३९३	३९३	
१०.	यवतमाळ	४०७	४०७	४१५	४१५	४१५	४१५	४२३	४२३	
११.	नागपूर	१७९	१७९	१८३	१८३	१८३	१८३	१८७	१८७	
१२.	चंद्रपूर	९६	९६	९८	९८	९८	९८	१००	१००	
१३.	परभणी	४९	४९	५०	५०	५०	५०	५१	५१	
१४.	गोंदिया	४५	४५	४६	४६	४६	४६	४७	४७	
१५.	गडचिरोली	७१	७१	७२	७२	७२	७२	७३	७३	
एकूण...		२,७५६	२,७५६	२,८१२	२,८१२	२,८१२	२,८१२	२,८६६	२,८६६	

तक्ता क्र. ४ (आदिवासी उपयोजना क्षेत्रावाहेरील)

(दोन) कार्यक्रमाच्या कार्यभाराचा गोषवारा व वित्तीय आवश्यकतांचे स्पष्टीकरण :-

राष्ट्रीय कडधान्य विकास कार्यक्रम लक्ष्य-साध्य दर्शविणारा तक्ता

अ. क्र.	जिल्हाचे नाव	२००७-२००८ (प्रत्यक्ष)		२००८-२००९ (अपेक्षित)		२००९-२०१० (अंदाजित)		२०१०-२०११ साठी		२०११-२०१२ साठी
		लाभधारक शेतकरी (संख्या)	लक्ष्य	लाभधारक शेतकरी (संख्या)	साध्य	लाभधारक शेतकरी (संख्या)	साध्य	प्रस्तावित	साध्य	प्रस्तावित (लक्ष्य)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
१.	ठाणे	५०	५०	५३	५३	५३	५३	५४	५४	सादर योजना बंद
२.	रायगड	३४	३४	३५	३५	३५	३५	३५	३५	
३.	गोंदिया	८४७	८४७	८६४	८६४	८६४	८६४	८८१	८८१	
४.	अकोला	७६१	७६१	७७६	७७६	७७६	७७६	७९१	७९१	
५.	अमरावती	३९८	३९८	४०६	४०६	४०६	४०६	४१४	४१४	
६.	यवतमाळ	४१७	४१७	४२५	४२५	४२५	४२५	४३३	४३३	
७.	नागपूर	४६५	४६५	४७४	४७४	४७४	४७४	४८४	४८४	
८.	वर्धा	४५५	४५५	४६४	४६४	४६४	४६४	४७३	४७३	
९.	नाशिक	२७३	२७३	२७८	२७८	२७८	२७८	२८४	२८४	
१०.	धुळे	८७२	८७२	८८९	८८९	८८९	८८९	९०७	९०७	
११.	जळगाव	१,०८६	१,०८६	१,१०८	१,१०८	१,१०८	१,१०८	१,१३०	१,१३०	
१२.	अहमदनगर	४९९	४९९	५०९	५०९	५०९	५०९	५१९	५१९	
१३.	पुणे	३२१	३२१	३२७	३२७	३२७	३२७	३३२	३३२	
१४.	सोलापूर	२९९	२९९	३०५	३०५	३०५	३०५	३११	३११	
१५.	औरंगाबाद	७९	७९	८१	८१	८१	८१	८२	८२	
१६.	जालना	३८२	३८२	३९०	३९०	३९०	३९०	३९८	३९८	
१७.	बीड	७१	७१	७२	७२	७२	७२	७३	७३	
१८.	परभणी	४६०	४६०	४६९	४६९	४६९	४६९	४७९	४७९	
१९.	नांदेड	२९६	२९६	३०२	३०२	३०२	३०२	३०८	३०८	
२०.	भंडारा	७६१	७६१	७७६	७७६	७७६	७७६	७९१	७९१	
२१.	लातूर	३७६	३७६	३८४	३८४	३८४	३८४	३९२	३९२	
२२.	चंद्रपूर	३८६	३८६	३९४	३९४	३९४	३९४	४०२	४०२	
२३.	उस्मानाबाद	४८०	४८०	४९०	४९०	४९०	४९०	४९९	४९९	
२४.	गडचिरोली	१५९	१५९	१६२	१६२	१६२	१६२	१६५	१६५	
२५.	नंदुरबार	७५४	७५४	७६९	७६९	७६९	७६९	७८४	७८४	
२६.	हिंगोली	४५१	४५१	४६०	४६०	४६०	४६०	४६९	४६९	
२७.	वाशिम	३६५	३६५	३७२	३७२	३७२	३७२	३७९	३७९	
२८.	बुलढाणा	३८६	३८६	३९४	३९४	३९४	३९४	४०२	४०२	
एकूण		१२,१८३	१२,१८३	१२,४२८	१२,४२८	१२,४२८	१२,४२८	१२,६७५	१२,६७५	

पशुसंवर्धन

समय कार्यक्रम :-

१. पशुवैद्यकीय सेवा व पशुआरोग्य :-राज्यात ३१ ३-२०११ अखेरीस आदिवासी क्षेत्रात २७२ पशुप्रथमोपचार केंद्रे, १६२ पशुवैद्यकीय व्हाखाने कार्यरत होते. त्यांचे मार्फत पशुस्वास्थ्यच्या आणि पैदाशीच्या सुविधा पुरविल्या जातात. याशिवाय आदिवासी क्षेत्रात २५ फिरत्या पशुवैद्यकीय व्हाखाना-नामार्फत आप्तारले पशुपण्यांना उपचार, रोगप्रतिबंधक लसीकरण, निवृत्त-वाळूचे खच्चीकरण, लहान-मोठ्या शस्त्रक्रिया इ. सुविधा पुरविण्यात येतात. पुढाळाडी या चातक संसर्गजन्य रोगाचा प्रादुर्भाव टाळण्यासाठी आदिवासी क्षेत्रात आंतरराज्य सिमेवर ७ तपासणी नाके कार्यरत आहेत. गाई-गुरांचे लाळ्या, छुरकुत रोगापासून संरक्षण करण्यासाठी या रोगाच्या लसीचे वाटपही मोफत केले जाते.

२. पशु व महिष विकास :-पूर्वाश्रमीच्या आधारभूत ग्राम केंद्राखालील एकूण ८७ उपकेंद्रे आदिवासी क्षेत्रात कार्यरत आहेत. नोव्हेंबर २००१ परसून सदरहू उपकेंद्रे जिल्हा परिषदांकडे हस्तांतरित झाले आहेत. विभागीय कृत्रिम रेतन केंद्राखालील एकूण ३४ कृत्रिम रेतन उपकेंद्रे सध्या राज्य शासना अंतर्गत दवाखाने म्हणून आदिवासी क्षेत्रात कार्यरत आहेत. यामुळे आदिवासी भागातील गायी/म्हशींची निपज सुधारण्यास मदत झाली आहे. गायी/म्हशींची सुधारित पद्धतीने पैदास करण्यासाठी पशुवैद्यकीय संस्थांना मोटीत वीर्याद्वारे कृत्रिम रेतनाच्या सोयी उपलब्ध करून देण्यात येतात.

३. मेष विकास :-आदिवासी लाभार्थींना १० शेळ्या आणि १ पैदाशीचा बोकड असे गट ५० टक्के अनुदान व ५० टक्के वित्तीय रांस्थेद्वारे कर्ज या तत्वावर पुरविण्याची योजना राज्य निधीतून राबविण्यात आली.

४. वीस कलमी कार्यक्रम-आदिवासी अर्थसहाय्य :- आदिवासींचे जीवनमान सुधारण्यासाठी त्यांना उपजीविकेचे पूरक साधन प्राप्त होण्यासाठी खात्यामार्फत ज्या योजना राबविण्यात येतात त्यापैकी २० कलमी कार्यक्रम ११ (ब) अंतर्गत खालील योजना समाविष्ट आहेत :-

- (१) दुधाळ जनावरांचे वाटप :-या योजनेअंतर्गत आदिवासी लाभार्थींना ५० टक्के अनुदानावर २ दुधाळ जनावरे (गायी/म्हशी) गट वाटप करण्यात येतात.
- (२) शेळ्यांचे गट वाटप :-या योजनेअंतर्गत आदिवासी लाभार्थींना १० शेळ्या आणि १ पैदाशीचा बोकड असा गट ५० टक्के अनुदानावर वाटप करण्यात येतात.
- (३) तलंगाचे गट वाटप :-या योजनेअंतर्गत आदिवासी लाभार्थींना धुळे, अहमदनगर, नंदुरवार, नागपूर, मांदिया, गडचिरोली या जिल्ह्यात १० तलंगा व १ नर असा गट ५० टक्के अनुदानावर वाटप करण्यात येतात.
- (४) महिला सक्षमीकरण :-आदिवासी क्षेत्रातील महिलांच्या सक्षमीकरणासाठी पशु व महिष विकास, कुक्कुट विकास, मेष विकास व विस्तार प्रशिक्षण कार्यक्रमांतर्गत लाभधारक महिलांना लाभ देण्यात येतो.

तक्ता क्रमांक १
२४०३-पशुसंवर्धन

(दोन) वित्तीय आवश्यकता :

(रुपये लाखांत)

लेखा शीर्ष व कार्यक्रम	वर्गीकरण	प्रत्यक्ष खर्च, २०११-२०१२			अर्थसंकल्प, २०१२-२०१३			सुधारित अंदाज, २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४		
		योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
१. (अ) कार्याचे वर्गीकरण-													
१. संचालन व प्रशासन---		...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१०१. पशुवैद्यकीय सेवा व पशु आरोग्य		...	६४३२२	६४३२२	...	१३५२९९	१३५२९९	...	...	...	...	...	...
१०२. पशु आणि म्हैस विकास		...	३८४६८	३८४६८	...	६९९८८	६९९८८	...	...	...	...	...	...
१०३. कुयकुट विकास		...	१०१७९	१०१७९	...	३३४०	३३४०	...	...	...	...	...	...
०२ (०८) विशेष पशुधन विकास कार्यक्रम		...	१२८	१२८	...	४००	४००	...	...	...	...	...	...
१०४. मेष व लोकर विकास---		...	२५४२९	२५४२९	...	५४७१५	५४७१५	...	...	...	...	...	...
१०९. प्रसिध्दी व सांभुदायिक प्रचार कार्यक्रम		...	२३८५	२३८५	...	४२४१	४२४१	...	...	...	...	...	...
८००. इतर खर्च		...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण-(अ)	...	१४०९११	१४०९११	...	२६७९८३	२६७९८३	...	...	...	...	...	...
	एकूण टीएसपी/ओटीएसपी	...	१४०९११	१४०९११	...	२६७९८३	२६७९८३	...	...	...	...	...	...
उद्दिष्टवार वर्गीकरण-													
१०१. पशुवैद्यकीय सेवा व पशु आरोग्य		...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	जिल्हा परिषदांना सहायक अनुदान.	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	जिल्हा स्तरावरील पशुसंवर्धन कार्यालयाचे बळकटीकरण.	...	९३५	९३५	...	४००	४००	...	...	...	...	...	...
१०४. पशुवैद्यकीय दवाखान्याची बांधकाम		...	२९३१	२९३१	...	२१९५०	२१९५०	...	...	...	...	...	...
	जिल्हा, तालुका सर्व चिकित्सालय लघु सर्व चिकित्सालयाचे बांधकाम.	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	तालुका स्तरावर लघु पशुसर्व चिकित्सालयाची स्थापना.	...	...	...	...	१७२४१	१७२४१	...	...	...	...	...	...
१०५. साळ्या खुरकुत रोगावर नियंत्रणाकरिता अनुदान.		...	...	...	...	४१०	४१०	...	...	...	...	...	...
१०६. जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी कार्यालयाचे बळकटीकरण.		...	२६४	२६४	...	१५०	१५०	...	...	...	...	...	...

तक्ता क्रमांक १ (चालू)

(रुपये हजारात)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
४०१.	कृत्रिम रंतन केंद्रे सामुग्री पुरवठा कार्यालयीन खर्च हत्यारे व यंत्रे.	...	१५००	१५००	...	...	...	...	...	...	...	...	...
५०१.	पशुवैद्यकीय सर्व चिकित्सालये हत्यारे व यंत्रे.	...	३८५६८	३८५६८	...	५७९९८	५७९९८	...	...	...	...	...	...
(०२)(०१)	पशुवैद्यकीय दवाखान्यांना औषध पुरवठा	...	२०१२४	२०१२४	...	३०३५२	३०३५२	...	...	...	...	...	...
(०२)(०२)	पशुवैद्यकीय दवाखान्याची स्थापना	...	...	...	...	५४४८	५४४८	...	...	...	...	...	...
	एकूण-पशुवैद्यकीय सेवा पशु आरोग्य	...	६४३२२	६४३२२	...	१३५२९९	१३५२९९	...	...	...	...	...	...
१०२.	पशु व म्हैस विकास--												
	जिल्हा परिषदांना सहायक अनुदान	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	वैरण विकास कार्यक्रम/दुधाळ जनावरांना खाद्य पुरवठा.	...	४८५५	४८५५	...	११३३९	११३३९	...	...	...	...	...	...
	दुधाळ जनावरांचे वाटप	...	९३०	९३०	...	४४०६	४४०६	...	...	...	...	...	...
	पशुवैद्यकीय मदत केंद्राचा दर्जा वाढविणे	...	...	...	...	४२४३	४२४३	...	...	...	...	...	...
	आदिवासी क्षेत्र उपयोगने अंतर्गत पशुधन खात्याच्या नाविन्यपूर्ण योजनेअंतर्गत मागासवर्गीय लाभार्थ्यांना संकरित गाई व म्हैस गट वाटप योजना.	...	३२६८३	३२६८३	...	५००००	५००००	...	...	...	...	...	...
	एकूण-पशु आणि म्हैस विकास	...	३८४६८	३८४६८	...	६९९८८	६९९८८	...	...	...	...	...	...
१०३.	कुक्कुट विकास--												
	(१)(१४) विविध जातीच्या कोंबड्याचे वाटप	...	१४७९	१४७९	...	२३४०	२३४०	...	...	...	...	...	...
	(१)(१५) आदिवासी क्षेत्र उपयोगनेअंतर्गत खाजगी अर्थसहाय्याने करार-नाम्याने श्रीयंत्तर कुक्कुटपालन व्यवसाय निर्मिती.	...	८७००	८७००	...	१०००	१०००	...	...	...	...	...	...
	१०३-एकूण कुक्कुट विकास	...	१०१७९	१०१७९	...	३३४०	३३४०	...	...	...	...	...	...

तक्ता क्रमांक १ (चालू)

(रुपये हजारात)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
१०४.	मेष व लोकर विकास												
	अनुसूचित जाती-जमातीच्या कुटुंबांना शेळ्या/मेंढ्यांचे गट वाटप.	...	५३५४	५३५४	...	९८१५	९८१५	...	...	...	...	...	...
	आदिवासी क्षेत्र उपयोजने अंतर्गत पशुधन खात्याच्या नाविन्यपूर्ण योजनेअंतर्गत मागासवर्गीय लाभार्थ्यांना संकरित गाई व म्हैस गट वाटप योजना.	...	२००७५	२००७५	...	४४९००	४४९००	...	...	...	...	...	...
	एकूण मेष व लोकर विकास	...	२५४२९	२५४२९	...	५४७१५	५४७१५	...	...	...	...	...	...
(०२)(०८)	विशेष पशुधन विकास कार्यक्रम												
	संकरित कालवडी आणि सुधारित म्हशींच्या पारळ्याची जोपासना.	...	१२८	१२८	...	४००	४००	...	...	...	...	...	...
	एकूण विशेष पशुधन विकास कार्यक्रम	...	१२८	१२८	...	४००	४००	...	...	...	...	...	...
१०९.	प्रसिद्धी व सामुहिक प्रचार कार्यक्रम												
	वंध्यत्व निवारण शिविराचे आयोजन	...	२३८५	२३८५	...	४२४१	४२४१	...	...	...	...	...	...
	एकूण-प्रसिद्धी व सामुहिक प्रचार कार्यक्रम	...	२३८५	२३८५	...	४२४१	४२४१	...	...	...	...	...	...
८००.	इतर खर्च												
	एकूण इतर खर्च	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण-२४०३ पशुसंवर्धन ओटीएसपी + टीएसपी	...	१४०९११	१४०९११	...	२६७९८३	२६७९८३	...	...	...	...	...	...

जनजाती क्षेत्र व जनजाती क्षेत्राबाहेरील उपयोजनांतर्गत कार्यक्रमाच्या कार्यभाराचा गोषवारा

पशुवैद्यकीय दवाखाने व पशुवैद्यकीय प्रथमोपचार केंद्रासाठी इमारती बांधणे—

अनुक्रमांक १	कार्यभाराचा गोषवारा २	२०११-२०१२ ३	२०१२-२०१३ ४	२०१३-२०१४ ५
	२४०३-पशुसंवर्धन पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना जनजाती क्षेत्र उपयोजना व जनजाती क्षेत्राबाहेरील योजना— जिल्हा परिषदांना सहायक अनुदान (०१) (०४) योजनांतर्गत योजना पशुवैद्यकीय दवाखाने व पशुवैद्यकीय प्रथमोपचार केंद्रासाठी इमारती बांधणे—			
१.	ठाणे	१४	८	८
२.	नाशिक	६	१०	४
३.	धुळे	४	३	६
४.	नंदूरबार	७	७	६
५.	पुणे	१	२	५
६.	नांदेड	४	८	८
७.	अमरावती	४	४	४
८.	यवतमाळ	२	२	२
९.	बुलढाणा	...	१	१
१०.	चंद्रपूर	३	५	१०
११.	गडचिरोली	८	१२	१२
१२.	वाशिम	१	...	...
१३.	गोंदिया	४	५	८

जनजाती क्षेत्र/जनजाती क्षेत्राबाहेरील उपयोजनांतर्गत कार्यक्रमाच्या कार्यभाराच्या गोषवारा

शेळी गट वाटप—

अनुक्रमांक १	कार्यभाराचा गोषवारा २	२०११-२०१२ ३	२०१२-२०१३ ४	२०१३-२०१४ ५
१.	पुणे	६	६	६
२.	सोलापूर	७	७	७
३.	नांदेड	...	३१	३१
४.	यवतमाळ	...	३५	३५
५.	गडचिरोली	७१	९७	९७
६.	गोंदिया	४९	५९	१४१
७.	वर्धा	६	८	८
	एकूण ...	१३९	२४३	३२५

जनजाती क्षेत्र/जनजाती क्षेत्राबाहेरील उपयोजनांतर्गत कार्यक्रमाच्या कार्यभाराच्या गोषवारा

दुधाळ जनावरांचे गट वाटप—

अनुक्रमांक १	कार्यभाराचा गोषवारा २	२०११-२०१२ ३	२०१२-२०१३ ४	२०१३-२०१४ ५
१.	पुणे	६	६	६
२.	यवतमाळ	...	१७१	१७१
३.	वाशिम	...	११	११
४.	गोंदिया	१०	१२	८०
५.	बुलढाणा	...	२२	२२
६.	वर्धा	७	३५	३५
७.	नांदेड	...	१९	१९

जनजाती क्षेत्र/जनजाती क्षेत्राबाहेरील उपयोजनांतर्गत कार्यक्रमाच्या कार्यभाराचा गोषवारा

तलंगाचे गट वाटप—

अनुक्रमांक	कार्यभाराचा गोषवारा	२०११-२०१२	२०१२-२०१३	२०१३-२०१४
१	२	३	४	५
१.	धुळे	१३२	२००	१३२
२.	गोंदिया	६८	८०	६००
३.	गडचिरोली	१६९	२३६	२३६
४.	अहमदनगर	१६६	१६६	२००

जनजाती क्षेत्र/जनजाती क्षेत्राबाहेरील उपयोजनांतर्गत कार्यक्रमाच्या कार्यभाराच्या गोषवारा

दुभत्या जनावरांना खाद्य वाटप—

अनुक्रमांक	कार्यभाराचा गोषवारा	२०११-२०१२	२०१२-२०१३	२०१३-२०१४
१	२	३	४	५
१.	पुणे	२१९	२१९	२१९
२.	यवतमाळ	१७७	१०८	१०८
३.	नागपूर	६३	...	...
४.	भंडारा	...	...	१००
५.	वर्धा	१८६	११०	११०
६.	चंद्रपूर	११७	१३००	१३००
एकूण ...		७६२	१७३७	१८३७

जनजाती क्षेत्र/जनजाती क्षेत्राबाहेरील उपयोजनांतर्गत कार्यक्रमाच्या कार्यभाराच्या गोषवारा

वंध्यत्व निवारण शिबिरे—

अनुक्रमांक	कार्यभाराचा गोषवारा	२०११-२०१२	२०१२-२०१३	२०१३-२०१४
१	२	३	४	५
१.	ठाणे	३४	४०	४०
२.	पुणे	४६	४६	४६
३.	अमरावती	३४	३४	३४
४.	नागपूर	२१	२४०	२००
एकूण ...		१३९	३६०	३२०

जनजाती क्षेत्र/जनजाती क्षेत्राबाहेरील उपयोजनांतर्गत कार्यक्रमाच्या कार्यभाराच्या गोषवारा

दुभत्या जनावरांना खाद्य वाटप—

अनुक्रमांक	कार्यभाराचा गोषवारा	२०११-२०१२	२०१२-२०१३	२०१३-२०१४
१	२	३	४	५
१.	ठाणे	११४	११४	११४
२.	रायगड	१६	१६	१६
३.	पुणे	२१	२८	२८
४.	अमरावती	३४	३४	३४
५.	यवतमाळ	४००	४००	४००
६.	वाशिम	...	४३	४३
७.	चंद्रपूर	२०३	२०३	२०३
८.	भंडारा	५४	५४	५४
९.	नागपूर	९६	९६	९६
१०.	नांदेड	७६	७६	७६

फलोत्पादन (जनजाती क्षेत्र उपयोजना)

जनजाती क्षेत्र २०१२-२०१३ बाबतचे कार्यक्रम अंदाजपत्रक

सन २०१३-२०१४ सालामध्ये फलोत्पादन विकासाबाबतची खालील योजना जनजाती क्षेत्र उपयोजनांतर्गत राबविण्याचे निश्चित करण्यात आलेले आहे.

(१) फलोत्पादन पिकांकरीता रोप संरक्षण योजना :-

आदिवासी शेतकऱ्यांना या योजनेमधून महत्त्वाच्या फळझाडावरील व भाजीपाला पिकावरील किड आणि रोगांच्या नियंत्रणासाठी फवारणी करण्यासाठी औषधांवर ५० टक्के अनुदान देण्यात येते. सदरहू सन २०१३-२०१४ मध्ये सदर योजनेसाठी रुपये १.४० लाख इतकी तरतूद प्रस्तावित करण्यात येत आहे.

(२) आदिवासी कुटुंबांच्या परस वागेत फळझाडे व भाजीपाला लागवड योजना :-

राज्यातील १२ जिल्ह्यांमध्ये आदिवासी भाग असून या भागात कुपोषणाचे प्रमाण जास्त आहे. आदिवासी कुटुंबांच्या आहारात जिवनसत्त्व व इतर आवश्यक पोषक द्रव्ये उपलब्ध होण्याच्या दृष्टीने या भागासाठी पोष्टीक आहार योजना सुरु केली आहे. याकरिता परसवागेत उपयुक्त फळे व भाजीपाल्याचा समावेश करून आहार अन्नद्रव्यांच्या दृष्टीने परिपूर्ण करणे शक्य आहे. त्यामुळे "अ", "क" या जिवनसत्त्वाची आणि लोह या खनिजाचा पुरवठा करणारी फळे व भाजीपाला पिकांची आदिवासींच्या परसवागेत लागवडकरण्याची योजना सन १९९८-१९९९ पासून शासनाने अमरावती जिल्ह्यातील मंजूर केलेली आहे. त्याच धर्तीवर सन २००३-२००४ पासून ठाणे, पुणे, नाशिक, धुळे, नांदुरबार, जळगाव, अहमदनगर, नांदेड, यवतमाळ, गडचिरोली, चंद्रपुर व अमरावती या १२ जिल्ह्यात योजना राबविण्यात येत आहे. या योजनेअंतर्गत प्रति लाभार्थीस रु. २५० इतकी किंमतीची निविष्टा देण्यात येते. यामध्ये फळे व भाजीपाल्याची कलमे/रोपे, तसंच भाजीपाला बियाणे, आवश्यक अवजारे संच पुरविण्याचे प्रस्तावित आहे. सदरहू सन २०१३-२०१४ मध्ये सदर योजनेसाठी रु. २५.०० लाख इतकी तरतूद प्रस्तावित करण्यात येत आहे.

(३) शासकीय रोपवाटीकांचे बळकटीकरण (जिल्हास्तर) :-

या योजनेंतर्गत आदिवासी भागातील ठाणे, नाशिक, धुळे, नांदुरबार, अमरावती, चंद्रपुर व गडचिरोली या जिल्ह्यातील शासकीय रोपवाटीकांवर कलमे-रोपे उत्पादनासाठी आवश्यक साहित्य सामग्री खरेदी करणे, मातृवृक्षांची लागवड करणे इत्यादि कामांसाठी तरतूद केली जाते. या योजनेंतर्गत सन २०१३-२०१४ या वर्षासाठी रु. ९३.०० लाख रुपयांची तरतूद प्रस्तावित आहे.

फलोत्पादन

(आदिवासी व आदिवासी क्षेत्राबाहेरील उपयोजना)

तक्ता क्रमांक १

(दोन) वित्तीय आवश्यकता :

(रुपये हजाराले)

अ. क्र	कार्यक्रमाचे नाव	प्रत्यक्ष, २०११-२०१२			अर्थसंकल्प, २०१२-२०१३			सुधारित अंदाज, २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४		
		योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
फलोत्पादन २४०१—पीक संवर्धन													
(ए) कार्यविषयक वर्गीकरण-													
	(१) बागायत रोपांचे संरक्षण (जिल्हावार) ...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	(२) ठाणे, पुणे, नाशिक, धुळे, नंदुरबार, जळगाव, अहमदनगर, नांदेड, अमरावती, यवतमाळ, गडचिरोली, व चंद्रपूर या जिल्ह्यातील आदिवासी कुटुंबांच्या परसबागेत फळझाड व भाजीपाला लागवडीची योजना	...	...	...	...	१,०००	१,०००	...	१,०००	१,०००	...	२,४००	२,४००
		...	८३९	८३९	...	२,०००	२,०००	...	२,०००	२,०००	...	...	...
	एकूण	...	...	८३९	८३९	...	३,०००	३,०००	...	३,०००	...	२,४००	२,४००

फलोत्पादन

तक्ता क्रमांक १.२

(दोन) वित्तीय आवश्यकता :

(रुपये हजारत)

अ. क्र	कार्यक्रमाचे नाव	प्रत्यक्ष, २०११-२०१२			अर्थसंकल्प, २०१२-२०१३			सुधारित अंदाज, २०१३-२०१३			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४		
		योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
कार्याचे वर्गीकरण-													
१.	बागायती व भाजीपाला पिके												
	शासकीय रोपवाटीकांचे बळकटीकरण (जिल्हा स्तर)	...	२८५२	२८५२	...	२१९८०	२१९८०	...	२१९८०	२१९८०	...	९३००	९३००
		...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण : बागायती व भाजीपाला पिके	...	२८५२	२८५२	...	२१९८०	२१९८०	...	२१९८०	२१९८०	...	९३००	९३००
	एकूण स्थूल	...	२८५२	२८५२	...	२१९८०	२१९८०	...	२१९८०	२१९८०	...	९३००	९३००
	वजा वसुली	...	१५	१५	...	१५	१५	...	...	...	...	...	...
	एकूण निव्वळ	...	२८३७	२८३७	...	२१९६५	२१९६५	...	२१९८०	२१९८०	...	९३००	९३००
वित्त व्यवस्थेची साधने-													
	मागणी क्र. टी. ५ प्रधान लेखाशिर्ष २४०१												
	एकूण स्थूल	...	२८५२	२८५२	...	२१९८०	२१९८०	...	२१९८०	२१९८०	...	९३००	९३००
	वजा वसुली	...	१५	१५	...	१५	१५	...	...	...	...	...	...
	एकूण निव्वळ	...	२८३७	२८३७	...	२१९६५	२१९६५	...	२१९८०	२१९८०	...	९३००	९३००

मत्स्यव्यवसाय विभाग (आदिवासी)

भूजल मत्स्यव्यवसाय

राज्याच्या एकूण १५ आदिवासी जिल्हांच्या क्षेत्रात आदिवासीकरिता मत्स्यव्यवसाय विभागातर्फे भूजलाशयीन विकासाच्या दृष्टीने मत्स्यव्यवसायाच्या विविध योजना राबविण्यात येत आहे.

(१) मत्स्यबीज उत्पादन केंद्र--

आदिवासी क्षेत्रातील तलावांमध्ये जलद वाढणाऱ्या प्रमुख कार्प आणि सायाप्रिनस या जातीच्या मत्स्यबीजांचे उत्पादन करण्याकरिता आणि मत्स्यबीज संवर्धनाकरिता मत्स्यबीज उत्पादन केंद्रे व मत्स्यबीज संवर्धन केंद्रे स्थापन करण्यात आलेली आहेत. त्यापैकी दापचरी-जिल्हा ठाणे, इटियाडोह-जिल्हा भंडारा, करंजवण-जिल्हा नाशिक, अमलनाला, चारगाव-जिल्हा चंद्रपूर या मत्स्यबीज उत्पादन केंद्रांचे नुतर्नीकरण व विस्तारीकरण प्रस्तावित आहे. मांड्या-जिल्हा अमरावती, मरेगाव-जिल्हा चंद्रपूर, लोणी-जिल्हा नांदेड, या मत्स्यबीज संवर्धन केंद्रांचे देखील विस्तारीकरण प्रस्तावित आहे. या ठिकाणी मत्स्यबीज संवर्धन करून बोदुकली पर्यंत वाढविण्यात येते. दापचरी, इटियाडोह, अमलनाला आणि चारगाव या मत्स्यबीज केंद्रावर वर्तुळाकार हॅचरी बांधण्यात आल्या असून मत्स्यबीज मोठ्या प्रमाणावर निर्माण करण्यात येत आहे.

या मत्स्यबीज केंद्राच्या हॅचरी पासून मोठ्या प्रमाणावर निर्मिती करण्यात येऊन आदिवासी क्षेत्रातील सन २०११-१२ मध्ये या केंद्रात ९३६.१० लाख मत्स्यबीज उत्पादन झाले असून ते आदिवासी क्षेत्रातील तलावात मागणीप्रमाणे साठवणूक करण्यात आले.

(२) अवरूद्ध पाण्यात मत्स्यसंवर्धन--

जनजाती क्षेत्रामध्ये ३७,००० हे. जलविस्तार क्षेत्र उपलब्ध असून या क्षेत्राकरिता मत्स्यबीजांची पुरेशा प्रमाणात साठवणूक करण्याकरिता सुमारे १० कोटी बीजांची आवश्यकता आहे. सध्या असलेल्या आदिवासी क्षेत्रातील मत्स्यबीज केंद्रांवरून ही मागणी भागविण्यात येईल. आदिवासी क्षेत्रात सन २०११-२०१२ मध्ये ९३६.१० लाख मत्स्यबीज साठवणूक करण्यात आलेली आहे. जनजाती क्षेत्रातील तलावातून १५.२७९ मेट्रीक टन मत्स्योत्पादन अपेक्षित आहे.

(३) मत्स्यसंवर्धक विकास यंत्रणा--

आदिवासी क्षेत्रातील लहान तलावाची निवड करून त्यामधून प्रति हेक्टर मासळीचे उत्पादन वाढविणे, आदिवासी तरणांना आधुनिक मत्स्यशेतीचे प्रशिक्षण देऊन त्यांना मत्स्यव्यवसायाच्या धंद्यात आणणे, प्रसार माध्यमातून मत्स्यव्यवसायाचे कार्यक्रम लोकांपर्यंत पोहोचविणे, याकरिता नागपूर जिल्ह्यात १९८१-१९८२ मध्ये व गडचिरोली जिल्ह्यात १९७८-१९७९ मध्ये मत्स्यसंवर्धक विकास यंत्रणा स्थापन करण्यात आल्या आहेत. १९९०-१९९१ मध्ये ठाणे जिल्ह्याकरिता व अमरावती जिल्ह्याकरिताही अशा यंत्रणांची स्थापना करण्यात आलेली आहे. या यंत्रणांतर्गत दरवर्षी १०० हे. जलक्षेत्र विकसित करण्यात येऊन दरवर्षी त्याभोवतालचा भाग क्रमशः योजनेखाली आणून हळूहळू संपूर्ण भागाचा सर्वांगीण विकास करणे या योजनेत समाविष्ट आहे. तसेच १९९२-१९९३ मध्ये छत्रे जिल्ह्यात एक यंत्रणा स्थापन करण्यात आली आहे. या योजनेखाली केंद्र शासनाकडून अर्थसहाय्य उपलब्ध होते.

(४) मासेमारी साधनांवर अर्थसहाय्य--

मत्स्यव्यवसायासाठी लागणारी जाळी तयार करण्याकरिता बरेच मच्छिमार नायलॉन सूत, मॉनोफिलामेंट, शेनसूत वापरतात. तसेच काही मच्छिमार तयार जाळीही खरेदी करतात. तथापि, या साधनांच्या किंमतीत बरीच वाढ होत असल्यामुळे मासेमारीसाठी ती आवश्यक असूनही त्याचा वापर करणे मच्छिमारांना अशक्य होते. यारस्तव मच्छिमारांना साधनांच्या खरेदीवर अनुदान रूपाने अर्थसहाय्य उपलब्ध करून देण्यात येते.

(५) राज्यात निमखारे पाणी मत्स्यशेतीचा विकास--

राज्यातील निमखारे पाणी मत्स्यशेतीचा विकास करण्याच्या दृष्टीने ठाणे जिल्ह्यात आसनगाव येथे केंद्रीय अर्थसहाय्याने व संयुक्त राष्ट्र विकास कार्यक्रमांच्या तांत्रिक सहाय्याने निमखारे पाणी कोळंबी पथदर्शक उभारण्यात आला आहे. या प्रकल्पात एकूण ३४ तळी बांधण्यात आलेली आहे. सदर केंद्र खाजगीरित्या कंत्राटी पद्धतीने चालवायला देण्याचे शासनाच्या विचाराधीन आहे.

(६) मच्छिमार सहकारी संस्थांचा विकास--

राज्यातील मत्स्यव्यवसाय सहकारी संस्थांच्या कामकाजात सुधारणा घडवून आणण्यासाठी त्यांच्या आर्थिक स्थितीस बळकटी आणणे आवश्यक आहे. त्यासाठी या योजनेतून मच्छिमार सहकारी संस्थांना व्यवस्थापकीय अनुदान व भांगभाडवल अंशदान संस्थेच्या स्थापनेनंतर पहिली पाच वर्षे देण्यात येते. त्यापैकी भाग भांडवल पहिली पाच वर्षे दिले जाते व त्याची वसुली १० वर्षांनी ५० टक्के रक्कम व उर्वरित ५० टक्के रक्कम १५ व्या वर्षी या प्रमाणे करण्यात येते. ही योजना सन १९८८-१९८९ पासून मत्स्य विभागामार्फत राबविण्यात येत असून तत्पूर्वी ती सहकार विभागामार्फत राबविली जात होती.

तक्ता एक
TABLE I

(दोन) वित्तीय आवश्यकता :
(ii) Financial Requirement :

(रुपये हजारात)
(Rs. in thousands)

कार्यक्रमाचा तपशील Details of Programmes	प्रत्यक्ष रकमा, २०११-२०१२ Actuals, 2011-2012			अर्थसंकल्प, २०१२-२०१३ Budget Estimates, 2012-2013			सुधारलेले अंदाज, २०१२-२०१३ Revised Budget Esti., 2012-2013			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४ Budget Estimates, 2013-2014		
	योजनेतर Non-Plan	योजनांतर्गत Plan	एकूण Total	योजनेतर Non-Plan	योजनांतर्गत Plan	एकूण Total	योजनेतर Non-Plan	योजनांतर्गत Plan	एकूण Total	योजनेतर Non-Plan	योजनांतर्गत Plan	एकूण Total
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
(ए) कार्यनिहाय वर्गीकरण-- (A) Activitywise Classification--												
(अ) मत्स्यबीज उत्पादन (a) Fish Seed Product	...	57.95	57.95	...	91.02	91.02	...	62.30	62.30	...	91.02	91.02
(ब) अवरूढ पाण्यातील मत्स्यसंवर्धन (b) Fish Farming in Impounded Water	...	8.34	8.34	...	13.97	13.97	...	17.09	17.09	...	13.97	13.97
(क) मत्स्यसंवर्धक विकासा यंत्रणांची स्थापना करणे (c) Setting up F.F.D.A.	...	...	...	...	1.00	1.00	...	1.00	1.00	...	1.00	1.00
(ड) मासेमारी साधनांवर अर्थसहाय्य (d) Assistance for Purchase of Fishery Requisites	...	14.81	14.81	...	22.06	22.06	...	18.77	18.77	...	22.06	22.06
(ई) रा.स.वि.नि.च्या अर्थसहाय्याच्या पध्दती अन्वये मासळीचे संरक्षण, परिवहन व विक्री. (e) Preservation, Transport and Marketing under the Financial Pattern of N.C.D.C.	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
(फ) राज्यात निमखारे पाणी म.व्य. चा विकास (f) Brakish Water Fish Farming in the State	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
(ग) विमा उत्तरविण्यासाठी मासेमारांना अनुदान (g) Group Insurance Scheme	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
(ह) मच्छिमार सहकारी संस्थांचा विकास (h) Dev. of Fisheries Co-operatives	...	8	8	...	114	114	...	94	94	...	114	114
(व) विशेष केंद्रीय अर्थसहाय्य योजना (i) Special Central Assistance Scheme	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
(१) मासेमारी साधनांवर अर्थसहाय्य (i) Assistance on Fishery Requisites	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
(२) अवरूढ पाण्यातील मत्स्यसंवर्धन (ii) Fish Farming in Impounded Water	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
स्थूल बेरीज Total-A (1)-(2)--Gross	...	81.18	81.18	...	129.19	129.19	...	100.10	100.10	...	129.19	129.19
वसूल-वसूली Deduct--Recoveries	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Total--Net	...	81.18	81.18	...	129.19	129.19	...	100.10	100.10	...	129.19	129.19

तक्ता एक-(चालू)
TABLE I--(contd.)

(रुपये हजारत)
(Rs. in thousands)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
(बी) उद्दिष्टवार वर्गीकरण-- (B) Objectwise Classification of activity--													
वेतन Salaries	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
मजुरी Wages	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
प्रवास खर्च Travelling Allowance	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
कार्यालयीन खर्च Office Expenses	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
भाडे, पट्टी व कर Rent, Rates and Taxes	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
इंधन, तेल व वंगण Petrol, Oil and Lubrication	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
मोटी/लहान बांधकामे Major/Minor works	...	...	47.01	47.01	...	69.29	69.29	...	62.30	62.30	...	91.02	91.02
इतर खर्च/परिरक्षण Other charges/Maintenance	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
सामग्री व पुरवठा Material & Supply	...	...	34.09	34.09	...	58.76	58.76	...	35.96	35.96	...	36.03	36.03
मोटर वाहने Motor Vehicles	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
गुंतवणूक/कर्जे Investment/Loans	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
अर्थसहाय्य Subsidy	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
सहायक अनुदान Grant-in-aid	...	...	8	8	...	114	114	...	1.84	1.84	...	2.14	2.14
यंत्रसामुग्री व साहित्य Machinery & Equipments	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
शिष्यवृत्ती व विद्यावेतन Scholarship & Stipend	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण (बी) स्थूल Total (B)--Gross	...	...	81.18	81.18	...	129.19	129.19	...	100.10	100.10	...	129.19	129.19
वजा-वसूली Deduct--Recoveries	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
निव्वळ (बी) बेरीज Total (B)--Net	...	...	81.18	81.18	...	129.19	129.19	...	100.10	100.10	...	129.19	129.19

तक्ता एक-(चालू)
TABLE I-(contd.)

(रुपये हजारात)
(Rs. in thousands)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
(सी) वित्त व्यवस्थेची साधने-														
(C) Source of Finance--														
मागणी क्रमांक	प्रधान शीर्ष													
Demand No.	Major Head													
टी-७-२४०५, मत्स्यव्यवसाय														
T-7--2405, Fisheries		...	...	34.09	34.09	...	59.28	59.28	...	59.58	59.58	...	51.98	51.98
टी-९-४४०५, मत्स्यव्यवसायावरील														
मांडवली खर्च,														
T-9--4405, C.O. on Fisheries		...	...	47.09	47.09	...	69.91	69.91	...	40.52	40.52	...	77.12	77.12
टी-१३-६४०५, मत्स्यव्यवसायासाठी कर्जे														
T-13--6405, Loans for Fisheries		...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण (सी) रंथूल बेरीज														
Total (C)--Gross	...	...	81.18	81.18	...	129.19	129.19	...	100.10	100.10	...	129.19	129.19	
वजा-वसूली														
Deduct--Recoveries	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
निव्वळ (सी) बेरीज														
Total (C)--Net	...	...	81.18	81.18	...	129.19	129.19	...	100.10	100.10	...	129.19	129.19	

तक्ता दोन

Table II

मत्स्यबीज संचयनाचा व मत्स्योत्पादनाचा तपशील
Statement of Stocking and Fish Production

वर्ष Year	मत्स्यबीजांचे संचयन (रु. लाखात) Stocking of fry (Rs. in lakhs) स्थानिकरित्या निर्मित Indigenous	मत्स्योत्पादन (टनात) Fish Production (Tons)	माशांची किंमत (रु. लाखात) Value of fish (Rs. in lakhs)
१	२	३	४
२०११-२०१२ 2011-2012 (प्रत्यक्ष) (Actuals)	1696.51	29595.16	5992.59
२०१२-२०१३ 2012-2013 (अंदाजित) (Anticipated)	1865.88	31896.00	6371.10
२०१३-२०१४ 2013-2014 (अपेक्षित) (Estimated)	2035.00	32907.00	6603.00

टीप :-मासळीची किंमत सरासरी रु. ५०.०० प्रति किलो दर आकारून काढण्यात आलेली आहे.

तक्ता तीन (ब)
TABLE III(B)

खालील तक्ता कार्यरत असलेल्या मत्स्यबीज केंद्राचा जलविस्तार व मत्स्यबीज निर्मिती दर्शवितो.

The following table indicates water spread area of the farm and fish seed produced in Fish Seed Farms in operation.

अ. क्र. Sr. No.	विभाग Region	जिल्हा District	मत्स्यबीज केंद्राचे नाव Name of the Farm	एकूण जलविस्तार (हेक्टरमध्ये) Total water spread area (He.)	मत्स्यबीज उत्पादन (भाकडे लाखात) Fry Production (figures in lakhs)		
					२०११-२०१२ प्रत्यक्ष 2010-2011 (Actuals)	२०१२-२०१३ अंदाजित 2011-2012 (Anticipated)	२०१३-२०१४ अपेक्षित 2012-2013 (Estimates)
1	2	3	4	5	6	7	8
मत्स्यसंवर्धन उत्पादन केंद्रे (Fish seed production farms)							
१.	मुंबई	ठाणे	दापचारी	2.28	40.65	75.00	75.00
		Thane	Dapchary				
२.	नाशिक	नाशिक	करंजवण	2.36	3.45	...	...
		Nasik	Karanjwan				
३.	नागपूर	गोंदिया	इटियाडोह	4.82	14.58	23.60	24.00
		Godhiya	Itiadhoh				
	नागपूर	चंद्रपूर	अंमलनाला	2.96	16.12	18.80	19.10
		Chandrapur	Amalnala				
Total				12.42	124.80	117.40	118.10
संवर्धन केंद्रे (Fish seed Rearing units)							
१.	अमरावती	अमरावती	मांडवा	2.00	5.34	5.00	6.00
		Amravati	Mandwa				
२.	औरंगाबाद	नांदेड	लोणी	1.95	...	...	...
		Nanded	Loni				
३.	नागपूर	नागपूर	खिंडशी	1.12	2.20	2.61	2.63
		Nagpur	Khindshi				
Total				5.07	7.54	7.61	8.63

तक्ता चार

TABLE IV

मच्छिमार साधनावरील अर्थसहाय्याची माहिती

Information about physical financial assistance on Fishery Requisites

(रुपये लाखात)
(Rs. in Lakhs)

वर्ष	नायलॉन सूत/जाळी		तयार जाळी		विगर यांत्रिक नौका	
	किलो	अर्थसहाय्य	संख्या	अर्थसहाय्य	संख्या	अर्थसहाय्य
	Nylon Twine		Readymade Neets		Non Mechanised Boats	
	Kg.	Financial Assistance	No.	Financial Assistance	No.	Financial Assistance
1	2	3	4	5	6	7
२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष) 2011-2012 (Actual)	६४४३	७.६३	...	...	३४	१.०२
२०१२-२०१३ (अंदाजित) 2012-2013 (Anticipated)	७५००	११.४५	...	...	५०	१.५०
२०१३-२०१४ (अपेक्षित) 2013-2014 (Estimated)	८०००	११.७०	...	...	६०	१.८०

दुग्धव्यवसाय विकास विभाग

जनजाती क्षेत्र योजना सन २०१२-२०१३

प्रस्तावना :

ग्रामीण भागात रोजगाराची संधी व उत्पन्न याल निश्चित वाढ करणारा एक सफल जोडधंदा म्हणून दुग्धव्यवसाय विकासाला अत्यंत महत्त्व आहे. सामाजिक न्यायानुसार इतर घटकांच्या बरोबरीने राज्यातील आदिवासी जमातीच्या सर्वकष विकासाचा एक भाग म्हणून राज्य शासनाने सिमांकित केलेल्या एकूण १४ जिल्ह्यांव्यतिरिक्त उर्वरित १५ जिल्ह्यांमधील "क्षेत्राबाहेरील आदिवासी साठी" सुध्दा या विभागातर्फे ज्या पुढील विस्तार योजना आज पावेतो राबविल्या जात होत्या.

(क) प्रशिक्षण कार्यक्रम;

(ख) उच्च जनन क्षमतेच्या एक वर्षे बयाच्या पारड्यांचा पुरवठा;

(ग) सहकारी संस्थांना आर्थिक सहाय्य.

(त्या सन २००१-२००२ पासून बंद करण्यात आल्या आहेत)

बांधकामे-

२. विदर्भ विकासाच्या कालबद्ध कार्यक्रमांतर्गत कोहमारा, जि. गोंदिया व मनसर, ता. रामटेक, जि. नागपूर या आदिवासी क्षेत्र उपयोजनेतील दोन्ही दूध शीतकरण केंद्राची क्षमता ५,००० लि./दिनी पासून १०,००० लि./दिनी क्षमतेपर्यंत वाढविण्यात आली आहे. वॉटर अॅक्ट १९७४ नुसार दुग्धशाळांमधून निःस्वकृत होणाऱ्या पाण्यावर प्रक्रिया करणे बंधनकारक असल्याने प्रस्तुत शीतकरण केंद्राच्या आवारात सांडपाण्यावर प्रक्रिया करणारी यंत्रणा उभारण्यावर अनुक्रमे रु. २.९७ लक्ष खर्चास प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली आहे. वर्ष २००५-०६ मध्ये ही सर्व कामे पूर्ण झाली आहेत.

संरचना-

३. आदिवासी लाभार्थींना त्यांच्या वसाहतींमजिक दुधाची बाजारपेठ उपलब्ध व्हावी या उद्देशाने पुढील ठिकाणी दूध शीतकरण केंद्रांची/दुग्धशाळांची उभारणी शासनाने केली आहे.

अ. क्र.	जिल्हा	शीतकरण केंद्र/दुग्धशाळेचे ठिकाण
१	२	३
१.	ठाणे	सरळगाव, दापघरी
२.	नाशिक	वणी
३.	धुळे	साक्री
४.	नंदूरबार	नंदूरबार, तळोदा
५.	अहमदनगर	अकोले, ब्राम्हणवाडा
६.	अमरावती	सेमाडोह
७.	यवतमाळ	पांढरकवडा
८.	नागपूर	मनसर
९.	गोंदिया	कोहमारा
१०.	चंद्रपूर	विमूर
११.	गडचिरोली	कन्हारी, आलापल्ली

४. जनजाती क्षेत्रातील या शीतकरण केंद्र/दुग्धशाळांमध्ये आदिवासींच्या उत्पादित दुधास वाजवी दरात बाजारपेठ उपलब्ध होत असून त्यांची आर्थिक स्थिती सुधारण्यास मदत होत आहे.

विवरणपत्र-ड
२०१०-२०११ चा एकूण अर्थसंकल्पाचा कार्यक्रमाप्रमाणेचा तपशील

(रुपये हजारत)

अनु- क्रमांक	कार्यक्रमाचे नाव	प्रत्यक्ष, २०११-२०१२			सुधारित अर्थसंकल्प, २०११-२०१२			सुधारित अंदाज, २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४		
		महसूल	भांडवल	एकूण	महसूल	भांडवल	एकूण	महसूल	भांडवल	एकूण	महसूल	भांडवल	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
(१)	पशुधनासह दुग्धव्यवसाय विकास प्रकल्प—												
	योजनेतर	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	योजनांतर्गत	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
(२)	विस्तार व प्रशिक्षण—												
	योजनेतर	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	योजनांतर्गत	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
(३)	सहकारी व अन्य संस्थांना सहाय्य—												
	योजनेतर	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	योजनांतर्गत	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
(४)	शासकीय दूध योजना—												
	योजनेतर	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	योजनांतर्गत	...	५.००	५.००	...	४.००	४.००	...	निरंक	निरंक	...	निरंक	निरंक
	एकूण	...	४.००	४.००	...	५.००	५.००	...	५.००	५.००	...	...	...
	एकूण स्थूल	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	वजा-वसुली	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण निव्वळ	...	४.००	४.००	...	५.००	५.००	...	५.००	५.००	...	...	...

विवरणपत्र-ब
कार्यक्रमाप्रमाणे मुख्य लेखाशीर्षाखालील २०१०-२०११ च्या एकूण तरतुदी

(रुपये हजारात)

अनु- क्रमांक	कार्यक्रमाचे नाव व मुख्य लेखा शीर्ष	प्रत्यक्ष. २०११-२०१२			सुधारित अर्थसंकल्प. २०११-२०१२			सुधारित अंदाज. २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प. २०१३-२०१४		
		योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
(१)	पशुधनासह दुग्धव्यवसाय विकास प्रकल्प—												
	२४०४. दुग्धव्यवसाय विकास	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	४४०४. दुग्धव्यवसाय विकासावरील भांडवली खर्च.	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	कार्यक्रम क्र. १ ची बेरीज	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
(२)	विस्तार व प्रशिक्षण—												
	२४०४. दुग्धव्यवसाय विकास	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	४४०४. दुग्धव्यवसाय विकासावरील भांडवली खर्च	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	कार्यक्रम क्र. २ ची बेरीज	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
(३)	सहकारी व अन्य संस्थांना सहाय्य—												
	२४०४. दुग्धव्यवसाय विकास	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	४४०४. दुग्धव्यवसाय विकासावरील भांडवली खर्च	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	कार्यक्रम क्र. ३ ची बेरीज	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
(४)	शासकीय दूध योजना—												
	२४०४. दुग्धव्यवसाय विकास	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	४४०४. दुग्धव्यवसाय विकासावरील भांडवली खर्च.	...	५.००	५.००	...	४.००	४.००	...	निरंक	निरंक	...	निरंक	निरंक
	कार्यक्रम क्र. ४ ची बेरीज	...	४.००	४.००	...	५.००	५.००	...	५.००	५.००	...	...	...
	सर्व कार्यक्रमांची एकूण बेरीज	...	४.००	४.००	...	५.००	५.००	...	५.००	५.००	...	...	...

विवरणपत्र-क

(रुपये हजारात)

तपशील १	प्रत्यक्ष, २०१०-२०११			अर्थसंकल्प, २०११-२०१२			सुधारित अंदाज, २०११-२०१२			अर्थसंकल्प, २०१२-२०१३		
	योजनेतर २	योजनांतर्गत ३	एकूण ४	योजनेतर ५	योजनांतर्गत ६	एकूण ७	योजनेतर ८	योजनांतर्गत ९	एकूण १०	योजनेतर ११	योजनांतर्गत १२	एकूण १३
(ए) उप-कार्याचे वर्गीकरण--												
(१) बांधकामे (नागरी)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
(२) यंत्रसामुग्री व साधनसामुग्री	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
(३) सहकारी संस्थांना अनुदान	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
(४) जनावरांचे वाटप	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
(५) वैरण योजना	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
(६) आदिवासी करीता प्रशिक्षण कार्यक्रम.	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण--ए--स्थूल	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
वजा--वसुली	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण--ए--निव्वळ	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
(बी) उद्दिष्टवार वर्गीकरण--												
प्रमुख कामे	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
यंत्रसामुग्री, हत्यारे व संयंत्रे	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
इतर खर्च	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण--(बी)--स्थूल	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
वजा--वसुली	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण--(बी)--निव्वळ	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
(सी) वित्तव्यवस्थेची साधने												
प्रधान शीर्ष-मागणी क्रमांक												
४४०४	...	४.००	४.००	...	५.००	५.००	...	५.००	५.००	...	...	...
२४०४	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण--(सी)--स्थूल	...	४.००	४.००	...	५.००	५.००	...	५.००	५.००	...	...	...
वजा--वसुली	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण--(सी)--निव्वळ	...	४.००	४.००	...	५.००	५.००	...	५.००	५.००	...	...	...

पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग

महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण

सन २०१३-२०१४ करिता निधीची आवश्यकता दर्शविणारा तक्ता

(रु. लाखात)

अनु- क्रमांक	जिल्हा	योजनांची संख्या	गावांची संख्या	अंदाजित किंमत	दि. ३१-३-२०११ पर्यंतचा खर्च	उपलब्ध निधी		आवश्यकता निधी सन २०१२-२०१३	
						टीएसपी	ओटीएसपी	टीएसपी	ओटीएसपी
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१.	ठाणे	...	...	...	...	...	...	...	...
२.	रायगड	...	...	...	...	...	...	...	...
३.	रत्नागिरी	...	...	...	...	...	...	...	...
४.	सिंधुदुर्ग	...	...	...	...	...	...	...	...
५.	जळगाव	...	...	...	...	...	...	...	...
६.	धुळे	...	...	...	...	...	...	...	...
७.	नंदुरबार	...	...	...	...	...	...	...	...
८.	नाशिक	...	...	...	...	...	...	...	...
९.	अहमदनगर	८	१४	७३७.१५	४२.१०	...	...	६९५.०५	...
१०.	पुणे	...	...	...	...	...	...	...	...
११.	सोलापूर	...	...	...	...	...	...	...	...
१२.	सांगली	...	...	...	...	...	...	...	...
१३.	सातारा	...	...	...	...	...	...	...	...
१४.	कोल्हापूर	...	...	...	...	...	...	...	...
१५.	वाशिम	...	...	...	...	...	...	...	...
१६.	अकोला	...	...	...	...	...	...	...	...
१७.	यवतमाळ	२	५	७५.००	३०.१६	५०.००	२०.००	५५.००	२०.००
१८.	बुलढाणा	...	...	...	...	...	...	...	...
१९.	अमरावती	...	...	...	...	...	...	...	...
२०.	नागपूर	...	...	...	...	...	...	...	...
२१.	गोंदिया	...	...	...	...	...	...	...	...
२२.	भंडारा	...	...	...	...	...	...	...	...
२३.	वर्धा	...	...	...	...	...	...	...	...
२४.	चंद्रपूर	...	...	...	...	...	...	...	...
२५.	गडचिरोली	...	...	...	...	...	...	...	...
२६.	औरंगाबाद	...	...	...	...	...	...	...	...
२७.	जालना	...	...	...	...	...	...	...	...
२८.	बीड	...	...	...	...	...	...	...	...
२९.	नांदेड	१	४	३५६.४०	२७०.१७	...	...	...	...
३०.	परभणी	...	...	...	...	...	...	...	...
३१.	हिंगोली	...	...	...	...	...	...	...	...
३२.	उस्मानाबाद	...	...	...	...	...	...	...	...
३३.	लातूर	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण	११	२३	११६८.५५	३४२.४३	५०.००	२०.००	७५०.०५	२०.००

कमी क्षमता असलेल्या विंधण विहिरींचे जलभंजन करणे २०१३-१४
आदिवासी उपयोजना/आदिवासी क्षेत्राबाहेरील आदिवासी (TSP/OTSP) योजना

(रुपये लाखात)

अ. क्र.	जिल्हा	योजना	लेखा शिर्ष	मंजूर निरुपयतव्य रुपये	वितरुीत अनुदान रुपये	जलभंजन केलेल्या एकरूण विंधण विहिरी संख्या	जलभंजन केलेल्या एकरूण वि. वि. पैकी यशस्वी वि. वि. संख्या	एकरूण झालेला खर्च	शिल्लक अनुदान/ समर्पित अनुदान	शेरा
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
१.	टाणे	आदिवासी उपयोजना/TSP	२२१५ २२३१	२.२८	निरंक	४०	३५	२.३१	...	रु. २.३१ लक्ष मागणी (स्लीप ओवर)
		आदिवासी क्षेत्राबाहेरील आदिवासी/OTSP	२२१५ २२१६	०.५७	निरंक	१०	१०	०.५७	...	रु. ०.५७ लक्ष मागणी
२.	धुळे	आदिवासी उपयोजना/TSP	२२१५ २२३१	१.००	०.७५	५	४	०.२८	०.४७	शिल्लक अनुदान रु. ०.४७ लक्ष मार्च २०१२ अखेर खर्च होईल.
		आदिवासी क्षेत्राबाहेरील आदिवासी/OTSP	२२१५ २२१६	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	...

टिप :-आदिवासी उपयोजना (TSP)/ आदिवासी क्षेत्राबाहेरील (OTSP) अंतर्गत इतर सर्व जिल्हयांची माहिती निरंक आहे.

**कमी क्षमता असलेल्या विंघण विहिरींचे जलभंजन करणे २०१३-१४
आदिवासी उपयोजना/आदिवासी क्षेत्राबाहेरील आदिवासी (TSP/OTSP) योजना**

(रुपये लाखात)

अ. क्र.	जिल्हा	योजना	लेखा शिर्ष	प्रस्तावित विंघण विहिरींची संख्या	प्रस्तावित विंघना विहिरीसाठी आवश्यक अनुदान रुपये	शेरा
१	२	३	४	५	६	७
१.	ठाणे	आदिवासी उपयोजना/TSP	२२१५ २२३१	४०	२.२८	...
		आदिवासी क्षेत्राबाहेरील आदिवासी/OTSP	२२१५ २२९६	१०.००	०.५७	...
		आदिवासी उपयोजना/TSP	२२१५ २२३१	...	...	...

टिप :---आदिवासी उपयोजना (TSP)/ आदिवासी क्षेत्राबाहेरील (OTSP) अंतर्गत इतर सर्व जिल्ह्यांची माहिती निरंक आहे.

उच्च शिक्षण व तंत्रशिक्षण विभाग (तंत्रशिक्षण)

व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय

(जनजाती क्षेत्र उपयोजना)

१. तंत्र शिक्षण

(एक) प्रस्तावनात्मक :

१. शासकीय तांत्रिक विद्यालये-

जनजाती क्षेत्रातील विद्यार्थ्यांना तांत्रिक शिक्षण देण्याच्या उद्देशाने एकूण १५ शासकीय तांत्रिक विद्यालय केंद्रे जनजाती क्षेत्रातील तलासरी व मुरबाड (जि. ठाणे), घोडेगाव (जि. पुणे) इगतपुरी (जि. नाशिक), नंदुरबार, तळोदा (जि. धुळे), धारणी व सदाशा सावली (जि. अमरावती), पांढरकवडा (जि. यवतमाळ), चिमूर, राजूरा, (जि. चंद्रपूर), आरमोरी, गडचिरोली व कुरखेडा (जि. गडचिरोली), देवलापार (जि. नागपूर) येथे सुरु करण्यात आलेली आहेत. सन १९९९-२००० मध्ये आदिवासी विकास विभागाकडून तांत्रिक विद्यालयांना महसुली खर्चासाठी आर्थिक तरतूद करण्यात आली नव्हती. वरील संस्थांची प्रवेश क्षमता व पटावरील विद्यार्थ्यांची संख्या इत्यादी बाबतचा तपशील तक्ता क्र. २ मध्ये देण्यात आला आहे.

वरील सर्व शाळा या तांत्रिक माध्यमिक विद्यालय केंद्रे असून त्यात स्थानिक शाळांमार्फत पुरस्कृत केलेल्या विद्यार्थ्यांना तांत्रिक विषय शिकविले जातात. या योजनेमुळे कमीत कमी खर्चात जास्त जास्त विद्यार्थ्यांची तंत्र शिक्षणाची गरज भागविणे शासनास शक्य झाले आहे.

माध्यमिक पातळीवरील तांत्रिक विषयांचा अभ्यास हा विद्यार्थ्यांचे तांत्रिक विषयातील कौशल्य व ज्ञान वाढविण्यास मदत तर करतोच शिवाय माध्यमिक शिक्षणाचे पूर्तीनंतर तांत्रिक शिक्षणाच्या विविध शाखांमध्ये प्रवेश मिळविण्यास मदत करतो. आणखी असे की, जर त्यांना औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेमध्ये प्रवेश घेण्याची इच्छा असेल तर त्यांना २५ टक्के जागांचा फायदाही मिळू शकतो. जर असे विद्यार्थी इयत्ता अकरावी (व्यावसायिक) मध्ये प्रवेश घेऊ इच्छित असतील तर त्यांना कनिष्ठ महाविद्यालयात राखून ठेवलेल्या राखीव जागांचा फायदाही मिळू शकतो.

उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग
व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, (तंत्रशिक्षण)
विवरणपत्र-अ
२०१३-२०१४ चा एकूण कार्यक्रमनिहाय अर्थसंकल्प

(रुपये हजारात)

अनु- क्रमांक	कार्यक्रमाचे नाव	प्रत्यक्ष, २०११-२०१२			अर्थसंकल्प, २०१२-२०१३			सुधारित अंदाज, २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४		
		महसुली	भांडवली	एकूण	महसुली	भांडवली	एकूण	महसुली	भांडवली	एकूण	महसुली	भांडवली	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
(१)	२२०३-तंत्र शिक्षण तंत्र शाळा-												
	तंत्र माध्यमिक शाळा उघडणे व त्यांचे परिरक्षण.												
	योजनेतर												
	योजनांतर्गत	१,४५,९८	४,२९,५०	५,७५,४८									
	एकूण	१,४५,९८	४,२९,५०	५,७५,४८									
(२)	२२३०-कामगार व सेवायोजन ०३-प्रशिक्षण												
	००३ कारागीर व पर्यवेक्षक यांचे प्रशिक्षण-												
	औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था-												
	(ए) राज्य योजनांतर्गत योजना												
	योजनेतर												
	योजनांतर्गत	२९,०१,३१	११,८८,२४	४०,८९,५५	२९,०१,३१	११,८८,२४	४०,८९,५५	४७,४९,८९	१४,००,०७	६३,४९,९६			
	एकूण	२९,०१,३१	११,८८,२४	४०,८९,५५	२९,०१,३१	११,८८,२४	४०,८९,५५	४७,४९,८९	१४,००,०७	६३,४९,९६			

विवरणपत्र-ब
२०१३-२०१४ चा एकूण कार्यक्रमांनिहाय अर्थसंकल्प

(रुपये हजारात)

अनु- क्रमांक	प्रधानशीर्ष ब कार्यक्रम	प्रत्यक्ष, २०११-२०१२			अर्थसंकल्प, २०१२-२०१३			सुधारित अंदाज, २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४		
		योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
(१)	२२०३-तंत्र शिक्षण तंत्र शाळा (१०३) (एक)												
	तंत्र माध्यमिक शाळा उघडणे ब त्यांचे परिरक्षण, (ए) राज्य योजना	...	१,४५,९८	१,४५,९८	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण	...	१,४५,९८	१,४५,९८	...	...	...	...	...	...	...	...	...
(२)	२२३०-कामगार व सेवायोजन-												
	००३- कारागीर व पर्यवेक्षक यांचे प्रशिक्षण.												
	औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था- (ए) राज्य योजनांतर्गत योजना	...	...	...	...	२९,०१,३१	२९,०१,३१	...	४७,४९,८९	४७,४९,८९	...	...	...
	एकूण	...	...	...	...	२९,०१,३१	२९,०१,३१	...	४७,४९,८९	४७,४९,८९	...	...	...

१	प्रत्यक्ष, २०११-२०१२			अर्थसंकल्प, २०१२-२०१३			सुधारित अंदाज, २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४		
	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण
	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
(अ) २२०३-तांत्रिक शिक्षण-												
तंत्र शाळा १०३ (०१)-	...	१,४५,९८	१,४५,९८	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१. तंत्र माध्यमिक शाळा +	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
२. स्तरावरील व्यवसाय शिक्षण,	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
(००) (०१) राज्य योजनांतर्गत योजना	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
२. (००) (०२) माध्यमिक शाळांत	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
परीक्षापूर्व तांत्रिक शिक्षणाचा विकास (जिल्हा)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण-(अ)	...	१,४५,९८	१,४५,९८	...	...	...	...	...	...	...	...	...
(ब) उद्दिष्टवार वर्गीकरण-												
तंत्र शाळा-												
तंत्र माध्यमिक शाळा उघडणे												
व त्यांचे परिरक्षण,												
वेतन	...	३६,९०	३६,९०	...	...	...	...	...	...	...	...	...
दूरध्वनी, वीज, पाणी शुल्क	...	५५	५५	...	...	...	...	...	...	...	...	...
कंत्राटी	...	१,८५	१,८५	...	...	...	...	...	...	...	...	...
प्रवास खर्च	...	२५	२५	...	...	...	...	...	...	...	...	...
कार्यालयीन खर्च	...	४५	४५	...	...	...	...	...	...	...	...	...
भाडे, पट्टी व कर	...	२,६५	२,६५	...	...	...	...	...	...	...	...	...
पुरवठा व सामग्री	...	५६	५६	...	...	...	...	...	...	...	...	...
सहाय्यक अनुदाने	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
इतर खर्च (भूसंपादन)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
व्यवसायिक व विशेष सेवा	...	१,०२,५६	१,०२,५६	...	...	...	...	...	...	...	...	...
यंत्रसामुग्री व साधन सामुग्री	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण-(ब)	...	१,४५,९८	१,४५,९८	...	...	...	...	...	...	...	...	...
(क) वित्त व्यवस्थेची साधने-												
मागणी क्रमांक-टी-७												
प्रधान शीर्ष-२२०३-तंत्र शिक्षण-												
एकूण-क-स्थूल	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
दजा-वसुली	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण-क-निव्वळ	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

तक्ता क्र. २

(१) २०१२-२०१३ या वर्षातील जनजाती क्षेत्र विभागातील शासकीय तांत्रिक विद्यालय केंद्र, त्यांची प्रवेशक्षमता व दिलेले प्रवेश दाखविणारा तक्ता

(रुपये हजाराल)

अनु- क्रमांक	शासकीय तांत्रिक विद्यालयाचे नाव	वर्ष	विद्यार्थ्यांची वर्गवारी	प्रवेश क्षमता			पटावरील विद्यार्थ्यांची संख्या				उत्तीर्ण विद्यार्थी इ. १० वी	एकूण खर्च			
				इयत्ता			इयत्ता					२०१०-२०११			
				८ वी	९ वी	१० वी	८ वी	९ वी	१० वी	एकूण		आवर्ती	अनावर्ती	एकूण	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	
जिल्हा ठाणे :															
(१)	शासकीय तांत्रिक विद्यालय केंद्र, तलासरी	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	अजा.	१६	१६	२	३	१	५	९	५	२५४०	१३३१	३८७१	
			अज.	८	८	४५	६५	४८	३६	१४९	३६	...	...	...	
			विजा/भज.	१४	१४	२	२	...	...	२	...	...	...	...	
			इमा.	२२	२२	३	६	२	...	८	...	...	...	...	
			इतर	६०	६०	८	५	११	३	१९	३	...	...	...	
			एकूण . . .	१२०	१२०	६०	८१	६२	४४	१८७	४४	...	...	...	
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	अजा.	१६	४	४	१६	४	२	१०	...	...	...	...	
			अज.	८	९०	९०	८	८०	४०	१३०	...	...	...	...	
			विजा/भज.	१४	३	३	१४	२	१	५	...	...	...	...	
			इमा.	२२	६	६	२२	५	५	१४	...	...	...	...	
			इतर	६०	१७	१७	६०	१०	११	३६	...	...	...	...	
			एकूण . . .	१२०	१२०	६०	१२०	१०१	५९	१९५	...	...	...	...	
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	अजा.	१६	४	४	१६	४	४	१२	...	...	...	...	
			अज.	८	९०	९०	८	८०	७०	२४०	...	...	...	...	
			विजा/भज.	१४	३	३	१४	३	३	९	...	...	...	...	
			इमा.	२२	६	६	२२	५	४	१५	...	...	...	...	
			इतर	६०	१७	१७	६०	१५	९	४१	...	...	...	...	
			एकूण . . .	१२०	१२०	१२०	१२०	१०७	९०	३१७	...	...	...	...	
जिल्हा ठाणे :															
(२)	शासकीय तांत्रिक विद्यालय केंद्र, मुरबाड.	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	अजा.	४	२	२	५	४	३	१७	५	१५४८	४८६	२०३४	
			अज.	९०	४५	४५	५	३	...	१०	३६	...	...	...	
			विजा/भज.	३	२	२	२	...	...	...	...	...	...	...	
			इमा.	६	३	३	१०४	२७	४५	१२४	...	...	...	...	
			इतर	१७	८	८	२२	११	९	३५	३	...	...	...	
			एकूण . . .	१२०	६०	६०	१३८	४५	५७	१८६	४४	...	...	...	

तक्ता क्र. २-(चालू)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
		२०१२-२०१३	अजा.	४	४	४	१५	५	४	२४	...	...	...	...
		(अपेक्षित)	अज.	९०	९०	९०	...	...	१	१	...	...	...	...
			विजा/भज.	३	३	३	४	२	...	६	...	...	...	...
			इमा.	६	६	६	८७	५७	२६	१७०	...	...	...	...
			इतर	१७	१७	१७	१४	११	१०	३५	...	...	...	...
			एकूण	१२०	१२०	१२०	१२०	७५	४१	२३६	...	...	...	...
		२०१३-२०१४	अजा.	४	४	४	१५	१५	१०	४०	...	...	...	...
		(अंदाजे)	अज.	९०	९०	९०	...	...	...	...	...	...	...	...
			विजा/भज.	३	३	३	४	४	३	११	...	...	...	...
			इमा.	६	६	६	८७	८७	४८	२२२	...	...	...	...
			इतर	१७	१७	१७	१४	१४	१२	४०	...	...	...	...
			एकूण	१२०	१२०	१२०	१२०	१२०	७३	३१३	...	...	...	...
	जिल्हा नाशिक :													
(३)	शासकीय तांत्रिक विद्यालय केंद्र	२०११-२०१२	अजा.	५	५	५	३१	३४	२६	९१	७	२८३२	२४१	३०७३
	इगतपुरी.	(प्रत्यक्ष)	अज.	९०	९०	९०	३१	२३	९	६३	२१	...	...	...
			विजा/भज.	४	४	४	२०	१६	१३	४९	१०	...	...	...
			इमा.	६	६	६	३२	३३	३७	१०२	३५	...	...	...
			इतर	१५	१५	१५	२६	१९	२४	६९	१९	...	...	...
			एकूण	१२०	१२०	१२०	१४०	१२५	१०९	३७४	९२	२८३२	२४१	३०७३
		२०१२-२०१३	अजा.	५	५	५	३१	३२	२०	८३	...	...	...	...
		(प्रत्यक्ष)	अज.	९०	९०	९०	२८	२९	२९	५६	...	...	...	...
			विजा/भज.	४	४	४	२८	१५	९	५१	...	...	...	...
			इमा.	६	६	६	३२	३०	३३	९५	...	...	...	...
			इतर	१५	१५	१५	१८	१७	१६	५१	...	...	...	...
			एकूण	१२०	१२०	१२०	१२०	१५८	१०८	५१०	...	...	...	...
		२०१३-२०१४	अजा.	५	५	५	५	५	५	१५	...	...	...	...
		(अंदाजे)	अज.	९०	९०	९०	९०	९०	९०	२७०	...	...	...	...
			विजा/भज.	४	४	४	४	४	४	१२	...	...	...	...
			इमा.	६	६	६	६	६	६	१८	...	...	...	...
			इतर	१५	१५	१५	१५	१५	१५	४५	...	...	...	...
			एकूण	१२०	१२०	१२०	१२०	१२०	१५८	३६०	...	...	...	...

तक्ता क्र. २-(चालू)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	
जिल्हा नंदुरबार :															
(४)	शासकीय तांत्रिक विद्यालय केंद्र. नंदुरबार.	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	अजा.	३१	३१	३१	२२	२७	८	५७	१०	४६५८	...	४६५८	
			अज.	११	११	११	१०१	६४	६९	१८१	५	...	...	...	...
			विजा/भज.	२६	२६	२६	१८	१७	१३	४८	८	...	...	...	...
			इमा.	४६	४६	४६	१३८	१०९	९२	३३९	१४	...	...	...	...
			इतर	१२०	१२०	१२०	४५	२३	२२	९०	३८	...	...	...	...
			एकूण	२४०	२४०	२४०	२९४	२४०	१८१	७१५	७५	४६५८	...	४६५८	
२०१२-२०१३. (अपेक्षित)															
			अजा.	३१	३१	३१	४५	३२	२४	१०१	...	...	...	...	
			अज.	१७	१७	१७	७७	७२	१७	१६६	...	...	...	...	
			विजा/भज.	२६	२६	२६	१७	१७	१५	४९	...	...	...	...	
			इमा.	४६	४६	४६	१००	९६	६३	२५९	...	...	...	...	
			इतर	१२०	१२०	१२०	३१	४३	२०	९४	...	...	...	...	
			एकूण	२४०	२४०	२४०	२७०	२६०	१३९	६६९	...	...	...		
२०१३-२०१४ (अंदाजे)															
			अजा.	३१	३१	३१	३१	३०	१०	७१	...	...	...	...	
			अज.	१७	१७	१७	१७	१७	१७	५१	...	...	...	...	
			विजा/भज.	२६	२६	२६	२६	२६	२६	७८	...	...	...	...	
			इमा.	४६	४६	४६	४६	४६	४६	१३८	...	...	...	...	
			इतर	१२०	१२०	१२०	१२०	१२०	१२०	३६०	...	...	...	...	
			एकूण	२४०	२४०	२४०	२४०	२३९	२१९	६९८	...	...	...		
जिल्हा नंदुरबार :															
(५)	शासकीय तांत्रिक विद्यालय केंद्र. तळोदे.	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	अजा.	४	४	४	१४	५	९	२८	९	१५	०.५	१५.५	
			अज.	९०	९०	९०	३९	४२	१५	९६	१५	...	...	...	
			विजा/भज.	४	४	४	९	८	८	२५	८	...	...	...	
			इमा.	६	६	६	५४	४०	५४	१४८	५४	...	...	...	
			इतर	१६	१६	१६	१७	१९	२४	६०	२४	...	...	...	
			एकूण	१२०	१२०	१२०	१३३	११४	११७	३५७	११०	१५	०.५	१५.५	

तक्ता क्र. २-(चालू)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	अजा.	४	४	४	१४	५	९	२८	...	...	...	...
			अज.	९०	९०	९०	३९	४२	१५	९६	...	...	...	...
			विजा/भज.	४	४	४	९	८	८	२५	...	...	...	...
			इमा.	६	६	६	५४	४०	५४	१४८	...	...	...	...
			इतर	१६	१६	१६	१७	१९	२४	६०	...	...	...	...
			एकूण . . .	१२०	१२०	१२०	१३३	११४	११०	३५७	...	...	...	...
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	अजा.	४	४	४	४	४	४	१२	...	...	...	...
			अज.	९०	९०	९०	९०	९०	९०	२७०	...	...	...	...
			विजा/भज.	४	४	४	४	४	४	१२	...	...	...	...
			इमा.	६	६	६	६	६	६	१८	...	...	...	...
			इतर	१६	१६	१६	१६	१६	१६	४८	...	...	...	...
			एकूण . . .	१२०	१२०	१२०	१२०	१२०	१२०	३६०	...	...	...	...
जिल्हा यवतमाळ :														
(६)	शासकीय तांत्रिक विद्यालय केंद्र, पांढरकवडा.	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	अजा.	२०	२०	२०	११	४	१०	२५	११	...	...	...
			अज.	६	६	६	१७	२७	२२	६६	१६	३२.६२	०.११	३२.७३
			विजा/भज.	१४	१४	१४	४०	३२	२८	१००	२२	...	...	...
			इमा.	२०	२०	२०	६१	५७	६१	१७९	५७	...	...	...
			इतर	६०	६०	६०	१९	८	८	३५	८	...	...	...
			एकूण . . .	१२०	१२०	१२०	१४८	१२८	१२९	४०५	११४	३२.६२	०.११	३२.७३
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	अजा.	२०	२०	२०	२५	११	४	४०	...	...	...	...
			अज.	६	६	६	८	१७	२७	५२	...	...	...	...
			विजा/भज.	१४	१४	१४	२५	४०	३२	९७	...	३२.६२	...	३२.६२
			इमा.	२०	२०	२०	२५	६१	५७	१४३	...	...	...	...
			इतर	६०	६०	६०	६५	१९	८	९२	...	...	...	...
			एकूण . . .	१२०	१२०	१२०	१४८	१४८	१२८	४२४	...	३२.६२	...	३२.६२
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	अजा.	२०	२०	२०	२५	२५	११	६१	...	...	...	...
			अज.	६	६	६	८	८	१७	३३	...	...	...	...
			विजा/भज.	१४	१४	१४	२७	२५	४०	९२	...	...	...	...
			इमा.	२०	२०	२०	२५	२५	६१	१११	...	...	...	...
			इतर	६०	६०	६०	६३	६५	१९	१४७	...	...	...	...
			एकूण . . .	१२०	१२०	१२०	१४८	१४८	१४८	४४४	...	...	...	...

तक्ता क्र. २-(चालू)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
जिल्हा नागपूर														
(७)	शासकीय तांत्रिक विद्यालय केंद्र, देवलापार.	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	अजा.	१८	१८	१८	१५	१२	१८	४५	१६	...	...	...
			अज.	१८	१८	१८	६१	५२	४७	१६०	३२	...	...	...
			विजा/भज.	६	६	६	१६	६	९	३१	१०	...	...	...
			इमा.	२४	२४	२४	१८	३४	२१	७३	१५	...	...	...
			इतर	५४	५४	५४	१५	१५	१२	४२	१६	...	...	...
			एकूण . . .	१२०	१२०	१२०	१२५	११९	१०७	३५१	८९	२६३४०००	५८४६००	३२१८६००
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	अजा.	१८	१८	१८	२९	२४	२२	७५	...	...	...	...
			अज.	१८	१८	१८	९	१८	१६	४३	...	...	...	...
			विजा/भज.	६	६	६	१७	१२	१३	४२	...	...	...	...
			इमा.	२४	२४	२४	७३	७७	५१	२०१	...	...	...	...
			इतर	५४	५४	५४	१२	७	७	२६	...	...	...	...
			एकूण . . .	१२०	१२०	१२०	१४०	१३८	१०९	३८७	...	३११००००	२३००००	३३४००००
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	अजा.	१८	१८	१८	...	...	...	...	...	...	...	...
			अज.	१८	१८	१८	...	...	...	...	...	...	...	...
			विजा/भज.	६	६	६	...	...	...	...	...	...	...	...
			इमा.	२४	२४	२४	...	...	...	...	...	...	...	...
			इतर	५४	५४	५४	...	...	...	...	...	...	...	...
			एकूण . . .	१२०	१२०	१२०	...	...	...	...	...	४१०००००	१०००००	४३०००००
जिल्हा गडचिरोली :														
(८)	शासकीय तांत्रिक विद्यालय केंद्र, आरमोरी.	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	अजा.	१८	१८	१८	२९	१६	१७	६२	१६	...	...	...
			अज.	१८	१८	१८	९	७	५	२१	४	...	...	...
			विजा/भज.	६	६	६	१७	१२	९	३८	७	...	...	...
			इमा.	२४	२४	२४	७३	५९	३९	१७१	३७	...	...	...
			इतर	५४	५४	५४	१२	१५	१०	३७	९	...	...	...
			एकूण . . .	१२०	१२०	१२०	१४०	१०९	८०	३२९	७३	२२४७०००	५९९८९	२३०६९८९

तक्ता क्र. २-(चालू)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
		२०१२-२०१३	अजा.	१८	१८	१८	२९	२४	२२	७५	...	...	...	...
		(अपेक्षित)	अज.	१८	१८	१८	९	१८	१६	४३	...	...	...	...
			विजा/भज.	६	६	६	१७	१२	१३	४२	...	...	...	...
			इमा.	२४	२४	२४	७३	७७	५१	२०१	...	...	...	...
			इतर	५४	५४	५४	१२	७	७	२६	...	...	...	...
			एकूण...	१२०	१२०	१२०	१४०	१३८	१०९	३८७	...	१५३३४१३	...	१५३३४१३
		२०१३-२०१४	अजा.	१८	१८	१८	...	...	...	...	...	...	...	...
		(अंदाजे)	अज.	१८	१८	१८	...	...	...	...	...	...	...	...
			विजा/भज.	६	६	६	...	...	...	...	...	...	...	...
			इमा.	२४	२४	२४	...	...	...	...	...	...	...	...
			इतर	५४	५४	५४	...	...	...	२२	...	...	...	...
			एकूण...	१२०	१२०	१२०	...	...	...	...	...	१५३३४१३	...	१५३३४१३
	जिल्हा गडचिरोली :													
(९)	शासकीय तांत्रिक विद्यालय केंद्र, गडचिरोली.	२०११-२०१२	अजा.	१८	१८	१८	२९	२३	५	५४	४	...	...	...
		(प्रत्यक्ष)	अज.	१८	१८	१८	२३	२४	३	५०	२	...	...	...
			विजा/भज.	६	६	६	१२	१०	३	२५	२	...	...	...
			इमा.	२४	२४	२४	५४	५२	२४	१३०	२०	...	...	...
			इतर	५४	५४	५४	१०	६	२	१८	१	...	...	...
			एकूण...	१२०	१२०	१२०	१२८	११५	३७	२८०	२९	१८०००००	४०००००	२२०००००
		२०१२-२०१३	अजा.	१८	१८	१८	२०	१५	१२	४७	...	...	...	...
		(अपेक्षित)	अज.	१८	१८	१८	११	९	६	२६	...	...	...	...
			विजा/भज.	६	६	६	१६	१३	१०	३९	...	...	...	...
			इमा.	२४	२४	२४	४०	३२	२५	१७	...	...	...	...
			इतर	५४	५४	५४	६८	४७	३६	१५१	...	...	...	...
			एकूण...	१२०	१२०	१२०	१५५	११६	८९	३६०	...	२००००००	१००००००	२१०००००
		२०१३-२०१४	अजा.	१८	१८	१८	...	...	...	...	...	...	...	...
		(अंदाजे)	अज.	१८	१८	१८	...	...	...	...	...	...	...	...
			विजा/भज.	६	६	६	...	...	...	...	...	...	...	...
			इमा.	२४	२४	२४	...	...	...	...	...	...	...	...
			इतर	५४	५४	५४	...	...	...	...	...	...	...	...
			एकूण...	१२०	१२०	१२०	...	...	...	...	...	२००००००	१००००००	२१०००००

तक्ता क्र. २--(चालू)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
जिल्हा गडचिरोली :														
(१०)	शासकीय तांत्रिक विद्यालय केंद्र, कुरखेडा.	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	अजा.	१८	१८	१८	२५	३१	२५	८१	१५	...	...	...
			अज.	१८	१८	१८	३१	२३	२०	७४	१२	...	...	...
			विजा/भज.	६	६	६	१३	११	५	२९	६	...	...	...
			इमा.	२४	२४	२४	५९	५६	६६	१८१	२०	...	...	...
			इतर	५४	५४	५४	८	७	११	२६	१४	...	...	...
			एकूण . . .	१२०	१२०	१२०	१३६	१२८	१२७	३९१	६७	२५१७२४६	५३९७९	२५७१२२५
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	अजा.	१८	१८	१८	३०	२५	३१	८६	...	...	...	...
			अज.	१८	१८	१८	३६	३१	२३	९०	...	...	...	...
			विजा/भज.	६	६	६	१२	१३	११	३६	...	...	...	...
			इमा.	२४	२४	२४	५२	५८	५५	१६५	...	...	...	...
			इतर	५४	५४	५४	१०	८	७	२५	...	...	...	...
			एकूण . . .	१२०	१२०	१२०	१४०	१३५	१२७	४०२	...	२५३८५००	५३४११७	३०७२६१७
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	अजा.	१८	१८	१८	...	...	...	...	...	...	...	...
			अज.	१८	१८	१८	...	...	...	...	...	...	...	...
			विजा/भज.	६	६	६	...	...	...	...	...	...	...	...
			इमा.	२४	२४	२४	...	...	...	...	...	...	...	...
			इतर	५४	५४	५४	...	...	...	...	...	...	...	...
			एकूण . . .	१२०	१२०	१२०	...	...	...	...	...	४५०००००	५०००००	५००००००
जिल्हा चंद्रपूर :														
(११)	शासकीय तांत्रिक विद्यालय केंद्र, चिमूर.	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	अजा.	१८	१८	१८	२९	१६	१७	६२	...	...	...	...
			अज.	१८	१८	१८	९	७	५	२१	...	...	...	...
			विजा/भज.	६	६	६	१७	१२	९	३८	...	...	...	...
			इमा.	२४	२४	२४	७३	५९	३९	१७१	...	...	...	...
			इतर	५४	५४	५४	१२	१५	१०	३७	...	...	...	...
			एकूण . . .	१२०	१२०	१२०	१४०	१०९	८०	३२९	...	१८०००००	२५००००	२०५००००

तक्ता क्र. २-(चालू)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
		२०१२-२०१३	अजा.	१८	१८	१८	२९	२४	२२	७५	...	...	...	...
		(अपेक्षित)	अज.	१८	१८	१८	९	१८	१६	४३	...	...	...	...
			विजा/भज.	६	६	६	१७	१२	१३	४२	...	...	...	...
			इमा.	२४	२४	२४	७३	७७	५१	२०१	...	...	...	...
			इतर	५४	५४	५४	१२	७	७	२६	...	...	...	...
			एकूण...	१२०	१२०	१२०	१४०	१३८	१०९	३८७	...	१६०००००	१२००००	१७२००००
		२०१३-२०१४	अजा.	१८	१८	१८	...	...	...	...	...	...	...	...
		(अंदाजे)	अज.	१८	१८	१८	...	...	...	...	...	...	...	...
			विजा/भज.	६	६	६	...	...	...	...	...	...	...	...
			इमा.	२४	२४	२४	...	...	...	...	...	...	...	...
			इतर	५४	५४	५४	...	...	...	...	...	...	...	...
			एकूण...	१२०	१२०	१२०	...	...	...	...	...	२४०००००	३०००००	२७०००००
	जिल्हा चंद्रपूर :													
(१२)	शासकीय तांत्रिक विद्यालय केंद्र, राजुरा.	२०११-२०१२	अजा.	४५	४५	४५	४५	२९	३१	१०५	१२९	...	...	...
		(प्रत्यक्ष)	अज.	८	८	८	८	८	८	२४	...	...	...	...
			विजा/भज.	२५	२५	२५	२४	८	१५	४७	...	...	...	...
			इमा.	५०	५०	५०	१११	८०	७०	२६१	...	...	...	...
			इतर	२२	२२	२२	२०	१३	५	३८	...	...	...	...
			एकूण...	१५०	१५०	१५०	२०८	१३८	१२९	४७५	१२९	३१३९०००	१२७८७२	३२६६८७२
		२०१२-२०१३	अजा.	४५	४५	४५	४५	२९	३१	१०५	...	...	...	...
		(अपेक्षित)	अज.	८	८	८	८	८	८	२४	...	...	...	...
			विजा/भज.	२५	२५	२५	२४	८	१५	४७	...	...	...	...
			इमा.	५०	५०	५०	११	८०	७०	२६१	...	...	...	...
			इतर	२२	२२	२२	२०	१३	५	३८	...	...	...	...
			एकूण...	१५०	१५०	१५०	२०८	१३८	१२९	४७५	...	३१३९०००	१२७८७२	३२६६८७२
		२०१३-२०१४	अजा.	४५	४५	४५	...	...	...	...	...	...	...	...
		(अंदाजे)	अज.	८	८	८	...	...	...	...	...	...	...	...
			विजा/भज.	२५	२५	२५	...	...	...	...	...	...	...	...
			इमा.	५०	५०	५०	...	...	...	...	...	...	...	...
			इतर	२२	२२	२२	...	...	...	...	...	...	...	...
			एकूण...	१५०	१५०	१५०	...	...	...	...	...	३१३९०००	१२७८७२	३२६६८७२

तक्ता क्र. २-(चालू)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
जिल्हा अमरावती :														
(१३)	शासकीय तांत्रिक विद्यालय केंद्र, धारणी.	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	अजा.	१८	१८	१८	११	१६	१४	४१	११	२,७५	२	४,७५
			अज.	१२	१२	१२	४३	३२	१४	८९	१०	...	...	...
			विजा/भज.	१२	१२	१२	६	१५	२	२३	२	...	...	...
			इमा.	२४	२४	२४	२९	३७	२६	८४	२०	...	...	...
			इतर	५४	५४	५४	३९	१७	१०	६६	६	...	...	...
			एकूण.	१२०	१२०	१२०	१२८	२१७	६६	३०३	४९	२,७५	२	४,७५
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	अजा.	१८	१८	१८	४६	११	११	६८	...	...	...	...
			अज.	१२	१२	१२	४६	१८	१२	७६	...	...	...	...
			विजा/भज.	१२	१२	१२	८	३	७	१८	...	...	...	...
			इमा.	२४	२४	२४	२२	१७	३२	७१	...	...	...	...
			इतर	५४	५४	५४	२२	२३	१०	५५	...	...	...	...
			एकूण.	१२०	१२०	१२०	१४४	७२	७२	२८८	...	३,०५	०.४	३,४५
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	अजा.	१८	१८	१८	१८	१८	१८	५४	...	...	...	...
			अज.	१२	१२	१२	१२	१२	१२	३६	...	...	...	...
			विजा/भज.	१२	१२	१२	१२	१२	१२	३६	...	...	...	...
			इमा.	२४	२४	२४	२४	२४	२४	७२	...	...	...	...
			इतर	५४	५४	५४	५४	५४	५४	१६२	...	...	...	...
			एकूण.	१२०	१२०	१२०	१२०	१२०	१२०	३६०	...	३,०५	०.५५	३,६५
जिल्हा पुणे :														
(१४)	शासकीय तांत्रिक विद्यालय केंद्र, घोडेगाव.	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	अजा.	४	४	...	४	२	१	७	१	...	...	...
			अज.	९०	९०	...	२५	११	११	४७	११	...	...	...
			विजा/भज.	३	३	...	१	१	७	९	७	...	...	...
			इमा.	६	६	...	२३	११	८	४२	८	...	...	...
			इतर	१७	१७	...	५३	४१	१७	१११	१७	...	...	...
			एकूण.	१२०	१२०	...	१०६	६६	४४	२१६	४४	३४३०००	५०००००	८४३०००

तक्ता क्र. २-(चालू)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	अजा.	४	४	४	३	४	२	९	२			
			अज.	९०	९०	९०	१२	२५	११	४८	११			
			विजा/भज.	३	३	३	३	१	१	५	१			
			इमा.	६	६	६	३२	२३	११	६६	११			
			इतर	१७	१७	१७	५६	५३	३८	१८७	३८			
			एकूण . . .	१२०	१२०	१२०	१०६	१०६	६३	२७५	६३	४४३०००	२२५०००	६६८०००
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	अजा.	४	४	४	...	३	४	...	४			
			अज.	९०	९०	९०	...	१२	२५	...	२५			
			विजा/भज.	३	३	३	...	३	१	...	१			
			इमा.	६	६	६	...	३२	२३	...	२३			
			इतर	१७	१७	१७	...	१७	१७	...	५३			
			एकूण . . .	१२०	१२०	१२०	...	५६	५३	...	१०६	९२७०००	५०००००	१४२७०००
	अमरावती विभाग :													
(१५)	शासकीय तांत्रिक विद्यालय केंद्र, सदोबा सावळी	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	अजा.	१६	१६	१६	२४	९	१०	४३	९			
			अज.	८	८	८	११	२८	२१	६०	१९			
			विजा/भज.	१३	१३	१३	५५	४६	३३	१३४	३०			
			इमा.	२३	२३	२३	२०	२८	१६	६४	१४			
			इतर	६०	६०	६०	१५	१४	१९	४८	१७			
			एकूण . . .	१२०	१२०	१२०	१२५	१२५	९९	३४९	८९	२०.१७	३.१७	२४.१४
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	अजा.	१६	१६	१६	२८	२३	९	६०				
			अज.	८	८	८	१६	१४	२४	५४				
			विजा/भज.	१३	१३	१३	६२	६७	४०	१६१				
			इमा.	२३	२३	२३	२३	२१	२३	६७				
			इतर	६०	६०	६०	१२	१४	१२	३८				
			एकूण . . .	१२०	१२०	१२०	१४१	१३९	१०८	३८८		२८.११	४.२५	३२.३६
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	अजा.	१६	१६	१६	१६	१६	१६	४८				
			अज.	८	८	८	८	८	८	२४				
			विजा/भज.	१३	१३	१३	१३	१३	१३	३९				
			इमा.	२३	२३	२३	२३	२३	२३	६९				
			इतर	६०	६०	६०	६०	६०	१६	१८०				
			एकूण . . .	१२०	१२०	१२०	१२०	१२०	१२०	३६०		३२.९७	२.१७	३५.१४

शिल्प कारागीर प्रशिक्षण योजना

(एक) प्रस्तावनात्मक :-

जनजाती क्षेत्रातील विद्यार्थ्यांना शिल्प कारागीर प्रशिक्षण देण्याच्या उद्देशाने शासनाने एकूण ६९ औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था जनजाती क्षेत्रात सुरू केल्या आहेत.

शिल्प कारागीर प्रशिक्षण योजनेअंतर्गत राज्यात जनजाती क्षेत्रात असलेल्या एकूण ६९ औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमधून देण्यात येणाऱ्या प्रशिक्षणाची मुख्य उद्दिष्टे खालीलप्रमाणे आहेत :-

१. माध्यमिक पाळीपर्यंत (शालांत परीक्षा उत्तीर्ण किंवा अनुत्तीर्ण) शिक्षण घेतलेल्या युवकांना योग्य व्यावसायिक प्रशिक्षण देऊन त्यांच्यामध्ये रोजगार मिळविण्याची वा स्वयंरोजगार करण्याची क्षमता निर्माण करून बेरोजगारीचे प्रमाण कमी करणे.
२. औद्योगिक कारखान्यांना निरनिराळ्या व्यवसायातून लागणाऱ्या कुशल कारागीरांचा सतत पुरवठा करून औद्योगिकरणास चालना देणे; आणि
३. पध्दतशीर व्यावसायिक प्रशिक्षण देऊन उत्पादनाची गती व दर्जा वाढविणे.

“औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमध्ये व्यवसाय पाठ्यक्रम शिकविले जातात व व्यवसाय प्रशिक्षणाचा कालावधी व्यवसायाचा अभ्यासक्रमाच्या स्वरूपावर अवलंबून असून तो सहा महिने, एक, दोन किंवा तीन वर्षे एवढा असतो. राष्ट्रीय व्यावसायिक प्रशिक्षण परिषदेतर्फे या संस्थांतील व्यवसायांच्या अखिल भारतीय स्तरावर परीक्षा घेतल्या जातात व उत्तीर्ण प्रशिक्षणाथर्थांना प्रमाणपत्रे प्रदान केली जातात”.

योजनेची सद्यःस्थिती :-

आदिवासी उपयोजनेंतर्गत ६९ औ. प्र. संस्था कार्यरत असून त्याची एकूण प्रवेश क्षमता ११,४७६ इतकी आहे..

४. आदिवासी व्यवसाय शिक्षणाचे सार्वत्रिकरण योजनेंतर्गत अनुसूचित जमातींच्या प्रशिक्षणाथर्थांकरीता खालीलप्रमाणे सुरू करण्यात आली आहे.

(अ) निवासी आश्रमशाळेचे रुपांतर निवासी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेमध्ये करणे :- आदिवासी उपयोजनेंतर्गत व्यवसाय शिक्षणाचे सार्वत्रिकरण करणे या योजनेअंतर्गत २८ आश्रमशाळांचे रुपांतर निवासी व्यवसाय प्रशिक्षण आश्रम शाळे/आय.टी.आय. मध्ये करण्यात आलेले असून त्यापैकी १४ आश्रमशाळा वर्ष २००५-२००६ मध्ये व वर्ष २००६-२००७ मध्ये ८ व वर्ष २००८-२००९ मध्ये ६ आश्रमशाळांचे रुपांतर आश्रम औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था सुरू करण्यात आलेल्या आहेत.

(ब) कमी मागणीऐवजी जादा मागणीचे व्यवसाय सुरू करणे :- नवीन आधुनिक तंत्रज्ञान व आधुनिक यंत्रसामुग्रीचा वापर औद्योगिक आस्थापनात होत असल्यामुळे सध्या सुरू असलेल्या पारंपरिक कौशल्याची कमी मागणी आहे, त्यामुळे औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमध्ये कमी मागणीऐवजी जादा मागणीचे व्यवसाय सुरू करणे आवश्यक असते.

१. वर्ष २००४-२००५ मध्ये १७ व्यवसाय कमी मागणीचे असून त्याऐवजी जादा मागणीचे व्यवसाय सुरू करण्यात आले आहेत.

२. वर्ष २००५-२००६ मध्ये १८ व्यवसाय कमी मागणीचे असून त्याऐवजी जादा मागणीचे व्यवसाय सुरू करण्यात आले आहेत.

(क) नवीन अधिकचे व्यवसाय आदिवासी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेमध्ये सुरू करणे :- अनुसूचित जमातींच्या उमेदवारांना नवीन व आधुनिक तंत्रज्ञान प्राप्त होण्यासाठी व त्याद्वारे रोजगारांच्या संधी उपलब्ध होतील यासाठी सुरू असलेल्या आदिवासी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमध्ये नवीन अधिकचे व्यवसाय सुरू करणे.

१. वर्ष २००४-२००५ मध्ये १३ आदिवासी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमध्ये १८ नवीन व्यवसाय सुरू करण्यात आले आहेत.

२. वर्ष २००५-२००६ मध्ये १४ आदिवासी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमध्ये १४ नवीन व्यवसाय सुरू करण्यात आले आहेत.

(ड) आदिवासी महिलांचे सक्षमीकरण करणे :-

१. औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था, नंदुरबार व गडचिरोली यामध्ये प्रत्येकी ६ व्यवसाय अनुसूचित जमातींच्या महिलांकरीता सुरू करण्यात आले आहेत.

२. ५ मुलींच्या औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमध्ये ९ व्यवसाय दुसऱ्या पाळीमध्ये व १८ नवीन व्यवसाय अनुसूचित जमातींच्या महिलांसाठी सुरू ठेवण्यात आलेले आहेत.

३. आदिवासी २२ व १३ औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमध्ये अनुक्रमे एक व्यवसाय व दोन व्यवसाय अनुसूचित जमातींच्या उमेदवारांसाठी सुरू करण्यात आलेले आहेत.

आदिवासी व्यवसाय शिक्षणाचे सार्वत्रिकरण योजनेंतर्गत अनुसूचित जमातींच्या प्रशिक्षणाथर्थांना देण्यात येणाऱ्या विशेष सुविधा—

(१) आदिवासी विभागाने विहित केलेल्या नियमांना अनुसरून वसतिगृहात राहणाऱ्या व वसतिगृहाबाहेर राहणाऱ्या प्रशिक्षणाथर्थांना दरमहा अनुक्रमे रु. ६०० व रु. ५०० निर्वाह भत्ता

(२) आदिवासी प्रशिक्षणाथर्थांना ५६ आदिवासी उपयोजनेंतर्गत सुरू असलेल्या संस्थांमध्ये मुले व मुलींकरीता स्वतंत्र वसतिगृहाची सोय.

“औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांसाठीची आर्थिक तरतूद आदिवासी विकास विभाग यांचेकडून तर काही प्रमाणात शिक्षण व संवायोजन विभागाकडून करण्यात येते. सन २०११-२०१२ मध्ये ज्या ६१ संस्थांना आदिवासी विकास विभागाकडून आर्थिक तरतूद करण्यात आलेली होती, त्यांच्या प्रवेश क्षमतेचा तपशील सोबतच्या प्रपत्र १ मध्ये दर्शविला आहे.” व २८ निवासी आश्रम औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांचा प्रवेशक्षमतेचा तपशील प्रपत्र २ मध्ये दर्शविला आहे

प्रपत्र-१

राज्यातील आदिवासी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांचा तपशील

अनु- क्रमांक	व्यवसायाचे नाव	जिल्हे																						
		ठाणे					रायगड					पुणे		नाशिक					धुळे					
		पालघर	वाणगाव	जव्हार	वाडा	शहापूर	मुर्बाड	तलासरी	मोखाडा	विक्रमगड	कर्जत	एकूण	माणिकडोह	एकूण	दिंडोरी	कळवण	पेट	सुरगणा	इगतपुरी	बागलान	त्र्यंबकेश्वर	देवळा	शिर-पूर	पिंपळ-नेर
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१				
सहा महिने मुदतीचे अभ्यासक्रम (अभियांत्रिकी)																								
१.	सेॅनिटरी हार्डवेअर फिटर																							
२.	झायकर-कम-मेकॅनिक (लाईट मो. व्हेईकल)		१६						१६			३२	१६	१६									१६	१६
३.	बिल्डींग मॅटेनन्स																							
४.	मॅके. ऑटो इलेक्ट्रिकल व इलेक्ट्रॉनिक्स					१६						१६				१६		१६						
सहा महिने मुदतीचे अभ्यासक्रम (विगर अभियांत्रिकी)																								
५.	डाटा एन्ट्री ऑपरेटर		२०		२०							४०	२०	२०		२०							२०	
६.	इन्स्टिट्युशनल हाऊसकिपिंग																							
७.	प्रि-प्रिपरेटरी स्कूल मॅनेजमेंट (असिस्टंट)																							
८.	क्रेच मॅनेजमेंट																							
९.	फॅब्रिकेशन एन्ड एम्ब्राडरी अँड गिडल वर्क																							
१०.	फॅट ऑफिस असिस्टंट																							
११.	एग्रीकल्चरल गाईड																							
१२.	नेटवर्क टेक्निशियन																							
१३.	मेडीकल ट्रान्सक्रिप्शन																							
	एकूण		३६		२०		१६		१६			८८	३६	३६		२०	१६		१६			१६	३६	

प्रपत्र—१ (चालू)

	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	
एक वर्ष मुदतीचे																						
अभ्यासक्रम (अभियांत्रिकी)																						
१४. सुतारकाम		१६					१६				३२	३२	३२	१६								
१५. ट्रॅक्टर मेकॅनिक													३२									
१६. फौंड्रीमन																						
१७. संघाता		२४	२४	१२	१२	१२	१२	१२		१२	१२०	२४	२४	२४	२४	१२	१२	१२	१२		१२	१२
१८. नळ कारागीर		१६					१६			१६	४८											
१९. गवंडी (बांधकाम कारागीर)																						
२०. पत्रे कारागीर						१६					१६	१६	१६	३२								
२१. जनरल फिटर-कम-मेकॅनिक (एससीव्हीटी)																						
२२. कॅबिनेट फर्निचर मेकर (एससीव्हीटी)																						
२३. प्लास्टिक प्रोसेसिंग ऑपरेटर		३२									३२											
२४. यांत्रिक डिझेल		३२	३२	१६							८०	३२	३२	३२							१६	
२५. पंप ऑपरेटर-कम-मेकॅनिक	१६			१६	१६						४८	१६	१६									
२६. आर्किटेक्चर असिस्टंट																						
२७. इंटेरिअर डेकोरेशन डिझाईन		१६	१६								३२											
२८. मेकॅ. रिपेअर ॲन्ड मॅटे.ऑफ. (एलएमव्ही.)																					१६	
२९. मेकॅ. रिपेअर ॲन्ड मॅटे.ऑफ. (एचव्ही.)																						
एक वर्ष कालावधीचा																						
अभ्यासक्रम (बि. अभियांत्रिकी)																						
३०. कर्लन व स्वीईंग		१६	१६	१६		१६	१६	१६		१६	११२				१६	१६		१६				
३१. भरतकाम व विणकाम																						
३२. चामड्याचे पादत्राणे बनविणे																						
३३. व्रनपटस्मन केन आणि बांबू वर्क (एससीव्हीटी)																						

प्रपत्र-१ (चालू)

	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१		
३४. बेंकरी व कन्फेशनरी	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..		
३५. ड्रेस मेकींग	१६	..	..	..	१६	१६	..	१६	..	१६	८०	..	..	१६	..	१६	१६	..	१६	१६	१६		
३६. स्टीवर्ड (एस.सी.व्ही.टी.)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..		
३७. क्राफ्टसमन फुड प्रॉडक्शन (जनरल)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..		
३८. क्राफ्टसमन फुड प्रॉडक्शन (व्हेज)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..		
३९. फळे व भाज्या टिकविणे	१६	..	..	..	..	..	..	..	..	..	१६	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..		
४०. ब्लिचिंग ड्राईंग कॅलिको प्रिटींग	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..		
४१. हेअर व स्कीन केअर	१६	..	..	..	..	..	..	..	..	..	१६	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..		
४२. फोटोग्राफी	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..		
४३. लघुलेखन (इंग्रजी)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..		
४४. सेक्रेटरीयल प्रॅक्टिस	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..		
४५. फॅशन टेक्नॉलॉजी	..	..	..	१६	१६	..	..	१६	..	१६	६४	..	..	..	..	..	..	१६	..	..	..		
४६. डेस्कटॉप पब्लिशिंग ऑपरेटर	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..		
४७. कॉम्प्युटर ऑप.प्रोग्रॅमिंग असि.	२०	४०	२०	..	२०	..	४०	४०	२०	..	२००	२०	२०	४०	२०	..	२०	२०	२०	२०	..		
४८. डीजीटल फोटोग्राफर	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..		
४९. लघुलेखन (मराठी)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..		
५०. फिजीओथेरेपी टेक्नीशियन	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..		
५१. हेल्थ सॉनेटरी इन्स्पेक्टर	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..		
५२. हॉस्पिटल हॉऊस किपिंग	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..		
एकूण	८४	१९२	१०८	७६	८०	६०	१००	१००	२०	७६	८९६	१४०	१४०	१७६	४४	४४	२८	४८	६४	५२	६४	३६	२८

दोन वर्ष कालावधीचे
अभ्यासक्रम (अभियांत्रिकी)

५३. तारतंत्री	..	३२	३२	१६	..	१६	१६	१६	..	१२८	३२	३२	३२	३२	१६	..	१६	..	१६	..	१६	
५४. मेकॅ. ऑटोमोबाइल मशीनरी	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..

प्रपत्र-१ (चालू)

	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१		
५५. पेंटर (जनरल)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	६४	६४	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
५६. आरेखक स्थापत्य	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
५७. आरेखक यांत्रिकी	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
५८. सव्हेअर	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
५९. यांत्रिकी प्रशिक्षण व वातानुकुलीकरण	१६	३२	..	..	..	..	१६	..	..	..	६४	१६	१६	३२	..	..	..	..	..	..	१६	..	
६०. यांत्रिक इलेक्ट्रॉनिक्स	..	३२	१६	१६	..	..	..	..	१६	..	८०	..	..	३२	३२	..	..	..	..	..	..	१६	
६१. यांत्रिक मोटारगाडी	..	३२	३२	..	१६	१६	..	१६	..	..	११२	३२	३२	३२	१६	१६	..	१६	१६	..	१६	..	
६२. इलेक्ट्रोप्लेटर	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
६३. वीजतंत्री	१६	३२	३२	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१६	११२	३२	३२	३२	३२	..	१६	१६	..	१६	१६	३२	
६४. यांत्रिक उपकरण	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	१६	..	..	..	..	..	..	..	..	
६५. यांत्रिक रेडिओ. दुरचित्रवाणी	..	१६	..	..	..	..	..	..	..	१६	३२	..	..	१६	..	..	..	..	..	..	..	..	
६६. यंत्रकारागीर (घर्षक)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
६७. जोडारी	३२	३२	३२	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१६	२०८	३२	३२	६४	३२	१६	१६	१६	१६	१६	१६	३२	३२
६८. कातारी	..	४८	..	..	१२	..	..	..	..	..	६०	..	..	२४	२४	..	..	..	..	..	..	..	..
६९. यंत्रकारागीर	..	२४	..	..	१२	..	..	..	..	..	३६	१२	१२	२४	२४	..	..	..	..	..	१२	..	..
७०. यांत्रिक उपकरण (रासायनिक)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
७१. अटेंडन्ट ऑपरेटर (रासायनिक)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
७२. मेंटनन्स मेकॅनिक (रासायनिक)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
७३. माहिती व तंत्रज्ञान	..	१६	..	१६	..	..	..	..	..	..	३२	३२	३२	१६	..	..	..	..	..	१६	..	१६	..
७४. मेकॅनिक कन्सुमर इलेक्ट्रॉनिक्स	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
७५. मेकॅनिक मेडीकल इलेक्ट्रॉनिक्स	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	

प्रपत्र-१ (चालू)

	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१		
७६. मेकॅनिक-कम-ऑपरेटर इलेक्ट्रानिक्स कम्युनिकेशन सिस्टीम																							
७७. आर्किटेक्चर ड्राफ्ट्समन (एससीसीटी)																							
७८. प्लास्टिक मोल्ड मेकर (एससीसीटी)																							
७९. रबर टेक्निशियन (एससीसीटी)																							
८०. लिफ्ट मेकॅनिक																							
८१. मेकॅनिक कॉम्प्युटर हार्डवेअर			१६			१६				३२													
८२. ऑपरेटर अॅडवॉन्समशीन टूल									१६	१६	१६	१६											
८३. मेकॅनिक मेकॅट्रानिक्स																							
८४. मेकॅनिक इंडस्ट्रिअल इलेक्ट्रानिक्स																							
दोन वर्ष कालावधीचे																							
अभ्यासक्रम (बिगर अभियांत्रिकी)																							
८५. डेंटल लेबॉरटरी टेक्निशियन																							
८६. मशीन फिटर									१६	१६													
एकूण	६४	२९६	१६०	८०	७२	८०	६४	६४	८०	४८	१००८	२६८	२६८	३०४	२०८	४८	३२	४८	६४	४४	६४	११२	४८
तीन वर्ष कालावधीचे																							
अभ्यासक्रम (अभियांत्रिकी)																							
८७. टूल व डायमेकर (जिग्स व फिक्चर)		३२						१६	१६		६४									१६			
८८. टूल व डायमेकर (मोल्ड व डाईज)									१६		१६	१६	१६								१६		
८९. मेकॅनिक मशीन टूल मॅटेनन्स		१६									१६	३२	३२										
एकूण		४८						१६	३२		९६	४८	४८								३२		
एकूण बेरीज	१४८	५७२	२६८	१७६	१५२	१५६	१६४	१९६	१३२	१२४	२०८८	४९२	४९२	४८०	२७२	१०८	६०	११२	१२८	१२८	१२८	१६४	११२

प्रपत्र-१ (चालू)

(एच.११११)-२२ अ.

अनु- क्रमांक	व्यवसायाचे नाव	जिल्हे																				
		नंदूरबार					जळगाव				अहमदनगर		नांदेड		अमरावती			यवतमाळ				नागपूर
		नंदूर- बार	नवापूर	तळोदा	अक्कल- कुवा	शहादा	अक्राणी	यावला	चोपडा	राजूर (अकोले)	एकूण	किन- वट	एकूण	चिखल- दरा	धारणी	पांढर- कवडा	आणी	राळेगाव	मारेगाव	कळंब	एकूण	पार- शिवनी
		२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०		३१		३२	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९	
सहा महिने कालावधीचा अभ्यासक्रम (अभियांत्रिकी)																						
१.	सॅनिटरी हार्डवेअर फिटर																					
२.	ड्रायव्हर-कम-मेकेनिक (लाईट मो. व्हेईकल)	१६		१६		१६	१६				१६	१६	१६		१६						१६	१६
३.	बिल्डींग मॅटेनन्स																					
४.	मॅके. ऑटो इलेक्ट्रिकल व इलेक्ट्रॉनिक्स	१६						१६			६४					१६			१६	१६	४८	
सहा महिने कालावधीचा अभ्यासक्रम (बिगर अभियांत्रिकी)																						
५.	डाटा एन्ट्री ऑपरेटर	४०			२०						१००											
६.	इन्स्टिट्युशन हाऊसकिपिंग																					
७.	प्रि-प्रिपरेटरी स्कूल मॅनेजमेंट (असिस्टंट)																					
८.	क्रेच मॅनेजमेंट																					
९.	कॅम्प्युटर एन्ड एम्ब्राडरी अॅन्ड निडल वर्क																					
१०.	फ्रंट ऑफिस असिस्टंट																					
११.	टुरिस्ट गाईड																					
१२.	नेटवर्क टेक्निसियन																					
१३.	मेडीकल ट्रान्स्लरिपशन																					
	एकूण	७२		१६	२०	१६	१६		१६		२६०	१६	१६		१६	१६			१६	१६	६४	१६

प्रपत्र-१ (चालू)

	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९	
एक वर्ष मुदतीचे अभ्यासक्रम (अभियांत्रिकी)																			
१४. सुतारकाम	१६	..	..	..	..	१६	..	..	..	४८	..	..	..	..	१६	..	..	..	१६
१५. ट्रॅक्टर मेकॅनिक	३२	..	..	..	..	..	१६	..	..	८०	..	..	..	..	..	..	..	१६	१६
१६. फौड्रीमन	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
१७. संघात!	२४	२४	१२	१२	१२	..	..	१२	१२	२२८	२४	२४	२४	१२	२४	१२	१२	१२	१६
१८. नळ कारागीर	..	..	..	..	..	..	..	..	१६	१६	..	..	..	..	..	..	..	..	..
१९. गवंडी बांधकाम कारागीर	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
२०. पत्रे कारागीर	..	..	..	..	..	..	..	..	..	३२	..	..	..	..	..	..	..	..	..
२१. जनरल फिटर-कम-मेकॅनिक (एससीव्हीटी)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
२२. कॅबिनेट फर्निचर मेकर	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
२३. प्लास्टिक प्रोसेसिंग ऑपरेटर	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
२४. यांत्रिक डिझेल	३२	..	..	..	..	..	..	१६	..	१६	१६	१६	३२	..	३२	..	..	..	६४
२५. पंप ऑपरेटर-कम-मेकॅनिक	..	..	१६	..	..	..	..	..	..	१६	..	..	..	..	..	..	..	..	..
२६. आर्किटेक्चर असिस्टंट	..	..	..	..	..	..	..	..	..	१६	१६	..	..	..	..	..	..	..	..
२७. इंटेरिअर डेकोरेशन डिझाईनिंग	१६	..	..	..	..	..	..	..	..	१६	..	..	..	..	..	..	..	..	..
२८. मेकॅ.रिपेअर अॅन्ड मॅटे.ऑफ (एलएमव्ही.)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	१६	..	..	..	..	..	..	..	..	..
२९. मेकॅ.रिपेअर अॅन्ड मॅटे.ऑफ (एचव्ही)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
एक वर्ष मुदतीचे अभ्यासक्रम (बि. अभियांत्रिकी)																			
३०. कर्टिंग व स्युईंग	१६	१६	..	१६	..	१६	१६	१६	१६	१६०	..	..	१६	१६	१६	..	१६	१६	८०
३१. भरतकाम व विणकाम	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
३२. चामड्याचे पादत्राण बनविणे	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
३३. क्राफ्टस्मन केन आणि बांबू वर्क (एससीव्हीटी)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..

प्रपत्र-१ (चालू)

	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९			
३४. बेकरी व कन्फेक्शनरी			१६	१६		१६			४८												
३५. ड्रेस मेकींग	१६	१६	१६		३२		१६	१६	१६	२२४	१६	१६	१६		१६		१६	६४	१६		
३६. स्टीयर्ड (एस.सी.व्ही.टी.)																					
३७. क्राफ्टस्मन फुड प्रॉडक्शन (जनरल)																					
३८. क्राफ्टस्मन फुड प्रॉडक्शन (व्हेज)																					
३९. फळे व भाज्या टिकविणे																					
४०. ब्लिचिंग ड्राईंग,कॅलिको प्रिटींग																					
४१. हेअर व स्कीन केअर	१६	१६							३२				१६	१६		१६	१६	६४			
४२. फोटोग्राफी																					
४३. लघुलेखन (इंग्रजी)	१६								१६												
४४. सेक्रेटरीयल प्रॅक्टिस																					
४५. फॅशन टेक्नॉलॉजी	१६	१६							४८												
४६. डेस्कटॉप पब्लिशिंग ऑपरेटर																					
४७. कॉम्प्युटर ऑप प्रोग्रॅमिंग असिस्टंट	४०	४०	२०				२०		२८०	२०	२०	४०	२०		२०		२०	१००			
४८. डीजीटल फोटोग्राफर																					
४९. लघुलेखन (मराठी)	३२								३२												
५०. फिजीओथेरेपी टेक्नीशियन																					
५१. हेल्थ सॅनिटरी इन्स्पेक्टर																					
५२. हॉस्पिटल हॉऊस किपिंग																					
एकूण	२७२	१२८	८०	४४	४४	४८	६८	६०	६०	१३८८	९२	९२	१२८	४८	१०४	६४	४४	६४	४८	५००	४४
दोन वर्ष कालावधीचे अभ्यासक्रम (अभियांत्रिकी)																					
५३. तारतंत्री	३२	३२	१६		३२	१६	१६			२७२	१६	१६	३२	१६	१६		१६	१६			
५४. मेकॅ. अॅग्रिकल्चर मशिनरी																		१६	१६		

प्रपत्र-१ (चालू)

	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९		
५५. पेंटर (जनरल)	३२	..	..	..	..	..	..	..	..	३२	..	..	..	..	..	..	१६	१६	..	
५६. आरेखक स्थापत्य	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
५७. आरेखक यांत्रिकी	..	..	..	..	..	..	..	१६	..	१६	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
५८. सर्वेअर	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
५९. यांत्रिकी प्रशिक्षण व वातानुकुलीकरण	३२	..	..	..	..	..	१६	..	..	१६	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
६०. यांत्रिक इलेक्ट्रॉनिक्स	३२	..	..	..	..	..	..	..	..	११२	..	..	१६	१६	१६	१६	..	..	६४	
६१. यांत्रिक मोटारगाडी	३२	३२	..	..	१६	..	१६	..	१६	२२४	१६	१६	३२	..	३२	..	१६	..	८०	
६२. इलेक्ट्रोप्लेटर	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
६३. वीजतंत्री	३२	३२	..	३२	१६	..	..	१६	१६	३०४	१६	१६	३२	..	१६	१६	१६	१६	११२	१६
६४. यांत्रिक उपकरण	..	..	..	..	..	..	..	..	..	१६	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
६५. यांत्रिक रेडिओ, दुरचित्रवाणी	१६	..	..	..	..	..	..	..	..	३२	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
६६. यंत्रकारागीर (घर्षक)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
६७. जांडारी	३२	३२	..	३२	..	३२	..	..	१६	४००	१६	१६	३२	१६	१६	१६	१६	१६	१२८	
६८. कातारी	४८	२४	..	..	..	..	..	..	..	१२०	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
६९. यंत्रकारागीर	२४	२४	..	..	..	..	..	१२	..	१२०	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
७०. यांत्रिक उपकरण (रासायनिक)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
७१. अटेंडन्ट ऑपरेटर (रासायनिक)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
७२. मेंटनन्स मेकॅनिक (रासायनिक)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
७३. माहिती व तंत्रज्ञान	३२	..	१६	..	..	..	..	..	..	१६	..	१६	१६	१६	..	..	१६	६४	१६	
७४. मेकॅनिक कन्झुमर इलेक्ट्रा.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	१६	..	..	१६	..	
७५. मेकॅनिक मेडीकल्स इलेक्ट्रॉनिक्स	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
७६. मेकॅनिक-कम-ऑपरेटर इलेक्ट्रॉनिक्स कम्युनिकेशन सिस्टीम	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	

प्रपत्र-१ (चालू)

	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९			
७७. आर्किटेक्चर ड्राफ्टस्मन (एससीव्हीटी)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..		
७८. प्लास्टिक मोल्ड मेकर (एससीव्हीटी)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..		
७९. रबर टेक्निशियन (एससीव्हीटी)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..		
८०. लिफ्ट मेकॅनिक	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..		
८१. मेकॅनिक कॉम्प्युटर हार्डवेअर	..	..	..	..	..	..	..	..	१६	१६	..	..	..	१६	..	..	..	१६	..		
८२. ऑपरेटर अंडवॉन्स मशिन टूल	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..		
८३. मेकॅनिक मॅकेट्रानिक्स	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..		
८४. मेकॅनिक इंडस्ट्रिअल इलेक्ट्रानिक्स	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..		
दोन वर्ष मुदतीचे अभ्यासक्रम (बिगर अभियांत्रिकी)																					
८५. डेंटल लेबॉरेटरी टेक्निशियन	१६	..	..	..	..	..	..	..	१६	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..		
८६. मशिन फिटर	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..		
एकूण	३६०	१७६	३२	६४	६४	४८	४८	४४	६४	१८७२	६४	६४	१६०	६४	११२	६४	६४	४८	९६	६०८	३२
तीन वर्ष कालावधीचे अभ्यासक्रम (अभियांत्रिकी)																					
८७. टूल व डायमेकर (जिन्स व फिशर)	१६	..	..	..	..	..	..	..	..	३२	..	..	..	..	..	..	..	..	..		
८८. टूल व डायमेकर (मोल्ड व डाईज)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	१६	..	..	..	..	..	..	..	..	..		
८९. मेकॅनिक मशिन टूल मेंटेनन्स	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..		
एकूण	१६	..	..	..	..	..	..	..	..	४८	..	..	..	..	..	..	..	..	..		
एकूण बेरीज	७२०	३०४	१२८	१२८	१२४	११२	११६	१२०	१२४	३५६८	१७२	१७२	२८८	१२८	२३२	१२८	१०८	१२८	१६०	११७२	९२

प्रपत्र-१ (चालू)

अनु- क्रमांक	व्यवसायाचे नाव	जिल्हे																						
		चंद्रपूर						गडचिरोली						गोंदिया										
		राजुरा	जिवती	पोबूणा	गोंड- पिपरी	चिमूर	कोर- भद्रा- वती	गड- चिरोली	आला- पल्ली	देसाई- गंज	कोरची	कुर- खेडा	आर- मोरी	चामोशी	एटा- पल्ली	सिरोचा	भामरा- गड	मुलघेरा	धानोरा	देवरी	साले- कसा	अर्जुनी- मोरगाव	एकूण सर्व एकूण	
४०	४१	४२	४३	४४	४५	४६	४७	४८	४९	५०	५१	५२	५३	५४	५५	५६	५७	५८	५९	६०	६१			
सहा महिने कालावधीचा अभ्यासक्रम (अभियांत्रिकी)																								
१.	सॅनिटरी हार्डवेअर फिटर																							
२.	झायव्हर-कम-मेकॅनिक (लाईट मो. व्हेईकल)						१६		१६		१६	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१६		१६		१९२	३६८	
३.	बिल्डींग मॅटेनन्स																							
४.	मॅके. ऑटो इलेक्ट्रिकल व इलेक्ट्रॉनिक्स	१६					१६															३२	१६०	
सहा महिने कालावधीचा अभ्यासक्रम (बिगर अभियांत्रिकी)																								
५.	डाटा एन्ट्री ऑपरेटर				२०		२०		२०						२०							१००	२६०	
६.	इन्स्टिटयुशनल हाऊस किपिंग																							
७.	प्रि-प्रिपरेटरी स्कुल मॅनेजमेंट (असिस्टंट)																							
८.	क्रेच मॅनेजमेंट																							
९.	कॉम्प्युटर एन्ड एम्ब्राडरी ॲन्ड निडल वर्क																							
१०.	फ्रंट ऑफिस असिस्टंट																							
११.	टुरिस्ट गाईड																							
१२.	नेटवर्क टेक्निशियन																							
१३.	मेडीकल ट्रान्सस्क्रिपशन																							
	एकूण	१६			२०		२०		५२		१६	२०	१६	१६	१६	१६	३६	१६	१६		१६		३२४	७८८

प्रपत्र-१ (चालू)

	४०	४१	४२	४३	४४	४५	४६	४७	४८	४९	५०	५१	५२	५३	५४	५५	५६	५७	५८	५९	६०	६१		
एक वर्ष कालावधीचा अभ्यासक्रम (अभियांत्रिकी)																								
१४. सुतारकाम	..	..	..	..	१६	..	..	१६	..	..	१६	..	..	..	१६	१६	१६	..	..	..	१६	१२८	२५६	
१५. ट्रॅक्टर मेकॅनिक	..	..	..	..	..	..	..	३२	१६	३२	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	८०	१७६	
१६. फॉइ्रीमन	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
१७. संघाता	३६	..	..	१२	१२	१२	..	२४	२४	२४	१२	..	१२	१२	१२	..	१२	..	..	२४	१२	१२	२६४	७५६
१८. नळ कारागिर	..	..	..	१६	..	..	१६	..	१६	१६	..	..	..	..	..	..	..	..	१६	..	..	८०	१४४	
१९. गवंडी	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
२०. पत्रे कारागिर	..	..	..	..	..	..	..	३२	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	३२	९६	
२१. जनरल फिटर-कम-मेकॅनिक (एमसीव्हीटी)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
२२. कॅबिनेट फर्निचर मेकर (एससीव्हीटी)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
२३. प्लास्टिक प्रोसेसिंग ऑपरेटर	..	..	..	..	..	..	..	३२	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	३२	६४	
२४. यांत्रिक डिझेल	४८	..	..	१६	१६	..	३२	..	३२	..	१६	..	१६	..	..	..	..	..	१६	३२	१६	१६	२५६	५४४
२५. पंप ऑपरेटर-कम-मेकॅनिक	..	..	..	..	..	१६	..	..	..	..	१६	..	..	..	..	..	..	१६	..	..	..	४८	१२८	
२६. आर्किटेक्चर असिस्टंट	..	..	..	..	..	..	१६	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	१६	३२	
२७. इंटेरिअर डेकोरेशन डिझाईनिंग	..	..	..	..	..	..	१६	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	१६	६४	
२८. मेकॅ.रिपेअर अॅन्ड मॅटे.ऑफ (एलएमव्ही.)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	१६	
२९. मेकॅ.रिपेअर अॅन्ड मॅटे.ऑफ (एचव्ही)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
एक वर्ष कालावधीचा अभ्यासक्रम (बि. अभियांत्रिकी)																								
३०. कटिंग व स्पुईंग	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१६	३२	..	१६	१६	१६	..	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१६	३३६	६८८
३१. भरतकाम व विणकाम	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	१६	..	..	..	..	..	..	..	..	१६	१६	
३२. चामड्याचे पादत्राण बनविणे	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
३३. क्राफ्टस्मन केन आणि बांबू वर्क	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	

प्रपत्र-१ (चालू)

	४०	४१	४२	४३	४४	४५	४६	४७	४८	४९	५०	५१	५२	५३	५४	५५	५६	५७	५८	५९	६०	६१			
३४. बेकरी य कम्पेकशनरी																							४८		
३५. ड्रेस मेकींग				१६	१६	१६			१६		१६	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१६	२७२	६५६	
३६. स्टीवर्ड (एस.सी.व्ही.टी.)																									
३७. क्राफ्टसमन फुड प्रॉडक्शन (जनरल)																									
३८. क्राफ्टसमन फुड प्रॉडक्शन (व्हेज)																									
३९. फळे व भाज्या टिकविणे																								१६	
४०. ब्लिचिंग ड्राईंग, कॅलिको प्रिटींग																									
४१. हेअर व स्कीन केअर						१६		३२												१६		६४		१७६	
४२. फोटोग्राफी																									
४३. लघुलेखन (इंग्रजी)																								१६	
४४. सेक्रेटरीयल प्रॅक्टिस																									
४५. फॅशन टेक्नॉलॉजी	१६							१६																३२	१४४
४६. डेस्कटॉप पब्लिशिंग ऑपरेटर																					२०		२०	२०	
४७. कॉम्प्युटर ऑप. प्रोग्रॅमिंग असि...	२०	२०				२०	४०	२०	२०								२०						१६०	७८०	
४८. डिजिटल फोटोग्राफर																									
४९. लघुलेखन (मराठी)																								३२	
५०. फिजीओथेरपी टेक्नीशियन																									
५१. हेल्थ सॅनिटरी इन्स्पेक्टर																									
५२. हॉस्पिटल हॉऊस किपींग																									
एकूण	११६	३६	३६	७६	६०	६०	८४	३२०	९२	१४०	६०	६४	४४	६०	६०	४८	८०	४८	६४	१२४	७६	६०	१८५२	४८६८	
दोन वर्ष कालावधीचे अभ्यासक्रम (अभियांत्रिकी)																									
५३. तारतंत्री	३२	१६	१६	१६	१६	१६		३२	३२	३२					१६	१६	१६			१६	१६	१६	३०४	८४८	
५४. मेकॅ. अंत्रिकत्व मशिनरी																								१६	

प्रपत्र-१ (चालू)

	४०	४१	४२	४३	४४	४५	४६	४७	४८	४९	५०	५१	५२	५३	५४	५५	५६	५७	५८	५९	६०	६१		
५५. पेंटर (जनरल)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	१६	..	..	..	..	..	..	..	१६	..	..	३२	१४४	
५६. आरेखक स्थापत्य	१६	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	१६	१६
५७. आरेखक यांत्रिकी	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	१६	१६
५८. सर्वेअर	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	१६
५९. यांत्रिकी प्रशिक्षण व वातानुकूलिकरण	..	१६	..	..	..	१६	३२	३२	..	..	..	..	६६	१६	..	..	..	..	..	..	१६	१४४	३२०	
६०. यांत्रिक इलेक्ट्रॉनिक्स	१६	१६	१६	..	..	..	३२	१६	३२	..	१६	..	..	..	..	..	..	१६	..	..	..	१६०	४१६	
६१. यांत्रिक मोटारगाडी	४८	..	..	१६	..	..	३२	३२	३२	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	१६	..	१७६	६४०	
६२. इलेक्ट्रोप्लेटर	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
६३. विजतंत्री	४८	१६	१६	१६	..	..	३२	३२	३२	१६	१६	१६	..	..	..	..	..	१६	१६	१६	१६	१६	३३६	९९२
६४. यांत्रिक उपकरण	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	१६
६५. यांत्रिक रेडिओ दुरचित्रवाणी	..	..	..	..	..	..	..	..	१६	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	१६	८०
६६. यंत्रकारागीर (घर्षक)	..	..	१२	..	..	..	२४	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	३६	३६
६७. जोडारी	३२	१६	१६	१६	१६	१६	१६	३२	३२	३२	..	..	..	..	१६	१६	१६	१६	..	१६	१६	..	३२०	११०४
६८. कातारी	..	१२	..	..	..	..	२४	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	३६	२१६
६९. यंत्रकारागीर	..	..	..	..	..	..	२४	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	२४	१९२
७०. यांत्रिक उपकरण (रासायनिक)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
७१. अटेंडन्ट ऑपरेंटर (रासायनिक)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
७२. मेंटनन्स मेकॅनिक (रासायनिक)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
७३. माहिती व तंत्रज्ञान	१६	..	..	..	..	१६	३२	१६	..	..	..	..	१६	१६	..	..	..	..	..	..	१६	१६	१६०	३८४
७४. मेकॅनिक कन्जुमर इलेक्ट्रॉनिक्स	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	१६
७५. मेकॅनिक मेडीकल इलेक्ट्रॉनिक्स	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
७६. मेकॅनिक-कम-ऑपरेंटर इलेक्ट्रॉनिक्स कम्युनिकेशन सिस्टीम	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..

प्रपत्र-१ (चालू)

	४०	४१	४२	४३	४४	४५	४६	४७	४८	४९	५०	५१	५२	५३	५४	५५	५६	५७	५८	५९	६०	६१		
७७. आर्किटेक्चर ड्राफ्ट्समन (एससीव्हीटी)																								
७८. प्लास्टिक मोल्ड मेकर (एससीव्हीटी)																								
७९. रबर टेक्निशियन (एससीव्हीटी)																								
८०. लिफ्ट मेकॅनिक																								
८१. मेकॅनिक, कॉम्प्युटर हार्डवेअर																							६४	
८२. ऑपरेटर अंडव्हॉन्स मशिन टूल																							३२	
८३. मेकॅनिक मॅकेट्रानिक्स																								
८४. मेकॅनिक इंडस्ट्रिअल दोन वर्ष कालावधीचे अभ्यासक्रम (बिगर अभियांत्रिकी)																								
८५. डेंटल लेबॉरटरी टेकनिशियन								१६														१६	३२	
८६. मशिन फिटर																							१६	
एकूण	२०८	९२	७६	६४	३२	३२	४८	३१२	२०८	१६०	३२	३२	४८	३२	३२	३२	३२	४८	३२	६४	६४	६४	१७७६	५,५९६
तीन वर्ष कालावधीचे अभ्यासक्रम (अभियांत्रिकी)																								
८७. टूल व डायमेकर (जिज व फिक्सर)			१६					१६															३२	१२८
८८. टूल व डायमेकर (मोल्ड व डाईज)																								४८
८९. मेकॅनिक मशिन टूल मॅटेनन्स																								४८
एकूण			१६					१६															३२	२२४
एकूण बेरीज	३४०	१२८	१२८	१६०	९२	११२	१३२	७००	३००	३१६	११२	११२	१०८	१०८	१०८	११६	१२८	११२	११२	१८८	१५६	१२४	३९८४	११,४७६

अनु- क्रमांक	व्यवसायाचे नाव	मुंबई विभाग							नाशिक विभाग												
		ठाणे			नाशिक				नांदुरबार			धुळे		जळगाव		अहमदनगर					
		कोरेगाव	शेणवे	डोंगारी	एकूण	बोरीपाडा	अंबुपाडा	असरबारी	ननाशि	एकूण	मांडवी	सुकापूर	शिरवे	एकूण	नवापाडा	एकूण	जोधनखेडा	एकूण	मवेशी	केळीकोतूर	एकूण
१	२	३		४	५	६	७		८	९	१०		११		१२		१३	१४			
सहा महिने मुदतीचे अभ्यासक्रम (अभियांत्रिकी)																					
१.	सॅनिटरी हार्डवेअर फिटर	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
२.	ब्लायव्हर-कम-मेकॅनिक (लाईट मोटार व्हेईकल)	..	..	१६	१६	१६	१६	..	..	३२	..	१६	..	१६	..	..	..	..	..	..	४८
३.	बिल्डींग मॅटेनन्स	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
४.	मॅके. ऑटो इलेक्ट्रिकल व इलेक्ट्रॉनिक्स	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
सहा महिने मुदतीचे अभ्यासक्रम (बिगर अभियांत्रिकी)																					
५.	डाटा एन्ट्री ऑपरेटर	..	..	..	..	..	..	..	..	२०	..	..	२०	..	..	..	..	..	..	..	२०
६.	इन्स्टिट्युशनल हाऊस किपिंग	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
७.	प्रि-प्रिपरेटरी स्कूल मॅनेजमेंट (असिस्टंट)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
८.	केच मॅनेजमेंट	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
९.	कॅम्प्युटर एडेड एम्ब्रायडरी अॅन्ड निडल वर्क	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
१०.	फ्रंट ऑफिस असिस्टंट	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
११.	टुरिस्ट गाईड	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
१२.	नेटवर्क टेक्निशियन	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
१३.	मेडीकल ट्रान्सस्क्रिप्शन	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
एकूण		..	..	१६	१६	१६	१६	..	..	३२	२०	१६	..	३६	..	..	..	..	..	..	६८

प्रपत्र—२ (चालू)

	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
एक वर्ष मुदतीचे अभ्यासक्रम (अभियांत्रिकी)														
१४. सुतारकाम	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
१५. ट्रॅक्टर मॅकेनिक	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
१६. फौंड्रीमन	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
१७. संघाता	..	..	..	..	..	१२	..	१२	..	..	..	..	..	१२
१८. नळ कारागीर	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
१९. गवंडी (बांधकाम कारागीर)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
२०. पत्रे कारागीर	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
२१. जनरल फिटर-कम-मॅकेनिक (एससीव्हीटी)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
२२. कॅबिनेट फर्निचर मेकर (एससीव्हीटी)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	१६	१६	..	१६
२३. प्लास्टिक प्रोसेसिंग ऑपरेटर	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
२४. यांत्रिक डिझेल	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
२५. पंप ऑपरेटर-कम-मॅकेनिक	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
२६. आर्किटेक्चर असिस्टंट	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
२७. इंटेरीअर डेकोरेशन व डिझाईनिंग	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
२८. मॅकेनिकल रिपेअर अॅन्ड मॅटॅ. ऑफ एलएमव्ही	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	१६	१६ १६
२९. मॅकेनिकल रिपेअर अॅन्ड मॅटॅ. ऑफ एचव्ही	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
एक वर्ष मुदतीचे अभ्यासक्रम (बिगर अभियांत्रिकी)														
३०. कर्तन व रवीईंग	..	१६	..	१६	..	१६	..	१६	१६	१६	४८	१६	१६	१६
३१. भरतकाम व विणकाम	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..

प्रपत्र-२ (चालू)

	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४							
३२. चामड्याची पादत्राणे बनविणे	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..							
३३. क्राफ्टसमन केन आणि बांबू वर्क (एससीव्हीटी)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..							
३४. बंकरी व कन्फेक्शनरी	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..							
३५. ड्रेस मेकींग	१६	१६	१६	४८	१६	१६	..	..	३२	१६	..	..	१६	..	४८						
३६. स्टीवर्ड (एससीव्हीटी)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..							
३७. क्राफ्टसमन फुड प्रॉडक्शन (जनरल)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..							
३८. क्राफ्टसमन फुड प्रॉडक्शन (व्हेज)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..							
३९. फळे व भाज्या टिकाविणे	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..							
४०. ब्लिचिंग ड्राईंग व कॅलिको प्रिंटींग	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..							
४१. हेअर व स्कीन केअर	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..							
४२. फोटोग्राफी	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..							
४३. लघुलेखन (इंगजी)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..							
४४. संक्रेटरीयल प्रॉपेटिस	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..							
४५. फेशन टेक्नॉलॉजी	..	..	..	..	..	..	१६	१६	..	..	..	..	१६	१६	३२	४८					
४६. डेक्सटॉप पब्लिशिंग ऑपरेटर	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..							
४७. कॉम्प्युटर ऑप व प्रोग्रॅमिंग असि.	२०	२०	..	४०	..	..	..	२०	२०	..	..	..	२०	२०	४०	६०					
४८. डीजीटल फोटोग्राफर	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..							
४९. लघुलेखन (मराठी)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..							
५०. फिजियोथेरेपी टेक्निशियन	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..							
५१. हेल्थ सॅनिटरी इन्स्पेक्टर	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..							
५२. हॉस्पिटल हॉऊस किचिंग	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..							
एकूण	३६	५२	१६	१०४	१६	१६	२८	३६	९६	३२	१६	१६	६४	३२	३२	१६	१६	३६	५२	८८	२९६

प्रपत्र-२ (चालू)

	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
दोन वर्ष मुदतीचे अभ्यासक्रम (अभियांत्रिकी)														
५३. तारतंत्री	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	९६
५४. मेकॅ. अंत्रिकत्वधर भशिनरी	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
५५. रंगारी (जनरल)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
५६. आरेखक स्थापत्य	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
५७. आरेखक यांत्रिकी	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
५८. सर्व्हेअर	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
५९. यांत्रिक प्रशिक्षण व वातानुकुलीकरण	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
६०. यांत्रिक इलेक्ट्रॉनिक्स	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
६१. यांत्रिक मोटर गाडी	..	..	..	..	..	..	..	..	..	९६	९६	९६	९६	९६
६२. इलेक्ट्रोप्लेटर	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
६३. विजतंत्री	९६	..	९६	३२	९६	..	९६	९६	४८	..	९६	९६	३२	९६
६४. यांत्रिक उपकरण	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
६५. यांत्रिक रेडिओ व दुरचित्रवाणी	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
६६. यंत्रकारागीर (घर्षक)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
६७. जोडारी	९६	..	९६	३२	९६	९६	९६	६४	..	९६	९६	३२	..	९६
६८. कातारी	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
६९. यंत्रकारागीर	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
७०. यांत्रिक उपकरण (रासायनिक)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
७१. अॅटॅन्डन्ट ऑपरेटर (रासायनिक)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
७२. मॅटेनन्स मेकॅनिक (रासायनिक)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
७३. माहिती व तंत्रज्ञान	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
७४. मेकॅनिक कन्झुमर इलेक्ट्रानिक्स	..	९६	..	९६	..	..	..	..	९६	..	..	९६	..	..
७५. मेकॅनिक मेडिकल इलेक्ट्रानिक्स	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
७६. मेकॅनिक-कम-ऑपरेटर इलेक्ट्रानिक्स कॉम्युनिकेशन सिस्टीम	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..

प्रपत्र-२ (चालू)

	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४							
७७. आर्किटेक्चर ड्राफ्ट्समन (एससीवीटी)																					
७८. प्लास्टिक मोल्ड मेकर (एससीवीटी)																					
७९. रबर टेक्निशियन (एससीवीटी)																					
८०. लिफ्ट मेकॅनिक																					
८१. मेकॅनिक, कॉम्प्युटर हार्डवेअर																					
८२. ऑपरेटर अॅडव्हान्स मशिन टूल																					
८३. मेकॅनिक मॅकेट्रानिक्स																					
८४. मेकॅनिक इंडस्ट्रियल इलेक्ट्रानिक्स																					
दोन वर्ष मुदतीचे																					
अभ्यासक्रम (बि. अभियांत्रिकी)																					
८५. डेन्टल लेबॉरेटरी टेक्निशियन																					
८६. मशीन फिटर																					
एकूण	३२	१६	३२	८०	३२	१६	३२	३२	११२	१६	३२	४८	९६	३२	३२	४८	४८	३२	१६	४८	३३६
तीन वर्ष मुदतीचे																					
अभ्यासक्रम (अभियांत्रिकी)																					
८७. टूल व डायमेकर (जिग्ज व फियशर)																					
८८. टूल व डायमेकर (मोल्ड व ड्राईज)																					
८९. मेकॅनिक मशिन टूल मेंटेनन्स																					
एकूण																					
एकूण बेरीज	६८	६८	६४	२००	६४	४८	६०	६८	२४०	६८	६४	६४	१९६	६४	६४	६४	६४	६८	६८	१३६	७००

प्रपत्र—२ (चालू)

अनु- क्रमांक	आश्रम औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	औरंगाबाद		अमरावती विभाग				नागपूर विभाग						ए. सर्व वि.										
		नांदेड		यवतमाळ		अमरावती		गडचिरोली				गोंदिया			नागपूर									
		पाटोडा	जाम-एकूण	आंतरगाव	हर्शी	एकूण	खिखली	सुसर्दा	एकूण	विभाग	राम-	जांबीया	खमेन-		मंगी	एकूण	बिजे-	एकूण	बेलदा	एकूण	देवाडा	कोची	एकूण	विभाग
		गाव								गड	चिरु				पार									
		१५	१६	१७	१८	१९	२०			२१	२२	२३	२४		२५		२६			२७	२८			
सहा महिने मुदतीचे अभ्यासक्रम (अभियांत्रिकी)																								
१.	सॅनिटरी हार्डवेअर फिटर																							
२.	झायव्हर-कम-मेकॅनिक (लाईट मो. व्हेईकल)			१६		१६	१६		१६	३२	१६				१६	१६	१६	१६	१६				४८	१४४
३.	बिल्डींग मॅटेनन्स																							
४.	मॅके. ऑटो इलेक्ट्रिकल व इलेक्ट्रॉनिक्स																							
सहा महिने मुदतीचे अभ्यासक्रम (बि. अभियांत्रिकी)																								
५.	डाटा एन्ट्री ऑपरेटर												२०		२०								२०	४०
६.	इन्स्टिटयुशनल हाऊस किपिंग																							
७.	प्रि-प्रिपरेटरी स्कूल मॅनेजमेंट (असिस्टंट)																							
८.	क्रेच मॅनेजमेंट																							
९.	कॅम्प्युटर एन्ड एम्ब्राडरी अॅन्ड निडल वर्क																							
१०.	फ्रंट ऑफिस असिस्टंट																							
११.	टुरिस्ट गाईड																							
१२.	नेटवर्क टेक्निसियन																							
१३.	मेडीकल ट्रान्सस्क्रिपशन																							
	एकूण			१६		१६	१६		१६	३२	१६		२०		३६	१६	१६	१६	१६				६८	१८४

प्रपत्र—२ (चालू)

(एच०११११)-२८ अ

	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८
एक वर्ष मुदतीचे अभ्यासक्रम (अभियांत्रिकी)														
१४. सुतारकाम	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
१५. ट्रॅक्टर मेकॅनिक	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
१६. फौड्रीमग	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
१७. संघाता	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	१२	१२ १२ २४
१८. नळ कारागीर	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
१९. गवंडी (बांधकाम कारागीर)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
२०. पत्रे कारागीर	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
२१. जनरल फिटर-कम-मेकॅनिक (एससीव्हीटी)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
२२. कॅबिनेट फर्निचर मेकर (एससीव्हीटी)	..	..	..	..	..	..	..	१६	..	१६	..	..	..	१६ ३२
२३. प्लास्टिक प्रोसेसिंग ऑपरेटर	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
२४. यांत्रिक डिझेल	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
२५. पंप ऑपरेटर-कम-मेकॅनिक	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
२६. आर्किटेक्चर असिस्टंट	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
२७. इंटीरिअर डेकोरेशन व डिझाईनिंग.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
२८. मेकॅनिकल रिपेअर अॅन्ड मॅट. ऑफ एलएगव्ही	..	१६	१६	१६	..	..	..	..	१६	१६	..	..	..	१६ ४८
२९. मेकॅनिकल रिपेअर अॅन्ड मॅट. ऑफ एच. व्ही.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
एक वर्ष मुदतीचे अभ्यासक्रम (बिगर अभियांत्रिकी)														
३०. कर्तन व रवीईंग	१६	..	१६	१६	१६	३२	..	१६	१६	४८	..	१६	१६	१६ १६ १६ १६ १६ ८० २५६
३१. भरतकाम व विणकाम	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
३२. चामड्याचे पादत्राणे बनविणे	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..

प्रपत्र—२ (चालू)

	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८
३३. क्राफ्टसमन केन आणि बांधू वर्क								१६		१६				१६ १६
३४. बेकरी व कन्फेक्शनरी														
३५. ड्रेस मेकींग					१६	१६	१६	१६		१६	३२			३२ १४४
३६. स्टीबर्ड (एससीबीटी)														
३७. क्राफ्टसमन फुड प्रॉडक्शन (जनरल)														
३८. क्राफ्टसमन फुड प्रॉडक्शन (खेज)														
३९. फळे व भाज्या टिकविणे														
४०. ब्लिचिंग डाईंग व कॅलिको प्रिंटींग														
४१. हेअर व स्कीन केअर														
४२. फोटोग्राफी														
४३. लघुलेखन (इंग्रजी)														
४४. सेक्रेटरीयल प्रॅक्टिस														
४५. फॅशन टेक्नॉलॉजी		१६	१६	१६						१६	१६		१६	१६ ३२ ९६
४६. डेस्क टॉप पब्लिशिंग ऑपरेटर														
४७. कॉम्प्युटर ऑप. व प्रोग्रॅमिंग असि.		२०	२०	२०						२०	२०		२०	२० ४० १६०
४८. डीजीटल फोटोग्राफर														
४९. लघुलेखन (मराठी)														
५०. फिजियोथेरेपी टेक्नीशियन														
५१. हेल्थ सेनिटरी इन्स्पेक्टर														
५२. हॉस्पिटल हॉऊस किर्पींग														
एकूण	१६	५२	३८	१६	१६	३२	१६	१६	३२	६४	१६	४८	३२	५२ १४८ १६ १६ १६ १६ २८ ३६ ६४ २४४ ७७६

प्रपत्र-२ (चालू)

	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८												
दोन वर्ष मुदतीचे अभ्यासक्रम (अभियांत्रिकी)																										
५३. तारतंत्री	..	१६	१६	..	१६	१६	..	..	..	१६	..	..	..	..	१६	१६	१६	६४								
५४. मेकॅ. ऑथ्रिकल्चर मशिनरी	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..								
५५. रंगारी (जनरल)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..								
५६. आरेखक स्थापत्य	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..								
५७. आरेखक यांत्रिकी	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..								
५८. सर्व्हेअर	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..								
५९. यांत्रिक प्रशिक्षण व वातानुकुलीकरण	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..								
६०. यांत्रिक इलेक्ट्रॉनिक्स	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..								
६१. यांत्रिक मोटरगाडी	१६	..	१६	..	१६	१६	..	१६	१६	३२	..	..	..	..	..	..	..	१६								
६२. इलेक्ट्रोप्लेटर	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..								
६३. विजतंत्री	१६	..	१६	१६	..	१६	१६	१६	३२	४८	१६	१६	..	..	३२	१६	१६	१६	१६	१६	..	१६	८०	३०४		
६४. यांत्रिक उपकरण	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..		
६५. यांत्रिक रेडिओ व दुरचित्रवाणी	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..		
६६. यंत्रकारागीर (घर्षक)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..		
६७. जोडारी	१६	..	१६	१६	१६	३२	१६	१६	३२	६४	१६	१६	..	१६	४८	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१६	३२	११२	३५२	
६८. कातारी	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
६९. यंत्रकारागीर	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
७०. यांत्रिक उपकरण (रासायनिक)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
७१. अॅटॅडन्ट ऑपरेटर (रासायनिक)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
७२. मॅटनन्स मेकॅनिक (रासायनिक)	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
७३. माहिती व तंत्रज्ञान	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
७४. मेकॅनिक कन्झुमर इलेक्ट्रॉनिक्स	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	१६	..	१६	..	..	..	..	..	..	..	१६	४८

प्रपत्र—२ (चालू)

	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८										
७५. मेकॅनिक, मेडिकल इलेक्ट्रानिक्स																								
७६. मेकॅनिक-कम-ऑपरेटर इलेक्ट्रानिक्स कम्युनिकेशन सिस्टम																								
७७. आर्किटेक्चर ड्राफ्टसमन (एससीवीटी)																								
७८. प्लास्टिक मोल्ड मेकर (एससीवीटी)																								
७९. रबर टेक्निशियन (एससीवीटी)																								
८०. लिफ्ट मेकॅनिक																								
८१. मेकॅनिक, कॉम्प्युटर हार्डवेयर																								
८२. ऑपरेटर अॅडव्हान्स मशीन टूल																								
८३. मेकॅनिक मॅकेट्रॉनिक्स																								
८४. मेकॅनिक इंडस्ट्रियल इलेक्ट्रॉनिक्स दोन वर्ष मुदतीचे अभ्यासक्रम (बि. अभियांत्रिकी)																								
८५. डेन्टल लेबोरेटरी टेक्निशियन																								
८६. मशीन फिटर																								
एकूण	४८	१६	६४	३२	४८	८०	३२	४८	८०	१६०	३२	३२	१६	१६	१६	३२	३२	३२	३२	३२	६४	२२४	८६४	
तीन वर्ष मुदतीचे अभ्यासक्रम (अभियांत्रिकी)																								
८७. टूल व डायमेकर (जिग्ज व फिक्शर)																								
८८. टूल व डायमेकर (मोल्ड व डाईज)																								
८९. मेकॅनिक मशीन टूल मॅटेनन्स																								
एकूण																								
एकूण बेरीज	६४	६८	१३२	६४	६४	१२८	६४	६४	१२८	२५६	६४	८०	६८	६८	२८०	६४	६४	६४	६४	६०	६८	१२८	५३६	१८२४

रोजगार व स्वयंरोजगार विभाग
रोजगार व स्वयंरोजगार संचालनालय
 (जनजाती क्षेत्र उपयोजना, १९९७-१९९८)

विशेषतः अनुसूचित जमातीतील उमेदवारांच्या हितासाठी शासनाने खालील योजना कार्यान्वित केली आहे :-

१. आदिवासी उमेदवारांसाठी सेवायोजन प्रशिक्षण व मार्गदर्शन केंद्रे-

विविध शासकीय व निमशासकीय संस्थांमध्ये आदिवासी उमेदवारांसाठी राखीव पदे असतात परंतु ती पदे स्पर्धात्मक परीक्षाद्वारे उमेदवारांची निवड करून भरण्यात येतात. या स्पर्धात्मक परीक्षांच्या स्वरूपाबद्दल आदिवासी उमेदवारास माहिती देऊन त्या उत्तीर्ण होण्यासाठी त्यांना मार्गदर्शन व प्रशिक्षणाची आवश्यकता असते. असे दिसून आल्याने प्रामुख्याने आदिवासी वस्ती असलेल्या परिसरात खास आदिवासी उमेदवारांसाठी प्रशिक्षण व मार्गदर्शन केंद्रे स्थापन करण्याचा निर्णय शासनाने घेतला आहे. या योजनेचे स्वरूप पुढीलप्रमाणे राहिल-

१. या केंद्रात कमीत कमी शालांत परीक्षा उत्तीर्ण/पदवीधर उमेदवारांना प्रवेश देण्यात येतो.
२. प्रशिक्षणाचे सत्र ३½ महिन्यांच्या कालावधीचे व पूर्ण वेळ असते.
३. प्रत्येक केंद्रात एका सत्रात ४० प्रशिक्षणार्थी आदिवासी उमेदवारांना प्रवेश दिला जातो.
४. रोजगार व स्वयंरोजगार विभाग, शासन निर्णय, रोस्वरो-२००४/प्र. क्र. ११९/रोस्वरो-१, दिनांक १६/१/२००६ अन्वये प्रशिक्षणार्थ्यांचे विद्यावेतन, तज्ञ व्याख्याने/प्राध्यापक मानधन तसेच स्पर्धा परीक्षेच्या तयारीसाठी आवश्यक असलेल्या ४ पुस्तकांचा संच मोफत देण्यात येतो. त्यानुसार सन २००५-२००६ मधील तीसऱ्या सत्रापासून प्रशिक्षणार्थ्यांना मासिक रु. १००० विद्यावेतन व ४ पुस्तकांचा संच मोफत देण्यात येतो.
५. केंद्रात प्रवेश घेणाऱ्या प्रशिक्षणार्थी उमेदवारांना विविध आस्थापनातील भरतीबाबत माहिती देण्यात येऊन त्यांना मुलाखत तंत्र व स्पर्धा परीक्षांचे स्वरूप याबाबत मार्गदर्शन व प्रशिक्षण देऊन त्यांची या विषयात तयारी करून घेण्यात येते.
६. केंद्रामध्ये संबंधित विषयातील तज्ज्ञांना बोलावून व्याख्याने आयोजित करण्यात येतात. व्याख्याने देण्यासाठी आमंत्रित केलेल्या तज्ज्ञांना व्याख्यानाच्या प्रत्येक तासाला रु. १०० या दराने मानधन दिले जाते. (सुधारित)

या योजनेनुसार दिनांक १-११-१९८४ पासून रावेर, जिल्हा जळगांव, अचलपूर, जिल्हा अमरावती व कळवण, जिल्हा नाशिक तसेच दिनांक ३०-९-१९८५ पासून देवरी, जिल्हा भंडारा, चंद्रपूर, जिल्हा चंद्रपूर, मंथर, जिल्हा पुणे व किनवट, जिल्हा नांदेड आणि १९९३-१९९४ या वर्षाच्या शेवटी गडचिरोली येथे सेवायोजन प्रशिक्षण व मार्गदर्शन केंद्रे सुरू करण्यात आली असून त्यांनी केलेल्या कामाचा आढावा तक्ता क्रमांक ४ मध्ये दर्शविला आहे. तसेच संबंधित केंद्रातील अधिकारी/कर्मचारी विषयक सारांश दर्शविणारी माहिती तक्ता क्र. ५ मध्ये दर्शविण्यात आली आहे.

विवरणपत्र-अ
एकूण अर्थसंकल्पीय २०११-२०१२ चे कार्यक्रमनिहाय तपशील

(रुपये लाखात)

अनु. क्रमांक	कार्यक्रम	प्रत्यक्ष रकमा, २०१०-२०११			अर्थसंकल्प, २०११-२०१२			सुधारलेले अंदाज, २०११-२०१२			अर्थसंकल्प, २०१२-२०१३		
		महसूल	भांडवल	एकूण	महसूल	भांडवल	एकूण	महसूल	भांडवल	एकूण	महसूल	भांडवल	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
(१)	२२३०-कामगार व सेवायोजन, आदिवासी उमेदवारांसाठी प्रशिक्षण व मार्गदर्शन केंद्र १०१ (२) (ब)		निरंक		निरंक			निरंक			निरंक		
	योजनेतर	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
	योजनांतर्गत	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
	एकूण	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
	स्थूल-बेरीज	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
	वजा वसुली	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
	एकूण निव्वळ	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....

विवरणपत्र-ब

एकूण अर्थसंकल्पीय २०१०-२०११ चे प्रधान शीर्षवार व कार्यक्रमनिहाय तपशील

(रुपये लाखात)

कार्यक्रम	अर्थसंकल्प, २०१०-२०११			अर्थसंकल्प, २०११-२०१२			सुधारलेले अंदाज, २०११-२०१२			अर्थसंकल्प, २०१२-२०१३		
	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
२२३०-कामगार व सेवायोजन आदिवासी उमेदवारांसाठी सेवायोजन प्रशिक्षण व मार्गदर्शन केंद्र.		निरंक	...	...	निरंक	...	...	निरंक	...	...	निरंक	...

तक्ता क्रमांक ४

नाव	वर्ष		
	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	२०१२-२०१३ (एप्रिल ते ऑक्टोबर)	२०१३-२०१४ (अंदाजित)
१. सेवायोजन कार्यालयाच्या नोंदणीपटावरून प्रवेशासाठी बोलाविलेल्या उमेदवारांची संख्या.	६१२१	४९५०	५५००
२. निवड समितीपुढे हजर झालेले उमेदवार	१३६०	१२५८	१६००
३. एकूण प्रवेश दिलेल्या उमेदवारांची संख्या	६४६	६३७	१२००
४. प्रशिक्षण पूर्ण झालेल्या प्रशिक्षणाथर्यांची संख्या	४७३	४४९	८७०
५. प्रशिक्षण पूर्ण केलेल्या उमेदवारांपैकी भोकरीस लागलेल्यांची संख्या	११	४७	९०
६. संबंधित केंद्रात व्याख्याने दिलेल्या तज्ञांची संख्या	४२	१२८	१३५

तक्ता क्रमांक ५

कर्मचारीविषयक सारांश-आदिवासी उमेदवाराकरीता रोजगार व स्वयंरोजगार माहिती व मार्गदर्शन केंद्रे (०८ कार्यालये) (मंजूर पदे)

पदनाम	वेतनमान	वर्ष			
		२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	२०११-२०१२ (अपेक्षित)	२०१२-२०१३ (अंदाजे)	
रुपये					
	वेतन बँड	ग्रेड वेतन			
(१) राजपत्रित-					
रोजगार व स्वयंरोजगार मार्गदर्शन					
१. रो. व स्व. रो. मार्ग. अधिकारी	९,३००-३४,८००	४,४००	८	८	८
		एकूण	८	८	८
(गट ब)					
(२) अराजपत्रित (वर्ग ३)-					
रोजगार व स्वयंरोजगार मार्गदर्शन					
१. कनिष्ठ रो. व स्व. रो. मार्ग. अधिकारी	९,३००-३४,८००	४,२००	९	९	९
२. लिपिक/लंकलेखक	५,२००-२०,२००	१,९००	१६	१६	१६
(३) अराजपत्रित (वर्ग-४)-					
१. चपराशी	४,४४०-७,४४०	१,३००	९	९	९
		एकूण	३४	३४	३४
		एकूण बेरीज	४२	४२	४२

सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग

सहकार

समग्र कार्यक्रम :

आदिवासी सहकारी संस्थांना दिलेल्या अर्थसहाय्याचा आढावा—

आदिवासी सेवा सहकारी संस्थांची पुनर्रचना कार्यक्रमांतर्गत पुर्वीच्या आदिवासी सहकारी संस्था अवसायनात काढून महाराष्ट्र राज्यात एकूण ९३८ आदिवासी विविध कार्यकारी सहकारी संस्था स्थापन करण्यात आल्या आहेत. सदर संस्थांना व्यवस्थापकीय अनुदान, व्याज अनुदान, भाग भांडवल इ. विविध प्रकारचे अर्थसहाय्य तदर्थ स्वरूपात (अॅडव्हॉक बेसीसवर) सन १९९०-१९९१ पासून देण्यात आले आहे. आता शासनाचा आदिवासी विकास विभागाकडील शासन निर्णय क्रमांक आविम-१०९६/प्र.क्र.-९३/का-३, दि. ३१ मार्च १९९८ अन्वये आदिवासी विविध कार्यकारी संस्थांना अर्थसहाय्य देण्याच्या खालील योजनांना पुढीलप्रमाणे मंजुरी देण्यात आली आहे.

सन २०१२-२०१३ ची आकडेवारी ही माहे नोव्हेंबर २०१२ अखेरची खर्चाची आकडेवारी आहे

(१) आदिवासी विविध कार्यकारी सहकारी संस्थांना भागभांडवली अंशदान :- आदिवासी विविध कार्यकारी सहकारी संस्थांच्या सभासदांना शेतीसाठी कर्ज वाटप, शेतीसाठी आवश्यक खते, बी-बिघाने व इतर निविष्टा पुरवठा, रास्त भाव दुकान चालविणे, दुग्धव्यवसाय, मत्स्यव्यवसाय इत्यादी व्यवसायासाठी कर्ज उभारणी करावी लागते. ही कर्ज उभारणी संस्थेच्या भागभांडवलाच्या पटीशी संबंधित असल्याने या संस्थांचा भागभांडवली पाया पक्का करण्यासाठी एकूण ९३८ संस्थांसाठी प्रती संस्था रु. ५०,००० याप्रमाणे भागभांडवली अंशदान देण्यात येते. या योजनेखाली खालीलप्रमाणे अर्थसहाय्य देण्यात येते.

(रक्कम रुपये लाखात)							
२०१०-२०११		२०११-२०१२		२०१२-२०१३		२०१३-२०१४	
तरतूद	खर्च	तरतूद	खर्च	तरतूद	खर्च	तरतूद	खर्च
५.०५	१.४७	६.५५	६.५५	८.४०	०.४०	१.७०	...

(२) पुनर्रचित आदिवासी विविध कार्यकारी सहकारी संस्थांना व्यवस्थापकीय अनुदान :- या संस्थांचा आर्थिक पाया मजबूत नसल्याने सुरुवातीची काही वर्षे त्यांना कर्मचाऱ्यांचे वेतन, कार्यालयीन खर्च, भाडे इत्यादींसाठी येणाऱ्या खर्चाचा वोजा व सभासदांची सामाजिक, आर्थिक परिस्थिती लक्षात घेता तसेच या संस्थांचे सुरुवातीचे व्यवहार मर्यादित राहतात, हे लक्षात घेता प्रती संस्था रु. १०,००० प्रती वर्षी याप्रमाणे सन २००५-२००६ पर्यंत ९३८ संस्थांना देण्याची योजना आहे. या योजनेसाठी खालीलप्रमाणे अर्थसहाय्य देण्यात आलेले आहे.

(रक्कम रुपये लाखात)							
२०१०-२०११		२०११-२०१२		२०१२-२०१३		२०१३-२०१४	
तरतूद	खर्च	तरतूद	खर्च	तरतूद	खर्च	तरतूद	खर्च
१०२.४९	१०३.४९	५०.९०	५०.९०	५५.०९	१५.१६	७६.१०	...

(३) पुनर्रचित आदिवासी विविध कार्यकारी सहकारी संस्थांना स्वस्त धान्य दुकानासाठी व्यवस्थापकीय अनुदान :- नवीन आदिवासी विविध कार्यकारी सहकारी संस्थांमार्फत चालविण्यात येणाऱ्या स्वस्त धान्य दुकानांना येणारा तोटा भरून काढण्यासाठी रु. २,५०० पर्यंत प्रतिवर्षी किंवा प्रत्यक्ष येणारा तोटा यात जे कमी असेल एवढे अनुदान ५ वर्षांपर्यंत देण्यात येते. या योजनेसाठी खालीलप्रमाणे अर्थसहाय्य देण्यात आलेले आहे.

(रक्कम रुपये लाखात)							
२०१०-२०११		२०११-२०१२		२०१२-२०१३		२०१३-२०१४	
तरतूद	खर्च	तरतूद	खर्च	तरतूद	खर्च	तरतूद	खर्च
१.२०	०.१५	१.१०	०.२०	०.१५	०.०८	...	...

(४) आदिवासी विविध कार्यकारी सहकारी संस्थांचे भाग खरेदी करण्यासाठी ७ वर्षे मुदतीचे बिनव्याजी कर्ज :- जुन्या संस्थेत सभासद न झालेले तसेच खातेफोड झाल्यानंतर नवीन झालेले भूधारकांना नवीन संस्थेचे सभासद होण्यासाठी व आदिवासी उपयोजनेखाली राबविण्यात येत असलेल्या योजनांचा फायदा मिळविण्यासाठी प्रत्येक आदिवासींना भाग खरेदीसाठी रुपये १०० पर्यंत भाग खरेदीसाठी बिनव्याजी कर्ज देण्यात येते. हे कर्ज पाच हप्त्यात परत करावयाचे असून, पहिला हप्ता कर्ज दिल्याच्या तारखेपासून तिसऱ्या वर्षी देय होतो. या योजनेखाली खालीलप्रमाणे अर्थसहाय्य देण्यात आलेले आहे.

(रक्कम रुपये लाखात)							
२०१०-२०११		२०११-२०१२		२०१२-२०१३		२०१३-२०१४	
तरतूद	खर्च	तरतूद	खर्च	तरतूद	खर्च	तरतूद	खर्च
१०.३२	८.९७	१०.५२	८.८२	१२.८६	१.१८	१६.०७	...

(५) आदिवासी विविध कार्यकारी सहकारी संस्थांना बुडीत ऋण राखीव निधी अनुदान :- आदिवासी विकास विभागाच्या जुन्या आदिवासी संस्था बाबतच्या दिनांक १८-८-१९७६ च्या शासन निर्णयानुसार येणे बाकी रकमेच्या ५ टक्के किंवा जास्तीत जास्त रु. १०,००० बुडीत कर्ज राखीव निधीत शासकीय अनुदान देऊन जिल्हा सहकारी बँकेत स्वतंत्र निधीत या अनुदानाची रक्कम गुंतविण्याची योजना होती. नवीन संस्थांचे लहान कार्यक्षेत्र व कमी होणारे कर्ज वाटप लक्षात घेता या निधीची कमाल मर्यादा रु. १०,००० ऐवजी रु. ३०,००० इतकी करून नवीन संस्थांना ही योजना लागू करण्यात आलेली आहे. या योजनेखाली पुढीलप्रमाणे अर्थसहाय्य देण्यात आले आहे.

(रुपये लाखात)

२०१०-२०११		२०११-२०१२		२०१२-२०१३		२०१३-२०१४	
तरतूद	खर्च	तरतूद	खर्च	तरतूद	खर्च	तरतूद	खर्च
५.६५	४.८८	५.११	५.११	९.२०	२.००	१६.८०	...

(६) आदिवासी विविध कार्यकारी सहकारी संस्थेच्या अल्प, अत्यल्प भूधारक सभासदांना ५ टक्केप्रमाणे व्याज अनुदान :- सध्या तीन विविध योजनांखाली अनुक्रमे ४ टक्के, ३ टक्के व्याज अनुदान १,५०० रुपयांपर्यंत पीक कर्ज घेण्याच्या जिराईत अल्प व अत्यल्प भूधारक आदिवासी शेतकऱ्यांना जिल्हा बँक/सहकार विभाग/आदिवासी विकास विभाग यांच्याकडून देण्यात येते. त्यापैकी प्रत्यक्षात जिल्हा बँकेकडून लाभार्थ्यांना फायदा मिळत नाही. तसेच व्याजाच्या दरात सुधारणा झाली असल्याने ११ टक्के ऐवजी १२ टक्के दराने व्याज आकारणी रु. २५,००० पर्यंतच्या कर्जावर करण्यात येत आहे. आदिवासी शेतकऱ्यांची सामाजिक व आर्थिक परिस्थिती लक्षात घेता तसेच त्यांचे जिराईत शेतीत आजही बहुसंख्येने कमी उत्पादन देणारी परंपरागत पीकेच घेतली जातात. ही वस्तुस्थिती लक्षात घेता आणि रु. १५,००० ची मर्यादा सन १९८२ मध्ये ठरलेली होती म्हणून रु. १५,००० पर्यंत पीक कर्ज घेण्याच्या जिराईत शेतकऱ्यास हे कर्ज बिनव्याजी उपलब्ध व्हावे व त्यासाठी एकदम व्याज अनुदान परिपूर्ती (रिईम्बर्समेंट) व्हावी यासाठी सर्व तिन्ही योजना एकत्र करून व एक टक्क्याची वाढ करून १२ टक्के दराची एकत्रित योजना शासनाच्या आदिवासी विकास विभागाकडील शासन निर्णय क्र. आविम-१०९६/प्र.क्र.९३/का-३, दि. ३१ मार्च १९९८ अन्वये मंजूर करण्यात आली आहे. तसेच आतापर्यंत कर्जाची कमाल मर्यादा रु. १,५०० होती ती यापुढे रु. १५,००० पर्यंत वाढविण्यात आली आहे. तथापि, प्रत्येक सभासदास ह्या योजनेचा लाभ जास्तीत जास्त ३ वर्षे देण्यात यावा, अशी अट घालण्यात आली आहे. या योजनेखाली खालीलप्रमाणे अर्थसहाय्य देण्यात आलेले आहे.

(रक्कम रुपये लाखात)

२०१०-२०११		२०११-२०१२		२०१२-२०१३		२०१३-२०१४	
तरतूद	खर्च	तरतूद	खर्च	तरतूद	खर्च	तरतूद	खर्च
१.५७	०.५१	१.२०	१.०२	१.२०	०.९४	०.९०	...

(७) पीक उत्पादन प्रोत्साहन योजना :-आदिवासी विविध कार्यकारी सहकारी संस्थेच्या सभासदांना ५ टक्के प्रमाणे व्याज अनुदान या योजनेखाली रु. १,००,००० पर्यंत पीक कर्जाची, दिनांक ३० जूनच्या आत व्याजासह वरतर्फेड करणाऱ्या आदिवासी सभासदांना पीक उत्पादन प्रोत्साहन म्हणून ३ टक्के व रु. १,००,००० त रु. ३,००,००० पर्यंत २ टक्के अशी एकूण ५ टक्के पीक उत्पादन प्रोत्साहन योजनेअंतर्गत अर्थसहाय्य देण्यात येते. या योजनेखाली खालीलप्रमाणे अर्थसहाय्य देण्यात आलेले आहे.

(रक्कम रुपये लाखात)

२०१०-२०११		२०११-२०१२		२०१२-२०१३		२०१३-२०१४	
तरतूद	खर्च	तरतूद	खर्च	तरतूद	खर्च	तरतूद	खर्च
५१.११	५१.०३	७५.०८	७५.०८	२९.१३	१२३.१७	३८५.०१	...

(८) आदिवासी सहकारी साखर कारखान्याचे भाग खरेदीसाठी आदिवासी सभासदांना वित्तीय सहाय्य व बिनव्याजी कर्ज :- आदिवासी सभासदांना सहकारी साखर कारखान्याचे सभासद होता यावे याकरिता ही योजना सहाव्या पंचवार्षिक योजनेच्या काळात १९८३-१९८४ पासून अंमलात आलेली आहे. या योजनेखाली आदिवासी शेतकऱ्यांना रुपये ५,००० किंवा भाग भांडवलाच्या पुस्तकी मूल्याएवढे अर्थसहाय्य देण्यात येते, त्यापैकी ५० टक्के रक्कम बिनव्याजी कर्ज रुपाने व ५० टक्के रक्कम अनुदान स्वरूपात देण्यात येते. कर्ज मंजूर झाल्याच्या तारखेपासून ३ वर्षांनंतर कर्जाची वस्तुली ५ समान हप्त्यांमध्ये केली जाते. ही योजना जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था यांच्या मार्फत राबविली जाते.

(रक्कम रुपये लाखात)

२०१०-२०११		२०११-२०१२		२०१२-२०१३		२०१३-२०१४	
तरतूद	खर्च	तरतूद	खर्च	तरतूद	खर्च	तरतूद	खर्च
६४.१४	...	२८.९२	२८.९२	१६५.१४	...	१९.६४	...

विवरणपत्र- " ब "
आदिवासी उपयोजना
कार्यक्रमानुसार प्रधान शीर्षनिहाय एकूण अर्थसंकल्पीय अंदाज, २०१३-२०१४

(रक्कम रुपये लाखात)

अनुक्रमांक	कार्यक्रम	प्रत्यक्ष, खर्च २०१०-२०११			अर्थसंकल्प, २०११-२०१२			सुधारित अंदाज, २०११-२०१२			अर्थसंकल्प, २०१२-२०१३		
		योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
(अ)	वित्तीय व्यवस्थेची साधणे- प्रधान शीर्ष												
२२२५					१४.४६		१४.४६	१४.४६		१४.४६	८२.५७		८२.५७
२२३०													
२४०५													
२४०८													
२४२५		१६४.६१		१६४.६१	१३३.७०		१३३.७०	१३३.७०		१३३.७०	३६८.२७		३६८.२७
३४५६													
४२२५													
४४२५		१.५२		१.५२	६.५५		६.५५	६.५५		६.५५	८.४०		८.४०
४८५१													
६२२५		८.९७		८.९७	२४.९८		२४.९८	२४.९८		२४.९८	९५.४३		९५.४३
६४२५													
६४३४													
२४५६													
७४७५													
४४०५													
४२५०													
६८५१													
	एकूण-क-स्थूल	१७५.१०		१७५.१०	१७९.६९		१७९.६९	१७९.६९		१७९.६९	५५४.६७		५५४.६७
	वजा-वसुली												
	एकूण-क-निव्वळ	१७५.१०		१७५.१०	१७९.६९		१७९.६९	१७९.६९		१७९.६९	५५४.६७		५५४.६७

तक्ता- " ब "

तपशीलवार कार्यक्रम व एकूण अर्थसंकल्प २०१३-२०१४

(रक्कम रुपये लाखात)

अनु- क्रमांक	कार्यक्रमाचे नाव	प्रत्यक्ष खर्च २०१०-२०११			अर्थसंकल्प, २०११-२०१२			सुधारित अंदाज, २०११-२०१२			अर्थसंकल्प, २०१२-२०१३		
		महसूल	भांडवली	एकूण	महसूल	भांडवली	एकूण	महसूल	भांडवली	एकूण	महसूल	भांडवली	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
आदिवासी उपयोजना-													
	योजनेतर	१७३.५८	१.५२	१७५.१०	१७३.१४	६.५५	१७९.६९	१७३.१४	६.५५	१७९.६९	५४६.२७	८.४०	५५४.६७
	योजनांतर्गत	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
	राष्ट्रीय सहकार विकास	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
	निगम पुरस्कृत योजना	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
	निगम हिस्सा.	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
	एकूण-स्थूल	१७३.५८	१.५२	१७५.१०	१७३.१४	६.५५	१७९.६९	१७३.१४	६.५५	१७९.६९	५४६.२७	८.४०	५५४.६७
	वजा-परतावा	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
	एकूण-शिल्लक	१७३.५८	१.५२	१७५.१०	१७३.१४	६.५५	१७९.६९	१७३.१४	६.५५	१७९.६९	५४६.२७	८.४०	५५४.६७

तक्ता एक (चालू)

वित्तीय आवश्यकता :

(रक्कम रुपये लाखात)

तपशील	प्रत्यक्ष, खर्च २०१०-२०११			अर्थसंकल्प, २०११-२०१२			सुधारित अंदाज, २०११-२०१२			अर्थसंकल्प, २०१२-२०१३		
	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
ए-कार्यांचे वर्गीकरण-												
आदिवासी सहकारी संस्था	१७३.५८	१.५२	१७५.१०	१७३.१४	६.५५	१७९.६९	१७३.१४	६.५५	१७९.६९	५४६.२७	८.४०	५५४.६७
औद्योगिक सहकारी संस्था	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
प्रक्रिया सहकारी संस्था	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
सहकारी सूत गिरणी	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
इतर	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण-(ए)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
राष्ट्रीय सहकार विकास निगम पुरस्कृत योजना, निगम हिस्सा.	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
बी-उद्दिष्टवार वर्गीकरण-												
(एक) आदिवासी सहकारी संस्था	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
व्यवस्था पाहण्यासाठी अर्थसहाय्य-अनुदान	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
व्यवस्थापन, गोदाम बांधणीसाठी बुडीत निधी आणि व्याजासाठी अनुदान.	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
ट्रक/ट्रॅक्टर खरेदीसाठी अनुदान	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
आदिवासी सहकारी संस्थांना भागभांडवल कर्ज	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
आदिवासींना व आदिवासी सहकारी संस्था	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण-(एक)-स्थूल	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
दजा-वसुली	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण-(एक)-निव्वळ	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
राष्ट्रीय सहकार विकास निगम पुरस्कृत योजना, निगम हिस्सा.	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
(दोन) औद्योगिक सहकारी संस्था--													
ग्रामीण कारागीरांच्या बहुउद्देशीय संस्थांना भाग भांडवल.													
मामासवर्गीय यंत्रमाग विणकरांच्या सहकारी संस्थांना भाग भांडवल.													
औद्योगिक सहकारी संस्थांना भाग भांडवल.													
हातमाग उद्योगाचा विकास व्याज अनुदान													
औद्योगिक सहकारी संस्थांचे भाग खरेदीसाठी कर्ज.													
दारिद्र्यरेषेखालील कुटूंबांना साडी/धातू संचाचे वाटप अनुदान.													
एकूण-(दोन) स्थूल													
वजा-वसुली													
एकूण-(दोन) -निव्वळ													
(तीन) सहकारी सूत गिरणी--													
भाग खरेदीसाठी अनुदान कर्ज													
भाग भांडवल													
एकूण-(तीन)-स्थूल													
वजा-वसुली													
एकूण-(तीन) -निव्वळ													
(चार) प्रक्रिया संस्था--													
साखर कारखाने भाग भांडवल													
खरेदीसाठी अर्थसहाय्य अनुदान													
कर्ज													
भाग भांडवल													
शेतकी प्रक्रिया संस्था													
भाग भांडवल													
इतर प्रक्रिया संस्था													
एकूण-(चार) -स्थूल	१७३.५८	१.५२	१७५.१०	१७३.१४	६.५५	१७९.६९	१७३.१४	६.५५	१७९.६९	५४६.२७	८.४०	५५४.६७	
वजा-वसुली													
एकूण-(चार) -निव्वळ	१७३.५८	१.५२	१७५.१०	१७३.१४	६.५५	१७९.६९	१७३.१४	६.५५	१७९.६९	५४६.२७	८.४०	५५४.६७	

तक्ता-एक (चासू)

(रक्कम रूपये लाखात)

	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
(पाच) भू-विकास बँका अनुदान-													
एकूण-(पाच)-स्थूल													
वजा-वसुली													
एकूण-(पाच)-निव्वळ													
(सहा) कृषी उत्पन्न बाजार समिती-													
कर्ज													
अनुदान													
भाग भांडवल													
एकूण-(सहा)-स्थूल													
वजा-वसुली													
एकूण-(सहा)-निव्वळ													
(सात) इतर-													
(अ) मंजूर कंत्राट सहकारी संस्था-													
भाग भांडवल													
कर्ज													
अनुदान													
(ब) जंगल कामगार सहकारी संस्था-													
कर्ज													
अनुदान													
भाग भांडवल													
(क) ग्राहक सहकारी संस्था-													
कर्ज													
अनुदान													
भाग भांडवल													
एकूण-(सात)-स्थूल													
वजा-वसुली													
एकूण-(सात)-निव्वळ													

तक्ता-एक (चालू)

(रकम रुपये लाखात)

(पृष्ठ-११५९)-३० अ.

	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
(आठ) एणन सहकारी संस्था--													
भाग भांडवल													
एकूण--(आठ)--स्थूल													
वजा--वसुली													
एकूण--(आठ)--निव्वळ													
एकूण--(ब)--स्थूल													
वजा--वसुली													
एकूण--(ब)--निव्वळ													
राष्ट्रीय विकास सहकार निगम पुरस्कृत योजना, निगम हिस्सा.													
राष्ट्रीय सहकार विकास निगम													
२४०८													
२४२५													
६४२५													
६४३५													
बेरीज--स्थूल													
वजा--वसुली													
एकूण--अ--निव्वळ													
(एकूण एक ते आठ)													

तयता-एक (यात्)

(रकम रुपये लाखात्)

	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
(क) वित्तीय व्यवस्थेची साधने-													
प्रधान शीर्ष													
२२२५					१४.४६		१४.४६	१४.४६		१४.४६	८२.५७		८२.५७
२२३०													
२४०५													
२४०८													
२४२५		१६४.६१		१६४.६१	१३३.७०		१३३.७०	१३३.७०		१३३.७०	३६८.२७		३६८.२७
३४५६													
४२२५													
४४२५		१.५२		१.५२	६.५५		६.५५	६.५५		६.५५	८.४०		८.४०
४८५२													
६२२५		८.९७		८.९७	२४.९८		२४.९८	२४.९८		२४.९८	९५.४३		९५.४३
६४२५													
६४३४													
२४५६													
७४७५													
४४०५													
४२५०													
६८५१													
एकूण-क-स्थूल		१७५.१०		१७५.१०	१७९.६९		१७९.६९	१७९.६९		१७९.६९	५५४.६७		५५४.६७
वजा-वसुली													
एकूण-क-निव्वळ		१७५.१०		१७५.१०	१७९.६९		१७९.६९	१७९.६९		१७९.६९	५५४.६७		५५४.६७

महसूल व वन विभाग (जनजाती क्षेत्र उपयोजना)

प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, म. रा., नागपूर

कार्यक्रम व त्यातील कर्मचाऱ्यांची संख्या दर्शविणारे विवरणपत्र

कर्मचारीविषयक गोष्टवारा :

तक्ता क्र. १

अ. क्र.	कार्यक्रम क्रमांक व नाव	कर्मचाऱ्यांची संख्या	
		२०१२-२०१३	२०१३-२०१४
१.	निर्देशन व प्रशासन	...	...
२.	वन संशोधन	...	...
३.	शिक्षण व प्रशिक्षण	...	...
४.	वनसंरक्षण व विकास	...	...
५.	वृक्षारोपन योजना	...	...
६.	वनोत्पादन	...	...
७.	वन दळणवळण व इमारती	...	...
८.	वन्यप्राणी व्यवस्थापन व निसर्ग संवर्धन	...	...
९.	बने, उपवने व कल्याणविषयक कार्यक्रम	...	...
१०.	वनविकास महामंडळ मर्यादित	...	...
		एकूण	निरंक
			निरंक

सर्व कार्यक्रमातील कर्मचाऱ्यांची संख्या, पदनाम व वेतनमान दर्शविणारे विवरणपत्र

तक्ता क्र. २

अनुक्रमांक	पदनाम	वेतनमान		पदसंख्या	
		समान वेतन बँड	ग्रेड वेतन	२०१२-२०१३	२०१३-२०१४
१	२	३	४	५	
१.	राजपत्रित	रुपये			
	सहायक वनसंरक्षक	९,३००-३४,८००	५,०००	...	...
	वनक्षेत्रपाल	९,३००-३४,८००	४,४००	...	...
			एकूण	...	...
२.	अराजपत्रित-वर्ग ३				
	वनपाल	५,२००-२०,२००	२,४००	...	...
	वनरक्षक	५,२००-२०,२००	१,८००	...	...
	लेखापाल	५,२००-२०,२००	२,८००	...	...
	लिपिक	५,२००-२०,२००	१,९००	...	...
	वाहन चालक	५,२००-२०,२००	१,९००	...	...
			एकूण	...	...
१.	अराजपत्रित-वर्ग ४				
	चौकीदार	४,४४०-७,४४०	१,३००	...	...
	स्वच्छक	४,४४०-७,४४०	१,३००	...	...
	महादत	५,२००-२०,२००	१,८००	...	...
	गवत कापणारा	४,४४०-७,४४०	१,६००	...	...
			एकूण	...	...
			एकूण बेरीज	निरंक	निरंक

कार्यक्रम क्र. ४ वनसंरक्षण व विकास
तक्ता क्र. १

(दोन) वित्तीय आवश्यकता :

(रुपये हजारात)

तपशील	प्रत्यक्ष, २०११-२०१२			अर्थसंकल्प, २०१२-२०१३			सुधारित अंदाज, २०१२-२०१३			प्रस्तावित, २०१३-२०१४		
	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
(अ) कार्यवार वर्गीकरण--												
(१) विशिष्ट जागेवर मृदसंधारण	...	१,५०,००	१,५०,००	...	१०,००,००	१०,००,००	...	१०,००,००	१०,००,००	...	४,८२,८१	४,८२,८१
(२) वैरण साधन संपत्तीचा विकास	...	...	...	...	...	...	...	५१,१७	५१,१७	...	५६,२९	५९,२९
(३) मृदसंधारणाथं वनीकरण (क्षेत्र)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
(४) खाऱ्यावलेल्या वनांचे पुनर्वनीकरण	...	१८,३८,७९	१८,३८,७९	...	१५,४०,३६	१५,४०,३६	...	१५,४०,३६	१५,४०,३६	...	१६,९४,४०	१६,९४,४०
(५) लागवड कार्यक्रम	...	२,२४,१६	२,२४,१६	...	३,२६,६६	३,२६,६६	...	३,२६,६६	३,२६,६६	...	३,५९,३३	३,५९,३३
(६) अकलकुवा घडगाव विशेष कृती कार्यक्रम.	...	१,०५,२५	१,०५,२५	...	...	...	...	...	...	...	...	...
(७) विदर्भ विकास कार्यक्रम! अंतर्गत (बांबू लागवड)	...	६,२३,२०	६,२३,२०	...	१०,००,००	१०,००,००	...	१०,००,००	१०,००,००	...	१२,७२,००	१२,७२,००
एकूण--(अ)--स्थूल	...	२७,९१,४०	२७,९१,४०	...	३८,६७,०२	३८,६७,०२	...	३९,१८,१९	३९,१८,१९	...	३३,८२,०२	३३,८२,०२
(ब) उद्दिष्टवार वर्गीकरण--												
(१) विशिष्ट जागेवर मृदसंधारण--												
मजुरी	...	१,०४,८०	१,०४,८०	...	७,००,००	७,००,००	...	७,००,००	७,००,००	...	३,३७,९७	३,३७,९७
साहित्य व पुरवठा	...	४५,२०	४५,२०	...	३,००,००	३,००,००	...	३,००,००	३,००,००	...	१,४४,८४	१,४४,८४
एकूण--(१)--निव्वळ	...	१,५०,००	१,५०,००	...	१०,००,००	१०,००,००	...	१०,००,००	१०,००,००	...	४,८२,८१	४,८२,८१
(२) वैरण साधन संपत्तीचा विकास--												
मजुरी	...	...	...	...	...	...	...	४०,९४	४०,९४	...	४५,०३	४५,०३
साहित्य व पुरवठा	...	...	...	...	...	...	...	१०,२३	१०,२३	...	११,२६	११,२६
एकूण--(२)--स्थूल	...	...	...	...	...	...	...	५१,१७	५१,१७	...	५६,२९	५६,२९
(३) मृदसंधारणाथं वनीकरण (क्षेत्र)--												
मजुरी	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
साहित्य व पुरवठा	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण--(३)--स्थूल	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

तक्ता एक (चालू)

(रुपये हजारात)

	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
(४) खातादलेल्या वनांचे पुनर्वनीकरण													
वेतन	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
मजुरी	...	१५,१०,३२	१५,१०,३२	...	१२,३२,२८	१२,३२,२८	...	१२,३२,२८	१२,३२,२८	१२,३२,२८	...	१३,५५,५२	१३,५५,५२
साहित्य व पुरवठा	...	३,२८,४७	३,२८,४७	...	३,०८,०८	३,०८,०८	...	३,०८,०८	३,०८,०८	३,०८,०८	...	३,३८,८८	३,३८,८८
एकूण—(२)—स्थूल	...	१८,३८,७९	१८,३८,७९	...	१५,४०,३६	१५,४०,३६	...	१५,४०,३६	१५,४०,३६	१५,४०,३६	...	१६,९४,४०	१६,९४,४०
(५) लागवड कार्यक्रम													
मजुरी	...	१,८२,४६	१,८२,४६	...	२,६१,३३	२,६१,३३	...	२,६१,३३	२,६१,३३	२,६१,३३	...	२,८७,४६	२,८७,४६
साहित्य व पुरवठा	...	४१,७०	४१,७०	...	६५,३३	६५,३३	...	६५,३३	६५,३३	६५,३३	...	७१,८७	७१,८७
एकूण—(२)—स्थूल	...	२,२४,१६	२,२४,१६	...	३,२६,६६	३,२६,६६	...	३,२६,६६	३,२६,६६	३,२६,६६	...	३,५९,३३	३,५९,३३
(६) अक्कलकुवा घडगाव विशेष कृती कार्यक्रम													
मजुरी	...	८४,२०	८४,२०	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
साहित्य व पुरवठा	...	२१,०५	२१,०५	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण—(२)—स्थूल	...	१,०५,२५	१,०५,२५	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
(७) विदर्भ विकास कार्यक्रमा अंतर्गत (बांबू लागवड)													
मजुरी	...	३,३७,८०	३,३७,८०	...	८,००,००	८,००,००	...	८,००,००	८,००,००	८,००,००	...	१०,१७,६०	१०,१७,६०
साहित्य व पुरवठा	...	२,८५,४०	२,८५,४०	...	२,००,००	२,००,००	...	२,००,००	२,००,००	२,००,००	...	२,५४,४०	२,५४,४०
एकूण—(२)—स्थूल	...	६,२०,२०	६,२३,२०	...	१०,००,००	१०,००,००	...	१०,००,००	१०,००,००	१०,००,००	...	१२,७२,००	१२,७२,००
(क) वित्त व्यवस्थेची साधने—													
(१) मागणी क्रमांक टी-५ प्रधान शीर्ष-२४०६ वनीकरण व वन्यजीव	...	१९,४४,०४	१९,४४,०४	...	२५,४०,३६	२५,४०,३६	...	२५,४०,३६	२५,४०,३६	२५,४०,३६	...	१६,९४,४०	१६,९४,४०
(२) मागणी क्रमांक टी-६ प्रधान शीर्ष-४४०६ वनावरील भांडवली खर्च	...	८,४७,३६	८,४७,३६	...	१३,२६,६६	१३,२६,६६	...	१३,७७,८३	१३,७७,८३	१३,७७,८३	...	१६,८७,६२	१६,८७,६२
एकूण—(क)—स्थूल	...	२७,९१,४०	२७,९१,४०	...	३८,६७,०२	३८,६७,०२	...	३९,१८,१९	३९,१८,१९	३९,१८,१९	...	३३,८२,०२	३३,८२,०२

कार्यक्रम क्र. ५ वृक्षारोपन योजना
तक्ता क्र. १

(दोन) वित्तीय आवश्यकता :

(रुपये हजारात)

तपशील १	प्रत्यक्ष, २०११-२०१२			अर्थसंकल्प, २०१२-२०१३			सुधारित अंदाज, २०१२-२०१३			प्रस्तावित अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४		
	योजनेतर २	योजनांतर्गत ३	एकूण ४	योजनेतर ५	योजनांतर्गत ६	एकूण ७	योजनेतर ८	योजनांतर्गत ९	एकूण १०	योजनेतर ११	योजनांतर्गत १२	एकूण १३
(अ) कार्यवार वर्गीकरण—												
(१) मध्यवर्ती रोपमळे	...	८४,९६	८४,९६	...	१,५२,००	१,५२,००	...	१,५२,००	१,५२,००	...	१,६७,२०	१,६७,२०
(२) सर्वोपयोगी वृक्षांची लागवड	...	५,९९,५६	५,९९,५६	...	६,७५,८७	६,७५,८७	...	६,७५,८७	६,७५,८७	...	७,४३,४५	७,४३,४५
(३) भरीव बनीकरण	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण	...	६,०४,५२	६,०४,५२	...	८,२७,८७	८,२७,८७	...	८,२७,८७	८,२७,८७	...	९,१०,६५	९,१०,६५
(ब) उद्दिष्टवार वर्गीकरण—												
(१) मध्यवर्ती रोपमळे—												
वेतन	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
मजुरी	...	३३,९८	३३,९८	...	६०,८०	६०,८०	...	६०,८०	६०,८०	...	६६,८८	६६,८८
साहित्य व पुरवठा	...	५०,९८	५०,९८	...	९१,२०	९१,२०	...	९१,२०	९१,२०	...	१,००,३२	१,००,३२
एकूण	...	८४,९६	८४,९६	...	१,५२,००	१,५२,००	...	१,५२,००	१,५२,००	...	१,६७,२०	१,६७,२०
(२) सर्वोपयोगी वृक्षांची लागवड—												
वेतन	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
मजुरी	...	४,९६,९८	४,९६,९८	...	५,४०,७०	५,४०,७०	...	५,४०,७०	५,४०,७०	...	५,९४,७६	५,९४,७६
साहित्य व पुरवठा	...	१,०२,५८	१,०२,५८	...	१,३५,१७	१,३५,१७	...	१,३५,१७	१,३५,१७	...	१,४८,६९	१,४८,६९
एकूण	...	५,९९,५६	५,९९,५६	...	६,७५,८७	६,७५,८७	...	६,७५,८७	६,७५,८७	...	७,४३,४५	७,४३,४५
(३) भरीव बनीकरण कार्यक्रम—												
मजुरी	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
साहित्य व पुरवठा	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण—(ब)	...	६,०४,५२	६,०४,५२	...	८,२७,८७	८,२७,८७	...	८,२७,८७	८,२७,८७	...	९,१०,६५	९,१०,६५

तयता एक (चालू)

(रुपये हजारात)

	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
(क) वित्त व्यवस्थेची साधने—													
(१) मागणी क्रमांक टी-५ प्रधान शीर्ष-२४०६ वनीकरण व वन्यजीवन	...	८४.९६	८४.९६	...	१.५२.००	१.५२.००	...	१.५२.००	१.५२.००	...	१.६७.२०	१.६७.२०	
(२) मागणी क्रमांक टी-६ प्रधान शीर्ष-४४०६ वन्यजीवन यावरील भांडवली खर्च	...	५.१९.५६	५.१९.५६	...	६.७५.८७	६.७५.८७	...	६.७५.८७	६.७५.८७	...	७.४३.४५	७.४३.४५	
एकूण—(क)—स्थूल	...	६.०४.५२	६.०४.५२	...	८.२७.८७	८.२७.८७	...	८.२७.८७	८.२७.८७	...	९.१०.६५	९.१०.६५	

कार्यभाराचा सारांश व आवश्यकतेचे स्पष्टीकरण
तक्ता क्र. २

योजनेचे नाव Name of Schemes	बाब Items	वर्ष	वर्ष	वर्ष
		प्रत्यक्ष, २०११-२०१२ क्षेत्र (हेक्टरमध्ये) Actual, 2011-2012 Area in (Hectare)	अंदाजित, २०१२-२०१३ क्षेत्र (हेक्टरमध्ये) Actual, 2012-2013 Area in (Hectare)	प्रस्तावित, २०१३-२०१४ क्षेत्र (हेक्टरमध्ये) Estimate, 2013-2014 Area in (Hectare)
1	2	3	4	5
१. वैरण संपत्तीचा विकास	लागवड पूर्व	...	१३८	...
	प्रथम वर्ष	...	...	१३८
	द्वितीय वर्ष	...	...	...
	तृतीय वर्ष	...	...	...
२. संयुक्त वन व्यवस्थापन	लागवड पूर्व	१७६१.००	...	...
	प्रथम वर्ष	४४५.००	१७१८.००	...
	द्वितीय वर्ष	६९३.०५	४४५.००	१७१८.००
	तृतीय वर्ष	४८०.००	६९३.०५	४४५.००
३. खालावलेल्या वनांचे पुनर्वनीकरण	लागवड पूर्व	१९६७.००	...	...
	प्रथम वर्ष	१९८७.००	१९२४.००	...
	द्वितीय वर्ष	५०७.००	१९८७.००	१९२४.००
	तृतीय वर्ष	६४१.५५	५०७.००	१९८७.००
४. किरकोळ वनोत्पादनाचा विकास	लागवड पूर्व	१२९७.६५	...	...
	प्रथम वर्ष	१६८.००	१३०२.६५	...
	द्वितीय वर्ष	५३०.७०	१६८.००	१३०२.६५
	तृतीय वर्ष	३०४.३३	५३०.७०	१६८.००
५. लागवड कार्यक्रम	लागवड पूर्व	६५९	...	...
	प्रथम वर्ष	२०.०००	६५९.००	...
	द्वितीय वर्ष	२४२.५०	२०.००	६५९.००
	तृतीय वर्ष	१५१.००	२४२.५०	२०.००
६. अक्कलकुवा, धडगाव (विशेष कृती कार्यक्रम)	लागवड पूर्व	...	...	...
	प्रथम वर्ष	...	...	...
	द्वितीय वर्ष	...	...	...
	तृतीय वर्ष	४९६०	...	...

कार्यभाराचा सारांश व वित्तीय आवश्यकतेचे स्पष्टीकरण
तक्ता दोन

योजनेचे नाव Name of Schemes	बाब Items	वर्ष	वर्ष	वर्ष
		प्रत्यक्ष, २०११-२०१२ क्षेत्र (हेक्टरमध्ये) Actual, 2011-2012 Area in (Hectare)	अंदाजित, २०१२-२०१३ क्षेत्र (हेक्टरमध्ये) Actual, 2012-2013 Area in (Hectare)	प्रस्तावित, २०१३-२०१४ क्षेत्र (हेक्टरमध्ये) Estimate, 2013-2014 Area in (Hectare)
1	2	3	4	5
१. विदर्भ विकास कार्यक्रमाअंतर्गत (बांबू लागवड)	लागवड पूर्व	...	२४३९.९५	...
	प्रथम वर्ष	४४९५.६०	...	२४३९.९५
	द्वितीय वर्ष	...	४४९५.६०	...
	तृतीय वर्ष	...	...	४४९५.६०
२. सर्वोपयोगी वृक्षाची लागवड	लागवड पूर्व	१९९८.००	...	...
	प्रथम वर्ष	९३३.५०	१९९८.००	...
	द्वितीय वर्ष	१४५.००	९३३.५०	१९९८.००
	तृतीय वर्ष	९१९.००	१४५.००	९३३.५०

कार्यक्रम क्र. ६ वनोत्पादन
तक्ता क्र. १

(दोन) वित्तीय आवश्यकता :

(रुपये हजारात)

तपशील	प्रत्यक्ष, २०१०-२०११			अर्थसंकल्प, २०११-२०१२			सुधारित अंदाज, २०११-२०१२			प्रस्तावित अर्थसंकल्प, २०१२-२०१३		
	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
(अ) कार्यवार वर्गीकरण—वन समूहयोजन—												
(१) अनुसूचित जमातीच्या मालकीचे जमिनीवरील झाडे तोडून विल्हेवाट लावणे.	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
(२) शासकीय अभिकरणाकडून वन समूहयोजन वन उत्पादने.	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
(३) गौण वनोत्पादनाचा विकास	...	४,१३.६१	४,१३.६१	...	४,८६.२४	४,८६.२४	...	४,८६.२४	४,८६.२४	...	५,३४.८६	५,३४.८६
एकूण	...	४,१३.६१	४,१३.६१	...	४,८६.२४	४,८६.२४	...	४,८६.२४	४,८६.२४	...	५,३४.८६	५,३४.८६
(ब) उद्दिष्टवार वर्गीकरण—												
(१) अनुसूचित जमातीच्या मालकीचे जमिनीवरील झाडे तोडून विल्हेवाट लावणे.												
मजुरी	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
वेतन	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
प्रवास खर्च	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
कार्यालयीन खर्च	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
साहित्य व पुरवठा	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
(२) शासकीय अभिकरणाकडून वन समूहयोजन—वनोत्पादने.												
मजुरी	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
वेतन	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
प्रवास खर्च	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
कार्यालयीन खर्च	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
साहित्य व पुरवठा	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
परिरक्षण	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
इतर	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

तक्ता एक (चालू)

(रुपये हजारात)

	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
(३) गौण वनोत्पादनाचा विकास—													
०२-मजूरी	...	३,४१,६६	३,४१,६६	...	३,८९,००	३,८९,००	...	३,८९,००	३,७९,८७	...	४,२७,८९	४,२७,८९	...
साहित्य व पुरवठा	...	७१,९५	७१,९५	...	९७,२४	९७,२४	...	९७,२४	९७,२४	...	१,०६,९७	१,०६,९७	...
एकूण (३)	...	४,१३,६१	४,१३,६१	...	४,८६,२४	४,८६,२४	...	४,८६,२४	४,८६,२४	...	५,३४,८६	५,३४,८६	...
एकूण (ब)	...	४,१३,६१	४,१३,६१	...	४,८६,२४	४,८६,२४	...	४,८६,२४	४,८६,२४	...	५,३४,८६	५,३४,८६	...
(क) वित्त व्यवस्थेची साधने—													
(१) मागणी क्रमांक टी-५													
प्रधान शीर्ष-२४०६													
वनीकरण व वन्यजीवन	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
(२) मागणी क्रमांक टी-६													
प्रधान शीर्ष-४४०६													
वनावरील भांडवली खर्च	...	४,१३,६१	४,१३,६१	...	४,८६,२४	४,८६,२४	...	४,८६,२४	४,८६,२४	...	५,३४,८६	५,३४,८६	...
एकूण—(निव्वळ)	...	४,१३,६१	४,१३,६१	...	४,८६,२४	४,८६,२४	...	४,८६,२४	४,८६,२४	...	५,३४,८६	५,३४,८६	...

कार्यभाराचा सारांश व वित्तीय आवश्यकताचे स्पष्टीकरण
तक्ता दोन

योजनेचे नाव	बाब	वर्ष	वर्ष	वर्ष
		प्रत्यक्ष, २०११-२०१२	अंदाजित, २०१२-२०१३	प्रस्तावित, २०१३-२०१४
१	२	३	४	५
गौण वनोत्पादनाचा विकास	लागवड पूर्व प्रथम वर्ष द्वितीय वर्ष तृतीय वर्ष	गौण वनोत्पादनाच्या योजनेची माहिती किरकोळ वनोत्पादनाच्या योजनेत देण्यात आलेली आहे.		

कार्यक्रम क्र. ७ दळणवळण व इमारती
तक्ता क्र. १

(दोन) वित्तीय आवश्यकता :

(रुपये हजारत)

सपशील	प्रत्यक्ष, २०११-२०१२			अर्थसंकल्प, २०१२-२०१३			सुधारित अंदाज, २०१२-२०१३			प्रस्तावित अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४		
	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
(अ) कार्यवार वर्गीकरण— दळणवळण व इमारती	...	...	...	...	...	...	...	१,०८,००	१,०८,००	...	१,१८,८०	१,१८,८०
एकूण	...	...	...	...	...	...	...	१,०८,००	१,०८,००	...	१,१८,८०	१,१८,८०
(ब) उद्दिष्टवार वर्गीकरण— दळणवळण व इमारती												
बेतन	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
मजुरी	...	...	...	...	...	...	...	४३,२०	४३,२०	...	४७,५२	४७,५२
प्रवास खर्च	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	७१,२८	७१,२८
साहित्य जपुरवठा	...	...	...	...	...	...	...	६४,८०	६४,८०	...	...	...
एकूण	...	...	...	...	...	...	...	१,०८,००	१,०८,००	...	१,१८,८०	१,१८,८०
एकूण (ब)	...	...	...	...	...	...	...	१,०८,००	१,०८,००	...	१,१८,८०	१,१८,८०
(क) वित्त व्यवस्थेची साधने—												
(१) मागणी क्रमांक टी-१ प्रधान शीर्ष-२४०६ वनीकरण व वन्यजीवन	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
(२) मागणी क्रमांक टी-६ प्रधान शीर्ष-४४०६ वनावरील भांडवली खर्च	...	...	...	...	...	...	...	१,०८,००	१,०८,००	...	१,१८,८०	१,१८,८०
एकूण—(क)	...	...	...	...	...	...	...	१,०८,००	१,०८,००	...	१,१८,८०	१,१८,८०

कार्यभाराचा सारांश व वित्तीय आवश्यकताचे स्पष्टीकरण
तक्ता दोन

अनुक्रमांक	कामाचे विवरण	बाब	वर्ष	वर्ष	वर्ष
			प्रत्यक्ष, २०११-२०१२	अंदाजित, २०१२-२०१३	प्रस्तावित, २०१३-२०१४
१	२	३	४	५	६
१.	रस्त्यांचे बांधकाम (कि. मी.)		नवीन रस्ते/रपटें तयार करणे		नवीन रस्ते/रपटें तयार करणे
	खडीचे रस्ते	...	...	...	...
	मुरूमांचे रस्ते	...	...	...	...
	मातीचे रस्ते	...	...	...	...
२.	पुलांचे बांधकाम	...	...	...	...
३.	इमारतींचे बांधकाम	...	...	...	...
	कर्मचाऱ्यांचे निवासस्थान	...	...	...	...
	प्रकार-१	...	...	...	...
	प्रकार-२	...	...	...	...
	प्रकार-३	...	...	...	...
	प्रकार-४	...	...	...	...
	प्रकार-५	...	...	...	...
	प्रशासकीय इमारती	...	...	...	...
	विश्रामगृहे	...	...	...	...
	विहीरीचे बांधकाम	...	...	...	...

कार्यक्रम क्र. ८ निसर्ग संवर्धन व वन्य प्राण्यांचे परिरक्षण

तक्ता क्र. १

(दोन) वित्तीय आवश्यकता :

(रुपये हजारात)

तपशील	प्रत्यक्ष, २०११-२०१२			अर्थसंकल्प, २०१२-२०१३			सुधारित अंदाज, २०१२-२०१३			प्रस्तावित अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४		
	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
(अ) कार्यवार वर्गीकरण—												
(१) निसर्ग संवर्धन व वन्य प्राण्यांचे परिरक्षण.	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण (अ)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
(ब) उद्दिष्टवार वर्गीकरण—												
(१) निसर्ग संवर्धन व वन्य प्राण्यांचे परिरक्षण												
वेतन	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
मजुरी	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
प्रवास खर्च	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
कार्यालयीन खर्च	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
साहित्य पुरवठा	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
इतर	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण (ब)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
(क) वित्त व्यवस्थेची साधने—												
(१) भागणी क्रमांक टी-४ प्रधान शीर्ष-२४०६ वनीकरण व वन्यजीवन	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण—(क)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

कार्यभाराचा सारांश व वित्तीय आवश्यकताचे स्पष्टीकरण
तक्ता दोन

बाब	वर्ष	वर्ष	वर्ष
	प्रत्यक्ष, २०११-२०१२	अंदाजित, २०१२-२०१३	प्रस्तावित, २०१३-२०१४
१	२	३	४

वन्यप्राणी अभयारण्याचा विकास

१. रस्त्यांचे बांधकाम (कि. मी.)	...	...	...
२. मोऱ्यांचे बांधकाम (रुपये)	...	...	...
३. इमारतींचे बांधकाम	...	...	...
४. तलावांचे बांधकाम (रुपये)	...	...	...
५. विहीरींचे बांधकाम (रुपये)	...	...	...
६. इतर कामे	...	...	...

कार्यक्रम क्र. ९ वने, उपवने आणि कल्याण विषयक कार्यक्रम
तक्ता क्र. १

(दोन) वित्तीय आवश्यकता :

(रुपये हजारत)

तपशील	प्रत्यक्ष, २०११-२०१२			अर्थसंकल्प, २०१२-२०१३			सुधारित अंदाज, २०१२-२०१३			प्रस्तावित अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४		
	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
(अ) कार्यवार वर्गीकरण--												
(१) वन कामगार कल्याण	...	...	...	...	...	...	...	१,६२,५०	१,६२,५०	...	१,७८,७५	१,७८,७५
(२) आदिवासी लोकांना स्वयंरोजगार उपलब्ध करणे(बांधू/मध/अगरबत्ती)	...	...	...	...	...	...	...	१०,००,००	१०,००,००	...	१३,४७,००	१३,४७,००
(३) वन विभागात भरतीपूर्व मार्गदर्शन केंद्र	...	...	...	...	...	...	...	२५,००,००	२५,००,००	...	१३,००,००	१३,००,००
(४) संयुक्त वन व्यवस्थापन	...	४,३८,५०	४,३८,५०	...	५,३९,६०	५,३९,६०	...	५,३९,६०	५,३९,६०	...	५,८४,७६	५,८४,७६
(५) वनसंरक्षण योजना	...	३७,९०	३७,९०	...	८४,८५	८४,८५	...	८४,८५	८४,८५	...	९३,३३	९३,३३
(६) वनक्षेत्रात पर्यटन स्थळांचा विकास	...	५,८९,५९	५,८९,५९	...	११,३९,७०	११,३९,७०	...	११,३९,७०	११,३९,७०	...	१२,४४,८७	१२,४४,८७
(७) गडचिरोली, अमरावती जिल्ह्यात भरतीपूर्व वनरक्षक प्रशिक्षण देणे.	...	१८,७५,००	१८,७५,००	...	५,००,००	५,००,००	...	५,००,००	५,००,००	...	१२,००,००	१२,००,००
(८) वन तळी बांधणे(दगडी बांधान्याचे बांधकाम)	...	५,९०,६६	५,९०,६६	...	५,३३,४५	५,३३,४५	...	५,३३,४५	५,३३,४५	...	५,८६,८०	५,८६,८०
एकूण (अ)	...	३५,३०,७७	३५,३०,७७	...	२७,८९,६०	२७,८९,६०	...	६४,४४,९०	६४,४४,९०	...	६५,३५,५९	६५,३५,५९
(ब) उद्दिष्टवार वर्गीकरण--												
(१) वन कामगार कल्याण	...	...	...	...	...	...	...	१,६२,५०	१,६२,५०	...	१,७८,७५	१,७८,७५
(२) आदिवासी लोकांना स्वयंरोजगार	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
(३) वन विभागात भरतीपूर्व मार्गदर्शन केंद्र	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
(४) संयुक्त वन व्यवस्थापन	...	४,३८,५०	४,३८,५०	...	५,३९,६०	५,३९,६०	...	५,३९,६०	५,३९,६०	...	५,८४,७६	५,८४,७६
(५) वनसंरक्षण योजना	...	३७,९०	३७,९०	...	८४,८५	८४,८५	...	८४,८५	८४,८५	...	९३,३३	९३,३३
(६) वनक्षेत्रात पर्यटन स्थळांचा विकास	...	५,८९,५९	५,८९,५९	...	११,३९,७०	११,३९,७०	...	११,३९,७०	११,३९,७०	...	१२,४४,८७	१२,४४,८७
(७) गडचिरोली, अमरावती जिल्ह्यात भरतीपूर्व वनरक्षक प्रशिक्षण देणे.	...	१८,७५,००	१८,७५,००	...	५,००,००	५,००,००	...	५,००,००	५,००,००	...	१२,००,००	१२,००,००
(८) वनतळी बांधणे(दगडी बांधान्याचे बांधकाम)	...	५,९०,६६	५,९०,६६	...	५,३३,४५	५,३३,४५	...	५,३३,४५	५,३३,४५	...	५,८६,८०	५,८६,८०
एकूण	...	३५,३०,७७	३५,३०,७७	...	२७,८९,६०	२७,८९,६०	...	२९,४४,९०	२९,४४,९०	...	३८,८५,५९	३८,८५,५९
एकूण--(ब)	...	३५,३०,७७	३५,३०,७७	...	२७,८९,६०	२७,८९,६०	...	२९,४४,९०	२९,४४,९०	...	३८,८५,५९	३८,८५,५९
एकूण--(ब) रथूल	...	३५,३०,७७	३५,३०,७७	...	२७,८९,६०	२७,८९,६०	...	२९,४४,९०	२९,४४,९०	...	३८,८५,५९	३८,८५,५९
एकूण--(ब) निव्वळ	...	३५,३०,७७	३५,३०,७७	...	२७,८९,६०	२७,८९,६०	...	२९,४४,९०	२९,४४,९०	...	३८,८५,५९	३८,८५,५९

तक्ता एक (चालू)

(रुपये हजारत)

	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
(क) वित्त व्यवस्थेची साधने—													
(१) मागणी क्रमांक टी-५ प्रधान शीर्ष-२४०६ वनीकरण व वन्यजीवन	...	२९.४०.९९	२९.४०.९९	...	२२.४८.९५	२२.४८.९५	...	५९.९०.६५	५९.९०.६५	...	५९.४८.७९	५९.४८.७९	
(२) मागणी क्रमांक टी-६ प्रधान शीर्ष-४४०६ वनावरील भांडवली खर्च	...	५.९०.६६	५.९०.६६	...	५.३३.४५	५.३३.४५	...	५.३३.४५	५.३३.४५	...	५.८६.८०	५.८६.८०	
एकूण (क)	...	३५.३०.७७	३५.३०.७७	...	२७.८१.६०	२७.८१.६०	...	६४.४४.९०	६४.४४.९०	...	६५.३५.५९	६५.३५.५९	
एकूण—(क) स्थूल	...	३५.३०.७७	३५.३०.७७	...	२७.८१.६०	२७.८१.६०	...	६४.४४.९०	६४.४४.९०	...	६५.३५.५९	६५.३५.५९	
एकूण—(क) निव्वळ	...	३५.३०.७७	३५.३०.७७	...	२७.८१.६०	२७.८१.६०	...	६४.४४.९०	६४.४४.९०	...	६५.३५.५९	६५.३५.५९	

कार्यक्रम क्र. १० वनविकास महामंडळ मर्यादित, महाराष्ट्र राज्य
तक्ता क्र. १

(दोन) वित्तीय आवश्यकता :

(रुपये हजारात)

तपशील	प्रत्यक्ष, २०११-२०१२			अर्थसंकल्प, २०१२-२०१३			सुधारित अंदाज, २०१२-२०१३			प्रस्तावित अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४		
	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
(अ) कार्यवार वर्गीकरण—												
वनविकास महामंडळास भाग भांडवल	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण (अ)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
(ब) उद्दिष्टवार वर्गीकरण—												
वनविकास महामंडळास भाग भांडवल	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण (ब)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
(क) वित्त व्यवस्थेची साधने—												
(१) मागणी क्रमांक टी-५ प्रधान शीर्ष-४४०६ वनीकरण व वन्यजीवन यावरील भांडवली खर्च	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण—(क)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

कार्यभाराचा सारांश व वित्तीय आवश्यकताचे स्पष्टीकरण
तक्ता दोन

१	पर्यटन स्थळांचा विकास		
	प्रत्यक्ष, २०११-२०१२	अंदाजित, २०१२-२०१३	प्रस्तावित, २०१३-२०१४
	२	३	४
१. रस्ते (कि. मी.)	...	...	...
२. पूल (संख्या)	...	...	...
३. इमारती (संख्या)	...	...	...
४. पर्यटन स्थळांचा विकास	(१) डहाणू समुद्र किनाऱ्याचे सुशोभीकरण (२) रामसेज किल्ला विकास (३) टाणापाडा (४) अजेनेरी (५) साल्हेर (६) मुल्हेर किल्ला (७) मांगितुंगी किल्ला विकास (८) हलालदरी (९) सिरांचा वन विश्रामगृहाची दुरुस्ती.	आदिवासी क्षेत्रामध्ये पर्यटन स्थळाचा विकास करणे	आदिवासी क्षेत्रामध्ये पर्यटन स्थळाचा विकास करणे

कार्यभाराचा सारांश व वित्तीय आवश्यकताचे स्पष्टीकरण
तक्ता दोन

योजनेचे नाव	बाब	वर्ष		
		प्रत्यक्ष, २०११-२०१२	अंदाजित, २०१२-२०१३	प्रस्तावित, २०१३-२०१४
१	२	क्षेत्र (हेक्टर)	क्षेत्र (हेक्टर)	क्षेत्र (हेक्टर)
		३	४	५
वनविकास महामंडळास भाग भाडवल देणे.	...	...	...	...

उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग

विद्युत विकास (आदिवासी उपयोजना)

वार्षिक योजना २०१३-२०१४ (कार्यक्रम अंदाजपत्रक)

आदिवासी उपाययोजनेअंतर्गत विद्युत विकास क्षेत्रामध्ये महावितरण मार्फत खालील योजना राबविण्यात येतात.

अ. आदिवासी उपयोजना (जिल्हास्तर) :

सदरील योजना आदिवासी क्षेत्र (टीएसपी) तसेच आदिवासी क्षेत्राबाहेरील (ओटीएसपी) आदिवासी लाभार्थीकरीता राबविली जाते. ह्या योजनेतील ८५ टक्के निधी हा टिएसपी क्षेत्रातील तर उर्वरित निधी हा ओटीएसपी क्षेत्रातील आदिवासी लाभार्थीकरीता खर्च केला जातो. ह्या योजनेत प्रामुख्याने आदिवासी शेतकरी लाभार्थीना त्यांच्या कृषीपंपास वीज पुरवठा देणे, आदिवासी लाभार्थीना घरगुती वीज जोडण्या देणे तसेच आदिवासी क्षेत्रातील विद्युतीकरण न झालेल्या वाडी/पाड्यांचे विद्युतीकरण करणे ही काम केली जातात. ह्या योजनेतून सन २०११-२०१२ मध्ये केलेली कामे पुढीलप्रमाणे-

अ.क्र.	तपशिल	टि.एस.पी.		ओ. टी. एस. पी	
		लक्ष्य	साध्य	लक्ष्य	साध्य
१.	कृषीपंप ऊर्जिकरण	२०००	१७४७	५००	१४९
२.	घरगुती विज जोडण्या	१२५००	११,०९८	३४२०	२७६०
३.	वाडीपाडा विद्युतीकरण	११५	१६०	४५	२८
४.	उच्चदाब वाहिनी	१५२.३० कि. मी	१६१.४२ कि. मी.	४५.०८ कि. मी.	२८.४९ कि. मी.
५.	लघुदाब वाहिनी	१३७.२८ कि. मी.	२६९.०३ कि. मी.	७१.४२ कि. मी.	१०५.१४ कि. मी.
६.	वितरण रोहित्रे	१५१	३५९	५०	८०
७.	मंजूर निधी	रु. ५२.५६ कोटी		रु. ७.८० कोटी	
८.	खर्च	रु. ३९.८० कोटी		रु. ६.९४ कोटी	

सन २०१२-१३ मध्ये ह्या योजनेमध्ये टीएसपी क्षेत्राकरीता रुपये ६१.०५ कोटी तर ओटीएसपी क्षेत्राकरीता रुपये ९.३१ कोटी निधीची तरतुद केलेली आहे. ह्या योजनेत करावयाची कामे व माहे ऑक्टोबर २०१२ अखेर झालेल्या कामाची प्रगती खालीलप्रमाणे-

अ.क्र.	तपशिल	टि.एस.पी.		ओ. टी. एस. पी	
		लक्ष्य	साध्य	लक्ष्य	साध्य
१.	कृषीपंप ऊर्जिकरण	२५००	१८०	६००	१९
२.	घरगुती विज जोडण्या	१५०००	१८०३	३०००	३४४
३.	वाडीपाडा विद्युतीकरण	१००	२५	३०	०
४.	उच्चदाब वाहिनी	१५०	१३.४८	५०	२.५३
५.	लघुदाब वाहिनी	२५०	१९.१७	१००	५.४४
६.	वितरण रोहित्रे	३००	१३	५०	५
७.	मंजूर निधी	रु. ६१.०४४५ कोटी		रु. ९.३०९७ कोटी	
८.	खर्च (माहे ऑक्टोबर २०१२ अखेर)	रु. ३.१८८९ कोटी		रु. ०.३७६ कोटी	

सन २०१३-१४ मध्ये शासनाकडे टिएसपी क्षेत्राकरीता रुपये २७ कोटी तर ओटीएसपी क्षेत्राकरीता रुपये ६ कोटी निधीची मागणी केलेली आहे. त्या निधीतून करावयाची कामे पुढीलप्रमाणे-

अ.क्र.	तपशिल	टि.एस.पी.	ओ. टी. एस. पी
१.	निधीची मागणी	रु. २७ कोटी	रु. ६ कोटी
२.	कृषीपंप ऊर्जिकरण	१०००	३००
३.	घरगुती विज जोडण्या	६०००	२५००
४.	वाडीपाडा विद्युतीकरण	४०	१५

ब. आदिवासी उपयोजना (राज्यस्तर) :

अमरावती जिल्ह्यातील धारणी तालुक्यातील कळमखार (गोवंडी) येथे ३३/११ केव्हीचे नवीन उपकेंद्र उभारण्यासाठी आदिवासी विकास विभागाने रु. ४०० लाख इतका निधी शासन निर्णय क्र. भासंअ-२०१२/प्र. क्र. ०६/का. ८(४) दि. १८ एप्रिल २०१२ अन्वये महावितरण कंपनीस उपलब्ध करून दिलेला आहे. तसेच, जळगाव जिल्ह्यातील चोपडा तालुक्यातील करजाणे येथे व रावेर तालुक्यातील मोहगण येथे ३३/११ केव्हीचे नवीन उपकेंद्र

उभारणीसाठी अंदाजित खर्च रु. ५७३.१५९ लाख इतका असून त्यापैकी रु. ४४६.३१ लाख इतका निधी आदिवासी विकास विभागाने शासन निर्णय क्र. भासंअ-२०१२/प्र. क्र. ०१/का. ८(४) दि. २१ जून २०१२ अन्वये महावितरण कंपनीस उपलब्ध करून दिलेला आहे.

सदरील उपकेंद्राची कामे करण्यासाठी निविदा काढलेल्या असून मार्च २०१४ पर्यंत कामे पूर्ण करण्याचे उद्दिष्ट आहे.

क. आदिवासी उपयोजना (विशेष कृती कार्यक्रम) :

१. नंदुरबार जिल्ह्यांत विद्युतीकरण न झालेल्या वाडी/पाड्यांचे विद्युतीकरण करणे.

नंदुरबार जिल्ह्यातील अक्कलकुआ व धडगांव तालुक्यातील अद्यापही विद्युतीकरण न झालेले ४५ गावे व ३६० पाड्यांचे विद्युतीकरणासाठी तसेच अक्कलकुआ व धडगांव तालुक्यातील ३३/११ केव्ही मंजूर उपकेंद्राची अपूर्ण कामे पुर्ण करण्याकरिता शासन निर्णय क्र. विकुका-२००६/प्र.क्र.४५ (भाग-२) का-६ दिनांक १७-१२-२००९ अन्वये रुपये ६४.४८ कोटी इतक्या निधीची तरतूद मंजूर करण्यात आलेली आहे. सदर शासन निर्णय अन्वये सन २००९-१० करिता मंजूर तरतूद रु. २०.६६ कोटी शासन निर्णय क्र. वि.पुअ-२००९/प्र.क्र.६५/ऊर्जा-३ दि. १७-०३-२०१० अन्वये महावितरण कंपनीस अदा करण्यात आली. ह्या निधीतून सन २००९-१० मध्ये करण्यात आलेल्या कामाचा तपशिल खालीलप्रमाणे-

अ.क्र.	कामाचे नांव	खर्च झालेला निधी
१.	होराफल्ली व पिंपळखुटा येथील ३३/११ केव्ही उपकेंद्र उभारणी करिता लागलेला अतिरिक्त निधी	रु. ४७.२० लक्ष
२.	अक्कलकुआ तालुक्यातील १ गाव व ५ पाड्यांचे विद्युतीकरण करणे	रु. ६६.५६ लक्ष
३.	अक्कलकुआ तालुक्यातील जमाना येथे नवीन ३३/११ केव्ही उपकेंद्र उभारणे तसेच काकरदा व हातधुई उपकेंद्रांच्या उभारणी करिता लागलेला अतिरिक्त निधी	रु. ३८४.८८ लक्ष
एकूण ...		रु. ४९८.६४ लक्ष

अनुक्रमांक	तपशील	साध्य	खर्च झालेला निधी
१.	उच्चदाब वाहिनी	२६.३८ कि. मी.	रु. १३०४.४३ लाख
२.	लघुदाब वाहिनी	७२.८६ कि. मी.	
३.	६३ केवीए रोहित्र	४३	
४.	गावे	११	
५.	वाडी/पाडे	१०८	
६.	३३/११ केव्ही रोहित्राची क्षमता वाढविणे	३	
७.	उपकेंद्रांच्या देखभालीची कामे	२	
एकूण खर्च ...			रु. १५६६.५३ लाख

सन २००९-२०१० करिता झालेला एकूण खर्च रु. २०६५.१७ लाख.

सन २०१०-२०११ मध्ये या योजने अंतर्गत रुपये २०.६६ कोटीची तरतूद करण्यात आलेली आहे. त्या अंतर्गत करण्यात आलेल्या कामाचा तपशील खालीलप्रमाणे आहे—

अनुक्रमांक	तपशील	साध्य	खर्च झालेला निधी
१.	उच्चदाब वाहिनी	४५.५२ कि. मी.	रु. ८२९ लाख
२.	लघुदाब वाहिनी	१०४.६५ कि. मी.	
३.	६३ केवीए रोहित्रे	८२	
४.	गावे	२	
५.	वाडी/पाडे	८५	
एकूण खर्च ...			रु. ८२९ लाख

उर्वरीत कामे प्रगतीपथावर असून संपूर्ण निधिचा विनियोग मार्च २०१३ पर्यंत करण्यात येईल.

सन २०११-२०१२ मध्ये या योजने अंतर्गत रुपये २०.६६ कोटीची तरतूद करण्यात आलेली आहे. पैकी प्राप्त निधी रुपये १०.३३ कोटी एवढा असून त्याअंतर्गत रुपये ७.५५ कोटी इतक्या रकमेच्या कामाचे आदेश देण्यात आलेले आहेत. त्याचा तपशील खालीलप्रमाणे—

अनुक्रमांक	तपशील	लक्ष्य
१.	उच्चदाब वाहिनी	१०.४० कि. मी.
२.	लघुदाब वाहिनी	१६२.५० कि. मी.
३.	६३ केवीए रोहित्रे	५८
४.	गावे	१
५.	वाडी/पाडे	५३

सदर कामे प्रगतिपथावर असून कामे पूर्ण करण्याची मुदत नोव्हेंबर २०१३ पर्यंत आहे. उर्वरित कामासाठी निविदा मागविण्याचे काम प्रगतिप्रथावर आहे. त्याचा तपशील खालीलप्रमाणे—

अनुक्रमांक	तपशील	लक्ष्य
१.	उच्चदाब वाहिनी	११७.४० कि. मी.
२.	लघुदाब वाहिनी	१८४ कि. मी.
३.	६३ केवीए रोहित्रे	७८
४.	गावे	७
५.	वाडी/पाडे	८३

वरिल कामासाठी अंदाजित खर्च रु. १३११.४२ लाख एवढा आहे.

वरिल विद्युतीकरण करण्यात आलेली गावे व वाडीपाडे सोडून अंदाजे ४१५ वाडी/पाडे व ३५ गावांचे विद्युतीकरण बाकी असून त्यासाठी अंदाजे रु. ५८.३२ कोटी एवढा खर्च अपेक्षित आहे. सदर खर्चासाठी २०१३-२०१४ मध्ये तरतुद करण्यात यावी. त्याचा तपशील खालीलप्रमाणे—

अनुक्रमांक	तपशील	लक्ष्य
१.	उच्चदाब वाहिनी	५३० कि. मी.
२.	लघुदाब वाहिनी	६४२ कि. मी.
३.	६३ केवीए रोहित्रे	४३५
४.	गावे	३५
५.	वाडी/पाडे	४१५

ड. १०० टक्के अनुदान तत्वावरील आदिवासी शेतकरी लाभार्थ्यांच्या कृषीपंपास वीज जोडणी देणे.

राज्यातील आदिवासी क्षेत्रातील १०० टक्के अनुदान अंतर्गत पात्र आदिवासी शेतकरी लाभार्थ्यांना महावितरण कंपनी मार्फत वीजमोडार तसेच त्यासाठी लागणारे इतर साहित्यही (उदा. पाईप, कॅपासिटर इत्यादी) देण्यात येईल. हि योजना आदिवासी क्षेत्र (टीएसपी) व आदिवासी क्षेत्राबाहेरील (ओटीएसपी) अनुसूचित जातीतील पात्र शेतकरी लाभार्थ्यांना लागू राहिल. या योजनेचा लाभ घेण्यासाठी पात्र असलेले अनुसूचित जमातीच्या लाभधारक शेतकऱ्यांची यादी अ-१ अज व सात-बारा/आठ-अे या उतारा तसेच अनुसूचित जमातीच जात प्रमाणपत्रासह आदिवासी प्रकल्प कार्यालयाकडून महावितरण कंपनीच्या संबंधित उपविभागीय कार्यालयामध्ये सादर केली जाईल. तांत्रिक दृष्ट्या सुसाध्य असलेल्या अर्जदारास संबंधित अर्जदाराकडून कोणत्याही प्रकारच्या रक्कमेचा भरणान करता वीज पुरवठा दिला जाईल. सदरील योजनेतील लाभार्थ्यांची संख्या १५,९०१ इतकी असून योजनेस रु. ३७६.८१ कोटी खर्च अपेक्षित आहे. सदरील योजना तीन वर्षात राबवायची असून खर्चाची विगतवारी खालीलप्रमाणे आहे.

सन २०११-१२ मध्ये ह्या योजनेस लागणारा निधी मंजूर झाल्यास खालील कामे करण्यात येतील.

सन २०१३-२०१४	सन २०१४-२०१५	सन २०१५-२०१६	एकूण
रु ११४.८१ कोटी	रु. ११८.२५ कोटी	रु. १४३.७४ कोटी	रु. ३७६.८१ कोटी

सदरील योजना मंजूर झाल्यास सन २०१३-२०१४ मध्ये खालील कामे करण्यात येतील.

भौतिक उद्दिष्टे				प्रस्तावित नियतव्यय (रु. कोटीमध्ये)
कृषीपंप ऊर्जाकरण (संख्या)	उच्चदाब वाहिनी (कि. मी.)	लघुदाब वाहिनी (कि. मी.)	नवीन वितरण रोहित्रे (संख्या)	
५०००	१५००	१५००	५००	११४.८१

वार्षिक योजना २०१३-१४ प्रस्तावित :

अ. क्र.	योजना	प्रस्तावित नियतव्यय जिल्हास्तर	प्रस्तावित नियतव्यय राज्यस्तर	एकूण
१.	टी. एस. पी.	रु. २७ कोटी		
२.	ओ. टी. एस. पी.	रु. ६ कोटी		
३.	१०० टक्के अनुदान	...	रु. ११४.८१ कोटी	रु. २०६.१३ कोटी
४.	विशेष कृती कार्यक्रम (नंदुरबार जिल्हा)		रु. ५८.३२ कोटी	

**उद्योजकता विकास प्रशिक्षण कार्यक्रम
(जिल्हास्तरीय योजनांतर्गत योजना)**

सुशिक्षित बेरोजगारांना स्वयंरोजगारासाठी प्रवृत्त करण्याच्या दृष्टीने उद्योजकता विकास प्रशिक्षण कार्यक्रम राबविला जातो. सदर प्रशिक्षण कार्यक्रमात मार्गदर्शक शिबिरे व प्रशिक्षण शिबिरे घेतली जातात. त्यामध्ये उद्योग/सेवा याकरिता मार्गदर्शन देणे, जागेसंबंधी आवश्यक तरतुदी, प्रकल्प अहवाल तयार करणे, निरनिराळे परवाने मिळविण्याच्या पध्दती, विक्रीकरिता आवश्यक बाबी इत्यादींबाबत उपयुक्त माहिती दिली जाते. या योजनेमध्ये महाराष्ट्र उद्योजकता विकास केंद्र, मिटकॉन व उद्योग संचालनालयाने मान्यता दिलेल्या अशासकीय कुशल प्रशिक्षक संस्थांमार्फत खालीलप्रमाणे प्रशिक्षण कार्यक्रम घेण्यात येतात :-

१. उद्योजकता परिचय कार्यक्रम (१ दिवस, अनिवासी) :-

एक दिवसाच्या परिचय कार्यक्रमात व्यवसायाची निवड, उद्योजकीय व्यक्तिमत्त्व विकास, व्यवसाय व्यवस्थापन, शासनाच्या विविध संस्था व अर्थसहाय्य देणाऱ्या संस्था व यांच्यामार्फत राबविल्या जाणाऱ्या योजनांची माहिती दिली जाते. प्रति प्रशिक्षण कार्यक्रम ६०० रुपये खर्च राहिल.

२. उद्योजकता विकास प्रशिक्षण कार्यक्रम (१२ दिवस, निवासी) :-

सदर प्रशिक्षण कार्यक्रम १२ दिवसांचे, निवासी व मोजन व्यवस्थेसह आहे. उद्योजकता परिचय कार्यक्रमात निवडलेल्या प्रशिक्षणार्थ्यांना उद्योगाशी संबंधित कलागुणांचा विकास व माहिती मिळण्याचा प्रशिक्षणात प्रामुख्याने समावेश आहे. प्रति प्रशिक्षणार्थी रु. ४,००० संस्थेस देण्यात येतात.

३. तांत्रिक प्रशिक्षण कार्यक्रम (१५ दिवस ते २ महिने, अनिवासी) :-

या प्रशिक्षण कार्यक्रमात उत्पादन/सेवा उद्योगांशी निगडित तांत्रिक प्रशिक्षण देण्यात येते. हे प्रशिक्षण अनिवासी असून प्रशिक्षणार्थीस १५ दिवसांकरिता रु. ५०० आणि दरमहा रु. १,००० तसेच २ महिन्यांच्या प्रशिक्षण कार्यक्रमासाठी रु. २,००० विद्यावेतन देण्यात येते. तसेच प्रति प्रशिक्षणार्थीस रु. ३,००० संस्थेस देण्यात येतात.

**उद्योजकता विकास प्रशिक्षण कार्यक्रमाचा प्रगती अहवाल
आदिवासी उपयोजना (जनजाती क्षेत्रांतर्गत)**

वर्ष	नियतव्यय	तरतूद	खर्च	उद्दिष्ट	साध्य
२००८-२००९	५१.९५	५१.९५	४३.६५	१७३२	१२०९
२००९-२०१०	३७.२०	२४.१८	२४.१२	१२००	६३१
२०१०-२०११	१८.६०	१८.६०	१८.४५	५३२	६१८
२०११-२०१२	१९.५०	१९.५०	१६.५७	६५०	५३७
२०१२-२०१३	२०.३०	२०.३०	७.७१	६७७	२५७

(सप्टेंबर २०१२ अखेर)

आदिवासी उपयोजना (जनजाती क्षेत्रांबाहेरील)

वर्ष	नियतव्यय	तरतूद	खर्च	उद्दिष्ट	साध्य
२००८-२००९	१.३२	१.३२	१.२७	४१४	२९०
२००९-२०१०	२२.२७	१२.८३	१२.७६	७४०	४३३
२०१०-२०११	१५.६९	१५.६९	१५.३८	४४९	५३५
२०११-२०१२	१०.९०	१०.९०	९.२३	३६२	३६६
२०१२-२०१३	१२.४५	१२.४५	१.६५	४१४	५४

(सप्टेंबर २०१२ अखेर)

सुधारित बीज भांडवल योजना (एसएमएस)

(जिल्हास्तरीय योजना अंतर्गत योजना)

उद्दिष्ट :-

- शहरी व ग्रामीण भागातील सुशिक्षित बेरोजगार युवकांना स्वयंरोजगारासाठी बीज भांडवलाच्या रुपाने अर्थसहाय्य करणे.

पात्रता :-

- कमीत कमी ७ वी पास;
- वयोमर्यादा १८ ते ५० वर्षे;
- अर्जदार महाराष्ट्राचा किमान १५ वर्षांचा रहिवासी असावा;
- शिक्षणाची अट कुशल कारागीरांसाठी पात्रतेनुसार शिथिल करण्यात येते;

वैशिष्ट्ये :-

शासन निर्णय, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग क्र. इपीपी-२००७/(१९९८)/उ.-७, दि. १८ मे २००७ नुसार खालील प्रमाणे धोरणात्मक बदल करण्यात आलेले आहेत :-

- प्रकल्प मर्यादा रु. २५.०० लाखापर्यंत आहे;
- बीज भांडवल कर्जाचे प्रमाण बँक/वित्तीय संस्थांनी मंजूर केलेल्या प्रकल्प खर्चाच्या १५ टक्के राहिल.
- बीज भांडवल कर्जाची कमाल मर्यादा रु. ३.७५ लाखापर्यंत राहिल.
- बँक कर्ज ७५ टक्के;
  - रु. १० लाखापेक्षा कमी प्रकल्प खर्च असलेल्या प्रकल्पांमध्ये बीज भांडवल कर्जाचे प्रमाण पुढीलप्रमाणे राहिल—
    - सर्वसाधारण प्रवर्गातील लाभधारकांसाठी १५ टक्के;
    - अनु. जाती/जमाती, अपंग, विमुक्त व भटक्या जाती/ जमाती आणि इतर मागासवर्गीय उमेदवारांना २० टक्के—
- बीज भांडवल सहाय्यावर आकारावयाचे व्याज :- बीज भांडवलाची रक्कम मूदू कर्ज (सॉफ्ट लोन) म्हणून दरसाल ६ टक्के व्याजाने देण्यात यावे.
- बीज भांडवल कर्जाच्या रकमेची विहित कालावधीत परतफेड करण्यात आली नाही. तर थकित रकमेवर द. सा. द. शे. १ टक्का दंडनीय व्याज आकारण्यात यावे.
- बीज भांडवली कर्जाच्या रकमेची नियमितपणे विहित कालावधीत परतफेड करणाऱ्या लाभार्थींना ३ टक्के रिबेट देण्यात येतो. म्हणजेच नियमित परतफेड करणाऱ्यांना व्याजाचा दर ३ टक्के प्रमाणे लागू होईल.
- शासन निर्णय १५ सप्टेंबर २००३ अनुसार कर्जदाराने थकित मुदल व व्याज एकरकमी भरणा केल्यास त्यास दंडनीय व्याज माफ आहे. अशा प्रकरणांमध्ये द. सा. द. शे. १ टक्का दराने दंड व्याज आकारण्यात यावे व वरील व्याज पूर्वलक्षी प्रभावाने दि. १-१०-१९९३ पासूनच्या सर्व चालू प्रकरणांना लागू आहे;
- सदर योजना वाहन व्यवसाय, व्यापार व उद्योगासाठी लागू आहे;
- कर्जाची परतफेड ७ वर्षांच्या आत करावयाची असून सुरवातीचा ३ वर्षे विलंबावधी (वाहनांसाठी सहा महिने) निश्चित करण्यात येईल.

सुधारीत बीज भांडवल योजनेचा प्रगती अहवाल

आदिवासी उपयोजना (जनजाती क्षेत्रांतर्गत)

वर्ष	नियतव्यय	तरतूद	खर्च	उद्दिष्ट	साध्य
२००८-२००९	६.४५	६.४५	६.४५	१५	२६
२००९-२०१०	८.१५	८.१५	६.०२	३०	२८
२०१०-२०११	८.४५	८.४५	८.४५	१७	३५
२०११-२०१२	२४.१०	२४.१०	२०.३४	४१	५८
२०१२-२०१३	२२.७०	२२.७०	६.४२	३९	८

(सप्टेंबर २०१२ अखेर)

आदिवासी उपयोजना (जनजाती क्षेत्रांबाहेरील)

वर्ष	नियतव्यय	तरतूद	खर्च	उद्दिष्ट	साध्य
२००८-२००९	६.३०	६.३०	६.२८	२२	३०
२००९-२०१०	७.००	६.०७	६.०७	२५	३०
२०१०-२०११	१२.६४	१२.६४	१२.५७	२४	५७
२०११-२०१२	१५.२५	१५.२५	१२.६१	२७	४९
२०१२-२०१३	११.५०	११.५०	४.६१	२१	१३

(सप्टेंबर २०१२ अखेर)

जिल्हा उद्योग केंद्र-कर्ज योजना
(जिल्हास्तरिय योजना अंतर्गत योजना)

निमशहरी व ग्रामीण भागात अती लहान उद्योगांना आर्थिक सहाय्य उपलब्ध करून त्यांचा विकास साधणे व याद्वारे अधिक रोजगार संधी व स्वयंरोजगार निर्माण करण्यासाठी जिल्हा उद्योग केंद्र कर्ज योजना सुरु करण्यात आली. ही योजना जिल्हास्तरीय असून उद्योग संचालनालय तसेच त्यांच्या अधिपत्याखाली येणाऱ्या जिल्हा उद्योग केंद्र कार्यालयामार्फत राबविली जाते :-

पात्रता :-

१. शिक्षणाची व वयाची अट नाही;
२. उद्योग, लघु उद्योग नोंदणीस पात्र असावा;
३. उद्योगामधील यंत्रसामुग्री गुंतवणूक रु. २ लाखाचे आत असावी;
४. उद्योग १ लाख पेक्षा कमी लोकवस्ती (१९८१ प्रगणनेनुसार) असणाऱ्या गावांमध्ये सुरु करता येतो;
५. चालू उद्योगाचा विस्तार करण्यासाठीही या योजनेचा लाभ घेता येतो.

वैशिष्ट्ये :-

१. ६५ ते ७५ टक्के बँक कर्ज.
२. बीज भांडवल २० टक्के कमाल मर्यादा रु. ४०,००० सर्वसाधारण गटाकरीता अनु. जाती/जमातीच्या लाभार्थीस ३० टक्के कमाल रु. ६०,०००.
३. स्वतःचे ५ टक्के भांडवल.
४. बीज भांडवल परतफेड ८ वर्षे.
५. व्याज दर ४ टक्के.

जिल्हा उद्योग केंद्र कर्ज योजनेचा प्रगती अहवाल
आदिवासी उपयोजना (जनजाती क्षेत्रांतर्गत)

वर्ष	नियतव्यय	तरतूद	खर्च	उद्दिष्ट	साध्य
२००८-२००९	१.६५	१.६५	१.६५	७	६
२००९-२०१०	५.१५	०.५५	०.५५	२०	४
२०१०-२०११	६.७०	६.७०	४.७७	२३	१६
२०११-२०१२	६.०५	६.०५	५.१४	२०	१६
२०१२-२०१३	५.८५	५.८५	१.१६	१६	३

(सप्टेंबर २०१२ अखेर)

आदिवासी उपयोजना (जनजाती क्षेत्रांबाहेरील)

वर्ष	नियतव्यय	तरतूद	खर्च	उद्दिष्ट	साध्य
२००८-२००९	२.८४	२.८४	२.७४	१३	१६
२००९-२०१०	३.१४	०.९०	०.७५	१५	७
२०१०-२०११	५.६०	५.६०	५.६०	२०	३३
२०११-२०१२	४.५५	४.५५	३.८७	१५	२१
२०१२-२०१३	५.५६	५.५६	१.७३	१७	८

(सप्टेंबर २०१२ अखेर)

नगर विकास विभाग
जनजाती क्षेत्र उपयोजना
नगर रचना आणि मूल्यनिर्धारण विभाग

समग्र कार्यक्रम—

जनजाती क्षेत्र उपयोजनेमध्ये समाविष्ट केलेली योजना क्र. नवि-६ (अ) "विकास योजना कार्यान्वित करण्यासाठी नगरपरिषदांना आर्थिक सहाय्य" ही योजना जिल्हास्तरीय आहे. या योजनेखाली २००८-२००९ मध्ये रु. ६६.५९ लाख इतके आर्थिक सहाय्य जिल्ह्यातील संबंधित नगरपरिषदांना देण्यासाठी आवश्यक तेवढ्या तरतुदी विभागीय उपसंचालक, नगर रचना यांच्याकडे सुपूर्द केल्या. २००९-२०१० मध्ये ठाणे, नाशिक, धुळे, यवतमाळ, अममरावती आणि नांदेड या जिल्ह्यामधील जनजाती क्षेत्रातील ९ निरनिराळ्या नगरपरिषदांना रु. ३७.४८ लाख इतके आर्थिक सहाय्य अनुदान स्वरूपात देण्यात आले. २०१०-२०११ या आर्थिक वर्षामध्ये या योजनेअंतर्गत विकास योजना कार्यान्वित करण्यासाठी रु. १८७.१० लाख अनुदान व कर्ज निरंक असे एकूण रु. १७८.१० लाख इतक्या रकमेचे आर्थिक सहाय्य संबंधित नगरपरिषदांना देण्याचे प्रस्तावित करण्यात आले होते.

शासन निर्णय आदिवासी विभाग क्रमांक टिएसपी-२००८/प्र.क्र. ६/का. ६, दिनांक १६-१२-२००९ मधील क्र. २.१ नुसार वित्तीय वर्ष २००९-२०१० मधील पहिल्या चार महिन्याकरिता संचालक, नगर रचना, महाराष्ट्र राज्य, पुणे हे नियंत्रण अधिकारी होते. सदर वर्षातील उर्वरित कालावधीसाठी व या पुढील वित्तीय वर्षाकरिता संबंधित जिल्हाधिकारी नियंत्रक अधिकारी राहतील असे नमूद केले असल्याने या संचालनालयाने सन २००९-२०१० मधील पहिल्या चार महिन्याकरिता रुपये ३७.४८ लाख अनुदान वितरीत केले आहे.

२. विकास योजना कार्यान्वित करण्यासाठी नगरपरिषदांना आर्थिक सहाय्य—

नगरपरिषदांना विकास योजना कार्यान्वित करण्याकरिता आर्थिक सहाय्य देण्याची योजना १९६४ मध्ये सुरु करण्यात आली आणि आता ही योजना जिल्हा योजनांचा एक भाग झाली आहे. महाराष्ट्र प्रादेशिक व नगर रचना अधिनियम, १९६६ अन्वये नगरपरिषदांना ज्या विकास योजना मंजूर झालेल्या असतात त्यासाठी सदर योजना लागू आहे.

या योजनेअंतर्गत आदिवासी नगरपरिषदांना त्यांच्या विकास योजना कार्यान्वित करण्यासाठी कर्ज व अनुदान या रूपाने खालील मान्य बाबींकरिता आर्थिक सहाय्य दिले जाते.

- १) विकास योजनेत निर्दिष्ट केलेल्या जागांचे भूमिसंपादन.
- २) बाजार व आठवडी बाजार.
- ३) शाळा.
- ४) रस्ते बांधणी.
- ५) दवाखाने व रुग्णालये.
- ६) प्रेत दहन व दफन भूमि.
- ७) कत्तलखाने.
- ८) ग्रंथालये.
- ९) बागा व उद्याने.
- १०) समाजकल्याण केंद्रे.

११) बागा व उद्याने या सारख्या सार्वजनिक ठिकाणी आणि झोपडपट्टी व गलिच्छ वस्त्यांमध्ये राहणाऱ्या अस्थायी लोकसंख्येसाठी जी घरमालकांनी बांधलेल्या पक्क्या घरात राहत नाहीत, यासाठी भूमि संपादनासकट सार्वजनिक शौचकुपांसाठी व सार्वजनिक मुताऱ्यासाठी आरक्षणे केलेली असोत अथवा नसोत अशा सर्व सार्वजनिक शौचकुपांसाठी अर्थ सहाय्य देणे.

१२) बरोल वाव क्रमांक १ ते ११ मध्ये विशिष्टपणे समाविष्ट न केलेली परंतु विकास योजनेमध्ये अंतर्भूत केलेली इतर कामे.

१३) वाहतूक व परिवहन घटकाने तयार केलेले विकास योजनेचे भाग असलेले अथवा नसलेले. वाहतूक सुधारणा प्रकल्प.

१४) विकास योजनेमध्ये औद्योगिक विभाग म्हणून दर्शविलेल्या जमिनीचे संपादन व विकास यांचा अंतर्भाव असलेले औद्योगिक क्षेत्र विकास प्रकल्प.

बरोल कामाच्या एकूण अंदाजित रकमेपैकी २/३ किंवा १/२ इतके कर्ज आणि १/३ किंवा १/२ इतके अनुदान अनुक्रमे अ, ब आणि क वर्ग नगरपरिषदांना उपलब्ध करून दिले जाते. १५,००० पेक्षा कमी लोकसंख्या असलेल्या सहा नगरपरिषदांना त्यांच्या किफायतशीर नसलेल्या कामांसाठी १०० टक्के अनुदान दिले जाते.

जनजाती विभागातील नगरपरिषदांना त्यांच्या विकास योजनांसाठी द्यावयाच्या आर्थिक सहाय्याबद्दल माहिती

(रुपये लाखात)

अनुक्रमांक	जिल्हा/नगरपालिका	दिलेले आर्थिक सहाय्य						२०१३-२०१४ मधील देय सहाय्य		
		२०११-२०१२			२०१२-२०१३			अनुदान	कर्ज	एकूण
		अनुदान	कर्ज	एकूण	अनुदान	कर्ज	एकूण			
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
(अ)		रुपये	रुपये	रुपये	रुपये	रुपये	रुपये	रुपये	रुपये	रुपये
कोकण विभाग—										
१.	ठाणे (डव्हार, डहाणू न. प.)	...	...	...	...	...	...	...	...	...
नाशिक विभाग—										
२.	नाशिक (त्रिवक, इगतपुरी न. प.)	...	...	...	...	...	...	...	...	...
३.	संदूरबार (संदूरबार, तळोदे, नवापूर न. प.)	...	...	...	...	...	...	...	...	...
अमरावती विभाग—										
४.	अमरावती (शिखलघरा न. प.)	...	...	...	...	...	...	...	...	...
५.	यवतमाळ (पांढरकवडा न. प.)	...	...	...	...	...	...	...	...	...
औरंगाबाद विभाग—										
६.	नांदेड (किनवट न. प.)	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण (अ) जनजाती क्षेत्राची बेरीज	...	...	...	...	...	...	...	...	...

टिप :— सन २००९-२०१० पासून योजनेचे सनियंत्रण जिल्हाधिकारी यांचेकडे आहे.

तक्ता "अ" (एक)

(दोन) वित्तीय आवश्यकता :

(रुपये लाखांत)

कामाचा तपशील	अर्थसंकल्प, २०११-२०१२			सुधारित, २०११-२०१२			अर्थसंकल्प, २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४		
	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
(अ)-कार्यानुसार वर्गीकरण-												
(१) नगरपरिषदांना सहाय्य--												
एकूण--(अ) स्थूल												
वजा--वेरीज												
एकूण--(अ) निव्वळ												
(ब) उद्देशानुसार वर्गीकरण-												
(१) नगरपरिषदांना विकास योजना कार्यान्वित करण्यासाठी आर्थिक सहाय्य (अनुदान).												
(२) नगरपरिषदांना विकास योजना कार्यान्वित करण्यासाठी आर्थिक सहाय्य (कर्ज).												
(३) लहान व मध्यम शहराच्या एकात्मिक नगर विकासासाठी राज्याचे अनुरूप अंशदान.												
एकूण--(अ) स्थूल												
वजा--वेरीज												
एकूण--(अ) निव्वळ												
(क) वित्तीय साधने-												
म:गणी क्रमांक टी-४												
२२१७-नगर विकास												
म:गणी क्र. टी-७												
६२१७-नगर विकासासाठी कर्ज.												
एकूण--(अ) स्थूल												
वजा--वेरीज												
एकूण--(अ) निव्वळ												

सार्वजनिक बांधकाम विभाग

(जनजाती क्षेत्र उपयोजना)

१. जनजाती क्षेत्र उपयोजनेतील रस्ते व इमारतीची कामे

(१) प्रस्तावना :

महाराष्ट्र राज्यातील जनजाती क्षेत्रातील सामाजिक व आर्थिक विकासाचा वेग त्याच क्षेत्रातील बिगर जनजाती क्षेत्रातील वेगाइतका वाढविण्याकरिता शासनाने पंधवार्षिक योजनेत एक जनजाती क्षेत्र उपयोजना निर्माण केली आहे. या जनजाती क्षेत्र उपयोजनेत ठाणे, कुलाबा, पुणे, अहमदनगर, धुळे, नाशिक, जळगाव, अमरावती, यवतमाळ, नागपूर, भंडारा चंद्रपूर, गडचिरोली आणि नांदेड या १४ जिल्ह्यांतील ६८ तहसिलमधील ६,७३९ गावांच्या समुहाचे एकत्रित विकास कार्य समाविष्ट आहे.

जनजाती क्षेत्र उपयोजनेत विविध प्रकारच्या रस्ते, इमारती बांधणीच्या कार्यक्रमाचा समावेश आहे. रस्त्याच्या बांधकामांचे तसेच पूल व मोऱ्यांचे बांधकामाच्या खर्चाचे दर हे प्रचलित जिल्हा दरसूचीवर अवलंबून असतात. आदिवासी क्षेत्रातील रस्ते व पुलांच्या बांधकामात कामाचा खर्चाच्या १० टक्क्याप्रमाणे वाढीव रक्कम अनुज्ञेय आहे.

जनजाती क्षेत्रातील व बिगर जनजाती क्षेत्रातील रस्ते बांधणीचे भौतिक व संकल्पघित्राचे निकष सारखेच असतात. फक्त जनजाती क्षेत्रातील रस्त्याच्या बांधकामाचे दर दुर्गम डोंगराळ व अंतर्गत भागातील असे असल्यामुळे साहित्य व मजुरीवर अपेक्षित खर्च जास्त होतो यास्तव हे बिगर जनजाती क्षेत्रातील दरापेक्षा काही प्रमाणात जास्त असतात.

२०१२-२०१३ च्या वार्षिक योजनेखाली आदिवासी उपयोजनांतर्गत राज्यस्तरीय रस्ते योजनेसाठी रु. १७०६.९२ लाख नियतव्यय मंजूर आहे. आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील १९९१ जनगणनेनुसार ३१-३-२०१२ रोजी बारमाही व आठमाही रस्त्याने जोडलेल्या गावांची संख्या खालील प्रमाणे—

अ. क्र.	एकूण गावे	बारमाही रस्त्याने जोडलेली	आठमाही रस्त्याने जोडलेली	उर्वरित गावे
१. १ ते २००	२०	१८	२	...
२. २०० ते ४९९	२९३	१२४	८९	...
३. ५०० ते ९९९	२४०	१७४	६६	...
४. १,००० ते १,४९९	१४२	१२३	१९	...
५. १५०० पेक्षा जास्त लोकसंख्या	२०५	२०३	२	...
एकूण ...	८२०	६४२	१७८	...

जनजाती क्षेत्र उपयोजनेखालील कार्यक्रमांचे नियोजन व संनियंत्रण करण्यासाठी सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालयामध्ये खाली दर्शविलेल्या अस्थायी जागा मंजूर करण्यात आल्या आहेत.

The below mentioned temporary posts have been sanctioned in the Public Works Department, Mantralaya for the work relating to planning and monitoring programmes under the Tribal Area Sub-Plan.

मागणी क्र. एच-६, २०५९ सार्वजनिक बांधकाम, ८०-सर्वसाधारण,
००.(०१) संचालन व प्रशासन, सार्वजनिक बांधकाम विभाग (खुद्द)

अनुक्रमांक Sr. No.	पदनाम Designation of Post	वेतन श्रेणी Pay Scale	जागांची संख्या No. of posts
१	उपअभियंता Deputy Engineer	रु. ९,३००-३४,८०० ग्रेड वेतन ५,४०० (विशेष वेतन फक्त रु. ३००) Rs. 9,300--34,800 Grade Pay 5,400 (Special pay only Rs. 300)	१

जनजाती क्षेत्र उपयोजनांतर्गत (१) रस्ते (२) पूल व (३) इमारतींच्या कामाचा कार्यभार सोबत तक्ता क्र. १, २ व ३ मध्ये दर्शविला आहे.

तक्ता क्रमांक १
कार्यक्रम अंदाजपत्रक-सन २०१३-२०१४
राज्य मार्ग

सन २०१२-२०१३ व २०१३-२०१४ या वर्षांत रस्त्यांच्या कामाकरिता केलेली आर्थिक तरतूद व कामांची प्रत्यक्ष झालेली प्रगती

जिल्हा	वर्षाच्या सुरवातीला अस्तित्वात असलेली रस्त्यांची एकूण लांबी (कि. मी. मध्ये)	सन २०१२-२०१३ साली संभाव्य क्रियाशील प्रगती					सन २०१३-२०१४ चा कार्यक्रम				
		२०१२-२०१३ मध्ये चालू असलेल्या रस्त्यांची लांबी (कि. मी. मध्ये)	२०१३-२०१४ मध्ये रस्त्यांच्या कामा- करिता अर्थसंकल्पीय तरतूद (रु. लाखात)	२०१२-२०१३ मध्ये रस्त्यांच्या कामा-दरील संभाव्य खर्च (रु. लाखात)	रकाना ३ मधील कामांची क्रियाशील प्रगती (कि. मी. मध्ये)	२०१३-२०१४ मध्ये प्रगती पथावर असलेल्या रस्त्यांची लांबी (कि. मी. मध्ये)	२०१३-२०१४ मध्ये प्रस्तावित केलेल्या नवीन रस्त्यांची लांबी (कि. मी. मध्ये)	२०१३-२०१४ मध्ये पूर्ण होणाऱ्या कामांची अपेक्षित लांबी (कि. मी. मध्ये)	२०१३-२०१४ मध्ये चालू व नवीन कामांसाठी वित्तीय आवश्यकता (रु. लाखात)		
		३	४	५	६	७	८	९	१०		
१. ठाणे	४६२.४८	३३.००	३.५४	९१.००	३.५४	...	...	...	...		
२. रायगड	...	...	...	...	...	...	...	...	...		
३. नाशिक	१६९०.५२	९२.१७ (२० मोऱ्या)	...	...	१०८.११ (१० मोऱ्या)	२१.३१	...	२१.३१	...		
४. धुळे	७१.७८	२०.००	५००.००	५००.००	२०.००	२०.००	३०.००	५०.००	१२००.००		
५. नंदूरबार	४७८०.४१	...	...	...	...	...	...	...	...		
६. जळगाव	१०.६०	५.००	...	४५.००	...	६.००	४.००	...	१८०.००		
७. अहमदनगर	१४७.५०	...	...	...	...	...	...	...	...		
८. पुणे (उत्तर)	८९.७४	...	...	...	...	...	...	...	...		
९. नांदेड/भोकर	४५.९०	...	...	...	...	...	...	...	...		
१०. हिंगोली	...	...	...	...	...	...	...	...	...		
११. अमरावती	२९७.९४	...	...	...	...	...	२०.००	२०.००	५००.००		
१२. यवतमाळ	२९५.०५	...	...	...	...	...	...	...	...		
१३. नागपूर	८४.८४	३५.००	५०५.७५	५०५.७५	४५.००	१५.००	...	...	३५०.००		
१४. भंडारा	१.२५	...	१७४.४४	१७४.४४	...	...	...	...	१२५.००		
१५. गोंदिया	१३९.००	२०.००	३१७.००	३१७.००	२५.००	१०.००	...	...	२२०.००		
१६. चंद्रपूर	७६९.००	...	...	...	...	...	...	...	...		
१७. गडचिरोली	११.२६	...	...	...	...	...	४०.००	२०.००	२००.००		
१८. बुलढाणा	...	...	...	...	...	...	...	...	...		
१९. अकोला	...	...	...	...	...	...	...	...	...		
२०. वाशिम	...	...	...	...	...	...	...	...	...		
२१. खामगाव	...	...	...	...	...	...	...	...	...		

तक्ता क्रमांक १
कार्यक्रम अंदाजपत्रक-सन २०१३-२०१४
प्रमुख जिल्हा मार्ग

सन २०१२-२०१३ व २०१३-२०१४ या वर्षात रस्त्यांच्या कामाकरिता केलेली आर्थिक तरतूद व कामांची प्रत्यक्ष झालेली प्रगती

जिल्हा	वर्षाच्या सुरवातीला अस्तित्वात असलेली रस्त्यांची एकूण लांबी (कि. मी. मध्ये)	सन २०१२-२०१३ साली संभाव्य क्रियाशील प्रगती				सन २०१३-२०१४ चा कार्यक्रम				
		२०१२-२०१३ मध्ये चालू असलेल्या रस्त्यांची लांबी (कि. मी. मध्ये)	२०१२-२०१३ मध्ये रस्त्यांच्या कामाकरिता अर्थसंकल्पीय तरतूद (रु. लाखात)	२०१२-२०१३ मध्ये रस्त्यांच्या कामावरील संभाव्य खर्च (रु. लाखात)	रकाना ३ मधील कामांची क्रियाशील प्रगती (कि. मी. मध्ये)	२०१३-२०१४ मध्ये प्रगती पथावर असलेल्या रस्त्यांची लांबी (कि. मी. मध्ये)	२०१३-२०१४ मध्ये प्रस्तावित केलेल्या नवीन रस्त्यांची लांबी (कि. मी. मध्ये)	२०१३-२०१४ मध्ये पूर्ण होणाऱ्या कामांची अपेक्षित लांबी (कि. मी. मध्ये)	२०१३-२०१४ मध्ये चालू व नवीन कामांसाठी वित्तीय आवश्यकता (रु. लाखात)	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
१. टाणे	६४७.२२३	५२३.३०	१८०४.१०	४३५६.१०	१३९.३०	१२४.५२	५४.३२	१०१.५२	५२०.००	
२. रायगड	८०.३०	...	३७६.०४	...	...	२०.००	...	१५.००	३२०.००	
३. नाशिक	२२२६.२१	१६०.१० (२७ मोऱ्या)	...	...	१०६.१० (१०५ मोऱ्या)	२७.१८ (६० मोऱ्या)	...	१९.१२ (५ मोऱ्या)	...	
४. धुळे	४८३.४५	२०६.३५	४०५.०३	१५४४.९५	११६.८६	८९.४९	३००.००	२३४.५२	१९००.००	
५. नंदूरवार	४८०.००	२२०.००	९७६.७१	१७३.००	१४०.००	२९०.००	५००.००	३१५.००	७०१०.२५	
६. जळगाव	४९.००	३१.००	५०२.३६	५०२.३६	२४.००	२०.००	२५.००	१५.००	५२९८.५८	
७. अहमदनगर	१५६.००	२.०० (५० मोऱ्या)	५३.१३	५३.१३	४.०० (२५ मोऱ्या)	५८.०० (२५ मोऱ्या)	२७०.०० (३५ मोऱ्या)	१९०.०० (३५ मोऱ्या)	१३००.००	
८. पुणे (उत्तर)	१२६.२५	२०.००	३१६.००	३१६.००	१६.०० (८ मोऱ्या)	४.००	१०.००	८.००	१६०.००	
९. परभणी	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
१०. नांदेड/भोकर	२५८.९०	५०२.००	२८९.२६	४४४.२४	१०२.००	५७.००	९०.००	५७.००	६६६.३६	
११. हिंगोली	७२.९०	५.४०	...	१००.००	५.४०	२.००	७.००	५.५०	१००.००	
१२. अमरावती	२५६.२६	३१.००	२६०.७५ (DPDC)	२६१.०० (DPDC)	३१.७०	१५.००	२५.००	३५.००	८७५.००	
१३. यवतमाळ	२२५.६०	६०.५०	३२०.५२	३२०.५२	...	६०.१०	...	...	Grand from D.P.D.C.,	
	...	१५.५०	...	...	१६१.५०	...	...	३.००	...	
१४. नागपूर	११८.०७	६५.००	४५०.००	१५०.००	१८००.००	१५५०.००	५०.००	४८.००	१६००.००	
१५. भंडारा	८.८०	१०.००	५०.००	७०.००	१०००.००	१०.००	३६.००	१५.००	२३०.००	
१६. गोंदिया	३६१.८८	७०.००	१००.००	९०.००	१३००.००	७०.००	५३.००	२९.००	१४००.००	
१७. चंद्रपूर	२७६.००	११४.५०	३३१.६५	२२००.००	७८.००	४८.००	६०.००	६०.००	५०००.००	
१८. गडचिरोली	१०.६७	५५.००	१५०.००	१५०.००	१५.००	१०.००	४४.००	३४.००	८६०.००	
१९. वाशिम	३३.५०	...	...	...	...	...	...	...	...	
२०. अकोला	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
२१. खामगाव	६३.००	६.००	...	७७.२५	६.००	४.००	४.००	४.००	२००.००	
२२. बुलढाणा	...	...	...	...	...	...	...	...	...	

तक्ता क्रमांक १
कार्यक्रम अंदाजपत्रक-सन २०१३-२०१४
इतर जिल्हा मार्ग

सन २०१२-२०१३ व २०१३-२०१४ या वर्षात रस्त्यांच्या कामाकरिता केलेली आर्थिक तरतूद व कामांची प्रत्यक्ष झालेली प्रगती

जिल्हा	वर्षाच्या सुरवातीला अस्तित्वात असलेली रस्त्यांची एकूण लांबी (कि. मी. मध्ये)	सन २०१२-२०१३ साली संभाव्य क्रियाशील प्रगती				सन २०१३-२०१४ चा कार्यक्रम				
		२०१२-२०१३ मध्ये चालू असलेल्या रस्त्यांची लांबी (कि. मी. मध्ये)	२०१२-२०१३ मध्ये रस्त्यांच्या कामा- करिता अर्थसंकल्पीय तरतूद (रु. लाखात)	२०१२-२०१३ मध्ये रस्त्यांच्या कामा- वरील संभाव्य खर्च (रु. लाखात)	२०१२-२०१३ मध्ये रकाना ३ मधील कामांची क्रियाशील प्रगती (कि. मी. मध्ये)	२०१३-२०१४ मध्ये प्रगती पथावर असलेल्या रस्त्यांची लांबी (कि. मी. मध्ये)	२०१३-२०१४ मध्ये प्रस्तावित केलेल्या नवीन रस्त्यांची लांबी (कि. मी. मध्ये)	२०१३-२०१४ मध्ये पूर्ण होणाऱ्या कामांची अपेक्षित लांबी (कि. मी. मध्ये)	२०१३-२०१४ मध्ये चालू व नवीन कामांसाठी वित्तीय आवश्यकता (रु. लाखात)	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
साकव										
१. ठाणे	...	६१.००	१४२.००	२९०.००	...	३३.००	३०.००	३१.००	३४०.००	
२. रायगड	३०.००	...	...	...	...	...	...	...	...	
३. अहमदनगर	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
४. पुणे (उत्तर)	४.००	४.००	३५.८६	३५.८६	२.००	२.००	६.००	४.००	८०.००	
५. नाशिक	३२६३.८०	२८.४४	१५.५०	१५५०.००	२८.४४	१०.७७	३५.६८	४१.८३	२००.००	
६. अकोला	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
७. बुलढाणा	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
८. जळगाव	...	११.००	८४.९०	८४.९०	११.००	...	...	...	१००.१०	
ग्रामीण रस्ते										
१. ठाणे	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
२. रायगड	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
३. हिंगोली	३६.००	३६.००	...	७८८.३७	१७.००	३६.००	४४.००	१३.००	१७४८.६७	
४. पुणे (उत्तर)	५०.००	२४.००	१०००.००	१०००.००	२५.००	२५.००	३०.००	२५.००	५६२.५०	
५. नाशिक	१०७४३.०५	४६.४१	...	...	३०.११	४०.७८	१४.५६	३५.००	...	
६. अकोला	३५.००	११.००	...	२००.००	...	११.००	८.००	१९.००	३००.००	
७. बुलढाणा	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
८. नंदूरबार	८०.००	३०.००	...	१५०.००	२५.००	४०.००	२०.००	७०.००	२००.००	
९. अहमदनगर	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
१०. धुळे	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
११. गडचिरोली	११०४.००	६५.००	८५०.००	८५०.००	६५.००	३५.००	१००.००	८५.००	१२००.००	

तक्ता क्रमांक १
कार्यक्रम अंदाजपत्रक-सन २०१३-२०१४
मोठे पूल

सन २०१२-२०१३ व २०१३-२०१४ या वर्षात पुलांच्या कामावरील आर्थिक तरतूद व कामांची प्रत्यक्ष झालेली प्रगती

जिल्हा	वर्षाच्या सुरवातीला असलेल्या पुलांच्या कामांची संख्या	सन २०१२-२०१३ साली संभाव्य क्रियाशील प्रगती				सन २०१३-२०१४ चा कार्यक्रम				
		२०१२-२०१३ मध्ये घालू असलेल्या पुलांच्या कामांची संख्या	२०१२-२०१३ मध्ये पुलांच्या कामा-करिता मंजूर झालेली अर्थसंकल्पीय तरतूद (रु. लाखात)	२०१२-२०१३ मध्ये पुलांच्या कामा-वरील संभाव्य खर्च (रु. लाखात)	रकाना ३ मधील कामांची क्रियाशील प्रगती (संख्या)	२०१३-२०१४ मध्ये प्रगती पथावर असलेल्या कामांची संख्या	२०१३-२०१४ मध्ये प्रस्तावित केलेल्या नवीन कामांची संख्या	२०१३-२०१४ मध्ये पूर्ण होणाऱ्या कामांची अपेक्षित संख्या	२०१३-२०१४ मध्ये घालू व नवीन कामासाठी वित्तीय आवश्यकता (रु. लाखात)	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
१. ठाणे	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
२. रायगड	१०	...	१४४.५३	...	...	१	...	...	१५०.००	
३. नाशिक	५	१५	६००.००	६००.००	१	२	...	३	६००.००	
४. धुळे	२	२	२.९०	१३.५५	१	१	२	२	२९२.३४	
५. नंदूरबार	११२	५०	...	१९००.००	२८	२८	२०	२१	२५००.००	
६. जळगाव	२	...	१४४.०५	१४४.०५	...	...	...	...	१८०.००	
७. अहमदनगर	१	१	१४४.६३	१४४.६३	१	१	१	१	१५०.००	
८. पुणे (उत्तर)	२	२	३५०.००	३५०.००	२	२	...	१	५००.००	
९. नांदेड/भोकर	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
१०. हिंगोली	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
११. अमरावती	२५	...	...	...	...	...	...	...	...	
१२. यवतमाळ	..	१	२२.००	२२.००	...	१	...	...	५०.००	
१३. नागपूर	५.००	५.००	४३५.००	४३५.००	३०.००	५	२	२	५५०.००	
१४. भंडारा	४.००	४.००	४००.००	४००.००	३०.००	३	२	३	४५०.००	
१५. गोंदिया	५.००	५.००	४२०.००	४२०.००	४०.००	४	२	२	३५०.००	
१६. चंद्रपूर	१८	२	...	५००.००	१	१	१	१	५००.००	
१७. गडचिरोली	६६	१	२५०	२५०	२	१	७	४	३००.००	
१८. बुलढाणा	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
१९. वर्धा	१९८.४०	९४.१२	४०.००	१७००.००	६०.००	७७.६२	...	२	१८३८.००	
२०. खामगाव	...	...	...	...	...	...	...	...	...	

तक्ता क्रमांक २
कार्यक्रम अंदाजपत्रक-सन २०१३-२०१४
लहान पूल

सन २०१२-२०१३ व २०१३-२०१४ या वर्षांत पुलांच्या कामावरील आर्थिक तरतूद व कामांची प्रत्यक्ष झालेली प्रगती दर्शविणारा लक्ता

जिल्हा	वर्षाच्या सुरवातीला असलेल्या पुलांच्या कामाची संख्या	सन २०१२-२०१३ साली संधाव्य क्रियाशील प्रगती				सन २०१३-२०१४ चा कार्यक्रम			
		२०१२-२०१३ मध्ये घालू असलेल्या पुलांच्या कामाची संख्या	२०१२-२०१३ मध्ये पुलांच्या कामा- करिता मंजूर झालेली अर्थसंकल्पीय तरतूद (रु. लाखात)	२०१२-२०१३ मध्ये पुलांच्या कामा- वरील संधाव्य खर्च (रु. लाखात)	रकाना ३ मधील कामांची क्रियाशील प्रगती (संख्या)	२०१३-२०१४ मध्ये प्रगती पथावर असलेल्या कामांची संख्या	२०१३-२०१४ मध्ये प्रस्तावित केलेल्या नवीन कामांची संख्या	२०१३-२०१४ मध्ये पूर्ण होणाऱ्या कामांची अपेक्षित संख्या	२०१३-२०१४ मध्ये घालू व नवीन कामासाठी वित्तीय आवश्यकता (रु. लाखात)
		३	४	५	६	७	८	९	१०
१. ठाणे	३३	१	६५.००	३५०.००	१	१	...	...	५००.००
२. रायगड	१७	...	३४.७४	...	...	२	...	२	३५.००
३. नाशिक	१२०	३०	३००.००	३००.००	२१	१५	३०	२०	४००.००
४. धुळे	२०	६	३६.००	५०.००	६	२	१२	५	३००.००
५. नंदूरबार	१७५	११०	...	८००.००	६५	४०	२०	४०	१३००.००
६. जळगाव	१६	६	१०८.३१	१०६.३१	५	४	२	८	३२२.००
७. अहमदनगर	१	१	७५.८५	७५.८५	१	१	२	२	१७०.००
८. पुणे (उत्तर)	९	५	१२१.००	१२१.००	५	३	...	३	१००.००
९. नांदेड/भोकर	४८	१६	...	८०.००	...	२८	२८	२८	२८०.००
१०. हिंगोली	...	...	...	...	...	...	...	...	...
११. अमरावती	१८२	४	...	...	...	२	१	२	१५०.००
१२. यवतमाळ	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१३. नागपूर	५	४	३.००	३.००	३	४	३.५०	५	२५०.००
१४. भंडारा	१६	३	८०.००	८०.००	२	३	२.५०	६	२००.००
१५. गोंदिया	२८	९	५०.००	५०.००	८	९	५	७	२००.००
१६. चंद्रपूर	१६३	२९	३९५.०२	९८०.००	९	९	४३	५४	१०००.००
१७. गडचिरोली	७७४	५०	७००.००	७००.००	१४	३६	७०	२४	८५०.००
१८. खामगाव	२	...	...	...	...	...	१	१	४०.००
१९. बुलढाणा	...	...	...	...	...	...	...	...	...
२०. वाशिम	...	...	...	...	...	...	...	...	५०.००

तक्ता क्रमांक ३
कार्यक्रम अंदाजपत्रक-सन २०१३-२०१४
प्रशासकीय इमारती

सन २०१२-२०१३ व २०१३-२०१४ या वर्षात इमारतीच्या कामावरील आर्थिक तरतूद व कामांची प्रत्यक्ष झालेली प्रगती दर्शविणारा तक्ता

जिल्हा	वर्षाच्या सुरवातीला असलेल्या इमारतीचे क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	सन २०१२-२०१३ साली: संभाव्य क्रियाशील प्रगती				सन २०१३-२०१४ चा कार्यक्रम			
		२०१२-२०१३ मध्ये चालू असलेल्या इमारतीच्या कामाचे क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	२०१२-२०१३ मध्ये इमारतीच्या कामा- करिता मंजूर झालेली अर्थसंकल्पीय तरतूद (रु. लाखात)	२०१२-२०१३ मध्ये इमारतीच्या कामा- वरील संभाव्य खर्च (रु. लाखात)	रकाना ३ मधील कामांची क्रियाशील प्रगती (चौ. मी. मध्ये)	२०१३-२०१४ मध्ये प्रगती पथावर असलेल्या इमारतीचे क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	२०१३-२०१४ मध्ये प्रस्तावित केलेल्या नवीन इमारतीचे क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	२०१३-२०१४ मध्ये पूर्ण होणाऱ्या इमारतीच्या कामांचे अपेक्षित क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	२०१३-२०१४ मध्ये चालू व नवीन इमारतीसाठी वित्तीय आवश्यकता (रु. लाखात)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१. ठाणे	...	...	...	...	...	...	...	...	...
२. रायगड	१०६०.००	...	...	...	...	...	...	...	...
३. नाशिक	१८५४.७४	९१०.८४	८३.७७	...	३३५.१४	५४२.४०	५३५.४२	७२७.२४	...
४. धुळे	...	...	...	...	...	...	...	...	...
५. नंदुरबार	...	...	...	...	...	...	...	...	...
६. जळगाव	...	...	...	...	...	...	५५०.५५	५५०.५५	५५.००
७. अहमदनगर	५०००.००	५	४९.६९	...	...	...	...	...	...
८. पुणे (उत्तर)	...	...	...	...	...	...	...	...	...
९. नांदेड/भोकर	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१०. हिंगोली	...	...	...	...	...	...	...	...	...
११. अमरावती	६३.३०८.२२	...	...	...	...	...	...	...	...
१२. यवतमाळ	१७९.००	...	...	...	...	...	...	...	...
१३. नागपूर	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१४. भंडारा	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१५. गोंदिया	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१६. चंद्रपूर	...	...	...	...	...	...	...	...	५०.००
१७. गडचिरोली	१४,२३८.९४	...	...	...	...	...	...	...	...
१८. वाशिम	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१९. बुलढाणा	३३.३९२.००	...	...	...	...	...	...	...	...
२०. खामगाव	...	...	...	...	...	...	...	...	...

तक्ता क्रमांक ३

कार्यक्रम अंदाजपत्रक-सन २०१३-२०१४

(२) कार्यात्मक इमारती (अ) शैक्षणिक

सन २०१२-२०१३ व २०१३-२०१४ या वर्षात इमारतीच्या कामावरील आर्थिक तरतूद व कामांची प्रत्यक्ष झालेली प्रगती दर्शविणारा तक्ता

जिल्हा	वर्षाच्या सुरवातीला असलेल्या इमारतीचे क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	सन २०१२-२०१३ साली संभाव्य क्रियाशील प्रगती				सन २०१३-२०१४ चा कार्यक्रम			
		२०१२-२०१३ मध्ये	२०१२-२०१३ मध्ये	२०१२-२०१३ मध्ये	रकाना ३ मधील	२०१३-२०१४ मध्ये	२०१३-२०१४ मध्ये	२०१३-२०१४ मध्ये	२०१३-२०१४ मध्ये
		चालू असलेल्या इमारतीच्या कामाचे क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	इमारतीच्या कामा- करिता मंजूर झालेली अर्धसंकल्पीय तरतूद (रु. लाखात)	इमारतीच्या कामा- वरील संभाव्य खर्च (रु. लाखात)	कामांची क्रियाशील प्रगती (चौ. मी. मध्ये)	प्रगती पथावर असलेल्या इमारतीचे क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	प्रस्तावित केलेल्या नवीन इमारतीचे क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	पूर्ण होणाऱ्या इमारतीच्या कामांचे अपेक्षित क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	चालू व नवीन इमारतीसाठी वित्तीय आवश्यकता (रु. लाखात)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१. ठाणे	१५१५४.३४६	...	...	...	...	...	...	...	...
२. रायगड	२०१०.३०	१९५२.५२	...	१५०.००	१.००	१.००	...	१.००	१५२.४३
३. नाशिक	५५६४.०६	२२६१.१२	२२६१.१२	...	४१०.००	५१०.००	...	४१०.११	२२६१.१२
४. धुळे	५११९.०२	५११९.०२	१८०.००	...	४०००.००	३४६८.००	४०००.००	२०००.००	१८११.००
५. मंदूरबार	...	...	...	...	...	...	...	...	...
६. जळगाव	१०४३.००	...	४०.००	४०.००	...	...	...	...	१०.००
७. अहमदनगर	२०००.००	२	१६०.००	३३०.००	२	...	...	...	...
८. पुणे (उत्तर)	...	...	...	...	...	...	...	...	...
९. नांदेड/भोकर	२१४९३.९१	१९८८७.३५	४००.००	८००.००	१९८८७.३५	...	१९८८७.३५	...	१२००.००
१०. हिंगोली	५४७४.३६	...	...	...	...	...	...	...	...
११. अमरावती	८२०६.०२	१००८.४१	...	२१२.९४	१००८.४१	...	...	...	...
१२. यवतमाळ	१२०५.००	११०६१.००	३७४.२१	३७४.२१	११०८.२०	३१४२.००	...	...	३८०.००
१३. नागपूर	...	१५८९.४१	१५०.००	१५०.००	३०.००	१५०.००	१६०.००	२३०.००	१५०.००
१४. भंडारा	...	...	१००.००	१००.००	...	...	...	...	८०.००
१५. गोंदिया	४९५८.०३	१९१३.९१	९०.००	९०.००	१५५.००	२१०.००	...	१३५.००	७५.००
१६. चंद्रपूर	२२१९.२६	३७.००	...	६००.००	...	२०००.००	८.००	...	७००.००
१७. गडचिरोली	५०७७६.८१	५०००.१४	७५६१.३३	८५३३.५७	१५८०.००	३२००.००	४०७१.८५	४८८६.८४	९०००.००
१८. बुलढाणा	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१९. खामगाव	८३०.२३	...	...	...	...	...	...	...	...
२०. अकोला	...	...	...	...	...	...	...	...	...

तक्ता क्रमांक ३

कार्यक्रम अंदाजपत्रक-सन २०१३-२०१४

(२) कार्यात्मक इमारती (अ) वैद्यकीय

सन २०१२-२०१३ व २०१३-२०१४ या वर्षात इमारतीच्या कामावरील आर्थिक तरतूद व कामांची प्रत्यक्ष झालेली प्रगती दर्शविणारा तक्ता

जिल्हा	वर्षाच्या सुरुवातीला असलेल्या इमारतीचे क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	सन २०१२-२०१३ साली संभाव्य क्रियाशील प्रगती			सन २०१३-२०१४ चा कार्यक्रम				
		२०१२-२०१३ मध्ये चालू असलेल्या इमारतीच्या कामाचे क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	२०१२-२०१३ मध्ये इमारतीच्या कामा- करिता मंजूर झालेली अर्थसंकल्पीय तरतूद (रु. लाखात)	२०१२-२०१३ मध्ये इमारतीच्या कामा- वरील संभाव्य खर्च (रु. लाखात)	रकाना ३ मधील कामांची क्रियाशील प्रगती (चौ. मी. मध्ये)	२०१३-२०१४ मध्ये प्रगती पथावर असलेल्या इमारतीचे क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	२०१३-२०१४ मध्ये प्रस्तावित केलेल्या नवीन इमारतीचे क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	२०१३-२०१४ मध्ये पूर्ण होणाऱ्या इमारतीच्या कामांचे अपेक्षित क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	२०१३-२०१४ मध्ये चालू व नवीन इमारतीसाठी वित्तीय आवश्यकता (रु. लाखात)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१. ठाणे	...	...	...	...	...	...	...	...	...
२. रायगड	...	...	...	...	...	...	...	...	...
३. नाशिक	...	...	...	...	...	...	...	...	...
४. धुळे	२३७८.००	१६६९.७४	२१८.६४	१५८.६४	१६६९.७४	१६६९.७४	...	१६६९.७४	५८.००
५. नंदूरबार	...	...	...	...	...	...	...	...	...
६. जळगाव	६७०.००	...	...	...	...	...	...	...	...
७. अहमदनगर	...	...	...	...	...	...	...	...	...
८. पुणे (उत्तर)	...	...	...	...	...	...	...	...	...
९. नांदेड/भोकर	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१०. हिंगोली	...	...	...	...	...	...	...	...	...
११. अमरावती	१०२८७.८९	...	...	...	...	...	...	...	...
१२. यवतमाळ	४१०६.००	...	...	...	...	...	...	...	...
१३. नागपूर	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१४. भंडारा	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१५. गोंदिया	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१६. चंद्रपूर	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१७. गडचिरोली	...	...	...	...	...	...	...	...	...
२०. खामगाव	...	...	...	...	...	...	...	...	...

तक्ता क्रमांक ३

कार्यक्रम अंदाजपत्रक-सन २०१३-२०१४

(२) कार्यात्मक इमारती (उ) पोलीस इमारती

सन २०१२-२०१३ व २०१३-२०१४ या वर्षांत इमारतीच्या कामावरील आर्थिक तरतूद व कामांची प्रत्यक्ष झालेली प्रगती दर्शविणारा तक्ता

जिल्हा	वर्षांच्या सुरवातीला असलेल्या इमारतीचे क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	सन २०१२-२०१३ साली संभाव्य क्रियाशील प्रगती				सन २०१३-२०१४ चा कार्यक्रम				
		२०१२-२०१३ मध्ये घालू असलेल्या इमारतीच्या कामाचे क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	२०१२-२०१३ मध्ये इमारतीच्या कामा- करिता मंजूर झालेली अर्थसंकल्पीय तरतूद (रु. लाखात)	२०१२-२०१३ मध्ये इमारतीच्या कामा- वरील संभाव्य खर्च (रु. लाखात)	रकाना ३ मधील कामांची क्रियाशील प्रगती (चौ. मी. मध्ये)	२०१३-२०१४ मध्ये प्रगती पथावर असलेल्या इमारतीचे क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	२०१३-२०१४ मध्ये प्रस्तावित केलेल्या नवीन इमारतीचे क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	२०१३-२०१४ मध्ये पूर्ण होणाऱ्या इमारतीच्या कामांचे अपेक्षित क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	२०१३-२०१४ मध्ये घालू व नवीन इमारतीसाठी वित्तीय आवश्यकता (रु. लाखात)	
		१	२	३	४	५	६	७	८	९
१. ठाणे	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
२. रायगड	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
३. नाशिक	४८८१.५३	२८११.१८	१५४.५७	...	१४८२.११	१८३६.४८	३७०.००	११३१.००	...	...
४. धुळे	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
५. मंदुरबार	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
६. जळगाव	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
७. अहमदनगर	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
८. पुणे (उत्तर)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
९. नांदेड/भोकर	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१०. हिंगोली	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
११. अमरावती	१८५१.४३	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१२. यवतमाळ	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१३. नागपूर	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१४. भंडारा	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१५. गोंदिया	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१६. चंद्रपूर	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१७. गडचिरोली	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
२०. खामगाव	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

तक्ता क्रमांक ३
कार्यक्रम अंदाजपत्रक-सन २०१३-२०१४
(२) कार्यात्मक इमारती, (इतर)

सन २०१२-२०१३ व २०१३-२०१४ या वर्षात इमारतीच्या कामावरील आर्थिक तरतूद व कामांची प्रत्यक्ष झालेली प्रगती दर्शविणारा तक्ता

जिल्हा	वर्षाच्या सुरवातीला असलेल्या इमारतीचे क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	सन २०१२-२०१३ साली संभाव्य क्रियाशील प्रगती				सन २०१३-२०१४ चा कार्यक्रम				
		२०१२-२०१३ मध्ये चालू असलेल्या इमारतीच्या कामाचे क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	२०१२-२०१३ मध्ये इमारतीच्या कामा- करिता मंजूर झालेली अर्थसंकल्पीय तरतूद (रु. लाखात)	२०१२-२०१३ मध्ये इमारतीच्या कामा- वरील संभाव्य खर्च (रु. लाखात)	रकाना ३ मधील कामांची क्रियाशील प्रगती (चौ. मी. मध्ये)	२०१३-२०१४ मध्ये प्रगती पथावर असलेल्या इमारतीचे क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	२०१३-२०१४ मध्ये प्रस्तावित केलेल्या नवीन इमारतीचे क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	२०१३-२०१४ मध्ये पूर्ण होणाऱ्या इमारतीच्या कामांचे अपेक्षित क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	२०१३-२०१४ मध्ये चालू व नवीन इमारतीसाठी वित्तीय आवश्यकता (रु. लाखात)	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
१. ठाणे	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
२. रायगड	३५८.९६	...	...	...	...	...	...	...	...	
३. नाशिक	५०.११	३०१.०२	१०३.५३	...	७८.४२	२५.३२	...	२०.००	...	
४. धुळे	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
५. नंदूरबार	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
६. जळगाव	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
७. अहमदनगर	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
८. पुणे (उत्तर)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
९. नांदेड/भोकर	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
१०. हिंगोली	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
११. अमरावती	४२९६२.८८	...	...	...	...	...	...	...	...	
१२. यवतमाळ	२३७१०.००	...	...	...	...	...	...	...	...	
१३. नागपूर	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
१४. भंडारा	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
१५. गोंदिया	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
१६. चंद्रपूर	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
१७. गडचिरोली	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
२०. खामगाव	...	...	...	...	...	...	...	...	...	

तक्ता क्रमांक ३
कार्यक्रम अंदाजपत्रक-सन २०१३-२०१४
(३) निवासी इमारती

सन २०१२-२०१३ व २०१३-२०१४ या वर्षात इमारतींच्या कामावरील आर्थिक तरतूद व कामांची प्रत्यक्ष झालेली प्रगती दर्शविणारा तक्ता

जिल्हा	वर्षाच्या सुरुवातीला असलेल्या इमारतीचे क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	सन २०१२-२०१३ साली संभाव्य क्रियाशील प्रगती				सन २०१३-२०१४ चा कार्यक्रम				
		२०१२-२०१३ मध्ये चालू असलेल्या इमारतींच्या कामाचे क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	२०१२-२०१३ मध्ये इमारतींच्या कामा- करिता मंजूर झालेली अर्थसंकल्पीय तरतूद (रु. लाखात)	२०१२-२०१३ मध्ये इमारतींच्या कामा- वरील संभाव्य खर्च (रु. लाखात)	रकाना ३ मधील कामांची क्रियाशील प्रगती (चौ. मी. मध्ये)	२०१३-२०१४ मध्ये प्रगती पथावर असलेल्या इमारतीचे क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	२०१३-२०१४ मध्ये प्रस्तावित केलेल्या नवीन इमारतीचे क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	२०१३-२०१४ मध्ये पूर्ण होणाऱ्या इमारतींच्या कामांचे अपेक्षित क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	२०१३-२०१४ मध्ये चालू व नवीन इमारतींसाठी वित्तीय आवश्यकता (रु. लाखात)	
		१	२	३	४	५	६	७	८	९
१. टाणे	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
२. रायगड	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
३. नाशिक	२३२६३.७०	१५३४.४८	१८.४३	...	९३२.३१	२३१.३१	...	२००.११	...	...
४. धुळे	१३३०२.००	१३३०२.००	६००.००	६००.००	१३३०२.००	...	...	...	...	...
५. नंदुरवार	२५२५.००	२५४०.००	१२७७.८२	१२७७.८२	२६४०.००	३०२०.००	३०००.००	५०००.००	१०००.००	...
६. जळगाव	४४३०.००	...	...	...	...	...	...	...	...	...
७. अहमदनगर	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
८. पुणे (उत्तर)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
९. नांदेड/भोकर	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१०. हिंगोली	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
११. अमरावती	४२७२८.०३	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१२. यवतमाळ	९८.००	...	३.००	३.००	...	१०१५.००	...	...	१६०.००	...
१३. नागपूर	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१४. भंडारा	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१५. गोंदिया	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१६. धारपूर	२००५.००	२३.८०	५२.२३	५२.२३	५००.००	१८८.००	२५१२.७२	१०००.००	...	...
१७. गडचिरोली	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१८. बुलढाणा	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१९. खानगाव	१४२.००	...	...	...	...	...	...	...	...	...

महिला व बालविकास विभाग
एकात्मिक बालविकास सेवायोजना (आदिवासी)

एकात्मिक बालविकास सेवा योजनेअंतर्गत राज्यात ८५ आदिवासी प्रकल्प सध्या कार्यरत असून त्यामध्ये १४,२६० अंगणवाड्या कार्यरत आहेत. वरील ६६ प्रकल्पांपैकी १५ अतिसंवेदनशील आदिवासी व १ बिगर आदिवासी (डहाणू) प्रकल्पात अशा एकूण २५ प्रकल्पात सन १९९७ पासून नवसंजीवन योजना कार्यान्वित करण्यात आली आहे. या योजनेची प्रमुख उद्दिष्टे खालीलप्रमाणे आहेत.

- (१) बालमृत्यूचे प्रमाण कमी करणे.
- (२) बालके, गरोदर स्त्रिया व स्तनदा माता यांच्यामधील कुपोषणाचे प्रमाण कमी करणे.

वरील उद्दिष्टे साध्य करण्यासाठी १५ अतिसंवेदनशील प्रकल्पामध्ये वाढीव पूरक आहाराचे वाटप करण्यात येते व प्रभावी आरोग्य विषयक सुविधा उपलब्ध करून देण्यात येतात.

बालमृत्यू व अतिकुपोषणाचे प्रमाण जास्त असण्यासाठी मुख्यत्वेकरून खालील बाबी कारणीभूत आहेत—

- (१) जन्मसः मुलाचे कमी वजन (२,५०० ग्रॅम पेक्षा कमी);
- (२) गरोदरपणातील आरोग्याची काळजी न घेणे;
- (३) गरोदरपणातील रक्तक्षय;
- (४) प्रसूति दरम्यान व प्रसूतिपश्चात, निर्माण झालेल्या समस्या;
- (५) मुलांचे दिर्घ आजार;
- (६) आजारपणातील उपचाराची तत्परता व गुणात्मकता;
- (७) शुद्ध व निर्जंतूक पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा;
- (८) आदिवासी लोकांतील अनिष्ट रूढी, परंपरा व अंधश्रद्धा इत्यादी;
- (९) गरीबी;
- (१०) कमी वयात गरोदरपणात, वारंवार गर्भारपण तसेच दोन प्रसूतिमधील कमी अंतर;
- (११) महिलांमध्ये आरोग्य व पोषणविषयक शिक्षणाचा अभाव;
- (१२) जनजागृतीचा अभाव.

बालमृत्यू :

राज्यात उपलब्ध असलेल्या आकडेवारीनुसार सर्वसाधारणतः एकूण होणाऱ्या सर्व बालमृत्युपैकी सुमारे ५० टक्के बालमृत्यू हे जन्मल्यापासून १ महिन्याच्या आत होतात. अशा बालमृत्युसाठी प्रमुख खालीलप्रमाणे आहेत—

१. स्त्रियांमधील शारिरीक अशक्तपणा, कुपोषणस्थिती;
२. अस्वच्छ जागी व अकुशलपणे हाताळलेली बाळंतपणे;
३. अपूर्ण दिवसाची बाळंतपणे;
४. गरोदर स्त्रियांमधील रक्तक्षय व प्रसूति दरम्यान तसेच प्रसूतिपश्चात रक्तस्त्राव;
५. नवजात अर्भकामधील आजारपण, जसे प्रसूति दरम्यान अर्भकाचे श्वास गुदमरून होणारे मृत्यू (निओनेटल अॅसफीकरीया इंद्रायुटेराइन, फिटलडिसटॅस), हायपोथरमिया, हायपोग्लायसेमिया सेप्टीसिमिया, जन्माचे वेळी डोक्यास इजा (मार), जन्मतः जंतूसंसर्ग इत्यादी;
६. उशीरा स्तनपानास सुरुवात करणे व बाळास निव्वळ स्तनपान न देणे;
७. मातांमधील हिक्ताप, क्षय स्तनदाह, रक्तक्षय इत्यादी आजारपण;
८. अस्वच्छता;
९. गरोदरपणात व नवजात अर्भकाचे घेण्याच्या काळजी विषयीचे अज्ञान.

बालमृत्यू व कुपोषण कमी करण्यासाठी नियोजन :

१. जिल्हा सरासरी पेक्षा अतिकुपोषित बालकांचे प्रमाण जास्त असलेली गावे शोधून काढणे;
२. अतिदुर्गम व पावसाळ्यामध्ये संपर्क तुटणाऱ्या गावांची यादी तयार करणे;
३. मागील वर्षात संसर्गजन्य रोगाच्या साथी आल्या असलेल्या गावांची यादी तयार करणे;

४. श्रेणी ३ व ४ मधील बालकांची यादी तयार करणे;
५. मागील वर्षी एकदाही आरोग्य तपासणी न झालेल्या बालकांची अंगणवाडीनिहाय यादी तयार करणे;
६. तीन महिनेपेक्षा जास्त कालावधीसाठी श्रेणी ३ व ४ कुपोषितामध्ये असलेल्या तसेच सतत आजारी असलेल्या मुलांची अंगणवाडीनिहाय यादी तयार करणे;
७. २० वर्ष वयापेक्षा कमी वय असलेल्या गरोदर स्त्रियांची अंगणवाडीनिहाय यादी तयार करणे;
८. मागील तीन वर्षांची आकडेवारी तयार करून विश्लेषणात्मक तक्ते, प्रकल्प, सेक्टर अंगणवाडीस्तरावर यादी तयार करून आढावा घेण्यासाठी त्यांचा उपयोग करणे;
९. अंगणवाडीस्तरावर तसेच प्रकल्पस्तरावर कुपोषण व बालमृत्यु दर्शविणारे नकाशे तयार करणे, यामध्ये बालमृत्युसाठी लाल रंग व कुपोषणासाठी निळा रंग वापरणे;
१०. अंगणवाडीस्तरावर खाजगी डॉक्टरांची यादी तयार करणे;
११. प्रकल्पामध्ये अस्तित्वात असलेल्या स्वयंसेवी संस्थांची यादी तयार करणे, जेणेकरून खाजगी डॉक्टर व स्वयंसेवी संस्था यांचा कार्यक्रमांमध्ये सहभाग मिळविता येईल;
१२. प्रत्येक बिटस्तरावर दिर्घ आजारी/अतिकुपोषित असलेल्या मुलांचे रोगनिदान व उपचार करण्यासाठी बालरोग विशेषज्ञ शिबिरे आयोजित करणे;
१३. महिलांमध्ये वैयक्तिक व परिसर स्वच्छता, शुध्द पिण्याचे पाणी, पोषण व आरोग्य याबाबत जाणीव निर्माण करण्यासाठी महिला मेळावे आयोजित करणे;
१४. महिलांसोबत अंतर व्यक्तिगत सुसंवाद साधण्यासाठी प्रशिक्षण शिबिरे आयोजित करून त्यामध्ये जन्मल्याबरोबर लवकर स्तनपान, पहिले सहा महिने निव्वळ स्तनपान, बाळ सहा महिन्याचे होताच वरचा आहार सुरु करणे, आजारपणात स्तनपान/जेवण सुरु ठेवणे इत्यादी कुपोषण प्रतिबंधक उपाययोजना, तसेच गरोदरपणातील काळजी व नवजात अर्भकाची घरी ध्यावयाची काळजी याबाबत मालांना माहिती देणे;
१५. आरोग्य सेविका, अंगणवाडी सेविका व प्रशिक्षित दाई यांना ०-६ वर्ष मुलांमधील हगवण, अतिसाराचे आजार, श्वसनदाह (रेस्पीरेटरी ट्राक्ट इनफेक्शन) हायपोथरमिया, हायपोग्लोसिमिया, सेप्टिसिमिया, ताप इत्यादी आजारांमध्ये व्यवस्थापन करण्याच्या कौशल्यात वाढ करण्यासाठी तीन दिवसांचे प्रशिक्षण कार्यक्रम आयोजित करणे.

पुरक पोषण आहार :

१. एकात्मिक बालविकास सेवा योजनेअंतर्गत ६ महिने ते ३ वर्ष वयोगटातील बालके, गरोदर स्त्रिया व स्तनदा माता यांना घरपोच आहार (Take Home Ration) देण्यात येत असून ३ ते ६ वर्ष वयोगटातील बालकांना बचतगट/महिला मंडळ यांच्यामार्फत सकाळचा नास्ता व दुपारचा गरम ताजा आहार देण्यात येत आहे.
२. गावकरी, महिला मंडळ यांच्या लोकसहभागातून सहकार्याने अंगणवाडीमधील पुरक पोषण आहारामध्ये पोषण मूल्ये वाढविण्यासाठी गूळ, पालक तुळशीची पाने, शेवग्याची पाने इत्यादी पौष्टिक पदार्थांचा समावेश करणे;
३. लाभार्थ्यांना पुरविण्यात येणारा (THR) चे गुणवत्तेसंबंधी संनियंत्रण करण्यासाठी नमुने, प्रयोगशाळा तपासण्यासाठी नियमितपणे पाठविणे व गुणवत्तेसंबंधी खबरदारी घेणे;
४. अंगणवाडी लाभधारकांना शासनाने विहित केलेल्या प्रमाणामध्ये पोषण मूल्ये मिळत असल्याची खात्री करणे तसेच पुरक पोषण आहार ताजा व रूचकर राहिल याबाबत खात्री करणे. यासाठी प्रत्येक अंगणवाडी परिक्षेत्रात माता समिती गठीत करण्यात येत आहे;
५. पुरक पोषण आहारामध्ये खंड घडू नये म्हणून पावसाळ्यामध्ये अतिदुर्गम व आदिवासी क्षेत्रामध्ये व डोंगराळ भागामधील गावासाठी/वाड्यामध्ये दळणवळणाचा तुटणारा संपर्क लक्षात घेता आदिवासी क्षेत्रात पावसाळ्याच्या दरम्यान जिथे बचत गट नाहीत तेथे ३ महिने पुरेल एवढा पुरक पोषण आहारासाठी आवश्यक धान्यादी मालाचा साठा तसेच २ महिने पुरेल एवढे (THR) चा साठा उपलब्ध करणे;
६. महिलांना पोषण संबंधी तसेच घरी उपलब्ध असलेल्या खाद्यादी पदार्थांमधून सकस आहार कसा तयार करता येईल व अतिकुपोषित मुलांना खाऊ घालावयाच्या आहारासंबंधी जागरूकता निर्माण करणे. या संदर्भात बचत गटांना/महिला मंडळांना प्रशिक्षण देणे सुरु आहे.

अंगणवाडी लाभधारकांची आरोग्य तपासणी संदर्भसेवा :

- अंगणवाडीमधील मुलांमधील आजाराचे वेळीच रोगनिदान करून योग्य तो औषधोपचार करण्यासाठी पर्यायाने बालमृत्यु व कुपोषण टाळण्याच्या उद्देशाने आरोग्य तपासणीचा मूळ उद्देश आहे—
१. आदिवासी व नवसंजीवन प्रकल्पातील अंगणवाडी लाभधारकांची आरोग्य तपासणी दर तीन महिन्यातून किमान १ वेळा व इतर क्षेत्रामधून दर महिन्यातून किमान १ वेळा करणे तसेच आजारी व अतिकुपोषित मुलांची तपासणी दर महिन्याला करणे;

२. अतितीव्र कमी वजनाच्या बालकांना ग्राम बाल विकास केंद्रामध्ये (VCDC) विशेष आहार व उपचार देणे.
३. आदिवासी तसेच दुर्गम क्षेत्रामध्ये पावसाळ्यात दळणवळण संपर्क तुटत असल्यामुळे ३० जून पूर्वी मोहिमस्तरावर कृतीबद्ध कार्यक्रम आखून १०० टक्के लाभधारकांची आरोग्य तपासणी करणे;
४. ३ महिने किंवा जास्त कालावधीकरिता सतत आजार असलेल्या तसेच तीव्र कमी वजनाच्या लाभधारकांची यादी करून विशेष रोग निदानासाठी व विशेष उपचारासाठी आरोग्य विभागाचे बाल तज्ञांचे शिबीरे आयोजित करून योग्य तां उपचार करणे;
५. गरोदर स्त्रिया, स्तनदा माता व महिला यांचेसाठी स्त्रिरोग तज्ञांचे रोग निदान व उपचार शिबीरे आयोजित करणे;
६. अंगणवाडी लाभधारकांच्या आजारपणात तातडीने संदर्भसेवा देण्यासाठी नजिकच्या आरोग्य केंद्रात ने-आण करण्यासाठी सांगीचे व्हावे म्हणून प्राथमिक आरोग्य केंद्राचे तसेच एकात्मिक बाल विकास प्रकल्पाचे वाहन उपलब्ध करून देणे;
७. तीव्र कमी वजनाची व अतिधोक्याची बालके व आजारी मुलांची आरोग्य तपासणी व उपचार दर महिन्यात वैद्यकीय यांचेमार्फत करणे आवश्यक आहे;
८. आरोग्य तपासणी व उपचार करण्यासाठी पुरेशा प्रमाणात आरोग्य विभागाकडून औषधे उपलब्ध करणे.

गरोदर स्त्रिया व स्तनदा मातांची काळजी :

१. गरोदर स्त्रियांची यादी तयार करणे;
२. आरोग्य सेविका, प्रशिक्षित दाई व अंगणवाडी सेविका यांनी नियमितपणे गृहभंटी देऊन गरोदर स्त्रिया व स्तनदा मातांची काळजी घेणे;
३. अति धोक्याच्या गरोदर स्त्रियांचा शोध घेऊन त्यांची नियमितपणे आरोग्य तपासणी करणे;
४. गरोदर स्त्रियांना घनुर्बात प्रतिबंधक लस देणे;
५. गरोदर स्त्रियांना/स्तनदा मातांना आयरन फोलिक ॲसिडच्या गोळ्या देणे;
६. गरोदर स्त्रिया/स्तनदा मातांना अंगणवाडी केंद्रामध्ये बसवून पूरक पोषण आहार देणे. (स्पॉट फिडिंग);
७. वारंवार होणारी बाळंतपणे, दोन मुलांमधील कमी अंतर, कमी वयात होणारी अपत्ये, गरोदरपणात योग्य ती काळजी न घेणे, गरोदरपणातील रक्तक्षय, गर्भविषबाधा इत्यादी आजार याबाबी बालमृत्यूस तसेच मातामृत्यूस कारणीभूत ठरतात. याबाबतची जाणीव महिलांमध्ये करून देणे;
८. स्तनदा मातांना स्तनपान, हगवणी ह्या आजारावर उपचार तसेच वैयक्तिक स्वच्छतेसंबंधी आरोग्य शिक्षण देणे;
९. अंगणवाडीमधील १०० टक्के लाभधारकांचे वेळापत्रकानुसार लसीकरण केल्या जातील तसेच लसींची शिट साखळी योग्यरित्या ठेवल्या जातील याबाबत खात्री बाळगणे.

वैयक्तिक व परिसर स्वच्छता :

१. अंगणवाडीमधील मुलांचे जेवणापूर्वी हात धुण्यासंबंधी शिस्त लावणे तसेच मातांनी अन्न शिजविण्यापूर्वी, अन्न मुलास भरविण्यापूर्वी तसेच शौचास नंतर साबणाने किंवा राखेने स्वच्छ हात धुण्यासंबंधी आरोग्य शिक्षण देणे;
२. मुलांची वैयक्तिक स्वच्छता योग्यरित्या राखण्यासाठी नखे कापणे, केस विचरणे, नियमितपणे आंघोळ करणे, नाक स्वच्छ ठेवणे, दात स्वच्छ घासणे, इत्यादी विषयीची काळजी घेणे व याबाबत मातांना शिक्षण देणे;
३. पिण्यास शुध्द व निर्जंतूक केलेल्या पाण्याचा वापर तसेच योग्यरित्या पाणी साठवणे याबाबत आरोग्य शिक्षण देणे;
४. घरातील तसेच अंगणवाडीमधील परिसर स्वच्छता योग्य राहिल या दृष्टीने मार्गदर्शन करणे.

पर्यवेक्षक व सनियंत्रण :

१. प्रकल्पांतर्गत सर्व अंगणवाडी केंद्रांना वाविप्रअ/सहा. वाविप्रअ/पर्यवेक्षिका यांची दर महिन्यात भेटी देऊन योजनेअंतर्गत सर्व मुद्यावर आढावा घेऊन अंगणवाडी सेविकेस मार्गदर्शन करणे;
२. पावसाळ्यामध्ये साथीचे रोग जसे ताप, हगवण, गेस्ट्रो इ. चे प्रमाण वाढते अशा परिस्थितीवर तातडीने नियंत्रण करण्यासाठी वेळीच उपाययोजना करणे जेणेकरून बालमृत्यू टाळता येतील व मुले कुपोषित होण्यापासून वाचतील;
३. केंद्र शासनाकडून पुरवठा करण्यात येणाऱ्या औषधी अंगणवाडी पेट्यांचा पुरवठा होण्यास उशिर होत असल्यास आरोग्य विभागाकडून अंगणवाडी स्तरावर प्राथमिक औषधांपधाराची औषधे उपलब्ध करून देणे;
४. मागील तीन वर्षांचे पावसाळ्याच्या कालावधीतील बालमृत्यू, अतिकुपोषण व साथीचे रोग याबाबतच्या अनिष्ट घटनांचा आढावा घेऊन त्या क्षेत्रामध्ये प्रतिबंधात्मक उपाययोजना करणे.

पोषण व आरोग्य शिक्षण :

१. पावसाळ्यात पिण्याचे पाणी निर्जंतूक व पिण्यास योग्य असे वापरण्यासंबंधाने;
२. पावसाळ्यामध्ये अतिसाराचे प्रमाण विशेष करून लहान बालकांमध्ये जास्त असल्याकारणाने बालकांची घ्यावयाची काळजी संबंधाने आरोग्य शिक्षण देणे;

३. घरी उपलब्ध असलेल्या धान्यातून सकस आहार कसा करता येईल याबाबतचे पोषण शिक्षण तसेच प्रात्यक्षिके महिलांसाठी अंगणवाडी केंद्रामध्ये आयोजित करून पोषणाचा दर्जा वाढविण्यास मदत होईल यासाठी प्रयत्न करणे.

समन्वय :

१. अंगणवाडीस्तरावर सेविका व आरोग्य सेविका तसेच वैद्यकीय अधिकारी व बाल विकास प्रकल्प अधिकारी यांचेमध्ये समन्वय साधणे;
२. अंगणवाडीस्तरावर आरोग्य सेविका व अंगणवाडी सेविका गृहभेटी, गरोदर स्त्रियांची तपासणी, लसीकरण, वजनवाढ देखरेख, इत्यादी कार्य सोबतीने करणे;
३. वैद्यकीय अधिकारी, बाल विकास प्रकल्प अधिकारी/सहायक बाल विकास प्रकल्प अधिकारी यांनी अंगणवाडीस संयुक्त भेटी देणे;
४. सेक्टर प्रकल्प, उपविभाग व जिल्हास्तरावर आरोग्य तसेच ए. बा. वि. से. योजनेमधील कर्मचारी व अधिकाऱ्यांनी संयुक्तपणे कार्यक्रमाचा आढावा घेणे;
५. राज्यस्तरावर आरोग्य विभाग, आदिवासी विकास विभाग १ महिला व बाल विभाग यांचेकडून आढावा घेणे;
६. एकात्मिक बाल विकास सेवा योजनेशी संबंधित आरोग्य विभागाशिवाय इतर विभाग जसे-शिक्षण विभाग, आदिवासी विकास विभाग, ग्रामीण विकास विभाग, इत्यादींसोबत समन्वय साधणे;
७. सामुदायिक वृद्धीपत्रकाचा वापर समाज जागृतीसाठी करणे.

पाळणाघर योजना :

६ महिने ते ३ वर्ष वयोगटातील मुलांसाठी दिवसातून ८ तास पाळणाघराची योजना पहिल्या टप्प्यात ठाणे, नाशिक, नंदूरबार, अमरावती, गडचिरोली आणि चंद्रपूर या सहा जिल्ह्यांमध्ये प्रत्येकी १०० प्रमाणे ६०० पाळणाघरे आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील गावांमध्ये सुरु करणे.

सदर योजना जिल्हा परिषदेच्या नियंत्रणाखाली ग्रामपंचायती मार्फत राबविण्यात येते. प्रत्येक पाळणाघरासाठी रु. १ लक्ष प्रतिवर्ष हचाप्रमाणे अनुदान देण्यात येते. या योजनेतर्गत लाभार्थ्यांना एकात्मिक बाळ विकास योजनेतर्गत मिळणाऱ्या आहारासोबत दूध, केळी, स्थानिक फळे, शेंगदाने, गोडमात, मोड आलेली कडधान्ये या वस्तूंचा पुरवठा करण्यात येणे. रद्यासाठी प्रतिसलघ प्रतिदिन रु. ८ प्रमाणे निधी उपलब्ध करून देण्यात आला आहे. या योजनेसाठी ६०० पाळणाघरासाठी वार्षिक रु. १ लक्ष याप्रमाणे आदियासी उपयोजनेतर्गत नियत व्ययातून रु. ६.०० कोटी इतकी तरतूद सन २०१२-२०१३ साठी उपलब्ध करून देण्यात येईल.

प्रशासकीय बाबी :

१. आदिवासी व अतिदुर्गम क्षेत्रातील प्रकल्पामधील सहा. बा. वि. प्र. अ./पर्यवेक्षिका/अंगणवाडी सेविका व वाहन चालक यांची रिक्त पदे पावसाळा सुरु होण्यापूर्वी तातडीने भरणे. जर प्रकल्पांचे वाहन नादुरुस्त, निकामी अथवा निर्लेखित झाले असल्यास किंवा पुरवठा करण्यात आले नसल्यास जिल्हाधिकारी यांना तातडीची बाब म्हणून वाहन पुरवठा करण्यास विनंती करणे, जेणे करून जिल्हाधिकारी पावसाळापूर्वी वाहन अधिग्रहण करून प्रकल्पास पुरवठा करणे शक्य होईल;
२. अंगणवाडी केंद्रामध्ये ग्रोथचार्ट उपलब्ध नसल्यास ते पावसाळापूर्वी उपलब्ध करून देण्यात यावे;
३. प्रकल्पातील सर्व बाल विकास प्रकल्प अधिकारी/सहा. बा. वि. प्र. अ./पर्यवेक्षिका यांनी मुख्यालयी राहण्याबाबत कटाक्षाने खबरदारी घेणे.

तक्ता क्र. १

एकात्मिक बाल विकास सेवा योजनेअंतर्गत राज्यात कार्यरत असणारे आदिवासी प्रकल्प (जानेवारी २०१० अखेर)

अ. क्र.	जिल्हा	प्रकल्पाचे नाव	स्वरूप	मंजूर अंगणवाड्यांची संख्या	मिनी अंगणवाड्यांची संख्या	कार्यरत अंगणवाड्यांची संख्या	मिनी अंगणवाड्यांची संख्या
१.	अहमदनगर	अकोले	आदिवासी	२९६	३१	२९६	३१
२.	अहमदनगर	राजुर	आदिवासी	२०३	४२	२०३	४५
			अहमदनगर एकूण—	४९९	७३	४९९	७६
३.	अमरावती	चिखलदरा	आदिवासी	१९१	०८	१९१	५
४.	अमरावती	धारणी	आदिवासी	२५१	०४	२५१	...
			अमरावती एकूण—	४४२	१२	४४२	०५
५.	चंद्रपूर	बल्लारपूर	आदिवासी	११६	०२	७१	०२
६.	चंद्रपूर	ब्रम्हपुरी	आदिवासी	२१८	०३	२१८	०३
७.	चंद्रपूर	चंद्रपूर	आदिवासी	२०२	०९	२०२	०९
८.	चंद्रपूर	चिमु	आदिवासी	२७३	१०	२७३	१०
९.	चंद्रपूर	गोंडपिपरी	आदिवासी	१३४	०६	१३४	०६
१०.	चंद्रपूर	जिवती	आदिवासी	१३५	३२	१३५	३२
११.	चंद्रपूर	कोरपना	आदिवासी	१७१	१५	१७१	१५
१२.	चंद्रपूर	पोंभुर्णा	आदिवासी	८३	०६	८३	०६
१३.	चंद्रपूर	राजुरा	आदिवासी	१९५	१५	१७२	१४
			चंद्रपूर एकूण—	१५२७	९८	१४५९	९७
१४.	धुळे	दहिवेल	आदिवासी	२१४	३५	२१४	३०
१५.	धुळे	साक्री	आदिवासी	२०२	९	२०२	०९
१६.	धुळे	साक्री (पिपळनेर)	आदिवासी	२२७	५३	२२७	४१
			धुळे एकूण—	६४३	९७	६४३	७८
१७.	गडचिरोली	अहेरी	आदिवासी	१८०	७३	१८०	७३
१८.	गडचिरोली	आरमोरी	आदिवासी	१६२	२९	१६२	२९
१९.	गडचिरोली	भामरागड	आदिवासी	९८	३७	९८	३७
२०.	गडचिरोली	चामोर्शी	आदिवासी	२८८	४३	२८८	४३
२१.	गडचिरोली	देसाईगंज (वडसा)	आदिवासी	८२	०५	८२	०५
२२.	गडचिरोली	धानोरा	आदिवासी	१५९	१३६	१५९	१३६
२३.	गडचिरोली	एटापल्ली	आदिवासी	१५६	६४	१५६	६४
२४.	गडचिरोली	गडचिरोली	आदिवासी	१४८	०४	१४८	०४
२५.	गडचिरोली	कोरधी	आदिवासी	१००	५०	१००	५०
२६.	गडचिरोली	कुरखेडा	आदिवासी	१४१	५०	१४१	५०
२७.	गडचिरोली	मुलचेरा	आदिवासी	१०६	१०	१०६	१०
२८.	गडचिरोली	सिरोंचा	आदिवासी	१५१	१७	१५१	१७
			गडचिरोली एकूण—	१७७१	५१८	१७७१	५१८
२९.	गोंदिया	अर्जुनी मोर	आदिवासी	२१४	०८	२१४	०८
३०.	गोंदिया	देवरी	आदिवासी	१८९	१५	१८९	१५
३१.	गोंदिया	सडकअर्जुनी	आदिवासी	१५४	११	१५४	११
३२.	गोंदिया	सालेकसा	आदिवासी	१६६	३३	१६६	३३
			गोंदिया एकूण—	७२३	६७	७२३	६७
३३.	जळगाव	चोपडा-२	आदिवासी	१६२	०६	१६२	०६
३४.	जळगाव	चोपडा	आदिवासी	१३२	०१	१३२	०१
			जळगाव एकूण—	२९४	७	२९४	७

तक्ता क्र. १ (चालू)

अ. क्र.	जिल्हा	प्रकल्पाचे नाव	स्वरूप	मंजूर	मिनी	कार्यरत	मिनी
				अंगणवाड्यांची संख्या	अंगणवाड्यांची संख्या	अंगणवाड्यांची संख्या	अंगणवाड्यांची संख्या
३५.	नागपूर	रामटेक	आदिवासी	१९२	०५	१९२	०५
			एकूण—	१९२	५	१९२	५
३६.	नांदेड	किन्वट	आदिवासी	३६६	८३	३६६	८३
३७.	नांदेड	माहूर	आदिवासी	१४४	३९	१४४	३४
			एकूण—	५१०	१२२	५१०	११७
३८.	नंदूरबार	अक्कलकुआ	आदिवासी	२०५	०६	२०५	०६
३९.	नंदूरबार	अक्कलकुआ (मोलगी)	आदिवासी	१५१	११	१५१	११
४०.	नंदूरबार	अक्कलकुआ-२	आदिवासी	८९	०७	८९	०७
४१.	नंदूरबार	धाडगाव	आदिवासी	१९४	३५	१९४	२०
४२.	नंदूरबार	धाडगाव (कुंठामोही)	आदिवासी	१५२	०४	१५२	०४
४३.	नंदूरबार	धाडगाव-२	आदिवासी	१४२	२०	१४२	११
४४.	नंदूरबार	नंदूरबार	आदिवासी	२४६	...	२४६	...
४५.	नंदूरबार	नंदूरबार (रनाळा)-२	आदिवासी	१५६	...	१५६	...
४६.	नंदूरबार	नवापूर	आदिवासी	३३७	१०	३३७	१०
४७.	नंदूरबार	शहादा (म्हसवड)	आदिवासी	२६६	...	२६६	...
४८.	नंदूरबार	शहादा	आदिवासी	१८८	...	१८८	...
४९.	नंदूरबार	तळोदा	आदिवासी	२३८	०४	२३८	०४
			नंदूरबार एकूण—	२३६४	९७	२३६४	७३
५०.	नाशिक	बागलाण	आदिवासी	२६७	२२	२६७	२२
५१.	नाशिक	बागलाण-२	आदिवासी	२०६	...	२०६	...
५२.	नाशिक	देवळा	आदिवासी	२१२	...	२०२	...
५३.	नाशिक	दिंडोरी	आदिवासी	१८८	०८	१८५	०४
५४.	नाशिक	दिंडोरी (उमराळ)	आदिवासी	१७३	०१	१७२	०१
५५.	नाशिक	हरसुल	आदिवासी	२२२	१२	२२२	१२
५६.	नाशिक	इगतपुरी	आदिवासी	३२६	१९	२७१	१९
५७.	नाशिक	कळवण	आदिवासी	१५६	२०	१५६	२०
५८.	नाशिक	कळवण-२	आदिवासी	१३२	०७	१३२	०७
५९.	नाशिक	नाशिक	आदिवासी	२०३	...	२०३	...
६०.	नाशिक	पिट	आदिवासी	१९०	२३	१८७	२३
६१.	नाशिक	सुरगाणा	आदिवासी	१९८	४८	१९८	४८
६२.	नाशिक	सुरगाणा (बाऱ्हे)-२	आदिवासी	१०२	३१	१०२	३१
६३.	नाशिक	त्र्यंबकेश्वर	आदिवासी	१७७	०६	१७७	०६
			नाशिक एकूण—	२७५२	१८७	२६६१	१८१
६४.	पुणे	जुन्नर	आदिवासी	३६६	०५	३६६	०४
६५.	पुणे	नारायणगाव	आदिवासी	१६२	०५	१६२	०५
			पुणे एकूण—	५२८	१०	५२७	१०
६६.	रायगड	कर्जत	आदिवासी	१४२	२४	१४२	२४
६७.	रायगड	कर्जत-२	आदिवासी	१३६	३३	१३६	३३
			रायगड एकूण—	२७८	५७	२७८	५७
६८.	ठाणे	डहाणू	आदिवासी	२६९	११९	२६९	११९
६९.	ठाणे	डहाणू (कासा)	आदिवासी	१५०	८१	१५०	८१
७०.	ठाणे	जव्हार-२	आदिवासी	१४२	२८	१४२	२८
७१.	ठाणे	जव्हार	आदिवासी	११६	१९	११६	१९
७२.	ठाणे	मोखाडा	आदिवासी	१७८	५१	१७८	५१

तक्ता क्र. १ (चालू)

अ. क्र.	जिल्हा	प्रकल्पाचे नाव	स्वरूप	मंजूर अंगणवाड्यांची संख्या	मिनी अंगणवाड्यांची संख्या	कार्यरत अंगणवाड्यांची संख्या	मिनी अंगणवाड्यांची संख्या
७३.	ठाणे	मुरबाड	आदिवासी	१८५	१७	१८५	१४
७४.	ठाणे	मुरबाड-२	आदिवासी	१८१	१५	१८१	१०
७५.	ठाणे	पालघर	आदिवासी	३२७	२०	३२७	२०
७६.	ठाणे	पालघर (मनोर)	आदिवासी	२३९	१६	२३९	१६
७७.	ठाणे	शहापुर	आदिवासी	२१९	४८	२१९	४८
७८.	ठाणे	शहापुर (डोळखांब)	आदिवासी	२१८	४५	२१८	४४
७९.	ठाणे	तलासरी	आदिवासी	२०४	४३	२०४	४३
८०.	ठाणे	विक्रमगड	आदिवासी	२४६	४९	२४६	४९
८१.	ठाणे	वाडा	आदिवासी	११३	२६	११३	२६
८२.	ठाणे	वाडा-२	आदिवासी	२२९	२६	२२९	२६
ठाणे एकूण—				३०१६	६०३	३०१६	५९५
८३.	यवतमाळ	घाटंजी	आदिवासी	१४६	२१	१४६	२१
८४.	यवतमाळ	पांढरकवडा	आदिवासी	१८०	०८	१८०	०८
८५.	यवतमाळ	शळेगाव	आदिवासी	१५८	२०	१५८	२०
यवतमाळ एकूण—				४८४	४९	४८४	४९
एकूण—				१६,०२३	२,०१२	१५,८८३	१,९४७

तक्ता क्र. १

एकात्मिक बाल विकास सेवा योजनेअंतर्गत राज्यात कार्यरत असणारे आदिवासी प्रकल्प (जानेवारी २०१० अखेर)

अ. क्र.	जिल्हा	प्रकल्पाचे नाव	स्वरूप	मंजूर अंगणवाड्यांची संख्या	मिनी अंगणवाड्यांची संख्या	कार्यरत अंगणवाड्यांची संख्या	मिनी अंगणवाड्यांची संख्या
१.	अमरावती	चिखलदरा	आदिवासी	१९१	०७	१९१	५
२.	अमरावती	धारणी	आदिवासी	२५१	०४	२५१	...
			अमरावती एकूण—	४४२	१२	४४२	०५
३.	गडचिरोली	एटापल्ली	आदिवासी	१५६	६४	१५६	६४
			गडचिरोली एकूण—	१५६	६४	१५६	६४
४.	नंदूरबार	अक्कलकुआ	आदिवासी	२०५	०६	२०५	०६
५.	नंदूरबार	अक्कलकुआ (मोलगी)	आदिवासी	१५१	११	१५१	११
६.	नंदूरबार	अक्कलकुआ-२	आदिवासी	८९	०७	८९	०७
७.	नंदूरबार	धाडगाव	आदिवासी	१९४	३५	१९४	२०
८.	नंदूरबार	धाडगाव (कुंठामोही)	आदिवासी	१५२	०४	१५२	०४
९.	नंदूरबार	धाडगाव-२	आदिवासी	१४२	२०	१४२	११
१०.	नंदूरबार	तळोदा	आदिवासी	२३८	०४	२३८	०४
			नंदूरबार एकूण—	११७१	८८	११७१	६३
११.	नाशिक	हरसुल	आदिवासी	२२२	१२	२२२	१२
१२.	नाशिक	नाशिक	आदिवासी	२०३	...	२०३	...
			नाशिक एकूण—	४२५	११९	४२५	११९
१३.	ठाणे	डहाणू	आदिवासी	२६९	११९	२६९	११९
१४.	ठाणे	डहाणू (कासा)	आदिवासी	१५०	८१	१५०	८१
१५.	ठाणे	जव्हार-२	आदिवासी	१४२	२८	१४२	२८
१६.	ठाणे	जव्हार	आदिवासी	११६	१९	११६	१९
१७.	ठाणे	मोखाडा	आदिवासी	१७८	५१	१७८	५१
१८.	ठाणे	मुरबाड	आदिवासी	१८५	१४	१८५	१४
१९.	ठाणे	मुरबाड-२	आदिवासी	१८१	१०	१८१	१०
२०.	ठाणे	शहापुर	आदिवासी	२१९	४८	२१९	४८
२१.	ठाणे	शहापुर (डोळखांब)	आदिवासी	२१८	४५	२१८	४४
२२.	ठाणे	तलासरी	आदिवासी	२०४	४३	२०४	४३
२३.	ठाणे	वाडा	आदिवासी	११३	२६	११३	२६
२४.	ठाणे	वाडा-२	आदिवासी	२२९	२६	२२९	२६
			ठाणे एकूण—	२२०४	५१०	२२०४	५०९
			एकूण—	४३९८	६८५	४३९८	६५३

तक्ता क्रमांक ४३

एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना (विवरणपत्र-३)

आदिवासी प्रकल्पातील पूरक पोषण खाद्य सेवा (आयसीडीएस)

अ.क्र.	जिल्ह्याचे नाव	जिल्ह्यातील एकूण प्रकल्प (आदिवासी)	अंगणवाडी केंद्राची संख्या			लक्षित लाभार्थीची एकूण संख्या (हजारात)			समाविष्ट झालेल्या प्रत्यक्ष लाभार्थीची संख्या (हजारात)			प्रमाणित ३०० दिवसांपैकी प्रत्यक्ष पोषण दिवसांची संख्या		
			२०११-२०१२	२०१२-२०१३ (नोंदें. २०१२)	२०१३-२०१४ (अंदाजित)	२०११-२०१२	२०१२-२०१३	२०१३-२०१४ (अंदाजित)	२०११-२०१२	२०१२-२०१३ (डिसें. २०११ नोंदें. २०१२)	२०१३-२०१४ (अंदाजित)	२०११-२०१२	२०१२-२०१३	२०१३-२०१४ (अंदाजित)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१	अहमदनगर	२	४९९	४९९	४९९	३४९१७	३६६६३	३७७६३	१६९८३	२५९५६	२७२५४	३००	३००	३००
२	अमरावती	२	४०९	४४१	४४९	४२०३३	४४१३४	४५४५८	३४६६७	३३७१७	३५४०३	३००	३००	३००
३	चंद्रपूर	९	१४५९	१४५९	१५२७	८८४९०	९२९१४	९५७०१	८१७७८	८०१६९	८४१७७	३००	३००	३००
४	धुळे	३	६४३	६४३	६४३	६१६७९	६४७६३	६६७०६	५३०५४	५५७६५	५८५५३	३००	३००	३००
५	गडचिरोली	१२	१७७१	१७७१	१७७१	११२५४०	११८१६७	१२१७१२	९८१२३	९७६७५	१०२५५९	३००	३००	३००
६	गोंदिया	४	७२३	७२३	७२३	४८७५९	५११९७	५२७७३	३४१६९	३३७२९	३५४१५	३००	३००	३००
७	जळगाव	२	२९४	२९४	२९४	३०७७०	३२३०९	३३२७८	२८४२६	२८९८१	३०४३०	३००	३००	३००
८	नागपूर	१	१९२	१९२	१९२	१२६५१	१३२८४	१३६८३	१०४८४	१०२३७	१०७४९	३००	३००	३००
९	नांदेड	२	४९१	४९३	५१०	३८९६४	४०९१३	४२१४०	३५१२३	३३८३५	३५५२७	३००	३००	३००
१०	नंदूरबार	१२	२३६४	२३६४	२३६४	२०१३०९	२११३७५	२१७७१६	१७०५०६	१६९८०८	१७८२९८	३००	३००	३००
११	नाशिक	१४	२६६१	२७२९	२७५२	२३५६५५	२४७४३७	२५४८६०	२२३९१६	२१९५९४	२३०५७४	३००	३००	३००
१२	पुणे	२	५२७	५२८	५२८	३८३८८	४०३०७	४१५१६	२५२२७	२४५०५	२५७३०	३००	३००	३००
१३	रायगड	२	२७८	२७८	२७८	२११७४	२२२३३	२२९००	१९१६३	१८८१५	१९७५६	३००	३००	३००
१४	ठाणे	१५	३००९	३०१५	३०१६	२६३२२९	२७६३९०	२८४६८२	२२९०६०	२२१०१५	२३२०६६	३००	३००	३००
१५	यवतमाळ	३	४८४	४८४	४८४	४०१९९	४२२०९	४३४७५	३३२१९	३२४२६	३४०४७	३००	३००	३००
	एकूण	८५	१५८०४	१५९१३	१६०३०	१२७०७५७	१३३४२९५	१३७४३२३	१०९३८९८	१०८६२२७	११४०५३८	३००	३००	३००

एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना (विवरणपत्र-७)

आदिवासी प्रकल्पातील ० ते ६ वर्षे वयोगटातील मुलामुलींच्या कुपोषणाच्या सद्यस्थितीचे विवरणपत्र

अ.क्र.	जिल्ह्याचे नांव	० ते ६ वर्षे वयोगटातील मुले २०११-२०१२				० ते ६ वर्षे वयोगटातील मुले २०१२-२०१३ (Nov. 12)				० ते ६ वर्षे वयोगटातील मुले २०१३-२०१४ (अंदाजित)			
		एकूण वजन घेतलेली मुले ३	सर्वसाधारण ४	कमी वजनाची ५	तीव्र वजनाची ६	एकूण वजन घेतलेली मुले ७	सर्वसाधारण ८	कमी वजनाची ९	तीव्र कमी वजनाची १०	एकूण वजन घेतलेली मुले ११	सर्वसाधारण १२	कमी वजनाची १३	तीव्र कमी वजनाची १४
१	अहमदनगर	२२६८३	१६६३५	४८५५	११९३	२१८५३	१७२८५	३८००	७६८	२४०३८	१९०१४	३६१०	७३०
२	अमरावती	२८७०८	१७०५४	९२४२	२४१२	२८६३२	१७५३५	८८६७	२२३०	३१४९५	१९२८९	८४२४	२११९
३	चंद्रपूर	६७३२८	५१८३९	१३०३१	२४५८	६७२९९	५९५७०	६५९३	११३६	७४०२९	६५५२७	६२६३	१०७९
४	धुळे	४२१०१	३०७१९	९३६०	२०२२	४२७९४	३५३०४	६३३५	११५५	४७०७३	३८८३४	६०१८	१०९७
५	गडचिरोली	७५२९३	४९६९७	२०८६५	४७३१	७६००४	५७७३१	१५०२३	३२५०	८३६०४	६३५०४	१४२७२	३०८८
६	गोंदिया	३४५४९	२७०२०	६४१०	१११९	३४७७१	३१६१६	२६२१	५३४	३८२४८	३४७७८	२४९०	५०७
७	जळगाव	२२७३५	१६७२३	५१९०	८२२	२३५१८	१९४४२	३६२३	४५३	२५८७०	२१३८६	३४४२	४३०
८	नागपूर	९०५०	८०३५	८८९	१२६	९०२२	८४३९	४९३	९०	९९२४	९२८३	४६८	८६
९	नांदेड	२८२८४	२३१६३	४५८४	५३७	२७४७३	२४८१०	२२७४	३८९	३०२२०	२७२९१	२१६०	३७०
१०	नंदूरबार	१२८१४५	७२४७९	४३३७५	१२२९१	१३१२१४	९०४४८	३३५६९	७१९७	१४४३३५	९९४९३	३१८९१	६८३७
११	नाशिक	१७९८५९	१२२६८१	४७१०५	१००६५	१७७६६३	१४३३५३	२८२५२	६०५८	१९५४२९	१५७६८८	२६८३९	५७५५
१२	पुणे	२४१२२	२०३१३	३४००	४०९	२३५०१	२१४०७	१८८९	२०५	२५८५१	२३५४८	१७९५	१९५
१३	रायगड	१५६२६	१४१८६	१३०६	१३४	१५३८२	१३३७६	१७११	२९५	१६९२०	१४७१४	१६२५	२८०
१४	ठाणे	१९८२३४	१४७७१२	४३११०	७४१२	१९३१०७	१५४१२२	३३९७७	५००८	२१२४१८	१६९५३४	३२२७८	४७५८
१५	यवतमाळ	२७३७६	२२३६६	४२२४	७८६	२६९४५	२४४८३	२११८	३४४	२९६४०	२६९३१	२०१२	३२७
	एकूण	९०४०९३	६४०६३०	२१६९४६	४६५१७	८९९१७८	७१८९२१	१५११४५	२९११२	९८९०९६	७९०८१३	१४३५८८	२७६५६

तक्ता क्र. २

शासनाचे आदेशाप्रमाणे उपरोक्त अतिसंवेदनशील प्रकल्पातील ६ महिने ते ६ वर्षे वयोगटातील बालके, गरोदर व स्तनदा माता या लाभार्थ्यांना, प्रतिदिनी द्यावयाचा आहार व आर्थिक निकष तपशील खालीलप्रमाणे—

अ. क्र.	लाभार्थी प्रकार	आहाराचे प्रमाण व स्वरूप	प्रतिदिन प्रति लाभार्थी आहार खर्चाची दर मर्यादा	प्रतिदिन प्रति लाभार्थी आहाराचा दर	पुरक पोषण आहाराचा प्रकार
१.	६ महिने ते ३ वर्ष पर्यंतची सर्वसाधारण बालके	६०० उष्मांक आणि १५ ते १८ ग्रॅम प्रथिने युक्त पौष्टिक आहार	रु. ५.००	रु. ४.९२	आहार घरी नेवून खाण्यासाठी देणे (Take Home Ration).
२.	३ महिने ते ३ वर्ष पर्यंतची सर्वसाधारण बालके	६०० उष्मांक आणि १५ ते १८ ग्रॅम प्रथिने	रु. ५.००	रु. ४.९२	सकाळचा नास्ता व अंगणवाडीत आहार खाऊ घालणे.
३.	६ महिने ते ३ वर्ष पर्यंतची अतितीव्र कमी वजनाची बालके (श्रेणी ३ व ४)	९५० उष्मांक आणि २३ ते २८ ग्रॅम प्रथिने	रु. ८.००	रु. ७.९२	आहार घरी नेवून खाण्यासाठी देणे (Take Home Ration).
४.	३ वर्ष ते ६ वर्ष पर्यंतची अतितीव्र कमी वजनाची बालके (श्रेणी ३ व ४)	९५० उष्मांक आणि २३ ते २८ ग्रॅम प्रथिने	रु. ८.००	रु. ७.९२	सकाळचा नास्ता अंगणवाडीत आहार खाऊ घालणे व आहार घरी नेवून खाण्यासाठी देणे (Take Home Ration).
५.	गरोदर स्त्रिया, स्तनदा माता	७०० उष्मांक आणि २१ ते २४ ग्रॅम प्रथिने	रु. ७.००	रु. ६.९२	आहार घरी नेवून खाण्यासाठी देणे (Take Home Ration).

अतिसंवेदनशील प्रकल्पांची नावे

अ. क्र.	जिल्हा	प्रकल्पाचे नाव	अंगणवाडी केंद्र मंजूर संख्या	मिनी अंगणवाडी केंद्र मंजूर संख्या
१.	अमरावती	विखलदरा	१९१	०७
२.	अमरावती	धारणी	२५१	०४
३.	गडचिरोली	एटापल्ली	१५६	६४
४.	नंदुरबार	अक्कलकुवा	२०५	०६
		अक्कलकुवा (मोलगी)	१५१	११
		अक्कलकुवा-२	८९	०७
५.	नंदुरबार	धडगाव	१९४	३६
		धडगाव (कुंटामोही)	१५२	०४
		धडगाव-२	१४२	२०
६.	नंदुरबार	तळोदा	२३८	०४
७.	नाशिक	हररसूल	२२२	१२
८.	नाशिक	नाशिक	२०३	...
९.	ठाणे	डहाणू	२६९	११९
१०.	ठाणे	जव्हार	११६	१९
		जव्हार-२	१४२	२८
११.	ठाणे	मोखांडा	१७८	५१
१२.	ठाणे	मुरबाड	१८५	१४
		मुरबाड-२	१८१	१०
१३.	ठाणे	शहापूर	२१९	४८
		शहापूर (डोलखांब)	२१८	४५
१४.	ठाणे	तलासरी	२०४	४३
१५.	ठाणे	वाडा	११३	२६
		वाडा-२	२२९	२६
एकूण ...			४२४८	६०४

टिप—नवसंजीवन योजनेअंतर्गत असलेल्या १५ अतिसंवेदनशील प्रकल्पांपैकी काही प्रकल्पांमध्ये अतिरिक्त प्रकल्प मंजूर करण्यात आलेले आहेत.

नवसंजीवन प्रकल्पांतर्गत वाढीव पुरक आहार योजनेची फलश्रुती

अ.क्र.	निर्देशांक	धारणी	त्रिखल- वशा	एट्टा- पल्ली	नाशिक	हर- सूल	अक्कल- कुआ	अक्कल- कुआ	अक्कल- कुआ-२	घड- गाव	घड- गाव-२	तळोदा	डहाणू (कासा)	डहाणू	जव्हार -२	जव्हार	मोखाडा	मुर- बाड	मुर- बाड-२	शहा- पूर	शहा- पूर	तला- सरी	वाडा (डोल खांब)	वाडा -२	एकूण		
१.	श्रेणी ३ व ४ मधील अतिकुपोषित बालके (टक्केवारी)	ऑगस्ट-२००७	२.८१	२.२८	१.२१	०.१६	१.००	१.३५	...	...	०.७७	...	...	१.७५	०.१६	...	१.११	...	०.९५	०.१२	...	०.२३	...	०.०८	०.२०	...	०.७९
		ऑगस्ट-२००९	१.९	१.७५	०.७४	१.२२	१.१९	१.१९	...	...	०.४३	...	...	०.११	०.०४	...	०.२९	...	०.२९	०.०३	...	०.०८	...	०.०६	०.६२	...	
२.	तीव्र कमी वजनाची बालके (टक्केवारी)	ऑगस्ट-२०१०	१५.४	१३.२९	१०.३६	३.७८	१७.०१	१३.९४	...	...	११.९३	...	...	९.१३	५.४२	...	२५.९३	...	८.६१	२.३	...	६.४८	...	२.६९	९.३	...	९.६
		ऑगस्ट-२०११	९.६७	७.८४	७.००	२.५५	१२.६	८.२०	...	...	८.५७	...	...	७.५४	१.७५	...	१३.१२	...	२.६७	०.७४	...	२.४८	...	०.४६	२.०४	...	५.०१
		ऑगस्ट-२०१२	१०.६१	८.७१	४.४७	१७.६४	२.२१	४.४१	...	...	१०.७९	...	...	३.९०	२.३०	...	१०.३९	...	४.८६	०.८४	...	२.७९	...	१.२५	५.९६	...	५.२८
३.	बालमृत्यू दर ० ते ५ वर्ष	ऑगस्ट-२००८	५५	३९	४६	१८	३७	५०	...	...	४५	...	...	२७	२२	...	५६	...	४१	३१	...	३३	...	१७	२०	...	३५
		ऑगस्ट-२००९	४५	५०	६४	३९	३४	२०	...	...	४६	...	...	२१	१३	...	५१	...	३७	२६	...	२२	...	१२	२१	...	३२
		ऑगस्ट-२०१०	५२	४४	४६	२२	४२	४१	...	...	५१	...	...	२९	१४	...	३८	...	३१	२२	...	३५	...	१३	२६	...	३४
		ऑगस्ट-२०११	४९	३२	३७	२३	३३	४३	...	...	५३	...	...	२३	१०	...	३९	...	२०	१४	...	२९	...	१२	१०	...	२६
		ऑगस्ट-२०१२	५४	४६	२६	२८	३८	४४	...	...	४५	...	...	२४	११	...	३२	...	४१	८	...	२४	...	१२	१७	...	२८

तक्ता क्र. ४

एकात्मिक बालविकास सेवा योजना

विविध कार्यक्रमांच्या सुचकांची माहिती (माहे ऑगस्ट २००८-२०१२)

अ. क्र.	विवरण	महिना व वर्ष	राज्य	आदिवासी	नवसंजीवन
१.	एकूण प्रकल्प संख्या	ऑगस्ट-२०१२	५५३	८५	२४
२.	मंजूर अंगणवाडी केंद्र संख्या	ऑगस्ट-२०१२	९७४६२	१६०३०	४७००
३.	कार्यान्वित अंगणवाडी केंद्र संख्या	ऑगस्ट-२०१२	६४९०८	१५४४९	४४९६
४.	एकूण लाभार्थी	ऑगस्ट-२००९	८४९०२९९	१९९०७५३	३९२५३४
		ऑगस्ट-२०१०	९४५२९३९	१३३९५७४	३९८२५७
		ऑगस्ट-२०११	९४८२५०४	१३३९५५९	३९५३६२
		ऑगस्ट-२०१२	९३४७६९४	१३२९४२९	३९९८५९
५.	पुरक पोषण लाभार्थ्यांची संख्या	ऑगस्ट-२००८	६४३४३४०	१०८३५२६	३३८७५२
		ऑगस्ट-२००९	६६६०५४४	१०६३३३९	२९३९७८
		ऑगस्ट-२०१०	६३७३६८७	९९३६४७	३९९५८९
		ऑगस्ट-२०११	७४६६७८९	११०९९७९	३३४९०२
		ऑगस्ट-२०१२	७२९९३५९	११०२२९६	३२६७५३
६.	पुरक पोषण लाभार्थ्यांची टक्केवारी	ऑगस्ट-२००८	८.९.३३	८.९.८४	९.२.७७
		ऑगस्ट-२००९	७.९.२०	८.९.३०	९.३.८९
		ऑगस्ट-२०१०	६.७.४३	७.४.९८	८.०.२४
		ऑगस्ट-२०११	७.८.७४	८.२.८९	८.४.५९
		ऑगस्ट-२०१२	७.८.००	८.३.४२	८.३.३९
७.	जिवंत जन्म	ऑगस्ट-२००८	९५३४९	१६५०५	४६५८
		ऑगस्ट-२००९	९३६३४	१५६५९	२४३८
		ऑगस्ट-२०१०	९४६७०	१६५२२	५१४९
		ऑगस्ट-२०११	९३९५८	१५०८९	५०७६
		ऑगस्ट-२०१२	९४३३०	१४५६९	४४५९
८.	बालमृत्यू ० ते १ वर्ष	ऑगस्ट-२००८	२४६३	६०६	२२४
		ऑगस्ट-२००९	२१६४	५०३	१८६
		ऑगस्ट-२०१०	२८१४	७८९	२३७
		ऑगस्ट-२०११	१७९३	३७८	१५९
		ऑगस्ट-२०१२	२१८५	५२५	२०४
९.	बालमृत्यू ० ते १ वर्ष (टक्केवारी)	ऑगस्ट-२००८	२.५८	३.६७	४.८९
		ऑगस्ट-२००९	२.३९	३.२९	७.६३
		ऑगस्ट-२०१०	४.८९	४.८९	४.६९
		ऑगस्ट-२०११	१.९९	२.५९	२.९७
		ऑगस्ट-२०१२	२.३२	३.६०	४.५८
१०.	मृत्यू १ ते ६ वर्ष	ऑगस्ट-२००८	७७४	२७२	११७
		ऑगस्ट-२००९	६५५	२१९	१०७
		ऑगस्ट-२०१०	८५९	२८०	१३८
		ऑगस्ट-२०११	५१९	१५७	७५
		ऑगस्ट-२०१२	५२०	१५६	६७
११.	मृत्यू १ ते ६ वर्ष (टक्केवारी)	ऑगस्ट-२००८	०.८९	१.६५	२.५९
		ऑगस्ट-२००९	०.७०	१.४०	४.३९
		ऑगस्ट-२०१०	०.९९	१.७४	२.६८
		ऑगस्ट-२०११	०.५५	१.०४	१.४८
		ऑगस्ट-२०१२	०.५५	१.०७	१.५०

तक्ता क्र. ५ (चालू)
विविध कार्यक्रमांच्या सुचकांची माहिती (माहे ऑगस्ट २००८-२०१२)

१	२	३	४	५	
१२.	एकूण वजन घेतलेली मुले	ऑगस्ट-२००८	७४६८२९९	११५५७५४	३०४३०६
		ऑगस्ट-२००९	७६९३८९६	११४०४१९	२९९७१२
		ऑगस्ट-२०१०	६२२२९७०	९३३५९७	२७६०४०
		ऑगस्ट-२०११	६१२७५९९	९३७३७५	२७७०८२
		ऑगस्ट-२०१२	६३२६१५९	९१९६६२	२७४३८२
१३.	सर्वसाधारण श्रेणी मधील मुले	ऑगस्ट-२००८	४२६२९२०	५१५२५३	१२३११९
		ऑगस्ट-२००९	४५८३६२५	५७३६७८	१३५९४२
		ऑगस्ट-२०१०	४३६२२९७	५६२७३६	१५०८०८
		ऑगस्ट-२०११	४७६०८३५	६५९७४५	१८५६५०
		ऑगस्ट-२०१२	५४५३००२	७७९२३९	१९४३७१
१४.	श्रेणी-१ मधील मुले	ऑगस्ट-२००८	२५९२६३८	४८८४०३	१२८०३३
		ऑगस्ट-२००९	२५१०१२६	४५००८१	१२००३८
	मध्यम कुपोषित	ऑगस्ट-२०१०	१६२०१३३	३०१८२८	९८८३०
		ऑगस्ट-२०११	१२१३७०१	२३६५०९	७७५३९
		ऑगस्ट-२०१२	७६४३६०	१६६५०४	६५५३४
१५.	श्रेणी-२ मधील मुले	ऑगस्ट-२००८	५९७३३८	१४७५९५	५१४९५
		ऑगस्ट-२००९	५०७०१३	११२५२८	४१८७२
१६.	श्रेणी-३+४ मधील मुले	ऑगस्ट-२००८	१५४०३	४५०३	१६५९
		ऑगस्ट-२००९	१३१३२	४१३२	१८६०
	तीव्र कुपोषित	ऑगस्ट-२०१०	२९८१२६	७१८९१	२६४०२
		ऑगस्ट-२०११	१५३०६३	४११२१	१३८९३
		ऑगस्ट-२०१२	१०८७९७	३४९१९	१४४७७
१७.	श्रेणी-३+४ मधील मुलांची टक्केवारी	ऑगस्ट-२००८	०.२१	०.३९	०.५५
		ऑगस्ट-२००९	०.१७	०.३६	०.६२
	तीव्र कुपोषित	ऑगस्ट-२०१०	४.७९	७.७०	९.५६
		ऑगस्ट-२०११	२.५०	४.३९	५.०१
		ऑगस्ट-२०१२	१.७२	३.८०	५.२८

तक्ता क्र. ३
नवसंजीवन प्रकल्प
अति-तीव्र कमी वजनाची बालके

अ. क्र.	प्रकल्पाचे नाव	बालमृत्यु दर (० ते १ वर्ष) (टक्केवारी प्रति हजार)	तीव्र कमी वजनाची बालके (टक्केवारी जानेवारी २०१२)
१.	बिखलदरा	४६	८.७१
२.	धारणी	५४	१०.६१
३.	भामरागड	८.३३	७.५२
४.	एटापल्ली	२६	४.४७
५.	अक्कलकुआ	४४	४.४१
६.	अक्कलकुआ (मालागी)	४५	४.२८
७.	अक्कलकुआ-२	५५	७.३८
८.	घडगाव	४५	१०.७९
९.	घडगाव (कुटांमोही)	३४	८.०१
१०.	घडगाव-२	२९	११.११
११.	तळोदा	२४	३.९०
१२.	हरसुल	३८	२.२१
१३.	नाशिक	२८	१७.६४
१४.	डहाणू	११	२.३०
१५.	डहाणू (कासा)	११	२.४७
१६.	जव्हार-२	३२	१०.१०
१७.	जव्हार	४६	१०.३९
१८.	मोखाडा	४१	४.८६
१९.	मुरबाड	०८	०.८४
२०.	मुरबाड-२	१०	१.०५
२१.	शहापूर	२४	२.७९
२२.	शहापूर (ढोलखांब)	२०	१.६५
२३.	तलासरी	१२	१.२५
२४.	वाड	१७	५.९६
२५.	वाड-२	६	४.०६
एकूण . . .		२९.४२	७.४९

जलसंपदा विभाग

सूर्या प्रकल्प

प्रस्तावना :

सूर्या प्रकल्पास जानेवारी २००४ मध्ये रु. ३७९२६.०० लक्ष एवढ्या रकमेस पाचवी सुधारित प्रशासकीय मान्यता मिळालेली आहे. सदरहू प्रकल्प हा बांधकामाधीन प्रकल्प आहे. प्रकल्पातील धरण व उनेयी बंधारा पूर्ण झालेला असून धरण सुरक्षिततेची काही अनुषंगिक कामे अपूर्ण आहेत. तसेच कालव्याची कामे अपूर्ण आहेत.

प्रकल्पाचे कालवे वनजमिनीतून जात असल्याने वनजमीन संपादनातील अडचणीमुळे डावा तीर कालव्याची कामे अपूर्ण आहेत. प्रकल्पात जून २०१२ अखेर १२४९० हेक्टर सिंचनक्षमता निर्माण झाली असून प्रकल्पाची एकूण क्षमता १४६९६ हेक्टर आहे.

सन २०१२-२०१३ चा बांधकाम कार्यक्रम रु. २५६.४३ लक्ष होता. सन २०१३-२०१४ चा कार्यक्रम रु. ३४००.०० लक्ष इतक्या व्याप्तीची करण्यात आलेली आहे.

विभागाकडील प्रगतीपथावरील १ मोठा प्रकल्प (पाचवे सुधारित प्रशासकीय मान्यता प्राप्त) व निधी अभावी प्रलंबित कामे करण्याकरिता सन २०१३-२०१४ मध्ये खालीलप्रमाणे तिकडीची कामे करणे आवश्यक आहेत.

१. धरण सुरक्षितता संघटना, नाशिक यांनी रूचविलेल्या धरण सुरक्षितता उपाय योजना करणेबाबत.
२. कालवे-अस्तरीकरण व भराव-दुरुस्ती, मजबुतीकरण इ. कामे.

या व्यतिरिक्त प्रकल्पास सन २००३ मध्ये केंद्रशासनाकडून वनजमिन संपादन प्रस्तावास तत्पतः मान्यता मिळालेली आहे.

सर्वोच्च न्यायालयाच्या निर्णयानुसार सूर्या प्रकल्पाचे वन जमिनीपोटी रक्कम रु. ९६.३३ कोटी जलसंपदा विभागाने वन खात्यास मर्यादित होती. सदरहू रक्कम एम.एम.आर.डी.ए. चे माध्यमातून मरण्यास शासनाने मान्यता दिल्याने वन खात्यास रु. ८५.०० कोटी रक्कम अदा केली असून उर्वरित १०.९८३ व.ल.घ.मी. पाणी साठा करणेसाठी धरणाचे गेट दिनांक २०-८-२००९ पासून बंद केलेले आहेत. त्यामुळे २८६.३१ व.ल.घ.मी. पाणी साठा करण्यात आला आहे.

सुधारित दराने एन. पी. व्ही. ची रक्कम आता रु. ८५.०० कोटी ऐवजी १०८.२२ कोटी होत असून उर्वरित १६.२२ कोटीची सुधारित मागणी केली आहे. कालव्याच्या अनुषंगाने ११.३३ कोटी एन. पी. व्ही. असून ती १४.२६ कोटी रुपये झाली आहे. पैकी १२.९७ कोटी रुपये वनखात्यास अदा केले आहेत. उर्वरित १.२९ कोटी रुपये मागणी केलेली आहे. सदरहू रक्कम प्राप्त झाल्यास प्रकल्पाच्या कालव्याची वनजमिन संपादना अभावी प्रलंबित असलेली कामे पूर्ण करून उर्वरित सिंचन क्षमता २२०६ हेक्टर साध्य होईल व प्रकल्पाची अंतिम सिंचन क्षमता १४६९६ हेक्टर १०० टक्के साध्य होईल व प्रकल्प पूर्ण होईल.

पूर्ण साठा व पूर्ण प्रकल्प सिंचनक्षमता वाढीमुळे निळणारे सर्व फायदे मिळून शासकीय महसुलात भरीव वाढ होईल.

बांधकामे व आरथापना मिळून सन २०१३-२०१४ फरीता कार्यक्रम अंदाजपत्रकास रु. ३४००.०० लक्ष एवढी मागणी करण्यात येत आहे.

(जनजाती क्षेत्र उपयोजना)

कार्यालयीन अंवाजपत्रक

जनजाती क्षेत्र उपयोजनेखाली असलेल्या मोठ्या पाटबंधारे प्रकल्पाची प्रस्तावना (सूर्या प्रकल्प)

१.	प्रकल्पाचे नाव	...	...	...	...	सूर्या प्रकल्प
२.	नदीचे नाव	...	...	...	...	सूर्या नदी
३.	गाव (धरण स्थळ)	...	...	...	...	धामणी
४.	तालुका	...	...	...	...	विक्रमगड
५.	जिल्हा	...	...	...	...	ठाणे
६.	धरणाचा प्रकार	...	...	...	...	दगडी धरण
७.	प्रशासकीय मान्यता (महिना व वर्ष)	...	...	...	...	जानेवारी १९७४
८.	मूळ किंमत (रु. लक्ष) (जानेवारी १९७४)	...	...	...	...	रु. १,८९०.८३ लक्ष
९.	सुधारित प्रशासकीय मान्यतेनुसार किंमत (रु. लक्ष)	...	...	...	...	रु. ३७,९२५.८३ लक्ष
१०.	केंद्रीय जल आयोगाची मान्यता (महिना/वर्ष)	...	...	...	...	सप्टेंबर १९७५
११.	३१ मार्च २०१२ पर्यंतचा एकूण खर्च (रु. लक्ष)	...	...	...	...	रु. ४३,००१.०० लक्ष
१२.	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर निर्माण होणारी सिंचन क्षमता (हेक्टर)	...	...	...	...	२७,१८८ हेक्टर
१३.	३० जून २०१२ पर्यंत निर्माण झालेली एकूण सिंचन क्षमता (हेक्टर)...	...	...	...	...	२३,१०७ हेक्टर
१४.	३० जून २०१३ पर्यंत निर्माण होणारी अतिरिक्त संभाव्य सिंचन क्षमता (हेक्टर)	...	...	...	...	..... हेक्टर
१५.	शाण्याचा नियोजित एकूण वापर तलांक ११८.६० मी.	...	...	...	...	२८६.३१ द.ल.घ.मी.
१६.	२०११-२०१२ मध्ये एकूण सिंचित झालेले क्षेत्र (हेक्टर)	...	...	...	...	४,३०० हेक्टर
१७.	डाव्या कालव्याची लांबी (कि. मी.)	...	...	...	...	४७ कि. मी. (मुख्य)
१८.	उजव्या कालव्याची लांबी (कि. मी.)	...	...	...	...	२८.५१ कि. मी.
१९.	प्रकल्पबाधित गावांची संख्या	...	...	...	...	११ गावे
२०.	जनजाती क्षेत्रात किती लाभ आहे	...	...	...	...	१२२.३४ हे.
२१.	नियंत्रक अधिकारी	...	...	...	...	अधीक्षक अभियंता, ठाणे पाटबंधारे मंडळ, ठाणे

कोंकण फाटबंधारे विकास महामंडळ, ताणे

सूर्या प्रकल्प

तक्ता एक

(दोन) वित्तीय आवश्यकता :

(रुपये लाखात)

अ. क्र	वर्गीकरण	प्रत्यक्ष खर्च, २०११-२०१२			अर्थसंकल्प, २०१२-२०१३			सुधारित अंदाज, २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४		
		योजनांतर्गत	योजनांतर	एकूण	योजनांतर्गत	योजनांतर	एकूण	योजनांतर्गत	योजनांतर	एकूण	योजनांतर्गत	योजनांतर	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
(अ)- कार्याचे वर्गीकरण-													
१.	मोठा प्रकल्प-सूर्या प्रकल्प	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
२.	मध्यम प्रकल्प	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण-(अ)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
(ब)- खर्चाचे वर्गीकरण-													
१.	वेतन	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
२.	प्रवास खर्च	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
३.	कार्बालीन खर्च	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
४.	इतर खर्च	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
५.	महामंडळातील कर्मचारी, से. नि. वे. अंशराशीकरण, रजा सोयीकरण	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
६.	कर्ज शुद्ध	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
७.	रोख्यावरील व्यय	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
८.	कमिशन, कर्ज सोई	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
९.	संभारणीचे खर्च	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१०.	आंतरलेखा बदल	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
११.	अनुदान (हमी शुल्क)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	कजा	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	निलंबन	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण (ब) (निव्वळ)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

सूर्या कालवा विभाग क्र. १, सूर्यानगर हा विभाग बंद झाल्याने आवश्यकता तरतूद नाही

तक्ता एक (चालू)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
(क)-वित्तलब्धीची साधने :													
१. शासनाकडून अपेक्षित अंशदान ३० टक्के (कामासाठी व आस्थापनेसाठी) आकस्मिकता निधीमधून प्राप्त झालेले शा. अंशदान	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
२. अ. आय. बी. पी.	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
३. मा. पा. वि. सं. म.(SPV)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
४. एल. आय. सी.	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
५. हुडको	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
६. नाबार्ड	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
७. व्याजासाठी	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
८. मुदलासाठी	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
९. पाणीपट्टी व इतर जमा	...	२२२७.७२	...	२२२७.७२	२३९३.००	...	२३९३.००	२३९३.००	...	२३९३.००	१७००.००	...	१७००.००
१०. म.कृ.खो.वि.सं. कडून प्राप्त होणारी व्याजाची रक्कम	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
११. भाग भांडवली अंशदान (सिडको)...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण (क) (स्थूल)	२२२७.७२	...	२२२७.७२	२३९३.००	...	२३९३.००	२३९३.००	...	२३९३.००	१७००.००	...	१७००.००	...
दजा	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
(३४५१ कडून २७०१ कडे वर्ग)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण (क) (निव्वळ)	२२२७.७२	...	२२२७.७२	२३९३.००	...	२३९३.००	२३९३.००	...	२३९३.००	१७००.००	...	१७००.००	...

कर्मचारी गोषवान्यातील पदे व वेतनश्रेणी दर्शविणारे विवरणपत्र

R. T.

अ.क्र.	पदनाम	सुधारित वेतनसंरचना		एकूण पदे	
		वेतन बॅन्ड	ग्रेड वेतन	२०१२-१३	२०१३-१४
१	२	३	४	५	६
राजपत्रित					
१.	कार्यकारी अभियंता	१५,६००-३९,९००	६,६००	१	१
२.	उपकार्यकारी अभियंता/सहा. अभियंता श्रेणी-१/ उपविभागीय अभियंता/अधिकारी	१५,६००-३९,९००	५,४००	६	६
३.	शाखा अभियंता/ वैद्यकीय अधिकारी	९,३००-३४,८००	४,४००	२०	२०
		९,३००-३४,८००	४,४००	१	१
अराजपत्रित वर्ग-३					
१.	कनिष्ठ अभियंता	९,३००-३४,८००	४,३००	४	४
२.	विभागीय लेखापाल	९,३००-३४,८००	४,३००	१	१
३.	प्रथम लिपिक	९,३००-३४,८००	४,३००	१	१
४.	वरिष्ठ लिपिक	५,२००-२०,२००	२,४००	१०	१०
५.	कनिष्ठ लिपिक/टंकलेखक/संगणक	५,२००-२०,२००	१,९००	२३	२३
६.	भांडारपाल	५,२००-२०,२००	२,८००	१	१
७.	सहायक भांडारपाल	५,२००-२०,२००	१,९००	१	१
८.	स्था. अभियंता सहायक	५,२००-२०,२००	२,४००	२०	२०
९.	लघुलेखक (निम्नश्रेणी)	९,३००-३४,८००	४,३००	१	१
१०.	सहा. आरेखक	९,३००-३४,८००	४,२००	१	१
११.	अनुरेखक	५,२००-२०,२००	२,४००	६	६
१२.	वाहन चालक	५,२००-२०,२००	१,९००	६	६
अराजपत्रित वर्ग-४					
१.	नाईक	४,४४०-७,४४०	१,६४०	१	१
२.	शिपाई	४,४४०-७,४४०	१,३००	१५	१५
३.	घोडीदार	४,४४०-७,४४०	१,३००	६	६
४.	ड्रेसर	५,२००-२०,२००	१,८००	१	१
एकूण				१२६	१२६

कर्मचारी गोषवाच्यातील पदे व वेतनश्रेणी दर्शविणारे विवरणपत्र

रुपांतरित अस्थायी पदे (C. R. T.)

अ.क्र.	पदनाम	सुधारित वेतन संरचना		एकूण पदे	
		वेतन बँड	ग्रेड वेतन	२०१२-१३	२०१३-१४
१	२	३	४	५	६
अराजपत्रित वर्ग-३					
१.	हजेरी लिपिक ...	५,२००-२०,२००	१,९००	२	२
२.	तारतंत्री ...	५,२००-२०,२००	१,९००	३	३
३.	विद्युत पर्यवेक्षक ...	९,३००-३४,८००	४२००	१	१
४.	वाहन चालक ...	५,२००-२०,२००	१,९००	२२	२२
५.	हवादाब यंत्रचालक ...	५,२००-२०,२००	१,९००	१	१
६.	कारकूम ...	५,२००-२०,२००	२,४००	३	३
७.	अभिलेखापाल ...	५,२००-२०,२००	१,९००	२	२
८.	सोजनीय वहीपाल ...	५,२००-२०,२००	१,९००	१	१
९.	दूरध्वनी चालक ...	५,२००-२०,२००	१,९००	१	१
१०.	रोडरीलर चालक ...	५,२००-२०,२००	२,०००	१	१
११.	जडवाहन चालक ...	५,२००-२०,२००	१,९००	१	१
१२.	जड यंत्रचालक ...	५,२००-२०,२००	२,४००	२	२
१३.	हलके यंत्रचालक ...	५,२००-२०,२००	१,९००	५	५
१४.	धंप यंत्रचालक ...	५,२००-२०,२००	१,९००	३	३
१५.	कालवा निरीक्षक ...	५,२००-२०,२००	१,९००	७	७
१६.	कनिष्ठ यांत्रिकी सहा. ...	५,२००-२०,२००	२,०००	१	१
१७.	जोडारी ...	५,२००-२०,२००	१,९००	३	३
अराजपत्रित वर्ग-४					
१.	सफाई कामगार ...	४,४४०-७,४४०	१,६००	१	१
२.	मुकादम ...	४,४४०-७,४४०	१,६००	१९	१९
३.	मदतनीस ...	४,४४०-७,४४०	१,६००	१३	१३
४.	प्रयोगशाळा परिचर ...	४,४४०-७,४४०	१,६००	६	६
५.	चौकीदार ...	४,४४०-७,४४०	१,६००	४५	४५
६.	मजूर ...	४,४४०-७,४४०	१,६००	६७	६७
एकूण				२१०	२१०

सफला द्योम

TABLE-II

(तीम) कार्यक्रमांच्या कार्यभाराचा गोषवारा (मोठे प्रकल्प)

(III) Programme Work-load Summary (Major Project)

(रूपये लाखात)

अ. क्र. Serial No.	कार्य/बाब Activity/Item	प्रकल्पाचे नाव सूर्या Surya
1	2	3
१)	भूसंपादन—	
1)	Land Acquisition---	
(अ)	खाजगी क्षेत्र	
(a)	Private Land	
	एकूण (हेक्टर)	
	Total (He.)	
	३१-३-२०१२ पर्यंत प्रगती	
	Progress upto 31-3-2011	1935.30 He.
	२०१२-२०१३ मधील अंदाजित प्रगती	
	Estimated Progress in 2012-2013	
(ब)	सरकारी क्षेत्र	
(c)	Government Land	
	एकूण (हेक्टर)	
	Total (He.)	
	३१-३-२०१२ पर्यंत प्रगती	
	Progress upto 31-3-2012	235.93 He.
	२०१२-२०१३ मधील अंदाजित प्रगती	
	Estimated Progress in 2012-2013	
	२) वनभूमी	
	Forest Land	
	एकूण (हेक्टर)	
	Total (He.)	
	३१-३-२०१२ पर्यंत प्रगती	
	Progress upto 31-3-2012	1419.94 He.
	२०१२-२०१३ मधील अंदाजित प्रगती	
	Estimated Progress in 2012-2013	
२)	शीर्ष कामे—	
2)	Head Works--	
(अ)	खोदकाम	
(a)	Excavation	
	एकूण (घ. मी.)	
	Total (cu. m.)	
	३१-३-२०१२ पर्यंत प्रगती	
	Progress upto 31-3-2012	455050.00
	२०१२-२०१३ मधील अंदाजित प्रगती	
	Estimated Progress in 2012-2013	
(ब)	दगडी काम	
(b)	Masonry	
	एकूण (घ. मी.)	
	Total (cu. m.)	
	३१-३-२०१२ पर्यंत प्रगती	
	Progress upto 31-3-2012	625270.00
	२०१२-२०१३ मधील अंदाजित प्रगती	
	Estimated Progress in 2012-2013	
(क)	संघानक	
(c)	Concrete	
	एकूण (घ. मी.)	
	Total (cu. m.)	
	३१-३-२०१२ पर्यंत प्रगती	
	Progress upto 31-3-2012	11625.00
	२०१२-२०१३ मधील अंदाजित प्रगती	
	Estimated Progress in 2012-2013	

तक्ता दोन (चालू)

1	2	3
(ड) मातीकाम		
(d) Earth work		
एकूण (घ. मी.)		
Total (cu. m.)	...	...
३१-३-२०१२ पर्यंत प्रगती	...	...
Progress upto 31-3-2012	...	568303.00
२०१२-२०१३ मधील अंदाजित प्रगती	...	...
Estimated Progress in 2012-2013	...	...
(इ) दरवाजे		
(e) Gates		
एकूण (संख्या)		
Total (Numbers)	...	5 Nos.
३१-३-२०१२ पर्यंत प्रगती	...	...
Progress upto 31-3-2012	...	...
२०१२-२०१३ मधील अंदाजित प्रगती	...	...
Estimated Progress in 2012-2013	...	...
३) कालवे व शाखा---		
3) Canal and branches---		
(अ) खोदकाम		
(a) Excavation		
एकूण (घ. मी.)		
Total (cu. m.)	...	...
३१-३-२०१२ पर्यंत प्रगती	...	...
Progress upto 31-3-2012	...	101.00
२०१२-२०१३ मधील अंदाजित प्रगती	...	...
Estimated Progress in 2012-2013	...	...
(ब) भराव		
(b) Embankment		
एकूण (घ. मी.)		
Total (cu. m.)	...	3019921.00
३१-३-२०१२ पर्यंत प्रगती	...	...
Progress upto 31-3-2012	...	...
२०१२-२०१३ मधील अंदाजित प्रगती	...	...
Estimated Progress in 2012-2013	...	...
(क) अस्तर		
(c) Lining		
एकूण (चौ. मी.)		
Total (Sq. meters)	...	1178968.00
३१-३-२०१२ पर्यंत प्रगती	...	...
Progress upto 31-3-2012	...	...
२०१२-२०१३ मधील अंदाजित प्रगती	...	...
Estimated Progress in 2012-2013	...	...
(ड) कालव्यावरील बांधकामे		
(d) C. D. Works		
एकूण (संख्या)		
Total (Numbers)	...	931
३१-३-२०१२ पर्यंत प्रगती	...	...
Progress upto 31-3-2012	...	824
२०१२-२०१३ मधील अंदाजित प्रगती	...	...
Estimated Progress in 2012-2013	...	100
४) वितरिका---		
4) Distributories---		
वितरण व्यवस्था (हेक्टर)---		
Distribution System (He.)---	...	14,696

संक्षिप्त टिप्पणी

वांद्री मध्यम पाटबंधारे प्रकल्प

प्राथमिक—

वांद्री मध्यम पाटबंधारे प्रकल्प ठाणे जिल्ह्यातील आदिवासी क्षेत्रात वांद्री नदीवर मौजे गांजे, ता. पालघर येथे बांधण्यात आलेला आहे. वांद्री नदी ही वैतरणा नदीची उपनदी आहे. हा प्रकल्प अक्षांश १९-३८ उत्तर व रेखांश ७२-२६ (पूर्व) या जागी आहे. या प्रकल्पाचे पाणलोट क्षेत्र २८.५३ चौ. कि. मी. आहे. त्यामुळे ७५ टक्के जलनिष्पत्ती ३७.७८ द.ल.घ.मी. इतकी होते. या प्रकल्पातून डावा व उजवा असे दोन कालवे निघत असून त्याद्वारे २०४४ हेक्टर क्षेत्रास सिंचनाचा लाभ होतो. या प्रकल्पावर सन १९८४ पासून सिंचन सुरु झालेले आहे.

या प्रकल्पास शासन निर्णय, पाटबंधारे विभाग क्र. डब्ल्यूएनडी-१०७६/२३६०८/एमईडी (आय), दिनांक १७/१/१९७७ अन्वये (१९७५-१९७५ च्या दरसूचीवर आधारित रुपये ३२६.७१ लक्ष रुपयास प्रशासकीय मान्यता मिळालेली आहे. तसेच शासन निर्णय पाटबंधारे विभाग क्रमांक डब्ल्यूएनडी-१०९२/२८९४/७/९२)/मप्र/ दिनांक २०-१०-१९९५ अन्वये रुपये १४३३.२८ लक्ष रुपयास सुधारीत प्रशासकीय मान्यता मिळालेली आहे. पुन्हा द्वितीय सुधारित प्रकल्प अहवाला अन्वये रुपये १८४२.२५ लक्ष सन २००३-२००४ च्या दरसूचीवर आधारित खर्च अपेक्षित असून पुनःसुधारीत प्रशासकीय मान्यतेसाठी वरिष्ठ कार्यालयास सादर करण्यात आलेला आहे.

या प्रकल्पास केंद्रीय जलआयोगाची मान्यता सन १९७५ मध्ये मिळाली असून पर्यावरण विषयक मान्यता मिळालेली नाही.

वांद्री प्रकल्पाचे सिंचन सुरु होवून १७ वर्षे पूर्ण झालेली आहेत. त्यामुळे सद्या धरण कालवे व वितरिका यांची पुनःस्थापनेची कामे करणेचे गरजेचे आहे. त्यासाठी पुनःस्थापनेची अंदाजित रक्कम रुपये ५९९ लक्ष निधीची आवश्यकता आहे. धरण व कालव्याची कामे पूर्ण करून पाणी वापर संस्था यांना हस्तांतरित करावयाची आहे. कोंकणामध्ये मुराळधार पावसांमुळे कालव्याचे व उपकालव्याचे वितरिकांचे छेद विरकळीत झालेले आहेत. शासनाने दिलेल्या मर्यादापेक्षा कमी आहे.

धरण :-

वांद्री धरणाची एकूण क्षमता ३७.११ द.ल.घ.मी. असून वापरात येणारा साठा ३५.९३८ द.ल.घ.मी. आहे. या धरणाची माथा पातळी ४८.६० मी. आहे. जास्तीत जास्त पाणी साठ्याची क्षमता पातळी ४६.६० मी. इतकी आहे. वापरात येणाऱ्या पाण्याची पातळी ४३.६० मी. इतकी आहे. हे धरण मातीचे असून त्याची लांबी ८०४ मी. इतकी आहे. तसेच मातीचे सॅडल धरण असून त्याची लांबी प्रत्येकी १८० मी इतकी आहे. या धरणास ओगी आकाराचा ५२ मी. लांबीचा दरवाजा रहीत दगडी बांधकामाचा सांडवा आहे. या धरणाची कमाल उंची २८.१७ मी. इतकी आहे.

कालवे :-

वांद्री धरणापासून डावा व उजवा असे दोन कालवे निघतात. डाव्या कालव्याची लांबी १२ कि. मी. असून त्यावर पुढे ५ कि. मी. लांबीची पूछ वितरिका आहे. डाव्या कालव्याची सुरुवातीची वहन क्षमता २.३५ घ. मी./सेकंद (८२.९७ घ. फुट/सेकंद) इतकी आहे. या कालव्याद्वारे १४९७ हेक्टर क्षेत्रास सिंचनाचा लाभ होतो. उजव्या तिर कालव्याची लांबी ८.७० कि.मी. असून त्याची वहन क्षमता ०.९० घ. मी./सेकंद (३१.७७९ घ. फुट/सेकंद) इतकी आहे व त्याद्वारे ५४७ हेक्टर क्षेत्रास सिंचनाचा लाभ होतो. एकूण पिक क्षेत्र ४०८८ हे. मूळ क्षेत्र २०४४ हेक्टर आहे.

वांद्री धरण, कालवे यांचे देखभाल व दुरुस्ती कामाकरीता सन २०१३-२०१४ या वर्षाकरीता रुपये ९१.५० लक्ष इतक्या अनुदानाची आवश्यकता आहे.

कर्मचारी गोषवाऱ्यातील पदे व वेतनश्रेणी दर्शविणारे विवरणपत्र

वांद्री

अ.क्र.	पदनाम	सुधारित वेतन संरचना		एकूण पदे		
		वेतन बॅन्ड	ग्रेड वेतन	२०१२-२०१३	२०१३-२०१४	
१	२	३	४	५	६	
राजपत्रित						
१.	कार्यकारी अभियंता	१५,६००-३९,१००	६,६००	१	१	
२.	उपकार्यकारी अभियंता/ सहा. अभियंता श्रेणी-१/ उपविभागीय अभियंता/अधिकारी	१५,६००-३९,१००	५,४००	१	१	
३.	शाखा अभियंता/वैद्यकीय अधिकारी	९,३००-३४,८००	४,४००	२६	२६	
अराजपत्रित वर्ग-३						
१.	कनिष्ठ अभियंता	९,३००-३४,८००	४,३००	४	४	
२.	विभागीय लेखापाल	९,३००-३४,८००	४,६००	...	...	
३.	प्रथम लिपिक	९,३००-३४,८००	४,३००	१	१	
४.	वरिष्ठ लिपिक	५,२००-२०,२००	२,४००	६	६	
५.	कनिष्ठ लिपिक/टंकलेखक/संगणक	५,२००-२०,२००	१,९००	२३	२३	
६.	भांडारपाल	५,२००-२०,२००	२,८००	...	१	
७.	सहायक भांडारपाल	५,२००-२०,२००	१,९००	१	१	
८.	स्था. अभियंता सहायक	५,२००-२०,२००	२,४००	१५	१५	
९.	लघुटंकलेखक	५,२००-२०,२००	२,४००	२	२	
१०.	आरेखक	५,२००-२०,२००	२,८००	१	१	
११.	सहा. आरेखक	५,२००-२०,२००	२,४००	१	१	
१२.	अनुरेखक	५,२००-२०,२००	२,४००	७	७	
१३.	वाहन चालक	५,२००-२०,२००	१,९००	४	४	
अराजपत्रित वर्ग-४						
१.	नाईक	४,४४०-७,४४०	१,६००	...	...	
२.	शिपाई	४,४४०-७,४४०	१,३००	२०	२०	
३.	घौकीदार	४,४४०-७,४४०	१,३००	६	६	
४.	ड्रेसर	५,२००-२०,२००	१,८००	...	...	
५.	पहारेकरी	४,४४०-७,४४०	१,३००	१	१	
एकूण				...	१२५	१२६

कर्मचारी गोषवाऱ्यातील पदे व वेतनश्रेणी दर्शविणारे विवरणपत्र

वांद्री

अ.क्र.	पदनाम	सुधारित वेतन संरचना		एकूण पदे	
		वेतन बॅन्ड	ग्रेड वेतन	२०१२-२०१३	२०१३-२०१४
१	२	३	४	५	६
अराजपत्रित वर्ग-३					
१.	हजेरी लिपिक ...	५,२००-२०,२००	१,९००	१	१
२.	तारलंत्री ...	५,२००-२०,२००	१,९००	...	...
३.	विद्युत पर्यवेक्षक ...	९,३००-३४,८००	४२००	...	...
४.	वाहन चालक ...	५,२००-२०,२००	१,९००	...	...
५.	हवादाष यंत्रचालक ...	५,२००-२०,२००	१,९००	...	...
६.	कारकून ...	५,२००-२०,२००	१,९००	१	१
७.	अभिलेखापाल ...	५,२००-२०,२००	१,९००	...	...
८.	रोजनोंद वहीपाल ...	५,२००-२०,२००	१,९००	...	...
९.	दूरध्वनी चालक ...	५,२००-२०,२००	१,९००	...	...
१०.	रोडरोलर चालक ...	५,२००-२०,२००	२,०००	...	...
११.	जडवाहन चालक ...	५,२००-२०,२००	१,९००	...	...
१२.	जड यंत्रचालक ...	५,२००-२०,२००	२,४००	...	...
१३.	हलके यंत्रचालक ...	५,२००-२०,२००	१,९००	...	...
१४.	पंप यंत्रचालक ...	५,२००-२०,२००	१,९००	...	...
१५.	कालवा निरीक्षक ...	५,२००-२०,२००	१,९००	...	...
१६.	कनिष्ठ यांत्रिकी सहायक ...	५,२००-२०,२००	२,०००	...	...
१७.	जोडारी ...	५,२००-२०,२००	१,९००	...	...
अराजपत्रित वर्ग-४					
१.	सफाई कामगार ...	४,४४०-७,४४०	१,३००	...	...
२.	मुकादम ...	४,४४०-७,४४०	१,६००	...	...
३.	मदतनीस ...	४,४४०-७,४४०	१,३००	...	...
४.	प्रयोगशाळा परिचर ...	४,४४०-७,४४०	१,३००	...	...
५.	चौकीदार ...	४,४४०-७,४४०	१,३००	...	...
६.	मजूर ...	४,४४०-७,४४०	१,६००	५	५
एकूण ...				७	७

वांद्री प्रकल्प
तक्ता एक

(दोन) वित्तीय आवश्यकता :

(रुपये लाखात)

अ. क्र.	वर्गीकरण	प्रत्यक्ष खर्च, २०११-२०१२			अर्थसंकल्प, २०१२-२०१३			सुधारित अंदाज, २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४		
		योजनांतर्गत	योजनेतर	एकूण	योजनांतर्गत	योजनेतर	एकूण	योजनांतर्गत	योजनेतर	एकूण	योजनांतर्गत	योजनेतर	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
(अ)-कार्याचे वर्गीकरण--													
१.	व्यवस्थापन आणि परिरक्षण ...	...	४८.९८	४८.९८	...	६.०४	६.०४	...	६.०४	६.०४	...	९१.५०	९१.५०
	एकूण-(अ)	...	४८.९८	४८.९८	...	६.०४	६.०४	...	६.०४	६.०४	...	९१.५०	९१.५०
(ब)-उद्दिष्टवार वर्गीकरण--													
१.	वेतन ...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
२.	मजुरी ...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
३.	प्रवास खर्च ...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
४.	कार्यालयीन खर्च ...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
५.	बांधकामे ...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
६.	हत्यारे व सयंत्रे ...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
७.	परिरक्षण ...	...	४८.९८	४८.९८	...	६.०४	६.०४	...	६.०४	६.०४	...	९१.५०	९१.५०
८.	पेट्रोल, तेल ...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
९.	आंतर लेखा बदल ...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१०.	निलंबन ...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
११.	अनुदान ...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१२.	इतर खर्च ...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण-(ब) (स्थूल)	...	४८.९८	४८.९८	...	६.०४	६.०४	...	६.०४	६.०४	...	९१.५०	९१.५०
	वजा	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	निलंबन	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	जमा व वसुली	...	१.९३	१.९३	...	२.७६	२.७६	...	२.७६	२.७६	...	२.००	२.००
	आस्थापना	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	कामे	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण (ब) (निव्वळ)	...	४७.०५	४७.०५	...	३.२८	३.२८	...	३.२८	३.२८	...	८९.५०	८९.५०
(क) वित्त व्यवस्थेची साधने													
४७०१-मागणी क्र. आय-५	...	...	४८.९८	४८.९८	...	६.०४	६.०४	...	६.०४	६.०४	...	९१.५०	९१.५०
२७०१-मागणी क्र. आय-३	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण-(क) (स्थूल)	...	४८.९८	४८.९८	...	६.०४	६.०४	...	६.०४	६.०४	...	९१.५०	९१.५०
	वजा	...	२.९०	२.९०	...	२.००	२.००	...	२.३०	२.३०	...	२.५०	२.५०
	एकूण (क) (निव्वळ)	...	४६.०८	४६.०८	...	४.०४	४.०४	...	३.७४	३.७४	...	८९.००	८९.००

(३) कार्यक्रमाच्या कार्यभाराचा गोषवारा व वित्तीय आवश्यकतांचे स्पष्टीकरण : मध्यम प्रकल्प

(III) Programme workload summary and explanation of financial requirements : Medium Project

(अ) खालील तक्त्यामध्ये प्रकल्पावरील प्रगती दर्शविली आहे—

(a) The following table gives the physical progress of the projects--

तक्ता दोन-(अ)

TABLE II-(A)

कार्य/बाब (प्रकल्प)	मूळ अंदाजित खर्च (रुपये लाखांत)	अगदी अलिकडचा सुधारित खर्च (रुपये लाखांत)	३१-३-२०१२ पर्यंत पूर्ण झालेल्या कामाची टक्केवारी	२०१२-२०१३ मधील चालू बांधकामाची अंदाजित टक्केवारी	२०१२-२०१३ मधील चालू बांधकामाची सुधारित अंदाजित टक्केवारी	२०१२-२०१३ मधील चालू बांधकामाची अंदाजित टक्केवारी	शेरा जनजाती क्षेत्रातील कामाची रकाना नं. ७ ची टक्केवारी
Activity (Project)	Original estimated cost in lakhs of Rs.	Latest received cost in lakhs of Rs.	Percentage of work completed up to 31-3-2012	Estimated percentage of progress of work during 2012-2013	Revised estimated percentage of progress of work during 2012-2013	Estimated percentage of progress of work during 2012-2013	Remarks percentage of Col. (7) for Tribal Sub-Plan works
1	2	3	4	5	6	7	8

प्रकल्प क्षेत्रास आंशिक/पूर्ण फायदा मिळणारे प्रकल्प—

Projects fully or partially benefiting the Tribal Area----

वान्द्री							
Wandri	326.71	1842.25	100%	...	...	...	...

संक्षिप्त टिप्पणी

श्रीमंत लघु पाटबंधारे योजना, ता. पेठ, जि. नाशिक

सर्वसाधारण वर्णन :-

ही योजना दमणगंगा खोऱ्यात श्रीमंत नदीवर असून आदिवासी क्षेत्रातील आहे. या योजनेचा एकूण जलसाठा ११.३१३ द.ल.घ.मी. एवढा असून योजनेमुळे ९७७ हेक्टर क्षेत्र सिंचनाखाली येणार आहे. सदर प्रकल्पाद्वारे ३७३.४४ द.ल.घ.फू. साठा निर्माण होणार आहे. या योजनेमुळे आदिवासी भागातील शेतकऱ्यांना सिंचनाचा लाभ मिळणार असून त्याची आर्थिक प्रगती होणार आहे.

या योजनेस शासन निर्णय क्रमांक २०००/(२९४/२०००) खारभूमी मंत्रालय, मुंबई, दिनांक २१-११-२००० अन्वये रु. १६३५.३८ एवढ्या रकमेस मूळ प्रशासकीय मान्यता प्राप्त असून या योजनेचे सुधारित अंदाजपत्रक रु. ३२११.०८ इतक्या रकमेसाठी शासनाने प्रशासकीय मान्यता दिलेली आहे. या योजनेचे रु. ५१७७.०० लक्ष इतक्या रकमेचे सुधारित अंदाजपत्रक करण्यात आलेले आहे.

भूसंपादन :-

बुडित क्षेत्रातील खाजगी जमीन संपादनाचा अंतिम निवाळा घोषित होऊन संबंधित शेतकऱ्यास मोबदला अदा करण्यात आलेला आहे.

मुख्य धरण :-

या योजनेचे मुख्य धरण सांडवा, विमोचकाचे काम दिनांक २०-२-२००२ पासून सुरु केले असून सन मे २००६ मध्ये घळभरणी करण्यात आली आहे.

कालवा :-

या योजनेस उजवा व डावा असे दोन कालवे आहेत. उजवा कालवा १० कि. मी. लांबीचा असून डावा कालवा ९.५७ कि. मी. लांबीचा आहे. या दोन्ही कालव्याचे कामे प्रगतीत आहेत. या योजनेवर ९५७ हे. इतकी सिंचन क्षमता निर्मित झालेली आहे.

सद्यःस्थिती :-

या योजनेच्या धरणाचे काम पूर्ण झालेले असून उजव्या व डाव्या कालव्याचे काम प्रगतीपथावर आहे. या योजनेवर मार्च २०१२ अखेर रु. ३२५३.०० लक्ष इतका खर्च झालेला आहे. सन २०१२-२०१३ या आर्थिक वर्षात रु. ७०.०० लक्ष अनुदान प्राप्त झालेले आहे. या योजनेचे डाव्या व उजव्या कालव्याचे उर्वरित कामे पूर्ण करण्यासाठी व संपूर्ण सिंचनक्षेत्र निर्मितीसाठी सन २०१३-२०१४ या आर्थिक वर्षात रु. ८००.०० लक्ष इतके अनुदान आवश्यक आहे.

लघु पाटबंधारे योजना, रोशनी, ता. त्र्यंबकेश्वर, जि. नाशिक

सर्वसाधारण वर्णन :-

लघु पाटबंधारे योजना रोशनी, ता. त्र्यंबकेश्वर, जि. नाशिक हा प्रकल्प त्र्यंबकेश्वर तालुक्यातील चिरापाली गावाजवळून वाहणाऱ्या स्थानिक नाल्यावर असून हा नाला दमणगंगा नदीस मिळतो. सदर प्रकल्पास शासन निर्णय क्रमांक लपायो/२०००/(२९४/२०००) खारभूमी, मंत्रालय, मुंबई-३२, दिनांक २१-११-२००० अन्वये एकूण रु. १२३४.१५ लक्ष (रुपये ९८८.३२ लक्ष कामाप्रित्यर्थ + रु. २४५.८३ लक्ष) एवढ्या रकमेस प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात आलेली आहे. या योजनेचे रु. ३४९१.०६ लक्ष इतक्या रकमेचे सुधारित अंदाजपत्रक शासनाने सादर करण्यात आली आहे.

सदर योजनेच्या लाभक्षेत्रास एकूण ४३५ लाभार्थी असून त्यापैकी ४२७ लाभार्थी आदिवासी आहेत. योजनेच्या एकूण लाभक्षेत्र ५११ हेक्टर पेकी ५०१ हेक्टर क्षेत्र आदिवासी लाभधारकांचे व त्यांची टक्केवारी एकूण क्षेत्राशी ९८ टक्के एवढी आहे. सदर प्रकल्पामुळे त्र्यंबकेश्वर तालुक्यातील एकूण ५११ हेक्टर सिंचन क्षेत्राची निर्मिती होणार आहे.

भू-संपादन :-

बुडित क्षेत्रातील खाजगी जमीन संपादनाचा अंतिम निवाळा घोषित होऊन संबंधित शेतकऱ्यास मोबदला अदा करण्यात आलेला आहे.

वनजमीन :-

सदर प्रकल्पाच्या बुडित क्षेत्रात १५.५६ हेक्टर वनजमीन येते व सदर वनजमीन संपादन, दिनांक २७-१-२००६ रोजी वनखात्याकडून अंतिम मान्यता प्राप्त झाली आहे.

सन २०१३-१४ या आर्थिक वर्षात रु. ७००.०० लक्ष इतके अनुदान आवश्यक आहे.

साठवण तलाव, अंबई, तालुका त्र्यंबकेश्वर, जि. नाशिक

या योजनेस शासन निर्णय क्रमांक लपायो/२००५/३०४/(१२२/२००५)/खारभूमी, दिनांक २६-७-२००५ अन्वये रुपये ४५३.१७ लक्ष (रुपये ३६७.१३ लक्ष कामाप्रित्यर्थ + रु. ८६.०४ लक्ष अनुषंगिक खर्च) इतक्या रकमेस प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात आलेली आहे.

सदर योजना त्र्यंबकेश्वर या तालुक्याच्या ठिकाणापासून १५ कि. मी. अंतरावर आहे. सदर प्रस्तावित साठवण तलाव मौजे अंबई, ता. त्र्यंबकेश्वर, जि. नाशिक या गांवातल्या पश्चिम वाहिनी असलेल्या स्थानिक नाल्यावर आहे. सदर स्थानिक नाला हा दमणगंगा या पश्चिम वाहिनी नदीच्या उपनाला आहे. प्रस्तावित साठवण तलावाचे एकूण पाणलोट क्षेत्र ३.४० चौ. कि. एवढे असून पाणलोट क्षेत्र डोंगराळ स्वरूपाचे आहे. योजनेचे ५० टक्के विरवासाहंतघे

पर्जन्यमान २३६.३० से. मी. असून इंग्लिश सुत्राने एकूण जलप्राप्ती ५७९२.७५ स.घ.मी. इतके येते. योजनेचा एकूण जलसाठा २०२०.०० स.घ.मी. एवढा आहे. योजनेद्वारे उपसा पद्धतीने २६० हेक्टर क्षेत्रावर सिंचन प्रस्तावित आहे.

सदर योजनेच्या लाभक्षेत्रात एकूण १६० लाभार्थी असून त्यापैकी १३० लाभार्थी आदिवासी आहेत व उर्वरित ३० लाभार्थी बिगर आदिवासी आहेत. योजनेच्या एकूण लाभक्षेत्र २६० हेक्टर पैकी २२० हेक्टर क्षेत्र आदिवासी लाभधारकांचे असून उर्वरित ३९.७० हेक्टर क्षेत्र बिगर आदिवासी लाभधारकांचे आहे व त्याची टक्केवारी एकूण क्षेत्राची ८५% एवढी आहे.

भू-संपादन :-

बुडित क्षेत्रातील खाजगी जमीन २२.४० हे. आवश्यक असून भू-संपादनाचा प्रस्ताव प्रारूप निवाड्यावर आहे.

सद्यःस्थिती :-

या योजनेवर मार्च २०१२ अखेर कामावर रुपये ५८२.०० लक्ष इतका खर्च झालेला आहे. या योजनेचे उर्वरित कामे करण्यासाठी सन २०१३-२०१४ या वर्षात रु. ३००.०० लक्ष इतके अनुदान आवश्यक आहे.

साठवण तलाव, काचूर्ली, तालुका त्र्यंबकेश्वर, जि. नाशिक

सदर योजनेस शासन निर्णय क्रमांक २००४/(३५/२००४)/खारभूमी, मंत्रालय, मुंबई, दिनांक ७-५-२००४ अन्वये एकूण रु. ३.९९,९८.८०६ लक्ष (रुपये ३,९६,८३,९५५ लक्ष कामाप्रित्यर्थ + रु. ७४,३४,२५९ लक्ष अनुषंगिक खर्च) इतक्या रकमेस मूळ प्रशासकीय मान्यता प्राप्त झालेली आहे.

सदर योजनेच्या त्र्यंबकेश्वर या तालुक्याच्या ठिकाणापासून १५ कि. मी. अंतरावर आहे. सदर प्रस्तावित साठवण तलाव मौजे काचूर्ली, ता. त्र्यंबकेश्वर, जि. नाशिक या गावालगतच्या पश्चिम वाहिनी असलेल्या स्थानिक नाल्यावर आहे. सदर स्थानिक नाला हा दमणगंगा या पश्चिम वाहिनी नदीचा उपनाला आहे. प्रस्तावित साठवण तलावाचे एकूण पाणलोट क्षेत्र १.२५ चौ. कि. एवढे असून पाणलोट क्षेत्र डोंगराळ स्वरूपाचे आहे. योजनेचे ५० टक्के विस्वासाहर्तचे पर्जन्यमान २३६.३० से. मी. असून योजनेचा एकूण जलसाठा २११७.०० स.घ.मी. एवढा आहे. योजनेद्वारे उपसा पद्धतीने २५५ हेक्टर क्षेत्रावर सिंचन प्रस्तावित आहे.

सदर योजनेच्या लाभक्षेत्रात एकूण २५२ लाभार्थी असून त्यापैकी १४३ लाभार्थी आदिवासी आहेत व उर्वरित १०९ लाभार्थी बिगर आदिवासी आहेत. आदिवासी लाभार्थीची टक्केवारी ५७ टक्के आहे.

धरण :-

सदर योजनेच्या जलरोधीखंदक व इतर अनुषंगिक कामे प्रगतीपथावर असून मार्च २००९ अखेर कामावर रु. १०३.०७ लक्ष खर्च झालेला आहे.

भू-संपादन :-

बुडित क्षेत्रातील खाजगी जमीन १९.९६ हे. आवश्यक असून भू-संपादनाचा प्रस्ताव प्रारूप निवाड्यावर आहे.

सद्यःस्थिती :-

या योजनेचे धरणाचे मातीकाम, सांडव्याचे बांधकाम पूर्ण होत आले आहे. या योजनेवर मार्च २०१२ अखेर कामावर रुपये ३३२.०० लक्ष इतका खर्च झालेला आहे. सन २०१२-२०१३ या आर्थिक वर्षात रु. ७५.०० लक्ष इतके अनुदान प्राप्त झालेले आहे. या योजनेचे उर्वरित कामे धळभरणी करण्यासाठी सन २०१३-२०१४ या वर्षात रु. ३००.०० लक्ष इतके अनुदान आवश्यक, सदर घळभरणीमुळे २.१९ व.ल.घ.मी. पाणीसाठा व २५५ हेक्टर क्षेत्र सिंचन निर्मिती होणार आहे.

साठवण तलाव, शिराळे, तालुका पेट, जि. नाशिक

शिराळे साठवण तलाव, ता. पेट, जि. नाशिक ही योजना पेट तालुक्याच्या गावापासून ५.०० कि. मी. अंतरावरील शिराळे गावाजवळ आहे. सदर योजना अरबी समुद्रास मिळणारी पश्चिम वाहिनी पार नदीच्या केंग उपवन नदीवरील संगमेश्वर नाल्यावर बांधण्याचे योजिले आहे. या योजनेस शासनाने शासन निर्णय क्रमांक लपायो/२००५/२७०/(६४/२००५)/खारभूमी मंत्रालय, मुंबई, दिनांक १५-४-२००५ अन्वये एकूण अंदाजित किंमत रुपये ४३५.४० लक्ष (कामाप्रित्यर्थ रु. ३७१.९९ लक्ष व अनुषंगिक खर्च रु. ६३.४१ लक्ष) यास प्रशासकीय दिलेली आहे. या योजनेचे ७१७.०० लक्ष इतक्या रकमेचे सुधारित अंदाजपत्रक शासनास सादर करण्यात आले आहे.

पुनर्वसन :-

प्रकल्पाच्या बुडित क्षेत्रात गावठाण बाधीत होत नाही. या योजनेस पुनर्वसन अधिनियमातून शासनाचे पत्र क्र. आरजीए-३० (०५)/७०५/प्र.क्र.७२३४/२-३ महसूल व वन विभाग, दि. ७-८-२००६ अन्वये सूट देण्यात आलेली आहे. योजना कार्यान्वित झाल्यास पेट गावासाठी पिण्याच्या पाण्यासाठी कायमस्वरूपी उपाययोजना अंमलात येईल तसेच या योजनेमुळे २५५ हेक्टर क्षेत्र ओलिताखाली येईल.

सदर योजनेच्या लाभक्षेत्रात एकूण १४७ लाभार्थी असून त्यापैकी ९६ लाभार्थी आदिवासी आहेत. योजनेच्या एकूण लाभक्षेत्र २५५ हेक्टर पैकी १६४ हेक्टर क्षेत्र आदिवासी लाभधारकांचे व त्याची टक्केवारी एकूण क्षेत्राशी ६४ टक्के एवढी आहे.

भू-संपादन :-

बुडित क्षेत्रातील खाजगी जमीन ३०.३९ हे. आवश्यक असून भू-संपादनाचा प्रस्ताव प्रारूप निवाड्यावर आहे.

वनजमीन :-

या योजनेच्या वनजमिन प्रस्तावास तत्त्वतः मान्यता प्राप्त झाली आहे. तत्त्वतः मान्यतेच्या अटीनुसार पर्यायी वनीकरणाची रक्कम वनविभागास अदा करण्यात आलेली असून वनजमीन प्रस्तावास अंतिम मान्यता प्राप्त झालेली आहे.

धरण :-

सदर योजनेच्या जलरोधीखंदक व धरणाचे मातीकाम २५ नोव्हेंबर २००८ पासून प्रगतीपथावर आहे.

सद्यःस्थिती :-

या योजनेचे चालू वर्षात धरणाचे घळभरणीचे काम पूर्ण झालेले आहे. यदर घळभरणीमुळे १.६१ द.ल.घ.मी. पाणीसाठा व १९५ हे. सिंचन निर्मिती झालेली आहे. या योजनेवर मार्च २०१२ अखेर रुपये ६३९.०० लक्ष इतका खर्च झालेला आहे. सन २०१२-२०१३ या आर्थिक वर्षात २५०.०० लक्ष अनुदान प्राप्त झालेले आहे. या योजनेचे उर्वरीत कामे करण्यासाठी सन २०१३-२०१४ या वर्षात रु. ६७५.०० लक्ष इतके अनुदान आवश्यक आहे.

डोमिहीरा नदी प्रकल्प, ता. जव्हार, जि. ठाणे

सर्वसाधारण वर्णन :-

डोमिहीरा नदी प्रकल्प ता. जव्हार, जि. ठाणे या लघुपाटबंधारे योजनेस मूळ प्रशासकीय मान्यता शासन निर्णय क्रमांक डीएचआरए-१०८४/(१०२/८५) खारभूमी मंत्रालय, मुंबई, दि. १६-१०-१९८५ अन्वये रु. ४४८.४६ लक्ष इतक्या किंमतीस मिळाली आहे. या योजनेमुळे जव्हार तालुक्यातील ६८५ हेक्टर आदिवासी क्षेत्र ओलिताखाली येणार आहे.

या योजनेस शासन निर्णय क्रमांक लपायो/२०१३/(१३/२०००) खारभूमी मंत्रालय, मुंबई, दि. १९-१-२००० नुसार रु. २३९९.२१ लक्ष इतक्या किंमतीस सुधारित प्रशासकीय मान्यता मिळालेली आहे. योजनेचे सुसुधारित अंदाजपत्रक रक्कम रु. ७३४७.२३ लक्ष इतक्या रकमेचे तयार करून प्रशासकीय मान्यतेसाठी शासनास सादर करण्यात आले आहे. सदर अंदाजपत्रक व्यय अग्रक्रम समितीकडे सादर करण्यात आले आहे.

भू-संपादन :-

या योजनेच्या बुडित क्षेत्रातील शेतकऱ्यांचा भू-संपादनाचा अंतिम निवाळा घोषित होवून मोबदला अदा करण्यात आलेला आहे.

पुनर्वसन :-

या योजनेचे पुनर्वसन प्रस्ताव पुनर्वसन अधिकारी, ठाणे यांचेकडे सादर करण्यात आला असून दि. ७-२-२००८ रोजी कलम ११ (१) ची अधिसूचना राजपत्रात प्रसिद्ध झालेली आहे. या योजनेच्या बुडित क्षेत्रात ३५ घरे येत असून संबंधीत शेतकऱ्यांना घरांचा मोबदला देण्यात आलेला असून त्यांनी स्वेच्छा पुनर्वसन करून घेतले आहे.

वनजमीन :-

वनजमिनीच्या प्रस्तावास अंतिम मान्यता प्राप्त झालेली आहे.

मुख्य धरण :-

या योजनेचे मुख्य धरण व सांडव्याचे काम दि. २०-२-२००२ पासून प्रगतीत आहे. तसेच धरणाचे घळभरणीचे काम पूर्ण करण्यात आलेले आहे.

कालवा :-

या प्रकल्पाच्या उजव्या बाजूस सिंचन प्रस्तावित आहेत. उजव्या कालव्याची लांबी २०.८१ कि.मी. असून १ ते ५ कि. मी. मधील काम पूर्ण होत आलेले आहे. या योजनेवर ७८ हे. इतकी सिंचन क्षमता निर्मित झालेली आहे.

सद्यःस्थिती :-

या योजनेचे धरणाचे मातीकाम व सांडव्याचे बांधकाम, दि. २७-२-२००२ पासून सुरु करण्यात आले असून मे २००९ मध्ये धरणाचे घळभरणीचे काम करण्यात आलेले आहे व १४.४९ द.ल.घ.मी. पाणीसाठा निर्माण झालेला आहे. तसेच कि.मी. १ ते ५ मधील कालव्याचे काम पूर्ण होत आले आहे. या योजनेवर मार्च २०१२ अखेर रुपये ९७६७.०० लक्ष इतका खर्च झालेला आहे. या योजनेच्या कामासाठी सन २०१३-२०१४ या आर्थिक वर्षात रु. १०००.०० लक्ष इतके अनुदान आवश्यक आहे. चालू आर्थिक वर्षात रु. १००.०० लक्ष इतके अनुदान प्राप्त झालेले आहे.

लघु पाटबंधारे योजना, श्रीभुवन, ता. सुरगाणा, जि. नाशिक

लघु पाटबंधारे योजना, श्रीभुवन हा प्रकल्प पश्चिम वाहिनी अंबिका नदीच्या खोऱ्यातील स्थानिक नात्यावर आहे.

मूळ प्रशासकीय मान्यता :-

प्रकल्पास सन २००९-२०१० दरसूचीवर अधारीत रु. ९.१० कोटी इतक्या रकमेस शासन निर्णय क्र. लपायो/२००९/(प्र. क्र. ३९०) खारभूमी, मंत्रालय, मुंबई ३२, दिनांक १८-५-२०११ अन्वये मूळ प्रशासकीय मान्यता मिळाली आहे.

प्रकल्पाची माहिती :-

धरण प्रकल्पाचे पिकक्षेत्र ३४६ हेक्टर आहे व पाणीसाठा २.५७ द. ल. घ. मी. आहे. डावा कालवा ३ कि. मी. व उजवा कालवा १.९० कि. मी. आहे. सदर प्रकल्पांतर्गत डावा कालवा १९५ हेक्टर व उजवा कालवा १५१ हेक्टर सिंचन क्षेत्र असे एकूण ३४६ हेक्टर पिक क्षेत्रास सिंचनाचा लाभ होणार आहे.

प्रकल्पास मूळ प्रशासकीय मान्यता दिनांक १८-५-२०११ ला मिळाली. तथापि प्रकल्पास आज पर्यंत निधी मिळालेला नाही. प्रकल्पाचे प्राथमिक सविस्तर सर्वेक्षण कामे वन जमिन प्रस्ताव तयार करणे तसेच भूसंपादन प्रस्ताव तयार करणे इ. कामे प्रगतीपथावर आहेत.

प्रकल्पाचे कामास सुरुवात करण्यात आलेली नाही.

प्रकल्पाच्या कामाची सद्यःस्थिती :-

धरण कामे : धरणाचे काम अद्याप सुरु करण्यात आलेले नाही. कालवे : योजनेअंतर्गत उजवा काला १.९ कि. मी. डावा कालवा ३.० कि. मी. असून कालव्याचे काम अद्याप सुरु करण्यात आलेले नाही.

भू-संपादन :-

धरण, बुडीत क्षेत्र व कालवा यासाठी एकूण ४३.५० हे. क्षेत्र आवश्यक असून ३५.१६ हेक्टर खाजगी व ८.३४ हेक्टर वन जमिनीची आवश्यकता आहे. प्रकल्पासाठी वनजमीन संपादन व पुनर्वसन अधिनियम कलम ११ (१) कलम १३ (३) काढणेची प्रक्रिया प्रगतीपथावर आहे.

पुनर्वसन :-

या प्रकल्पासाठी पुनर्वसन करणेची आवश्यकता नाही. तथापि भू-संपादन कार्यवाही सुरु करणेसाठी पुनर्वसन अधिनियम कलम ११ (१) कलम १३ (२) काढणेची प्रक्रिया प्रगतीपथावर आहे. प्रकल्पावर मार्च २०१२ अखेर काहीही खर्च झालेला नाही. सन २०१३-२०१४ या आर्थिक वर्षात रु. २००.०० लक्ष इतके अनुदान आवश्यक आहे.

लघु पाटबंधारे योजना, निंबापूर, ता. डहाणू, जि. ठाणे

प्र. मा./सु. प्र. मा. तपशील :-

निंबापूर लघु पाटबंधारे योजनेस मूळ प्रशासकीय मान्यता शासन निर्णय क्र. लपायो/२१८१/४०७/(७१/८१) ल.पा. मंत्रालय, मुंबई दि. १०-३-१९८१ अन्वये रु. ६२.६२ लक्ष इतक्या रकमेस प्राप्त झालेली आहे. सदर मान्यता निधीअभावी व्यपगत झाली आहे.

या योजनेस पुनर्प्रशासकीय मान्यता शासन निर्णय क्र. लपायो/२००७/१०१/(४३/०७) खारभूमी मंत्रालय, मुंबई दि. २०-६-२००७ अन्वये रु. १६.९५ कोटी इतक्या रकमेस प्राप्त झालेली आहे.

प्रकल्पाचा संक्षिप्त तपशील :-

प्रकल्पाची माती धरणाची एकूण लांबी ७१७ मी. असून महत्तम उंची २३.३१ मी. आहे व माथ रुंदी ४.५० मी. आहे. योजनेचा सांठवा डाव्या तीरावर ३८ मी. लांबीचा असून सा. क्र. २१० मी. वर मुख्य विमोचक आहे. या योजनेस डावा कालवा असून कालव्याची लांबी ५.७० कि. मी. आहे.

प्रकल्पाचा पाणीसाठा तपशील :-

या योजनेचा एकूण पाणीसाठा ४.१८७ द. ल. घ. मी. असून उपयुक्त साठा ३.६०८ द. ल. घ. मी. आहे. सदर पाणीसाठ्यापैकी ०.३६ द. ल. घ. मी. पाणी पिण्यासाठी व ०.१८ द. ल. घ. मी. औद्योगिक वापरासाठी आरक्षित आहे.

प्रकल्पाचे लाभक्षेत्र (हे.) :-

या योजनेचे एकूण पिकक्षेत्र ४१४ हे. असून सदर पिकक्षेत्र उधाणू तालुक्यातील निंबापूर व बापूगाव या दोन गावामधील आहे.

प्रकल्पाची सद्यःस्थिती :-

प्रकल्पाचे धरण व कालवापैकी कोणतेही काम सुरु नाही. प्रकल्पाचे वन जमिन प्रस्ताव उपवनसंरक्षक, जव्हार या कार्यालयास, दि. २०-७-२०१२ रोजी सादर करण्यात आला आहे.

कोकण पाटबंधारे विकास महामंडळ, ठाणे
लघु पाटबंधारे योजना
तक्ता एक

(दोन) वित्तीय आवश्यकता :

(रुपये लाखात)

अ. क्र	वर्गीकरण	प्रत्यक्ष खर्च, २०११-२०१२			अर्थसंकल्प, २०१२-२०१३			सुधारीत अंदाज, २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४			
		योजनांतर्गत	योजनेतर	एकूण	योजनांतर्गत	योजनेतर	एकूण	योजनांतर्गत	योजनेतर	एकूण	योजनांतर्गत	योजनेतर	एकूण	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	
(अ)-कार्याचे वर्गीकरण-														
१.	लघु पाटबंधारे योजना	...	१२८८.०३	...	१२८८.०३	६२८.००	...	६२८.००	६२८.००	...	६२८.००	४११०.००	...	४११०.००
२.	मध्यम प्रकल्प	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण-(अ)	१२८८.०३	...	१२८८.०३	६२८.००	...	६२८.००	६२८.००	...	६२८.००	४११०.००	...	४११०.००	
(ब)-उद्दिष्टवार वर्गीकरण-														
१.	वेतन	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
२.	प्रवास खर्च	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
३.	कार्यालयीन खर्च	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
४.	इतर खर्च	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
५.	महामंडळातील कर्मचारी, से.नि.वे. अंशराशीकरण, रजः रोखीकरण.	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
६.	कर्ज मुद्दल	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
७.	रोख्यावरील व्याज	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
८.	कमिशन, कर्ज रोखे	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
९.	उभारणी खर्च	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१०.	आंतरलेखा बदल	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
११.	अनुदान (हमी शुल्क)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण-(ब) (स्थूल)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	वजा	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	निलंबन	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण (ब) (निव्वळ)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

महामंडळांतर्गत आस्थापनेवरील खर्चासाठी अनुदान शासनाकडून मुख्य लेखा शीर्ष ४७०१ या लेखा शीर्षाखाली प्राप्त होतो. त्यामुळे आकडेवारी मोठ्या प्रकल्पातील तक्ता-१ मध्ये विचारात घेण्यात आला आहे. हे मंडळ दिनांक १-५-२००७ पासून महामंडळाकडे वर्ग करण्यात आले आहे.

तक्ता एक (चालू)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
(क) वित्तलब्धघी साधने													
१. शासनाकडून अपेक्षित अंशदान ३० टक्के (कामासाठी व आस्थापनेसाठी) आकस्मिकता निधीमधून प्राप्त झालेले शासन अंशदान.	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
२. ओ. आय. बी. पी.	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
३. मा. पा. वि. सं. म. (SPV)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
४. एल.आय.सी.	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
५. हुडको	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
६. नाबार्ड	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
७. व्याजासाठी	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
८. मुदलासाठी	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
९. पाणीपट्टी व इतर जमा	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१०. म.कृ.खो.वि.मं. कडून प्राप्त होणारी व्याजाची रक्कम.	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
११. भ्राम भांडवल अंशदान (सिडको)...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण--(क) (स्थूल)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
वजा	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
(३४५१ कडून २७०१ कडे वर्ग)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण (क) (निव्वळ)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

तक्ता क्रमांक २

TABLE No. II

(दोन) कार्यभार गोषवारा :

(2) Workload Summary

लहान पाटबंधारे
Minor Irrigationलघु पाटबंधारे (जनजाती) योजनांची सिचन क्षमता
Irrigation Potential of Minor Irrigation Schemes (Tribal)

अ. क्र.	जिल्हाचे नाव	बांधकाम चालू असलेल्या लघु पाटबंधारे योजनांची संख्या Total No. of M. I. Schemes under construction	ल. पा. योजनांची एकूण सिचन क्षमता Total Irrigation Potential of M. I. Schemes in Col. No. 2 (in ha.)	२०१३-२०१४ मध्ये पूर्ण होणाऱ्या लघु पाटबंधारे योजनांची संख्या Total No. of M. I. Schemes likely to be completed during the year 2013-2014	२०१३-२०१४ मध्ये जादा निर्माण होणारी सिचन क्षमता Total additional irrigation potential likely to be created during the year (in ha.) 2013-2014
1	2	3	4	5	6
	ठाणे				
1.	Thane	3	3398	...	485
	नाशिक				
2.	Nashik	5	3048	4	...
	एकूण Total	8	6446	4	485

लहान पाटबंधारे (जनजाती)
Minor Irrigation (Tribal)

तक्ता क्रमांक २ (अ)

TABLE No. 2 (A)

जिल्हातील पूर्ण होणाऱ्या एकूण लघु पाटबंधारे (जनजाती) योजनांची संख्या दर्शविणारा तक्ता
Statement showing District total No. of completed Minor Irrigation Schemes (Tribal)

अनुक्रमांक	जिल्हा	२०१२-२०१३ पूर्वी झालेल्या लघु पाटबंधारे योजनांची संख्या Total No. of M. I. Schemes completed at the beginning of this year 2012-2013	२०१२-२०१३ मध्ये पूर्ण करण्यात येणाऱ्या लघु पाटबंधारे योजनांची संख्या Total No. of M. I. Schemes proposed to be completed during the current year 2012-2013	२०१३-२०१४ अखेर पर्यंत पूर्ण होणाऱ्या लघु पाटबंधारे योजनांची संख्या (स्तंभ ३ स्तंभ ४) Total No. of completed M. I. Schemes at the end of current year 2013-2014
1	2	3	4	5
	ठाणे			
1.	Thane	31	...	31
	नाशिक			
2.	Nashik	11	...	11
	एकूण Total	42	...	42

तापी पाटबंधारे विकास महामंडळ, जळगाव
(जनजाती क्षेत्र उपयोजना)

कार्यालयीन अंदाजपत्रक

जनजाती क्षेत्र उपयोजनेखाली असलेल्या मोठ्या पाटबंधारे प्रकल्पाची प्रस्तावना

अ.क्र.	प्रकल्पाचे नाव	पुनंद
१.	प्रकल्पाचे नाव	पुनंद प्रकल्प
२.	नदीचे नाव	पुनंद नदी
३.	गाव (धरण स्थळ)	सुपळे दिगर
४.	तालुका	कळवण
५.	जिल्हा	नाशिक
६.	धरणाचा प्रकार	माती धरण, नदीपात्रात द्वारसहित, दगडी सांडवा.
७.	प्रशासकीय मान्यता (महिना व वर्ष)	मे १९८१, प्रथम सुप्रमा-जानेवारी १९९९ द्वितीय सुधारित दि. ४-११-२००८.
८.	मूळ किंमत	रु. ९१४.५२ लक्ष
९.	सुधारित प्रशासकीय मान्यतेनुसार किंमत	रु. ४६२१६.७० लक्ष
१०.	केंद्रीय जल आयोगाची मान्यता (महिना व वर्ष)	मे २००९
११.	दिनांक ३१ मार्च २०१२ पर्यंत एकूण खर्च (इटीपी सह)	रु. २६०८१.४१ लक्ष
१२.	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर निर्माण होणारी सिंचन क्षमता	१२६६२ हेक्टर
१३.	दिनांक ३० जून २०१२ पर्यंत निर्माण होणारी एकूण सिंचन क्षमता	१००७५ हेक्टर
१४.	दिनांक ३० जून २०१२ पर्यंत निर्माण होणारी अतिरिक्त संभाव्य एकूण सिंचन क्षमता	२५८७ हेक्टर
१५.	पाण्याचा नियोजित एकूण वापर	४६.१५ द.ल.घ.मी.
१६.	२०१२-२०१३ मध्ये एकूण सिंचित क्षेत्र	...
१७.	डाव्या कालव्याची लांबी	१ ते ५० कि. मी.
१८.	उजव्या कालव्याची लांबी	१०१.६७ कि. मी.
१९.	प्रकल्पवाधित गावांची संख्या	३ गावे, ४ पाडे
२०.	जनजाती क्षेत्रात किती लाभ आहे	६५४९
२१.	नियंत्रक अधिकारी	अधीक्षक अभियंता, नाशिक पाटबंधारे प्रकल्प मंडळ, धुळे.

तापी पाटबंधारे विकास महामंडळ, जळगाव
तक्ता दोन

(दोन) वित्तीय आवश्यकता :

(रुपये लाखात)

अ. क्र	वर्गीकरण	प्रत्यक्ष खर्च, २०११-२०१२			अर्थसंकल्प, २०१२-२०१३			सुधारीत अंदाज, २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४			
		योजनांतर्गत	योजनेतर	एकूण	योजनांतर्गत	योजनेतर	एकूण	योजनांतर्गत	योजनेतर	एकूण	योजनांतर्गत	योजनेतर	एकूण	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	
(अ)-कार्याचे वर्गीकरण-														
१.	जनजाती क्षेत्र उपयोजना (लघु पाटबंधारे)	...	...	१५२८.००	१५२८.००	...	६४२.००	६४२.००	...	६४२.००	६४२.००	...	३३०४.००	३३०४.००
	एकूण-(अ)	...	...	१५२८.००	१५२८.००	...	६४२.००	६४२.००	...	६४२.००	६४२.००	...	३३०४.००	३३०४.००
(ब)-उद्दिष्टवार वर्गीकरण-														
१.	वेतन	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
२.	मजुरी	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
३.	प्रवास खर्च	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
४.	कार्यालयीन खर्च	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
५.	पेट्रोल	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
६.	बांधकामे	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
७.	हत्यारे व संयंत्रे	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
८.	परिरक्षण	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
९.	आंतरलेखा बदल	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
१०.	निलंबन	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण-(ब) (स्थूल)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	वजा	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	निलंबन	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	जमा व वसुली	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण (ब) (निव्वळ)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
(क) वित्त व्यवस्थेची साधने														
१)	२७०१	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
२)	२७०२	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
३)	४७०२	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण-(क) (स्थूल)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	वजा	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	४७०२	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण (क) (निव्वळ)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

तापी पाटबंधारे विकास महामंडळ, जळगाव

तक्ता दोन

(रुपये लाखात)

(दोन) वित्तीय आवश्यकता :

अ. क्र	वर्गीकरण	प्रत्यक्ष खर्च, २०११-२०१२			अर्थसंकल्प, २०१२-२०१३			सुधारीत अंदाज, २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४			
		योजनांतर्गत	योजनेतर	एकूण	योजनांतर्गत	योजनेतर	एकूण	योजनांतर्गत	योजनेतर	एकूण	१२	१३	१४	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	
(अ)-कार्याचे वर्गीकरण-														
	पुनंद प्रकल्प	...	१७६७.७०	...	१७६७.७०	१०२०९.००	...	१०२०९.००	१०२०९.००	...	१०२०९.००	१००००.००	...	१००००.००
	एकूण-(अ)	१७६७.७०	...	१७६७.७०	१०२०९.००	...	१०२०९.००	१०२०९.००	...	१०२०९.००	१००००.००	...	१००००.००	
(ब)-उद्दिष्टवार वर्गीकरण-														
१.	आस्थापना	...	३२१.२३	...	३२१.२३	६००.००	...	६००.००	६००.००	...	६००.००	९५०.००	...	९५०.००
२.	हत्यारे व संयंत्रे	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
३.	बांधकामे	...	१७६७.७०	...	१७६७.७०	१०२०९.००	...	१०२०९.००	१०२०९.००	...	१०२०९.००	१००००.००	...	१००००.००
४.	आंतरलेखा बदल	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
५.	निलंबन	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	एकूण-(ब) (स्थूल)	२०८८.९३	...	२०८८.९३	१०८०९.००	...	१०८०९.००	१०८०९.००	...	१०८०९.००	१०९५०.००	...	१०९५०.००	
	निलंबन	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
	जमा व वसुली	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
	आस्थापना	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
	कामे	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
	एकूण (ब) (निव्वळ)	२०८८.९३	...	२०८८.९३	१०८०९.००	...	१०८०९.००	१०८०९.००	...	१०८०९.००	१०९५०.००	...	१०९५०.००	
(क) वित्त व्यवस्थेची साधने														
	४७०१	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
	एकूण-(क) (स्थूल)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
	वजा	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
	४७०१	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
	एकूण (क) (निव्वळ)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	

तापी पाटबंधारे विकास महामंडळ, जळगाव
तक्ता दोन

(दोन) वित्तीय आवश्यकता :

(रुपये लाखात)

अ. क्र	वर्गीकरण	प्रत्यक्ष खर्च, २०११-२०१२			अर्थसंकल्प, २०१२-२०१३			सुधारीत अंदाज, २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४			
		योजनांतर्गत	योजनेतर	एकूण	योजनांतर्गत	योजनेतर	एकूण	योजनांतर्गत	योजनेतर	एकूण	योजनांतर्गत	योजनेतर	एकूण	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	
जनजाती क्षेत्र उपयोजना—														
१.	हरणबारी	...	१३५.००	...	१३५.००	१५००.००	...	१५००.००	१५००.००	...	१५००.००	...	...	...
२.	कोरडी नाला	...	२०४३.३७	...	२०४३.३७	७०००.००	...	७०००.००	७०००.००	...	७०००.००	१५००.००	...	१५००.००
३.	देहली	...	१८०८.५७	...	१८०८.५७	३७७.००	...	३७७.००	३७७.००	...	३७७.००	१०००.००	...	१०००.००
४.	नागन	...	५३.६४	...	५३.६४	२५०.००	...	२५०.००	२५०.००	...	२५०.००	२५००.००	...	२५००.००
५.	दरा	...	१२३६.८९	...	१२३६.८९	२००.००	...	२००.००	२००.००	...	२००.००	२५००.००	...	२५००.००
	एकूण (स्थूल)		५२७७.४७		५२७७.४७	९३२७.००		९३२७.००	९३२७.००		९३२७.००	७५००.००		७५००.००

तापी पाटबंधारे विकास महामंडळ, जळगाव

(दोन) कार्यक्रमांच्या कार्यभाराचा गोषवारा (मोठे प्रकल्प)

(II) Programme Work-load Summary (Major Project)

अ. क्र. Serial No.	कार्य/बाब Activity/Item	पुनंद Punand
1	2	3
१)	भू-संपादन—	
1)	Land Acquisition—	
	(अ) खाजगी क्षेत्र	
	(a) Private Land	
	एकूण (हेक्टर)	
	Total (He.)	1103.15
	३१-३-२०१२ पर्यंत प्रगती	
	Progress upto 31-3-2012	888.36
	२०१२-२०१३ मधील अंदाजित प्रगती	
	Estimated Progress in 2012-2013	214.83
	(ब) सरकारी क्षेत्र	
	(c) Government Land	
	एकूण (हेक्टर)	
	Total (He.)	15.94
	३१-३-२०१२ पर्यंत प्रगती	
	Progress upto 31-3-2012	15.94
	२०१२-२०१३ मधील अंदाजित प्रगती	
	Estimated Progress in 2012-2013	
	(क) वन क्षेत्र	
	(c) Forest Land	
	एकूण (हेक्टर)	
	Total (He.)	59.76
	३१-३-२०१२ पर्यंत प्रगती	
	Progress upto 31-3-2012	59.76
	२०१२-२०१३ मधील अंदाजित प्रगती	
	Estimated Progress in 2012-2013	
२)	शीर्ष कामे—	
2)	Head Works—	
	(अ) खोदकाम	
	(a) Excavation	446040
	एकूण (घ. मी.)	
	Total (cu. m.)	
	३१-३-२०१२ पर्यंत प्रगती	
	Progress upto 31-3-2012	430650
	२०१२-२०१३ मधील अंदाजित प्रगती	
	Estimated Progress in 2012-2013	15390
	(ब) दगडी काम	
	(b) Masonry	
	एकूण (घ. मी.)	
	Total (cu. m.)	162990
	३१-३-२०१२ पर्यंत प्रगती	
	Progress upto 31-3-2012	162990
	२०१२-२०१३ मधील अंदाजित प्रगती	
	Estimated Progress in 2012-2013	
	(क) संधानक	
	(c) Concrete	
	एकूण (घ. मी.)	
	Total (cu. m.)	22730
	३१-३-२०१२ पर्यंत प्रगती	
	Progress upto 31-3-2012	22030
	२०१२-२०१३ मधील अंदाजित प्रगती	
	Estimated Progress in 2012-2013	700

1	2	3
(ड)	मातीकाम	
(d)	Earth work	
	एकूण (घ. मी.)	
	Total (cu. m.)	1473240
	३१-३-२०१२ पर्यंत प्रगती	
	Progress upto 31-3-2012	1437830
	२०१२-२०१३ मधील अंदाजित प्रगती	
	Estimated Progress in 2012-2013	35410
(इ)	दरवाजे	
(e)	Gates	
	एकूण (संख्या)	
	Total (Numbers)	4
	३१-३-२०१२ पर्यंत प्रगती	
	Progress upto 31-3-2012	4
	२०१२-२०१३ मधील अंदाजित प्रगती	
	Estimated Progress in 2012-2013	
३)	कालवे व शाखा—	
3)	Canal and branches--	
(अ)	खोदकाम	
(a)	Excavation	
	एकूण (घ. मी.)	
	Total (cu. m.)	2421110
	३१-३-२०१२ पर्यंत प्रगती	
	Progress upto 31-3-2012	1940630
	२०१२-२०१३ मधील अंदाजित प्रगती	
	Estimated Progress in 2012-2013	480480
(ब)	भराव	
(b)	Embankment	
	एकूण (घ. मी.)	
	Total (cu. m.)	1614076
	३१-३-२०१२ पर्यंत प्रगती	
	Progress upto 31-3-2012	1293760
	२०१२-२०१३ मधील अंदाजित प्रगती	
	Estimated Progress in 2012-2013	320316
(क)	अस्तर	
(c)	Lining	
	एकूण (चौ. मी.)	
	Total (Sq. metre)	
	३१-३-२०१२ पर्यंत प्रगती	
	Progress upto 31-3-2012	
	२०१२-२०१३ मधील अंदाजित प्रगती	
	Estimated Progress in 2012-2013	
(३)	कालव्यावरील बांधकामे	
(3)	Canal Works	
	एकूण (संख्या)	
	Total (Numbers)	3078
	३१-३-२०१२ पर्यंत प्रगती	
	Progress upto 31-3-2012	716
	२०१२-२०१३ मधील अंदाजित प्रगती	
	Estimated Progress in 2012-2013	328
४)	वितरिका—	
4)	Distributaries--	
	वितरण व्यवस्था (हेक्टर)—	
	Distribution System (Ha.)--	
	३१-३-२०१२ पर्यंत प्रगती	20838
	Progress upto 31-3-2012	
	२०१२-२०१३ मधील अंदाजित प्रगती	16875
	Estimated Progress in 2012-2013	3763

(३) कार्यक्रमाच्या कार्यभाराचा गोषवारा व वित्तीय आवश्यकतांचे स्पष्टीकरण : मध्यम प्रकल्प

(III) Programme workload summary and explanation of financial requirements : Medium Project

(अ) खालील तक्त्यामध्ये प्रकल्पावरील प्रगती दर्शविली आहे—

(a) The following table gives the physical progress of the projects--

तक्ता दोन-(अ)

TABLE II--(A)

कार्य/बाब (प्रकल्प)	मूळ अंदाजित खर्च (रुपये लाखांत)	अगदी अलिकडचा सुधारित खर्च (रुपये लाखांत)	३१-३-२०१२ पर्यंत पूर्ण झालेल्या कामाची टक्केवारी	२०११-२०१२ मधील चालू बांधकामाची अंदाजित टक्केवारी	२०१२-२०१३ मधील चालू बांधकामाची सुधारित अंदाजित टक्केवारी	२०१३-२०१४ मधील चालू बांधकामाची अंदाजित टक्केवारी	शेरा जनजाती क्षेत्रातील कामाची रकाना नं. ७ ची टक्केवारी
Activity (Project)	Original estimated cost in lakhs of Rs.	Latest received cost in lakhs of Rs.	Percentage of work completed upto 31-3-2012	Estimated percentage of progress of work during 2011-2012	Revised estimated percentage of progress of work during 2012-2013	Estimated percentage of progress of work during 2013-2014	Remarks percentage of Cbl. (7) for Tribal Sub-Plan works
1	2	3	4	5	6	7	8

प्रकल्प क्षेत्रास आंशिक/पूर्ण फायदा मिळणारे प्रकल्प---

Projects fully or partially benefitting the Tribal Area---

दहली	395.10	9545.41	Dam 55%	55	10	...	0%
1. Dehli	...	...	Canal 5%	5	20	...	0%
	...	...	Dy Nil	...	5	...	0%
हरणबारी							
1. Haranbari	Project is completed and with S. E. and Admn. Command Area Development Authority, Jalgaon						
रंगवली							
1. Rangaoli	...	...	...	...	...	...	...
नागन	709.13	9262.35	Dam 90%	...	0%	5%	100%
1. Nagan	...	...	Canal 5%	...	0%	0%	...
	...	...	Dy 0%	...	0%	0%	...
दरा	609.00	11761.70	Dam 100%	...	...	...	...
1. Dara	...	...	Canal 30%	5	10%	25	100%
	...	...	Dy 0%	...	...	...	...

मध्यम प्रकल्प

जनजाती क्षेत्र योजना

तक्ता दोन (अ)

जिल्हा	प्रकल्पाची संख्या	प्रकल्पाचे नाव	अंतिम सिंचन क्षमता (हे.)	जनजाती क्षेत्रास मिळणाऱ्या फायद्याची टक्केवारी	बांधकाम मंडळ
नाशिक	१	हरणबारी	...	...	Project is Completed and with S. E. and Admn. Command Area Development Authority, Nashik.
धुळे	४	पांझण डाबा कालवा	...	...	Project is Completed and with S. E. and Admn. Command Area Development Authority, Nashik.
		अनेर	...	...	Project is Completed and with S. E. and Admn. Command Area Development Authority, Nashik.
		रंगवली	...	...	Project is Completed and with S. E. and Admn. Command Area Development Authority, Nashik.
		देहली	३४८१-००	१०० टक्के	Nashik Irrigation Project Circle, Dhule.

सार्वजनिक आरोग्य विभाग

आरोग्य सेवा

(आदिवासी उपयोजना)

प्रास्ताविक :-

आदिवासी लोकांना पुरेशा प्रमाणात आरोग्य सेवा उपलब्ध व्हाव्यात म्हणून १९७६ सालापासून शासनाने आदिवासी उपयोजना स्वतंत्रपणे राज्यातील १५ जिल्ह्यात राबविण्याचे ठरविले आहे.

आदिवासी योजना राबविण्याची ध्येय व साध्ये खालीलप्रमाणे आहेत :-

- १) आदिवासी लोकांचे जीवनमान सुधारणे.
- २) आदिवासी विभाग व इतर विभाग यातील विकासातील तफावत कमी करणे.

वरील उद्दिष्टे व साध्ये भाटण्याकरीता तसेच पुरेशा आरोग्य सेवा पुरविण्याकरीता खालील आरोग्य सेवांचे प्रमाण ठरविण्यात आलेले आहे :-

- १) प्रत्येक पाचव्या प्रा. आ. केंद्रामागे ३० खाटा असलेले एक ग्रामीण रुग्णालय स्थापन करणे.
- २) २०,००० आदिवासी व डोंगरी लोकसंख्येमागे एक प्रा. आ. केंद्र स्थापन करणे.
- ३) ३,००० आदिवासी व डोंगरी लोकसंख्येमागे एक उपकेंद्र स्थापन करणे.
- ४) १,००० आदिवासी लोकसंख्येस किंवा प्रत्येक खंड्यामागे एक आरोग्य मार्गदर्शक नेमणे.
- ५) प्रत्येक खंड्यामागे एका दाईस प्रशिक्षण देणे.

राज्यात आदिवासी उपयोजना १९७६ पासून स्वतंत्रपणे राबविण्यात आल्यापासून खालील आरोग्य सेवा कार्यान्वित आहेत :-

- १) ग्रामीण रुग्णालय स्थापन करणे.
- २) प्राथमिक आरोग्य केंद्रे स्थापन करणे.
- ३) प्राथमिक आरोग्य पथके स्थापन करणे.
- ४) फिरत्या आरोग्य पथकांची स्थापना करणे.
- ४)-(अ) केंद्रीय आरोग्य पथकाची स्थापना.
- ५) उपकेंद्राची स्थापना करणे.
- ६) आरोग्य संस्थांची बांधकामे करणे.
- ७) राष्ट्रीय आरोग्य कार्यक्रम राबविणे.
- ८) साथरोगांचे नियंत्रण करणे.
- ९) आश्रम शाळेतील विद्यार्थ्यांची वैद्यकीय तपासणी करणे.
- १०) आदिवासी विद्यार्थ्यांना सुश्रुषा, क्ष-किरण व प्रयोगशाळा सांठे खास प्रशिक्षण देणे.
- ११) फिरत्या दुरुस्ती व काळजीवाहू वाहन पथकाची स्थापना करणे.
- १२) विशेष कृती कार्यक्रम राबविणे.
- १३) अतिदुर्गम गावांना आरोग्य सुविधा पुरविणे.
- १४) दुर्गम, अतिदुर्गम, डोंगराळ भागातील गावात आरोग्य संस्था मंजूर करणे.
- १५) संवेदनशील एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प.
- १६) जनजाती क्षेत्राबाहेरील उपयोजना.
- १७) अतिदुर्गम संवेदनशील क्षेत्रातील ग्रामीण रुग्णालयात पाणी नमुने तपासणीसाठी प्रयोगशाळांची स्थापना.
- १८) आदिवासी क्षेत्रातील प्राथमिक आरोग्य केंद्रात प्रयोगशाळा सुविधा मंजूर करणे.
- १९) पाणी शुद्धीकरणासाठी पाड्यापाड्यात स्वयंसेवकांची नेमणूक करणे.
- २०) अतिसंवेदनशील (आयटीडीपी) क्षेत्रात मानवनावर वैद्यकीय अधिकाऱ्यांची नेमणूक करणे.
- २१) अति संवेदनशील आदिवासी विकास प्रकल्पांत येत--
  - (अ) गर्भवती स्त्रियांना मातृत्व अनुदान नियुक्ती.
  - (ब) मानसेवी बालरोग तज्ञांची नियुक्ती.
  - (क) दाईच्या मासिक सभा.
  - (ड) धारणी, निखलदरा (जि. अमरावती) येथील मानसेवी बालरोगी राजांना मानधन.
  - (इ) आय. टी. डी. पी. क्षेत्रात ग्रामीण रुग्णालये/प्रा. आ. कें. उभारी अनुदानात वाढ.
  - (फ) प्रा. आ. केंद्राच्या इंधन दुरुस्ती अनुदानात वाढ.
  - (स) आदिवासी क्षेत्रातील आंतररुग्ण बालकांच्या एका मातेदाईकरास प्रति दिन रु. ४० प्रमाणे रोजगार रक्कम अदा करणे.
  - (म) ७५ आरोग्य संस्थांमध्ये वाहने नाहीत अशा आरोग्य संस्थांना केंद्राटी पद्धतीने वाहने पुरविणे.

आरोग्य सेवा समग्र कार्यक्रम

विगर आदिवासी विभागांमध्ये किंवा विशेषप्रकारे आदिवासी विभागातील लोकांच्या आरोग्याची काळजी घेणे हे आरोग्य सेवा खात्याचे प्रमुख कार्य आहे. आरोग्य दक्षतेद्वारे आदिवासी विभागातील लोकांची उन्नती करणे हा कल्याणकारी राज्याचा प्रमुख घटक आहे.

आदिवासी उपयोजनेखाली राबविल्या जाणाऱ्या आरोग्य कार्यक्रमांची ध्येये आणि उद्दिष्टे खालीलप्रमाणे आहेत :-

- १) विगर आदिवासी भागातील विकास व आदिवासी भागातील विकास यामधील दरी कमी करणे.
  - २) आदिवासी समाजाचे राहणीमान उंचावण्याच्या दृष्टीने प्रयत्न करणे.
  - ३) मूल आदिवासी भागात आरोग्य सुविधा उपलब्ध करून देणे.
  - ४) विगर आदिवासी भागात विखुरलेल्या आदिवासींना आरोग्य सुविधा उपलब्ध करणे.
  - ५) ग्रामीण आरोग्याची दक्षता व हिवताप, क्षय, कुष्ठरोग इ. रोगांचे निर्मूलन यावर अधिक भर देणे.
  - ६) माता बाल संगोपन कार्यक्रमांतर्गत भरपूर सोयी उपलब्ध करून देणे.
  - ७) लोकसंख्येच्या प्रमाणात आरोग्य सुखसोयी देणाऱ्या संस्थांतील कमतरता दूर करणे.
- महत्त्वाच्या कार्यक्रमांवरील गोषवारा खालीलप्रमाणे आहे.

(१) प्राथमिक आरोग्य पथके/प्राथमिक आरोग्य केंद्रे :-

आदिवासी विभागात प्राथमिक आरोग्य पथके, प्राथमिक आरोग्य केंद्रे, इत्यादीद्वारे आरोग्य सेवा उपलब्ध होतात. ह्या संस्था जिल्हा आरोग्य अधिकारी जिल्हा परिषदेच्या नियंत्रणाखाली काम करत असतात आणि जिल्हा परिषदेच्या आरोग्य खात्यावर महा संचालक, आरोग्य सेवा संचालनालय, मुंबई यांचे नियंत्रण असते. खालील तक्त्यात थोडक्यात कार्यक्रमाचा गोषवारा वर्षानुरूप दिलेला आहे :-

	२०११-२०१२	२०१२-२०१३ (डिसें. २०१२)	उद्दिष्ट
एकूण आंतररुग्ण व	३३८५८९	१६५१६३	
बाह्यरुग्ण	१०५३६८७८	५३९९३७३	(अंदाजित)

उपरोक्त आरोग्य सुविधाव्यतिरिक्त आदिवासी उपयोजनेखाली हिवताप, हत्तीरोग, पटकी, नारू व कुष्ठरोग इत्यादी रोगांच्या नियंत्रणाखाली प्रतिबंधात्मक उपायांची अंमलबजावणी व रोगोत्तर सेवा उपलब्ध करून दिल्या जातात.

खालील तक्त्यात थोडक्यात कार्यक्रमानुरूप व वर्षानुरूप कार्याचा गोषवारा दिला आहे.

(२) राष्ट्रीय हिवताप निर्मूलन योजना :-

देशातील आदिवासी उपयोजनेसाठी सर्व भारतात हिवतापाचे पुनरागमन ही एक धितेची बाब अलिकडील वर्षात झाली आहे. चंद्रपूर, ठाणे, नाशिक, धुळे, अमरावती, पुणे, अहमदनगर आणि इतर जिल्ह्यात दिसून येते. भारत सरकारने हिवताप निर्मूलनासाठी ही उपयोजना आखली त्यात फवारणीवर योग्य देखरेख व इतर प्रतिबंधक उपाय यांचा समावेश आहे.

	२०१०-२०११	२०११-२०१२	२०१२-२०१३ (ऑगस्ट २०१३)
१. गोळा केलेल्या एकूण रक्त नमुन्यांची संख्या	३१४६५७०	३०४९०३९	१३०८०९९
२. एकूण रक्त नमुने तपासले	३१४६५७०	३०४९०३९	१३०७४०२
३. एकूण हिवताप रुग्ण आढळले	३४५९	२८५६९	१०९०६

(३) राष्ट्रीय हत्तीरोग नियंत्रण योजना :-

संचालक राष्ट्रीय हिवताप निर्मूलन योजना, दिल्ली यांचेकडून मिळालेल्या आदेशानुसार सहसंचालक, आरोग्य सेवा (हिवताप व हत्तीरोग), पुणे यांच्या मार्गदर्शनाखाली ही योजना राबविली जाते. सहायक संचालक (हत्तीरोग), पुणे हे पथकाचे कार्य समन्वित करतात.

	२०१०-२०११	२०११-२०१२	२०१२-२०१३ (ऑगस्ट २०१३)
१. रक्तदूषित रोगी (बाह्य लक्षणयुक्त)	१८६३	१६०२	५९६
२. आढळून आलेल्या रुग्णांवैकी औषधोपचारीत रुग्णांची आकडेवारी.	१८६३	१६०२	५९६

(४) पटकी नियंत्रण कार्यक्रम :-

या योजनेचे मूळ उद्दिष्ट असे आहे की, पटकी रोगाचा प्रादुर्भाव इतका कमी करावयाचा आहे की, तो सार्वजनिक आरोग्याचा प्रश्न राहणार नाही. हे उद्दिष्ट साध्य करण्याकरिता संनिरिक्षण, पिण्याच्या पाणी पुरवठ्याचे नियमित शुद्धीकरण, मिदनांच्या सोयी, तातडीने उपाययोजना प्रतिबंधक लस टोचणी इत्यादी उपाययोजना करण्यात येतात.

	२०१०-२०११	२०११-२०१२	२०१२-२०१३ (जाने. २०१३)
१. हागाण झालेल्यांची संख्या	...	३४५४	६५८९
२. मृतांची संख्या	...	५	...
३. किती लोकांना पटकी प्रतिबंधक लस टोचली	...	...	...

(५) नारु निर्मूलन कार्यक्रम :-

असुरक्षित पाणी पुरवठा साधकलोपस युक्त पिण्याचे विशेषकरून आदिवासी लोकांच्या वैयक्तिक आरोग्याच्या अस्वच्छ सवयीमुळे नारु रोगाचा प्रादुर्भाव होतो. राज्यात दि. १ जानेवारी १९९१ पासून (ठाणे जिल्ह्यात परंप्रातातून आलेला एक रुग्ण वगळता) नारु रोगाचा रुग्ण आढळलेला नाही. तरीही सन १९९१ पासून आजपर्यंत सदरचा कार्यक्रम (सर्वेक्षण, आरोग्य शिक्षण, प्रशिक्षण, सुरक्षित पाणी पुरवठा इत्यादी) आदिवासी भागात कार्यान्वित ठेवण्यात आला होता. जागतिक आरोग्य संघटनेचे फेब्रुवारी २००० पासून भारत देश नारु मुक्त झाल्याचे घोषित केले आहे. त्यामुळे नारु निर्मूलन कार्यक्रम कृती बंद करण्यात येत आहे.

(६) राष्ट्रीय कुष्ठरोग नियंत्रण कार्यक्रम :-

या योजनेचा मुख्य कार्यभाग म्हणजे (१) सर्व कुष्ठरुग्णांना प्राथमिक अवस्थेत आणि येण्यापूर्वी शोधून काढणे, (२) त्यांच्यावर औषधोपचार करणे की, जेणेकरून समाजामधील कुष्ठरोगाच्या संसर्गाचे प्रमाण कमी होईल. सदर कार्य कुष्ठरोग नियंत्रण योजनेतर्गत राज्य शासन स्थानिक स्वराज्य संस्था व सेवाभावी संस्थांमार्फत करण्यात येते.

	२०१०-२०११	२०११-२०१२	२०१२-२०१३ (सप्टें. अखेर)	(उद्दिष्ट)
१. एकूण नवीन शोधून काढलेले कुष्ठरोगी	३६४५	४५६८	२१२२	केंद्र शासनाच्या
२. एकूण वर झालेले कुष्ठरुग्ण	३०२८	४१०६	२५७४	मार्गदर्शक दृष्टीनेनुसार
३. नियमित उपचाराखाली असलेले संसर्गजन्य रोगी (टक्केवारी)	५३.५०	५१.२९	५४.४७	

(७) शालेय आरोग्य कार्यक्रम (रा. आ. आ. अ. अंतर्गत) :-

या योजनेचा मुख्य कार्यभाग म्हणजे शालेय विद्यार्थ्यांची तपासणी करून त्यांच्यामध्ये क्षयरोग, कुष्ठरोग हृदयरोग इत्यादी गंभीर आजार आहेत का हे पाहणे व तसेच कान, नाक, घसा, दात व चर्म संबंधात तपासणी करून त्यांच्यातील दोष शोधून काढणे व उपचार करणे. किरकोळ आजारांवर शालेय भेटीत उपचार केले जातात व गंभीर आजारांच्या रुग्णांना प्राथमिक आरोग्य केंद्रे/ग्रामीण रुग्णालय/उपजिल्हा रुग्णालय/जिल्हा रुग्णालय इत्यादी संस्थांकडे संदर्भित केले जाते. (रु. लाखात)

	२०१०-२०११	२०११-२०१२	२०१२-२०१३ (जाने. १३)	(उद्दिष्ट)
१. किती विद्यार्थी तपासले	...	...	...	...

(८) माता व बालसंगोपन कार्यक्रम :-

हा कार्यक्रम प्राथमिक आरोग्य पथके, प्राथमिक आरोग्य केंद्रे व ग्रामीण रुग्णालये यांच्यामार्फत राबविण्यात येतो.

प्रशिक्षित व्यक्तींमार्फत प्रसूति सेवा	२०१०-२०११	२०११-२०१२	२०१२-२०१३ (डिसें. १२)
१. प्रशिक्षित दाई	...	...	...
२. परिवारिका/डॉक्टर	...	...	१६२
३. दवाखाना	...	...	...

(९) राज्य आरोग्य परिवहन संघटना :-

या संघटनेमार्फत राज्यातील वैद्यकीय आणि सार्वजनिक आरोग्य विभागाच्या व बिगर आदिवासी विभागातील वाहनांची नियमित देखभाल तपासणी करण्यात येते. आदिवासी उपयोजनेखालील वाहनांची स्थिती खालीलप्रमाणे आहे. (आकडे पूर्ण संख्येत)

	२०११-२०१२	२०१२-२०१३ (सप्टें. १२)	२०१३-२०१४
१. आदिवासी उपयोजनेखालील वाहने	...	५६५	७०६
२. रस्त्यावर धावणारी	...	५३०	६५४
३. रस्त्यावर न धावू शकणारी	...	३५	५२

वैद्यकीय

कुटीर रुग्णालये :-

सहा-स्थितीला आदिवासी उपयोजनेखालील सहा कुटीर रुग्णालये कार्यरत आहेत. त्यांच्यामार्फत आदिवासी लोकांना रोगोत्तर सेवेचा लाभ मिळतो. प्राथमिक पथके प्राथमिक आरोग्य केंद्रे इत्यादीमार्फत निर्देशित केलेल्या रुग्णांवर विशेष उपचार केले जातात. खालील तक्त्यात थोडक्यात कार्यभाराचा गोषवारा दिलेला आहे:-

किती रुग्णांवर उपचार केले	२०११-२०१२	२०१२-२०१३ (ऑक्टो. १२)
१. आंतररुग्ण	...	...
२. वाह्यरुग्ण	...	...

जनजाती उपयोजना

(रुपये हजारत)

कामाचा तपशील	अर्थसंकल्पीय अंदाज, २०११-२०१२			सुधारित अंदाज, २०११-२०१२			अर्थसंकल्पीय अंदाज, २०१२-२०१३		
	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण
	१	२	३	४	५	६	७	८	९
१. जनजाती क्षेत्र उपयोजना	...	३३३७७४	३३३७७४	...	९०७८१७	९०७८१७	...	८४९८८९	८४९८८९
२. जनजाती क्षेत्राबाहेरील उपयोजना	...	६२८९४	६२८९४	...	१०४१०३	१०४१०३	...	२०३५१४	२०३५१४
एकूण २२१० वैद्यकीय सेवा व उपशीर्ष व कार्यक्रम योजना	...	३९६६६८	३९६६६८	...	१०११९८०	१०११९८०	...	१०५३४०३	१०५३४०३
(अ) जनजाती क्षेत्र उपयोजना--									
१. राज्य योजनांतर्गत योजना (००)(०१) मुफसल क्षेत्रातील आस्थापनेवर शासकीय रुग्णालये व दवाखाने (२२१० ३६०१) इतर खर्च.	...	७८१०	७८१०	...	६६३९	६६३९	...	८९६०	८९६०
२. राज्य योजनांतर्गत योजना (००)(०१) प्राथमिक आरोग्य केंद्रांचे ग्रामीण रुग्णालयात दर्जा वाढविणे (२२१० २८०१).	...	१०१६५०	१०१६५०	...	८६४०३	८६४०३	...	११४३५१	११४३५१
३. १०१ रोग प्रतिबंध व नियंत्रणराज्य योजनांतर्गत योजना (००)(०१) राष्ट्रीय हिवताप निर्मूलन कार्यक्रम (२२१० २८६४). (जि. वा. अ. + राजस्तर)	...	१०४६९७	१०४६९७	...	८८९९२	८८९९२	...	१०६५०३	१०६५०३
४. केंद्र पुरस्कृत योजना (००)(०४) राष्ट्रीय हिवताप निर्मूलन कार्यक्रम (२२१० २८७३).	...	...	...	...	...	...	...	...	...
५. राज्य योजनांतर्गत योजना (००)(०१) महाराष्ट्र जिल्हा परिषदांना अनुदाने (२२१० २९३५).	...	३९२२५२	३९२२५२	...	३३३४१४	३३३४१४	...	४०९२९३	४०९२९३
६. राज्य योजनांतर्गत योजना (००)(०१) राष्ट्रीय हिवताप निर्मूलन कार्यक्रम (२२१० ३०१०).	...	...	...	...	...	...	...	...	...
७. राज्य योजनांतर्गत योजना (००)(०२) राष्ट्रीय हिवताप निर्मूलन कार्यक्रम (२२१० ३७२६). (जिल्हा वार्षिक योजना)	...	३७९५७	३७९५७	...	२३७६३	२२३६३	...	३३५०९	३३५०९
८. राज्य योजनांतर्गत योजना (००)(०५) दाई बेटका (२२१० ४८३१).	...	३७९४	३७९४	...	३२२५	३२२५	...	३७०७	३७०७
९. राज्य योजनांतर्गत योजना (००)(०७) माता व ग्रेड ३ ते ४ च्या बालकांना औषधी अनुदान (२२१० ४८५८).	...	६६२५	६६२५	...	५६३१	५६३१	...	१२३५०	१२३५०

तक्ता क्रमांक १

अनु.क्र.	जिल्हाचे नाव	आदिवासी विभागातील लोकसंख्या (लाखांत)	आदिवासी विभागातील तालुकावार संख्या	एकूण ग्रामीण व कुटीर रुग्णालये	एकूण प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	एकूण उपकेंद्रे	एकूण प्राथमिक आरोग्य पथके	एकूण ऑलोपॅथीक आयुर्वेदिक दवाखाने इ.
१	२	३	४	५	६	७	८	९
१	ठाणे	...	११	१२	५१	३४८	...	...
२	रायगड	...	१	१	३	१९	...	...
३	नाशिक	१२३०७२२	९	१३	५२	३००	...	३
४	धुळे	४६५६५२	२	२	१४	९१	१४	२
५	नंदूरवार	१२२७७७२	६	१४	५८	२९०	६	८
६	जळगाव	...	२	१	२	१६	...	...
७	अहमदनगर	३२२९२१	१	३	९	४८	...	...
८	गोंदिया	५०४४३७	४	७	१९	१२५	...	१९
९	पुणे	७७४५१	३	२	८	६१	...	४
१०	नांदेड	२८८७२२	२	३	१४	९२	७	१
११	अमरावती	...	२	२	११	९५	...	...
१२	यवतमाळ	५२१३२२	९	९	१९	११८	१	२
१३	नागपूर	...	१	१	४	२६	...	...
१४	चंद्रपूर	...	३	३	५८	३३९	१	९
१५	गडचिरोली	१०८७८३७	१२	९	४५	३७६	...	१२
	एकूण	३५९४६५०	६९	७३	३१५	२०५५	...	४५

वित्तीय आवश्यकतांचे स्पष्टीकरण.

एक

जिल्हावार वितरण खालील तक्त्यात दिलेले आहे.

एकूण फिरती आरोग्य सेवा पथके १०	एकूण माताबाल संगोपन केंद्रे प्रसूतिगृहे ११	एकूण तापाच्या रुग्णांवर उपचारासाठी औषधी मांडारे १२	एकूण हत्तीरोग नियंत्रण पथके १३	एकूण कुष्ठरोग नियंत्रण पथके १४	एकूण सर्वेक्षण/ शिक्षण व उपचार केंद्रे १५	एकूण फिरती वाहने दुरुस्ती पथके १६
...	...	...	१	...	...	१
...	...	...	...	...	...	१
...	...	३८१	...	...	३२	१
...	१४	१४	...	...	...	१
२	...	...	२	...	...	...
...	...	...	...	...	...	१
...	१०	१०	...	...	...	१
४	१३२	१९	...	...	१९	...
...	...	...	...	...	...	१
५	९६	२१	...	...	...	...
...	...	...	१	...	...	१
२	१८	१९	१	...	...	...
...	...	...	२	...	...	१
७	...	...	२	१२	...	१
...	...	...	२	...	...	१
...	१३१	४०	९	१	...	१५

आदिवासी भागातील जिल्हावार प्राथमिक आरोग्य केंद्रे प्राथमिक आरोग्य पथके

अनु. क्र. १	जिल्हाचे नाव २	वर्ष ३	मंजूर झालेल्या रुग्णशाखा ४	एकूण प्राथमिक आरोग्य केंद्रे ५	एकूण प्राथमिक आरोग्य पथके ६	एकूण फिरती आरोग्य सेवा पथके ७	एकूण ऑलोपॅथीक दवाखाने ८
१.	ठाणे	२०११-२०१२	३०६	५१	२२	३	११
		२०१२-२०१३	३०६	५१	२२	३	११
		२०१३-२०१४	...	५१	...	...	...
२.	शायगड	२०११-२०१२	...	...	...	...	...
		२०१२-२०१३	...	३	...	...	...
		२०१३-२०१४	...	३	...	...	...
३.	नाशिक	२०११-२०१२	३१२	५२	९	६	३
		२०१२-२०१३	३१२	५२	९	६	३
		२०१३-२०१४	३१२	५२	९	६	३
४.	धुळे	२०११-२०१२	१०४	१४	...	१०	१४
		२०१२-२०१३	१०४	१४	...	१०	१४
		२०१३-२०१४	१०४	१४	...	१०	१४
५.	नंदुरबार	२०११-२०१२	६६८	५८	६	२	३
		२०१२-२०१३	६६८	५८	६	२	३
		२०१३-२०१४	६६८	५८	६	२	३
६.	अहमदनगर	२०११-२०१२	६०	१०	५	२	१२
		२०१२-२०१३	६०	९	५	२	१२
		२०१३-२०१४	६०	९	५	२	१२
७.	जळगाव	२०११-२०१२	...	...	...	...	...
		२०१२-२०१३	...	२	...	...	...
		२०१३-२०१४	...	२	...	...	...
८.	गोंदिया	२०११-२०१२	१९०	१९	...	४	१९
		२०१२-२०१३	१९०	१९	...	...	१९
		२०१३-२०१४	१९०	१९	...	...	१९
९.	पुणे	२०११-२०१२	६४	८	४	३	४
		२०१२-२०१३	...	८	...	...	...
		२०१३-२०१४	...	८	...	...	...
१०.	नांदेड	२०११-२०१२	८८	१४	७	५	...
		२०१२-२०१३	८८	१४	७	५	...
		२०१३-२०१४	...	१४	...	...	...
११.	अमरावती	२०११-२०१२	...	...	...	...	...
		२०१२-२०१३	...	११	...	...	...
		२०१३-२०१४	...	११	...	...	...
१२.	यवतामाळ	२०११-२०१२	११४	१९	१	२	१
		२०१२-२०१३	११४	१९	१	२	१
		२०१३-२०१४	११४	१९	१	२	१
१३.	नागपूर	२०११-२०१२	...	४	...	...	...
		२०१२-२०१३	...	४	...	...	...
		२०१३-२०१४	...	४	...	...	...
१४.	चंद्रपूर	२०११-२०१२	...	५८	...	७	९
		२०१२-२०१३	...	५८	...	७	९
		२०१३-२०१४	...	५८	...	७	९
१५.	गडचिरोली	२०११-२०१२	२७०	४५	३६	३	१२
		२०१२-२०१३	२७०	४५	३६	३	...
		२०१३-२०१४	२७०	४५	३६	३	...
एकूण		२०११-२०१२	...	...	...	...	...
		२०१२-२०१३	...	३१५	...	...	...
		२०१३-२०१४	...	...	...	...	...

तक्ता क्रमांक ३

माता बाल आरोग्य सेवा कार्यक्रमातील (आदिवासी) उपयोजनांतर्गत झालेल्या कामाचा आढावा

(आकडे हजारात)

अनु. क्रमांक	ठिकाण	वर्ष	प्रसूतिपूर्व नोंदणी		१२ आठवड्यापूर्वी		प्रसूतिसेवा						
			उद्दिष्ट	साध्य	उद्दिष्ट	साध्य	अप्रशिक्षित	प्रशिक्षित	परिचारिका/ दाई	दवाखाना	एकूण प्रसूती	प्रसूती झालेल्या संस्था	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	
१.	ठाणे	२०११-२०१२	...	६१.८८	८९.८३	४६.४१	६२.७१	...	...	...	...	४७.३७	४४.०८
	साध्य (जुलै २०१२) (A)	२०१२-२०१३	...	७०.७५	५६.९९	५३.०६	३७.९४	...	...	...	...	१४.३३	३०.२८
	अपेक्षित (E)	२०१२-२०१३	...	...	३०.५०	...	२८.००	...	...	...	...	...	२०.००
	अंदाजित काम	२०१३-२०१४	...	७५.१०	...	५८.१०	...	...	...	...	...	६०.१३	...
२.	सायगाड	२०११-२०१२	...	४४.९३	५०.७६	३३.६९	२७.२६	...	...	...	...	३९.४७	३५.२६
	साध्य (जुलै २०१२) (A)	२०१२-२०१३	...	४५.८३	२९.६४	३४.३७	१५.१५	...	...	...	...	१४.३४	२२.४७
	अपेक्षित (E)	२०१२-२०१३	...	...	२०.००	...	८.५४	...	...	...	...	...	१०.१३
	अंदाजित काम	२०१३-२०१४	...	५०.१०	...	३५.५२	...	...	...	...	...	४४.९०	...
३.	नाशिक	२०११-२०१२	...	८२.७३	९१.१२	६२.०५	५५.५९	...	...	...	...	५९.९४	४६.४१
	साध्य (जुलै २०१२) (A)	२०१२-२०१३	...	८१.०५	५१.३३	६०.७९	३२.६७	...	...	...	...	२२.७०	३९.२३
	अपेक्षित (E)	२०१२-२०१३	...	...	३७.८३	...	२५.००	...	...	...	...	...	३०.००
	अंदाजित काम	२०१३-२०१४	...	८८.४०	...	६४.७१	...	...	...	...	...	७८.९७	...
४.	धुळे	२०११-२०१२	...	३१.८१	३६.२९	२३.८६	२१.०१	...	...	...	...	२९.४२	२३.५७
	साध्य (जुलै २०१२) (A)	२०१२-२०१३	...	३५.२०	२०.३५	२६.४०	११.६४	...	...	...	...	९.४७	१४.००
	अपेक्षित (E)	२०१२-२०१३	...	...	१५.५०	...	६.५८	...	...	...	...	...	७.२३
	अंदाजित काम	२०१३-२०१४	...	४०.१५	...	२८.४३	...	...	...	...	...	३२.५१	...
५.	नंदुरबार	२०११-२०१२	...	३५.२९	३६.०४	२६.४७	१८.०८	...	...	...	...	२५.५३	१२.४०
	साध्य (जुलै २०१२) (A)	२०१२-२०१३	...	३६.३९	२०.७८	२७.२९	११.३५	...	...	...	...	९.५६	१०.१२
	अपेक्षित (E)	२०१२-२०१३	...	...	१४.१०	...	७.८८	...	...	...	...	...	५.००
	अंदाजित काम	२०१३-२०१४	...	४०.१३	...	३०.१२	...	...	...	...	...	३३.६९	...
६.	जळगाव	२०११-२०१२	...	७३.९४	८२.८२	५५.४६	४५.१२	...	...	...	...	६३.६६	५७.७४
	साध्य (जुलै २०१२) (A)	२०१२-२०१३	...	७१.४३	४७.९९	५३.५७	२५.४४	...	...	...	...	१९.९८	३५.२२
	अपेक्षित (E)	२०१२-२०१३	...	...	२५.३२	...	१३.६५	...	...	...	...	...	२५.००
	अंदाजित काम	२०१३-२०१४	...	७८.१४	...	५८.६०	...	...	...	...	...	६१.५०	...
७.	अहमदनगर	२०११-२०१२	...	८२.२०	८६.४९	६१.६५	६६.५४	...	...	...	...	७२.५३	६९.६२
	साध्य (जुलै २०१२) (A)	२०१२-२०१३	...	८०.९९	४८.७६	६०.७४	३८.००	...	...	...	...	२१.३३	३८.६७
	अपेक्षित (E)	२०१२-२०१३	...	...	३०.१८	...	२१.३२	...	...	...	...	...	३०.००
	अंदाजित काम	२०१३-२०१४	...	९०.४०	...	६७.८०	...	...	...	...	...	७९.१६	...

तक्ता क्रमांक ३ (चालू)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
८.	पुणे	२०११-२०१२ ...	७३.६४	७७.६४	५५.२३	५१.५०	...	...	...	...	६४.५१	६१.७६
	साध्य (जुलै २०१२) (A)	२०१२-२०१३ ...	८८.१४	४५.१५	६६.११	३१.१३	...	...	...	...	१९.७२	३६.३१
	अपेक्षित (E)	२०१२-२०१३ ...	...	२३.६७	...	१६.२२	...	...	...	...	...	२५.००
	अंदाजित काम	२०१३-२०१४ ...	९०.१४	...	५६.१०	...	...	...	...	...	७०.३०	...
९.	नांदेड	२०११-२०१२ ...	५९.५३	६०.८९	४४.६५	४७.२५	...	...	...	...	४०.६८	३६.२२
	साध्य (जुलै २०१२) (A)	२०१२-२०१३ ...	५६.८३	३२.५४	४२.६२	२५.८४	...	...	...	...	१२.२४	२३.८३
	अपेक्षित (E)	२०१२-२०१३ ...	...	२२.४२	...	१४.९२	...	...	...	...	...	१६.००
	अंदाजित काम	२०१३-२०१४ ...	५९.९०	...	४४.९३	...	...	...	...	...	५८.१०	...
१०.	अमरावती	२०११-२०१२ ...	३८.२७	४९.४२	२८.७०	३२.६६	...	...	...	...	३३.५१	२९.३७
	साध्य (जुलै २०१२) (A)	२०१२-२०१३ ...	३८.४७	२८.३४	२८.८५	१८.४९	...	...	...	...	११.१५	१८.४३
	अपेक्षित (E)	२०१२-२०१३ ...	...	१८.६८	...	१३.१४	...	...	...	...	...	११.००
	अंदाजित काम	२०१३-२०१४ ...	३६.६६	...	२९.१०	...	...	...	...	...	४०.१०	...
११.	यवतमाळ	२०११-२०१२ ...	५१.२५	५४.६५	३८.४४	४४.६२	...	...	...	...	४०.१०	३२.६५
	साध्य (जुलै २०१२) (A)	२०१२-२०१३ ...	५२.१८	२९.६२	३९.१३	२३.७७	...	...	...	...	३५.१३	२३.७१
	अपेक्षित (E)	२०१२-२०१३ ...	...	१८.६६	...	१५.९९	...	...	...	...	१२.७१	२०.००
	अंदाजित काम	२०१३-२०१४ ...	५४.५४	...	४०.९०	...	...	...	...	...	४७.३९	...
१२.	नागपूर	२०११-२०१२ ...	४१.५१	३९.९०	३१.१३	२९.३९	...	...	...	...	१४.९२	१४.५७
	साध्य (जुलै २०१२) (A)	२०१२-२०१३ ...	३९.७४	३२.६९	२९.८१	१९.७५	...	...	...	...	९.२१	१७.९३
	अपेक्षित (E)	२०१२-२०१३ ...	...	१९.७९	...	११.३४	...	...	...	...	...	१२.००
	अंदाजित काम	२०१३-२०१४ ...	४१.७६	...	३२.१२	...	...	...	...	...	३९.६२	...
१३.	गोंदिया	२०११-२०१२ ...	२१.५८	२२.९५	१६.१८	१८.६४	...	...	...	...	१९.९७	१९.२५
	साध्य (जुलै २०१२) (A)	२०१२-२०१३ ...	२०.०८	१२.६५	१६.५१	१०.२५	...	...	...	...	६.४३	११.८५
	अपेक्षित (E)	२०१२-२०१३ ...	...	८.६९	...	६.७४	...	...	...	...	...	९.००
	अंदाजित काम	२०१३-२०१४ ...	२०.९०	...	१८.४०	...	...	...	...	...	३०.६०	...
१४.	चंद्रपूर	२०११-२०१२ ...	३८.९९	४१.९८	२९.२४	३०.३६	...	...	...	...	२८.५८	२६.५२
	साध्य (जुलै २०१२) (A)	२०१२-२०१३ ...	३५.८५	२१.८४	२६.८९	१६.३१	...	...	...	...	९.३२	१७.५७
	अपेक्षित (E)	२०१२-२०१३ ...	...	१५.७७	...	१०.६०	...	...	...	...	...	११.००
	अंदाजित काम	२०१३-२०१४ ...	३९.०३	...	२९.२७	...	...	...	...	...	३७.२१	...
१५.	गडचिरोली	२०११-२०१२ ...	२२.६४	२३.७६	१६.९८	१६.७२	...	...	...	...	१८.७९	१६.१५
	साध्य (जुलै २०१२) (A)	२०१२-२०१३ ...	२१.३१	१३.५९	१५.९८	१०.१०	...	...	...	...	५.६६	८.०७
	अपेक्षित (E)	२०१२-२०१३ ...	...	१०.५०	...	५.५३	...	...	...	...	...	८.१३
	अंदाजित काम	२०१३-२०१४ ...	२३.२६	...	१७.४४	...	...	...	...	...	२१.६१	...

तक्ता क्रमांक चार

TABLE No. IV

आदिवासी भागातील प्रयोगशाळा, रेडिओलॉजी व भौतिकोपचार सेवांविषयी माहिती दर्शविणारा तक्ता-

Statement showing Districtwise Information of Laboratory Services Rendered in the Institutions in Tribal Area

अनु. क्र. S. No.	जिल्हा District	वर्ष Year	प्रयोगशाळेतील तपासणी Laboratory Examination					एकूण Total	स्क्रीनिंग केलेली संख्या No. of Screening
			तघवी Urine	रक्त Blood	थुकी Sputum	मल Stools			
			4	5	6	7	8		
	ठाणे Thane	2010-2011 2011-2012 2012-2013	...	...	...	...	...	344857 539550 736579	...
	रायगड Raigad	2010-2011 2011-2012 2012-2013	...	...	...	...	...	126411 223568 209876	...
	नाशीक Nashik	2010-2011 2011-2012 2012-2013	...	...	...	...	...	172185 474460 540034	...
	धुळे Dhule	2010-2011 2011-2012 2012-2013	...	...	...	...	...	36225 59202 73165	... 1480 1287
	नंदुरबार Nandurbar	2010-2011 2011-2012 2012-2013	...	...	...	...	...	89806 140807 162905	7528 1951 5531
	जळगाव Jalgaon	2010-2011 2011-2012 2012-2013	...	...	...	...	...	182790 335263 340597	3744 5285 5055
	अहमदनगर Ahmednager	2010-2011 2011-2012 2012-2013	...	...	...	...	...	42445 164077 206109	11222 10598 11557
	पुणे Pune	2010-2011 2011-2012 2012-2013	...	...	...	...	...	117496 302636 377681	...
	नांदेड Nanded	2010-2011 2011-2012 2012-2013	...	...	...	...	...	86610 186986 217454	...
	अमरावती Amravati	2010-2011 2011-2012 2012-2013	...	...	...	...	...	243442 199038 385507	...
	यवतमाळ Yavatmal	2010-2011 April 12 to 2011-2012 July 12 2012-2013	...	1238.3 127752 40088	900 920 338	...	...	32443 121305 142382	...
	नागपूर Nagpur	2010-2011 2011-2012 2012-2013	...	...	...	...	...	37955 269576 281430	...
	गोंदिया Goodia	2010-2011 2011-2012 2012-2013	8438 8579 8600	214993 190116 220000	3465 3481 3600	...	...	61150 156712 162763	282812 255673 283600
	चंद्रपूर Chandrapur	2010-2011 2011-2012 2012-2013	...	...	...	...	...	169897 329946 375885	...
	गडचिरोली Gadchiroli	2010-2011 2011-2012 2012-2013	...	...	...	...	...	164917 237278 321268	...

तक्ता क्रमांक पाच
राष्ट्रीय हत्तीरोग नियंत्रण योजना, महाराष्ट्र राज्य

आदिवासी विभागातील कार्य २०१०-२०११, २०११-२०१२ व २०१२-२०१३ (एप्रिल ते ऑगस्ट)

अ. क्र.	जिल्ह्याचे नाव	आदिवासी विभागाची लोकसंख्या	वर्ष	एकूण तपासण्यात आलेल्या व्यक्ती	हत्तीरोग संबंधात पाहणी केलेल्या लोकसंख्येची टक्केवारी	रक्तदूषित +बाह्य लक्षणयुक्त रोगी	औषधोपचारीत रुग्णांची संख्या	रात्र चिकित्सालयात उपचार करण्यात आलेले रोगी
१	२	३	४	५	६	७	८	९
१.	ठाणे (वसई)	११७००० (Upto Aug.)	२०१०-२०११ २०११-२०१२ २०१२-२०१३	२१४०८ २४९७३ १०१२७	१८.३ २१.३ ८.७	१९ १२ १०	१९ १२ १०	... ...
२.	ठाणे (पालघर)	११७००१ (Upto Aug.)	२०१०-२०११ २०११-२०१२ २०१२-२०१३	६९४५ ८३९४ ३०१५	५.९ ७.२ २.६	२७ ३६ १८	२७ ३६ १८	... ...
३.	नांदेड	६०८००० (Upto Aug.)	२०१०-२०११ २०११-२०१२ २०१२-२०१३	६१२६० ६४५७४ २६२२३	१०.१ १०.६ ४.३	८० ४१ ५६	८० ४१ ५६	१७ १५ ३०
४.	अमरावती	६५२००० (Upto Aug.)	२०१०-२०११ २०११-२०१२ २०१२-२०१३	७३०३० ७१९९४ ३१७८६	११.२ ११.० ४.९	७१ ५१ १७	७१ ५१ १७	२५३ ११२ ३८
५.	भंडारा	६८५००० (Upto Aug.)	२०१०-२०११ २०११-२०१२ २०१२-२०१३	४५२९८ ४४७७१ १८६१२	६.६ ६.५ २.७	५५ ३४ १७	५५ ३४ १७	१११ १९२ १०७
६.	भंडारा (पवनी)	९१००० (Upto Aug.)	२०१०-२०११ २०११-२०१२ २०१२-२०१३	७४७९ ७५३४ ३१८०	८.२ ८.३ ३.५	४ ... ४	४ ... ४	... ...
७.	चंद्रपूर (राजुरा)	२९४००० (Upto Aug.)	२०१०-२०११ २०११-२०१२ २०१२-२०१३	३४५९० ३५८५९ १५२००	३.३ ३.५ १.५	६९ ९० ३०	६९ ९० ३०	... ...
८.	चंद्रपूर (चंद्रपूर)	१०३५७५५ (Upto Aug.)	२०१०-२०११ २०११-२०१२ २०१२-२०१३	७२२५७ ७२१६७ ३०३२२	२४.६ २४.६ १०.३	६५३ ६१६ १८४	६५३ ६१६ १८४	१०९५ ७६० ३४१
९.	गडचिरोली (गडचिरोली)	४८०००० (Upto Aug.)	२०१०-२०११ २०११-२०१२ २०१२-२०१३	५३१५२ ५२४११ २११४९	११.१ १०.९ ४.४	४८१ ३९२ १४५	४८१ ३९२ १४५	... ...
१०.	गडचिरोली (घनोरा)	२६३००० (Upto Aug.)	२०१०-२०११ २०११-२०१२ २०१२-२०१३	४२२८७ ४०८७८ १५९१३	१६.१ १५.५ १६.१	१५७ १५० ३३	१५७ १५० ३३	... ...
११.	नागपूर	६३६००० (Upto Aug.)	२०१०-२०११ २०११-२०१२ २०१२-२०१३	५८७३६ ६४५०८ २७६८१	९.२ १०.१ ४.४	२२७ १३१ ६६	२२७ १३१ ६६	३७३ ५६० ३६१
१२.	नागपूर (उमरेड)	५८००० (Upto Aug.)	२०१०-२०११ २०११-२०१२ २०१२-२०१३	६१९५ ८१२४ ३०५०	१०.७ १४.० ५.३	२० ४९ १६	२० ४९ १६	... ...
एकूण		...	२०१०-२०११ २०११-२०१२ (Upto Aug.)	४८२६३७ ४९६१८७ २०६२५८	९.५८ ९.८५ ४.१०	१८६३ १६०२ ५९६	१८६३ १६०२ ५९६	१८४९ १६३९ ८७७

तक्ता क्र. ६

राष्ट्रीय हिवताप निर्मूलन योजना, महाराष्ट्र राज्य

राष्ट्रीय हिवताप प्रतिरोध योजनेतील आदिवासी भागातील कार्य-२०१०-२०११, २०११-२०१२ व २०१२-२०१३ (एप्रिल ते मार्च)

अ. क्र.	जिल्ह्याचे नाव	वर्ष	आदिवासी लोकसंख्या	गोळा केलेल्या रक्त नमुन्यांची संख्या			तपासलेल्या रक्त नमुन्यांची संख्या			हिवताप रुग्णांचे प्रतिशत प्रमाण	२१ दिवसांचे आत संपूर्ण उपचार केलेले हिवताप रुग्ण संख्या	हिवतापाने झालेले मृत्यु
				प्रत्यक्ष/अप्रत्यक्ष सर्वेक्षणांतर्गत	संबंधित सामुदायिक व भटके	एकूण	तपासलेले एकूण रक्त नमुने	गोळा केल्यापासून आलेले एकूण	आढळून आलेले एकूण			
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
१.	रायगड	२०१०-२०११	...	१५२८३	१८२	१५४६५	१५४६५	१५४६५	९२	०.५९	९२	...
		२०११-२०१२	...	१३२३४	७८	१३३१२	१३३१२	१३३१२	६२	०.४७	६२	...
		(Upto Aug. 13) २०१२-२०१३	...	७१८०	१४१	७३२१	७३२१	७३२१	२१	०.२९	२१	...
२.	दाणे	२०१०-२०११	...	४७३५२५	३१५४९	५०५०७४	५०५०७४	५०५०७४	९७००	१.९२	९४८५	३
		२०११-२०१२	...	४४६८६७	१४३८६	४६१२५३	४६१२५३	४६१२५३	७२२८	१.५७	७०७१	५
		(Upto Aug. 13) २०१२-२०१३	...	२२५५६९	८२९३	२३३८६२	२३३८६२	२३३८६२	५७८७	२.४७	५६२६	२
३.	धुळे	२०१०-२०११	...	२९३५५१	७३००	३००८५१	३००८५१	३००८५१	२३७९	०.७९	२३३४	१
		२०११-२०१२	...	२८२२५५	५८५०	२८८१०५	२८८१०५	२८८१०५	१६९०	०.५९	१६५७	१
		(Upto Aug. 13) २०१२-२०१३	...	११३४३२	२४७६	११५९०८	११५९०८	११५९०८	५२४	०.४५	५११	...
४.	नंदुरबार	२०१०-२०११	...	२६८९५१	९९८२	२७८९३३	२७८९३३	२७८९३३	२०२७	०.७३	२०२७	...
		२०११-२०१२	...	२५६५८७	७३६९	२६३९५६	२६३९५६	२६३९५६	१६८९	०.६४	१६८९	...
		(Upto Aug. 13) २०१२-२०१३	...	१५६०८९	२४७७	१५८५६६	१५८५६६	१५८५६६	५७६	०.३६	५६३	...
५.	जळगाव	२०१०-२०११	...	९८०७	४८	९८५५	९८५५	८५६१	३३	०.३३	२७	...
		२०११-२०१२	...	८४२३	१८१	८६०४	८६०४	८१२३	८	०.०९	८	...
		(Upto Aug. 13) २०१२-२०१३	...	४६२१	...	४६२१	४६२१	४४३६	५	०.११	५	...
६.	नाशिक	२०१०-२०११	...	३७१२६६	७००	३७१९६६	३७१९६६	३७१९६६	३०९३	०.८३	३०९३	३
		२०११-२०१२	...	३५६३९७	७०३२	३६३४२९	३६३४२९	३६३४२९	२५४६	०.७०	२५४६	४
		(Upto Aug. 13) २०१२-२०१३	...	१४४५४२	२६२२	१४७१६४	१४७१६४	१४७१६४	९६०	०.६५	९६०	...
७.	अहमदनगर	२०१०-२०११	...	६५२१४	५३८१	७०५९१	७०५९१	७०५९१	७६७	१.०९	७६७	...
		२०११-२०१२	...	६८६६७	१५७४	७०२४१	७०२४१	७०२४१	१२४	०.१८	१२४	...
		(Upto Aug. 13) २०१२-२०१३	...	२९४७१	६१७१	३५६४२	३५६४२	३५६४२	२०३	०.५७	२०३	...

तक्ता क्र. ६-(चालू)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
८.	पुणे	२०१०-२०११	...	३७८००	...	३७८००	३७८००	३७८००	७२	०.१९	६७	...
		२०११-२०१२	...	४२२६६	३०५	४२५७१	४२५७१	४२५७१	५६	०.१३	५४	...
	(Upto Aug. 13)	२०१२-२०१३	...	१९३५४	८२१	२०१७५	२०१७५	२०१७५	१९	०.०९	१८	...
९.	नांदेड	२०१०-२०११	...	८६८९४	२४४६	८९३४०	८९३४०	८९३४०	६०४	०.६८	६०५९८	...
		२०११-२०१२	...	८८७२८	२५६६	९१२९४	९१२९४	९१२९४	३९६	०.३२	२९६	...
	(Upto Aug. 13)	२०१२-२०१३	...	२९४०१	२३७	२९६३८	२९६३८	२९६३८	७३	०.२५	७२	...
१०.	अमरावती	२०१०-२०११	...	९०६८४	८११	९१४९५	९१४९५	९१४९५	१८६	०.२०	१७६	...
		२०११-२०१२	...	७९२१६	५१७	७९७३३	७९७३३	७९७३३	१८९	०.२४	१८२	...
	(Upto Aug. 13)	२०१२-२०१३	...	४७५८६	२५७	४७८४३	४७८४३	४७८४३	९१	०.१९	८९	...
११.	यवतमाळ	२०१०-२०११	...	१२१४४४	२०८१	१२३५२५	१२३५२५	१२३५२५	३२९	०.२७	३३५	...
		२०११-२०१२	...	११७८८४	१३०७	११९१९१	११९१९१	११९१९१	२९२	०.२४	२९०	...
	(Upto Aug. 13)	२०१२-२०१३	...	५५११४	४७६	५५५९०	५५५९०	५५५९०	१३३	०.२४	१३१	...
१२.	भंडारा	२०१०-२०११	...	३२६४०	२००८	३४६४८	३४६४८	३४६४८	४७	०.१३	४७	...
		२०११-२०१२	...	३०३५६	५७२	३०९२८	३०९२८	३०९२८	१०	०.१२	१०	...
	(Upto Aug. 13)	२०१२-२०१३	...	११७८१	४२८	१२२०९	१२२०९	१२२०९	१०	०.०८	१०	...
१३.	गोंदिया	२०१०-२०११	...	४३३५४३	१०५७१	४४४११४	४४४११४	४४४११४	१२२६	०.२८	१२२१	४
		२०११-२०१२	...	४२५९५२	११४०१	४३७३५३	४३७३५३	४३७३५३	१४२०	०.३२	१४१६	४
	(Upto Aug. 13)	२०१२-२०१३	...	१६२२७२	३८९४	१६६१६६	१६६१६६	१६६१६६	२७३	०.१६	२६९	३
१४.	चंद्रपूर	२०१०-२०११	...	१९०६३३	८९१	१९१५२४	१९१५२४	१९१५२४	७३२	०.३८	७२८	३
		२०११-२०१२	...	१९३३३७	६१३५	१९९४७२	१९९४७२	१९९४७२	११५२	०.५८	११४०	२
	(Upto Aug. 13)	२०१२-२०१३	...	७०४४४	१९५५	७२३९९	७१७०२	७१७०२	३१३	०.४४	३१२	१
१५.	गडचिरोली	२०१०-२०११	...	५४७१३१	...	५४७१३१	५४७१३१	५४७१३१	१३५७६	२.४८	१३३६१	३
		२०११-२०१२	...	५३५६१२	...	५३५६१२	५३५६१२	५३५६१२	११६९४	२.१८	११५०४	६
	(Upto Aug. 13)	२०१२-२०१३	...	१८६७३४	...	१८६७३४	१८६७३४	१८६७३४	१०९९	०.५९	१०८१	१
१६.	नागपूर	२०१०-२०११	...	३३५१७	७४१	३४२५८	३४२५८	३४२५८	९६	०.२८	९६	...
		२०११-२०१२	...	३५३६४	६२१	३५९८५	३५९८५	३५९८५	७७	०.२१	७७	...
	(Upto Aug. 13)	२०१२-२०१३	...	१४०४१	२२०	१४२६१	१४२६१	१४२६१	१९	०.१३	१९	...
	महाराष्ट्र राज्य एकूण	२०१०-२०११	...	३०७१८८३	७४६९१	३१४६५७०	३१४६५७०	३१४५२७६	३४९५९	१.१	९४४५४	१८
		२०११-२०१२	...	२९८११४५	५९८९४	३०४१०३९	३०४१०३९	३०४०५५८	२८५६१	०.९	२८१५४	२२
	(Upto Aug. 13)	२०१२-२०१३	...	१२७७६३१	३०४६८	१३०८०९९	१३०७४०२	१३०७२१७	१०१०६	०.८	९८९०	७

तक्ता क्रमांक सात

कार्यक्रम अंदाजपत्रक २०१३-२०१४

पटकी व अतिसार नियंत्रण कार्यक्रमाखाली आदिवासी भागातील कार्य

अनु- क्रमांक	जिल्ह्याचे नाव	पटकी झालेले रुग्ण						अतिसार झालेले रुग्ण						
		२०१०-२०११		२०११-२०१२		२०१२-२०१३ (जाने. १३ पर्यंत)		२०१०-२०११		२०११-२०१२		२०१२-२०१३ (जाने. १३ पर्यंत)		
		लागण	मृत्यू	लागण	मृत्यू	लागण	मृत्यू	लागण	मृत्यू	लागण	मृत्यू	लागण	मृत्यू	
१.	ठाणे	...	३२३	...	८२	१	९	...	८२२९४	२	३६२८०	...	१०३२१	...
२.	रायगड	...	२३४	...	१००	...	२	...	५६८१२	...	२८६७३	१	११६९९	१
३.	जळगाव	...	४७९	...	१०२	...	१३५	...	५८६०६	३	१३४३८	...	२७६६	२
४.	धुळे	...	२३	...	९७	...	७	...	१९१३७	...	९८०३	१	३५५२	...
५.	नंदूरबार	...	११५	...	४५	...	२७	...	२१४५१	५	१५८५४	१	५२१२	...
६.	नाशिक	...	२२५	...	१०३	...	४६	...	७७९६३	...	३५७८०	...	१३५९४	...
७.	अहमदनगर	...	५८९	...	२८	१	...	...	७६४७७	...	२४०६०	...	३६६९	...
८.	पुणे	...	४३८	...	४	...	११	...	१००८४०	...	१२५०५	...	३२९०	...
९.	नांदेड	...	४०६	...	२०	...	७४	...	९२९३८	...	२५६८	...	१८७२९	...
१०.	यवतमाळ	...	३३५	...	२९५	...	७	...	९९६१२	...	२०८४९	...	२७५१	...
११.	अमरावती	...	२५४६	...	१४६	...	१६३	...	६८३२०	२	४८९२६	...	१४६१२	...
१२.	नागपूर	...	१८८	...	५८	...	६३	...	४६१२३	...	३४३२१	...	२५१९३	...
१३.	चंद्रपूर	...	४५०	...	१७३	...	१०८	...	५८२०९	...	४०५८३	...	३५३०२	...
१४.	गडचिरोली	...	६७	...	४८२	...	१६	...	६५२०४	...	३६६८०	...	३८५६४	...
१५.	भंडारा	...	३०	...	११९	...	२१९	...	२८७५७	...	१९८३२	...	१५८६२	...
१६.	गोंदिया	...	१४१	...	१३९९	...	१०२	...	२६२८५	१	१९१३८	...	१७३६७	...
	एकूण	...	६५८९	...	३२५३	२	९८९	...	९७९०२८	१३	३९९२९०	३	२२२४८३	३

राष्ट्रीय कुष्ठरोग निर्मूलन कार्यक्रम
नवीन सुलभ माहिती प्रध्वतीवर आधारित निर्देशकानुसार माहिती

अ. क्र.	जिल्हा	वर्ष	आदिवासी लोकसंख्या	एकूण शिल्पक कुष्ठरुग्ण	कुष्ठरुग्णांचे दर दहा हजार लोकसंख्येमागे प्रमाण	नवीन शोधलेले कुष्ठरुग्ण	नवीन कुष्ठरुग्णांचे दर एक लक्ष लोकसंख्येमागे प्रमाण	नवीन शोधलेल्या कुष्ठरुग्णांपैकी				एकूण बरे झालेले कुष्ठरुग्ण
								मुलांचे शेकडा प्रमाण	दृश्य स्वरूपात विकृती असलेल्यांचे शेकडा प्रमाण	सांसारिक रुग्णांचे शेकडा प्रमाण	स्त्रियांचे शेकडा प्रमाण	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
१. रायगड		२०१०-२०११	६८१३८	३०	४.४०	४७	६८.९८	१७.०२	...	४२.५५	४०.४३	४७
		२०११-२०१२	६८८२७	४१	६.५३	६२	९८.६८	१९.३५	...	५०.००	३८.७१	५०
		२०१२-२०१३ (A)	६८८२७	३४	५.४१	२६	४१.३८	१९.२३	...	४२.३१	४२.३१	३१
		२०१२-२०१३ (E)	६८८२७	३६	५.७३	३०	४७.७५	१८.५३	...	४४.९५	४०.४८	३१
२. ठाणे		२०१०-२०११	१८६५१६१	११६९	६.२७	१६२९	८७.३४	१७.९९	०.३७	४९.८५	५१.२६	१२१२
		२०११-२०१२	२०६१००४	१३८१	६.७०	२०९४	१०१.६०	१८.६२	०.४३	४५.६१	५२.०५	१८४८
		२०१२-२०१३ (A)	२०६१००४	११८०	५.७३	८७७	४२.५५	१६.३१	०.९१	४७.०९	४९.८३	१००४
		२०१२-२०१३ (E)	२०६१००४	१२९३	६.२७	१०२३	४९.६४	१७.६४	०.५७	४७.५२	५१.०५	९८५
३. घुळे		२०१०-२०११	४५५५१३	९९	२.२२	१४८	३२.२२	८.७९	२.०३	५८.७९	२९.७३	१०२
		२०११-२०१२	५१६०१३	१०६	२.०५	१२३	२३.८४	३.२५	...	७२.३६	५२.८४	१२४
		२०१२-२०१३ (A)	५१६०१३	९७	१.८८	६४	१२.४०	४.६९	...	८१.२५	४०.६२	७२
		२०१२-२०१३ (E)	५१६०१३	१२७	२.४६	७५	१४.५३	५.५८	०.६८	७०.८०	४१.०६	४६
४. नंदूरबार		२०१०-२०११	१५७००६८	३७४	२.३८	३६८	२३.४४	१०.८७	१.९०	८०.७१	४८.१०	२७७
		२०११-२०१२	१६०२०९८	४१३	२.५८	५१३	३२.०२	११.३१	१.९५	६९.५९	४२.५०	४७४
		२०१२-२०१३ (A)	१६०२०९८	४१४	२.५८	३५५	२२.१६	८.४५	४.५१	६३.३८	४७.८९	३०८
		२०१२-२०१३ (E)	१६०२०९८	६१७	३.८५	४१४	२५.८४	१०.२१	२.७९	७१.२३	४६.१६	२५७
५. जळगाव		२०१०-२०११	८८९७४	५३	५.९६	२२	२४.७३	९.०९	...	५४.५५	५०.००	१६
		२०११-२०१२	६४१८३	१३	२.०३	१५	२३.३७	१३.३३	...	८०.००	४६.६७	१२
		२०१२-२०१३ (A)	६४१८३	८	१.२५	१३	२०.२५	७.६९	...	५३.८५	३८.४६	११
		२०१२-२०१३ (E)	६४१८३	२२	३.४३	१५	२३.३७	१०.०४	...	६२.८०	४५.०४	९
६. नाशिक		२०१०-२०११	१३४२८८३	२८६	२.१३	३९०	२९.०४	१२.०५	२.८२	६१.२८	४५.९०	२९३
		२०११-२०१२	१४९८९५२	२५५	१.७०	५५१	३६.७६	११.९८	४.१७	५८.६२	४६.१०	५१७
		२०१२-२०१३ (A)	१४९८९५२	१९४	१.२९	२४०	१६.०१	१२.५०	४.१७	७३.३३	४६.२५	२३९
		२०१२-२०१३ (E)	१४९८९५२	२७४	१.८३	२८०	१८.६८	१२.१८	३.७२	६४.४१	४६.०८	२६२
७. अहमदनगर		२०१०-२०११	२९११९५	२१	०.७२	२२	७.५६	४.५४	...	७७.२७	३६.३६	१०
		२०११-२०१२	३०२७६८	१५	०.५०	१७	५.६१	५.६८	...	७०.५९	२३.५३	२१
		२०१२-२०१३ (A)	३०२७६८	१३	०.४३	६	१.९८	...	...	१००.००	५०.००	८
		२०१२-२०१३ (E)	३०२७६८	१४	०.४६	७	२.३१	३.४७	...	८२.६२	३६.६३	७

तक्ता क्र. ८ (चालू)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
८. पुणे	२०१०-२०११		१४९६७३	७	०.४७	९	६.०१	४४.४४	११.११	८८.८८	३३.३३	...
	२०११-२०१२		१७८८१०	१३	०.७३	१६	८.९५	१२.५०	...	६८.७५	५०.००	४
	२०१२-२०१३ (A)		१७८८१०	११	०.६२	७	३.९१	...	५७.१४	१००.००	४२.८६	...
	२०१२-२०१३ (E)		१७८८१०	१५	०.८४	८	४.४७	१८.९८	२२.७५	८५.८८	४२.०६	१४
९. नांदेड	२०१०-२०११		३४५७६०	२३	०.६७	३९	११.२८	७.७०	...	४८.७१	३३.३३	३१
	२०११-२०१२		३४५७५१	२४	०.६९	४८	१३.८८	४.१७	...	३७.५०	३३.३३	४७
	२०१२-२०१३ (A)		३४५७५१	१८	०.५२	१०	२.८९	१०.००	...	४०.००	५०.००	१६
	२०१२-२०१३ (E)		३४५७५१	७	०.२०	१२	३.४७	७.२९	...	४२.०७	३८.८९	२३
१०. यवतमाळ	२०१०-२०११		५५३२२४	४९	०.८९	६६	११.९३	७.५७	...	६२.१२	४३.९३	७२
	२०११-२०१२		५२३७९१	८०	१.५३	११५	२१.९६	९.५७	१.७४	५९.१३	५०.४३	७५
	२०१२-२०१३ (A)		५२३७९१	७४	१.४१	४५	८.५९	...	...	६४.४०	४४.४४	५०
	२०१२-२०१३ (E)		५२३७९१	७०	१.३४	५३	१०.१२	५.७१	०.५८	६१.९०	४६.२७	५८
११. अमरावती	२०१०-२०११		२९४८९५	२६	०.८८	३७	१२.५५	...	१०.८१	६४.८६	२७.०२	३०
	२०११-२०१२		२७८०८६	२३	०.८३	३९	१४.०२	५.१३	०.४०	४६.१५	२३.०८	४२
	२०१२-२०१३ (A)		२७८०८६	१९	०.६८	१३	४.६७	...	...	५३.८५	७.६९	१७
	२०१२-२०१३ (E)		२७८०८६	१७	०.६१	१५	५.३९	१.७१	३.६०	५४.९५	१९.२६	१८
१२. गोंदिया	२०१०-२०११		५१६१३१	१३४	२.६०	१७४	३३.७१	१०.३४	२.३०	४१.९५	४३.१०	१७०
	२०११-२०१२		५०६१९५	१३९	२.७५	१९६	३८.७२	९.६९	३.०६	४२.८६	३७.२४	१८७
	२०१२-२०१३ (A)		५०६१९५	१४४	२.८४	१०६	२०.९४	५.६६	...	३७.७४	३९.६२	१००
	२०१२-२०१३ (E)		५०६१९५	१६३	३.२२	१२४	२४.५०	८.५६	१.७९	४०.८५	३९.९९	१०६
१३. चंद्रपूर	२०१०-२०११		३०३१८४	९१	३.००	१४५	४७.८३	१३.७९	२.०६	४६.८९	४०.६९	१७७
	२०११-२०१२		३११०७२	९७	३.१२	१४२	४५.६५	६.३४	२.८२	५०.७०	४५.०७	१३२
	२०१२-२०१३ (A)		३११०७२	९०	२.८९	६०	१९.२९	८.३३	३.३३	६१.६७	४१.६७	६५
	२०१२-२०१३ (E)		३११०७२	९७	३.१२	७०	२२.५०	९.४९	२.७४	५३.०९	४२.४८	६५
१४. गडचिरोली	२०१०-२०११		१०७४५७१	२९१	२.७१	४९९	४६.४४	१३.४२	१.८०	४०.८८	४६.८९	५६९
	२०११-२०१२		११८७०२१	३६४	३.०७	५७८	४८.६९	११.९४	०.१७	४६.३७	४३.०८	५०३
	२०१२-२०१३ (A)		११८७०२१	४३७	३.६८	३५१	२९.५७	१२.२५	०.८५	४७.५८	३१.३४	२४२
	२०१२-२०१३ (E)		११८७०२१	५१८	४.३६	४१०	३४.५४	१२.५४	०.९४	४४.९४	४०.४४	३६५
१५. नागपूर	२०१०-२०११		१३८९३०	४४	३.१७	४६	३३.११	४.३४	...	५८.७०	५८.७०	२२
	२०११-२०१२		१८४६७८	३५	१.९०	५९	३१.९५	५.०८	...	४२.३७	४४.०७	७०
	२०१२-२०१३ (A)		१८४६७८	३९	२.२१	१९	१०.२९	५.२६	...	६८.४२	४७.३७	११
	२०१२-२०१३ (E)		१८४६७८	२८	१.५२	२२	११.९१	४.८९	...	५६.५०	५०.०५	३७
एकूण	२०१०-२०११		९०४८३००	२६९७	२.९८	३६४१	४०.२४	१४.३६	१.३२	५३.५०	४७.३२	३०२८
	२०११-२०१२		९६२३२४९	२९९९	३.१२	४५६८	४७.४७	१४.२३	१.२०	५१.२९	४७.३९	४१०६
	२०१२-२०१३ (A)		९६२३२४९	२७७२	२.८८	२१९२	२२.७८	१२.२३	१.९६	५४.४७	४४.६२	२१७४
	२०१२-२०१३ (E)		९६२३२४९	३२९८	३.४३	२५५८	२६.५८	१३.६१	१.४९	५३.०९	४६.४४	२२८३

तक्ता क्रमांक ९

आदिवासी विभागातील फिरती कार्यशाळेचे कार्य दर्शविणारा तक्ता

अनु. क्रमांक	ठिकाण	वर्ष	वाहनांची संख्या	एकूण महिने	किती कि.मी. धावली	किती गाड्यांची		किती फिरकोळ		किती मुख्य व		यांत्रिकी दुरुस्त्या		किती फिरकोळ		किती टचअप	
						तपासणी व		दुरुस्त्या		किरकोळ दुरुस्त्या		किती		बाँडीच्या		करून पेंट	
						सर्व्हिसींग केले	केले	करीन केले	करीन केले	करीन केले	करीन केले	करीन केले	करीन केले	करीन केले	करीन केले	करीन केले	करीन केले
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
१. ठाणे	2011-2012		99	12	2376000	475	118800	149	111375	48	118800	671	348975	48	71280	48	118800
	(Upto Sept.) 2012-2013		118	6	1416000	283	70800	89	66375	28	70800	400	348975	28	42480	28	70800
	(Estimated) 2013-2014		126	12	3022000	605	151200	89	141750	60	151200	854	1744875	60	90720	60	151200
२. रायगड	2011-2012		4	12	96000	19	4800	6	4500	2	4800	27	12000	2	2880	2	4800
	(Upto Sept.) 2012-2013		4	6	48000	10	2400	3	2250	1	2400	14	14100	1	1440	1	2400
	(Estimated) 2013-2014		6	12	144000	29	1200	9	6750	3	1200	41	7050	3	4320	3	1200
३. नाशिक	2011-2012		74	12	1776000	355	88800	111	83250	36	88800	502	128000	36	53280	36	88800
	(Upto Sept.) 2012-2013		87	6	1044000	209	52200	65	489375	21	52200	295	260850	21	31320	21	522000
	(Estimated) 2013-2014		124	12	2976000	595	148800	186	139500	60	148800	841	130425	60	89280	60	148800
४. धुळे	2011-2012		17	12	408000	82	20400	26	19125	8	20400	115	29762	8	12240	8	20400
	(Upto Sept.) 2012-2013		16	6	192000	38	9600	12	9000	4	9600	54	59925	4	5760	4	9600
	(Estimated) 2013-2014		26	12	624000	125	31200	39	29250	12	31200	176	299625	12	18720	12	31200
५. नंदुरबार	2011-2012		66	12	1584000	317	79200	99	74250	32	79200	447	117250	32	47520	32	79200
	(Upto Sept.) 2012-2013		134	6	1608000	322	80400	101	75375	32	80400	447	232650	32	48240	32	80400
	(Estimated) 2013-2014		140	12	3360000	672	168000	210	157500	67	168000	224	216326	67	100800	67	168000
६. जळगाव	2011-2012		3	12	72000	14	3600	5	3375	1	3600	13	9250	1	2160	1	3600
	(Upto Sept.) 2012-2013		3	6	36000	7	1800	2	16875	1	1800	20	10575	1	1080	1	1800
	(Estimated) 2013-2014		20	12	480000	96	24000	30	22500	10	24000	10	52875	10	14400	10	24000
७. अहमदनगर	2011-2012		13	12	312000	62	15600	20	14625	6	15600	46	25500	6	9360	6	15600
	(Upto Sept.) 2012-2013		22	6	264000	53	13200	17	12375	5	13200	88	45825	5	7920	5	13200
	(Estimated) 2013-2014		27	12	480000	130	32400	41	30375	13	32400	44	229125	13	19440	13	32400
८. पुणे	2011-2012		11	12	264000	53	13200	17	12375	5	13200	75	38775	5	7920	5	13200
	(Upto Sept.) 2012-2013		16	6	192000	38	9600	12	9000	4	9600	54	28200	4	5760	4	9600
	(Estimated) 2013-2014		15	12	360000	72	18000	23	16875	7	18000	102	...	7	10800	7	18000

तक्ता क्रमांक १० (चालू)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
९.	नांदेड	2011-2012	32	12	768000	154	38400	48	36000	15	38400	217	112800	15	23040	15	38400
	(Upto Sept.)	2012-2013	21	6	252000	50	12600	16	118125	5	12600	71	370125	5	7560	10	12600
	(Estimated)	2013-2014	21	12	504000	101	25200	32	23625	10	25200	142	74025	10	15120	5	25200
१०.	अमरावती	2011-2012	15	12	360000	72	18000	23	16875	7	18000	102	52875	7	10800	7	18000
	(Upto Sept.)	2012-2013	41	6	492000	98	24600	31	230625	10	246000	139	722625	10	14760	10	24600
	(Estimated)	2013-2014	42	12	1008000	202	50400	63	47250	20	50400	285	14850	20	30240	20	50400
११.	यवतमाळ	2011-2012	27	12	6480000	130	32400	41	30375	13	32400	183	148050	13	19440	13	32400
	(Upto Sept.)	2012-2013	26	6	312000	62	15600	20	14625	6	15600	88	95175	6	9360	6	15600
	(Estimated)	2013-2014	26	12	624000	125	31200	39	29250	12	31200	176	45825	12	18720	12	31200
१२.	गोंदिया	2011-2012	28	12	672000	134	33600	42	31500	13	33600	190	98700	13	20160	13	33600
	(Upto Sept.)	2012-2013	56	6	672000	134	33600	42	31500	13	33600	190	98700	13	20160	13	33600
	(Estimated)	2013-2014	56	12	1344000	269	67200	84	63000	27	67200	380	197400	27	40320	27	67200
१३.	चंद्रपूर	2011-2012	12	12	288000	58	14400	18	13500	6	14400	81	42300	6	8640	6	14400
	(Upto Sept.)	2012-2013	28	6	336000	63	16800	21	157000	7	16800	95	49350	7	10080	7	16800
	(Estimated)	2013-2014	36	12	864000	173	43200	54	40500	17	43200	244	126900	17	25920	17	43200
१४.	गडचिरोली	2011-2012	152	12	3648000	730	182400	228	171000	73	182400	1031	535800	73	109440	73	182400
	(Upto Sept.)	2012-2013	128	6	1536000	307	76800	96	72000	31	76800	434	225600	31	46080	31	76800
	(Estimated)	2013-2014	83	12	1992000	398	99600	125	93375	40	99600	563	292575	40	59760	40	99600
१५.	नागपूर	2011-2012	12	12	288000	58	14400	18	13500	6	14400	81	42300	6	8640	6	14400
	(Upto Sept.)	2012-2013	6	6	720000	14	3600	5	3375	1	3600	20	10575	1	2160	1	3600
	(Estimated)	2013-2014	9	12	216300	46	10800	14	10125	4	10800	61	31725	4	6480	4	10800
	एकूण	2011-2012	565	12	13560000	2712	678000	848	635625	271	678000	3831	1991625	271	406800	271	678000
	(Upto Sept.)	2012-2013	706	6	8472000	1694	423600	530	397125	169	423600	2393	1244325	169	254160	169	423600
	(Estimated)	2013-2014	757	12	18168000	3634	908400	1136	851625	363	908400	5132	2428725	363	545040	363	908400

तक्ता क्रमांक १०

TABLE No. X

आदिवासी विभागातील रस्त्यावर धावू न शकणाऱ्या गाड्यांची स्थिती दर्शविणारा तक्ता

अ. क्र.	जिल्हा	वर्ष	आदिवासी विभागातील एकूण गाड्यांची संख्या	धावू न शकणाऱ्या गाड्यांची आकडेवारी				रुग्णवाहीका	अपघात झालेल्या गाड्यांची संख्या
				No. of off road Vehicles					
Sr. No.	District	Year	Total No. of Vehicles in Tribal Areas	० ते १५ दिवस	१६ ते ३० दिवस	३० दिवसांपेक्षा जास्त	Ambulance	No. of vehicles met with accident	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
१.	ठाणे	2011-2012	99	...	...	5	5	3	
	Thane	2012-2013 (Upto Sept.)	118	1	1	1	3	1	
		2013-2014 (Estimated)	126	...	...	...	...	...	
२.	रायगड	2011-2012	4	...	...	...	4	...	
	Raigad	2012-2013 (Upto Sept.)	4	...	...	...	...	...	
		2013-2014 (Estimated)	6	...	1	1	...	...	
३.	नाशिक	2011-2012	74	...	...	5	67	1	
	Nashik	2012-2013 (Upto Sept.)	87	...	...	2	2	2	
		2013-2014 (Estimated)	124	2	1	2	1	2	
४.	धुळे	2011-2012	17	...	...	1	15	...	
	Dhule	2012-2013 (Upto Sept.)	16	...	...	1	15	...	
		2013-2014 (Estimated)	26	...	...	...	...	...	
५.	नंदुरबार	2011-2012	66	...	2	2	59	...	
	Nandurbar	2012-2013 (Upto Sept.)	134	...	1	1	3	1	
		2013-2014 (Estimated)	140	3	...	...	...	2	
६.	जळगाव	2011-2012	3	...	...	...	3	...	
	Jalgaon	2012-2013 (Upto Sept.)	3	...	...	...	...	...	
		2013-2014 (Estimated)	20	...	1	3	1	...	
७.	अहमदनगर	2011-2012	13	...	...	1	10	...	
	Ahmednagar	2012-2013 (Upto Sept.)	22	...	...	1	1	1	
		2013-2014 (Estimated)	27	...	2	...	1	...	
८.	पुणे	2011-2012	11	...	...	...	9	...	
	Pune	2012-2013 (Upto Sept.)	16	...	...	6	6	...	
		2013-2014 (Estimated)	15	...	...	4	...	...	
९.	नांदेड	2011-2012	32	1	...	2	19	...	
	Nanded	2012-2013 (Upto Sept.)	21	...	...	11	4	...	
		2013-2014 (Estimated)	21	...	...	...	...	...	
१०.	अमरावती	2011-2012	15	...	...	1	12	...	
	Amravati	2012-2013 (Upto Sept.)	41	2	...	3	5	1	
		2013-2014 (Estimated)	42	...	...	1	3	1	
११.	यवतमाळ	2011-2012	27	...	...	2	24	1	
	Yavatmal	2012-2013 (Upto Sept.)	26	...	...	1	2	1	
		2013-2014 (Estimated)	26	...	...	...	1	...	
१२.	भंडारा	2011-2012	...	...	...	...	...	...	
	Bhandara	2012-2013 (Upto Sept.)	...	...	...	...	...	...	
		2013-2014 (Estimated)	...	...	...	...	...	...	
१३.	गोंदिया	2011-2012	28	1	...	3	22	1	
	Gondia	2012-2013 (Upto Sept.)	56	...	...	5	2	...	
		2013-2014 (Estimated)	56	1	...	...	...	...	
१४.	चंद्रपूर	2011-2012	12	...	1	...	9	...	
	Chandrapur	2012-2013 (Upto Sept.)	28	...	...	...	4	...	
		2013-2014 (Estimated)	36	...	1	2	...	...	
१५.	गडचिरोली	2011-2012	152	...	3	5	...	1	
	Gadchiroli	2012-2013 (Upto Sept.)	128	...	...	17	6	6	
		2013-2014 (Estimated)	83	1	...	5	2	...	
१६.	नागपूर	2011-2012	12	...	...	...	1	3	
	Nagpur	2012-2013 (Upto Sept.)	6	...	...	...	...	...	
		2013-2014 (Estimated)	9	...	...	...	...	...	
	एकूण	2011-2012	565	2	6	27	259	10	
	Total	2012-2013 (Upto Sept.)	706	3	2	47	53	13	
		2013-2014 (Estimated)	757	7	6	18	9	5	

तक्ता क्र.
TABLE
आदिवासी विभागातील
Information of Vehicles

अनु.क्र. Sr. No.	जिल्ह्याचे नाव Name of District	वर्ष Years	वाहनांची संख्या No. of Vehicles	किती केंद्रासाठी वाहने मिळाली No. of centres to which Vehicles are allotted	गाड्यांची स्थिती Conditions of Vehicles		एकूण महिने Total Moth	वर्षात किती कि. मी. धावली Kilometres Covered during the Year
					धावू न शकणाऱ्या Off Road	धावू शकणाऱ्या On Road		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
१.	ठाणे Thane	2011-2012 2012-2013 (Upto Sept.) 2013-2014 (Estimated)	99 118 126	20 19 8	5 3 ...	94 115 126	12 6 12	2256000 1380000 3024000
२.	रायगड Raigad	2011-2012 2012-2013 (Upto Sept.) 2013-2014 (Estimated)	4 4 6	 2	 2	4 4 4	12 6 12	96000 48000 96000
३.	नाशिक Nashik	2011-2012 2012-2013 (Upto Sept.) 2013-2014 (Estimated)	74 87 124	5 13 37	5 2 5	69 85 119	12 6 12	1656000 1020000 2856000
४.	धुळे Dhule	2011-2012 2012-2013 (Upto Sept.) 2013-2014 (Estimated)	17 16 26	 10	1 1 ...	16 15 26	12 6 12	384000 180000 624000
५.	नंदुरबार Nandurbar	2011-2012 2012-2013 (Upto Sept.) 2013-2014 (Estimated)	66 134 140	60 24 6	4 2 3	62 132 137	12 6 12	1488000 1584000 3288000
६.	जळगाव Jalgaon	2011-2012 2012-2013 (Upto Sept.) 2013-2014 (Estimated)	3 3 20	 17	 4	3 3 16	12 6 12	72000 36000 384000
७.	अहमदनगर Ahmednagar	2011-2012 2012-2013 (Upto Sept.) 2013-2014 (Estimated)	13 22 27	... 9 5	1 1 2	12 21 25	12 6 12	288000 252000 600000
८.	पुणे Pune	2011-2012 2012-2013 (Upto Sept.) 2013-2014 (Estimated)	11 16 15	... 5 5	... 6 4	11 10 11	12 6 12	264000 120000 264000
९.	नांदेड Nanded	2011-2012 2012-2013 (Upto Sept.) 2013-2014 (Estimated)	32 21 21	... ...	3 11 ...	29 10 21	12 6 12	696000 120000 504000
१०.	अमरावती Amravati	2011-2012 2012-2013 (Upto Sept.) 2013-2014 (Estimated)	15 41 42	 1	1 5 1	14 36 41	12 6 12	336000 432000 984000
११.	यवतमाळ Yavatmal	2011-2012 2012-2013 (Upto Sept.) 2013-2014 (Estimated)	27 26 26	... ...	2 1 ...	25 25 26	12 6 12	600000 300000 624000
१२.	गोंदिया Gondia	2011-2012 2012-2013 (Upto Sept.) 2013-2014 (Estimated)	28 56 56	... ...	4 3 1	24 53 55	12 6 12	576000 636000 1320000

११

XI

वाहनांची माहिती

in Tribal Area (Health Services):

वर्षात पेट्रोल/डिझेल किती लागले (लिटरमध्ये) Petrol/Diesel Consumed during the Year (Litre)		वर्षात वंगण किती लागले (लिटरमध्ये) Oil consumed during the Year (Litre)		वर्षातील खर्च Expenditure during the Year				
परिमाण Quantity	किंमत रु. Cost Rs.	परिमाण Quantity	किंमत रु. Cost Rs.	दुरुस्ती/बदलणे Repairs and Replacement	पेट्रोल/तेल/वंगण Petrol/Oil Lubricant	वेतन Salary	एकूण खर्च Total Expenditure	एका कि.मि. चा खर्च Expenditure Per Kilometre
10	11	12	13	14	15	16	17	18
225600	9926400	1504	225600	3384000	10152000	...	13536000	6.00
138000	6072000	920	138000	2070000	6210000	...	8280000	6.00
302400	1652011	2016	403200	4536000	16923312	...	21459312	7.10
96000	422400	64	9600	144000	432000	...	576000	6.00
48000	211200	32	4800	72000	216000	...	288000	6.00
96000	524448	64	12800	144000	537248	...	681248	7.10
165600	7286400	1104	165600	2484000	7452000	...	9936000	6.00
102000	4488000	680	102000	1530000	459000	...	6120000	6.00
285600	15602328	1904	380800	4284000	15983128	...	20267128	7.10
38400	1689600	256	38400	576000	1728000	...	2304000	6.00
18000	792000	120	18000	270000	810000	...	1080000	6.00
62400	3408912	416	83200	936000	3492112	...	4428112	7.10
148800	6547200	992	148800	2232000	6696000	...	8928000	6.00
158400	6969600	1056	158400	2376000	7128000	...	9504000	6.00
328800	17962344	2192	438400	4932000	18400744	...	23332744	7.10
7200	316800	48	7200	108000	324000	...	432000	6.00
3600	158400	24	3600	54000	162000	...	216000	6.00
38400	2097792	256	51200	576000	2148992	...	2724992	7.10
28800	1267200	192	28800	432000	1296000	...	1728000	6.00
25200	1108800	168	25200	378000	1134000	...	1512000	6.00
60000	3277800	400	80000	900000	3357800	...	4257800	7.10
26400	1161600	176	26400	396000	1188000	...	1584000	6.00
12000	528000	80	12000	180000	540000	...	72000	6.00
26400	442232	176	35200	396000	1477432	...	1873432	7.10
69600	3062400	464	69600	1044000	3132000	...	4176000	6.00
12000	528000	80	12000	180000	540000	...	720000	6.00
50400	2753352	336	67200	756000	2820552	...	3576552	7.10
33600	1478400	224	33600	504000	1512000	...	2016000	6.00
43200	1900800	288	43200	648000	1944000	...	2592000	6.00
98400	5375592	650	131200	1476000	5506792	...	6982792	7.10
60000	2640000	400	60000	900000	2700000	...	3600000	6.00
30000	1320000	200	30000	450000	1350000	...	1800000	6.00
62400	3408912	416	83200	936000	3492112	...	4428112	7.10
57600	2534400	384	57600	864000	2592000	...	3456000	6.00
63600	2798400	424	63600	954000	2862000	...	3816000	6.00
132000	7211160	880	176000	1980000	7387160	...	9367160	7.10

1	2	3	4	5	6	7	8	9
१३.	चंद्रपुर Chandrapur	2011-2012	12	...	21	11	12	264000
		2012-2013 (Upto Sept.)	28	...	...	28	6	336000
		2013-2014 (Estimated)	36	8	3	33	12	792000
१४.	गडचिरोली Gadchiroli	2011-2012	152	...	8	144	12	3456000
		2012-2013 (Upto Sept.)	128	...	17	111	6	1332000
		2013-2014 (Estimated)	83	...	6	77	12	1848000
१५.	नागपूर Nagpur	2011-2012	12	...	...	12	12	288000
		2012-2013 (Upto Sept.)	6	...	...	6	12	72000
		2013-2014 (Estimated)	9	2	...	9	...	216000
	एकूण Total	2011-2012	565	25	35	530	12	12720000
		2012-2013 (Upto Sept.)	706	70	52	654	12	7848000
		2013-2014 (Estimated)	757	101	31	726	...	17424000

वरील माहिती देतांना खालीलप्रमाणे बाबी गृहीत धरण्यात आलेल्या आहेत.

- (१) वाहनांची सरासरी धाव प्रतिमहा २००० कि. मी. प्रती वाहन विचारात घेण्यात आली आहे.
- (२) वाहनाची प्रती लिटर इंधनात होणारी सरासरी धाव १० कि. मी. धरण्यात आलेली आहे. इंधनाचा दर प्रति लिटर रु. ३८ धरण्यात आलेला आहे.
- (३) सरासरी १५०० कि. मी. मागे १ लिटर इंजिन ऑईल खपत होते असे धरण्यात आलेले आहे. १ लिटर इंजिन ऑईल चा दर रु. १५० धरण्यात आलेला आहे.
- (४) वाहन चालकाचा वेतनाचा खर्च या कार्यालयासी निगडीत नसल्याने उल्लेख करण्यात आलेला नाही. एकूण खर्चामध्ये फक्त इंधन, वंगन व दूरुस्ती खर्च विचारात घेण्यात आलेला आहे. त्यानुसार १ कि. मी. चा खर्च काढण्यात आलेला आहे.
- (५) दूरुस्तीचा खर्च १.५० प्रती कि. मी. धरण्यात आलेला आहे.

११ (चालू)
XI (contd.)

10	11	12	13	14	15	16	17	18
26400	1161600	176	26400	396000	1188000	...	1584000	6.00
33600	1478400	224	33600	504000	1512000	...	2016000	6.00
79200	4326696	528	105600	1188000	4432296	...	5620296	7.10
345600	15206400	2304	345600	5184000	15552000	...	20736000	6.00
133200	5860800	888	133200	1998000	5994000	...	7992000	6.00
184800	10093624	1232	246400	2772000	10342024	...	13114024	7.10
28800	1267200	192	28800	432000	1296000	...	1728000	6.00
7200	316800	48	7200	108000	324000	...	432000	6.00
21600	1180008	144	28800	324000	1208808	...	1532808	7.10
1272000	55968000	8480	1272000	19080000	57240000	...	76320000	6.00
784800	34531200	5232	784800	11772000	35316000	...	47088000	6.00
1742400	95187312	11616	2323200	26136000	97510512	...	123646512	7.10

तक्ता क्रमांक १२

आदिवासी विभागातील रस्त्यावर धावू न शकणाऱ्या गाड्यांची स्थिती दर्शविणारा तक्ता

अनु. क्रमांक	ठिकाण	वर्ष	आदिवासी विभागातील एकूण गाड्यांची संख्या	धावू न शकणाऱ्या गाड्यांची आकडेवारी				अपघात झालेल्या गाड्यांची संख्या	एकूण		
				० ते १५ दिवस	१५ ते ३० दिवस	३० दिवसांपेक्षा जास्त	रुग्णवाहिका		चालू गाड्या	बंद गाड्या	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	
१. ठाणे		२०११-२०१२	...	९९	...	...	५	५	३	८९	१०
		२०१२-२०१३ (Upto Sept.)	...	११८	१	१	१	३	१	११२	६
		२०१३-२०१४ (Estimated)	...	१२६	...	...	...	...	...	१२६	...
२. रायगड		२०११-२०१२	...	४	...	...	...	...	...	...	४
		२०१२-२०१३ (Upto Sept.)	...	४	...	...	...	...	...	४	...
		२०१३-२०१४ (Estimated)	...	६	...	१	१	...	...	४	२
३. नाशिक		२०११-२०१२	...	७४	...	...	५	६७	१	२	७२
		२०१२-२०१३ (Upto Sept.)	...	८७	...	...	२	२	२	८३	४
		२०१३-२०१४ (Estimated)	...	१२४	२	१	२	१	२	११८	६
४. धुळे		२०११-२०१२	...	१७	...	...	१	१५	...	१	१६
		२०१२-२०१३ (Upto Sept.)	...	१६	...	...	१	१५	...	...	१६
		२०१३-२०१४ (Estimated)	...	२६	...	...	...	...	...	२६	...
५. नंदुरवार		२०११-२०१२	...	६६	...	२	२	५९	...	३	६३
		२०१२-२०१३ (Upto Sept.)	...	१३४	...	१	१	३	१	१२९	५
		२०१३-२०१४ (Estimated)	...	१४०	३	...	...	...	२	१३७	३
६. जळगाव		२०११-२०१२	...	३	...	...	३	...	...	...	३
		२०१२-२०१३ (Upto Sept.)	...	३	...	...	...	...	...	३	...
		२०१३-२०१४ (Estimated)	...	२०	...	१	३	१	...	१५	५
७. अहमदनगर		२०११-२०१२	...	१३	...	...	१	१०	...	२	११
		२०१२-२०१३ (Upto Sept.)	...	२२	...	...	१	१	१	२०	२
		२०१३-२०१४ (Estimated)	...	२७	...	२	...	१	...	२४	३
८. पुणे		२०११-२०१२	...	११	...	...	...	९	...	२	९
		२०१२-२०१३ (Upto Sept.)	...	१६	...	...	६	६	...	४	१२
		२०१३-२०१४ (Estimated)	...	१५	...	...	४	...	...	११	४

तक्ता क्रमांक १२ (चालू)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
९. नांदेड	२०११-२०१२	...	३२	१	...	२	१९	...	१०	२२
	२०१२-२०१३ (Upto Sept.)	...	२१	...	...	११	४	...	६	१५
	२०१३-२०१४ (Estimated)	...	२१	...	...	...	...	...	२१	...
१०. अमरावती	२०११-२०१२	...	१५	...	...	१	१२	...	२	१३
	२०१२-२०१३ (Upto Sept.)	...	४१	२	...	३	५	१	३१	१०
	२०१३-२०१४ (Estimated)	...	४२	...	...	१	३	१	३८	४
११. यशतमाळ	२०११-२०१२	...	२७	...	...	२	२४	१	१	२६
	२०१२-२०१३ (Upto Sept.)	...	२६	...	...	१	२	१	२३	३
	२०१३-२०१४ (Estimated)	...	२६	...	...	...	१	...	२५	१
१२. गोंदिया	२०११-२०१२	...	२८	१	...	३	२	१	२	२६
	२०१२-२०१३ (Upto Sept.)	...	५६	...	...	३	२	...	५१	५
	२०१३-२०१४ (Estimated)	...	५६	१	...	...	...	...	५५	१
१३. चंद्रपूर	२०११-२०१२	...	१२	...	१	...	९	...	२	१०
	२०१२-२०१३ (Upto Sept.)	...	२८	...	...	...	४	...	२४	४
	२०१३-२०१४ (Estimated)	...	३६	...	१	२	...	...	३३	३
१४. गडचिरोली	२०११-२०१२	...	१५२	...	३	५	...	१	१४४	८
	२०१२-२०१३ (Upto Sept.)	...	१२८	...	...	१७	६	६	१०५	२३
	२०१३-२०१४ (Estimated)	...	८३	१	...	५	२	...	७५	८
१५. नागपूर	२०११-२०१२	...	१२	...	...	...	१	३	११	१
	२०१२-२०१३ (Upto Sept.)	...	६	...	...	...	...	...	६	...
	२०१३-२०१४ (Estimated)	...	९	...	...	...	...	...	९	...
एकूण	२०११-२०१२	...	५६५	२	६	२७	२५९	१०	२६१	३०४
	२०१२-२०१३ (Upto Sept.)	...	७०६	३	२	४७	५३	१३	५८८	११८
	२०१३-२०१४ (Estimated)	...	७१७	७	६	१८	९	५	७१२	४५

सार्वजनिक आरोग्य (आदिवासी उपयोजना)
Public Health (Tribal Area Sub-Plan)

(चार) कर्मचारीविषयक गोपवारा
(iv) Personnel Summary

अ. क्र. Sr. No.	पदनाम Designation	वेतनमान Scale of Pay	पदसंख्या No. of Posts		
			2012	2013	
1	2	3	4	5	
राजपत्रित					
१.	सहायक संचालक, आरोग्य सेवा... (कुष्ठरोग-आदिवासी उपयोजना)	Rs. 10000--325--15200	...	1	1
२.	वैद्यकीय अधिकारी (वर्ग २)	Rs. 8000-275-13500	...	600	601
			एकूण	601	602
अराजपत्रित (वर्ग ३)					
१.	वैद्यकीय अधिकारी	Rs. 6500-200-10500	...	148	315
२.	प्रभारी परिसेविका	Rs. 5500-175-9000	...	396	630
३.	अधि. परिचारिका/मलेरिया	Rs. 5000-150-8000	...	2268	2268
४.	लिपिक/टंकलेखक	Rs. 3050-75-3950-80-4590	...	300	300
५.	मिश्रक	Rs. 4500-125-7000	...	396	396
६.	वाहन चालक	Rs. 3050-75-3950-80-4590	...	448	448
७.	आरोग्य सहायक	Rs. 4000-100-6000	...	448	448
८.	बहुउद्देशीय कर्मचारी	Rs. 3200-85-4900	...	1924	1924
			एकूण	6328	6328
अराजपत्रित (वर्ग ४)					
१.	इतर वर्ग-४ कर्मचारी	Rs. 2550-55-2660-60-3200	...	1840	1840
२.	अर्धवेळ सहायक	Rs. 650 (Fixed Pay)	...	1872	1872
			एकूण	3712	3712
			एकूण बेरीज	10641	10641

तक्ता क्रमांक १३

वेद्यकीय सहाय्य—

रुग्णालयाविषयी सर्वसाधारण

अ. क्र.	रुग्णालयाचे नाव व वर्ष	मंजूर झालेल्या खाटा (रुग्णसंख्या)	बाह्यरुग्णांची एकूण संख्या	बाह्यरुग्णांची रोजची सरासरी	बाह्यरुग्णांचा औषधावरील एकूण खर्च	प्रत्येक बाह्यरुग्णांवरील औषधाचा प्रतिदिन सरासरी खर्च
१	२	३	४	५	६	७
कुटीर रुग्णालये—						
१.	जव्हार	२०१०-२०११ ... १००	६२६८१	२०९	१०३५०००	१६.५१
		२०११-२०१२ ... १००	५१९८६	११३	१२०००००	२३.०८
		२०१२-२०१३ (डिसें.) १००	६५२४९	२१७	८८५५४२	१३.५७
२.	डहाणू	२०१०-२०११ ... १००	३६२७८	१२१	३८६५२४	१०.६५
		२०११-२०१२ ... १००	२५११०	८४	६१३०००	२४.४१
		२०१२-२०१३ (डिसें.) १००	१७२६३	५८	७७००००	४४.६०
३.	तळोदा	२०१०-२०११ ... ५०	१२५८५	४२	८५००२	६.७५
		२०११-२०१२ ... ५०	४३८६	१५	९०००००	२०५.२०
		२०१२-२०१३ (डिसें.) ५०	४३८६	१५	५८४४५८	१३३.२६
४.	शिरपूर	२०१०-२०११ ... १००	४०५२९	१३५	५५००००	१३.५७
		२०११-२०१२ ... १००	३१८२०	१०६	६५००००	२०.४३
		२०१२-२०१३ (डिसें.) १००	३३५१७	११२	७७००००	२२.९७
५.	कळवण	२०१०-२०११ ... १००	४३२६२	१४४	४८०००	११.१०
		२०११-२०१२ ... १००	३३९६१	११३	५५६०००	१६.३७
		२०१२-२०१३ (डिसें.) १००	३०३३५	१०१	७७००००	२५.३८
६.	पांढरकवडा	२०१०-२०११ ... ५०	२५६९३	८६	४८००००	१६.६८
		२०११-२०१२ ... ५०	९९८३	३१	५५६०००	६०.५५
		२०१२-२०१३ (डिसें.) ५०	८१२१	२७	२१००००	२५.८६
	एकूण ...	२०१०-२०११	२२१०२८	७३७	२८५०११५	७९.५३
		२०११-२०१२	१५६४४६	५२५	३०१६५२६	७६.९६
		२०१२-२०१३ (डिसें.) ...	१५८८७१	५२५	४४७५०००	३५३.०४

तेरा

माहिती दर्शविणारा तक्ता

संपूर्ण वर्षात प्रत्यक्षात नोंदणी झालेले आंतररुग्ण	संपूर्ण वर्षातील एकूण आंतररुग्ण	आंतररुग्णांची रोजची सरासरी	आंतररुग्णां- वरील औषधांचा एकूण खर्च	औषधांचा प्रत्येक आंतररुग्णां- वरील प्रतिदिन सरासरी खर्च	जेवण		
					जेवण घेतलेल्या रुग्णांची संख्या	जेवणावरील एकूण वार्षिक खर्च	जेवण घेणाऱ्या प्रत्येक रुग्णां- वरील प्रतिदिन सरासरी खर्च
८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१४०००	१७७७७	५९	१०३५०००	५८.२२	४४०००	२१८७०००	४९
१५०००	१३०९५	४४	१२०००००	५८.२२	४५०००	२२०००००	४९
१६५००	१४०८१	४७	१२०००००	९१.६४	४६०००	२४०००००	५२
६३२१	६८२२	२३	३८६५२४	५६.६६	१३१००	३१४४००	२४
६४४८	५७५०	१९	६१३०००	१०६.६१	१३४००	४८७६४४	३६
७०००	३८९५	१३	७७००००	१९७.६९	१४०००	५०००००	३६
२७९४	१३७९	५	८५००२	६१.६४	११८९६	२४९८१६	४२
२९००	४८२	२	९०००००	१८६७.२२	१३५००	३१०५००	४६
३२००	४८२	२	५८४४५८	१२१२.५७	१५०००	३७५०००	५०
६०००	५३३९	१८	५५००००	२०३.०२	१७०००	४५००००	२८
६५०००	४०५०	१४	६५००००	१६०.४९	१८०००	५०००००	२८
७५००	४३३०	१४	७७००००	१७७.८३	२००००	५६००००	२८
६५४६	७३२९	२४	४८००००	६५.४९	६५४६	५१८२०६	४०
२४६६	७१८८	२४	५५६०००	७७.३५	२४६६	६९०००	१४
६८६५	६६९३	२२	७७००००	११५.०५	६८६५	८२५०००	६०
...	९११८	३०	४८००००	५२.६४	...	...	...
...	३१७५	११	५५६०००	१७५.१२	...	...	...
...	३०२५	१०	२१००००	६९.४२	...	...	...
...	४५८१९	१५२	२८५००१५	३६३.८६	...	...	...
...	४७७६४	१५९	३०१६५२६	३९७.६७	...	...	...
...	३२५०६	११४	४४७५०००	२४७८.४३	...	...	...

अ. क्र.	रुग्णालयाचे नाव व वर्ष	कापड			आंतररुग्णा- वरील वार्षिक इतर खर्च	प्रत्येक रुग्णा- मागील इतर सरासरी खर्च
		कापडावरील एकूण खर्च	रुग्णांवरील प्रतिदिन सरासरी खर्च	कापडावरील प्रत्येक रुग्णांमागील वर्षाचा सरासरी खर्च		
१	२	१६	१७	१८	१९	२०
कुटीर रुग्णालये-						
१. जखार	२०१०-२०११ ...	४३००००	२४	८८२९	६५००००	१५
	२०११-२०१२ ...	४७५०००	३६	१३२४०	७५००००	१६
	२०१२-२०१३ (डिसें.)	६३२५३	४	१६४०	८४००००	१७
२. डहाणू	२०१०-२०११ ...	५००००	७	२६७५	३६०००	६
	२०११-२०१२ ...	५५००	१०	३४९१	५००००	८
	२०१२-२०१३ (डिसें.)	५५०००	१४	५१५४	५५०००	८
३. तळोदा	२०१०-२०११ ...	६००००	४४	१५८८१	२५००००	५०
	२०११-२०१२ ...	८००००	१६६	६०५८१	३०००००	६०
	२०१२-२०१३ (डिसें.)	४१७४७	८७	३१६१३	४०००००	७०
४. शिरपूर	२०१०-२०११ ...	...	...	...	७००००	२३
	२०११-२०१२ ...	...	...	...	७२५०००	२३
	२०१२-२०१३ (डिसें.)	५५०००	१३	४६३६	८०००००	२४
५. कळवण	२०१०-२०११ ...	...	...	...	...	...
	२०११-२०१२ ...	...	...	...	...	...
	२०१२-२०१३ (डिसें.)	५५०००	८	२९९९	...	...
६. पांढरकवडा	२०१०-२०११ ...	...	...	...	...	...
	२०११-२०१२ ...	...	...	...	...	...
	२०१२-२०१३ (डिसें.)	१५०००	५	१८१०	...	...
एकूण ...	२०१०-२०११ ...	...	...	...	...	...
	२०११-२०१२ ...	...	...	...	...	...
	२०१२-२०१३ (डिसें.)	...	...	...	...	...

तक्ता क्रमांक १४

प्रयोगशाळा, रेडिओलॉजी व भौतिकोपचार सेवाविषयी माहिती दर्शविणारा तक्ता

अनु- क्रमांक	रुग्णालयाचे		प्रयोग शाळेतील केलेली तपासणी					स्क्रिनींग केलेली क्ष-किरण			साथीच्या रोगांची संख्या					
	नाव	वर्ष	रक्त	लघवी	शुंकी	मल	एकूण	संख्या	प्रतिमा	एकूण	पटकी	गॅस्ट्रो	इतर	एकूण	घातपात	शवचिकित्सा
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
कुटीर रुग्णालये—																
१.	जव्हार	२००९-२०१०	...	...	...	...	५५६८६	...	१४८१	१४८१	...	...	...	...	...	...
		२०१०-२०११	...	...	...	...	५९८६४	...	१७१०	१७१०	...	...	...	...	...	...
		२०११-२०१२	...	...	...	...	५५०४६	...	१९२८	१९२८	...	...	...	...	...	...
२.	डव्हाणू	२००९-२०१०	...	...	...	...	३१५६७	...	२७७३	२७७३	...	...	...	...	...	...
		२०१०-२०११	...	...	...	...	३३२१७	...	२५४७	२५४७	...	...	...	...	...	...
		२०११-२०१२	...	...	...	...	३०७१३	...	३२४४	३२४४	...	...	...	...	...	...
३.	तळोदा	२००९-२०१०	...	...	...	...	८४५६	...	४२५	४२५	...	...	...	...	...	...
		२०१०-२०११	...	...	...	...	५३८७	...	१७६	१७६	...	...	...	...	...	...
		२०११-२०१२	...	...	...	...	३०६४	...	१९६	१९६	...	...	...	...	...	...
४.	शिरपूर	२००९-२०१०	...	...	...	...	१९४५८	१५८	८५६	८५६	...	४	१	...	...	...
		२०१०-२०११	...	...	...	...	१६८३९	७९	६४९	६४९	२०	५३९	३४८१२	३५३७१	...	...
		२०११-२०१२	...	...	...	...	१७५९८	...	८३६	८३६	...	४५९	१८५५४	१९००४	...	...
५.	कळवण	२००९-२०१०	...	...	...	...	२२६४६	...	२१५२	२१५२	...	...	...	...	...	...
		२०१०-२०११	...	...	...	...	२८७९८	...	१९०६	१९०६	...	...	...	...	...	...
		२०११-२०१२	...	...	...	...	२७१५४	...	१८९४	१८९४	...	...	...	...	...	...
६.	पांढरकवडा	२००९-२०१०	...	...	...	...	११४०६	...	१५५७	१५५७	...	...	...	...	...	...
		२०१०-२०११	...	...	...	...	१०७४३	...	१०५०	१०५०	...	...	...	...	...	...
		२०११-२०१२	...	...	...	...	४६६२	...	३१२	३१२	...	...	...	...	...	...

कार्यक्रम अंदाजपत्रक (ग्रामीण रुग्णालये) सन २०१२-२०१३

अ. क्र.	जिल्हा रुग्णालयाचे नाव	वर्ष	ग्रामीण रुग्णालये कार्यक्रम अंदाजपत्रक		
			बाह्यरुग्ण	आंतररुग्ण	एकूण
१	२	३	४	५	६
जिल्हा ठाणे					
१.	कु. रु. जव्हार	२०१०-२०११	५३४८६	८१५६	६१६४२
	▲	२०११-२०१२	५४२००	८२१०	६२४१०
		२०१२-२०१३	५५१००	८३००	६३४००
२.	उपजिल्हा रु. डहाणू	२०१०-२०११	४००२३	६२७४	४६२९७
	▲	२०११-२०१२	४१४८६	६५६५	४८०५१
		२०१२-२०१३	४६१८५	७५२५	५३७१०
३.	उपजिल्हा रु. शहापूर	२०१०-२०१०	९१५८५	१२४५५	१०४०४०
	▲	२०११-२०११	९२१००	१२५००	१०४६००
		२०१२-२०१३	९३०००	१३१००	१०६१००
४.	उपजिल्हा रु. कासा	२०१०-२०११	३२२८७	५५९८	३७८८५
	▲	२०११-२०१२	३३२००	५६०५	३८८०५
		२०१२-२०१३	३३५००	५८००	३९३००
५.	ग्रा. रु. वाडा	२०१०-२०११	५५११९	८२०५	६३३२४
		२०११-२०१२	५४७५२	९८३२	६४६४८
		२०१२-२०१३	३४९८७	७९४७	४२९३४
६.	ग्रा. रु. मोखाडा	२०१०-२०११	३५८९२	८५२१	४४४१३
		२०११-२०१२	४४१२८	९४४१	५३५६९
		२०१२-२०१३	३५३२	१६९०	५२२२
७.	ग्रा. रु. मुरवाड	२०१०-२०११	४१८१६	४९७६	४६७९२
		२०११-२०१२	५१३८	६२९	५७६७
		२०१२-२०१३	२२३००	२१६८	२४४६८
८.	ग्रा. रु. ललासरी	२०१०-२०११	२२५१६	५२५१	२२७६७
		२०११-२०१२	२१०५४	५०८०	२६१३४
		२०१२-२०१३	१४७६७	२९५७	१७७२४
९.	ग्रा. रु. विरार	२०१०-२०११	२६४१७	१८५६	२८२७३
		२०११-२०१२	११६४८	११२४	१२७७२
		२०१२-२०१३	८२२५	३७५	८६००
१०.	ग्रा. रु. गोवेली	२०१०-२०११	३११२६	२०३३	३३१५९
		२०११-२०१२	२८१९१	२८२५	३१०१६
		२०१२-२०१३	२४७३८	१८७४	२६६१२
११.	ग्रा. रु. मनोर	२०१०-२०११	२५६९०	५८१०	३१५००
		२०११-२०१२	१६६४५	४८८०	२१५२५
		२०१२-२०१३	१३००३	४१३५	१७१३८
१२.	ग्रा. रु. पालघर	२०१०-२०११	४२९८८	१८३०	४४८१८
		२०११-२०१२	४०९४५	१६४६	४२५९१
		२०१२-२०१३	२८७०१	१९७७	३०६०८

▲ जव्हार, डहाणू, शहापूर, कासा या ग्रामीण रुग्णालयांचे श्रेणीवर्धन उपजिल्हा रुग्णालयात झालेले आहे.

तक्ता (चालू)

१	२	३	४	५	६
१३.	ग्रा. रु. विक्रमगड	२०१०-२०११	२७८३९	३०९८	३०९३७
		२०११-२०१२	१७३७९	१८९१	१९२७०
		२०१२-२०१३ (डिसें.)	१३७०२	१३८९	१५०९१
१४.	ग्रा. रु. बंदलापूर	२०१०-२०११	२९५७१	१९४१	३१५१२
		२०११-२०१२	३११४३	१४४९	३२५९२
		२०१२-२०१३	६३१८	७२१	७०३९
१५.	ग्रा. रु. अंबाडीफाटा	२०१०-२०११	८११९	५०२	८६२१
		२०११-२०१२	८२१०	५२५	८७३५
		२०१२-२०१३	८२५०	५३०	८७८०
१६.	ग्रा. रु. वाणगांव	२०१०-२०११	१५१६६	७१८	१६४८४
		२०११-२०१२	१७१३४	८३४	१७९६८
		२०१२-२०१३	१७५००	८५०	१८३५०
१७.	ग्रा. रु. खर्डी	२०१०-२०११	...	...	...
		२०११-२०१२	...	...	...
		२०१२-२०१३	...	...	...
१८.	ग्रा. रु. टोकावडे	२०१०-२०११	...	...	...
		२०११-२०१२	...	...	...
		२०१२-२०१३	...	...	...
		२०१०-२०११	...	...	...
	एकूण ...	२०११-२०१२	...	...	...
		२०१२-२०१३ (डिसें.)	...	...	...

कार्यक्रम अंदाजपत्रक (ग्रामीण रुग्णालये) सन २०१२-२०१३

अ. क्र.	जिल्हा रुग्णालयाचे नाव	वर्ष	ग्रामीण रुग्णालये कार्यक्रम अंदाजपत्रक		
			बाह्यरुग्ण	आंतररुग्ण	एकूण
१	२	३	४	५	६
जिल्हा रायगड					
१.	कु. रु. श्रीवर्धन	२०१०-२०११	१२७२८	१६१६	१४३४४
		२०११-२०१२	९४४०	६९१	१०१३१
		२०१२-२०१३ (डिसें.)	१६२००	१५२०	१७७२०
२.	उपजिल्हा रु. माणगाव	२०१०-२०११	६८१३४	१८४४७	८६५८१
		२०११-२०१२	८००००	२००००	१०००००
		२०१२-२०१३	१०००००	३६०००	१३६०००
३.	उपजिल्हा रु. पेण	२०१०-२०११	५३४४९	१२५९५	६६०४४
		२०११-२०१२	५४०००	१२७००	६६७००
		२०१२-२०१३	५६०००	१३०००	६९०००
४.	उपजिल्हा रु. कर्जत	२०१०-२०११	५२७३३	३५८१	५५९१४
		२०११-२०१२	५३४००	३२५०	५६६५०
		२०१२-२०१३	५५०००	३३२०	५८३२०
५.	ग्रा. रु. पोलादपुर	२०१०-२०११	२०८५६	१७५६	२२६१२
		२०११-२०१२	६५५१	४०३	६९५४
		२०१२-२०१३	१८५२०	१२०६	१९७२६
६.	ग्रा. रु. जसवली	२०१०-२०११	९६४३	४७१	१०११४
		२०११-२०१२	१३१९९	६२५	१३८२४
		२०१२-२०१३	८०३१	६६८	८६९९
७.	ग्रा. रु. महाड	२०१०-२०११	२९७९७	४२१२	३४००९
		२०११-२०१२	४३५६	६७४	४९९०
		२०१२-२०१३	१६९२७	२६२७	१९५५४
८.	गा. रु. रोहा	२०१०-२०११	३१८३७	१५३७	३३३७४
		२०११-२०१२	३०२०४	११४८	३१३५२
		२०१२-२०१३	२४८४४	८८३	२५७२७
९.	ग्रा. रु. कशेळी	२०१०-२०११	८३६६	६५५	९०२१
		२०११-२०१२	१२६७३	११२९	१३८०२
		२०१२-२०१३	२०५२७	८०४	२१३३१
१०.	ग्रा. रु. चौक	२०१०-२०११	१९३७९	१०१३	२०३९२
		२०११-२०१२	१५६३४	११७६	१६८१०
		२०१२-२०१३	१२९५४	११९७	१४१५१
११.	ग्रा. रु. उरण	२०१०-२०११	३२३१४	२५४७	३४८६१
		२०११-२०१२	३२७४६	२५४९	३५२९५
		२०१२-२०१३	२७३०३	२१४६	२९४४९
१२.	ग्रा. रु. पनवेल	२०१०-२०११	३८४६३	१३८९	३९८५२
		२०११-२०१२	३४०३४	१४३६	३५४७०
		२०१२-२०१३	३२८९८	१४७८	३४३७६
१३.	ग्रा. रु. मुरुड	२०१०-२०११	११५१८	१५९	११६७७
		२०११-२०१२	१९९९	६	२००५
		२०१२-२०१३	२१६७	१	२१६८
		२०१०-२०११	...	...	...
एकूण ...		२०११-२०१२	...	...	...
		२०१२-२०१३ (डिसें.)	...	...	...

रायगड-माणगाव १०० बेड, पेण ५० खाटा, कर्जत ५० खाटा, उपजिल्हा रुग्णालयात श्रेणीवर्धन

कार्यक्रम अंदाजपत्रक (ग्रामीण रुग्णालये) सन २०१२-२०१३

अ. क्र.	जिल्हा रुग्णालयाचे नाव	वर्ष	ग्रामीण रुग्णालये कार्यक्रम अंदाजपत्रक		
			बाह्यरुग्ण	आंतररुग्ण	एकूण
१	२	३	४	५	६
जिल्हा रत्नागिरी					
१.	उपजिल्हा रु. चिपळूण	२०१०-२०११	३२०५६	३३४०	३५३९६
		२०११-२०१२	३३०००	३४५०	३६४५०
		२०१२-२०१३ (डिसें.)	३३५००	३५००	३७०००
२.	उपजिल्हा रु. दापोली	२०१०-२०११	४९९२९	४९९८	५४९२७
		२०११-२०१२	५००००	४२००	५४२००
		२०१२-२०१३	५१०००	४३००	५५३००
३.	उपजिल्हा रु. संगमेश्वर	२०१०-२०११	१७१८२	२१६३	१९३४५
		२०११-२०१२	३५५०८	२३१९	३७८२७
		२०१२-२०१३	१४९७८	२०५०	१७०२८
४.	उपजिल्हा रु. मंडणगड	२०१०-२०११	१५८२५	२९२१	१८७४६
		२०११-२०१२	११६१९	२४८१	१४१००
		२०१२-२०१३	८२७९	१८२३	१०१०२
५.	ग्रा. रु. राजापूर	२०१०-२०११	२१३६८	२९७६	२४३४४
		२०११-२०१२	२०१३९	२८०७	२२९४६
		२०१२-२०१३	१७११२	२७१०	१९८२२
६.	ग्रा. रु. गुहागर	२०१०-२०११	१५०६७	१५२७	१६५९४
		२०११-२०१२	१३३०८	१०७९	१४३८७
		२०१२-२०१३	९७८०	७५४	१०५३४
७.	ग्रा. रु. देवसरुख	२०१०-२०११	२१६७५	२४८०	२४१५५
		२०११-२०१२	२१५८६	२२५६	२३८४२
		२०१२-२०१३	१६५८३	१८४४	१८४२७
८.	ग्रा. रु. लांजा	२०१०-२०११	१५५२३	११९९	१६७२२
		२०११-२०१२	३०३६८	१०४९	३१४१७
		२०१२-२०१३	१३६०९	१२५०	१४८५९
९.	ग्रा. रु. कळंबणी	२०१०-२०११	१६१९८	१८१४	१८०१२
		२०११-२०१२	१६३७४	२०३२	१८४०६
		२०१२-२०१३	१५५९४	२२८६	१७८८०
१०.	ग्रा. रु. पाली	२०१०-२०११	१२९९८	६८९	१३६८७
		२०११-२०१२	१३०४२	६४७	१३६८९
		२०१२-२०१३	११९५७	५८९	१२५४६
११.	ग्रा. रु. रायपाटव	२०१०-२०११	११३४४	१७१६	१२०६०
		२०११-२०१२	१०६४७	१२६२	११९०९
		२०१२-२०१३	८५४९	१०१८	७५६७
		२०१०-२०११	...	...	...
	एकूण ...	२०११-२०१२	...	...	...
		२०१२-२०१३ (डिसें.)	...	...	...

चिपळूण, दापोली ग्रा. रु. चे उपजिल्हा रुग्णालय (५० खाटाचे) मध्ये श्रेणीवर्धन झाले आहे.

(चार) कर्मचारीविषयक गोषवारा
(IV) Personnel Summary

वैद्यकीय (आदिवासी उपयोजना)
Medical (Tribal Area Sub-Plan)

अ. क्र. Sr. No.	पदनाम Designation	वेतनमान Scale of Pay	पदसंख्या No. of Posts	
			2010-2011	2012-2013
1	2	3	4	5
१. राजपत्रित				
	सहायक संचालक (आदिवासी उपयोजना)	Rs. 10,000-325-15,000	1	1
	वैद्यकीय अधीक्षक (१)	Rs. 10,000-325-15,000	8	8
	वैद्यकीय अधीकारी (२)	Rs. 8,000-275-13,500	22	22
	दंत शाल्यचिकित्सक	Rs. 8,000-275-13,500	1	1
		एकूण ...	32	32
२. अराजपत्रित (वर्ग ३)				
	सहायक अधीक्षक	Rs. 5,000-150-8,000	4	4
	प्रयोगशाळा तंत्र	Rs. 5,000-150-8,000	12	12
	वरिष्ठ लिपिक	Rs. 4,000-100-6,000	6	6
	मुख्य परिचारिका	Rs. 5,500-175-9,000	12	12
	परिचारिका	Rs. 5,000-150-8,000	71	71
	मिश्रक	Rs. 4,500-125-7,000	16	16
	क्ष-किरण तंत्रज्ञ	Rs. 5,000-150-8,000	8	8
	लिपिक/टंकलेखक	Rs. 3,050-75-3,950-80-4,590	19	19
	वाहन चालक	Rs. 3,050-75-3,950-80-4,590	11	11
	दंत तज्ञ	Rs. 4,000-100-6,000	1	1
	परिसेविका	Rs. 3,200-85-4,900	3	3
	क्षयरोग चिकित्सक	Rs. 3,050-75-3,950-80-4,590	3	3
	प्रयोगशाळा सहायक	Rs. 3,200-85-4,900	3	3
		एकूण ...	169	169
३. अराजपत्रित (वर्ग ४)				
	थिएटर मदतनीस	Rs. 2,750-70-3,800-75-4,400	7	7
	प्रयोगशाळा मदतनीस	Rs. 2,500-55-2,660-60-3,200	5	5
	स्वयंपाकी	Rs. 2,610-60-2,910-65-3,300-70-4,000	7	7
	इतर कर्मचारी (वर्ग ४)	Rs. 2,500-55-2,660-60-3,200	110	110
		एकूण ...	129	129
		एकूण ...	330	330

नवसंजीवन योजना

आदिवासी लोकांसाठी असलेल्या पाणीपुरवठा, आरोग्य सुविधा इत्यादींसारख्या निरनिराळ्या योजनांची एकात्मिकपणे व समन्वयाने अंमलबजावणी करणे आणि त्यांना बळकटी देणे हे नवसंजीवन योजनेचे उद्दिष्ट आहे. या योजनेचा योग्य त्यारीतीने समन्वय सुनिश्चित न करताच पूर्वी विविधस्तरावर निरनिराळ्या अभिकराणामार्फत अंमलबजावणी करण्यात येत असे.

सध्या नवसंजीवन योजनेमध्ये खालील घटक कार्यक्रमांचा समावेश करण्यात आलेला असून त्याचा एकाच अधिपत्याखाली अंमलबजावणी करण्यात येत आहे.

१. रोजगार कार्यक्रम :

- अ. रोजगार हमी योजना.
- ब. जवाहर रोजगार योजना.
- क. आश्वासित रोजगार योजना.

२. आरोग्य सेवा :

- अ. प्राथमिक आरोग्य विषयक सुविधांची तरतूद करणे.
- ब. शुध्द व स्वच्छ पिण्याचे पाणी पुरविणे.

३. पोषण कार्यक्रम :

- अ. एकात्मिकृत बालविकास योजना.
- ब. शालेय पोषण कार्यक्रम.

४. अन्न धान्याचा पुरवठा :

- अ. रास्त भावाच्या दुकानांमार्फत अन्नधान्याचे वितरण.
- ब. सुधारित सार्वजनिक वितरण पध्दती.
- क. द्वार वितरण पध्दती.

५. खावटी कर्ज योजना :

६. धान्य कोष योजना :

नवसंजीवन योजनेची आदिवासी उपयोजना क्षेत्र, अतिरिक्त आदिवासी उपयोजना क्षेत्र, मिनी माडा क्षेत्रखंड आणि राज्यातील माडा क्षेत्रखंड यामध्ये अंमलबजावणी करण्यात येत आहे.

आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील जिल्हांचे जिल्हाधिकारी हे नवसंजीवन योजनेचे मुख्य अंमलबजावणी अधिकारी म्हणून देखील काम करतात आणि जिल्हा परिषदेचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा आरोग्य अधिकारी व एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्पाचे (आय.टी.डी.पी.) प्रकल्प अधिकारी यांचा या योजनेत सक्रिय सहयोग आणि सहभाग असतो. वैयक्तिकपणे या योजनांची अंमलबजावणी करणारे अधिकारी हे नवसंजीवन योजनेच्या यशस्वी व प्रभावी अंमलबजावणीस जबाबदार असतात.

या योजनेत समावेश करण्यात आलेल्या विविध कार्यक्रमांचा जिल्हाधिकारी दरमहा आढावा घेत असतात. त्यांनी आपल्या जिल्हातील जोखमांची/ संवेदनक्षम क्षेत्रे/ क्षेत्रखंड/ गावे निश्चित करायची असतात. जिल्हाधिकार्यांनी अशा प्रकारचे क्षेत्र/क्षेत्रखंड/गावे ठरवितांना पुढील मानके विचारात घ्यावयाची आहेत.

- (क) अलीकडेच दुर्गम म्हणून घोषित करण्यात आलेली गावे.
- (ख) गतकाळात ज्या गावांमध्ये/क्षेत्रामध्ये मोठ्या प्रमाणात कुपोषण झाले आहे ती गावे.
- (ग) पावसाळ्यात दळणवळणाचा संबंध तुटणारी गावे.
- (घ) ज्या गावांमध्ये शुध्द आणि स्वच्छ पाण्याचा पुरवठा होत नाहीत अशी गावे.
- (ङ) प्राथमिक आरोग्य केंद्र आणि उपकेंद्रापासून खूप लांबवर असलेली गावे.
- (च) ज्या गावांमध्ये रास्त भाव धान्य दुकाने नाहीत अशी गावे किंवा अशा रास्त भावांच्या दुकानांच्या ठिकाणापासून लांब असलेली गावे.
- (छ) पावसाळ्यात ज्या गावांमध्ये रोजगार मिळणे अवघड काम असते अशी गावे.
- (ज) एकात्मिक बालविकास योजनेतर्गत ज्या गावांमध्ये अंगणवाड्या नाहीत अशी गावे.

आरोग्य सेवा-

प्रादेशिक संरचनेच्या दृष्टीने आदिवासी क्षेत्र साधारणपणे दुर्गम भागात मोडते. त्यामुळे असे क्षेत्र वेळेच्यावेळी आणि पुरेशा आरोग्य सुविधा मिळण्यापासून वंचित राहून जाते. विशेषतः पावसाळ्याच्या मोसमात जिल्हा दळणवळणाच्या सेवांमध्ये खंड पडतो. त्यावेळी अति दुर्गम भागात आरोग्य सुविधा उपलब्ध करण्यास अडचण निर्माण होते. या बाबींवर मात करण्यासाठी अशा दुर्गम भागात खालीलप्रमाणे आरोग्य सुविधा उपलब्ध करण्यात आल्या आहेत. या योजनेसाठी सन २००३-२००४ साठी रु. ३५३७.९८ लाख इतका नियतव्यय उपलब्ध करून दिला आहे.

सन २००४-२००५ पासून अयसंजीवनीच्या सवे १५ जिल्ह्यासाठी खालील योजना कार्यान्वित करण्यात आल्या.

१. आश्रम शाळांमधील आदिवासी विद्यार्थ्यांसाठी वैद्यकीय पथकांची स्थापना (केंद्रिय आश्रम शाळांमध्ये M.H.U. स्थापना)-

दि. २५-३-९८ च्या सा.आ.वि. च्या शासन निर्णयानुसार ३७ वैद्यकीय पथकांची स्थापना करण्यात आली आहे. या योजनेसाठी आदिवासी उपयोजनेमधून निधी उपलब्ध करून दिली जाते.

२. पाडा स्वयंसेवकाची नियुक्ती-

पिण्याच्या पाण्याचे निर्जंतुकीकरण करणे आणि वाडा, पाड्यात पसरलेल्या सार्थीच्या रोग्यांची माहिती जवळच्या प्राथमिक आरोग्य उपकेंद्रास देण्यासाठी पाडा स्वयंसेवकाची नियुक्ती करण्यात येते.

३. आरोग्य केंद्राची वाहने बदलणे-

सार्वजनिक आरोग्य विभागाच्या नियंत्रणाखाली वाहने बदलणेसाठी सन २००५-२००६ या आर्थिक वर्षात आदिवासी उपयोजनेतून रु. ०.७५ लाख एवढा नियतव्यय उपलब्ध करून देण्यास आला आहे.

४. बहुउद्देशीय (पुरुष) आरोग्य कर्मचाऱ्यांची पदे निर्माण करणे-

आदिवासी उपयोजना क्षेत्रांतर्गत ५ अति संवेदनक्षम जिल्ह्यातील प्राथमिक आरोग्य उपकेंद्रासाठी बहुउद्देशीय (पुरुष) आरोग्य कर्मचाऱ्यांची ५१७ पदे निर्माण करण्यात आली. यासाठी आदिवासी उपयोजनेतून सन २००५-२००६ मध्ये रु. ११.५२ लाख एवढा नियतव्यय उपलब्ध करून देण्यात आला आहे.

५. अति जोखमीच्या माता व ग्रेड ३ व ४ च्या मुलांना औषधी अनुदान-

आदिवासी उपयोजना क्षेत्रांतर्गत ५ अति संवेदनशील जिल्ह्यातील एकामिक आदिवासी उपयोजना क्षेत्रांतर्गत प्रत्येक पाड्यातील, प्रत्येक कुटुंबातील अति जोखमीच्या माता व कुपोषणाच्या श्रेणी ३ व ४ मधील मुलांचे सर्वेक्षण आणि औषधोपचार करण्यासाठी १३२ खास वैद्यकीय पथकांची स्थापना करण्यात आली आहे. आदिवासी भागातील प्राथमिक आरोग्य केंद्र/ग्रामीण रुग्णालय येथे उपचाराकरिता भर्ती होण्यासाठी प्रोत्साहित व्हावे म्हणून कुपोषित ग्रेड-३ व ग्रेड-४ चे बालरुग्ण व त्यांचे सोबत असलेल्या एका नातेवाईकाला दोन्ही वेळा मोफत आहार देण्याची व्यवस्था केलेली आहे. तसेच सोबतच्या नातेवाईकाला त्याच्या बुडणाऱ्या मजुरीदाखल रुपये ६० व आरसीएच मधून रुपये ६० दररोज बालक भरती असेपर्यंत देण्यात येते.

६. गरोदर मातांना मातृत्व अनुदान-

गरोदर मातांची नियमितपणे आरोग्य तपासणी व्हावी व त्यांना सुयोग्य आहार वेळेत उपलब्ध व्हावा तसेच त्यांना गरोदरपणात व नंतर विश्रांती मिळावी त्यादृष्टीने शासनाने मातृत्व अनुदान योजना १९९७-१९९८ पासून मंजूर केलेली आहे. शासनाच्या सुधारित घोरणानुसार ही योजना आता खालील प्रमाणे राबविण्यात येणार आहे.

गरोदरपणात रुपये ४०० रोखीने व रुपये ४०० ची औषधे याप्रमाणे प्रत्येक लाभार्थीला एकूण रु. ८०० या योजनेखाली देण्यात येतात.

१. रु. ८०० इतके मातृत्व अनुदान ३ जिवंत अपत्यांपर्यंत मर्यादित राहिल. सदर अनुदान ५१ टक्के धान्य रूपात व ५० टक्के रोखीने देण्यात येईल.
२. दोन अपत्यांनंतर निर्बिजीकरण शस्त्रक्रिया केल्यास सदरहू लाभार्थीस रु. ४०० इतके अतिरिक्त अनुदान दिले जाईल. सदर अनुदान ५० टक्के मातेला व बाळाला पोषक आहार, औषधे इत्यादि स्वरूपात व ५० टक्के रोखीने देण्यात येईल.
३. तीन अपत्यांनंतर निर्बिजीकरण शस्त्रक्रिया केल्यास सदरहू लाभार्थीस रु. २०० इतके अतिरिक्त अनुदान दिले जाईल. सदर अनुदान ५० टक्के मातेला व बाळाला पोषक आहार, औषधे इत्यादि स्वरूपात व ५० टक्के रोखीने देण्यात येईल. माहे जानेवारी २०१२ अखेर मातृत्व अनुदानास पात्र लाभार्थी ७८,५९९ आहेत. लाभ दिलेले लाभार्थी ३४,२७८ आहेत व झालेला खर्च रु. ४१५.९३ लाभ आहे.

७. दाईच्या मासिक सभा-

एकामिक आदिवासी विकास प्रकल्पामध्ये दायांकडून प्रसूतिची कामे केली जातात. वाळंतपणाच्या १०० टक्के नोंदी होण्यासाठी आणि अति जोखमीच्या माता आणि नवजात शिशू यांचे सर्वेक्षण आणि संनियंत्रण करणे यासाठी ही योजना राबविण्यात येत आहे. माहे जानेवारी २०१२ अखेर २०४६ दाई बैठका आयोजित करण्यात आल्या आहेत व झालेला खर्च रु. ९.९९ लाख आहे.

८. धारणी आणि चिखलदरा तालुक्यातील ग्रामीण रुग्णालयात पेडीएट्रीक आय.सी.यू. (बेबी इन्फ्युबेटर) ची स्थापना-

बालमृत्यू टाळण्यासाठी अमरावती जिल्ह्यातील धारणी आणि चिखलदरा तालुक्यातील ग्रामीण रुग्णालयात पेडीएट्रीक आय.सी.यू. स्थापन करण्यात मंजूरी देण्यात आली आहे. दोन पेडीएट्रीक आय.सी.यू. करीता प्रत्येकी ५ अशा १० अधिपरिचारिकांची नियुक्ती करण्यात आली आहे. यासाठी सन २००५-२००६ मध्ये रु. ३.१० लाख एवढा नियतव्यय उपलब्ध करून दिला आहे.

९. ग्रामीण रुग्णालयाच्या औषधी अनुदानात वाढ-

या योजनेसाठी सन २०११-२०१२ करीता रु. ५५१.५० लाख इतका नियतव्यय उपलब्ध करून दिला आहे.

१०. अति संवेदनशिल आदियासी क्षेत्रात विशेष आरोग्य सेवा पुरविणे-

या योजनेसाठी सन २०११-२०१२ करीता रु. ३१८२.६९ लाख इतका नियतव्यय उपलब्ध करून दिला आहे.

११. मानसेवी डॉक्टर योजना-

दुर्गम भागात राहणाऱ्या आदियासी जनतेला विशेष करून माता व बालकांना औषधोपचार वेळीच व नजीकच उपलब्ध व्हावेत त्यादृष्टीने शासनास १९९६-९७ पासून प्रतिवर्षी मे ते डिसेंबर अखेर रु. ६,००० प्रतिमाह मानधनावर एकूण १७२ वैद्यकीय अधिकारी नियुक्त करण्याची योजना कार्यान्वित करण्यात आली आहे. प्रत्येक वैद्यकीय अधिकाऱ्यासोबत अन्य दोन कर्मचारी प्रतिनियुक्तीवर देण्यात येऊन ही १७२ भरारी पथके म्हणून तपासणी व औषधोपचाराचे काम करतात. माहे जानेवारी २०१२ अखेर १७२ मानसेवी डॉक्टरांपैकी १६२ डॉक्टरांपैकी १६२ डॉक्टरांची नियुक्ती करण्यात आलेली आहे व झालेला खर्च रु. ११०.४७ लाख आहे.

पुरक पोषण आहार :-

एकात्मिक बाल विकास सेवायोजनेअंतर्गत पुरक पोषण आहार कार्यक्रम ग्रामीण आदिवासी व नागरी क्षेत्रामध्ये आयुक्तालय, माहिती व बाल विकास आयुक्तालय, पुणे यांच्या मार्फत राबविण्यात येते.

- (अ) **नवसंजिवन प्रकल्प**—शासन निर्णय, म. व बा. वि., दिनांक २६-९-२०११ अन्वये राज्यातील अतिसंवेदनशिल आदिवासी क्षेत्रातील नवसंजिवन प्रकल्प अंतर्गत धारणी व चिखलदरा (अमरावती जिल्हा), अक्कलकुवा, तळोदा, धडगाव (नंदुरबार जिल्हा), एटापल्ली (गडचिरोली जिल्हा), नाशिक हरसूल (नाशिक जिल्हा), तलासरी, डहाणू, जव्हार, मोखाडा, शहापूर, वाडा व मुरबाड (ठाणे जिल्हा) अशा ५ जिल्ह्यातील एकूण १५ प्रकल्पांतर्गत अंगणवाड्यामधून पुरक पोषण आहार खालील दराने देण्यात येत आहे.

अ. क्र.	लाभार्थी प्रकार	प्रतिदिन प्रति लाभार्थी आहार खर्चाची दर मर्यादा
१.	६ महिने ते ३ वर्षे (बालके)	रुपये ६.००
२.	३ वर्ष ते ६ वर्षे (बालके)	रुपये ६.००
३.	६ महिने ते ३ वर्षे पर्यंतची तीव्र कमी वजनाची बालके	रुपये ९.००
४.	३ वर्ष ते ६ वर्षे पर्यंतची तीव्र कमी वजनाची बालके	रुपये ९.००
५.	गरोदर स्त्रिया, स्तनदा माता	रुपये ८.००

- (ब) **आदिवासी प्रकल्प**—एकात्मिक बाल विकास सेवायोजनेअंतर्गत राज्यातील ५ जिल्ह्यातील १५ नवसंजिवन प्रकल्पाव्यतिरिक्त आदिवासी भागातील ७० आदिवासी प्रकल्पात पुरक पोषण आहाराचा सुधारित दर ग्रामीण व नागरी क्षेत्राप्रमाणे खालील तक्त्यात दर्शविल्याप्रमाणे आहे.

अ. क्र.	लाभार्थी प्रकार	प्रतिदिन प्रति लाभार्थी आहार खर्चाची दर मर्यादा
१.	६ महिने ते ३ वर्षे (बालके)	रुपये ५.२५
२.	३ वर्ष ते ६ वर्षे (बालके)	रुपये ५.२५
३.	६ महिने ते ३ वर्षे पर्यंतची तीव्र कमी वजनाची बालके	रुपये ७.००
४.	३ वर्ष ते ६ वर्षे पर्यंतची तीव्र कमी वजनाची बालके	रुपये ७.००
५.	गरोदर स्त्रिया, स्तनदा माता	रुपये ६.००

आदिवासी क्षेत्रात १०० टक्के किशोरवयीन मुलींसाठी केंद्र शासनाच्या धर्तीवर योजना राबविण्याचा निर्णय मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांच्या अध्यक्षतेखाली, दिनांक ८-६-२००७ रोजी झालेल्या मिशन सुकाणू समितीच्या बैठकीत घेण्यात आलेला आहे. त्या अनुषंगाने प्रस्ताव विचाराधीन आहे.

रोजगार विषयक कार्यक्रम-

प्रत्येक आदिवासी खेड्याला किंवा त्या खेड्यांच्या गटाला पुरेशा रोजगाराची संधी मिळाली पाहिजे की, जेणेकरून आदिवासींचे स्थलांतर होवू नये, रोजगार कार्यक्रम राबविण्यासाठी पुरेशा प्रमाणात कामांना मंजुरी देण्यात आली आहे. रोजगार कार्यक्रमावरील मजुरांना तातडीने मजुरी देण्यात येते.

खावटी कर्ज-

पावसाळ्यात आदिवासींचे कुपोषण होवू नये म्हणून महाराष्ट्र शासन खावटी कर्ज योजनेची अंमलबजावणी करित आहे. खावटी कर्ज वाटप खालीलप्रमाणे केले जाते :-

१. शिधा पत्रिकेवरील ४ युनिटपर्यंतच्या कुटुंबाना रु. २,०००.
२. शिधा पत्रिकेवरील ४ ते ८ युनिटपर्यंतच्या कुटुंबाना रु. ३,०००.
३. शिधा पत्रिकेवरील ८ युनिटच्या वरील कुटुंबाना रु. ४,०००, ५० टक्के धान्य रुपाने व ५० टक्के रोख स्वरूपात देण्यात येते.

ज्या कुटुंबात श्रेणी ३ व श्रेणी ४ ची कुपोषित बालके असतील, त्या कुटुंबांना त्यांच्यावरील थकबाकीचा विचार न करता खावटी कर्जाचा लाभ देण्यात येतो.

स्वर्णजयंती ग्राम स्वयंरोजगार योजना

केंद्र शासनाने दिनांक १-४-१९९९ पासून "स्वर्णजयंती ग्राम स्वयंरोजगार योजना" ही दारिद्र्य निर्मूलनाची योजना सुरु केली आहे. सदर योजनेअंतर्गत केंद्र व राज्य यांचा हिस्सा ७५ : २५ असा आहे. दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबांना विकासाचे कर्ज व शासकीय अनुदान देऊन स्वयंरोजगाराचे साधन उपलब्ध करून देणे व अशा लाभ देण्यात आलेल्या कुटुंबांना दारिद्र्य रेषेच्या वर आणून अशा कुटुंबांची किमान रु. २,००० इतकी मासिक प्राप्ती व्हावी हा स्वर्णजयंती ग्राम स्वयंरोजगार योजनेचा प्रमुख उद्देश आहे.

२. योजनेची ठळक वैशिष्ट्ये—

- (१) स्थानिक स्तरावर ग्रामीण जनतेच्या क्षमतेचा वापर करून लहान उद्योग निर्मितीचे साधन निर्माण करून पुरसा रोजगार निर्माण करणे हे स्वर्णजयंती ग्राम स्वयंरोजगार योजनेचे उद्दिष्ट आहे.
- (२) स्वर्णजयंती ग्राम स्वयंरोजगार योजना हा लहान उद्योजकांसाठी सामाजिक कार्यक्रमांमधून स्वयंरोजगारासंबंधी सधेे मुद्दे लक्षात घेऊन तयार करण्यात आलेला आहे. या योजनेअंतर्गत ग्रामीण लोकांमध्ये स्वयंरोजगारीचे स्वयंसहाय्यता गट निर्माण करणे, कृतीचे नियोजन करणे, मूलभूत सोयीचा विकास, तांत्रिक कौशल्य व विपणन व्यवस्था इ. बाबींचा समावेश आहे.
- (३) स्वर्णजयंती ग्राम स्वयंरोजगार योजनेअंतर्गत लहान उद्योजकांना प्रस्थापित करतांना गट समूहाला प्राधान्य दिले जाईल. गट स्तरावर ४-५ प्रमुख कार्यक्रमांमधून व्यावसायिक कौशल्य, साधनसामग्रीची उपलब्धता, बाजारपेठेची उपलब्धता यांचा विचार करण्यात येईल. प्रमुख कार्यक्रमांमधून निवडतांना गटस्तरावर पंचायत समितीची मान्यता तसेच जिल्हास्तरावर जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा/जिल्हा परिषद यांची मान्यता घेण्यात येईल.
- (४) स्वर्णजयंती ग्राम स्वयंरोजगार योजनेअंतर्गत गट समूहाला प्राधान्य देण्यात येईल. गट पातळीवरील स्वयंसहाय्यता गटांपैकी किमान ५० टक्के गट खास करून महिलांचे असावेत. त्या अनुषंगाने प्रत्येक स्वयंसहाय्यता गटांमध्ये महिलांचा जास्तीत जास्त सहभाग वाढविण्याबाबत प्रयत्न करण्यात येतील.
- (५) स्वर्णजयंती ग्राम स्वयंरोजगार योजने अंतर्गत प्रकल्पाच्या ३० टक्के व जास्तीत जास्त रु. ७,५०० असे अनुदान देता येईल. अनुसूचित जाती/जमातीसाठी ५० टक्के व जास्तीत जास्त रु. १०,००० अनुदान देता येईल. स्वयंरोजगाराच्या गट समूहासाठी ही मर्यादा प्रकल्प किंमतीच्या ५० टक्के व जास्तीत जास्त रु. १.२५ लक्ष अनुदान इतकी राहिल. सिंचन प्रकल्पासाठी सदरहू अधिक मर्यादा लागू राहणार नाही.
- (६) या योजनेअंतर्गत ग्रामीण क्षेत्रातील तळागाळातील लोकांना मदत देण्याचा प्रयत्न करण्यात येईल. त्याचप्रमाणे स्वयंरोजगारीपैकी अनुसूचित जाती/जमातीचे ५० टक्के, स्त्रिया ४० टक्के व विकलांग ३ टक्के याप्रमाणे स्वयंरोजगारी असावेत.
- (७) स्वर्णजयंती ग्राम स्वयंरोजगार योजना ही जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणेने पंचायत समितीमार्फत राबवायची आहे.

३. स्वर्णजयंती ग्राम स्वयंरोजगार योजनेसाठी एप्रिल १९९९ ते मार्च २०११ या कालावधीत या योजने अंतर्गत एकूण रु. १७२२९४.१० लक्ष एवढा निधी खर्च करण्यात येऊन एकूण १२५६२५७ स्वयंरोजगारींना लाभ देण्यात आला आहे व एकूण रु. ३१९३०६.०३ लक्ष कर्ज पुरवठा करण्यात आला आहे. लाभ देण्यात आलेल्या एकूण ८०४७६ स्वयंसहाय्यता गटांनी व्यवसाय सुरु केलेला आहे. यापैकी ३१७५५७ अनुसूचित जातींना स्वयंरोजगारांना एकूण रु. २७९४०.१७ लक्ष अनुदान वितरीत करण्यात आले आहे. त्याचप्रमाणे २५३१६९ अनुसूचित जमातीच्या स्वयंरोजगारांना रु. २४३६१.०८ लाख अनुदानाचे वाटप करण्यात आले आहे. या कार्यक्रमांतर्गत एकूण ५८५७८ अल्पसंख्याकांना, ९१५२७२ महिला स्वयंरोजगारींना व १६७१६ एवढ्या अपंगांना लाभ देण्यात आला आहे.

४. सन २०११-२०१२ या आर्थिक वर्षासाठी केंद्र शासनाकडून या योजनेसाठी एकूण रु. २२८३३.३३ लक्ष आर्थिक उद्दिष्ट देण्यात आले आहे. त्यापैकी केंद्र शासनाचा हिस्सा रु. १७१२५.०० लक्ष व राज्य शासनाचा हिस्सा रु. ५७०८.३३ लक्ष आहे. तसेच पतपुरवठ्याचे उद्दिष्ट रु. ४७९५०.०१ लक्ष असे आहे. योजनेच्या अंगलवजावणीसाठी राज्य हिश्याफांटी २०११-२०१२ या आर्थिक वर्षासाठी एकूण रु. ७९४०.२१ लक्ष एवढा निधी अर्थसंकल्पित करण्यात आलेला आहे. या योजने अंतर्गत २०११-२०१२ मध्ये माहे डिसेंबर २०११ अखेर एकूण रु. १३४६५.९४ लक्ष एवढा खर्च करण्यात आला असून एकूण ९०६९५ स्वयंरोजगारांना लाभ देण्यात आलेला आहे. एकूण १९१८७ अनुसूचित जातींच्या लाभार्थ्यांसाठी रु. १८९६.३९ लक्ष व १९०२६ अनुसूचित जमातीच्या लाभार्थ्यांसाठी रु. २०२२.१४ लक्ष इतके अनुदान वाटप करण्यात आले आहे. तसेच एकूण ७६४८३ महिलांना रु. ७२९६.९१ लक्ष अनुदान वाटप करण्यात आले आहे. तसेच १३०९ अपंगांना व एकूण ७३४६ अल्पसंख्याकांना या योजनेअंतर्गत लाभ देण्यात आलेला आहे.

५. स्वर्णजयंती ग्राम स्वयंरोजगार योजनेअंतर्गत स्वयंसहाय्यता गटांच्या बळकटीकरणासाठी राज्य शासनाने खालील कार्यक्रम सन २००८ पासून हाती घेतला आहे—

- (अ) स्वयंसहाय्यता गटाच्या संरचनात्मक मदतीसाठी गावरतर ते जिल्हा स्तरावर सेवासंघ फेडरेशन उभारण्याचा निर्णय घेण्यात आला. यानुसार संघीकरणाची कार्यवाही सुरु असून डिसेंबर २०११ पर्यंत एकूण सुमारे ७,५०० संघ स्थापण्यात आले असून त्यांची नोंदणीकरणाची प्रक्रिया चालू आहे.
- (ब) दारिद्र्य रेषेखालील महिलांच्या नियमित कर्जफेड करणाऱ्या गटास व्याज दरातील ४ टक्के अनुदान वगळता उर्वरित व्याजाच्या फरकाच्या रकमेपैकी ७ टक्केपर्यंत रकमेचा भार शासनाने घेवून कर्जफेडीनंतर वढत गटांना अनुदान देण्याचा निर्णय घेण्यात आला. सदर अनुदान नियमितपणे कर्जफेड करणाऱ्या या गटास कर्जफेड पूर्ण झाल्यानंतर देण्यात येईल. ही सवलत गटाच्या प्रथम कर्जफेड रु. ५०,०००, द्वितीय कर्जफेड रु. १,००,०००, तृतीय व त्यापुढील कर्ज रु. २,००,००० च्या मर्यादेत राहिल. बरील सुविधा ३ पेक्षा जास्त कजोला मिळणार नाही.

व्याजदर अनुदान योजना सुरु झाल्यापासून मार्च २०११ पर्यंत ५७०० महिला स्वयंसहाय्यता गटांना सुमारे रु. ४.३० कोटी इतके अनुदान वितरीत करण्यात आले आहे.

- (क) महालक्ष्मी सरसच्या धर्तीवर स्वयंसहायता बचत गटांच्या उत्पादित मालाची विक्री व प्रदर्शनासाठी विभागीय व जिल्हास्तरावर दरवर्षी विक्री प्रदर्शने आयोजित करणे (विभागीय प्रदर्शनासाठी प्रत्येकी रु. २५.०० लाख व जिल्हा प्रदर्शनासाठी प्रत्येकी रु. १०.०० लाखप्रमाणे मदत देण्यात येईल. त्याचप्रमाणे राज्यस्तरावर दरवर्षी आयोजित करण्यात येणाऱ्या महालक्ष्मी सरस प्रदर्शनासाठी रु. ५०.०० लाख मदत देण्यात येईल.

सन २००९-२०१० या वर्षात रु. ५.३० कोटी व सन २०१०-२०११ मध्ये रु. २.४० कोटी व सन २०११-२०१२ या वर्षात रु. ५.३० कोटी इतके अनुदान या योजनेसाठी वितरीत करण्यात आले आहेत.

- (ड) स्वयंसहायता गटांच्या उत्पादित मालाच्या विक्रीसाठी तालुका व जिल्हास्तरावर कायमस्वरूपी विक्री केंद्रे उभारण्याचा निर्णय घेण्यात आला. राज्यात ही योजना ३ वर्षात पूर्ण करण्यात येईल. याबाबत पहिल्या वर्षी ११ जिल्ह्यात व १०० तालुक्यात अशी केंद्रे बांधण्यात येतील. त्यासाठी जिल्हा केंद्राला प्रत्येकी रु. ५०.०० लाख व तालुका केंद्राला प्रत्येकी रु. २५.०० लाख देण्यात येतील. दुसऱ्या व तिसऱ्या वर्षी प्रत्येकी ११ जिल्हे व १२५ तालुक्यात अशी केंद्रे बांधण्यात येतील. या विक्रीकेंद्राची मालकी जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणांची राहिल. स्वयंसहायता गटांना ही केंद्रे रोटेशन पद्धतीने उपलब्ध करून देण्यात येतील.

आतापर्यंत या योजनेसाठी ८ जिल्हे व १२९ तालुक्यांना रु. ३६.२५ कोटी इतके अनुदान वितरित करण्यात आले आहेत.

महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवोन्नती अभियान

स्वर्णजयंती ग्राम स्वरोजगार योजनेचे राष्ट्रीय ग्रामीण जीवोन्नती अभियानात (National Rural Livelihoods Mission) (NRLM) मध्ये रुपांतर करण्याचा निर्णय केंद्र शासनाने घेतला आहे.

त्यानुसार राज्यात स्वर्णजयंती ग्राम स्वरोजगार योजना महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवोन्नती अभियान (MSRLM) स्वरूपात करून राबविण्याचा निर्णय शासनाने घेतला आहे. सदर अभियान केंद्र शासन ७५ टक्के व राज्य शासन २५ टक्के पुरस्कृत आहे.

"तळागाळातील गरीबांसाठी मजबूत अशा संस्थांची बांधणी करून त्याद्वारे लाभादायक स्वयंरोजगार व कुशल वेतनी रोजगाराची संधी मिळविणे गरीब कुटुंबांना शक्य व्हावे व त्याद्वारे दारिद्र्य कमी करणे, परिणामी कायमस्वरूपी तत्वावर त्यांच्या उपजिविकेत उल्लेखनीय सुधारणा करणे" हा अभियानांचा उद्देश आहे.

महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवोन्नती अभियानाची खालील मार्गदर्शक तत्वे आहेत.

दारिद्र्यातून बाहेर येण्याची गरीबांची प्रबळ इच्छाशक्ती आहे आणि ते करण्याची त्यांच्याकडे अंगभूत क्षमता आहे.

सामाजिक संघटन करण्यास, संस्थांची बांधणी करण्यास व त्यांचे सक्षमीकरण करण्याची प्रक्रिया करण्यास प्रेरणा देण्यासाठी बाह्य समर्थित व संवेदनक्षम रचना आवश्यक आहे.

ज्ञानाचा प्रसार, कौशल्य बांधणी, पतपुरवठा, बाजारपेठ आणि उपजिविकेच्या इतर सेवा उपलब्ध झाल्यास, या वाढत्या संघटनास खालून आधार मिळेल.

महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवोन्नती अभियानाची खालील केंद्रभूत मुल्ये आहेत.

गरिबातील गरिबांचा अंतर्भाव व सर्व प्रक्रियामध्ये त्यांची अर्धपूर्ण भूमिका,

पारदर्शकता,

उत्तरदायित्व,

समानता-दुर्बल गटातील विशेषत महिला व असुरक्षित गट,

भागीदारी,

नियोजन, अंमलबजावणी व संनियंत्रणांच्या सर्व टप्प्यांमध्ये गरीबांचा व त्यांच्या संस्थांचा मालकी हक्क व ठोस भूमिका,

राज्यामधील सर्वात कमी मानवी विकास निर्देशांक असलेल्या (१) ठाणे, (२) रत्नागिरी, (३) नंदूरबार, (४) सोलापूर, (५) जालना, (६) यवतमाळ, (७) उस्मानाबाद, (८) वर्धा, (९) गडचिरोली (१०) गोंदिया या १० जिल्ह्यांतील ३६ तालुकें प्रथम टप्प्यात निवडून तेथे राज्य ग्रामीण जीवोन्नती अभियान राबविण्यात येणार आहे; उर्वरित तालुक्यांमध्ये सदर अभियान पुढील टप्प्यात राबविण्यात येणार आहे.

या योजनेअंतर्गत वरील १० जिल्ह्यांमधील ३६ तालुक्यांकरिता सदर योजना NRLM Intensive म्हणून राबविण्यात येणार असून उर्वरित तालुक्यांकरिता सदर योजना NRLM Non-Intensive म्हणून राबविण्यात येणार आहे.

राज्यातील Poverty Diagnostic करण्याचे काम गोखले इन्स्टिट्यूट यांना देण्यात आलेले आहे.

या अभियानाचा SPIP तयार करण्याच्या कामी मदत करण्यासाठी CORE GROUP व THEMATIC GROUP ची स्थापना करण्यात आली आहे. यामध्ये अभियानाच्या संबंधित नामवंत तज्ज्ञ, सहभागी घटक, क्षेत्र कार्यातील प्रतिनिधी, युनिसेफ, मायिम, नाबार्ड, TISS नामवंत स्वयंसेवी संस्था, ग्रामस्तरीय संस्था इ. चा समावेश करण्यात आला आहे.

सन २०१२-१३ या वर्षाकरिता केंद्र शासनाने NRLM करिता रु. २३१.०० कोटी व NRLP करिता रु. ५०.१८ वार्षिक कृती आराखडा मंजूर झालेला आहे. राज्य शासनाने अभियान राबविण्यासाठी सन २०१२-१३ या वर्षाकरिता NRLP करिता रु. ४ कोटी तसेच NRLM करिता रु. ८२.८० कोटी तरतूद केली आहे.

स्वर्णजयंती ग्राम स्वरोजगार योजना आर्थिक व भौतिक प्रगती अहवाल

आर्थिक

(रु. लाखात)

अ. क्र.	तपशील	२००९-२०१०	२०१०-२०११	२०११-२०१२	२०१२-२०१३	२०१३-२०१४ (डिसेंबर २०१३ पर्यंत)
१.	एकूण नियतव्यय (केंद्र व राज्य)	२१६६८.००	२४९९२.००	२२८३३.३३	...	...
२.	खर्चासाठी उपलब्ध निधी	२३७६२.८७	२५८९१.९३	१५६१८.६०	...	...
३.	खर्च	२३०६६.९५	२५३२४.०२	१३४६५.९४	...	...
४.	उपलब्ध निधीशी खर्चाची टक्केवारी	९७ टक्के	९८ टक्के	८६ टक्के	...	...
५.	फिरता निधीवरील खर्च—					
	एकूण नियतव्ययाचे उद्दिष्ट	२१६६.८०	२४९९.२०	२२८३.३३	...	...
	साध्य	२२०२.३६	२०७८.५८	९८३.९१	...	...
	उद्दिष्टाशी साध्याची टक्केवारी	१०२ टक्के	८३ टक्के	४३ टक्के	...	...
६.	मुलभूत सुविधावरील खर्च—					
	एकूण नियतव्ययाचे उद्दिष्ट	४३३३.६०	४९९८.४०	४५६६.६७	...	...
	साध्य	३५८९.७८	३९६३.९०	२०४४.०१	...	...
	उद्दिष्टाशी साध्याची टक्केवारी	८३ टक्के	७९ टक्के	४५ टक्के	...	...
७.	प्रशिक्षण, कौशल्य वृद्धी, बी.ओ.पी. वरील खर्च—					
	एकूण नियतव्ययाचे उद्दिष्ट	२१६६.८०	२४९९.२०	२२८६.३३	...	...
	साध्य	१७०८.८५	२५६८.१२	१५३५.०६	...	...
	उद्दिष्टाशी साध्याची टक्केवारी	७९ टक्के	१०३ टक्के	६७ टक्के	...	...
८.	अनुदान वितरण—					
	एकूण नियतव्ययाचे उद्दिष्ट	१३०००.००	१४९९५.२०	१३७००.००	...	...
	साध्य	१४६८१.७१	१६५६८.००	८८५८.४९	...	...
	उद्दिष्टाशी साध्याची टक्केवारी	१२ टक्के	११० टक्के	६५ टक्के	...	...
९.	पतपुरवठा वितरण—					
	एकूण नियतव्ययाचे उद्दिष्ट	३५८१९.८५	४११७९.०५	४७९५०.०१	...	...
	साध्य	२९७१३.२१	३६९५२.७१	२११२५.६२	...	...
	उद्दिष्टाशी साध्याची टक्केवारी	८३ टक्के	९० टक्के	४४ टक्के	...	...

स्वर्णजयंती ग्राम स्वरोजगार योजना आर्थिक व भौतिक प्रगती अहवाल

भौतिक

(रु. लाखात)

अ. क्र.	तपशील	२००९-२०१०	२०१०-२०११	२०११-२०१२	२०१२-२०१३	२०१३-२०१४
१.	स्वयंसहायता गटातील स्वरोजगारींना प्रशिक्षण—					
	एकूण उद्दिष्ट	४९६६०	५९०३९	३७५०२	...	...
	साध्य	२२३९८५	२३०८५२	११२९८३	...	...
	उद्दिष्टाशी साध्याची टक्केवारी	४५१ टक्के	३९१ टक्के	३०१ टक्के	...	...
२.	वर्ग-१ पार केलेल्या स्वयंसहायता गटांना फिरता निधी वाटप—					
	एकूण उद्दिष्ट	४९६६०	५९०३९	३७५०२	...	...
	साध्य	२३७७८	२२९८९	१२७०४	...	...
	उद्दिष्टाशी साध्याची टक्केवारी	४८ टक्के	३९ टक्के	३४ टक्के	...	...
३.	स्वयंसहायता गटांना सहाय—					
	एकूण उद्दिष्ट	१२५१४	१४८७८	१४१६५	...	...
	साध्य	१२६१४	१४४६५	८०३९	...	...
	उद्दिष्टाशी साध्याची टक्केवारी	१०१ टक्के	९७ टक्के	५४ टक्के	...	...
४.	एकूण स्वयंसहायता गटातील स्वरोजगारींना सहाय— (गटात १० स्वरोजगारी आहेत अशा गृहीताने)					
	एकूण उद्दिष्ट	१२५१४३	१४८७८०	१४९६५०	...	...
	साध्य	१३२३१९	१५०८९६	८२६१६	...	...
	उद्दिष्टाशी साध्याची टक्केवारी	१०६ टक्के	१०१ टक्के	५५ टक्के	...	...
५.	एकूण वैयक्तिक स्वरोजगारींना सहाय—					
	एकूण उद्दिष्ट	२१७२६	२५८२९	८२०५	...	...
	साध्य	१९८०७	२३८३७	८०७९	...	...
	उद्दिष्टाशी साध्याची टक्केवारी	९१ टक्के	९२ टक्के	९८ टक्के	...	...
६.	एकूण स्वरोजगारी व गटातील स्वरोजगारी यांना सहाय—					
	एकूण उद्दिष्ट	१४६८६९	१७४६०९	१५७८५५	...	...
	साध्य	१५२१२६	१७४६०९	९०६९५	...	...
	उद्दिष्टाशी साध्याची टक्केवारी	१०४ टक्के	१०० टक्के	५७ टक्के	...	...
७.	अनुसूचित जाती/जमाती यांना सहाय—					
	उद्दिष्ट	७३४३५	८७३०५	७८९२८	...	...
	अनुसूचित जातींना साहय	३६७३१	४१६९८	१९१८७	...	...
	अनुसूचित जमातींना सहाय	३१७४९	३९५५८	१९०२६	...	...
	एकूण साध्य	६८४८०	८१२५६	३८२१३	...	...
	उद्दिष्टाशी साध्याची टक्केवारी	९३ टक्के	९३ टक्के	४८ टक्के	...	...
८.	महिला स्वरोजगारींना सहाय—					
	एकूण उद्दिष्ट	५८७४८	६९८४४	६३१४२	...	...
	साध्य	१२८८४८	१४४९६७	७६४८३	...	...
	उद्दिष्टाशी साध्याची टक्केवारी	२१९ टक्के	२०८ टक्के	१२१ टक्के	...	...
९.	अपंग स्वरोजगारींना सहाय—					
	एकूण उद्दिष्ट	४४०६	५२३८	४७३६	...	...
	साध्य	२९८१	३२२०	१३०९	...	...
	उद्दिष्टाशी साध्याची टक्केवारी	६८ टक्के	६१ टक्के	२८ टक्के	...	...
१०.	अल्पसंख्यांक स्वरोजगारींना सहाय—					
	एकूण उद्दिष्ट	२२०३०	२६१९१	२३६७८	...	...
	साध्य	१५७६९	१६८१९	७३४६	...	...
	उद्दिष्टाशी साध्याची टक्केवारी	७२ टक्के	६४ टक्के	३१ टक्के	...	...

एकात्मिक पाणलोट विकास कार्यक्रम

एकात्मिक पाणलोट विकास कार्यक्रमासाठी २१,१०४ गावे निवडली असून त्यात ३४,१४३ पाणलोट निवडलेले आहेत. या पाणलोटोचे एकूण क्षेत्र १४९,७० लाख हेक्टर आहे. प्रत्यक्ष काम सुरू केलेल्या गावांची संख्या १५,६२१ असून पाणलोटोंची संख्या २७,०१६ व त्याचे क्षेत्र ११२,५६ लाख हेक्टर आहे. जलसंधारण कार्यक्रमांतर्गत निवड झालेल्या गावांपैकी आतापर्यंत ४,०३३ गावे पूर्ण विकरीत झाली असून ११,६२९ पाणलोट पूर्ण झालेले आहेत. ७५ टक्के पूर्ण पाणलोटोंची संख्या ६,२५३ आहे. ५० टक्के पूर्ण पाणलोटोंची संख्या ८,४५० आहे. सन २०११-२०१२ करिता बाबनिहाय निश्चित केलेले लक्ष्यांक व मार्च २०१२ अखेर साध्य यांची माहिती खालील विवरणपत्रात दण्यात आली आहे.

अ.क्र.	काम/बाब	परिमाण	लक्ष्य	साध्य	टक्केवारी
१.	सलग समतलचर	हेक्टर	३६४५०	५४५८	१४.९७
२.	समपातळीवरील जैविक बांध	हेक्टर	४६८७३	४८	०.१०
३.	जैविक बांधासह समपातळी/ढाळीचे बांध	हेक्टर	१६५५०५	११३६५०	६८.६७
४.	मजगी	हेक्टर	७१९५	१४५०१	२०१.५४
५.	कम्पार्टमेंट बंडींग	हेक्टर	९९७७०	११६४९८	११६.७७
६.	लुज बोलडर स्ट्रक्चर	संख्या	४८३४०	५८७०८	१२१.४५
७.	नाला सरळीकरण	संख्या	१५००	४८	३.२०
८.	भूमिगत बंधारा	संख्या	...	...	...
९.	वळण बंधारा	संख्या	५७२	३८१	६६.६१
१०.	शेततळे	संख्या	७१०९४	१८७३१	२६.३५
११.	अर्दन स्ट्रक्चर	संख्या	३०७३५	१४९२०	४८.५४
१२.	गॅबियन स्ट्रक्चर	संख्या	१२१८	४८	३.९४
१३.	मातीचे नालाबांध नवे/जुने	संख्या	४६७६	२३८४	५०.९८
१४.	सिमेंटचे नालाबांध नवे/जुने	संख्या	४३०२	२०१२	४६.७७
१५.	कामावरील एकूण खर्च रुपये	लाखात	१०२७७४.१०	७४६२९.२३	७२.६१
१६.	वार्षिक लक्ष्य (आर्थिक)	लाखात	९६२०३.००	७४६२९.२३	७७.५७
१७.	सरासरी मजूर उपस्थिती	...	...	५३०१२०	...

आदिवासी विकास विभाग अर्थसंकल्प सन २०१२-२०१३ साठी

मृद संधारण व जलसंधारणबाबतची माहिती

जनजाती क्षेत्र उपयोजना, जनजाती क्षेत्राबाहेरील उपयोजना (टीएसपी, ओटीएसपी)

(एक) प्रस्तावनात्मक :

जनजाती क्षेत्र उपयोजनेतर्गत व योजनेबाहेरील क्षेत्रात आदिवासी शेतकऱ्यांसाठी मजगी, माती नालाबांध, सिमेंट नालाबांध इत्यादी मृद व जलसंधारणाची कामे घेण्यात येतात. सपाट खांद्याची मजगी म्हणजे जमिनीची नैसर्गिक उतार बदलून त्यांचे रुपांतर सपाट क्षेत्रामध्ये करतात. भात शेतीसाठी शेतीमध्ये सर्व ठिकाणी सारख्या प्रमाणात पाणी साठविण्याचा उद्देश मजगी द्वारे सफल केला जातो. माती नालाबांध म्हणजे नाला पात्रामध्ये मातीचा बांध घालून पाणीसाठा करणे. माती नालाबांधाचे उद्देश पुर, घळ नियंत्रण, अडविलेले पाणी जमिनीत मुरवून भूजलसाठा वाढविण्यास मदत करणे तसेच उपलब्ध पाणीसाठ्यातून पिकांना संरक्षित पाणी देणे हा आहे. सिमेंट नालाबांधाद्वारे मोठ्या प्रमाणात पाण्याचा साठा करून भूर्गमातील पाण्याची पातळी वाढविणे, सिंचन क्षेत्रात वाढ करणे, बांधाच्या प्रभाव क्षेत्रातील विहिरीची पाणीपातळी वाढविणे तसेच पिकांना संरक्षित पाणी देणे हा आहे. उपरोक्त सर्व मृद व जलसंधारण कामांद्वारे आदिवासी शेतकऱ्यांचा विकास हा उद्देश आहे.

योजनेतर्गत मार्च २०१२ पर्यंत ९,७४९ माती नालाबांध ३,२१३ सिमेंट नालाबांध व १,७३३,२३८ हेक्टर क्षेत्रावर मजगी कामे करण्यात आलेली आहेत. सन २०१२-२०१३ या वर्षासाठी २७३ माती नालाबांध, १७० सिमेंट नालाबांध व ७३२ हेक्टर क्षेत्रावर मजगी कामे करण्याचे लक्ष्य प्रस्तावित आहे.

तक्ता-एक

(दोन) वित्तीय आवश्यकता :

कार्यालय मृद संधारण व पाणलोट क्षेत्र व्यवस्थापन, कृषी आयुक्तालय, म. रा. पुणे-१

(रुपये हजारात)

	प्रत्यक्ष खर्च, २०११-२०१२			अर्थसंकल्प, २०१२-२०१३			सुधारित अंदाज, २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४		
	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
(अ) कार्याचे वर्गीकरण-	...	४३४७५९	४३४७५९	...	४७०२७२	४७०२७२	...	४९५२७२	४९५२७२	...	५१७२२०	५१७२२०
मृद संधारण	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण-स्थूल	...	४३४७५९	४३४७५९	...	४७०२७२	४७०२७२	...	४९५२७२	४९५२७२	...	५१७२२०	५१७२२०
वजा-वसुली	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण-निव्वळ	...	४३४७५९	४३४७५९	...	४७०२७२	४७०२७२	...	४९५२७२	४९५२७२	...	५१७२२०	५१७२२०
(ब) उद्दिष्टवार वर्गीकरण-	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
वेतन	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
प्रवास खर्च	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
कार्यालयीन खर्च	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
भाडे, पट्टी, कर	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
पेट्रोल, तेल, वंगण	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
इतर खर्च	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
मोटार वाहने	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
मृद व जलसंधारण उपचाराची कामे	...	४३४७५९	४३४७५९	...	४७०२७२	४७०२७२	...	४९५२७२	४९५२७२	...	५१७२२०	५१७२२०
एकूण-स्थूल	...	४३४७५९	४३४७५९	...	४७०२७२	४७०२७२	...	४९५२७२	४९५२७२	...	५१७२२०	५१७२२०
वित्त व्यवस्थेची साधने-	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
(क) मागणी क्र. टी-६, प्रधान शीर्ष	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
४४०२	...	४३४७५९	४३४७५९	...	४७०२७२	४७०२७२	...	४९५२७२	४९५२७२	...	५१७२२०	५१७२२०
एकूण-स्थूल	...	४३४७५९	४३४७५९	...	४७०२७२	४७०२७२	...	४९५२७२	४९५२७२	...	५१७२२०	५१७२२०
वजा-वसुली	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
एकूण-निव्वळ	...	४३४७५९	४३४७५९	...	४७०२७२	४७०२७२	...	४९५२७२	४९५२७२	...	५१७२२०	५१७२२०

नाला बांध बंदिरती

जिल्हावार २०११ अखेर बांधबंदिरती लुज बोल्टर व वळण बंधारे केलेल्या २०१२-२०१३ आणि २०१३-२०१४ मध्ये बांधबंदिरती करावयाच्या नाल्यांची संख्या

अनु- क्रमांक	जिल्हाचे नाव	सुरवातीपासून मार्च २०१२ अखेर झालेले काम				२०१२-२०१३ चे लक्ष्य (अंदाजित)				२०१३-२०१४ चे लक्ष्य (प्रस्तावित)			
		मातीचे	सिमेंटचे	लुज बोल्टर	वळण बंधारे	मातीचे	सिमेंटचे	लुज बोल्टर	वळण बंधारे	मातीचे	सिमेंटचे	लुज बोल्टर	वळण बंधारे
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
१.	ठाणे	७०९	५२४	२१७७२	६१	२५	२४	२३४५	११	२८	२६	२५८०	१२
२.	रायगड	१००	४५	६९९७	२३	१६	१६	७३७	४	१८	१८	८११	४
	कोकण विभाग	८०९	५६९	२८७७०	८४	४१	४०	३०८३	१५	४६	४४	३३९१	१६
३.	नाशिक	२५६१	२००	१६७३१	६४	४१	१७	१६४८	५	४५	१९	१८१३	६
४.	धुळे	२६७८	३७९	३४९	१०	४	७	९६	१	४	७	१०५	१
५.	नंदूरबार	२९६	४०५	७४६०	१०	४	५	१३३९	४	४	६	१४७३	४
६.	जळगाव	४८६	३१३	१०९	३	५	१२	१३२	४	६	१३	१४५	४
	नाशिक विभाग	६०२२	१२९७	२४६४९	८८	५५	४१	३२१४	१४	५९	४५	३५३६	१५
७.	अहमदनगर	१६	५३	३२०४	१९	...	५	१९३३	७	...	६	२१२६	७
८.	पुणे (१)	१६५	९५	५११८	१६	२३	२४	२२०४	८	२५	२६	२४२५	९
	पुणे विभाग	१८१	१४८	८३२२	३५	२३	२९	४१३७	१५	२५	३२	४५५०	१६
९.	नांदेड	३८२	१३५	७४१	३	५	...	४४६	३	५	...	४९०	३
१०.	हिंगोली	५२	१२	१५८१	२	५	...	३०२	३	५	...	३३२	३
	लातूर विभाग	४३४	१४७	२३२२	५	१०	...	७४८	६	१०	...	८२२	६
११.	बुलढाणा	१०	९	४४२	३	३	...	३०१	४	३	...	३३१	४
१२.	अकोला	१५	...	३९५	३	...	...	३०२	४	...	...	३३२	४
१३.	वाशिम	२२	...	१३६६	४	४	...	१०१	५	४	...	१११	६
१४.	अमरावती	५०९	१८६	४१२२	११	...	५	२५१८	९	...	६	२७७०	१०
१५.	यवतमाळ	१०००	११०	३७३५	६	५	४	२२१९	७	६	४	२४४१	७
	अमरावती विभाग	१५५७	३८५	१००५९	२७	१२	९	५४४१	२९	१३	१०	५९८५	३१
१६.	वर्धा	२६	६	१३३	३	३	३	१६०	४	३	३	१७६	४
१७.	नागपूर	९९	२२३	५५३	२३	...	...	३०७	४	...	...	३३८	४
१८.	भंडारा	४४	१३२	८०२	३४	३	५	९०१	४	३	६	९९१	४
१९.	चंद्रपूर	१३३	९९	२१८०	१९	...	...	२२९५	५	...	...	२५२४	६
२०.	गडचिरोली	४३४	१८४	१६०५	३३	१२६	४३	१७९८	५	१३९	४७	१९७८	६
२१.	गोंदिया	९	२१	१४७४	१३	...	...	१७३४	४	...	...	१९०८	४
	नागपूर विभाग	७४५	६६६	६७४८	१२५	१३२	५१	७१९५	२६	१४५	५६	७९१५	२८
	महाराष्ट्र राज्य	९७४८	३२१२	८०८६९	३६४	२७३	१७०	२३८१८	१०५	२९८	१८७	२६११९	११३

तक्ता क्रमांक २

मजगी

सन २०११-२०१२ अखेर मजगी झालेले क्षेत्र आणि सन २०१२-२०१३ मध्ये मजगी योजनेखाली येणारे क्षेत्र आणि २०१३-२०१४ साठीचे लक्ष्य

अनुक्रमांक	जिल्हा	मार्च २०१२ अखेर झालेले काम	२०१२-२०१३ चे लक्ष्य	२०१३-२०१४ चे लक्ष्य प्रस्तावित
१	२	३	४	५
१.	ठाणे	२३०५४	१४०	१५४
२.	रायगड	७३३	१८	१९
	एकूण कोकण विभाग	२३७८७	१५८	१७३
३.	नाशिक	३२३२८	१४२	१५६
४.	जळगाव	६२१	...	...
५.	धुळे	३१६४	२५	२८
६.	नंदूरबार	६७८	२५	२८
	एकूण-नाशिक विभाग	३६७९१	१९२	२१२
७.	अहमदनगर	६५८६५	...	...
८.	पुणे	१२४१३	१४६	१६१
	एकूण-पुणे विभाग	७८२७८	१४६	१६१
९.	अमरावती	५७	...	...
१०.	यवतमाळ	...	...	...
	एकूण-अमरावती विभाग	५७	...	...
११.	नागपूर	८९२२	११	१२
१२.	भंडारा	१२१५७	...	...
१३.	चंद्रपूर	६१३३	९	१०
१४.	गडचिरोली	७१०५	२१६	२३७
१५.	गोंदिया	८	...	...
	एकूण-नागपूर विभाग	३४३२५	२३६	२५९
	एकूण-महाराष्ट्र राज्य	१७३२३८	७३२	८०५

आदिवासी शेतकऱ्यांकरिता राबवावयाच्या टीएसपी/ओटीएसपी/माडा/आदिम योजना

१. **योजनेचे संक्षिप्त स्वरूप** : दारिद्र्य रेषेखालील आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील/आदिवासी उपयोजना क्षेत्राबाहेरील आदिवासी शेतकऱ्यांना दारिद्र्य रेषेवर आणण्याकरिता महाराष्ट्र राज्यातील ठाणे, रायगड, नाशिक, नंदुरबार, धुळे, जळगाव, पुणे, अहमदनगर, नांदेड, अमरावती, यवतमाळ, नागपूर, गोंदिया, चंद्रपूर व गडचिरोली या १५ जिल्ह्यात व टि. एस. पी. व ठाणे, रायगड, नाशिक, नंदुरबार, धुळे, जळगाव, अहमदनगर, पुणे, सोलापूर, औरंगाबाद, जालना, लातूर, उस्मानाबाद, नांदेड, परभणी, हिंगोली, बुलढाणा, अकोला, वाशिम, अमरावती, यवतमाळ, वर्धा, नागपूर, भंडारा, गोंदिया, चंद्रपूर व गडचिरोली या २७ जिल्ह्यात ओ. टि. एस. पी. योजना कार्यान्वित आहे. ही योजना १९९२-१९९३ पासून राज्यात चालू आहे.

२. **योजनेचे प्रमुख उद्दिष्टे** : दारिद्र्य रेषेखालील आदिवासी शेतकऱ्यांचे कृषी उत्पन्न वाढवून त्यांना दारिद्र्य रेषेवर आणण्यासाठी आरूढ राबविण्यात येते.

३. योजनेत समाविष्ट असलेले घटक व घटकनिहाय आर्थिक मापदंड खालीलप्रमाणे—

अ.क्र.	बाब	अनुदानाची टक्केवारी	अनुदान मर्यादा रुपये
१.	जमीन सुधारणा (१ हेक्टर मर्यादित)	...	१०० मृद संधारण निकषानुसार रु. २०,०००
२.	प्रात्यक्षिकासाठी निविष्ठा वाटप (१ हेक्टर मर्यादित)	...	१०० रु. ३,०००
३.	पीक संरक्षण/शेतीची सुधारित अवजारे	...	१०० रु. ५,०००
४.	बैलजोडी/रेडेजोडी	...	१०० रु. १५,००० च्या मर्यादित
५.	बैलगाडी	...	१०० रु. १०,००० च्या मर्यादित
६.	जुनी विहीर दुरुस्ती	...	१०० रु. १०,००० च्या मर्यादित नाबार्डच्या निकषानुसार
७.	इनवेल बोअरिंग	...	१०० रु. २०,००० च्या मर्यादित नाबार्डच्या निकषानुसार
८.	पाईप लाईन	...	१०० ३०० मीटरपर्यंत नाबार्डच्या निकषानुसार रु. १०,००० च्या मर्यादित
९.	पंपसंच	...	१०० रु. २०,००० च्या मर्यादित
१०.	नवीन विहिर (रोजगार हमी योजना अंतर्गत जवाहर योजनेनुसार)	१००	रु. ४२,००० ते रु. ६१,५०० च्या मर्यादित ग्रामविकास व जलसंधारण विभागाच्या दशलक्ष विहिरी कार्यक्रमानुसार (गंगा कल्याण योजना)
११.	शेततळे	...	१०० रु. ३५,००० मृ. सं. निकषानुसार
१२.	परसबाग कार्यक्रम (फलोत्पादन विभागाच्या निकषानुसार)	...	१०० रु. २०० प्रती गुंठा
१३.	ताडपत्री पुरवठा	...	१०० रु. १०,००० च्या मर्यादित शासनाने निश्चित केलेल्या दरानुसार
१४.	तारेचे कुंपण	...	१०० रु. १५,००० च्या मर्यादित
१५.	धान्य कोठी (केंद्र शासनाच्या धान्य वाचवा योजनेनुसार)	...	१०० रु. १५,००० च्या मर्यादित
१६.	तुषार/ठिबक सिंचनसंच पुरवठा	...	१०० रु. २५,००० प्रती हेक्टरच्या मर्यादित

ज्या शेतकऱ्यांचे क्षेत्र ३ हेक्टर पेक्षा कमी आहे अशा शेतकऱ्यांचे स्वतःच्या सहभाग रुपये ५०० ज्या लाभार्थींना नवीन विहिर या बाबीला लाभ देण्यात येईल त्यांचे साठी प्रति लाभार्थी एकूण अर्थसहाय्य मर्यादा रु. ६१,५०० राहिल. जे लाभार्थी नवीन विहिर घटकांचा लाभ घेणार नाहीत अशा लाभार्थ्याला अर्थसहाय्याची एकूण मर्यादा रु. ३०,००० इतकी राहिल.

सामाजिक वनीकरण विभाग

प्रस्तावना :-

सामाजिक वनीकरण विभागामार्फत आदिवासी उपयोजना व आदिवासी क्षेत्राबाहेरील उपयोजनेत खालील नमूद केलेल्या योजना राबविल्या जातात.

(१) किसान रोपवाटिका—

रोपवाटिकांचे विकेन्द्रीकरण व रोपवाटिकेचे तंत्राबाबत ग्रामस्थांना ज्ञान अचगत करून लाभार्थी मार्फत रोपे तयार करण्याच्या दृष्टीने किसान रोपवाटिका ही योजना राष्ट्रीय पडीक जमीन विकास मंडळाच्या अर्थसहाय्यातून सुरु करण्यात आली. ग्रामीण भागातील लोकांच्या सहभागातून केवळ वनीकरणाचा कार्यक्रम लोकप्रिय करणे एवढ्याच उद्देशाने नव्हे तर ग्रामीण भागात रोजगाराच्या संधी निर्माण करणे व त्याद्वारे किसानांची आर्थिक पातळी उंचाविणे हे सुद्धा या योजनेचे उद्दिष्ट आहे. सन १९९३-१९९४ पासून ही योजना राज्य शासनाच्या निधीतून राबविण्यात येत आहे. त्यातून सामाजिक वनीकरण विभागाकडून जनतेसाठी लागवडीस आवश्यक रोपांची गरज मोठ्या प्रमाणात भागविली जाते. या योजनेकरीता शक्यतो अनुसूचित जाती/जमाती, लहान सीमांकित शेतकरी यांची लाभार्थी म्हणून निवड केली जाते. प्रत्येक लाभार्थ्याने जास्तीत जास्त २० ते २५ हजार रोपे तयार करावयाची असून त्यापैकी ५० टक्के पर्यंत रोपे शासन फेर खरेदी करते. सन २००९-२०१० ते २०१२-२०१३ मध्ये आदिवासी उपयोजनेखाली सामाजिक वनीकरण विभागास नियतव्यय/अर्थसंकल्पीय अनुदान मंजूर नसल्याने कामे हाती घेण्यात आली नाहीत. त्यामुळे खर्च निरंक आहे. सन २०१३-२०१४ करिता सामाजिक वनीकरण विभागास आदिवासी उपयोजनाखाली नियतव्यय मंजूर नसल्याने कामे प्रस्तावित नाहीत.

(२) निवडलेल्या पाणलोट क्षेत्रातील वनेतर सामुहिक जमिनीवर वृक्ष लागवड—

महाराष्ट्रातील पडीक जमिनीवर वृक्ष लागवड करून त्याला उत्पादनक्षम वनविण्यासाठी जलसंधारण कार्यक्रमांतर्गत पाणलोट क्षेत्रालगत ६००० गावे नियडण्यात आली. या प्रत्येक गावात बदललेल्या शासन भूमिकेनुसार लागवडीचे कार्यक्रम मृदसंधारण, लघु पाटबंधारे यांच्या समन्वयाने तसेच ग्रामस्थांशी विचारविनिमय करून राबवावयाचे आहेत. सन २००९-२०१० ते २०१२-२०१३ च्या वार्षिक योजनेत आदिवासी उपयोजनेखाली सामाजिक वनीकरण विभागाचा सदर योजनेसाठी नियतव्यय मंजूर नसल्याने कामे हाती घेण्यात आली नाहीत. त्यामुळे खर्च निरंक आहे. सन २०१३-२०१४ करिता वार्षिक योजनेत नियतव्यय मंजूर नसल्याने कामे प्रस्तावित नाहीत.